

ផ្សេងៗគ្នា ឈ្មោះ អង្គការ- ខ្មែរ

English-Khmer Grammar

Adjectives
Adverbs
Nouns
VERBS

Pronouns

រៀបរៀងដោយ បណ្ឌិត **យុន ស្ម័គ្រីន**

ហាមថតចម្លងយកប្រើប្រាស់ជាអាជីវកម្ម ដោយពុំមានការអនុញ្ញាត

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
THE AUSTRALIAN INSTITUTE FOR SCIENCE AND TECHNOLOGY

ផ្តល់អាហារូបករណ៍
១០០%
គ្រប់ឆ្នាំសិក្សា

សិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ បរិញ្ញាបត្រ និង បរិញ្ញាបត្ររង

ភាសាអង់គ្លេស	ច្បាប់
គណនេយ្យនិងធនាគារ	វិទ្យាសាស្ត្រកុំព្យូទ័រ
ការគ្រប់គ្រងនិងអាជីវកម្ម	វិស្វកម្មនិងស្ថាប័ត្យកម្ម
ការអប់រំ	មុខជំនាញជាច្រើនទៀត

និស្សិតចំណាត់ថ្នាក់លេខ 1 នឹងបានអាហារូបករណ៍ធ្វើកម្មសិក្សា នៅប្រទេសអូស្ត្រាលី។

ជាកម្មវិធីសិក្សាល្អបំផុត សម្រាប់អ្នកសិក្សាបណ្ឌិត ធ្វើការបណ្ឌិត។

សូមទំនាក់ទំនង: 089 22 32 42 / 086 22 32 42/ 023 65 93 555
www.aist-edu.com **aist.cambodia**

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី

THE ASIA INSTITUTE OF SCIENCES

ឈានមុខក្នុងការបង្រៀនវិជ្ជាពេទ្យ

- តើអ្នកចង់បានអាហារូបករណ៍ **900%** ដើម្បីសិក្សាមុខជំនាញបរិញ្ញាបត្រវេជ្ជសាស្ត្របណ្ឌិត ឬប ឬបច្ចេកទេសមន្ត្រីពិសោធន៍ឬទេ?
- តើអ្នកចង់សិក្សាមុខជំនាញជាច្រើនដោយឥតគិតថ្លៃឬទេ?
- វិទ្យាស្ថាននឹងធានាជួយអោយអ្នកទទួលបាននិស្សិតធ្វើ

ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទំនាក់ទំនង៖

010 300 768, 010 300 968, 023 666 8 666

គេហទំព័រ៖ www.ais-edu.com

ចាប់ទទួលបានការបង្រៀនពីថ្ងៃនេះតទៅ

វេយ្យាករណ៍ អង់គ្លេស-ខ្មែរ

English-Khmer Grammar

បោះពុម្ពឡើងវិញឆ្នាំ ២០១៧

រៀបរៀងដោយ បណ្ឌិត យុន សុគ្រីន

ហាមថតចំលងយកប្រើប្រាស់ជាអាជីវកម្ម ដោយពុំមានការអនុញ្ញាត

**សូមជូនការគោរព ការស្រឡាញ់ និងការដឹកនាំដល់ប្រាសាទប្រាសាទប្រាសាទប្រាសាទប្រាសាទ
អ្នកម្តាយ កែវ ប៊ុនឡាណេត្រី
លោកឪពុក ហ៊ឹម យុន
ភរិយា សុខធារី និង កូនស្រី អមិន័ត្ត ជាទីស្រឡាញ់**

អារម្ភកថា

ការរៀបរៀងសៀវភៅវេយ្យាករណ៍អង់គ្លេស-ខ្មែរជាការងារដែលខ្ញុំចូលចិត្តបំផុត ដោយខ្ញុំមានបំណងអោយអ្នកសិក្សាភាសាអង់គ្លេសមានសៀវភៅវេយ្យាករណ៍ ល្អត្រឹមត្រូវសម្រាប់រៀននិង ទទួលបានចំណេះដឹងផ្នែកភាសាអង់គ្លេសដែលយើងទាំងអស់គ្នាទទួលស្គាល់ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះក្នុងការ ប្រាស្រ័យទាក់ទងក្នុងការងារគ្រប់វិស័យ និង ការសិក្សាទាំងនៅក្នុងស្រុក និង នៅបរទេស។ សៀវភៅវេយ្យាករណ៍អង់គ្លេស-ខ្មែរត្រូវបានរៀបរៀងឡើង សំរាប់ជួយសំរួលការសិក្សាភាសាអង់គ្លេសរបស់ សិស្ស និស្សិត និង អស់លោកនិងលោកស្រីដែលធ្វើការ និង កំពុងសិក្សាភាសាអង់គ្លេស នៅគ្រប់កំរិតចាប់ តាំងពីថ្នាក់ដំបូង កំរិតមធ្យម និង កំរិតខ្ពស់។ ការរៀបរៀង សៀវភៅនេះផ្អែកលើការងាររបស់អ្នកសិក្សាភាសាអង់គ្លេស និង បទពិសោធន៍ខ្ញុំរបស់ក្នុងការងារ និងជាអ្នកបង្រៀនភាសាអង់គ្លេស និងផ្អែកលើសៀវភៅ **Oxford Pocket English Grammar** និពន្ធដោយ **A.J Thomson and A.V Martinez** បោះពុម្ពឆ្នាំ 2001 ។

ខ្ញុំមានបំណងចែករំលែកបទពិសោធន៍ក្នុងការរៀនភាសាអង់គ្លេសឱ្យបានលទ្ធផលល្អ។ ចំណេះដឹងផ្នែកភាសាអង់គ្លេសជាយានធ្វើឱ្យខ្ញុំទទួលបានអាហារូបករណ៍ សិក្សានៅបរទេសនៅពីរសកលវិទ្យាល័យ។ ខ្ញុំបានទទួលអាហារូបករណ៍សិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ នៅសាកលវិទ្យាល័យ The University of Queensland នៅប្រទេស អូស្ត្រាលីនៅឆ្នាំ ១៩៩៩ និង បានទទួលអាហារូបករណ៍សិក្សាថ្នាក់បណ្ឌិតនៅសាកលវិទ្យាល័យ The University of Melbourne នៅប្រទេសអូស្ត្រាលីនៅឆ្នាំ ២០០១ និងជួយ ឱ្យខ្ញុំបានធ្វើការនៅសាកលវិទ្យាល័យ The Royal Melbourne Institute of Technology និងសាកលវិទ្យាល័យ Monash University នៅប្រទេសអូស្ត្រាលី។

ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថាការព្យាយាម ការខិតខំសិក្សាដោយខ្លួនឯង និង ការ អនុវត្តន៍ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះក្នុងការរៀនភាសាអង់គ្លេសដោយជោគជ័យ។ ខ្ញុំសូមនិយាយប្រាប់ ពីដំណើរការរៀនភាសាអង់គ្លេសរបស់ខ្ញុំ។ នៅឆ្នាំ ១៩៨០ អ្នកម្តាយខ្ញុំឈ្មោះ កែវ ប៉ូឡាណេត្រី មានមុខរបរជាគ្រូបង្រៀននៅសាលាបឋមសិក្សាបាក់ទុក និងបានបង្រៀន ភាសាអង់គ្លេសដល់ខ្ញុំជាមួយក្មេងជិតខាង។ បន្ទាប់មកខ្ញុំបានរៀនភាសាអង់គ្លេសនៅជាមួយអ្នកគ្រូ និងលោកគ្រូមួយចំនួនទៀតនៅតាមផ្ទះ។ ជួនកាលខ្ញុំទៅរៀន ជួនកាលខ្ញុំឈប់ ហើយខ្ញុំរៀនមិនបានលទ្ធផលល្អប៉ុន្មានទេ ដោយសារខ្ញុំមិនសូវខិតខំប្រឹងប្រែង។ ចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៨៨ នៅពេល ខ្ញុំចូលរៀនជាវេជ្ជបណ្ឌិតនៅសាកលវិទ្យាល័យ វិទ្យាសាស្ត្រសុខាភិបាល ខ្ញុំចាប់ផ្តើម រៀនភាសាដោយខ្លួនឯង និង ចាប់ផ្តើមបង្រៀនភាសាអង់គ្លេសនៅពេលយប់នៅសាលាបឋមសិក្សាបាក់ទុក រហូតដល់ឆ្នាំ ១៩៩៤។ ប្រាក់បានពីការបង្រៀនភាសាអង់គ្លេសនេះជាចំណូលដ៏សំខាន់សម្រាប់ការសិក្សាជាវេជ្ជបណ្ឌិតតាំងពីដើមដល់ចប់ ក្នុងរយៈពេល ៦ឆ្នាំ។ ការបង្រៀនគួរនេះ ធ្វើឱ្យខ្ញុំកាន់តែ មានចំណេះដឹងផ្នែកភាសាអង់គ្លេស បទពិសោធន៍ និងទំនុកចិត្តលើខ្លួន ធ្វើឱ្យខ្ញុំបានធ្វើជាអ្នកបកប្រែភាសាអង់គ្លេសឱ្យ អ៊ិន តាក់នៅឆ្នាំ ១៩៩៣។ ការបំពេញការងារជាអ្នក បកប្រែភាសាអង់គ្លេសនេះ ធ្វើឱ្យមានចំណេះដឹងផ្នែកភាសាអង់គ្លេសកាន់ច្រើន និងសន្សំបានប្រាក់បន្តិចបន្តួច អាចឱ្យខ្ញុំបានរៀបរៀង និង បោះពុម្ពចេញនូវសៀវភៅ វេយ្យាករណ៍ និង សៀវភៅសិក្សាអង់គ្លេស-ខ្មែរជាច្រើនប្រភេទ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៤ ដល់ ឆ្នាំ ២០០៨។ ខ្ញុំអាចធ្វើបាន អ្នកសិក្សាទាំងឡាយក៏អាចធ្វើបានដែរ។

យើងទាំងអស់គ្នាដឹងថាចំណេះដឹងច្បាស់លាស់ផ្នែកភាសាអង់គ្លេសមានសារៈសំខាន់ជាខ្លាំងសម្រាប់ការសិក្សាទាំងនៅក្នុងប្រទេស និង បរទេស ក៏ដូចជាការ បំពេញការងារដោយជោគជ័យ។ ដូច្នេះខ្ញុំចែករំលែកឯកសារអំពីការសិក្សាភាសាអង់គ្លេសរួមមានវចនានុក្រមនិងសៀវភៅវេយ្យាករណ៍ តាម Online ដើម្បីឱ្យអ្នកសិក្សាទាំង ឡាយអាចសិក្សាបានគ្រប់ពេល។ សូមចងចាំថា ការព្យាយាម ការខិតខំសិក្សាដោយខ្លួនឯង និង ការអនុវត្តន៍ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះក្នុងការរៀនភាសាអង់គ្លេសដោយជោគជ័យ។ វចនានុក្រមនេះជាវចនានុក្រមពេញនិយមបំផុតចាប់តាំងពីការបោះពុម្ពចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៦។ ពេលនេះ ខ្ញុំសូមដាក់ Online ដើម្បីជូនអ្នកសិក្សាបានប្រើប្រាស់និងរៀន សូត្រ។ ក៏ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមហាមប្រាមការថតចម្លង និងយកប្រើប្រាស់ជាអាជីវកម្ម ដោយពុំមានការអនុញ្ញាតជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីខ្ញុំ។

ជោគជ័យនៅក្នុងការសិក្សារបស់មនុស្សម្នាក់ៗ ពុំមែនអាស្រ័យតែលើ ប្រាជ្ញាវាងវៃនោះទេ ប៉ុន្តែក៏អាស្រ័យលើការខិតខំប្រឹងប្រែងនិងភាពអត់ធ្មត់របស់ខ្លួន។ មនុស្សម្នាក់ៗមានកំរិតប្រាជ្ញាវាងវៃប្រហាក់ប្រហែលគ្នាប៉ុន្តែកំរិតនៃការខិតខំប្រឹងប្រែងនិងអត់ធ្មត់ជាកត្តាចាំបាច់ក្នុងការកំណត់ពីជោគជ័យក្នុងការសិក្សានិងការងារ។ ការ ខិតខំប្រឹងប្រែង អត់ធ្មត់ និង ស្រវាស្រពេញជាសម្បត្តិធម្មជាតិបានជាប់មកជាមួយមនុស្សគ្រប់គ្នាពីកំណើត ហើយការប្រើប្រាស់សម្បត្តិធម្មជាតិនេះក្នុងការសិក្សា និង ការងារនឹងនាំមកនូវជោគជ័យ ការសំរេច ផលដូចប្រាថ្នា និង អនាគតរុងរឿងសំរាប់មនុស្សគ្រប់រូបជាពិសេសសំរាប់អ្នកក្រីក្រដែលត្រូវការចំណេះដឹងជាមធ្យោបាយសំរាប់ ជីវៈរចេញពីស្ថានភាពនេះ។ លោក អាល់ប៊ើត អេនស្វែន ដែលជាកំពូលអ្នកប្រាជ្ញផ្នែកវិទ្យា គីមីវិទ្យា និង គណិតវិទ្យាបាន ទូន្មានប្រាប់មនុស្សជំនាន់ក្រោយ អំពីរបៀប ទទួលបានជោគជ័យក្នុងការងារ និង ក្នុងជីវិត។ លោកបានពោលថា *ជោគជ័យក្នុងការងារជាផលបូកនៃការខិតខំប្រឹងប្រែងអត់ធ្មត់ និង ចេះរបៀបធ្វើការ*។

ខ្ញុំសូមសំដែងការដឹងគុណ ការគោរព និងការស្រឡាញ់ចំពោះអ្នកម្តាយ កែវ ប៉ូឡាណេត្រី និង លោកឪពុក ហ៊ឹម យុន ដែលបានចិញ្ចឹមបីបាច់ ស្រឡាញ់ថ្នាក់ម្តង អប់រំ និងលះបង់គ្រប់បែបយ៉ាង ធ្វើឱ្យកូនយល់អំពីតំលៃនៃការសិក្សា សុច្ឆភាព ការគោរពស្រឡាញ់ ធ្វើជាមនុស្សល្អ និងមានអនាគតដូចសព្វថ្ងៃនេះ។ កូនចងចាំជានិច្ច និង ខិតខំអនុវត្តតាមការអប់រំដ៏ល្អបំផុតរបស់អ្នកម្តាយ និងលោកឪពុកដែលឱ្យកូនជួយស្រ្តី និងកុមារក្រីក្រ និងស្រឡាញ់ប្រទេសជាតិ។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមជូនពរអ្នកសិក្សា និង មនុស្សគ្រប់រូបនូវ សុខភាពល្អនិងការសំរេចបំណងដ៏ឧត្តុង្គឧត្តមដូចប្រាថ្នា។

បណ្ឌិត យុន សុគ្រីន
ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាធិការ និងនាយក
វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
សាលារៀនអន្តរជាតិ អូស្ត្រាលី
សាលារៀន ណេត្រីអន្តរជាតិ
Email: khunsokrin@ais-edu.com

Session 1: Nouns នាម

ប្រភេទនិងចុងដា

- A ក្នុងភាសាអង់គ្លេស,នាមមានបួនប្រភេទគឺ**
 - **Common nouns** នាមសារធារណៈ: dog ផ្តុំ, man បុរស, table តុ
 - **Proper nouns** នាមអសារធារណៈ: France ប្រទេសបារាំង, Madrid ទីក្រុងម៉ាឌ្រីត, Mrs. Smith អ្នកស្រី Smith, Tom។
 - **Abstract nouns** នាមអន្តរៈ: beauty សម្ផស្ស, love លេចក្តីស្នេហា, courage លេចក្តីក្លាហាន, fear លេចក្តីភ័យខ្លាច, joy ក្តីរីករាយ
 - **Collective nouns** សម្ពូធនាម: crowd ប្លូងមនុស្ស, flock ប្លូងសត្វ, group ក្រុម, team ក្រុមមនុស្ស។

- B នាមអាចដើរតួជា**
 - ប្រធាន(subject)របស់កិរិយាសំន្ម: Tom arrived. Tom បានមកដល់។
 - ពាក្យបំពេញន្ម (complement)របស់កិរិយាសំន្មធ្លាក់ be, become, seem etc.): Tom is an actor. Tom ជាសិល្បករ។
 - កម្មបទផ្ទាល់(direct object)របស់កិរិយាសំន្ម: I saw Tom. ខ្ញុំបានឃើញTom។
 - កម្មបទប្រយោល(indirect object)របស់កិរិយាសំន្ម: I gave Tom the book. ខ្ញុំបានជូនសៀវភៅទៅ Tom.
 - កម្មបទរបស់អយតិធាតុ: I spoke to Tom. ខ្ញុំបាននិយាយជាមួយ Tom។
 - នាមក៏អាចផ្សេងករណីម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ: Tom's books. សៀវភៅរបស់ Tom។

ហេតុ

- A man បុរស , boys កុមារា និង male animal សត្វឈ្មោល ជា masculine ប៉ូលីវី។**
 - women ស្ត្រី , girls កុមារី និង female animal សត្វស្ត្រី ជា feminine ផេមីនីវី។
 - វត្ថុ រុក្ខជាតិ សត្វ ដែលយើងមិនស្គាល់ភេទ និង ជួនកាលទារកដែលយើងមិនស្គាល់ភេទរបស់វាជា អលីវី (សព្វនាម: it/they)លើកលែង: ប្រទេស នាវា រថយន្ត និង យានជំនិះ ផ្សេងទៀតជាផ្តលីវី។
- B នាមភាគច្រើនដែលនិយាយពីមនុស្សមានទំរង់ដូចគ្នា ទោះបីវាជាប៉ូលីវី ឬ ផេមីនីវីក៏ដោយ:**
 - baby ទារក, child កុមារ, cook ចុងភៅ, doctor វេជ្ជបណ្ឌិត, driver អ្នកបើកយាន, parent ឪពុកម្តាយ, teenager យុវជន
 - ប៉ូលីវីមួយចំនួនមានទំរង់ខុសគ្នា។ នេះជាឧទាហរណ៍: boy ក្មេងប្រុស, girl ក្មេងស្រី, brother បងប្អូនប្រុស, sister បងប្អូនស្រី, uncle ពួ/អ៊ីប្រុស, aunt មីង/អ៊ីស្រី, bridegroom កូនកំលោះ, bride កូនក្រមុំ, father ឪពុក, mother ម្តាយ, actor សិល្បករ, actress សិល្បករីនិ, husband ប្តី, wife ប្រពន្ធ, nephew កូយប្រុស, niece កូយស្រី, king ក្រុងប្រុស, queen ក្រុងស្រី, widower ពោះមាយ, widow មេមាយ, son កូនប្រុស, daughter កូនស្រី, waiter អ្នកបម្រើប្រុស, waitress អ្នកបម្រើស្រី
- C សត្វស្រុក និង សត្វព្រៃធំមួយចំនួនមានទំរង់ខុសគ្នាចំពោះប៉ូលីវី និង ផេមីនីវី។**
 - bull គោឈ្មោល, cow គោស្ត្រី, cock មាន់ឈ្មោល, hen មាន់ស្ត្រី, dog ផ្តុំឈ្មោល, bitch ផ្តុំស្ត្រី, lion តោឈ្មោល, lioness តោស្ត្រី, tiger ខ្លាឈ្មោល, tigress ខ្លាស្ត្រី

Exercise

- ▶ ចូររកនាមដែលមានទំរង់ផេមីនីវីខុសគ្នាហើយសរសេរទាំងផេមីនីវីនោះ:

☐	actor	actress			
1	driver	9	waiter	17	host
2	elephant	10	camel	18	snake
3	guide	11	manager	19	player
4	son	12	uncle	20	brother-in-law
5	bull	13	lion	21	bridegroom
6	nephew	14	bachelor	22	doctor
7	cousin	15	widower	23	secretary
8	dog	16	assistant	24	teacher

Session 2: Nouns ពាក្យ

ទំរង់ពហុវចនៈទូទៅ

- A** យើងបង្កើតពហុវចនៈនៃនាមភាគច្រើនដោយបន្ថែម *s* ទៅដោយកំរិត៖
cat ក្ដី , cats day ថ្ងៃ , days dog ឆ្កែ , dogs change ប្រែប្រួល , changes
 • *s* ត្រូវបានអានបញ្ចេញសំឡេង /s/ ក្រោយ *f, k, p* ឬ *t* ប៉ុន្តែអាន /z/ ក្រោយសូន្យសំឡេងផ្សេងទៀត។ កាលណា *s* បានត្រូវដាក់ពីក្រោយ *ce, ge, se* ឬ *ze* នោះបានត្រូវអាន /iz/។
change /tʃeɪndʒ/ ទៅជា changes /tʃeɪndʒɪz/
- B** យើងបង្កើតពហុវចនៈនៃនាមដែលបញ្ចប់ដោយ *ch, o, sh, s* ឬ *x* ដោយបន្ថែម *es*៖
church ព្រះវិហារ, churches brush ប្រាស, brushes box ប្រអប់, boxes
tomato ដំឡូង, tomatoes bus ទ្វារក្រុង, buses
 • *es* ស្ថិតនៅក្រោយ *ch, sh, s* ឬ *x* បានត្រូវអាន /ɪz/៖ *buses /bʌʃɪz/*

Exercise

- ▶ ចូរសរសេរទំរង់ពហុវចនៈនៃនាមតទៅនេះ៖

☐	<i>watch</i>	<i>watches</i>		
1	<i>box</i>	3 <i>case</i>	5 <i>day</i>	7 <i>tax</i>
2	<i>bus</i>	4 <i>cliff</i>	6 <i>match</i>	8 <i>tomato</i>
9	<i>bush</i>	10 <i>clock</i>	11 <i>potato</i>	12 <i>kiss</i>

ទំរង់ពហុវចនៈពិសេស

- A** នាមបញ្ចប់ដោយ *ព្យញ្ជនៈ +y* ត្រូវប្តូរ *y* ជា *ies*
baby ទារក, babies country ប្រទេស, countries fly វាយ, flies lady ភ្នំ, ladies
- B** នាមមួយចំនួនបញ្ចប់ដោយ *o* បន្ថែម *s*
kilo គីឡូ, kilos photo រូបថត, photos piano ព្យាណូ, pianos
radio វិទ្យុ, radios
- C** នាមមួយចំនួនបញ្ចប់ដោយ *f* ឬ *fe* ឬជា *ves*
half កន្លះ, halves life ជីវិត, lives shelf ឆ្នើង, shelves wife ប្រពន្ធ, wives
 • ក្រៅពីនេះមាន *calf គោ, knife កាំបិត, leaf ស្លឹកឈើ, loaf ភ្នំប៉ែន, thief ចោរ, wolf ឃ្កុរចក់*
- D** នាមបីបួន បង្កើតទំរង់ពហុវចនៈដោយប្តូរស្រ្តី៖
foot ជើង, feet man បុរស, men tooth ធ្មេញ, teeth woman ភ្នំ, women
- E** ពហុវចនៈ *child កុមារ គឺ children*
- F** នាមមួយចំនួនពុំផ្លាស់ប្តូរសោះក្នុងទំរង់ពហុវចនៈ៖
aircraft យន្តហោះ, deer ភ្នំ, series លើវី, sheep ដេក, fish ត្រី ជាធម្មតាពុំផ្លាស់ប្តូរទេ, ប៉ុន្តែ fishes ក៏អាចប្រើបានដែរ។

Exercise

- ▶ ចូរសរសេរទំរង់ពហុវចនៈនៃនាមទាំងនេះ៖

☐	<i>knife</i>	<i>knives</i>					
1	<i>baby</i>	6	<i>key</i>	11	<i>man</i>	16	<i>storey</i>
2	<i>child</i>	7	<i>kilo</i>	12	<i>photo</i>	17	<i>story</i>
3	<i>country</i>	8	<i>woman</i>	13	<i>piano</i>	18	<i>thief</i>
4	<i>aircraft</i>	9	<i>leaf</i>	14	<i>sheep</i>	19	<i>tooth</i>
5	<i>foot</i>	10	<i>loaf</i>	15	<i>shelf</i>	20	<i>wife</i>

ពហុវចនៈនៃនាមសមាស

- A** ជាធម្មតានៅក្នុងនាមសមាសមានតែពាក្យចុងក្រោយប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវដាក់ជាពហុវចនៈ៖
boy-friends មិត្តប្រុស break-ins ការសុំកម្ទេច travel agents ភ្នាក់ងារទេសចរ
ladydoctors វេជ្ជបណ្ឌិតពិនិត្យស្ត្រី
 • ប៉ុន្តែបើ *man* ឬ *woman* ជាពាក្យទីមួយនោះពាក្យទាំងពីរត្រូវដាក់ជាពហុវចនៈ។

- **men drivers** អ្នកបើកបរបុរស **women teachers** គ្រូបង្រៀនស្រី
 - ពាក្យទីមួយត្រូវដាក់ជាពហុវចនៈក្នុងសមាសភាព " **នាម + អយតតិបាត + នាម**
 - **sisters-in-law** បងប្អូនស្រីថ្លៃ **ladies-in-waiting** ស្ត្រីរងចាំទទួលភ្ញៀវ
 - **និងក្នុង**
 - **hangers-on** ប្រដាប់ប្រដាប់អីវ៉ាន់ **lookers-on** ស្ត្រីក្លរឿងចាប់អារម្មណ៍
- B** អក្សរកាត់អាចដាក់ជាពហុវចនៈដោយបន្ថែម **s** នៅខាងចុង
- **MPs** (Members of Parliament) សមាជិកសភា
 - **VIPs** (very important persons) ជនសំខាន់

Exercise

▶ ចូរសរសេរទម្រង់ពហុវចនៈនៃនាមទាំងនេះ

- girl-friend girl-friends
- 1 brother-in-law 4 lady doctor 7 time bomb
- 2 house agent 5 MP 8 woman driver
- 3 juke-box 6 runner-up

ពហុវចនៈប្រាកដ

A នាមមួយចំនួនជាពហុវចនៈជាតិដើមច្រើនជាភិរិយាសំបូរពហុវចនៈ

- arms (= weapons) អាវុធ greens បៃតង savings ប្រាក់សន្សំ
- clothes សំបុកបំពាក់ police នគរបាល stairs ជណ្តើរ
- earnings ប្រាក់សន្សំ premises អគារ quarters សង្កាត់
- surroundings បរិយាកាស goods ទំនិញ riches ទ្រព្យ thanks អំណរគុណ

• ដូចគ្នាដែរចំពោះ clothes សំបុកបំពាក់ instruments ឧបករណ៍។ល។ ដែលមានពីរផ្នែក:

- glasses ជិត pants ខោជើងខ្លី scales ជញ្ជីង tights បា
- jeans ខោខ្លីបីយ pyjamas អាវបំពាក់ scissors កាំបិត trousers ខោជើងវែង

B នាមមួយចំនួនតែងតែមានទម្រង់ពហុវចនៈ ប៉ុន្តែត្រូវការភិរិយាសំបូរពហុវចនៈ ឬ ឯកវចនៈ:

- works (= factory) រោងចក្រ headquarters អគ្គលេខាធិការ
- politics នយោបាយ means មធ្យោបាយ
- mathematics គណិតវិទ្យា athletics អក្ខរកម្ម

C ពាក្យនិងឈ្មោះតែងតែមានទម្រង់ពហុវចនៈ ប៉ុន្តែ តែងតែត្រូវការភិរិយាសំបូរពហុវចនៈ:

The **news is** on television at nine o'clock.

ព័ត៌មាននិងបញ្ជាក់តាមទូរទស្សន៍នៅម៉ោងប្រាំបួន។

Measles is not usually a fatal disease.

ជំងឺក្រ្រិលប៉ូមែនជាជំងឺចម្រាញ់មេរោគស្លាប់ទេ។

D សមូហនាមឯកវចនៈ (government រដ្ឋាភិបាល crew បុគ្គលិក family គ្រួសារ

team ក្រុម.....។ល។) អាចប្រើជាមួយនាមឯកវចនៈ ឬ ពហុវចនៈ:

Our **team is** the best. ក្រុមរបស់យើងជាក្រុមល្អបំផុត (ក្រុមមានតែមួយគត់)។

Our **team are** wearing new T-shirts. ក្រុមរបស់យើងកំពុងពាក់អាវយឺតថ្មី។

(ក្រុមជាចំនួនមនុស្សនីមួយៗ)

E នាមរុំអាចរាប់បានជាឯកវចនៈនិងត្រូវប្រើជាមួយភិរិយាសំបូរពហុវចនៈ

Exercise

▶ ចូរប្រើសម្រាប់ទម្រង់ភិរិយាសំបូរពហុវចនៈឬឯកវចនៈ

- The police **is/are** are watching the house.
- 1 His trousers **is/are** too long.
- 2 Rabies **is/are** a very dangerous disease.
- 3 The news **was/were** better today.
- 4 The stairs **leads/lead** to the cellar.

Session 3: Nouns នាម

Uncountable noun នាមរាប់បាត

A នាមរាប់បាតជាឈ្មោះនៃវត្ថុដែលរាប់បាតជា វត្ថុដាច់ដោយខ្សែកតិកា។ វារួមមាន:

- ឈ្មោះសារធាតុ
bread នំប៉័ង coffee កាហ្វេ gold មាស paper ក្រដាស
cloth ក្រណាត់ glass កញ្ចក់/កែវ oil ប្រេង stone ថ្ម wood ឈើ
- នាមអរូបី
advice ដំបូន្មាន death មរណៈភាព help ការជួយ information ព័ត៌មាន
news ព័ត៌មាន beauty សោភ័ណ experience បទពិសោធន៍
horror ភាពភ័យខ្លាច knowledge ចំណេះ work មុខរបរ (= occupation)
- នាមមួយចំនួនទៀត
baggage អីវ៉ាន់ damage ការខូចខាត luggage អីវ៉ាន់
shopping ការទិញ parking ការចត weather អាកាសធាតុ

B នាមរាប់បាតជាងកំរិតជាធម្មតាប្រើជាមួយកិរិយាសំបូងកំរិត:

This coffee **is** cold. កាហ្វេនេះត្រជាក់។
The weather **was** dreadful. អាកាសធាតុអាក្រក់ណាស់។

- វារាប់បាតប្រើជាមួយ a/an ប៉ុន្តែជាធម្មតាប្រើជាមួយ some មួយចំនួន, any ខ្លះ, no គ្មាន, a little បន្តិចបន្តួច etc.:

I don't want **any** advice or help. I want **some** information.
ខ្ញុំពុំចង់ការដំបូន្មាន ឬ ជំនួយអ្វីទេ។ ខ្ញុំចង់ការព័ត៌មានមួយចំនួន។

- ឬជាមួយនាមដូចជា bit បន្តិចបន្តួច piece កំទេច, slice ចំណិត ។ល។ + of:
a **bit of** news ព័ត៌មានបន្តិចបន្តួច a **piece of** glass កំទេចកញ្ចក់
a **slice of** bread នំប៉័ងមួយចំណិត

work (= មុខងារ) ជា នាមរាប់បាត បើយោងតាមកំរិតជាធម្មតាប្រើ **job** ជា នាមរាប់បាត:
He's looking for **work** BUT He's looking for a **job**. គាត់កំពុងរកការងារធ្វើ។
There'll be **work** for everyone OR There'll be **jobs** for everyone.
វានឹងមានការងារធ្វើសំរាប់មនុស្សគ្រប់ៗ គ្នា។

C នាមរាប់បាតជាច្រើនត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងន័យផ្សេងទៀតដែលជា នាមរាប់បាត។
ជាមួយអត្ថន័យនាមរាប់បាតនេះវារាប់បាតប្រើជាមួយ a/an ក្នុងកំរិតនិងនាមត្រូវបានប្រើក្នុងពហុវចនៈ។

UNCOUNTABLE COUNTABLE
Her **hair** is black. She found **a hair** in the milk.
សក់នាងមានពណ៌ខ្មៅ។ នាងបានឃើញសក់មួយស្រទាប់ក្នុងទឹកដោះ។
I prefer **tea** to **coffee**. I'll have **two teas** and **a coffee**.
ខ្ញុំចូលចិត្តតែជាងកាហ្វេ។ ខ្ញុំនឹងញ៉ាំតែពីរពែងនិងកាហ្វេមួយពែង។
Their house was made of **wood**. ផ្ទះរបស់គេធ្វើពីឈើ។
We picnicked in **the woods**. យើងបានជីវកសានក្នុងព្រៃ។

NOTE
work (= មុខងារ) ជា នាមរាប់បាត works (ពហុវចនៈ) អាចមានន័យថា ធានារ៉ាប់រង ឬ ផ្នែក
ដែលធ្វើចលនារបស់ម៉ាស៊ីន។
Works (ពហុវចនៈ) អាចមានន័យថា ស្នាដៃអក្សរសិល្ប៍ ឬ តន្ត្រី
Shakespeare's complet **works**. ស្នាដៃអក្សរសិល្ប៍ពេញលេញរបស់។

D នាមរាប់បាតអរូបីមួយចំនួនអាចត្រូវបានប្រើជាមួយ a/an ក្នុងន័យពិសេស:

A good map would be **a help**. ផែនទីល្អអាចជាមិត្តសំឡាញ់។
It was **a relief** to sit down. វាជាការត្រូវបានស្រោចដៃបែបនេះអង្គុយ។
He had **a dislike/dread/hatred/horror/love** of violence.
គាត់ ពុំពេញចិត្ត/ខ្លាច/ស្អប់ខ្ពើម/រន្ធត់/ស្រឡាញ់ចំពោះការរំលោភបំពាន។
It would be **a pity** to cut down these trees.
វាក្មេងអោយពិត ណាស់ចំពោះការកាត់ឈើ។
It's **a shame** you couldn't come to the party.
វាជាការអន្យោធិ៍ខ្លាំងណាស់ដែលគាត់ពុំអាចមកចូលរួមពិធីជប់ល្បែង។

Exercise

▶ ចូរដាក់ *a* ឬ *an* លើចំណុច៖

- These toys are made of _____ wood, not _____ plastic.
- We picnicked in *a* wood.
- 1 Someone threw _____ stone at the speaker.
- 2 The garden wall was made of _____ stone, not _____ concrete.
- 3 Paper is made from _____ wood.
- 4 I bought _____ paper to see who had won the match.
- 5 All you need now is _____ experience. Then you'll be able to get _____ work.
- 6 But how can I get _____ experience if I can't get _____ job?
- 7 We need _____ help. Could you give us _____ hand?
- 8 A good torch would be _____ help.
- 9 We had - fine day for our trip. ~ You were lucky. We had _____ terrible weather.

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
 វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 4: The possessive case ទំរង់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ:

- A** យើងបន្ថែម 's ឱ្យនាមករតនៈ និងពហុវចនៈដែលពុំបញ្ចប់ដោយ s:
a child's voice សំឡេងក្មេង *Russia's exports* លំនាំចេញរបស់រុស្ស៊ី,
the people's choice ការសម្រេចរបស់រាជ្យ *the horse's mouth* មាត់របស់សេះ
the government's decision ការសម្រេចរបស់រដ្ឋាភិបាល
men's clothes សំបុកបំពាក់របស់បុរស
- B** យើងប្រើតែ (') ប៉ុណ្ណោះជាមួយនាមពហុវចនៈដែលបញ្ចប់ដោយ s:
a girls' school សាលាកុមារី *the eagles' nest* សំបុកឥដ្ឋ
- C** នាមបញ្ចប់ដោយ s ត្រូវការ 's ឬត្រាន់តែ (') ប៉ុណ្ណោះ:
Mr Jones's/Mr Jones' house. ផ្ទះរបស់លោក Jones ។
Yeats's / Yeats' poems. កំណាព្យរបស់ Yeats ។
- D** ពាក្យចុងក្រោយរបស់នាមសមាស ឬ គោរពងារត្រូវការ's:
my brother-in-law's guitar. ហ្គីតាររបស់បងប្អូនស្នាក់។
Henry the Eighth's wives. ប្រពន្ធរបស់ Henry ទី ៨ ។
- យើងអាចប្រើ 's ក្រោយអក្សរកាត់:
the PM's secretary *the MP's speech*
 លេខាធិការរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី សន្ទរកថារបស់សមាជិកសភា

Exercise

- ▶ ចូរសរសេរឃ្លាឡើងវិញ:
 - the luggage belonging to the travellers. *សំបុកដាក់ម្ចាស់ទិវិរបស់អ្នកដំណើរ។*
the travellers' luggage
 - 1 the room belonging to the child
 - 2 the clothes belonging to the children
 - 3 the car belonging to Mr. Smith
 - 4 the luggage belonging to the VIP
 - 5 the flat belonging to her son-in-law
 - 6 the canteen used by the workers

Session 5: The possessive case ករណីម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ

បំរើបំរាស់

A ភាគច្រើនយើងប្រើករណីម្ចាស់កម្មសិទ្ធិជាមួយមនុស្ស សត្វ និង ប្រទេស។ ប៉ុន្តែយើងក៏អាចប្រើវានៅក្នុង:

- ប្បទានិយាយពិពេលវេលា time expression
a week's holiday *today's paper*
 ការសំរាកមួយសប្តាហ៍ សារព័ត៌មានថ្ងៃនេះ
tomorrow's weather អាកាសធាតុនៅថ្ងៃផ្អែក
in ten years' time សម័យកាលក្នុងរយៈពេលដប់ឆ្នាំទៀត
two hours' delay ការពន្យាររយៈពេលពីរម៉ោង

- ប្បទានិយាយពិប្រាក់ worth:
a pound's worth of stamps តែមតំលៃមួយរោល
ten dollars' worth of ice-cream ការមតំលៃដប់ដុល្លារ

- ប្បទានិយាយចំនួនទៀត
for heaven's sake ដើម្បីបំណងព្រះ
a summer's day ថ្ងៃមួយនាវស្រុក
the water's edge មាត់ទឹក
the ship's mast ដងក្ដាររបស់នាវា
the plane's wings ស្លាបយន្តហោះ
the train's departure ការចេញដំណើររបស់ចរន្តភ្លើង

B យើងអាចប្រើនាមមួយចំនួនក្នុងករណីកម្មសិទ្ធិដោយពុំមានភ្ជាប់នាមពិក្រោយនៅពេលគេដឹងច្បាស់នូវអ្វីដែលយើងចង់និយាយ។ ជាធម្មតាគេប្រើវានៅពេលយើងនិយាយអំពីលាង, ការិយាល័យ ឬ ផ្ទះ:

You can buy it at the chemist's (shop). អ្នកអាចទិញវានៅហាងលក់ឧសថស្ថាន។
I bought my ticket at a travel agent's (office).
ខ្ញុំបានទិញសំបុត្រនៅការិយាល័យភ្នាក់ងារទេសចរ។
We had lunch at Bill's (house) yesterday.
យើងបានញ៉ាំអាហារថ្ងៃត្រង់នៅផ្ទះ Bill កាលពីម្សិលមិញ។

Exercise

- ▶ គូរបំពេញប្រទាំងនេះ:
- A day's work is work taking a day to complete.
- 1 A _____ is a holiday lasting a week.
- 2 _____ is a newspaper dated today.
- 3 A _____ is a wait lasting ten minutes.
- 4 _____ are the fashions of last year.
- 5 A _____ are the wages for a month.
- 6 _____ is the news about yesterday.

of + នាមសំរាប់កម្មសិទ្ធិ

A យើងប្រើ **of + នាម** ភាគច្រើនជាមួយវត្ថុ:

the walls of the town ជញ្ជាំងទីក្រុង *the roof of the church* ដំបូលព្រះវិហារ

the keys of the car គូសស្ដាររថយន្ត

- ប៉ុន្តែជារឿយៗគេបង្កើតនាមសមាសជំនួសវិញហើយនិយាយថា
the town walls ជញ្ជាំងទីក្រុង *the church roof* ដំបូលព្រះវិហារ

- នាមមួយដើរតួដូចជាកុណនាមហើយពុំបង្កើតជាប្រភេទនោះទេ
the roofs of the churches ចំនួនចំនួនព្រះវិហារ ក្លាយទៅជា *the church roofs*.

of + នាម ពុំអាចត្រូវបានជំនួសដោយវិធីនេះគ្រប់ពេលទេ។ ដូចនេះនៅពេលសម្រេចសូមប្រើ **of**។

B យើងប្រើ **of + នាម** ជាមួយមនុស្សឬសត្វនៅពេលមនុស្សឬសត្វនោះភ្ជាប់ពិក្រោយដោយប្រាថ្នា clause:

I took the advice of a couple I met on the train and hired a car.
ខ្ញុំបានទទួលដំបូន្មានពីមនុស្សពីរនាក់ដែលខ្ញុំបានជួបលើចរន្តភ្លើង និង បានទូទាត់ស្រូវ។
I stroked the nose of a horse looking out of his stable.
ខ្ញុំបានទាញចុះសេះដែលបានមើលទៅក្រៅពីក្រោលរបស់វា។

Session 6: Compound nouns ឆាមសមាស

A ឆាមសមាសមានបីប្រភេទសំខាន់ៗគឺ:

- **ឆាម + ឆាម:** kitchen table តុនៅផ្ទះបាយ, Oxford Street ផ្លូវនៅក្នុង Oxford, petrol tank អាងប្រេង
- **ឆាម + ឆាមកិរិយា:** fruit picking ការបេះផ្លែឈើ, lorry driving ការបើកបររថយន្តក្រុង
- **ឆាមកិរិយា + ឆាម:** waiting list បញ្ជីឈ្មោះអ្នករង់ចាំ, dining room បន្ទប់បរិភោគអាហារ, swimming pool អាងលេងទឹក

B នៅក្នុងឆាមសមាសពាក្យទីមួយផ្តល់ព័ត៌មានបញ្ជាក់អំពីពាក្យទីពីរ។ វាដូចជាគុណឆាម។ វាអាចនិយាយពីចំណុចតទៅនេះអំពីពាក្យទីពីរ:

- តើវាសំរាប់ធ្វើអ្វី? coffee cup, កែវអាន reading lamp, ចង្កៀងសំរាប់អាន tin opener, ឧបករណ៍សំរាប់បើក កប៉ុង
- តើវានិយាយអំពីអ្វី? detective story, រឿងរ៉ាវអស្កេត telephone bill វិកយបត្រទូរស័ព្ទ
- តើវាជាផ្នែកនៃអ្វី? shop window, បង្អួចបណ្ណាល័យ college library, បណ្ណាល័យនៅបណ្ណាល័យ garden gate រចនាសម្ព័ន្ធ (ប៉ូតូ យើងនិយាយ a piece of cake ទំនុយកុំ)
- តើវានៅទីណា? city street, ផ្លូវទីក្រុង country lane ផ្លូវជិតបង្គោល corner shop ហាងនៅកាត់ជ្រុង
- តើវានៅពេលណា? summer holiday, វិស្វកម្មកាលបរិច្ឆេទសុក្រ, Sunday paper សារព័ត៌មានថ្ងៃអាទិត្យ
- តើវាធ្វើអ្វី? steel door ទ្វារដែក, stone wall ជញ្ជាំងថ្ម, rope ladder ជញ្ជាំងខ្សែបន្ទាត់ (តែ wood ឈើនិង wool ឆាមសត្វ មានទំរង់គុណឆាម wooden, woollen)
- តើវាផលិតអ្វី? fish farm ការដាំត្រី, oil rig អណ្តូងប្រេងកាត, car factory រោងចក្ររថយន្ត
- តើវាប្រើប្រាស់អ្វី? petrol engine ម៉ាស៊ីនប្រើសាំង, oil stove ចង្កៀនប្រេង
- តើការងារអ្វីត្រូវបានធ្វើនៅទីនោះ? inspection pit, កន្លែងត្រួតពិនិត្យ assembly plant

C ជាអ្វីយើងប្រើឆាមសមាសទាំងនេះដើម្បីនិយាយអំពីអ្វីខុសពីការងារកំសាន្តកីឡានិងកីឡាប្រកួតប្រជែង និងមនុស្សដែលចូលរួមក្នុងនោះ:

- sheep farming ការងារចិញ្ចឹមត្រី ជើង ជើង pop singer អ្នកចម្រៀមសម័យ
- water-skiing កីឡានិះស្ទឹងលើទឹក football match ការប្រកួតបាល់ទាត់
- sheep farmer កសិករចិញ្ចឹមត្រី ជើង ជើង disc jockey អ្នកអធិប្បាយចម្រៀមប្រកួតប្រជែង
- water-skier កីឡានិះស្ទឹងលើទឹក beauty contest ការប្របួលបង្ហាញ

D វាពុំមានកូនច្បាប់ក្នុងការប្រើសញ្ញាត្រេ (-) នៅក្នុងឆាមសមាសទេ។

ជាធម្មតាក្នុងករណីសង្ខេបដើម្បីកុំឱ្យខុសយើងគេប្រើសញ្ញាដាច់ពីគ្នាដោយពុំប្រើសញ្ញាត្រេ (-)។ ប៉ុន្តែបើមានលទ្ធភាពអ្នកសិក្សាគួរតែប្រើពាក្យនោះក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធជាមួយ។

- ជាអ្វីយើងប្រើសញ្ញាត្រេក្នុងទំរង់ **ឆាម + ឆាមកិរិយា:** bird-watching ការយាមរងរស្មីសត្វ ice-skating ការនិះស្បែកលើទឹកកក
- ហើយអាចប្រើវាក្នុងទំរង់ **ឆាមកិរិយា + ឆាម:** diving-board អាងលេងទឹក swimming-bath អាងលេងទឹក
- ទំរង់ **ឆាម + ឆាម** មួយចំនួនក៏អាចប្រើសញ្ញាត្រេដែរ: space-suit សំពត់បំពាក់អវកាស hand-luggage អីវ៉ាន់យួរដៃ
- ឆាមសមាសជាច្រើនអាចត្រូវបានសរសេរដោយសញ្ញាត្រេក៏បាន ឬជាពាក្យមួយក៏បាន: ice-cream, icecream កាវ៉ាមី day-light, daylight ពន្លឺថ្ងៃ
- ហើយមួយចំនួនអាចសរសេរតាមបែបប្រើប្រាស់: tooth-brush, toothbrush, tooth brush ម្រាស់ដុសធ្មេញ
- សញ្ញាត្រេត្រូវបានប្រើនៅក្នុងឆាមសមាសមួយចំនួនដើម្បីបង្ហាញពីទំនាក់ទំនងត្រួតពិនិត្យ: son-in-law កូនប្រុសប្រពន្ធ brother-in-law បងថ្លៃ
- នៅពេលឆាមសមាសត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាគុណឆាមវាជាធម្មតាត្រូវបានសរសេរដោយមានសញ្ញាត្រេ: a bird-watching expedition ការធ្វើដំណើររងរស្មីសត្វ a dining-room table តុបរិភោគបាយ

Exercise

- ▶ ចូរផ្តល់ពាក្យដែលត្រូវបានសរសេរជាអក្សរពុម្ពដើម្បីបង្កើតឆាមសមាស:
 - a DRIVER of a LORRY a lorry driver
 - 1 the SHOP at the CORNER
 - 2 the ROOM for WAITING
 - 3 the KEYS of the CAR
 - 4 an ICE-CREAM flavoured with COFFEE
 - 5 a LAMP for READING by
 - 7 a MINE where GOLD is produced

Session 7: Adjectives គុណនាម

សេចក្តីផ្តើម

- A** យើងប្រើគុណនាមដើម្បីពិពណ៌នាអ្នក និង សត្វនាម:
a **clever** woman ប្រស្នា វា **most** people មនុស្សភាគច្រើន It was **hot**. វាក្តៅខ្លាំង។
- B** គុណនាមមានច្រើនប្រភេទគឺ:
Demonstrative គុណនាមបង្ហាញ: *this* នេះ, *that* នោះ, *these* ទាំងនេះ, *those* ទាំងនោះ
Adjectives of quality គុណនាមគុណភាព: *dry* ស្ងួត, *good* ល្អ, *happy* សប្បាយ, *small* តូច ។ល។
Distributive គុណនាមចែងចែក: *each* គ្រប់, *every* រាល់, *both*, *either* ទាំងពីរ, *neither* គ្មានទាំងពីរ
Quantitative គុណនាមបរិមាណ: *some* មួយចំនួន, *any* ខ្លះ, *no* ទេ, *many* ច្រើន, *much* ច្រើន, *little*, *few*, *one*, *two* ។ល។ *ពីរ* តូច, *ពីរ* មួយ, *ពីរ*
Interrogative គុណនាមសំណួរ: *which?* ណាមួយ?, *what?* អ្វី?, *whose?* របស់ណា?
Possessive គុណនាមកម្មសិទ្ធិ: *my* របស់ខ្ញុំ, *your* របស់អ្នក, *his* របស់គាត់, *her* របស់នាង, *its* របស់វា, *our* របស់យើង, *their* របស់ពួកគេ

គុណនាមគុណភាព: ទំរង់និងបំរើបំរាស់

- A** ក្នុងភាសាអង់គ្លេសគុណនាមគុណភាពមានទំរង់ដូចគ្នាទាំងករណីនិង ពហុវចនៈ និង សំរាប់រាល់ភេទ:
a **good** boy, **good** boys កុមារាល្អ, a **good** girl, **good** girls កុមារីល្អ
a **good** film, **good** films ខ្សែភាពយន្តល្អ
- B** កាលណាមានគុណនាមពីរឬលើសពីពីរស្ថិតនៅពីក្រោយកិរិយាសំបូរយើងប្រើពាក្យ **and** នៅពីមុខគុណនាម ចុងក្រោយ:
The day was **cold, wet and windy**. ថ្ងៃនោះត្រជាក់ខ្លាំងភ្លៀងរលាតជានិច្ចនិងមានខ្យល់ខ្លាំង។
 - យើងអាចប្រើពាក្យ **but** បើសិនមានគន្លងផ្ទុយគ្នា:
The case was **small but heavy**. ប្រអប់នោះតូចប៉ុន្តែធ្ងន់។
 - នៅពេលគុណនាមពណ៌ពីរឬលើសពីពីរស្ថិតនៅពីមុខនាមយើងប្រើ **and** ពីមុខគុណនាមចុងក្រោយប៉ុន្តែ យើងពុំត្រូវការប្រើពាក្យ **and** នៅពេលដែលមានគុណនាមពណ៌តែមួយនោះទេ:
a **green and brown** carpet ព្រំពណ៌បៃតងនិងប្រផេះ BUT a **big green** carpet. ព្រំពណ៌ប្រផេះធំមួយ។
- C** យើងអាចប្រើ present participles (-ing) និង past participles (-ed) ជាគុណនាម។ សូមសំគាល់អត្ថន័យខុសគ្នា:
The play was **boring**. ហ្វូងអ្នកទិញទិញទាត់។ The audience was **bored**. ទស្សនិកជនអស់ចិត្ត។
The noise was **terrifying**. សំឡេងកូរខ្លាំងខ្លាច។ Everyone was **terrified**. មនុស្សគ្រប់គ្នាភ័យខ្លាច។
- D** យើងអាចប្រើគុណនាមជាច្រើនដែលត្រូវបានស្ថិតពីក្រោយដោយ:
 - 1 កិរិយាសំបូរដើម្បី: I'm **surprised to see** you here. ខ្ញុំភ្ញាក់ភ្លើងដោយជួបអ្នកនៅទីនេះ។
 - 2 clause ដែលមានពាក្យ **that** *that*-clause:
I'm **afraid (that) I can't help you**. ខ្ញុំសូមទោសខ្ញុំអាចជួយអ្នកបាន។
 - 3 អយត្តិបាតនាម/សម្ព័ន្ធនាម ឬ នាមកិរិយា:
He's **good at games**. គាត់ល្អក្នុងល្បែង។ He's **fond of dancing**. គាត់ចូលចិត្តរាំ។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់ **and** បើសិនចាំបាច់ពីមុខគុណនាមចុងក្រោយ:
 - The case was large heavy
The case was **large and heavy**.
 - 1 a yellow green flag
 - 2 a big red car
 - 3 He was tall thin
 - 4 He was a tall thin man
 - 5 a cold wet day
- ▶ ចូរដាក់កិរិយាសំបូរក្នុងរង្វង់ក្រចកជា **present (-ing) and past (-ed) participles**:
 - The match was **exciting**. The spectators were **excited**. (excite)
 - 6 The listeners were_____. The radio programme was. (interest)
 - 7 The delays were_____. The travellers were_____. (annoy)
 - 8 The play was_____. The audience were_____. (amuse)
 - 9 We were all_____. The work was very_____. (tire)

Session 8: គុណនាមគុណភាព: ទីតាំង

- A** គុណនាមគុណភាពភាគច្រើនអាចនៅពីមុខនាម:
 a **rich** man បុរសស្តុកមាន a **happy** cat ឆ្ការីករាយ a **cold** day ថ្ងៃដ៏ត្រជាក់
- ឬ កិរិយាសព្ទធ្លាក់:
 He was **rich**. គាត់មាន។ The cat looks **happy**. ឆ្ការីហាក់ដូចជាករាយ។
 The day turned **cold**. ថ្ងៃប្រែជាត្រជាក់។
- កិរិយាសព្ទធ្លាក់: be ជា , become ក្លាយជា seem ហាក់ដូចជា appear/look ដូចជា
 (= seem), feel មានអារម្មណ៍, get/grow ក្លាយជា (= become), keep រក្សា, នៅតែ,
 make បណ្តាលឱ្យ, smell មានក្លិន, sound ឮ, taste មានរសជាតិ, turn ក្លាយ
 ក៏អាចប្រើជា កិរិយាសព្ទធ្លាក់ដែរ។
- B** គុណនាមពីរ បី ដូចជា **chief** សំខាន់, **main** ចំបង, **poor** កំសត់ (= unfortunate)
 អាចស្ថិតនៅពីមុខនាម:
 This is the **main** road. នេះជាផ្លូវសំខាន់។
 The **poor** child had no home. កុមារអក់ប្តូរគ្មានផ្ទះសំបែង។
- C** មួយចំនួនអាចស្ថិតពីក្រោយកិរិយាសព្ទធ្លាក់:
 He's **asleep**. គាត់ងងឹតដេក។ I'm **awake**. ខ្ញុំភ្ញាក់ពីដំណេក។
 She seems **upset**. នាងហាក់ដូចជាអន់ចិត្ត។
 និង: afraid ខ្លាច, alike ប្រហែល, alive នៅរស់, alone ឯកភេទ, annoyed មិនស្រួល,
 ill ឈឺ, /well, sorry ណាកណ្តាយ។
- D** អត្ថន័យនៃគុណនាមមួយចំនួនអាចស្រៀមលើទីតាំងរបស់វា។
 the **late** train មានន័យថា វាមកបានក្រោយបំផុតពីការរំលោភវេលាដែលត្រូវបានកំណត់។
 The train is **late** មានន័យថា វាមកយឺតជាងម៉ោងដែលត្រូវបានកំណត់។
 ប្រហាក់ប្រហែលគ្នាដែរវាង the **early** train និង The train is **early**.

Exercise

- ▶ ចូរប្រើគុណនាមក្នុងបញ្ជីខាងក្រោមសម្រាប់ប្រើគុណនាមតិមួយតែម្តងគត់។
 dark, good, late, little, poor, ready, sorry, sure, upset
 The (□) **poor** mother was very (1)_____. Her (2)_____ boy, Tom,
 hadn't come home yet and it was nearly (3)_____. 'I'm (4)
 that Tom is in trouble', she said. But just then Tom rushed in. 'I'm
 (5)_____ I'm (6)_____, Mum,' he said. 'Is supper (7)____?
 It smells (8)_____.'
- ▶ ចូរដាក់គុណនាមពីបញ្ជី : horrible, ill, interesting, sour.
 9. The milk smells _____. Let's throw it away.
 10. He looks _____. Should we ring the doctor?
 11. What did you put in the soup? It tastes _____.
 12. Your idea sounds _____. Let's try it.

Session 9: លំដាប់ថ្នាក់គុណនាម: ពិមុខនាម

នៅពេលយើងប្រើគុណនាមពីរបីសព្វដំបូងជាមួយនាមយើងត្រូវដាក់ វា ក្នុងលំដាប់ត្រឹមត្រូវ។ តេអាចប្រើបំណែងមួយចំនួនប៉ុន្តែលំដាប់ដោយធម្មតា:

1. គុណនាមកម្មសិទ្ធិ (my ។ល។) *this, that, these, those*
2. ទំហំ (*big ធំ, small តូច*)
3. ការពិពណ៌នាទូទៅ (*dirty គ្រិច, smart វាងវៃ*)
4. អាយុ (*old ចាស់, young ក្មេង*) និងគុណនាម *little តូចតាច*
5. រូបរាង (*round មូល, square ការ៉េ*)
6. ពណ៌ (*blue ខៀវ, green បៃតង*)
7. សារធាតុ (*steel ដែក, wooden ឈើ*)
8. ប្រភព (*Cambodian កម្ពុជា, American អាមេរិក*)
9. ចំណង (*dining បរិភោគអាហារល្ងាច, reading អាន*)

a **green plastic** bucket ក្នុងពួស្លឹកពណ៌បៃតង **my smart new velvet** curtains.

វាំងននកាំម្លីស្រស់ស្អាតរបស់ខ្ញុំ an **elegant little French** clock នាឡិកាពេលវេលាតូចស្រដៀង

a **small round dining** table តុអាហាររៀងមូលតូច។

- nice (ល្អ), fine (ល្អ, តូចល្អិត) និង lovely (គួរឱ្យស្រឡាញ់) អាចស្ថិតនៅពិមុខ គុណនាមទំហំ, រូបរាង។ល។ នៅពេលវាប្រើប្រាស់បញ្ជាក់ការយល់ព្រម។

a **nice big** room បន្ទប់ធំស្អាត។ ពង្សាញ់ថា យើងចូលមិត្តបន្ទប់អី

The room is **nice and big** មានអគ្គន័យដូចគ្នាប្រហែលគ្នាដែរ

a **fine sandy** beach. ឆ្នេរសមុទ្រមានខ្លាច់ល្អិត។

Exercise

► ចូរដាក់គុណនាមតាមលំដាប់ដោយត្រឹមត្រូវ:

- big/black/this box *this big black box*
- 1 a heavy/leather/old case
- 2 blue/her/new dress
- 3 handmade/expensive shoes
- 4 a nice /carving/sharp knife
- 5 a little/noisy/English car
- 6 a sunny/lovely day

Session 10: Adjectives: ទំរង់ប្រៀបធៀបកំរិតទី២ (comparative) និង កំរិតទី៣ (superlative):

A កំរិតទាំងបីនៃការប្រៀបធៀប

ADJECTIVE	COMPARATIVE	SUPERLATIVE
dark	darker	darkest
ងងឹត	ងងឹតជាង	ងងឹតជាងគេ
difficult	more difficult	most difficult
ពិបាក	ពិបាកជាង	ពិបាកជាងគេ

B គុណនាមមួយព្យាង្គ

- យើងបន្ថែម *er/est*:

short	shorter	shortest
ខ្លី	ខ្លីជាង	ខ្លីជាងគេ
 - ឬ *r/st* ឱ្យគុណនាមបញ្ចប់ដោយ *e*:

brave	braver	bravest
ក្លាហាន	ក្លាហានជាង	ក្លាហានជាងគេ
- ប៉ុន្តែ: hot ក្តៅ, hotter ក្តៅជាង, hottest ក្តៅជាងគេ
 sad ក្រៀម, sadder ក្រៀមជាង, saddest ក្រៀមជាងគេ

C គុណនាមពីរព្យាង្គ

- ជាធម្មតាយើងបន្ថែម *more/most* ពីមុខគុណនាម:

foolish	more foolish	most foolish
ឆ្គួត	ឆ្គួតជាង	ឆ្គួតជាងគេ
- ប៉ុន្តែបើវាបញ្ចប់ដោយ *y* ឬ *er* ឬ ព្យញ្ជនៈ + *le* យើងបន្ថែម *er/est* ឬ *r/st*:

pretty	prettier	prettiest (y ពីទៅជា i)
ស្អាត	ស្អាតជាង	ស្អាតជាងគេ
clever	cleverer	cleverest
ឆ្លាត	ឆ្លាតជាង	ឆ្លាតជាងគេ
gentle	gentler	gentlest
សុភាព	សុភាពជាង	សុភាពជាងគេ

D គុណនាមបី ឬច្រើនជាងបីព្យាង្គ

យើងប្រើ *more/most*:

interested	more interested	most interested
ចាប់អារម្មណ៍	ចាប់អារម្មណ៍ជាង	ចាប់អារម្មណ៍ជាងគេ

E ទំរង់ប្រែប្រួល

bad	worse	worst
អាក្រក់	អាក្រក់ជាង	អាក្រក់ជាងគេ
far	farther	farthest
	further	furthest
ឆ្ងាយ	ឆ្ងាយជាង	ឆ្ងាយជាងគេ
good	better	best
ល្អ	ល្អជាង	ល្អជាងគេ
little	less	least
តូច	តូចជាង	តូចជាងគេ
many/much	more	most
ច្រើន	ច្រើនជាង	ច្រើនជាងគេ
old	elder	eldest
	older	oldest
ចាស់	ចាស់ជាង	ចាស់ជាងគេ

Exercise

▶ ចូរសរសេរទំរង់ comparative និង superlative នៃគុណនាមទាំងនេះ:

- happy happier, happiest
- 1 brave 5 fat 9 difficult
- 2 busy 6 many 10 exciting
- 3 clever 7 bad 11 far
- 4 dry 8 beautiful 12 good

Session 11: Adjectives: ការបង្កើតការប្រៀបធៀប

A ដើម្បីប្រៀបធៀបមនុស្សឬវត្ថុពីរយើងអាចប្រើ:

- **as + គុណនាម + as** ក្នុងប្រយោគធម្មតា
A boy of sixteen is often **as tall as** his father.
ជាញឹកញយក្មេងប្រុសអាយុ ១៦ ឆ្នាំមានកម្ពស់ដូចឪពុកវា។
- **not as/so + គុណនាម + as** ប្រយោគបដិសេធ
Your coffee is **not as/so good as** my mother's.
កាហ្វេរបស់អ្នកមិនស្អាតដូចកាហ្វេរបស់ម្តាយខ្ញុំទេ។

B យើងអាចប្រើទម្រង់ comparative adjective + than:

- **The new tower blocks are higher than the old buildings.**
ប្រាក់ប័ណ្ណខ្លីខ្លាំងជាងអគារចាស់។
He makes **fewer** mistakes **than** you (do). គាត់ធ្វើកំហុសតិចតួចជាងអ្នក។
- ក្នុងភាសាអង់គ្លេសសាមញ្ញយើងលប **than** ហើយប្រើ superlative ជំនួស comparative:
This is the **best** way. **នេះជាវិធីល្អជាងគេ។** (វាល្អជាងវិធីផ្សេងទៀត)

C ដើម្បីប្រៀបធៀបមនុស្ស / វត្ថុបីឬច្រើនយើងប្រើទម្រង់ superlative adjective + in/of :

- **This is the oldest theatre in London.**
នេះជាមហាសាលាស្រាវជ្រាវចាស់ជាងគេនៅក្នុងក្រុងឡុងដ៍។
- ឬ **the + superlative adjective + relative clause:**
He is **the kindest** man **(that) I have ever met.**
គាត់ជាបុរសចិត្តល្អបំផុតដែលខ្ញុំធ្លាប់ជួប។
- **ever** ត្រូវបានប្រើក្នុងប្រយោគទំនាក់ទំនងដោយពុំប្រើ **never** ទេ។
- យើងក៏អាចប្រើ **never + comparative** ដើម្បីបញ្ជាក់ តំនិតដូចខាងលើ។
I have **never** met a **kinder** man. ខ្ញុំមិនដែលជួបបុរសណាមួយចិត្តល្អជាងគេ។
- **most + គុណនាម**ដោយពុំមានពាក្យ **the** មានន័យថា 'very':
This is **most important** មានន័យថា 'This is very important'. វានេះសំខាន់ណាស់។
ភាគច្រើន **most** មានន័យ **very** ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាមួយគុណនាមពីរ ឬច្រើនព្យាង្គ: **annoying ដែលគួរឱ្យខឹង, exciting ដែលគួរឱ្យរំភើប, helpful ដែលជួយ, important សំខាន់** etc.

D យើងអាចប្រើទម្រង់ប្រៀបធៀបកម្រិតពីរដង (double comparative) គឺ comparative និង comparative ដើម្បីនិយាយអំពី មួយកំពុងធ្លាក់ចុះ:

The weather is getting **colder and colder**. អាកាសធាតុកាន់តែត្រជាក់ទៅៗ។

E យើងអាចប្រើទម្រង់ the + comparative,... the + comparative:

You want a big house? ~ Yes, **the bigger, the better.**
តើអ្នកត្រូវការផ្ទះធំឬ ? ~ បាទ, កាន់តែធំកាន់តែល្អ។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់ទម្រង់ comparative ឬ superlative នៃគុណនាមក្នុងរង្វង់ក្រចក (+ than បើចាំបាច់):
The 8 o'clock train is much (fast) faster than the 7.30 one.
Of course it is (1 crowded) _____ the 7.30 train and the tickets are (2 expensive) _____. You get (3 cheap) _____ fares before 8 o'clock.
Still, it's the (4 quick) _____ way of getting to Bath, unless you want to fly, and getting to the airport is much (5 difficult) _____ getting to the station.
- ▶ ចូរដាក់ **as, the** ឬ **than**:
What about this one? It's better **than** the one we saw in Harrods.
6. It's bigger _____ the one in our local shop.
7. But it's more expensive _____ the others.
8. Do we want one _____ big _____ that?
9. Yes, _____ bigger, _____ better.
10. Let's buy it. It's _____ best we've seen so far.

Session 12: ទំរង់ប្រៀបធៀប *than/as* និងកិរិយាសំន្តង្គជំនួយ

A ជាធម្មតាយើងប្រើកិរិយាសំន្តង្គជំនួយជំនួសឱ្យកិរិយាសំន្តង្គដើម្បីជួយនៅពេលកិរិយាសំន្តង្គដែលត្រូវការប្រើនៅទីមុខ ឬក្រោយ *than/as*:

*I earn less than he **does**.* (I earn less than he earns) *ខ្ញុំរកប្រាក់បានតិចជាងគាត់រក។*

• យើងប្រើកិរិយាសំន្តង្គជំនួយ ដូចគ្នាចំពោះកិរិយាសំន្តង្គដើម្បី:

*He **knows** more than I **did** at his age.* គាត់ដឹងច្រើនជាងខ្ញុំដឹងនៅអាយុស្មើគាត់។

B ជាញឹកញយ យើងលុបកិរិយាសំន្តង្គនៅពេល *than/as* ត្រូវបានភ្ជាប់ពីក្រោយដោយ

I/we/you + កិរិយាសំន្តង្គ និង ពុំមានបំណាស់បូកកាល, ជានិច្ចកាលយើងលុបកិរិយាសំន្តង្គ:

*He has more time **than I/we** (have).* (formal)

គាត់មានពេលច្រើនជាង ខ្ញុំ / យើង (មាន). (ផ្លូវការ, ក្លែងទាប)

*He has more time **than me/us**.* (informal)

គាត់មានពេលច្រើនជាង ខ្ញុំ / យើង។ (ស្ម័គ្រចិត្ត)

C ជាធម្មតាយើងរក្សាកិរិយាសំន្តង្គនៅពេល *than/as* ត្រូវបានភ្ជាប់ពីក្រោយដោយ *he/she/it/they + កិរិយាសំន្តង្គ:*

*You are stronger **than he/she is** OR **than they are**.*

អ្នកខ្លាំងជាងគាត់/នាង ឬជាងពួកគេ។

• ប៉ុន្តែជូនកាលយើងលុបកិរិយាសំន្តង្គ ក្រោយ *he/she/they* ហើយប្រើ *him/her/them*:

*You are stronger **than him/her/them**.* អ្នកខ្លាំងជាងគាត់/នាង ឬ ជាងពួកគេ។

គេអាចនិយាយ *You are stronger **than he/she/they**.* ប៉ុន្តែជាទំរង់ផ្លូវការ។

Exercise

▶ ចូរដាក់ *I/she/we + be/have/do* អ្នកក៏អាចប្រើសព្ទនាមកម្រិតទី (me/her/us) ដោយពុំមានកិរិយាសំន្តង្គ។

My brother is younger than *I am/than me*.

1 Tom and I work for the same company but he started later than_____.

2 So I have been in the company for longer than_____.

3 And I earn more than_____.

4 We are both a bit jealous of our sister, Ann. She earns more than_____.

5 And she's younger than_____.

6 But she had a better training than_____.

7 And she can learn new techniques faster than_____.

Session 14: the + គុណនាមដែលមានន័យពហុវចនៈ

- A** យើងប្រើ *the* មុខគុណនាមមួយចំនួនដោយពុំប្រើនាមជាដើម្បីបង្ហាញពីចំណាត់ថ្នាក់មនុស្សទូទៅ
The poor get poorer: *the rich* get richer. អ្នកក្រកាន់តែក្រ: អ្នកមានកាន់តែមាន។
 • ប្តូរទាំងនេះមានន័យពហុវចនៈ។ ហើយវាត្រូវប្រើជាមួយកិរិយាសំបូរពហុវចនៈហើយសព្វនាមរបស់វាគឺ *They*។
 • គុណនាមដែលអាចត្រូវប្រើក្នុងវិធីនេះជាគុណនាមដែលពិពណ៌នាពី មរិកប្រលក្ខណៈរបស់មនុស្ស។ ឧទាហរណ៍:
blind (មឺនីត), *deaf* (ឆ្ងង់), *disabled* (ពិការ), *healthy* (មានសុខភាពល្អ) *sick* (ឈឺ),
living (នៅរស់) *dead* (ស្លាប់), *rich* (មាន) *poor* (ក្រ)
- B** ស្របគ្នានេះដែរយើងប្រើ *the* ជាមួយគុណនាមដែលពិពណ៌នាពីជាតិសាសន៍ដែលបញ្ចប់ដោយ *ch, sh, se* និង *ss*:
the Dutch ជនជាតិហូឡង់ *the Spanish* ជនជាតិអេស្ប៉ាញ
the Welsh ជនជាតិវែល *the Burmese* ជនជាតិភូមា
the Chinese ជនជាតិចិន *the Japanese* ជនជាតិជប៉ុន
the Swiss ជនជាតិស្វីស
- C** ទំរង់ *the + គុណនាម* ដោយពុំប្រើនាមបង្ហាញពីក្រុមមនុស្សដែលត្រូវគេកិតក្តឹងនឹងយូមប៉ុណ្ណោះ។
 នៅពេលដែលយើងនិយាយពី ក្រុមដោយឡែកៗ យើងបន្ថែមនាម:
Those seats are for the disabled. កៅអីទាំងនោះសំរាប់មនុស្សពិការ។ ចុំផ្អែ
The disabled members of our party were let in free.
 ចុំផ្អែ សមាជិកពិការនៃក្រុមរបស់យើងត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចូលដោយឥតគិតថ្លៃ។
The French like to eat well. ជនជាតិបារាំងចូលចិត្តហូបម្ហូប។ ចុំផ្អែ
The French tourists complained about the food.
 អ្នកទេសចរណ៍បារាំងរអ៊ូរទាំពីអាហារ។

Exercise

- ▶ ជូរជំនួសឃ្លាដែលសរសេរជាអក្សរធំជា *the + គុណនាម*:
 - PEOPLE WITH MONEY get richer. PEOPLE WITHOUT MONEY get poorer.
The rich get richer. The poor get poorer.
 - 1 PEOPLE WHO ARE UNEMPLOYED draw unemployment benefit.
 - 2 These parking places are for PEOPLE WITH A PHYSICAL DISABILITY.
 - 3 There are special TV programmes for PEOPLE WHO CANNOT HEAR.
 - 4 PEOPLE WHO COME FROM WALES speak their own language.

Session 15: គុណនាម + កិរិយាសម្តែង (infinitive)

- ខាងក្រោមនេះគឺជាគុណនាមដែលយើងអាចប្រើជាមួយកិរិយាសម្តែង។ វាត្រូវបានបែងចែកជាក្រុមដោយយោងតាមអត្ថន័យរបស់វា។ ភាគច្រើននៃក្រុមគុណនាមទាំងនេះត្រូវបានដោយពាក្យ *it* ឧទាហរណ៍:

It was good of you to call. វាជាការល្អដែលអ្នកបានទូរស័ព្ទ។

A គុណនាមដែលពិពណ៌នាពី ចរិត ឬ វិញ្ញាណ (character or sense)

brave ក្លាហាន	foolish ភ្លឹមភ្លី	good/nice ល្អ
idiotic ឈឺចាប់	silly ល្ងង់ល្ងោ	clever វៃវៃ
generous, kind ចិត្តល្អ	sensible ងាយទទួល	stupid ល្ងង់ល្ងោ

- ជាធម្មតា *of* + object:
It was kind of you to wait. វាជាការល្អដែលអ្នកបានរង់ចាំ។ (អ្នកបានរង់ចាំវាជាការល្អ)
It was stupid of him to leave his car unlocked.
 វាជាការល្ងង់ល្ងោដែលអ្នកទុកទ្វារម៉ាកស៊ីបបិទបិទ។

B គុណនាមពិពណ៌នាពីភាពងាយស្រួលឬសុវត្ថិភាព (Ease or Safety)

dangerous (គ្រោះថ្នាក់)	safe (មានសុវត្ថិភាព)	hard (= difficult ពិបាក),
easy (ងាយ)	difficult (ពិបាក)	possible (មានលទ្ធភាព)
impossible (គ្មានលទ្ធភាព)		

- តែងតែមានប្រើ *for* + object:
Is it safe for children to drink this water?
 តើវាមានសុវត្ថិភាព (សំរាប់កុមារ) ក្នុងការផឹកទឹកបានទេ?
 តើអាចប្រើមន្ទីរស្តុកទំនុកជាមួយគុណនាមទាំងអស់លើកលែងតែពាក្យ *possible*:
This cake is easy to make. នេះងាយធ្វើ។
Is the iron safe to use? តើឆ្នាំងអ៊ុតប្រើមិនមានគ្រោះថ្នាក់ទេឬ?

C គុណនាមពិពណ៌នាអារម្មណ៍ និង ប្រតិកម្ម (feelings and reactions)

- amusing រីករាយ dreadful គួរឱ្យខ្លាច marvellous អស្ចារ្យ annoying ម្តងម៉ឺង
 exciting គួរឱ្យរំភើប nice ល្អ awful អាក្រក់ interesting គួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍
 terrible អាក្រក់ disappointing ដែលធ្វើឱ្យអស់ចិត្ត lovely គួរឱ្យស្រឡាញ់
 wonderful អស្ចារ្យ

It was interesting to watch the team training.
 វាចាប់អារម្មណ៍ដោយមើលក្រុមធ្វើការហ្វឹកហ្វឺន។
It's nice (for the children) to have a garden to play in.
 វាជាការល្អ (សំរាប់កុមារ) ដោយមានសួនច្បារសំរាប់កំសាន្ត។

- amazed ភ្ញាក់ភ្លើល disappointed អស់ចិត្ត pleased រីករាយ annoyed ម្តងម៉ឺង
 glad រីករាយ relieved មានអារម្មណ៍ស្រាល astonished ភ្ញាក់ភ្លើល
 happy រីករាយ sad ព្រួយបារម្ភ delighted រីករាយ interested ចាប់អារម្មណ៍ sorry លោកស្តាយ
- សូមសំគាល់ទៅទីនេះថាយើងចាប់ផ្តើមប្រយោគដោយប្រើមន្តសម្រាប់ដែលមានអារម្មណ៍ ឬ ប្រតិកម្ម លើយុវប្រជនជាមួយ *it* ទេ:
He was disappointed to find nobody at home.
 គាត់អស់ចិត្តដោយរកមិនឃើញនរណាម្នាក់នៅក្នុងផ្ទះ។

- យើងក៏អាចប្រើ *that*-clause ជាមួយគុណនាមភាគច្រើន
I'm delighted that you can come. ខ្ញុំរីករាយដែលអ្នកអាចមកបាន។

D ចំណង (willingness)

anxious អន្ទះសារ	ready រួចរាល់	unwilling គ្មានចំណង
prepared រៀបចំ	reluctant ស្លាក់ស្លើវ	willing មានចំណង
<i>He's not prepared to lend you any money.</i> គាត់មិនរៀបចំឱ្យអ្នកខ្ចីប្រាក់ទេ។		
<i>I'm anxious to help him. (I want to help him.)</i> ខ្ញុំអន្ទះសារចង់ជួយគាត់។		
(anxious ប្រើតែម្នាក់ឯងទេ បើ anxious about មានន័យថា ព្រួយបារម្ភ)		

E Necessity សារៈសំខាន់

advisable ដែលគួរធ្វើ better ល្អជាង best ល្អបំផុត
 important សំខាន់ necessary ចាំបាច់

It's best to buy tickets in advance. វាជាការល្អបំផុតដែលទិញសំបុត្រទុកមុន។
It's not necessary for us to tell the police.
 វាមិនចាំបាច់សំរាប់យើងក្នុងការនិយាយប្រាប់នគរបាលទេ។

Exercise

▶ ចូរផ្តំប្រយោគ និង គុណនាមក្នុងរង្វង់ក្រចក:

- He offered to pay. (generous) គាត់ចង់ការប្រាក់។
It was generous of him to offer to pay.
វាជាទឹកចិត្ត សប្បុរស របស់គាត់ដោយមានបំណងបង់ប្រាក់។
- 1 He forgot the key. (stupid)
- 2 She arrived late. (foolish)
- 3 You offered to help. (kind)
- She saves money. (hard) នាងសន្សំប្រាក់។
It is hard to save money. វាជាការពិបាកក្នុងការសន្សំប្រាក់។
- 4 She hitchhikes alone. (dangerous)
- 5 He parks in the high street. (difficult)
- 6 They leave (their) cars unlocked. (not safe)
- I was back home again. (nice) ខ្ញុំបានត្រលប់មកផ្ទះម្តងទៀត។
It was nice to be back home again.
វាជាការប្រសើរដោយបានត្រលប់មកផ្ទះវិញ។
- 7 We felt the house shaking. (terrible)
- 8 We saw the cars burning. (dreadful)
- 9 We canoed down a fast river. (exciting)
- He found that there were no seats left. (annoy)
គាត់បានដឹងថាវាពុំមានកៅអីនៅសល់ទេ។
He was annoyed to find that there were no seats left.
គាត់ម្តងដឹងដោយដឹងថាវាពុំមានកៅអីនៅសល់។
- 10 I heard that he had got the job. (glad)
- 11 He saw nobody he knew at the party. (disappointed)
- 12 She saw him again. (delighted)

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
 វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 16: គុណនាមប្រើជាមួយកិរិយាសំន្កងើម ឬ that-clauses

A afraid + កិរិយាសំន្កងើម ឬ that-clause

I was **afraid** to speak. ខ្ញុំខ្លាចមិនហ៊ាននិយាយ។ (ខ្ញុំមិននិយាយពីព្រោះ ការភ័យខ្លាច។)
I am **afraid** (that) I can't help you. ខ្ញុំសូមទោសដោយខ្ញុំមិនអាចជួយអ្នក។
(ខ្ញុំសូមទោសដោយនិយាយថាខ្ញុំពុំបានជួយអ្នក។)

B bound ប្រុងប្រយ័ត្ន/ certain ច្បាស់លាស់/ sure ប្រាកដ/ likely មុខជា + infinitive

Tom is **bound/certain/sure/likely** to win the race.
Tom ប្រុងប្រយ័ត្ន/ ច្បាស់លាស់/ ប្រាកដ/ មុខជាឈ្នះការ ប្រកួត។

C certain និង sure ប្រើជាមួយ that-clauses

Tom is **certain /sure** that he will win. Tom ដឹងច្បាស់ថាគាត់នឹងឈ្នះ។

- ប្រយោគខាងលើបញ្ជាក់ពីគំនិតរបស់ Tom.
- តើទីនេះយើងពុំអាចប្រើ bound ឬ likely ទេ។

D it is + probable ប្រាកដ / likely មុខជា/ possible អាចជា + that-clause

យើងអាចនិយាយថា It's **probable** that George will come last.

វាប្រាកដថា George នឹងមកដល់ក្រោយគេ។

- ប៉ុន្តែជំនួយយើងប្រើកិរិយាសំន្កងើម probably ឬ be + likely + កិរិយាសំន្កងើម:

George will **probably** come last. George នឹងមុខជាមកក្រោយគេ។

George is **likely** to come last. George នឹងមុខជាមកដល់ក្រោយគេ។

- យើងអាចនិយាយថា It is **possible** that Bill will come second. វាអាចថា Bill នឹងមុខជាមកដល់ទីពីរ។

ប៉ុន្តែជាញឹកញាប់យើងប្រើ perhaps ឬ may / might / could: ប្រហែលឬអាច

Perhaps Bill will come second. ប្រហែលជា Bill មកដល់ទីពីរ។

Bill **may / might / could** come second. Bill អាចមកដល់ទីពីរ។

- ប៉ុន្តែជំនួយយើងប្រើ It's possible/probable វាអាចមុខជា ក្នុងចំណោមខ្លឹមសារខាងលើ។

យើងក៏អាចប្រើ It's likely/quite likely/ very/likely, not very likely ។ល។

Do you think taxes will go up? ~ តើអ្នកគិតថាពន្ធនឹងឡើងឬ?

It's **quite possible/probable/likely** OR វាអាចប្រាកដច្បាស់ណាស់

It's **not very likely/probable**. វាពុំច្បាស់ប្រាកដណាស់ទេ។

Session 17: far ឆ្ងាយ និង near ជិត

- A** យើងអាចប្រើទាំង comparative និង superlative នៃពាក្យ far និង near ក្នុងរបៀបដូចគ្នាដូចគុណនាមដទៃទៀត។
 Paris is **farther/further** than Lyon. បារីសឆ្ងាយជាងលីយ៉ុង។
 Bath is our **nearest** town. Bath ជាក្រុងជិតបំផុត។
 It's **nearer** than Wells. វាឆ្ងាយជាង Wells។
- យើងក៏អាចប្រើ further ដែលមានន័យថា “បន្ថែម” further delays ការពន្យារ / demands ទាមទារ / information ព័ត៌មាន instructions សេចក្តីណែនាំ / supplies ផ្គត់ផ្គង់បន្ថែម។ល។
 We are awaiting **further** instructions. យើងកំពុងរង់ចាំព័ត៌មានបន្ថែម។
- B** the near bank/end ។ល។ មានន័យ ច្រាំង/ ចុងនៅជិត យើងបំផុត the far bank/end ។ល។ មានន័យថាច្រាំង/ ចុងម្ខាងទៀត
 Most of the players were at **the far end** of the field.
 ភាគច្រើននៃអ្នកប្រកួតនៅចុងបំផុតនៃទីក្រុងប្រកួត។
- C** យើងប្រើ far និង near ពិសេសព្រោះពួកវាមានន័យខុសគ្នាខ្លះៗ B ខាងលើ។ ផ្នែកខាងលើយើងអាចប្រើពាក្យ distant ឬ remote ឆ្ងាយ ជំនួស far និង nearby ឬ neighbouring ជំនួស near។
 a **distant** country ប្រទេសឆ្ងាយ the **neighbouring** town ទីក្រុងជិតខាង
- D** យើងអាចប្រើ far ជាមួយកិរិយាសព្ទធ្លាក់ក្នុងសំនួរប្រយោគបដិសេធ
 How **far** is (it to) Lyon? ~ It isn't **far**. តើវាឆ្ងាយទេ? ~ វាឆ្ងាយទេ។
 • ក្នុងប្រយោគពុទ្ធិ យើងត្រូវនិយាយ a long way (away) ឆ្ងាយ
 Paris is **a long way away**. បារីសឆ្ងាយពីនេះ។
 It's **a long way** to Paris. វាឆ្ងាយទៅបារីស។
- ប៉ុន្តែយើងអាចប្រើ as/so/too + far និង far enough:
 Paris is **too far**. បារីសឆ្ងាយណាស់
 Lyon is **far enough**. លីយ៉ុងនៅឆ្ងាយល្អ។
- E** យើងអាចប្រើ near ពិសេសកិរិយាសព្ទធ្លាក់ក្នុងសំនួរប្រយោគបដិសេធ quite ឬ so ណាស់
 too ពេក ឬ enough ល្អ
 the airport is **quite near**. អាកាសយានដ្ឋាននៅជិតបំផុត
 We can walk to the station. It's **near enough**. យើងអាចដើរទៅស្ថានីយ៍រ៉ានៅជិតល្អ។

Exercise

- ▶ ជូនដាក់ far ឬ farther ឬ a long way:
 The railway station is much **farther** than the bus station.
 ស្ថានីយ៍រថភ្លើងឆ្ងាយជាងបណ្តាញក្រុងណាស់។
 1 It isn't _____ from here.
 2 But it's _____ by road.
 3 It's on the _____ side of the river.
 4 How is the bridge? ~ Two miles. _____ That's not too to walk.
- ▶ ជូនដាក់ nearer, nearest, quite near ឬ neighbouring:
 We do our shopping in one of the **neighbouring** towns.
 យើងទៅផ្សារមួយក្នុងចំណោមក្រុងជិតខាង។
 5 Is Bath your _____ town?
 6 Yes. It's _____ than Bristol.
 7 We shop in the supermarket because there's a car park _____
 8 If we lived any to _____ Bath we'd pay more rent.

Session 18: little បន្តិចបន្តួច និង few តិចបី

A យើងប្រើ *little* និង *a little* ពីមុខនាមរុំអាចរាប់បាន:
little salt *a little salt* អំបិលបន្តិចបន្តួច

• ហើយ *few* និង *a few* ពីមុខនាមពណ្តំចន្លះ:
few trees *a few trees* ដើមឈើតិចបីដើម

B យើងក៏អាចប្រើវាជាសព្ទនាម
How much of this do you understand?
តើអ្នកយល់បានប៉ុន្មាន? ~Very little. ~ តិចតួចណាស់។

Do you go to the lectures? តើអ្នកទៅឃ្លានមេរៀនទេ?
~I go to a few (of them).~ ខ្ញុំទៅឃ្លានពីរបី។

C *a little* ជាបរិមាណតិចតួច *a few* ជាចំនួនតិចតួច។ យើងអាច បន្ថែម *only* ដើម្បីបញ្ជាក់ពីភាពតិចតួច នៃបរិមាណឬចំនួន
I have only a little time. ខ្ញុំមានពេលតិចតួចណាស់។
Only a few people know this. មនុស្សតែពីរបីនាក់ប៉ុណ្ណោះដឹងរឿងនេះ។

D ប៉ុន្តែពាក្យ *little* និង *few* ស្ទើរតែមានន័យបរិសេធភាពណាស់។ បើមានប្រើ *a* យើងច្រើនប្រើវាក្នុងភាសាអង់គ្លេសផ្លូវការ:

The minister has done little to help us. លោកអគ្គនាយកស្ទើរតែមិនបានធ្វើអ្វីដើម្បីជួយយើង។
Few people realize the danger. ស្ទើរតែមិនមានមនុស្សដឹងពីគ្រោះថ្នាក់។

• ជាធម្មតាក្នុងសន្ទនាយើងប្រើ *little/few* ដោយ *hardly/any/anyone/anything*:
Hardly anyone realizes the danger. ស្ទើរតែមិនមាននរណាម្នាក់ដឹងពីគ្រោះថ្នាក់។
He has done hardly anything to help us. គាត់ស្ទើរតែមិនបានធ្វើអ្វីដើម្បីជួយយើង។

• ប៉ុន្តែយើងអាចប្រើ *little* និង *few* ពីក្រោយ *so, too, very* ។ល។:
We have too little free time. យើងមានពេលទំនេរតិចពេក។
You see very few butterflies nowadays. សព្វថ្ងៃនេះអ្នកឃើញមេអំពៅតិចតួចណាស់។

Exercise

▶ ចូរដាក់ *a little* ឬ *a few*:

- a little* milk ទឹកដោះតោបន្តិចបន្តួច
- 1 _____ litres of milk 4 _____ rolls
- 2 _____ oil 5 _____ bread
- 3 _____ drops of oil

▶ ចូរជំនួសឃ្លាដែលសរសេរជាអក្សរធំដោយ *very little* ឬ *very few*

- He eats HARDLY ANY meat. *He eats very little meat.*
- 6 We've had HARDLY ANY tourists this year.
- 7 He worked hard but he made HARDLY ANY money.
- 8 We had HARDLY ANY rain that summer.

Session 19: many, much និង a lot (of) ច្រើន

- A** យើងប្រើ *many* ជាមួយនាមអាទរាប់បាននិង *much* ជាមួយនាមពុំអាទរាប់បាន:
 - He didn't make **many mistakes**. គាត់ពុំបានធ្វើកំហុសច្រើនទេ។
 - We haven't got **much coffee**. យើងពុំមានកាហ្វេច្រើនទេ។
- យើងអាចប្រើ *a lot of / lots of* ច្រើន ជាមួយនាមអាទរាប់បាននិងពុំអាទរាប់បាន។
- *many* និង *much* មានទម្រង់ comparative និង superlative ដូចគ្នាគឺ *more* និង *most*។

<i>more mistakes</i>	<i>more coffee</i>
កំហុសច្រើនជាង	កាហ្វេច្រើនជាង
<i>most men</i>	<i>most fruit</i>
បុរសច្រើនបំផុត	ផ្លែឈើច្រើនបំផុត

B យើងក៏អាចប្រើ *many, much, more, most* និង *a lot/lots* ដោយប្រើនាមគឺប្រើជាសព្ទនាម: Letters? សំបុត្រ? She gets **a lot** but I don't get **many**. នាងទទួលបានច្រើនប៉ុន្តែខ្ញុំពុំទទួលបានទេ។ Money? លុយ? You have **lots** but I haven't **much**. អ្នកមានច្រើនតែខ្ញុំគ្មានទេ។

C យើងអាចប្រើ *much, many* និង *a lot of* ក្នុងប្រយោគបដិសេធនិងសន្ទនា: We didn't eat **much** meat / **a lot of** meat. យើងពុំញ៉ាំសាច់ច្រើនទេ។ Did you see **many** films / **a lot of** films? តើអ្នកបានមើលកុនច្រើនទេ? ប៉ុន្តែយើងប្រើ *much/many* ត្រាយ *how?* How **much** meat? សាច់ច្រើន? How **many** films? ខ្សែភាពយន្តច្រើន?

D ជាធម្មតាយើងប្រើ *a lot of* ឬ *lots of* ជំនួស *many* និង *much* ក្នុងប្រយោគធម្មតា: **A lot of/Lots of** people came to the meeting. មនុស្សជាច្រើនបានទៅប្រជុំ។ There was **a lot of** noise. មានសំឡេងជាច្រើន។

- ជួនកាលយើងប្រើ *many* ជាចំណែកនៃប្រធាន។ **Many** people came to the meeting. មនុស្សជាច្រើនបានទៅប្រជុំ។
- ប៉ុន្តែជាធម្មតា យើងប្រើ *much* ទេលើកលែងតែក្នុងភាសាអង់គ្លេសនូវការ។ **Much** will depend on what the Minister says tonight. អ្វីៗជាច្រើននឹងពឹងផ្អែកលើអ្វីដែលអ្នកនិយាយរាយប៉ងនេះ។
- ជាធម្មតាយើងប្រើ *many* ឬ *much* ជាកម្មបទនៃកិរិយាសព្ទដើមនេះយើងនិយាយ: I saw **a lot of** birds. ខ្ញុំបានឃើញបក្សីជាច្រើន។ (ប្រើមែន many birds) He eats **a lot of** meat. គាត់ញ៉ាំសាច់ច្រើន។ (ប្រើមែន much meat)
- ប៉ុន្តែយើងប្រើ *as/so/too/how + many* និង *much, also* ផង a great many, more និង most ជាប្រធាននិងកម្មបទ: Most people eat **too much** meat. មនុស្សភាគច្រើនញ៉ាំសាច់ច្រើនពេក។ I know **how much** you earn. ខ្ញុំដឹងនូវចំនួនប្រាក់ដែលអ្នករកបាន។

E យើងអាចប្រើ *a great/good deal of* ជំនួស *a lot of* ជាមួយ នាមពុំអាទរាប់បាន។

Exercise

▶ គួរដាក់ *many, much, more, most, a lot of*, ឬ *a great many* ជួនកាលអាចប្រើទាំងពីរ
George applied for (1) a great many/a lot of jobs and spent (1) _____ time travelling to interviews, but without success. The interviewers always said, 'How (2) _____ experience have you had?' Then they said, 'We need someone with (3) _____ experience than that.' Finally he had an interview in an office near his home. The interviewer was friendly. She asked (4) _____ questions and then said, 'For (5) of our vacancies we need people with (6) _____ experience, but for this one we just need someone who can learn quickly. How (7) _____ did you earn at your last job?' George told her. 'We can offer you (8) _____ than that,' she said.

Session 22: ប្រភេទនៃកិរិយាសម្តែងសេស

- Manner លក្ខណៈ (how? របៀបណា?)
bravely យ៉ាងក្លាហាន, fast យ៉ាងរហ័ស, happily រីករាយ,
hard យ៉ាងស្មារតី, quickly យ៉ាងរហ័ស, well យ៉ាងល្អ
- Place ទីកន្លែង (where? ណា?)
home នៅផ្ទះ, down ខាងក្រោម, here ទីនេះ,
near ក្បែរ, there ទីនោះ, up ខាងលើ
- Time ពេលវេលា (when? ពេលណា?)
now ឥឡូវនេះ, soon ឆាប់, still នៅឡើយ,
then ក្រោយមក, this morning ព្រឹកនេះ
- Frequency ភាពញឹកញាប់ (how often? ប៉ុន្មានដង?)
always ជានិច្ច, every day រាល់ថ្ងៃ, never ពុំដែល
often ញឹកញាប់, twice ពីរដង
- Degree កំរិត (to what extent? ក្នុងកំរិតណា?)
almost ស្ទើរតែ, fairly, rather ជាង, quite ល្អ
very ណាស់, so ណាស់
- Sentence ប្រយោគ
certainly មុខជា, definitely ច្បាស់លាស់, luckily សំណាងល្អ
- Interrogative សំណួរ
how? របៀបណា?, when? ពេលណា?, where? ទីណា?
why? ហេតុអ្វី?
- Relative ទំនាក់ទំនង
when ពេលណា, where កន្លែងដែល, why ហេតុអ្វី

Exercise

▶ តើកិរិយាសម្តែងសេសនីមួយៗខាងក្រោមជាអ្វី?

- now time adverb
- 1 politely 4 very 7 hard
- 2 sometimes 5 angrily 8 quite
- 3 everywhere 6 home 9 late

▶ ចូរប្រើកិរិយាសម្តែងសេសឬកិរិយាសម្តែងសេសណាមួយនៅក្នុងបញ្ជី។ ចូរប្រើកិរិយាសម្តែងសេសតែម្តងគត់។

- That Easter before Soon
- នៅពេលពុធស្រែង Easter មុន ភ្លាម
- in a hotel completely immediately
- ក្នុងសណ្ឋាគារ ទាំងស្រុង រហ័ស
- much less then slowly
- តិចជាងជាច្រើន ក្រោយមក យឺត
- On our second day halfway up a mountain there
- នៅថ្ងៃទីពីររបស់យើង ពាក់កណ្តាលផ្លូវឡើងភ្នំ ទីនោះ

(□) That Easter we camped in the Lake District. We had been
 (10)_____ (11)_____ but (12)_____ had stayed
 (13)_____. Camping was (14)_____ comfortable.
 (15)_____ we had a violent thunderstorm. We were
 (16)_____ when it started. We turned back (17) _____,
 but had to go (18)_____ because the rocks were slippery.
 (19)_____ we were (20)_____ soaked.

Session 23: កិរិយាសម្តែងសេសបញ្ចប់ដោយ ly

A យើងបង្កើតកិរិយាសម្តែងសេសភាគច្រើនដោយបន្ថែម ly អោយគុណនាម។
brave វៃលក្ខណៈ **bravely** យ៉ាងក្លាហាន slow យឺតយ៉ាវ
slowly យ៉ាងយឺត

B គូនកាលមានបំណងប្តូរសំនេរ។
1 អក្សរ y ចុងក្រោយប្តូរជា i : happy, **happily**
2 គុណនាមបញ្ចប់ដោយ ព្យញ្ជនៈ + le ត្រូវជំនួស e ដោយ y
gentle, **gently** យ៉ាងស្មោះត្រង់ **sensible, sensibly** យ៉ាងរំហើប
simple, **simply** យ៉ាងសាមញ្ញ

3 true, due និង whole ក្លាយជា **truly** យ៉ាងពិត, **duly** យ៉ាងសមរម្យ **wholly** ទាំងស្រុង
C យើងផ្តោតបង្កើតកិរិយាសម្តែងសេសពីគុណនាមដែលបញ្ចប់ដោយ ly ទេ។ ផ្តល់ទៅវិញយើងប្រើកិរិយាសម្តែងសេស
មួយទៀតឬប្តូរកិរិយាសម្តែងសេស។

ADJECTIVE	ADVERB
likely	probably មុខជា
friendly	in a friendly way យ៉ាងរាក់ទាក់

Exercise

- ▶ ចូរសរសេរទំរង់កិរិយាសម្តែងសេសពីគុណនាមទាំងនេះ:
 complete **completely**
1 gentle 5 sensible 9 legible
2 angry 6 true 10 simple
3 sincere 7 happy 11 easy
4 beautiful 8 immediate 12 careful

D កិរិយាសម្តែងសេសមួយចំនួនមានអត្ថន័យពិសេសជាងអត្ថន័យគុណនាម របស់វា ឬមានអត្ថន័យខុសគ្នា។
coolly យ៉ាងស្ងប់ស្ងៀម, coldly, យ៉ាងស្ងប់ស្ងៀម, hotly យ៉ាងក្តៅក្តាយ
និង warmly យ៉ាង កក់ក្តៅ ត្រូវបានប្រើបញ្ជាក់ពីអារម្មណ៍។
We were old friends. ពួកយើងជាមិត្តចាស់។
He greeted me **warmly**. គាត់បានស្វាគមន៍យើងយ៉ាងកក់ក្តៅ។

កិរិយាសម្តែងសេសដែលទំរង់ដូចគុណនាម

A back far left low still early fast little
មកវិញ ឆ្ងាយ ឆ្វេង ទាប នៅឡើយ មុនយ៉ាង រហ័ស តិចតួច
much straight enough ill long more well
ច្រើន ត្រង់ ត្រប់គ្រាន់ ឈឺ វែង ច្រើនជាង ល្អ

- គុណនាមតទៅនេះ ក៏មានទំរង់ ly ដែរជាធម្មតាវាមានអត្ថន័យផ្សេង (មើលវិចនានុក្រម):
deep hard last near round
direct high late pretty short
first just most right wrong

B ទំរង់ក្នុងចំនុច A ខាងលើអាចមានអត្ថន័យប្រហាក់ប្រហែលគ្នា:
ADVERB ADJECTIVE
The train went too **fast**. This is the **fast** train.
រថភ្លើងរត់លឿនពេក។ នេះជារថភ្លើងរត់លឿន។
She went **straight** home. Draw a **straight** line.
នាងបានដើរត្រង់ទៅផ្ទះ។ ចូរគូសបន្ទាត់ត្រង់។
You can dial Rome **direct**. អ្នកអាចវាយទូរស័ព្ទផ្ទាល់ទៅទីក្រុងរ៉ូម។
The **direct** route is best. ផ្លូវត្រង់ជាផ្លូវល្អបំផុត។

- ឬអត្ថន័យផ្សេង
Come **back** soon. សូមត្រឡប់មកក្នុងពេលឆាប់ៗ។
She came in by the **back** door. នាងបានចូលមកតាមទ្វារក្រោយ។
They trained us **well**. ពួកគេបង្រៀនយើងល្អ។
He looks **well**. (= healthy) គាត់មានសុភាពល្អ។ Turn **right** here. បត់ស្តាំនៅទីនេះ។
You are **quite** right. (= correct) អ្នកត្រឹមត្រូវណាស់។

Exercise

▶ ចូរសរសេរកិរិយាសមស្របដែលឆ្លើយតបនឹងគុណនាមទាំងនេះ។ ក្នុងករណីខ្លះវាពុំមានចំណាស់ប្តូរទេ។

- quick quickly
- 1 quiet 7 slow
- 2 straight 8 good
- 3 real 9 still
- 4 early 10 careful
- 5 fast 11 long
- 6 back 12 enough

▶ ចូរដាក់កិរិយាសមស្របត្រឹមត្រូវដែលបានបង្កើតពីគុណនាមទាំងនេះ។ ចូរកាលតែពុំបាច់ប្តូរក៏បាន។
direct, good, high, late, long, loud, low, slow, straight, truthful, warm

- We didn't climb very high.
- 13 He answered_____.
- 14 The old man walked_____.
- 15 He speaks Dutch_____.
- 16 They welcomed us_____.
- 17 The fans cheered_____.
- 18 He arrived_____ and missed his plane.
- 19 You mustn't fly _____ over the town.
- 20 didn't wait_____.
- 21 You can dial Paris_____.
- 22 He didn't stop anywhere. He drove_____ home.

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
 វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 24: Comparison of adverbs

	ADVERB	COMPARATIVE	SUPERLATIVE
កិរិយាសម្ព័ន្ធសេសសៀងទាត់			
• មួយរហ័ស	hard	harder	hardest
• រហ័ស	quickly	more quickly	most quickly
• ករណីដំបូង	early	earlier	earliest
កិរិយាសម្ព័ន្ធសេសសៀងប្រយោល			
	badly	worse	worst
	far	farther	farthest
		further	furthest
	little	less	least
	much	more	most
	well	better	best

ការប្រៀបធៀបកិរិយាសម្ព័ន្ធសេសសៀង

- A** យើងប្រើ affirmative verb + as + កិរិយាសម្ព័ន្ធសេសសៀង + as.... ជាមួយទម្រង់ដើមនៃកិរិយាសម្ព័ន្ធសេសសៀង:
He worked **as fast as** he could. គាត់ធ្វើការរហ័សតាមដែលគាត់អាចធ្វើបាន។
- ជាមួយ negative verb + as/so + កិរិយាសម្ព័ន្ធសេសសៀង + as:
It didn't take **as/so long as** he expected. វាពុំចំណាយពេលយូរដូចគាត់បានរំពឹងទុកទេ។
- B** យើងប្រើ adverb + than ជាមួយទម្រង់ប្រៀបធៀបកំរិតទី២នៃកិរិយាសម្ព័ន្ធសេសសៀង:
He arrived **earlier than** the others. គាត់បានមកដល់មុនអ្នកផ្សេងៗ។
- ឬ the + កិរិយាសម្ព័ន្ធសេសសៀង... the + កិរិយាសម្ព័ន្ធសេសសៀង:
The earlier you start **the sooner** you'll finish.
អ្នកចាប់ផ្តើមកាន់តែរហ័សអ្នកនឹងចប់កំរហ័ស។
- C** ជាមួយកិរិយាសម្ព័ន្ធសេសសៀងស្ថិតក្នុងទម្រង់ទី៣យើងធ្វើការប្រៀបធៀបសេសសល់ទៅទៀត។
He likes tennis **best**. គាត់ចូលចិត្តលេងកូនបាល់ជាងគេ។ (ជាងលេងកីឡាដទៃទៀត)
- D** យើងអាចប្រើកិរិយាសម្ព័ន្ធសេសសៀង + than/as + កិរិយាសម្ព័ន្ធផ្ទុំន័យ:
She ran **faster than** he did. គាត់បានរត់លឿនជាងគាត់។ (ជាងគាត់រត់)
I don't speak Greek **as well as** she does. ខ្ញុំពុំនិយាយភាសាក្រិកដូចគាត់ទេ។
- E** យើងប្រើ like ដូចជាមួយនាម / សព្ទនាម
We eat with chopsticks **like** the Chinese. យើងបរិភោគដោយចង្កីដូចជនជាតិចិន។
- ឬ as ដូចឬ like ដូចជាមួយប្រយោគ
We eat with chopsticks **as** they do in China.
យើងបរិភោគដោយប្រើចង្កីដូចគេធ្វើនៅប្រទេសចិន។ (ត្រូវការ)
We eat with chopsticks **like** the Chinese do.
ពួកយើងបរិភោគដោយចង្កីដូចជនជាតិចិន (ស្ថិតស្ថេរ)។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់ទម្រង់ត្រឹមត្រូវនៃកិរិយាសម្ព័ន្ធសេសសៀងក្នុងរង្វង់ក្រចក:
 - Do men drive *better* than women? (well)
 - 1 You can buy fruit _____ in the market than in the greengrocer's. (cheaply)
 - 2 Bill came _____ than Tom. (early)
 - 3 Try to come in _____ than you did last night. (quietly)
 - 4 Her boys behave _____ at school and behave even _____ at home. (badly)
 - 5 I'll come as _____ as I can. (soon)
 - 6 Mary works _____ than you. (hard)
 - 7 The _____ we start, the _____ we'll be finished. (soon)
 - 8 We can't go any _____; the bridge has collapsed. (far)

Session 25: ទីតាំងនៃកិរិយាសម្តែងសេសក្នុងប្រយោគ

A យើងដាក់កិរិយាសម្តែងសេសក្នុងទីតាំងជាច្រើនក្នុងប្រយោគ។
នៅផ្នែកខាងក្រោមនេះទាក់ទងយ៉ាងសំខាន់ជាមួយទីតាំងដែលយើងប្រើប្រាស់ចំពោះកិរិយាសម្តែងសេស
ផ្សេងគ្នា។ ពាក្យខាងក្រោមនេះត្រូវបានគេប្រើប្រាស់នៅក្នុងផ្នែកនេះ។
front position end position mid- position
ទីតាំងដើម ទីតាំងចុង ទីតាំងកណ្តាល

B ទីតាំងដើមមានន័យថា នៅ ខាងដើម ប្រយោគ ឬ ឃ្លា:
Yesterday the bus drivers went on strike.
កាលពីម្សិលមិញកម្មកររថយន្តបានធ្វើកូដកម្ម។

C ទីតាំងកណ្តាលមានន័យថាស្ថិតនៅ ពីក្រោយកាលសាមញ្ញ (simple tenses) របស់កិរិយាសម្តែង *to be*
She is always busy. នាងជាប់រាល់ជំនាតិកម្ម។

• ពីមុខកាលសម្តែង (Simple tenses) នៃកិរិយាសម្តែងទៀត
She never watches television. នាងរាល់រាល់មើលទូរទស្សន៍។

• ពីក្រោយ កិរិយាសម្តែងជំនួយក្នុងកាលចម្រុះ (compound tenses)
He has never been abroad. គាត់រាល់រាល់នៅបរទេស។

• ក្រោយកិរិយាសម្តែងជំនួយក្នុងទម្រង់ កិរិយាសម្តែងជំនួយ + កិរិយាសម្តែងផ្សេងទៀត
It was very foggy. I could hardly see the road.
វាភ្នាក់ងារខ្លាំងណាស់។ ខ្ញុំស្ទើរមើលឃើញផ្លូវ។

• ពីមុខឬពីក្រោយកិរិយាសម្តែងជំនួយដែលប្រើម្តងៗ
Do you work late? ~ Yes, we do *sometimes*/ we *sometimes* do.
តើអ្នកធ្វើការហួសម៉ោងឬ? បាទ/ចាសី កាលពីម្សិលមិញយើងធ្វើការហួសម៉ោង។
Did he pay you? ~ Yes, he *usually* did.
តើគាត់បង់ប្រាក់អោយអ្នកទេ? បាទ/ចាសី គាត់បានបង់ជាធម្មតា។

D ទីតាំងចុងមានន័យថា “នៅចុងក្នុងប្រយោគ”
I had to walk to work yesterday. កាលពីម្សិលមិញខ្ញុំត្រូវតែដើរទៅធ្វើការ។

E កិរិយាសម្តែងសេសក៏អាចស្ថិតនៅចន្លោះ: កិរិយាសម្តែង និង អយតតិបាត + នាម / សព្ទនាម:
He listened patiently to everyone's complaints.
គាត់បានស្តាប់ដោយអត់ធ្មត់នូវការរអ៊ូរទាំងរបស់មនុស្សគ្រប់រូប។

កិរិយាសម្តែងសេសបញ្ជាក់លក្ខណៈ: Adverbs of manner

A ជាញឹកញយដាក់កិរិយាសម្តែងសេសទាំងនេះនៅទីតាំងចុង។ ដូច្នេះយើងបាន
-Verb + adverb ឬ verb + object + adverb:
He ran fast. *She speaks well.*
គាត់បានរត់លឿន។ នាងនិយាយយ៉ាងល្អ។

• សូមកុំដាក់កិរិយាសម្តែងសេសនៅចន្លោះ: កិរិយាសម្តែង និង កម្មបទ។
• **Verb + preposition + object + adverb**

He spoke to everyone politely. គាត់និយាយទៅមនុស្សគ្រប់រូបដោយគួរសម។

B យើងក៏អាចដាក់កិរិយាសម្តែងសេសទាំងនេះនៅចន្លោះកិរិយាសម្តែងនិងអយតតិបាត។
He spoke politely to everyone. គាត់បាននិយាយយ៉ាងគួរសមទៅមនុស្សគ្រប់រូប។

• ជាធម្មតាទម្រង់នេះត្រូវប្រើជាមួយ *badly* និង *well*
He worked well for his last boss. គាត់បានធ្វើការល្អអោយចៅហ្វាយចុងក្រោយរបស់គាត់។
The team played badly in their first match.
ក្រុមកីឡាបានលេងយ៉ាងអន់ក្នុងការប្រកួតដំបូងរបស់គេ។

• ជាមួយកម្មបទដឹងជាន់នេះ
He shouted angrily at a group of latecomers.
គាត់បានស្រែកដោយកំហឹងទៅកាន់ក្រុមអ្នកមកយឺត។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់កិរិយាសម្តែងសេសក្នុងទីតាំងត្រឹមត្រូវទៅក្នុងប្រយោគ។ ជូនកាលយើងអាចមានពីររបៀប។
 - He repaired the car. (quickly) *He repaired the car quickly.*
 - 1 He pays his staff. (badly)
 - 2 He spoke to me. (politely)
 - 3 He speaks to all his regular customers. (politely)
 - 4 He doesn't get on with some of his staff. (well)

Session 26: កិរិយាសម្តែងសេសបញ្ជាក់ទីកន្លែងនិងទិសដៅ Adverbs of place and direction

- A** *abroad ទៅបរទេស* *here ទីនេះ* *along តាមបណ្តោយ*
in London នៅទីក្រុងឡុងដ័រ *away ចាកចេញ* *there ទីនោះ*
behind ពីក្រោយ *in front ខាងមុខ* *back ត្រឡប់*
anywhere កន្លែងណា *in/out ក្នុង/ក្រៅ* *out of the house ខាងក្រៅផ្ទះ*
home នៅផ្ទះ *everywhere គ្រប់ទីកន្លែង* *on/off បើក/បិទ*
off the bus ចុះពីទូកក្រុង *outside ខាងក្រៅ* *somewhere កន្លែងណា*
through កាត់តាម *through the wood កាត់តាមព្រៃ*
upstairs ជាន់ខាងលើ *nowhere គ្មានទីណា*
updown ឡើងចុះ *down the ladder ចុះតាមជណ្តើរ*

B ជាធម្មតាយើងដាក់កិរិយាសម្តែងសេសទាំងនេះនិងបញ្ជាក់ទីកន្លែងសេសទាំងនេះនៅទីតាំងចុង។ ដូច្នេះយើងបាន:

- **Verb + adverb**
*This herb grows **everywhere**.* ជីនេះដុះនៅគ្រប់កន្លែង។
*you can park **anywhere**.* អ្នកអាចចតនៅកន្លែងណាក៏បាន។
*Are you going **anywhere**?* តើអ្នកកំពុងទៅណា?
*I can't find my keys **anywhere**.* អ្នករុំអាចរកឃើញកូនសោខ្ញុំនៅកន្លែងណាទេ។
*He ran **off**.* គាត់បានរត់ចុះ។ *We flew **above the clouds**.*
 យើងបានជិះយន្តហោះហោះលើពពក។

- **Verb + object + adverb**
*I sent him **away**.* ខ្ញុំបានបញ្ជូនគាត់ចេញ។
*Let's have lunch **somewhere by the river**.*
 តស៊ូយើងបរិភោគអាហារថ្ងៃត្រង់នៅកន្លែងណាមួយក្បែរមាត់ទន្លេ។
*He left his car **outside**.* គាត់បានទុករថយន្តគាត់នៅខាងក្រៅ។
*I met Bill **in London**.* ខ្ញុំបានជួប Bill នៅទីក្រុងឡុងដ័រ។

C នៅក្នុងប្រយោគដែលមាន កិរិយាសម្តែង + អរិយធម៌តិចតួច + កម្មបទកិរិយាសម្តែងសេសនិងបញ្ជាក់ទីកន្លែងសេស ដូច្នេះយើងបាន:

- **Verb + preposition + object + adverb**
*I'll talk to him **here**.* ខ្ញុំនឹងនិយាយរកគាត់នៅទីនេះ។
*Wait for me **by the back door**.* សូមរង់ចាំខ្ញុំនៅក្បែរទ្វារក្រោយ។
- កិរិយាសម្តែងសេសនិងបញ្ជាក់ទីកន្លែងសេសបញ្ជាក់ទីតាំងត្រូវស្ថិតនៅពីក្រោយកិរិយាសម្តែង។ ដូច្នេះយើងបាន:
- **Verb + adverb + preposition etc.**
*Come **home** with me.* សូមមកផ្ទះជាមួយខ្ញុំ។
*They went **to Rome** for a holiday.* ពួកគេបានទៅទីក្រុងរ៉ូម ដើម្បីសំរាកលំហែ។

D សូមសំគាល់កិរិយាសម្តែងសេសបញ្ជាក់ទីកន្លែងនិងទិសដៅមួយចំនួន

- 1 *along, back, in/out, on/off, through, up/down etc.* និង *home* ស្ថិតនៅពីមុខ កិរិយាសម្តែងសេស ឬ បញ្ជាក់ទីកន្លែងសេសផ្សេងទៀត។
*He ran **off** down the street.* គាត់បានរត់ចេញចុះតាមផ្លូវ។
*Come **back** here!* ត្រឡប់មកទីនេះ!
- 2 *here/there + be + noun* នាមប្រទាន
***Here** are the tickets.* នេះសំបុត្រ។ ***There's** Jack!* នោះ Jack!
- ប៉ុន្តែបើប្រទានជា សព្វនាម វាត្រូវស្ថិតនៅមុខ *to be*
***Here** they are.* នេះពួកគេ។ ***There** he is!* នោះគាត់!
- 3 យើងអាចប្រើ *anywhere* ដែលមានន័យថា “នៅកន្លែងណាក៏បាន” និង *nowhere* ក្នុងចំណោមខ្លី។
*Where shall we go? តើយើងគិតទៅណា ? ~**Anywhere** ឬ **Anywhere** you like.*
*កន្លែងណាក៏បាន។ Where are you going? តើអ្នកកំពុងទៅណា? ~ **Nowhere**. គត់ទៅណាទេ។*

Exercise

▶ ចូរដាក់កិរិយាសម្តែងសេសក្នុងរង្វង់ក្រចកនៅក្នុងប្រយោគ:

- We went with plenty of money. (out)
We went out with plenty of money.
- 1 We came without a penny. (home)
- 2 She buys her clothes. (abroad)
- 3 He went with his wife. (there)
- 4 She sent the children. (upstairs)
- 5 They ran from me. (away)
- 6 He has gone to Rome. (back)

▶ ចូរដាក់ *somewhere, anywhere, nowhere* ឬ *everywhere*:

- 7 I've left my watch _____ and now I can't find it.
- 8 Have you seen my watch _____?
- 9 You can camp _____. There are no restrictions.
- 10 He lives _____ in Kent now.
- 11 You can see these advertisements _____.
- 12 Where shall we have lunch? ~ _____ you like. I leave the choice to you.
- 13 I couldn't find a parking place _____.
- 14 Where are you going this summer? ~ _____. I'm not going.

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី

សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី

សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 27: កិរិយាសម្លេងពាក្យកំពុងពេល Adverbs of time

- A** afterward ក្រោយមក first/last ដំបូង/ចុងក្រោយ
 today at 5.30 ថ្ងៃនេះនៅម៉ោង៥.៣០ before មុន immediately ភ្លាម
 tonight យប់នេះ on Monday នៅថ្ងៃច័ន្ទ early/late មុនយឺតយ៉ាវ
 now/then ឥឡូវ/ក្រោយមក yesterday ម្សិលមិញ in June ក្នុងខែមិថុនា
 lately ថ្មី soon ឆាប់ last night យប់មិញ for ages ដ៏យូរលង់

- ជាធម្មតាយើងដាក់កិរិយាសម្លេងពាក្យកំពុងពេលនៅខាងចុងឬដើមប្រយោគ:
 He gave a lecture **on Monday** OR **On Monday** he gave a lecture. គាត់បង្រៀននៅថ្ងៃច័ន្ទ។
- ប៉ុន្តែយើងដាក់នៅចុងប្រយោគពុំមែនដើមប្រយោគទេ:
 ក្នុងប្រយោគថ្មី He came **yesterday**. គាត់បានមកម្សិលមិញ។
- ក្នុងប្រយោគពេលមានពាក្យ till: I'll till stay **till six**. ខ្ញុំនឹងនៅរហូតដល់ម៉ោងប្រាំមួយ។
- ក្នុងប្រយោគបញ្ជា Write **soon** សរសេរឆាប់មក
- ជាមួយ before មុន early មុនម៉ោង last ចុងក្រោយ និង late យឺតយ៉ាវ:
 I've been here **before**. ខ្ញុំបានមកទីនេះមុន។ He left **early**. គាត់បានចេញមុនម៉ោង។
 Tom came **last**. Tom មកដល់ក្រោយ។
- now ឥឡូវនេះ soon ឆាប់ៗ និង then ពេលនោះ អាចស្ថិតនៅទីតាំងកណ្តាល:
 He's **now** living in Rome. ឥឡូវគាត់កំពុងរស់នៅរ៉ូម។
 She **soon** found work. នាងរកបានការងារភ្លាម។

- B** យើងប្រើពាក្យ just ច្រើនតែក្រោយកិរិយាសម្លេងពាក្យកំពុងពេលចំនុះ:
 He has **just** left the house. គាត់ទើបតែចេញពីផ្ទះ។
 He is **just** getting into the taxi. គាត់ទើបតែចូលក្នុងតាក់ស៊ី។
- ប៉ុន្តែ just now ឥឡូវវិញ និង just then ត្រូវស្ថិតនៅដើម ឬ ចុងប្រយោគ

- C** yet និង still មានន័យថា “រហូតដល់ខណៈកំពុងនិយាយ”
- ជាធម្មតាយើងប្រើ yet ក្នុងប្រយោគបដិសេធនិងសំនួរ perfect tense។ ជាធម្មតាវាស្ថិត នៅចុងប្រយោគ
 He hasn't come **yet**. He hasn't paid me **yet**.
 គាត់ពុំបានមកនៅឡើយ។ គាត់ពុំទាន់បង់ប្រាក់អោយខ្ញុំនៅឡើយ។
- យើងប្រើ still ជាមួយកិរិយាសម្លេងពាក្យកំពុងពេល។ ជាធម្មតាវាស្ថិតនៅចុងប្រយោគ:
 He is **still** in bed. គាត់នៅតែងនៅឡើយ។
 Are you **still** waiting for him? តើអ្នកនៅរង់ចាំគាត់ទៀត?
 I've **still** got your camera. ខ្ញុំនៅតែមានម៉ាស៊ីនថតរបស់អ្នក។
 Do you **still** work for Tom? តើអ្នកនៅធ្វើការអោយ Tom ទៀត?

Exercise

- ▶ សូមពិនិត្យមើលតើកិរិយាសម្លេងពាក្យកំពុងពេលសមស្របណាមួយសម្រាប់បំពេញទីតាំងខុសប្រក្រតី ក្នុងប្រយោគទាំង នេះ។ បើសិនវាខុសសូមសរសេរប្រយោគឡើងវិញ។
 - Have YOU BEFORE been here? WRONG -Have you been here before?
 - 1 LATE Bill arrived.
 - 2 She is NOW working in a bank.
 - 3 FOR TWO YEARS he waited for her answer.
 - 4 We stop ON SATURDAY work early.
 - 5 The fog will lift SOON.
 - 6 TODAY stay in bed.
 - 7 There have been some terrible fires RECENTLY.
- ▶ ចូរដាក់ពាក្យក្នុងរង្វង់ក្រចកទៅក្នុងប្រយោគ:
 - I'm getting up. (just) I'm just getting up.
 - 8 We're not taking on any more staff. (just now)
 - 9 We have finished lunch. (just)
 - 10 There was a knock on the door. (just then)
- ▶ ចូរដាក់ yet ឬ still
 - You can't borrow the book. I'm still reading it.
 - 11 Tom's not ready. He's _____ in the bath.
 - 12 They're standing there! What are they _____ waiting for?
 - 13 It isn't time to start _____.
 - 14 Hasn't it stopped raining'? No, it's _____ raining.
 - 15 Is he _____ in London or has he moved?

Session 28: លំដាប់លំដោយនៃកិរិយាសម្តែងបញ្ជាក់លក្ខណៈ: ទិសដៅ ទីកន្លែង និង ពេល

(Order of adverbs of manner, direction, place and time)

A កិរិយាសម្តែងលក្ខណៈនិង ទិសដៅ Manner and direction

- កិរិយាសម្តែងលក្ខណៈត្រូវស្ថិតពីក្រោយកិរិយាសម្តែងលក្ខណៈទិសដៅ
*He walked away **sadly**. គាត់ដើរចេញយ៉ាងក្រៀមក្រាម*
*She came in **quietly**. នាងបានចូលមកយ៉ាងយឺតជាធម្មតា*
*She ran off **happily**. នាងបានរត់ចុះយ៉ាងសប្បាយ*
*We climbed down **carefully**. យើងបានចុះយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្ន*
 ប៉ុន្តែអាចស្ថិតនៅខាងមុខក្រោយកិរិយាសម្តែងលក្ខណៈ ទិសដៅ
*I climbed up the rope **slowly** OR I climbed **slowly** up the rope.*
ខ្ញុំបានឡើងខ្សែរ៉ឺមដោយប្រុងប្រយ័ត្ន

B លក្ខណៈនិងទីកន្លែង Manner and place

- ជាធម្មតាកិរិយាសម្តែងលក្ខណៈស្ថិតនៅមុខកិរិយាសម្តែងលក្ខណៈ និង កិរិយាសម្តែងលក្ខណៈទីកន្លែង។
*They were playing **noisily** outside (the house).*
ពួកគេបានកំពុងលេងយ៉ាងទ្រហឹងនៅខាងក្រៅផ្ទះ។
*You can buy fruit **more cheaply** here. អ្នកអាចទិញផ្លែឈើកាន់តែថោកនៅទីនេះ។*

C លក្ខណៈទីកន្លែងពេលវេលា Manner, place and time

- ជួនកាលកិរិយាសម្តែងលក្ខណៈ (time expressions) ស្ថិតនៅក្រោយគេ។
*A burglar climbed up the fire escape **during the night**.*
ហោរបានឡើងតាមរន្ធសំរាប់ដោះខ្លួនពេលមានអគ្គិភ័យនៅពេលយប់។
- ប៉ុន្តែទីតាំងមុខប្រយោគមានលក្ខណៈប្រសើរជាងនៅពេលមានកិរិយាសម្តែងលក្ខណៈទីកន្លែង
***During the night** a burglar climbed quietly up the fire escape.*
នៅពេលយប់ហោរបានឡើងលេងតាមរន្ធសំរាប់ដោះខ្លួនពេលមានអគ្គិភ័យ។

Exercise

- ▶ ជូនដាក់ពាក្យឃ្លាតាមលំដាប់ត្រឹមត្រូវ។ ជួនកាលគេអាចប្រើលំដាប់លំដោយលើសពី១។
 - slowly/he walked/home *He walked home slowly.*
 - 1 some tennis players play/on hard courts/ best
 - 2 to school/by bus/the children go
 - 3 he waited/outside the telephone box/ impatiently
 - 4 beautifully/she sang/at the Festival Hall
 - 5 he/spends the weekend/quietly/often/at home
 - 6 I don't drive/on motorways/fast/ in foggy weather
 - 7 on a hard bed/well/he says he/ sleeps/ always

Session 29: កិរិយាសម្តែងសេចក្តីញឹកញាប់ (Adverbs of frequency)

A always ជានិច្ចជាកាល frequently ជាញឹកញាយ occasionally ម្តងម្កាល
often ជាញឹកញយ sometimes ជួនកាល usually ជាធម្មតា

- កិរិយាសម្តែងសេចក្តីញឹកញាប់នេះអាចស្ថិតនៅ ទីតាំងកណ្តាលបច្ចុប្បន្ន
Is it **always** his fault? តើវាជាកំហុសរបស់គាត់ជានិច្ចជាកាលឬ?
He is **sometimes** late. ជួនកាលគាត់យឺតយ៉ាវ។
We **often** camped here. យើងបានបោះជំរុំនៅទីនេះជាញឹកញាប់។
I **usually** get up at six. ជាធម្មតាខ្ញុំត្រឡប់ពីសាលា នៅម៉ោង៦។
Sometimes I go by bus. ជួនកាលខ្ញុំទៅដោយរថយន្តក្រុង។
I go by bus **sometimes**. ជួនកាលខ្ញុំទៅដោយរថយន្តក្រុង។
- ប៉ុន្តែសូមសំគាល់ always ពុំដែលស្ថិតនៅទីតាំងមុខប្រយោគទេលើកលែងតែក្នុង ប្រយោគបញ្ជា:
Always lock this door when you go out.
ត្រូវទាក់សោរទ្វារនេះជានិច្ចពេលអ្នកចេញចេញ។
- ហើយសំគាល់ថាយើងដាក់ often ក្នុងទីតាំងមុខប្រយោគត្រាយកិរិយាសម្តែងរឿងមានយើងត្រូវបញ្ជាក់
វាដោយ quite/so/too/very ឬ enough:
We camp here quite **often**. យើងបោះជំរុំនៅទីនេះញឹកញាប់។
He took risks so **often** that. គាត់បានប្រឡាយ គ្រោះថ្នាក់ញឹកញាប់ដែរ...។
We don't go out **often** enough. យើងពុំបានដើរលេងញឹកញាប់គ្រប់គ្រាន់ទេ។

B again, ម្តងទៀត once, ម្តង twice, ពីរដង three times, ម្តង
once/twice a week ម្តងម្តង/ពីរដងម្តងម្តងម្តង

- ជាធម្មតាកិរិយាសម្តែងសេចក្តីញឹកញាប់នេះស្ថិតនៅខាងមុខប្រយោគហើយក៏ស្ថិតនៅទីតាំង
ដូច្នោះដែរជាមួយប្រយោគបញ្ជា:
It happened **again**. វាបានកើតឡើងម្តងទៀត។
I've seen the play **twice**. ខ្ញុំបានមើលណាទាននេះពីរដង។
Do it **three times**. ត្រូវធ្វើវាបីដង។
It happened **again** last night. វាបានកើតឡើងម្តងទៀតរយៈពេលមិញ។
I've seen it **twice** since **then**. ខ្ញុំបានឃើញវាពីរដងតាំងពី ពេលនោះ។
She's very careless. **Once** she lost £1 00.
នាងប្រហែសណាស់។ ម្តងនោះនាងបានបាត់ប្រាក់ ១០០ រោយ។

C ever ធ្លាប់ (= នៅពេលណាមួយ)

- ភាគច្រើនយើងប្រើ ever ក្នុងសំណួរនិង ទីតាំងកណ្តាលប្រយោគ:
Is she **ever** on time? តើនាងធ្លាប់មកទាន់ពេលទេ?
Do you **ever** drive to work? តើអ្នកធ្លាប់បើករថយន្តទៅធ្វើការទេ?
Has he **ever** passed an exam? តើគាត់ធ្លាប់ប្រឡងជាប់ទេ?
• យើងក៏អាចប្រើ ever + negative verb, ជាធម្មតាក្នុង perfect tense:
I haven't **ever** driven a Rolls Royce.
• ប៉ុន្តែ never + affirmative verb ត្រូវគេនិយមប្រើជាង:
I have **never** driven a Rolls Royce.
• យើងអាចប្រើ ever + affirmative verb ក្នុងប្រយោគប្រៀបធៀបនិងត្រាយ if:
That was the best holiday I have **ever** had.
វាជានិរន្តរកាលដ៏ប្រសើរដ៏ល្អបំផុតដែលខ្ញុំធ្លាប់បានជួប។
If I **ever** go to Australia... បើសិនខ្ញុំធ្លាប់ទៅអូស្ត្រាលី.....

D never ពុំដែល hardly ever តែពុំដែល rarely ក៏ និង seldom ក៏:

- យើងប្រើកិរិយាសម្តែងសេចក្តីញឹកញាប់នេះជាមួយកិរិយាសម្តែងរឿងមាន (affirmative verbs)
ពុំមែនជាមួយកិរិយាសម្តែងរឿងគ្មាន (negative verbs) ទេ។
- ជាធម្មតាវាស្ថិតនៅទីតាំងកណ្តាលប្រយោគ:
She is **never** late. He **hardly ever** eats meat.
នាងពុំដែលយឺតទេ។ គាត់តែពុំដែលញ៉ាំសាច់។
I can **rarely** hear what he says. ជាក់ស្តែងខ្ញុំឮនូវអ្វីដែលគាត់និយាយ។
She **seldom** reads novels. នាងក៏អាចប្រហោមហោក។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់កិរិយាសម្តែងសេសក្នុងរង្វង់ក្រចកជាប្រយោគ។ ជយនកាលអាចដាក់ក្នុងទីតាំងជាច្រើន។
 - I walk to work.(sometimes) *I sometimes walk to work.*
 - 1 Ann goes by bus. (always)
 - 2 The buses are very crowded. (usually)
 - 3 She has to stand all the way. (often)
 - 4 But she is late for work. (never)
 - 5 You've been late this week. (three times)
 - 6 He fell asleep at the controls. (once = on one occasion)
 - 7 Take these pills for the first week. (twice a day)
 - 8 He woke us up last night. (again)

- ▶ ចូរដាក់ *ever, never* ឬ *hardly ever*:
 - wonder if he ever writes to his wife.
 - 9 I have _____drunk better beer. This is the best beer
I have_____drunk.
 - 10 Doesn't your boss_____say 'Thank you'? ~ No, he does.
 - 11 She says that he makes mistakes.~ That's not true. But
he _____makes one.

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី

សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី

សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 30: កិរិយាសម្តែងសេសបញ្ជាក់កំរិត Adverbs of degree

A	almost ឆ្លើវតែ	extremely ណាស់	much ម្ល៉ឹង	really ពិតប្រាកដ
	badly យ៉ាងអាក្រក់	fairly យ៉ាងល្អម		
	nearly ឆ្លើវតែ	scarcely ជាក់	barely យ៉ាងតិចតួច	
	only តត់	so ណាស់		
	completely ទាំងស្រុង	hardly ឆ្លើវតែគ្មាន	pretty ស្អាត (ណាស់)	
	too ពេក	enough គ្រប់គ្រាន់		
	just គ្រាន់តែ	quite ល្អម	very ណាស់	
	even សូម្បី	little បន្តិចបន្តួច	rather យ៉ាងល្អម	well ល្អ

B ភាគច្រើននៃកិរិយាសម្តែងសេសបញ្ជាក់កំរិត, លើកលែងតែ *badly* និង *well* បញ្ជាក់ន័យឱ្យគុណនាម និង កិរិយាសម្តែងសេសផ្សេង ទៀត។

- ជាធម្មតាវាស្ថិតនៅពីមុខគុណនាម ឬ កិរិយាសម្តែងសេស:
My bag's **very** heavy. កញ្ចប់ខ្ញុំធ្ងន់ណាស់។
Don't speak **too** fast. កុំនិយាយលឿនពេក។
- ប៉ុន្តែពាក្យ *enough* ស្ថិតពីក្រោយគុណនាមឬកិរិយាសម្តែងសេសរបស់វា:
This room isn't big **enough**. បន្ទប់នេះមិនធំល្អម។

C កិរិយាសម្តែងសេសបញ្ជាក់កំរិតមួយចំនួន ក៏អាចបញ្ជាក់ន័យ កិរិយាសម្តែងផង។

- *almost, hardly, just, nearly, quite, rather, really* ត្រូវស្ថិតពីមុខកិរិយាសម្តែងចំបង (main verbs):
He **almost** succeeded. គាត់ឆ្លើវតែបានជោគជ័យ។
I can **hardly** see anything. ខ្ញុំឆ្លើវតែមើលឃើញ។
I **nearly** missed my train. ខ្ញុំឆ្លើវតែខ្វះរថភ្លើង។
I only **just** caught it. ខ្ញុំគ្រាន់តែចាប់វាបាន។
Ann **quite/rather** enjoys driving at night. Ann ចូលចិត្តបើកបររថយន្តយប់ល្អម។
- *enough, much* និង *a little* ស្ថិតនៅពីក្រោយកិរិយាសម្តែង ឬ កិរិយាសម្តែង + កម្មបទ:
I don't practise (the piano) **enough**. ខ្ញុំពុំបានហ្វឹកហ្វឺនគ្រប់គ្រាន់។
It rained **a little** during the night. វាបានភ្លៀសតិចតួចនៅពេលយប់។

D ជាធម្មតា *badly* និង *well* បញ្ជាក់ន័យ past participles:

- He was **badly** injured. គាត់ត្រូវរបួសយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ។
The hostages were **well** treated. ចំណាប់ខ្មាំងត្រូវបានថែរក្សាយ៉ាងល្អ។
- ឬ ផ្តល់ន័យ past participle ដើម្បីបង្កើតគុណនាម:
a badly-lit street ផ្លូវដែលមានសំរាមាយព័យ *well-trained dogs* ក្តឺបង្កឹកបានល្អ
well-known faces មុខមនុស្សល្បីល្បាញ។

E *even* អាចបញ្ជាក់ន័យទំរង់ប្រៀបធៀបគុណនាមឬកិរិយាសម្តែងសេស
The second hill was **even** steeper than the first.
ទួលទីពីរថែមទាំងខ្ពស់ជាងទួលទីមួយ។

- យើងអាចប្រើវាជាមួយនាម, សព្វនាម និង កិរិយាសម្តែង:
Everything was expensive, **even** bread. អ្វីៗតាំងអស់ថ្លៃសូម្បីតែភ្នំក្រូច។
He didn't **even** smile. គាត់ថែមទាំងមិនញញឹម។

F *far* និង *much* ត្រូវការ *too + adjective* ឬ *ទំរង់ប្រៀបធៀប*

- You are **far** too fat to wear those trousers.
អ្នកធ្ងន់ខ្លាំងពេកដែលពុំអាចស្រៀកខោទាំងនោះបាន។
He is **much** taller than you. គាត់ខ្ពស់ជាងអ្នកច្រើន។

G *just* ស្ថិតនៅពីមុខកិរិយាសម្តែងដែលវាបញ្ជាក់:

- I **just** caught the train. ខ្ញុំគ្រាន់តែរង់ចាំរថភ្លើង។
- លើយជាធម្មតាវាត្រូវស្ថិតនៅពីមុខឃ្លានិងពាក្យដទៃទៀត:
I had **just** enough money. ខ្ញុំគ្រាន់តែមានប្រាក់គ្រប់គ្រាន់។
He arrived **just** in time. គាត់គ្រាន់តែមកដល់ទាន់ពេល។

H *a little* អាចស្ថិតពីក្រោយកិរិយាសម្តែង ឬ verb + object:

- I play (soccer) **a little**. ខ្ញុំលេងបាល់តិចតួច។
- វាក៏អាចស្ថិតពីមុខគុណនាម និង កិរិយាសម្តែងសេសដូចជា
anxious ដែលអន្ទះសារ, *anxiously* យ៉ាងអន្ទះសារ *disappointed* អន់ចិត្ត
sad ដែលព្រួយបារម្ភណាស់ *sadly* យ៉ាងព្រួយបារម្ភណាស់
a little sad ដែលព្រួយបារម្ភណាស់តិចតួច *a little anxiously* ដែលអន្ទះសារ តិចតួច

- និងពីមុខគុណនាមនិង កិរិយាសម្តីសេសប្រៀបធៀប:
He's a little older than you are. គាត់ចាស់ជាងអ្នក បន្តិច។
Try to talk a little more quietly. សូមរៀបរយនិយាយតិចៗជាងនេះ។
- I only អាចបញ្ជាក់ន័យគុណនាម, កិរិយាសម្តីសេស, នាម, សម្បទានិងកិរិយាសម្តី។
 ក្នុងភាសាអង់គ្លេសផ្លូវការស្ថិតនៅជាប់ពាក្យដែលបញ្ជាក់ន័យ។
I need only one. ខ្ញុំត្រូវការតែមួយគត់។
- ប៉ុន្តែជាធម្មតាយើងដាក់ only ពីមុខកិរិយាសម្តី និង អាសសង្កត់សំលេងពាក្យដែលសំខាន់៖
I only need one. ខ្ញុំត្រូវការតែមួយគត់។

Exercise

▶ ចូរដាក់កិរិយាសម្តីនៅក្នុងរង្វង់ក្រចកទៅក្នុងប្រយោគ៖

- The first house was big. (too) *The first house was too big.*
- 1 The second house wasn't big. (enough)
- 2 The third house was expensive. (rather)
- 3 Prices are high in this area. (extremely)
- 4 The house we bought was over 100 years old. (nearly)
- 5 We could have got it cheaply. (fairly)
- 6 But it was in a bad state of repair. (very)
- 7 They were stronger than we were. (much)
- 8 One of our team was injured. (badly)
- 9 The referee lost his temper once. (nearly)
- 10 We won. (almost)
- 11 But I'm afraid we don't train. (enough)
- 12 If we trained we'd win more often. (more)

▶ ឥឡូវចូរដាក់កិរិយាសម្តីសេសក្នុងប្រយោគក្នុងទីតាំងកណ្តាល។

- 13 Were the children fed? (well)
- 14 The church was damaged by fire. (badly)
- 15 The workers were paid. (badly)
- 16 But the offices were full of paid officials. (well)
- 17 It will take a minute. (only)
- 18 I had enough money for my fare. (Gust)
- 19 He didn't give it to me. He lent it to me. (only)
- 20 We will have time for a meal. (Gust)
- 21 He didn't say anything. He didn't say 'Goodbye'. (even)

Session 31: fairly និង rather

A ពាក្យ *fairly* និង *rather* អាចមានន័យថា "ល្អ" ប៉ុន្តែយើង ប្រើ *fairly* ជាមួយគុណនាម និង កិរិយាសម្តែងសេសអំណោយផលល្អ (favourable adjective) (*good វែលល្អ well យ៉ាងល្អ quietly យ៉ាងស្ងៀមស្ងាត់* etc.), ហើយយើងប្រើ *rather* ជាមួយ គុណនាម ឬ កិរិយាសម្តែងសេសអំណោយផលល្អ (*bad អាក្រក់ noisily យ៉ាងទ្រហឹង ល្ងាច*):
This street used to be fairly quiet but now it's I rather noisy.

ផ្លូវនេះធ្លាប់ស្ងៀមស្ងាត់ល្មមសម្រាប់អ្នកអរល្អម។
• បើប្រើ *a/an* វាអាចស្ថិតនៅពីមុខ *fairly* ប៉ុន្តែអាចនៅពីមុខ ឬពីក្រោយ *rather*:
a fairly easy test តេស្តស្រួលល្មម
a rather difficult test OR rather a difficult test. តេស្តពិបាកល្អម។

B ជាមួយគុណនាមឬកិរិយាសម្តែងសេសអំណោយផលល្អ (*thin, thick, quickly, slowly* etc.) អ្នកនិយាយអាច បញ្ជាក់ការព្រមព្រៀងដោយប្រើពាក្យ *fairly* និង ការព្រមព្រៀងដោយប្រើពាក្យ *rather*:
The ice was fairly thick. ទឹកកកក្រាស់ល្អម។
We were able to walk on it. យើងអាចដើរលើវាបាន។
He spoke rather quickly. គាត់បាននិយាយញាប់ល្អម។
I couldn't understand him. ខ្ញុំមិនអាចយល់គាត់ទេ។

C យើងក៏អាចប្រើ *rather* ពីមុខគុណនាមអំណោយផលល្អ (*good, clever, interesting* etc.) ប៉ុន្តែអត្ថន័យវាផ្ទុយផ្ទុះ:
វាស្ទើរតែក្លាយជាស្មើនឹង *very* ហើយបញ្ជាក់ការព្រមព្រៀង:
She said it was rather a good programme. វាបាននិយាយថាវាជាកម្មវិធីល្អល្អម។
I'm sorry I missed it. ខ្ញុំសោកស្តាយដោយមិនបានទើប។

• *rather* នៅទីនេះមានអត្ថន័យបញ្ជាក់ជាង *fairly*.
• យើងក៏អាចប្រើ *rather* ពីមុខ *like* និង *enjoy* ដើម្បីបង្កើនអត្ថន័យកិរិយាសម្តែង ឬបញ្ជាក់ចំណូលចិត្តដែលអាចធ្វើឱ្យ មនុស្សភ្ញាក់ផ្អើល:
I rather like Tom. ខ្ញុំចូលចិត្ត Tom គ្រាន់បើ។
Ann rather enjoys queuing. Ann ចូលចិត្តរង់ចាំគ្រាន់បើ។

Exercise

▶ ចូរដាក់ *rather* ឬ *fairly*:
You can get from Heathrow to Paris (□) *fairly* quickly.
But it sometimes takes (1) _____ along time to get to Heathrow.
We got there (2) _____ easily last time as it was only 6 a.m.
But then we had (3) _____ a long wait at the airport.
We were (4) _____ worried because we had to make a connection in Paris. But in the end we had a (5) _____ comfortable journey and arrived in time.

Session 32: quite

- A** *quite* ជាធម្មតាមានន័យថា " ទាំងស្រុង " កាលណាប្រើជាមួយគុណនាម មួយចំនួនដូចជា *certain (sure ធានាស្រប), empty ទទេ / full ពេញ , finished ចប់, ready រួចរាល់, right ត្រូវ /wrong ខុស, sure ធានាស្រប, well (=មានសុខភាពល្អ), និងប្តូរ all right: You're quite right. អ្នកត្រូវទាំង ស្រុង។*
- B** ជាមួយគុណនាមនិងកិរិយាសម្តែងស្នេហាទៀតអន្តរាយរបស់ *quite* ប្រែប្រួលតាមរបៀបសំលេងអាន។
 - កាលណា *quite* ត្រូវបានអានសំលេងរាវមានន័យថា " ល្មម " ដូច្នេះ វាបន្លាយន័យគុណនាម។ 'quite good' ដែលមានសំលេងអានសំលេងរាវលើពាក្យ 'quite' វាដូចជា 'fairly good'។
 - កាលណា *quite* ត្រូវបានអានសំលេងរាវបន្តិចន័យគុណនាម។ *quite* នៅទីនេះវាមានន័យ ប្រហាក់ប្រហែលនឹង *rather* ប៉ុន្តែខ្លាំងណាស់ណាទេ។
- C** យើងអាចប្រើ *quite* ជាមួយកិរិយាសម្តែង *like, enjoy* និង *understand*.

hardly, scarcely និង barely

- A** កិរិយាសម្តែងស្នេហាទាំងនេះស្ទើរតែមានន័យអវិជ្ជមាន។ ដូច្នេះយើងប្រើវា ក្នុងកិរិយាសម្តែង។
- B** ភាគច្រើនយើងប្រើ *hardly* ជាមួយ *any, ever*:
He has hardly any friends. គាត់ស្ទើរតែគ្មានមិត្តភក្តិ។
He hardly ever leaves the house. គាត់ស្ទើរតែមិនចេញពីផ្ទះ។
 - ឬជាមួយ *can + infinitive* និងកិរិយាសម្តែងស្នេហាទៀត:
I can hardly see anything ខ្ញុំស្ទើរតែមិនអាចមើលឃើញអ្វី។
The fog is so thick. អំឡុងកាលណាស។
He hardly reads at all. គាត់ស្ទើរតែមិនអានសោះ។
 - សូមប្រយ័ត្នកុំប្រឡំ *hardly* និង *hard*:
He hardly looked at មានន័យថា គាត់បានមើលវាតែ មួយព្រិចភ្នែកតែប៉ុណ្ណោះ។
He looked hard at មានន័យថា គាត់សំលឹងរំពៃ។
- C** *scarcely* មានន័យថា " ប៉ុន្តែ " :
scarcely forty men (មុខជាលើសពីសែសិបចំនួនមួយ ឬ ពីរ)
- D** *barely* មានន័យថាប៉ុណ្ណឹងតិចតួចមួយគត់:
The mother was barely fifteen. តារាមានអាយុ៥ ឆ្នាំតែប៉ុណ្ណោះ។

Exercise

- ▶ ចូរបញ្ចប់ប្រយោគទាំងនេះតាមវិធីដូចបានបង្ហាញ។ ចូរប្រើ *hardly* ក្នុងប្រយោគណាមួយ៖
 - Tom has lots of friends but I *hardly any* (friends).
 - 1 Tom has plenty of money, but I _____.
 - 2 Tom will have plenty of spare time, but ____.
 - 3 Tom has lots of records, but I _____.
 - I usually drink coffee, but Tom *hardly ever drinks coffee*.
 - 4 I watch TV, but Tom _____.
 - 5 I read the newspapers, but Tom _____.
 - 6 I eat fruit, but Tom _____.
- ▶ ឥឡូវនេះចូរប្រើពាក្យក្នុងរង្វង់ក្រចក៖
 - This plate is very hot; I can hardly hold it. (hold)
 - 7 This case is terribly heavy; I _____ (lift)
 - 8 The hand writing is very bad; I _____ (read)
 - 9 His voice was very faint,. I _____ (hear)

Session 33: far, near, long and much

A ភាគច្រើនយើងប្រើកិរិយាសំន្តិវិសេសទាំងនេះក្នុងប្រយោគបរិសេសនិងសំណួរជាធម្មតាយើងប្រើឃ្លាខាងក្រោមជាមួយកិរិយាសំន្តិវិមានប៉ុន្តែយើង អាចប្រើ *far, near, long* និង *much* ក្នុងប្រយោគវិជ្ជមានថ្មីសិនបើកាន់តែយោងដោយ *as, so, too, enough or how*.

B far ឆ្ងាយ
How **far** did you go? តើអ្នកធ្វើដំណើរបានចំងាយប៉ុន្មាន ?
~ We didn't go **far** OR **Not far**. ~ យើងមិនបានទៅ ឆ្ងាយទេ?
• ជាមួយកិរិយាសំន្តិវិមានយើងបានប្រើ *a long way/a long way away*:
We went **a long way**. យើងបានធ្វើដំណើរយ៉ាងឆ្ងាយ។
I live **a long way away**. ខ្ញុំរស់នៅឆ្ងាយពីទីនេះ។
I went **far enough**. ខ្ញុំបានធ្វើដំណើរឆ្ងាយល្អ។
You went **too far**. អ្នកបានទៅឆ្ងាយពេក។

C near ជិត
Don't come **near**. កុំចូលជិត។ How **near** can I come? ខ្ញុំអាចចូលជិតប៉ុណ្ណា?
• ជាមួយកិរិយាសំន្តិវិមានយើងអាចប្រើ *quite near or near* (អយត្តនិពាត) ក្នុងឃ្លា:
He lives **quite near** the river. I can park **near** here.
គាត់រស់នៅជិតទន្លេល្អ។ ខ្ញុំអាចចតនៅក្បែរនេះ។
You're **near enough** now. Don't come **too near**.
ឥឡូវនេះអ្នកនៅជិតល្អហើយ។ កុំចូលមកជិតពេក។

D long
How **long** did it take? តើវាចំណាយពេលប៉ុន្មាន?
~It didn't take **long** OR **Not long**. វាចំណាយពេល យូរទេ?
• ជាមួយកិរិយាសំន្តិវិមានយើងអាចប្រើ: (for) *a long time, for ages*:
I waited (for) **a long time**. I waited **for ages**. ខ្ញុំបានរង់ចាំយ៉ាងយូរ។
I waited **long enough**. I waited **too long**. ខ្ញុំបានរង់ចាំយូរល្អ។

E much
Do you ride **much**? តើអ្នកជិះយូរទេ? ~No, not **much**. ទេពុំយូរទេ។
• ជាមួយកិរិយាសំន្តិវិមានយើងអាចប្រើ: *a lot/a great deal/ a good deal*:
But I used to ride **a lot**. ប៉ុន្តែខ្ញុំធ្លាប់ជិះច្រើន។
He shouted so **much** that... We all talk **too much**.
គាត់បានស្រែកយ៉ាងខ្លាំងដូច្នោះ.....។ ពួកយើងនិយាយ ច្រើនពេក។
• យើងអាចប្រើ *very much* នៅពីក្រោយ *enjoy/like/thank + object*:
She enjoyed the party **very much**. នាងពេញចិត្តនឹងវិធីដប់ប្រាំបួនណាស់។

F Comparatives និង superlatives ទំរង់ប្រៀបធៀបកំរិត ២ និង ទី៣:
• យើងអាចប្រើទំរង់ *comparative* និង *superlative* នៃ *far, near, long* និង *much* ដោយសេរី:
You went **further** than I did. អ្នកបានទៅឆ្ងាយជាងខ្ញុំ។
The storm lasted **longer** than we expected. ព្យុះបានរលកយូរជាងយើងបានរំពឹងទុក។

Exercise

▶ ចូរដាក់ពាក្យពីក្នុងបញ្ជី។ ពាក្យនីមួយៗដាក់បានតែម្តងគត់: *far, farther, farthest, too far, a long way*

- 1 How _____ do you want to go?
- 2 This is the _____ you can go by car.
- 3 The _____ you go, the worse the road gets.
- 4 Bill's house is _____ from here.
- 5 I couldn't walk home. It's _____. It's 20 km.

▶ ចូរដាក់ពាក្យពីក្នុងបញ្ជី: *near (X 2), nearer, nearest, quite near, too near*

- 6 Mary: I can park _____ the office.
- 7 Ann: I live _____ so I can go home for lunch.
- 8 Mary: You're lucky to live _____ enough to do that.
- 9 Ann: Bill lives even _____ the office than I do.
- 10 Mary: And Tom lives _____ of all. He has the flat above the office.
- 11 Ann: Oh, I think that's _____.

▶ ចូរដាក់ពាក្យពីក្នុងបញ្ជី: *long (X 2), longer, too long, a long time*

- 12 It's a hired car. The _____ I keep it, the more I have to pay.
- 13 How _____ do these batteries last? ~ Ten hours.
- 14 I haven't lived here _____.
- 15 But Tom's been here _____.
- 16 I think you've kept this cheese _____. It smells horrible.

▶ ចូរដាក់ *much (X 3), more, very much, ឬ a lot (X 2):*

- 17 Thank you _____ for the lift.
- 18 Your car is _____ more comfortable than mine.
- 19 I used to drive _____ but I don't drive _____ now.
- 20 The roads are _____ too crowded.
- 21 I walk _____ than I used to.
- 22 But my wife drives _____.

Session 34: Sentence adverbs កិរិយាសំដៅសេចក្តីប្រយោគ

- កិរិយាសំដៅសេចក្តីប្រយោគទាំងនេះបញ្ជាក់នូវប្រយោគឬប្រយោគទាំងមូលលើយថាធម្មតាវា បញ្ជាក់ពីគំនិតរបស់អ្នកនិយាយ
- A** *actually* (= ជាការពិត), *certainly* ព្រាកដ, *definitely* ច្បាស់ណាស់, *obviously* ពិតព្រាកដ, *probably* មុខជា អាចស្ថិតនៅទីតាំង មុខ, កណ្តាលឬចុងប្រយោគ។
Where did you go? តើអ្នកបានទៅណា?
~ **Actually**, we didn't go anywhere. ជាការពិតយើងមិនទៅណាទេ។
The key's **probably** here OR The key's here, **probably**. កូនសោរមុខជានៅទីនេះ។
- B** ជាធម្មតា *perhaps* ស្ថិតនៅពីមុខប្រយោគ:
Perhaps he doesn't know our number. ប្រហែលជាគាត់មិនស្គាល់លេខរបស់យើងទេ។
- C** *surely*? ជាធម្មតានៅដើមប្រយោគ:
Surely we've met before? តើយើងព្រាកដជាធ្លាប់បានជួបពីមុនឬ ?
We've met before, **surely**? តើយើងពិតជាធ្លាប់ បានជួបពីមុនឬ ?
- D** ជាធម្មតា *(un)fortunately* (គ្មាន)សំណាង, *honestly* (= ដោយស្មោះត្រង់), *(un)luckily* (គ្មាន) សំណាង, *naturally* ស្ថិតនៅទីតាំងដើមប្រយោគក៏ប្រើបានដែរ។
សូមសំគាល់ចំណុច ក្បៀស:
Honestly, it wasn't my fault. It wasn't my fault, **honestly**.
ដោយស្មោះត្រង់វាមិនមែនជាកំហុសរបស់ខ្ញុំទេ។
Naturally, he wanted to see her. គាត់បានចង់ជួបនាងជាធម្មតា។

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី

សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី

សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 35: neither, either

A *neither* មានន័យថា " ពុំមែនមួយដើម្បីមែនមួយទៀត, គ្មានណា មួយក្នុងចំណោមពីរ " ពេលណាគេប្រើវាជាប្រធានាវាត្រូវការកិរិយាសំន្កិដ្ឋមានឯកវចនៈ។

យើងអាចប្រើវាតែម្នាក់ឯងឬជាមួយនាមឯកវចនៈ

Two buses came. រថយន្តក្រុងពីរបានមកដល់។

Neither was the one I wanted. គ្មានរថយន្តណាមួយដែល ខ្ញុំត្រូវការទេ។

It was a disappointing match; neither team Played well.

វាជាការប្រកួតគួរឱ្យខកចិត្តគ្មានក្រុមណាមួយ លេងល្អទេ។

- ឬជាមួយ *of + the + plural noun* ឬ *of + us/you/them/these/those/ mine/yours* etc.

Neither of the boys went OR Neither of them went. គ្មានក្មេងប្រុសណាមួយបានទៅ។

B *either* មានន័យថា ' មួយក្នុងចំណោមពីរ ' កាលណាប្រើវាជាប្រធានាវាត្រូវការកិរិយាសំន្កិដ្ឋមានឯកវចនៈ។យើងអាចប្រើវាតែឯងឬជាមួយនាមឯកវចនៈឬជាមួយ *of*:

Take either (bus) OR Take either of these buses/either of them.

សូមជិះរថយន្តក្រុងណាមួយក៏បាន។

- *either* អាចជាប្រធាន ឬក៏មួយនៃកិរិយាសំន្កិដ្ឋមានឬកិរិយាសំន្កិដ្ឋសំន្កិដ្ឋ

Either (bus) will take us រថយន្តក្រុងណាមួយនឹងទឹកយើង

Do you want either of these? តើអ្នកត្រូវការណាមួយទេ?

- *either* អាចក៏អាចជាកម្មបទនៃកិរិយាសំន្កិដ្ឋមានឯកវចនៈ។កិរិយាសំន្កិដ្ឋមាន + *either*

មានន័យដូចជាកិរិយាសំន្កិដ្ឋមាន + *neither*:

I haven't read either of them = I've read neither of them.

ខ្ញុំពុំបានអានណាមួយទេ។

- negative + *either* ត្រូវគេនិយមប្រើជាង affirmative + *either*

ក្នុងទីតាំងកម្មបទ។ ប៉ុន្តែយើងមិនអាចប្រើ *either* ជាប្រធានរបស់កិរិយាសំន្កិដ្ឋមាន។

Neither boy knew ពុំមានជំនួសដោយ either + negative verb។

Exercise

▶ ចូរប្រើប្រយោគឡើងវិញ។ ចូរប្រើ *neither of* ជាមួយ *us/you /them* និងកិរិយាសំន្កិដ្ឋមាន។

- I don't like him. You don't like him. *Neither of us likes him.*
- 1 I can't swim. You can't swim.
- 2 He wouldn't wait. She wouldn't wait.
- 3 He didn't know the area. You didn't know it.
- 4 He didn't see the programme. She didn't see it.

▶ ចូរបញ្ចប់ប្រយោគដោយប្រើ *either of* ជាមួយ *us, them or you*:

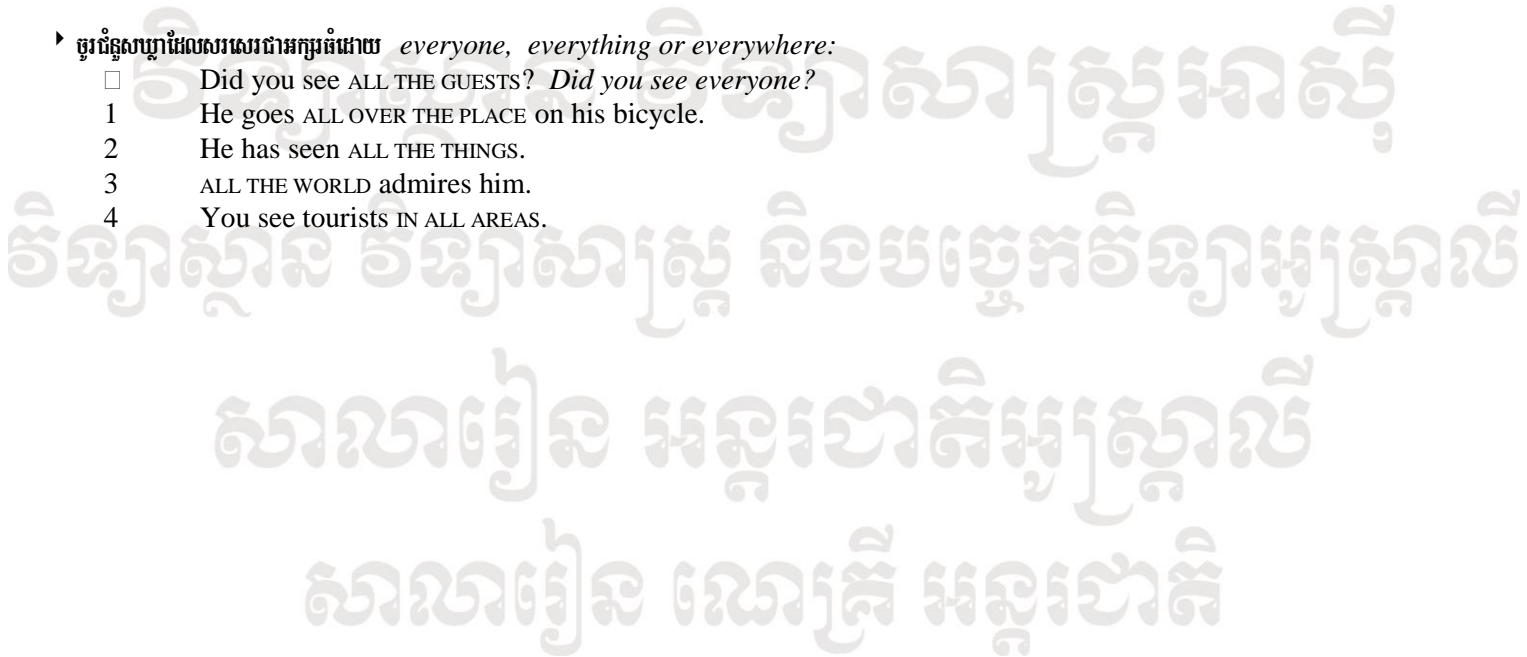
- He didn't like Tom or Bill. He didn't like _____.
- He didn't like *either of them*.
- 5 I didn't see him or her. I didn't see _____.
- 6 He didn't invite me or you. He didn't invite _____.
- 7 He hasn't paid you, Tom or you, Bill. He hasn't paid _____.
- 8 Do you want this one or that one? Do you want _____?
- 9 Does he teach you? Or you? Does he teach _____?

Session 36: all, each, every, everyone, everybody, everything

- កាលណាយើងមានមនុស្សច្រើនយើងអាចប្រើ *all* + តាមពហុវចនៈ។ ប៉ុន្តែជារឿយៗយើងប្រើ *each* សំរាប់ចំនួនតិច និង *every* សំរាប់ចំនួនច្រើន:
All the children in the crowd waved their flags.
 រាល់កុមារក្នុងហ្វូងបានគ្រឿងដំបៅ។
Each child in the class was given a flag. កុមារនីមួយៗក្នុងថ្នាក់បានទទួលដំបៅ។
Every child in the crowd had a flag to wave.
 រាល់កុមារក្នុងហ្វូងបានទទួលដំបៅដើម្បីគ្រឿង។
- ចំនួនឱ្យ ‘*all the people*’ ជារឿយៗយើងប្រើ *everyone/ everybody*, និងចំនួនឱ្យ ‘*all the things*’ ជារឿយៗយើងប្រើ *everything*:
Everyone does it ត្រូវគេនិយមប្រើជាង *All the people* do it.
 You can buy **everything** here ត្រូវគេនិយមប្រើជាង
 You can buy **all the things** here. សូមសំគាល់ថា *everywhere* ក៏ដូចគ្នាដែរ:
 He goes **everywhere** on foot. គាត់បានដើរទៅគ្រប់ទីកន្លែង។

Exercise

- ▶ ត្រូវជំនួសឃ្លាដែលសរសេរជាអក្សរធំដោយ *everyone, everything or everywhere*:
 - Did you see ALL THE GUESTS? *Did you see everyone?*
 - 1 He goes ALL OVER THE PLACE on his bicycle.
 - 2 He has seen ALL THE THINGS.
 - 3 ALL THE WORLD admires him.
 - 4 You see tourists IN ALL AREAS.

Session 37: each, both, all

A យើងអាចប្រើ each សំរាប់មនុស្សឬវត្ថុពីរឬលើសពីពីរ។

វាប្រហាក់ប្រហែលនឹង every ហើយជាញឹកញយយើងអាចប្រើទាំងពីរ។ ប៉ុន្តែយើងប្រើ every សំរាប់ចំនួនតិចតួចទេ:

There are two volumes. **Each** (volume) costs £15.

វាមានពីរភាគ។ ភាគនីមួយៗមានតម្លៃ ១៥ ផោន។

- យើងអាចប្រើ each តែងប្រើជាមួយនាមករករចនៈ ឬ ជាមួយ of:

Each of the witnesses /each of them told a different story.

សាក្សីនីមួយៗបាននិយាយឡើងខុសៗគ្នា។

- we each អាចជំនួសដោយ each of us (subject). us each អាចជំនួសដោយ each of us (ត្រូវកម្មបទប្រយោល). ប្រហែលគ្នានេះដែរជាមួយ they/them each និង you each:

I'll give **each of you/you each** £10. ខ្ញុំនឹងជូនអ្នកម្នាក់ ១០ ផោន។

- each of us/you/them ត្រូវការកិរិយាសំបូរករចនៈប៉ុន្តែ we/ you/ they each ត្រូវការកិរិយាសំបូរករចនៈ:

each of us has a map. **We each** have maps. យើងម្នាក់ៗមានផែនទី។

B bothមានន័យថា 'ទាំងពីរ' យើងប្រើវាសំរាប់មនុស្សឬវត្ថុ។

វាត្រូវការកិរិយាសំបូរករចនៈយើងអាចប្រើវាតែងប្រើជាមួយនាមករករចនៈ:

There are two doors. **Both** are open.

Both are open/ **Both** doors are open. ទ្វារទាំងពីរចំហរ។

- ឬជាមួយ of + us/you/them or (of +) these/those/ mine/ yours etc.:

Both of them are open OR **Both (of) these doors** are open.

ទ្វារទាំងពីរចំហរ។

C យើងអាចប្រើ all ជាមួយនាមករករចនៈ និង កិរិយាសំបូរករចនៈ:

All men are ambitious. **All the men are** on strike.

បុរសទាំងអស់សុទ្ធតែលោភលន់។ បុរសទាំងអស់ធ្វើក្រុងកម្ម។

- ឬជាមួយនាមដែលមិនអាចរាប់បាននិងកិរិយាសំបូរករចនៈ:

All the luggage was in the car. វត្ថុទាំងអស់នៅក្នុងរថយន្ត។

- យើងអាចប្រើ all តែងប្រើជាមួយនាមឬជាមួយ of + it/ us/ you/ them

ឬជាមួយ (of +) this/these/that/those/mine /yours.

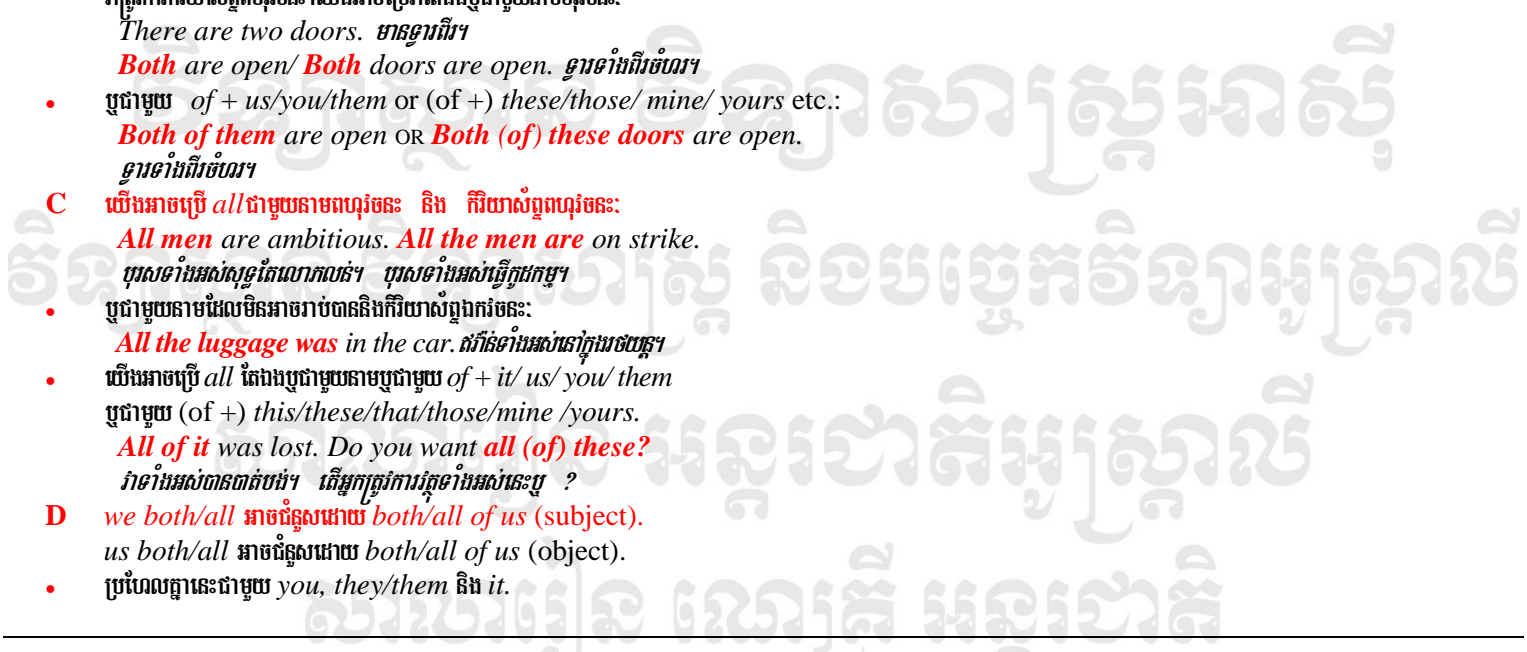
All of it was lost. Do you want **all (of) these?**

វាទាំងអស់បានបាត់បង់។ តើអ្នកត្រូវការវត្ថុទាំងអស់នេះឬ ?

D we both/all អាចជំនួសដោយ both/all of us (subject).

us both/all អាចជំនួសដោយ both/all of us (object).

- ប្រហែលគ្នានេះជាមួយ you, they/them និង it.

SUBJECT OR	OBJECT	SUBJECT OBJECT
both of us	we both	us both
both of you	you both	you both
both of them	they both	them both
all of us	we all	us all
all of you	you all	you all
all of them	they all	them all
all of it	it all	it all

We both work. យើងទាំងពីរធ្វើការ។ He saw **us both**. គាត់បានឃើញយើងទាំងពីរ។

E កាលណាយើងប្រើ we all, you both, they each។ល។

ជាប្រធានរបស់កិរិសំបូរ be ឬ កាលសមាស each/both/all ត្រូវស្ថិតនៅពីក្រោយ be ឬ ពីក្រោយកិរិយាសំបូរករចនៈ:

We all caught the BUS. យើងទាំងអស់គ្នារងចាំទ្វារក្រុង

We are all here. យើងទាំងអស់គ្នានៅទីនេះ។

You both know him BUT You have both seen him.

យើងទាំងពីរស្គាល់គាត់។ ប៉ុន្តែ អ្នកទាំងពីរបានឃើញគាត់។

- លើកលែងតែក្នុងសំណួរនិងចម្លើយខ្លី:

Have you all paid? ~ Yes, we all have.

តើអ្នកទាំងអស់បានបង់ប្រាក់ថ្លៃនៅ ? ~ ពេទ្ធ, រួចហើយ។

Exercise

▶ ចូរបញ្ចប់ប្រយោគដោយប្រើ *them/us and both*:

- Did you see Tom or Bill? ~ *I saw them both* OR *I saw both of them*.
- 1 Does he want Jim or me? ~ He wants _____.
- 2 Will he pay you or me? ~ He'll pay _____.
- 3 Did she see Arm or Tom? ~ She saw _____.
- 4 Does he use this room or that? ~ He uses _____.
- 5 Does he write to Bill or to you? ~ He writes to _____.

▶ ចូរឆ្លើយសំណួរដោយប្រើ *they/you/we and both*:

- Who goes to the class, you or Tom? ~ We both go.
- 6 Who helps you, Arm or Tom?
- 7 Who went, you or Bill?
- 8 Which of us pays, Tom or me?
- 9 Which of you was there?
- 10 Which of you has seen the programme?

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី

សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី

សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 38: some, any, no, none

A *some/any* ប្រើជាមួយនាមពររូបវន្តមានន័យថា 'មួយចំនួន'. *some/any* ជាមួយនាមមិនអាចរាប់បានមានន័យថា 'បរិមាណ':
 Have we **any lemons**? ~ Yes, we have **some**.
 តើអ្នកមានក្រូចផ្កាខ្លះទេ? ~ បាទ, យើងមាន។
 We haven't **any** coffee. Have **some** tea. យើងមិនមានកាហ្វេខ្លះទេ។ មានតែខ្លះ។

• យើងប្រើ *some* និង *any* តែងប្រើជាមួយនាម ឬជាមួយ *of*:
 Did **any of** you buy milk? **Some of** it is sour.
 តើអ្នកណាខ្លះបានទិញទឹកដោះតោ ? ខ្លះចូរទៅហើយ។

B យើងប្រើ *some*
 1 ជាមួយកិរិយាសម្តែងមានដូចបានបង្ហាញខាងលើ
 2 ក្នុងសំណួរដែលយើងរំពឹងថាគេយល់ស្រប 'Yes':
 Were **some of** you late? តើអ្នកណាខ្លះយឺតយ៉ាវ?
 I expect you were. ខ្ញុំរំពឹងថាអ្នកខ្លះយឺត។
 3 ក្នុងសំណួរមធ្យម និង ការចូលសំណើរ:
 Will you have **some** tea? តើអ្នកពិសារតែទេ?
 Could you give me **some** information? តើខ្ញុំអាចផ្តល់ព័ត៌មានជូនអ្នកបានទេ ?

C យើងប្រើ *any*
 1 ជាមួយកិរិយាសម្តែងលើសេចក្តី:
 I haven't **any** money. ខ្ញុំគ្មានប្រាក់ខ្លះទេ។
 2 ជាមួយ *hardly* (ដែលស្ទើរតែមានន័យលើសេចក្តី):
 He speaks **hardly any** French. គាត់ស្ទើរតែមិននិយាយបារាំង។
 3 ក្នុងសំណួរលើកលែងតែចំនួន B2 ខាងលើ:
 Do **any of** these buses go to Victoria? តើចរន្តក្នុងណាមួយទៅ Victoria ?
 4 ក្រោយ *if* និងប្រាប់បញ្ជាក់ការសង្ឃឹម:
If any of you see Tom at the party tomorrow, tell him to phone me.
 បើសិនណាម្នាក់ក្នុង Tom នៅកន្លែងដំបូងបង្អស់ថ្ងៃស្អែកសូមប្រាប់គាត់ឱ្យទូរស័ព្ទមកខ្ញុំ។
 ~ I don't think **any** of us will be at the party.
 ខ្ញុំមិនគិតថាអ្នកយើងណាម្នាក់ទៅដំបូងបង្អស់ទេ។

D យើងប្រើ *no* និង *none* ជាមួយកិរិយាសម្តែងមាន:
 He gets lots of letters. គាត់ទទួលបានសំបុត្រច្រើន។
 I get **no** letters/I get **none**. ខ្ញុំពុំបានទទួលសំបុត្រទេ។
 • *no + noun* និង *none of* អាចជាប្រធានរបស់ប្រយោគ:
No rain fell that year and **none** of our crops ripened.
 គ្មានភ្លៀងធ្លាក់ទេកាលឆ្នាំនោះហើយគ្មានដំណាំទុំទេ។

E យើងក៏អាចប្រើ *some* និង *any* ជាមួយនាមអាចរាប់បានក៏រួច: *some* នៅទីនេះ មានន័យថា "ដែលគេជុំស្នាម"
Some kind person sent me these flowers.
 សប្បុរសជនម្នាក់បានផ្ញើផ្កាមកខ្ញុំ (ខ្ញុំជុំស្នាមជានរណាទេ)
 • *any* នៅទីនេះមានន័យថា "ត្រង់, រាល់, ទូទៅ"
Any bus from here will take you to the station.
 រាល់ចរន្តក្នុងទីនេះនឹងដឹកអ្នកទៅស្ថានីយ៍រថភ្លើង។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់ *some* ឬ *any* ឬ *no* ឬ *none*:
 - Bill: Are *any of* you going to John's party?
 - 1 Tom: *of* us would like to go but we haven't way of getting there.
 - 2 Jim: *of* us has a car.
 - 3 Bill: I thought *of* you had bicycles.
 - 4 Tom: No, I don't think *of* us have.
 - 5 Bill: Then what about trains?
Tom: There's _____ station in his village.
 - 6 Jim: And *hardly* buses go along his road.

Session 39: somebody, anybody, nobody, everybody etc.

A សមាសភាពរវាង *some, any* និង *no* ត្រូវគោរពច្បាប់ដូច *some, any* និង *no*:
Someone has taken my map. នរណាបានយកផែនទីនេះ?
Does *anyone* know the way? តើមាននរណាស្គាល់ផ្លូវទេ?

• សូមសំគាល់ថា ក្នុងករណីដទៃទៀត: *some where, anywhere, no where*.
B យើងអាចបន្ថែម *else* លើទាំងទាំងនេះ លើយក៏អាចបន្ថែម *everybody etc. and everywhere*:
somebody else = អ្នកផ្សេងទៀត, អ្នកដទៃ *something else* = វត្ថុផ្សេងទៀត
everybody else = នរណាផ្សេងទៀត *anybody else* = នរណាផ្សេងទៀត
nothing else = គ្មានអ្វីផ្សេងទៀត *somewhere else* = កន្លែងផ្សេងទៀត

C សមាសភាពជាមួយ *-body* និង *-one* អាចជាទំរង់កម្មសិទ្ធិ
It is *everybody's / everyone's* duty to help the disabled.
វាជាការត្រូវកិច្ចរបស់មនុស្សគ្រប់រូបដែលគួរជួយមនុស្សពិការ។

D ជាធម្មតាយើងប្រើសព្វនាមបុរស និងគុណនាមកម្មសិទ្ធិបុរស៖
Somebody will come soon, won't *they*? (not won't he?)
នរណាម្នាក់ នឹងមកដល់ឆាប់ៗនេះទេ? (ម៉ែន *won't he*?)
Has everyone got *their* books?(won't his books?)
តើគ្រប់គ្នាបានទទួលសៀវភៅរបស់គេឬទេ? (ម៉ែន *his books*)

Exercise

- ▶ ចូរប្រើពាក្យក្នុងក្របខ័ណ្ឌ។ ចូរប្រើពាក្យនិមួយៗតែម្តងគត់។ *anything, everyone, no one, someone, something, somewhere*
- George, we must decide where we are going for our holidays this year. *Everyone* else has made plans already. Now what about Florida?
- 1 I met _____ yesterday who goes there every year and loves it.
- 2 I don't know _____ about the hotels but I could find out.
- 3 Everyone we know is going exciting this year.
- 4 _____ is staying at home.
- 5 Say _____, George. Don't just sit there looking gloomy.

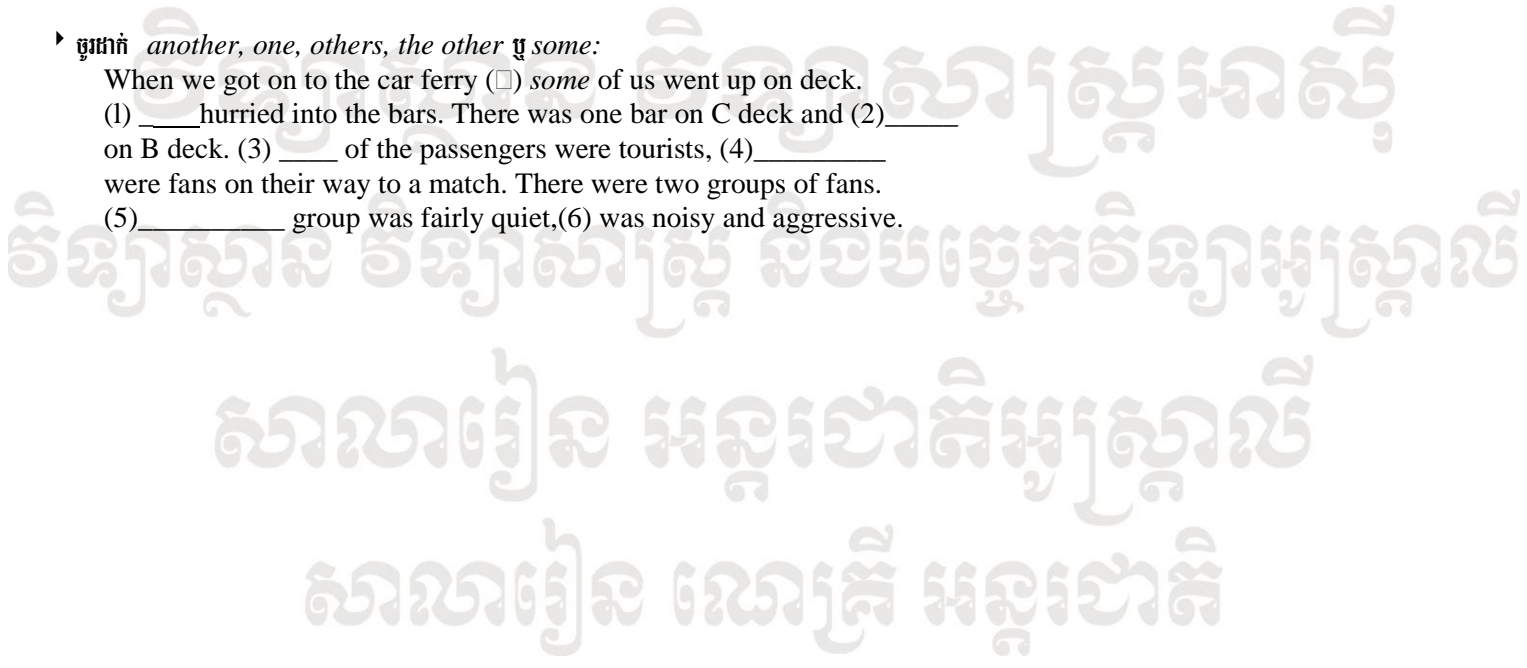
- ▶ ចូរសរសេរឃ្លាដែលសរសេរជាអក្សរតំដោយ *anyone / anywhere / no one/ someone / somewhere + else*:
- If the conductor doesn't know, ask ANOTHER PERSON.
If the conductor doesn't know, ask someone else.
- 6 But sometimes there isn't ANOTHER PERSON on the bus.
- 7 Last night I was the only passenger.
There was NO OTHER PERSON on the bus.
- 8 That shop is too expensive. Let's go TO ANOTHER PLACE.
There isn't ANOTHER PLACE open on Sundays.

Session 40: another, other, the other, (the) others

- A** *another* (មួយទៀត) ជាគុណនាម និងសព្ទនាមឯកវចនៈ
Take this map. I have **another** (one). ស៊ុយកែតនេះ។ ខ្ញុំមានមួយទៀត។
- *other* (ផ្សេងទៀត) ជាគុណនាមប្រើជាមួយនាមពហុវចនៈ
I have **other** maps/**other** ones. ខ្ញុំមានផែនទីផ្សេងទៀត។
- B** *the other* ជាគុណនាម និង សព្ទនាមឯកវចនៈ
the other book. ល្បីរំហៅផ្សេងទៀត។ **the other** books. ល្បីរំហៅផ្សេងទៀត។
One twin was dark; **the other** was fair. កូនភ្លោះមួយខ្មៅ, មួយទៀតស្រស់ស្អាត។
- *the others / others* ជាសព្ទនាមពហុវចនៈ: *the others* មានន័យថា
“រាល់ផ្សេងទៀត” *others* អាចមានន័យថា “មួយចំនួនផ្សេងទៀត” ឬ រាល់ផ្សេងទៀត”:
One boy read a book. **The others** played.
កុមារម្នាក់ អានល្បីរំហៅ, កុមារដទៃទៀតបានលេង។
Some of the guests danced; **others** watched. ភ្ញៀវខ្លះរាំ, ខ្លះទៀតមើល។
- សូមសំគាល់បំរើបំរស់នៃ *one* និង *some* ជាមួយ *other / others* ។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់ *another, one, others, the other* ឬ *some*:
When we got on to the car ferry (□) *some* of us went up on deck.
(1) _____hurried into the bars. There was one bar on C deck and (2) _____
on B deck. (3) _____ of the passengers were tourists, (4) _____
were fans on their way to a match. There were two groups of fans.
(5) _____ group was fairly quiet,(6) was noisy and aggressive.

Session 41: Interrogatives: wh-words and how:

ពាក្យសំណួរដែលផ្ដើមដោយ wh- និង how/who, whom, whose, what, which

- A យើងប្រើវាដូចតទៅ:**
 សរាប់សន្ទនាអំពី
who (សព្វនាម) people
whose (គុណនាម, សព្វនាម) people
what (គុណនាម, សព្វនាម) things
which (គុណនាម, សព្វនាម) មនុស្សឬវត្ថុ,សត្វ កាលណាមានចំនួនតិចតួចប៉ុណ្ណោះដែលគ្រប់គ្រងបាន

• យើងប្រើទាំងខាងលើជាប្រធាន ឬ កម្មបទ។ ក្នុងភាសាអង់គ្លេសក្រៅផ្លូវការ (informal English) យើងអាចប្រើ *whom* ជំនួស *who* ដែលដើរតួជាប្រធាន។

- B យើងប្រើ *who, whose, what, which* ជាប្រធានរបស់ កិរិយាសំណួរ:**
Who found the stolen money? តើនរណាបានរកឃើញ លុយដែលគេលួច?
What has happened? តើអ្វីដែលបានកើតឡើង?
Whose horse won the race? តើនរណាបានឆ្នោតក្នុងការប្រកួត?
What answer shall I give? តើខ្ញុំត្រូវឆ្លើយដូចម្តេច?
Whose are those old shoes? តើស្បែកជើងចាស់ទាំងនោះជារបស់នរណា?
Which key opens this door? តើសោមួយណាបើកទ្វារនេះ?

- ក្នុងប្រយោគខាងលើយើងប្រើកិរិយាសំណួរជួរដំបូង, ប៉ុន្តែជាមួយ *who / whose / what / which + be + នាម* ឬ *សព្វនាម* ជាធម្មតាយើងប្រើទាំងសំនួរ:
Who are you? តើអ្នកជាអ្នកណា? *Whose* is this? តើនេះជារបស់នរណា?
What is his name? តើគាត់ឈ្មោះអ្វី?

- C យើងប្រើ *who, whose, what* និង *which* ជាកម្មបទរបស់កិរិយាសំណួរ:**
Who do you want to see? តើអ្នកចង់ជួបនរណា? ~ The editor. ~ លោកនាយកនិពន្ធ
 We have two editors. *Which* of them do you want?
 យើងមាននាយកនិពន្ធដំរើរនាក់។ តើអ្នកចង់ជួបមួយណា?
Whose umbrella did you borrow? តើអ្នកបាន ខ្ចីស្រូវរបស់នរណា?
What did he say? តើគាត់បាននិយាយអ្វី?
Which would you like? Tea or coffee? តើអ្នកចូលចិត្តមួយណា? តែឬកាហ្វេ?

- នៅទីនេះយើងប្រើកិរិយាសំណួរសំនួរដូចបានបង្ហាញ។
- D យើងប្រើ *who, whose, what* និង *which* ជាកម្មបទរបស់អយ័តនិពន្ធ**
 ជាធម្មតាយើងដាក់អយ័តនិពន្ធដើរក្រោយ កិរិយាសំណួរ ឬ កិរិយាសំណួរ + កម្មបទ។
Who was she talking to? តើនាងបានកំពុងនិយាយជាមួយនរណា?
What are they looking at? តើគេកំពុងមើលអ្វី?
- ក្នុងភាសាអង់គ្លេសផ្លូវការ ចូលកាលយើងប្រើអយ័តនិពន្ធ ពីមុខពាក្យដែលផ្ដើមដោយ (wh- word):
From which account do you wish to draw this money?
 តើអ្នកចង់ដកប្រាក់នេះចេញពីគណនីណាមួយ?
- យើងប្រើសព្វនាមកម្មបទ *whom* ចំពោះមនុស្ស:
To whom was she talking? តើនាងកំពុងនិយាយជាមួយអ្នកណា?

Exercise

នៅថ្ងៃច័ន្ទ Ann និង Bill បានត្រឡប់ទៅ York. Tom បានជិះ រថយន្តឡើយកម្របស់វាហើយបើកទ្រព្យ
ក្នុងពួកគេទៅស្ថានីយ៍រថភ្លើង។ មាន ចរាចរអ្វីៗ ហើយពួកគេខករថភ្លើងដែលចេញពីទីក្រុងនៅម៉ោង3.30
ពួកគេបានរងទាំងរថភ្លើងចេញពីទីក្រុងម៉ោង 4។ ប៉ុន្តែ Ann បានប្រញាប់ប្រញាល់ពេកដូចនេះនាងបាន
ភ្លេចនាំត្រូវបស់នាងក្នុងទ្រព្យ របស់ Tom. នាងបានទូរស័ព្ទទៅ Tom នៅយប់នោះដើម្បីសួររកវា។

- ▶ ចូរដាក់សំនួរឱ្យស្តីជាមួយចំណើយខាងក្រោម។ ចូរសួរអំពីពាក្យដែល
សរសេរជាអក្សរធំ។ ចូរប្រើ *who, what* ឬ *which* ជាមួយកិរិយាសំនួរផ្សេងៗ។
 - Who went back to York?* ~ ANN AND BILL went back to York.
 - 1 ____? ~ TOM drove them to the station.
 - 2 ____? ~ THE TRAFFIC delayed them.
 - 3 ____? ~ ANN rang Tom.
 - 4 ____? ~ ANN left an umbrella in the car. (Use of *them*)

- ▶ ចូរធ្វើសំនួរដោយប្រើ *who, what, which* ឬ *whose* ចំពោះចំណើយទាំងនេះ។
ចូរប្រើកិរិយាសំនួរជាទំរង់សំនួរ។ ចូររកអំពីពាក្យ ដែលសរសេរជាអក្សរធំ។
 - Whose car did he borrow?* ~ He borrowed HIS FATHER'S car.
 - 5 ____? ~ They missed THE 3.30 TRAIN.
 - 6 ____? ~ They caught THE 4 O'CLOCK TRAIN.
 - 7 ____? ~ She left HER UMBRELLA in the car.
 - 8 ____? ~ She rang TOM.

- ▶ ចូរដាក់ *who* ឬ *what* ឱ្យត្រូវជាមួយអាយតនីតត្រឹមត្រូវ។
 - What were they delayed by?* ~ The traffic.
 - 9 ____ was Ann travelling ____? ~ With Bill.
 - 10 ____ did she speak ____ on the phone? ~ To Tom.
 - 11 ____ did she ask ____? ~ She asked about her umbrella.

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 42: Uses of what: ប្រើប្រាស់ What

- A** *what* សព្វនាម និងគុណនាមសំនួរ:
 - What did she want?* តើនាងត្រូវការអ្វី?
 - What car do you drive?* តើនាងបើកទ្វារម៉ាកអ្វី?
- B** *what + be + subject + for* អាចមានន័យថា “តើវាមានបំណងអ្វី?”
 - What is the red button for?* តើប៊ូតុងក្រហមសំរាប់ធ្វើអ្វី?
 - what + action + for* អាចមានន័យថា “ហេតុអ្វី?” (What?)
 - វាក៏អាចបញ្ជាក់ពីសកម្មភាពបដិសេធ: *What did you do that for?* អាចមានន័យថា “វាជាការអ្វីធ្វើដែលអ្វី ” ?
- C** *what + be + subject (a thing) + like* ជាសំណើរការ ពិពិពណ៌នា ឬ មតិយោបល់:
 - What was the beach like?* តើមាត់សមុទ្រមានសភាពដូចម្តេច?
 - ~ *It was nice but crowded.* វាស្អាតប៉ុន្តែមានមនុស្សច្រើន។
 - what + be + he/she like* ជាមធ្យមសិក្សាប្រើជាសំនួររក អត្តសញ្ញាណ:
 - What's your new boss like?* តើទៅហ្វាយថ្មីរបស់អ្នកមានអត្តសញ្ញាណដូចម្តេច?
 - ~ *He seems quite friendly.* គាត់ដូចជាកំណែលម។
- D** *what + subject + look like* សួរតែអំពីរូបរាងប៉ុណ្ណោះ:
 - What does he look like?* តើគាត់មានរូបរាងដូចម្តេច?
 - ~ *He's tall and thin with grey hair.* គាត់ខ្ពស់ និងមានសក់ប្រផេះ។
- E** *what + be + he / she* មានន័យថា “តើគេមានមុខរបរអ្វី?”
 - What is she?* ~ តើនាងធ្វើអ្វី? *She is a violinist.* នាងជាអ្នកដេញវិញ្ញុយ៉ុន។
- F** ចូរប្រៀបធៀប *what* និង *how*។ យើងប្រើ *what* ក្នុងសំនួរ និយាយពីកាលបរិច្ឆេទ, ពេលវេលាអាកាសធាតុ, ទំហំនិងទំងន់:
 - What's the time?/ What time is it?* តើម៉ោងប៉ុន្មាន ?
 - What size shoes do you take?* តើអ្នកដាក់ស្បែកជើងលេខប៉ុន្មាន?
 - What do you weigh?* តើអ្នកទំងន់ប៉ុន្មាន?
 - យើងអាចប្រើ *what* ក្នុងន័យប្រហាក់ប្រហែលគ្នាជាមួយ *age / depth / height / length* (អាយុ, ជំងឺ, កំពស់, បណ្តោយ):
 - What is your height?* តើអ្នកមានកំពស់ប៉ុន្មាន?
 - What height are you?* តើអ្នកមានកំពស់ប៉ុន្មាន?
 - ក្នុងភាសានិយាយ *how + old/ deep/ high/ tall/ long* (អាយុ, ជំងឺ, កំពស់, បណ្តោយ) ត្រូវគេនិយមប្រើជាង:
 - How old are you? How tall are you?* តើអ្នកមានអាយុប៉ុន្មាន? តើអ្នកមានកំពស់ប៉ុន្មាន ?
- G** *what about + នាម , សព្វនាម* អាចប្រើជាសំណើ រកព័ត៌មាន អំពីមនុស្ស ឬ វត្ថុ:
 - What about your wife?* តើប្រពន្ធអ្នកយ៉ាងម៉េចហើយ?
 - Will she agree?* តើនាងយល់ព្រមទេ?
 - what / how about + នាម, សព្វនាម* ឬ *នាមកិរិយា* ជាទំរង់សំណើរដ៏មានប្រយោជន៍:
 - Where shall we go? ~ What about Rome?* តើយើងគួរទៅណា ?

Exercise

- ▶ ចូរដាក់សព្វនាមឱ្យត្រូវជាមួយចំណើយតទៅនេះ។ ចូរប្រើ *what... for? what... like?* ឬ *what... look like?*
 - _____ *What is he?* ~ He's an architect.
 - 1 _____? ~ It (the TV programme) was very interesting.
 - 2 _____? ~ She's small and slim with blue eyes.
 - 3 _____? ~ He's very cheerful and talkative.
 - 4 _____? ~ It's for opening tins.
 - 5 _____? ~ It (the restaurant) is good but expensive.
- ▶ ចូរធ្វើសំនួរឱ្យត្រូវជាមួយចំណើយដោយប្រើ *how + adjective*:
 - _____ *How old are you?* ~ I'm 36 years old.
 - 6 _____? ~ He is 6 feet tall.
 - 7 _____? ~ It (the river) is 10 feet deep.
 - 8 _____? ~ It (the swimming pool) is 100 metres long.

Session 43: Interrogative adverbs: how, when, where, why

- A** យើងអាចប្រើ **how**
 - ជាមួយគុណនាម: **How heavy** is your case? តើវាលើសរបស់អ្នកធ្ងន់ប៉ុណ្ណា ?
How tall are you? តើអ្នកមានកម្ពស់ប៉ុណ្ណា?
 - ជាមួយកិរិយាសំប្តីវិសេស: **How far** did he go? តើអ្នកបានទៅចំងាយប៉ុន្មាន ?
How fast can you run? តើអ្នកអាចរត់លឿនប៉ុណ្ណា?
 - ជាមួយ **much** និង **many** (សព្វនាម, គុណនាម):
How much is it?/ **How much** does it cost? តើវាមានតម្លៃប៉ុន្មាន?
How many do you want? តើអ្នកត្រូវការប៉ុន្មាន?
 - **how** ក៏អាចមានន័យថា “តាមរបៀបណា”:
How did you get in? តើអ្នកបានចូលដោយរបៀបណា?
~ I had Tom's key. ខ្ញុំមានកូនសោរបស់ Tom ។
- B** **when** មានន័យថា “ពេលណា?” ឬ “ក្នុងអំឡុងពេលណា?”:
When did he leave? គាត់បានចាកចេញនៅពេលណា?
~ He left last night. គាត់បានចាកចេញនៅពេលយប់។
- C** **where** មានន័យថា “នៅកន្លែងណា”:
Where shall we meet? តើអាចជួបគ្នានៅកន្លែងណា?
~ Let's meet at the station. ~ តស៊ូយើងជួបគ្នានៅស្ថានីយ៍។
- D** **why** មានន័យថា “ហេតុអ្វី, សំរាប់មូលហេតុអ្វី?”:
Why did you follow him? មូលហេតុអ្វី បានជាអ្នកធ្វើតាមគាត់?

Exercise

- ▶ នៅថ្ងៃច័ន្ទ Ann និង Bill បានត្រឡប់ទៅ York. Tom បាន រថយន្តមករបស់វា ហើយបើកទូកចូលទៅស្ថានីយ៍រថយន្ត។ មាន រថយន្តអ្នករថយន្តក្រៅទៀតដែលចេញពីទីនោះ ម៉ោង 3.30 ពួកគេបានរងទឹកភ្លៀងចេញពីពេលម៉ោង 4 ។ ប៉ុន្តែ Ann បានប្រញាប់ប្រញាល់ពេកដូចនេះនាងបាន ភ្លេចអត្របស់នាងក្នុងទូក របស់ Tom. នាងបានទូរស័ព្ទទៅ Tom នៅយប់នោះដើម្បីសួររកវា។ ចូរប្រើ **how, when, where** និង **why** សំនួរត្រូវតែស៊ីគ្នានិង ចំណើយ។
- How** did they get to the station? ~ Tom drove them.
- 1 _____ did they arrive at the station?
- 2 _____ ~ Just before 4 o'clock.
- 2 _____ were they going? ~ They were going to York.
- 3 _____ did they travel to York? ~ They travelled by train.
- 4 _____ did Ann ring Tom? ~ She wanted her umbrella.
- 5 _____ did she ring from? ~ She rang from York.

Session 44: Possessives, and personal and reflexive pronouns

Possessives and personal pronouns: forms

POSSESSIVE ADJECTIVES	POSSESSIVE PRONOUNS	SUBJECT PRONOUNS	OBJECT PRONOUNS
my	mine	I	me
your	yours	you	you
his/ her/its	his / hers	he/she/it	him/her/it
our	ours	we	us
their	theirs	they	them

its (គ្មានសញ្ញាបន្តក់) ជាគុណនាមកម្មសិទ្ធិ។ សូមសំគាល់ថា : it's = it is

Possessives: ចំណែក

A គុណនាមកម្មសិទ្ធិបញ្ជាក់តែអំពីម្ចាស់កម្មសិទ្ធិប៉ុណ្ណោះ:

In this photo Ann is standing next to **her** father and Tom is standing behind **his** father. នៅក្នុងរូបភាពនេះ Ann កំពុងឈរជាប់ឪពុករបស់នាង Ann ហើយកំពុងឈរពីក្រោយឪពុករបស់គាត់។

- យើងក៏អាចប្រើ his / her ចំពោះសត្វដែលយើងស្គាល់ភេទរបស់វា:

The hen is sitting on **her** eggs. មេមាន់កំពុងក្រាបពង។

- យើងប្រើ its ចំពោះសត្វដែលយើងមិនស្គាល់ភេទរបស់វា និងចំពោះវត្ថុ។

The crocodile lay on the bank with **its** mouth open. ក្រវើងមកលើមាត់បឹងដោយបាញ់មាត់។

Does this tree drop **its** leaves in autumn? តើដើមឈើនេះបាញ់ស្លឹកនៅរដូវស្លឹកឈើជ្រុះឬ ?

- យើងប្រើ their ចំពោះមនុស្ស សត្វ ឬវត្ថុជាច្រើននាក់។

The children are with **their** father. កុមារៗនៅជាមួយម្តាយឪពុកម្តាយរបស់វា

Birds build **their** nests in spring. បក្សីធ្វើស្នាក់នៅរបស់វានៅរដូវផ្កាវិក។

Trees drop **their** leaves in autumn. ដើមឈើជ្រុះស្លឹកនៅរដូវស្លឹកឈើជ្រុះ។

- យើងប្រើគុណនាមកម្មសិទ្ធិជាមួយសំណុំកិច្ចការនិងចំណែករបស់រាងកាយ:

He put on **his** shoes. គាត់ពាក់ស្បែកដើររបស់គាត់

She broke **her** right arm. នាងបាក់ដៃស្តាំរបស់នាង។

B Possessive pronouns = possessive adjectives + nouns:

សព្ទនាមកម្មសិទ្ធិ = គុណនាមកម្មសិទ្ធិ + នាម

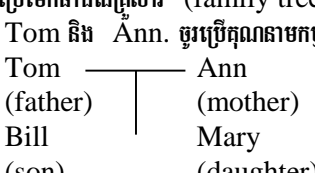
This is **my** key. នេះជាគ្រឿងស្នាក់របស់ខ្ញុំ។ ~ No, it isn't. It's mine. (my key)

- a + noun + of mine / his etc. មានន័យថា "មួយក្នុងចំណោមរបស់ខ្ញុំ, គាត់..."

a friend **of mine** = one of my friends មិត្តម្នាក់ក្នុងចំណោមមិត្តរបស់ខ្ញុំ

Exercise

- ▶ ចូរប្រើមែកតាងនៃគ្រួសារ (family tree) ពិពណ៌នាទំនាក់ទំនងរវាង Mary, Bill, Tom និង Ann. ចូរប្រើគុណនាមកម្មសិទ្ធិ។

- Bill → Mary *Bill is her brother.*
- 1 Mary → Bill *Mary is _____*
- 2 Mary → Ann
- 3 Mary → Tom and Ann
- 4 Bill → Tom and Ann
- 5 Tom → Ann

- ▶ ចូរឆ្លើយសំណួរទាំងនេះ។ ចូរប្រើសព្ទនាមកម្មសិទ្ធិ (ឧទាហរណ៍. his).
- this tape recorder belongs to Tom? ~ Yes, I'm sure it's his.
- 6 these tapes belong to Ann?
- 7 this record-player belongs to me?
- 8 the dictionary belongs to you and me?
- 9 the photocopier belongs to you?

10 the radio belongs to the twins?

Session 45: Personal pronouns សព្វនាមប្រិស:

A បំរើបំរាស់នៃសព្វនាមប្រិស: ជាប្រធាន (Subject pronouns) I / you / he / she / it / we / they

- ជាប្រធានរបស់កិរិយាសំឡេង: *I live here. ខ្ញុំបានរស់នៅទីនេះ។ He works hard. គាត់ធ្វើការឆ្នាំឆ្នួល។ She does nothing. គាត់គ្មានធ្វើអីទេ។*

B បំរើបំរាស់សព្វនាមប្រិស: ជាកម្មបទ (object pronouns) me / you / him / her / it / us / them

- អាចជាកម្មបទផ្ទាល់របស់កិរិយាសំឡេង: *I helped her. ខ្ញុំបានជួយនាង។ Tom saw them. Tom បានឃើញពួកគេ។*
- ឬជាកម្មបទប្រយោល: *I gave him £50. ខ្ញុំបានជូនគាត់៥៥ផោន។ He found her a job. គាត់បានរកការងារអោយនាង។*
- ឬ ជាកម្មបទរបស់អាយត្តិពិត: *Bill wrote to them. Bill បានសរសេរសំបុត្រទៅពួកគេ។ Tom came with us. Tom បានមកជាមួយពួកយើង។*
- ឬជាទំរង់បញ្ជាក់បំពេញ (compliment) របស់ to be: *Who's there? តើនរណានៅទីនេះ? ~ It's me, Tom. គឺខ្ញុំ Tom*

C ទីតាំងរបស់សព្វនាមប្រិស: ជាកម្មបទ

ជំនួសឱ្យ *I made a cake for her, យើងអាចនិយាយ I made her a cake។* នៅក្នុងទីតាំងនេះ *her* ជាកម្មបទប្រយោលនៅពេលដែល *cake* ជាកម្មបទផ្ទាល់។ កម្មបទប្រយោលត្រូវតែស្ថិតពីមុខ កម្មបទផ្ទាល់។ ប៉ុន្តែបើសិនជាកម្មបទផ្ទាល់ជា *it* ឬ *them* ជាធម្មតាយើងប្រើទំរង់ *for/to* :

I made it for her. ខ្ញុំបានធ្វើវាសម្រាប់នាង។ I sent them to him. ខ្ញុំបានជូនវាទៅគេ។

D ជាធម្មតាយើងប្រើ they / them / their ជំនួសឱ្យ he / him / his និង she / her

ជាមួយនិងពាក្យសមាសដែលមាន *one* និង *body* និងជាមួយ *either/neither* និង *none*: *Everyone passed the exam, didn't they? គេគ្រប់គ្នាបានប្រឡងជាប់មែនទេ?*

- ប៉ុន្តែយើងប្រើ *thing* ជាមួយពាក្យសមាសដែលមាន (everything, anything, something, nothing): *Everything was ready, wasn't it? អ្វីៗគ្រប់យ៉ាងបានរួចរាល់មែនទេ?*

Exercise

- ▶ ចូរសរសេរឃ្លាទាំងនេះឡើងវិញ។ ចូរជំនួសពាក្យដែលសរសេរជាអក្សរធំដោយ *It* ឬ *them*។ ចូរប្រើអយត្តិពិតត្រូវរង់ក្រែក។
 - John gave her THE BOOKS. (to) *John gave them to her.*
 - 1 John bought her father A TIE. (for) *John bought it.*
 - 2 I showed my mother THE PHOTOS. (to) I showed.
 - 3 She read her children THE STORY. (to)
 - 4 We got Ann A WORK PERMIT. (for)
 - 5 I made YOU THIS CAKE. (for)
 - 6 Tom sent me THESE FLOWERS. (to)

Session 46: បីបីបាវៃ it

A យើងប្រើ it (ជាប្រធាន, កម្មបទ) សំរាប់តំណាងឱ្យសត្វ ឬ វត្ថុដែល គេពុំស្គាល់ហេតុអ្វីសំរាប់វាហើយ គួរកាលប្រើសំរាប់បញ្ជាក់ទារក។

This book isn't mine; **it's** yours. សៀវភៅមិនមែនរបស់ខ្ញុំទេ វាជារបស់អ្នក។
She found a kitten in her garden and gave **it** some milk.
នាងបានជួបកូនឆ្ការនៅក្នុងសួនច្បារហើយបានឱ្យ ទឹកដោះដោះខ្លះទៅវា។
There's a new baby next door. មានទារកទើបកើតមួយនៅផ្ទះជប់នេះ។
It cried all last night. យប់មិញវាយំពេញមួយយប់។

B យើងប្រើ it សំរាប់មនុស្សនៅក្នុងប្រយោគដូចជា:

Phone for you, Ann! មានទូរស័ព្ទសំរាប់ Ann!
~ Oh, who is **it**? ~ តើជារបស់ណា? ~ I think **it's** Tom. ~ ខ្ញុំគិតថា Tom។
Is that Jack over there? តើ Jack នៅទីនោះទេ? ~ No, **it's** Bill. ទេ, គឺ Bill។

C យើងប្រើ it នៅក្នុងប្រាបញ្ជាក់ចម្ងាយសីតុណ្ហភាព, អាកាសធាតុ, ពេលវេលា ..។ល។

How far is **it** to the station? តើមានចំងាយប៉ុន្មានពីស្ថានីយ៍រថភ្លើង?
~ Oh, **it's** only a short walk. អូ, វាជើងតែមួយភ្លែតប៉ុណ្ណោះ។
It's cold / hot. វាត្រជាក់ / ភ្លៀស។ **It's** raining / snowing / freezing.
វាកំពុងភ្លៀស / ធ្លាក់ភ្លៀស / ទឹកកក It was foggy. វាចុះអង្គុយ។
It's early / late. វាមុនម៉ោង / យឺតយ៉ាវ **It's** 5 a.m. វាម៉ោង 5 ព្រឹក ។
It was Friday the 13th. វាជារថ្ងៃសុក្រទី១៣។

D យើងប្រើពាក្យនាំមុខ It

ជាមួយកិរិយាសំន្កើម (នៅទីនេះ It តំណាងឱ្យប្រធានពិតប្រាកដដែលត្រូវរកគូសបន្ទាត់ពីក្រោម):

It was foolish to leave your car there.
ទុកទ្រព្យរបស់អ្នកចោលនៅទីនេះវាជារឿងល្អខ្លះ។
It would be a pity to cut down that tree.
វានឹងជាការសោកស្តាយក្នុងការកាត់ដើមឈើ។

• ជាមួយ that-clauses (it តំណាងឱ្យប្រធានពិតប្រាកដ):

It's luck that you brought your passport.
វាជានឹងលំណាចដែលអ្នកបានយកវិទិត្តស្នងដៃមកជាមួយ។
It's a pity that you can't come with us.
វាជាការសោកស្តាយដែលអ្នកមិនអាចមកជាមួយខ្ញុំ។

• ក្នុងប្រយោគបំបែក

It's Tom who signs the letters. គឺ Tom ជាអ្នកចុះហត្ថលេខាលើលិខិតនេះ។

• នៅទីនេះយើងប្រើ It បើទោះជាធានាជាពល្យោចនៈក៏ដោយ:

It's more nurses that we need, not more doctors.
គឺយើងត្រូវការគិលានុបដ្ឋាកបន្ថែម, ពុំមែនវេជ្ជបណ្ឌិតបន្ថែមទេ។

E យើងអាចនិយាយ it appears / occurs to me / seems + infinitive

ឬ that-clause និង it strikes me that, it turns out that:
She told Tom to hire a car. នាងបានប្រាប់ Tom ឱ្យជួលទ្រព្យ។
Then **it turned out that** / she learnt that he didn't have a driving license.
នៅពេលនោះវាបង្ហាញឱ្យដឹងថានាងបានដឹងថាគាត់គ្មានលិខិតបើកបរ ។

F it ក៏អាចជាប្រធានរបស់ say, believe, think etc. នៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធអកម្ម:

It is said that... គេនិយាយថា

G it អាចតំណាងឱ្យតាមកិរិយា, កិរិយាសំន្កើម, ឃ្លា ឬ ប្រយោគដែលគេបាននិយាយពីមុន:

I suggested hiring a car but Tom was against **it.**
ខ្ញុំបានស្នើឱ្យជួលទ្រព្យប៉ុន្តែ Tom បានប្រឆាំងវា។
You can't take photos here; **it's** not allowed.
អ្នកពុំអាចថតរូបនៅទីនេះទេ។ វាពុំបានអនុញ្ញាតទេ ។

Exercise

▶ វាម៉ោង 6 ព្រឹកនាថ្ងៃសៅរ៍ទី 2 ខែមករា។ ភ្ញៀវកំពុងបង្ហាញទិដ្ឋភាពទីក្រុងដំណើររបស់យើងពន្យល់ពីភូមិ។
វាជាការធ្វើដំណើររយៈពេលពីរម៉ោង។ តើប្រើព័ត៌មានទាំងនេះដើម្បីឆ្លើយសំណួរទាំងនេះ:

- What's the date? ~ *It's 2 January.*
- 1 What's the weather like?
- 2 How far is it to the village?
- 3 How long will it take to walk there?

▶ ត្រូវប្រយោគពីរឱ្យក្លាយជាប្រយោគមួយដោយរក្សាអត្ថន័យដដែល។ ត្រូវធ្វើប្រយោគនិមួយៗដោយពាក្យ *It*។

- You found your passport. That is lucky.
It's lucky that you found your passport.
- 4 You couldn't find a less expensive hotel. That's a pity.
- 5 You have plenty of money. That's a good thing.
- 6 Arm can't come with you after all. That's a shame.

▶ ឥឡូវនេះត្រូវប្រយោគទាំងនេះ:

- Her sisters offered to pay her fare. That was generous of them.
It was generous of them to offer to pay her fare.
- 7 She booked before she knew her holiday date.
That was foolish of her.
- 8 You offered to postpone your own holiday.
That was good of you.
- 9 Her brother invited her to stay. That was kind of him.

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 47: The indefinite pronouns សព្ទនាមមិនកំណត់ you, one និង they

A យើងអាចប្រើ *you* និង *one* (គុណនាមកម្មសិទ្ធិ: *your* និង *one's*) ជាប្រធានរបស់កិរិយាសម្រេចសេស:

You have to show your passport. អ្នកត្រូវតែបង្ហាញលិខិតឆ្លងដែនរបស់អ្នក។

One has to show one's passport. អ្នកៗត្រូវតែបង្ហាញលិខិតឆ្លងដែនរបស់ខ្លួន។

- ប៉ុន្តែ *one* មានលក្ខណៈអប្បប្បដិសេធិ (impersonal) ជាង *you* និងពុំសូវត្រូវបានគេនិយម។
- ជាធម្មតាយើងប្រើ *you* ជុំមែន *one* ទេ, ជាកម្មវិធីរបស់កិរិយាសម្រេចសេស:

They always want you to pay cash. ពួកគេតែងតែចង់អោយអ្នកបង់ជាសាច់ប្រាក់។

B *they* ត្រូវបានប្រើជាប្រធានតែប៉ុណ្ណោះ។

- *they* អាចមានន័យថា “មនុស្សទូទៅ”:
They say that elephants never forget. គេនិយាយថា ដំរីពុំដែលភ្លេចទេ។
- *they* ក៏អាចមានន័យថា “អាជ្ញាធរដែលទាក់ទង”:
They are rebuilding the underground station.
ពួកគេកំពុងសាងសង់ស្ថានីយ៍ក្រោមដីឡើងវិញ។

Reflexive and emphasizing pronouns សព្ទនាមផ្ទះត្រឡប់ និង សព្ទនាមបញ្ជាក់បន្ថែម

- វាមាន *myself, yourself* (ឯកវចនៈ), *himself, herself, itself, ourselves, yourselves* (ពហុវចនៈ), *themselves*, ឬក៏ *oneself*.

A យើងប្រើសព្ទនាមផ្ទះត្រឡប់កាលណាប្រធានដូចគ្នានឹងកម្មវិធី:

He cut himself when he was shaving.

គាត់បានកាត់ខ្លួនឯង (មុត) នៅពេលគាត់កំពុងកោរ ។

The record player switched itself off. ម៉ាញ៉េតូចបិទដោយខ្លួនឯង។

Ann and Tom blamed themselves for the accident.

Ann និង Tom បានបញ្ជាក់ខ្លួនឯងថាព្រោះថ្នាក់។

- សូមសំគាល់នូវភាពខុសគ្នាបើសិននៅទីនេះយើងប្រើ *each other* ជំនួស *themselves*:
Ann and Tom blamed each other Ann និង Tom បានបញ្ជាក់គ្នាទៅវិញទៅមក។
(គឺ Ann បញ្ជាក់ Tom ហើយ Tom បញ្ជាក់ Ann)

យើងប្រើសព្ទនាមផ្ទះបញ្ជាក់ពិក្រាយអយ័ត្តពិធីតា

We'll pay for ourselves. យើងនឹងបង់ប្រាក់ខ្លួនយើង។

He lives by himself. គាត់រស់នៅតែម្នាក់ឯង។

They look very pleased with themselves. ពួកគេហាក់ដូចជារីករាយនឹងខ្លួនឯង។

- ប៉ុន្តែយើងប្រើសព្ទនាមផ្ទះតាមស្ថានភាពជាអយ័ត្តពិធីតាបង្ហាញពីទីកន្លែង:
Did you take your children with you? តើអ្នកយកកូនអ្នកទៅជាមួយទេ?
I haven't any money on me. ខ្ញុំគ្មានប្រាក់ជាប់ខ្លួនទេ?

B យើងក៏អាចប្រើ *myself...etc.* ជាសព្ទនាមបញ្ជាក់ដែរ។

ជាធម្មតាវាបញ្ជាក់ប្រធានប៉ុន្តែក៏អាចបញ្ជាក់ជាការដទៃទៀតដែរ។ សូមសំគាល់ទីតាំងដែលវាអាចស្ថិតនៅបាន។

Tom went to York himself ឬ *Tom himself went to York.*

Tom បានទៅ York ដោយខ្លួនឯង។ *Ann opened the door herself* ឬ *Ann herself opened the door.* Ann បានបើកទ្វារដោយខ្លួនឯង។

- កាលណាសព្ទនាម ក្នុងចំណោមសព្ទនាមទាំងនេះបញ្ជាក់នាមមួយ ទៀត (ដែលជុំមែនជាប្រធាន) ពេលនោះវាត្រូវស្ថិតនៅជាប់ពី ក្រោមនាមនោះ:
I didn't meet the queen herself. ខ្ញុំពុំបានជួបមហា ក្សត្រយានីផ្ទាល់ទេ។

- ប្រៀបធៀប:
I did it myself. គឺខ្ញុំជាអ្នកបានធ្វើវា។
I did it by myself. ខ្ញុំបានធ្វើវាតែម្នាក់ឯង។ (ដោយគ្មានជំនួយ)

Exercise

- ▶ ចូរដាក់ *myself, yourself, himself, herself* etc.:
- Hostess to friend: Help yourself to a drink.
- 1 Hostess to friends: Help yourself_____ to drinks.
- 2 It was a buffet supper. The guests helped_____.
- 3 She looked at_____ in the mirror. 'My hair is awful,' she said.
- 4 He always goes on holiday by_____ (= alone)
- 5 A dog came out of the water and shook_____.
- 6 Does Tom have a secretary? ~ No, he types his letters _____.
- 7 Does the garage wash your car for you? ~ No, we wash it_____.
- 8 Do you send your sheets to the laundry? ~ No, I wash them_____.

Session 48: Relative pronouns and clauses: ប្រយោគ និង សព្ទនាមទំនាក់ទំនង

ប្រយោគទំនាក់ទំនង (relative clauses) មានបីប្រភេទគឺ:
defining កំណត់, non-defining មិនកំណត់ និង connective ភ្ជាប់

Defining relative clauses ប្រយោគទំនាក់ទំនងកំណត់

A ប្រយោគទាំងនេះត្រូវស្ថិតក្រោយនាមនិងបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់នូវនរណាម្នាក់ ឬសត្វដែលយើងកំពុងនិយាយអំពី:

People **who drink and drive** are a danger to everyone.
មនុស្សដែលផឹកស្រាហើយបើកបរជាគ្រោះថ្នាក់សំរាប់មនុស្សគ្រប់រូប។
This is the horse **that won last year's race**. នេះជាសេះដែលឈ្នះការប្រកួតឆ្នាំមុន។

• វាក៏អាចស្ថិតក្រោយ all, none, one(s), those និងពាក្យសមាសជាមួយ

~body, ~ one និង ~ thing (everybody, somebody etc.):

We need someone **who can speak French**.

យើងត្រូវការនរណាម្នាក់ដែលនិយាយភាសាបារាំង ។

• ជាធម្មតាប្រយោគទាំងនេះស្ថិតនៅចាប់ពីក្រោយនាម, សព្ទនាមរបស់វា។

B ប្រយោគស្ថិតក្រោយ a/an + noun ក៏អាចប្រើបានដែរ:

The book is about a boy **who runs away from home**.

សៀវភៅនេះនិយាយពីកុមារម្នាក់ដែលគេចោលផ្ទះ។

• ប្រយោគប្រភេទនេះក៏អាចស្ថិតក្រោយពាក្យសមាសនៃ: ~ body, ~ one និង ~ thing:

There is someone here **who wants to speak to** you.

មាននរណាម្នាក់នៅទីនេះចង់និយាយជាមួយលោក។

C យើងប្រើ clause ប្រភេទដូចគ្នានៅក្នុងប្រយោគប្លែក cleft sentences:

It's Tom **who makes mistakes**, not me. គឺ Tom ដែលជាអ្នកមានកំហុសបំផុតទេ។

D យើងប្រើសញ្ញាក្រៀម (commas) នៅចន្លោះនាម ឬ សព្ទនាមនិងប្រយោគកំណត់ទេ:

People **who drink and drive...**

អ្នកដែលផឹកស្រា ហើយ បើកបរ.....

• យើងក៏ប្រើសញ្ញាក្រៀម នៅខាងចុងប្រយោគទេលើកលែងតែក្នុងប្រយោគប្លែក (cleft sentence)

Exercise

▶ ក្រោយពិនិត្យបញ្ជីនៃសព្ទគ្រប់គ្រងក្នុងតារាងខាងក្រោមនេះច្បាស់ទេ.

□ Ann did the decorations. ~ (Mary)
No, it was Mary who did the decorations.

ចូរឆ្លើយប្រយោគទាំងនេះតាមវិធីដូចគ្នា:

- 1 George sent out the invitations, didn't he? ~ (John)
- 2 Jack bought the wine. ~ (Tom)
- 3 Joan prepared all the food. ~ (Jill)
- 4 Bill got drunk, didn't he? ~ (Tom)
- 5 George sang for us, didn't he? ~ (Alan)
- 6 Alan drove us home. ~ (George)

Session 49: Defining relative clauses about people

A *who* ឬ *that* ប្រយោគទំនាក់ទំនងកំណត់អំពីមនុស្សប្រើជាប្រធានរបស់ប្រយោគ (clause)

The man **who hijacked the plane** wanted to get to Cuba.

បុរសដែលបានប្លន់យន្តហោះបានចង់ទៅកុះមតនៅប្រទេសកូបា ។

The couple **who live next door** have the radio on all night.

គ្រូប្រពន្ធដែលនៅផ្ទះជាប់នេះបើកវិទ្យុពេញ មួយយប់។

• *that* ត្រូវបានគេនិយមប្រើជាង *who* កាលណាវាស្ថិតនៅពីក្រោយនាមសហករណ៍ (collective nouns)

និង *everybody, some body, nothing* etc.:

The team **that won the championship** got a great reception.

ក្រុមកីឡាដែលបានឆ្លងជាជំរើសលើកក្រុងបានទទួលយ៉ាងក្រៃលែង។

B *who / whom or that* ជាកម្មវិធីរបស់ clause

• ជាធម្មតាយើងប្រើ *that* ឬ *whom* លុបសព្វនាមចោលទាំងអស់គ្នា:

The people **that he met** warned him. មនុស្សដែលគាត់បានជួបបានព្រមានគាត់។

OR The people **he met** warned him. មនុស្ស ដែលគាត់បានជួបបានព្រមានគាត់។

• គេក៏អាចប្រើ *who* បានដែរ ប៉ុន្តែគេពុំសូវនិយម។ *whom* មានលក្ខណៈ ផ្លូវការ ឬគួរសមណាស់។

C *who / whom* ឬ *that* ជាកម្មវិធីអយ័តន៍

• រចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវការ គឺ preposition + *whom*:

The man from **whom I bought it** told me...

បុរសមកពីកន្លែងដែលខ្ញុំបានទិញវាបានប្រាប់ខ្ញុំថា

• ប៉ុន្តែគេនិយមអយ័តន៍ទៅខាងចុងប្រយោគ ហើយប្រើ *that / who* ឬលុបសព្វនាម:

The man **that / who I bought it from...** OR The man **I bought it from...**

បុរសដែលខ្ញុំបានទិញវាពី

D *whose* (សព្វនាមកម្មសិទ្ធិ)

A member **whose car breaks down** can ring this number.

រាល់សមាជិកដែលថយន្តរបស់ខ្លួន បានខូច អាចទូរស័ព្ទលេខនេះ។

Exercise

▶ គូរផ្តិតប្រយោគទាំងនេះជាប្រយោគមួយ:

- Some people live above me. They are rather noisy.
The people who live above me are rather noisy.
- 1 A family has just bought the flat below me. They seem noisy too.
- 2 A man sweeps the stairs. He doesn't sweep out the lift.
- 3 Some men wash the windows. They haven't been for six months.
- 4 Some men are repairing the roof. They want hot water for tea.

▶ ឥឡូវនេះគូរផ្តិតប្រយោគតទៅនេះ:

- We met a young man in the lift. He is Tom's assistant.
The young man we met in the lift is Tom's assistant.
- 5 We saw a girl sitting at the desk. She is Tom's secretary.
- 6 We heard a man telephoning in the next room. He is Tom's partner.
- 7 We passed a woman in the corridor. She is Tom's accountant.

Session 50: Defining relative clauses about things ប្រយោគទំនាក់ទំនងអំពីវត្ថុ ប្រយោគ

A which ឬ that ជាប្រយោគរបស់ clause

This is the programme **which / that won the prize.**
នេះជាកម្មវិធីដែលបានទទួលបានរង្វាន់។

- which មានលក្ខណៈគួរសម ឬ ផ្លូវការជាង that ហើយពុំសូវត្រូវបានគេនិយម។
- យើងប្រើ that នៅពិក្រាយទាំងប្រៀបធៀបគុណនាមកំរិតខ្ពស់បំផុត (superlatives) all, much, little, none, only ក្នុងពាក្យសមាសជាមួយ -thing:
This is the best thing **that ever happened to him.**
នេះជាប្រការល្អបំផុតដែលធ្លាប់បានកើតឡើងចំពោះគាត់។

B which or that ជាកម្មបទរបស់ប្រយោគ

- យើងប្រើ which or that ប្រើប្រាស់សព្ទនាមហោលទាំងអស់គ្នា:
The map **which/that he lent me** wasn't much use.
ផែនទីដែលគាត់ឱ្យខ្ញុំមានអត្ថប្រយោជន៍ត្រឹមត្រូវទេ។
OR The map **he lent me**... ផែនទីដែលគាត់ឱ្យខ្ញុំ

- ប៉ុន្តែយើងប្រើ that ពុំមែន which ទេ, ពិក្រាយទាំងប្រៀបធៀប គុណនាមកំរិតខ្ពស់ (superlatives) all, much etc.
Everything **(that) you need** now costs more.
ឥឡូវនេះអ្វីៗដែលអ្នកត្រូវការមានតម្លៃខ្ពស់ជាងមុន

C which ឬ that ជាកម្មបទរបស់នាមអយតន៍ពិត

- រចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវការពិ្រឹ្ទៈ preposition + which:
The safe **in which he kept his papers** was not locked.
ទូរដៃក្នុងដែលគាត់បានទុកក្នុងកម្រាលដុំបានមាក់សោ។
- ប៉ុន្តែគេនិយមអាយតន៍ពិតនៅខាងចុងប្រយោគហើយប្រើ that ប្រើប្រាស់សព្ទនាមហោលទាំងអស់:
The safe **(that) he kept his papers in**... ទូរដៃក្នុង (ដែល) គាត់បានទុកក្នុងកម្រាល

D whose (សព្ទនាមកម្មសិទ្ធិ)

- គេក៏អាចប្រើ whose បង្ហាញពីវត្ថុ ឬ សត្វទេ ប៉ុន្តែគេពុំសូវនិយមទេ។
ជាធម្មតាគេត្រូវការប្រយោគដែលមាន with:
Cars **whose tyres are worn** are likely to skid.
រថយន្តដែលកង់របស់វាឆ្កាយនឹងមុខជានិរទេទៅម្ខាង។
- ជាធម្មតាគេនិយមច្បាប់:
Cars **with worn tyres** are likely to skid.
រថយន្តដែលមានកង់ឆ្កាយនឹងមុខជានិរទេទៅម្ខាង។

E when, where, why កិរិយាសម្បទិសសទំនាក់ទំនង

- when អាចមានន័យថា in / on / which (ក្នុង, លើ, ដែល ឬ ក្នុងពេលដែល) during which:
a year **when no rain fell.** ឆ្នាំដែលគ្មានភ្លៀងធ្លាក់។
the night **when the roof fell in.** រាត្រីដែលដំបូលធ្លាក់ចុះ។
- where អាចជំនួស at / in which (កន្លែងដែល) កាលណាវាប្រើសំរាប់បញ្ជាក់ទីកន្លែង:
the town **where he lives.** ទីក្រុងដែលគាត់រស់នៅ។
- why អាចជំនួស for which: (សំរាប់ដែល)
The reason **why he didn't answer**... មូលហេតុដែលគាត់មិនឆ្លើយ

F what សព្ទនាមទំនាក់ទំនង

- what អាចជំនួសឱ្យ "វត្ថុដែល , ការដែល":
Tell me **what he said.** សូមប្រាប់ខ្ញុំនូវអ្វីដែលគាត់និយាយ។

Exercise

▶ ថ្វីៗនេះ Ann បានផ្លាស់ទៅនៅផ្ទះល្អបង្អស់។ ម្តាយរបស់នាងបានឱ្យតម្លៃថ្មី។
បងប្រុសរបស់នាងបានឱ្យខ្លឹមកៅស៊ូមួយចំនួន។ នាងបានយកកម្រាលតុពីផ្ទះល្អបង្អស់។ នាងទើបតែដាក់រាំងនាង។
នាងបានទិញទូរ ឆ្មៅនៅថ្ងៃច័ន្ទ។ អ្នកជួលផ្ទះមុនបានទុករូបភាពហោលមួយសន្លឹក។ សូមនឹកគិតនូវអ្វីដែល
Ann កំពុងនិយាយ។ ចូរបំពេញប្រយោគទាំងនេះ:

- This is the table_____. This is the table my mother gave me.
- 1 These are the chairs_____.
- 2 This is the carpet_____.
- 3 These are the curtains_____.
- 4 This is the bookcase_____.
- 5 This is the horrible picture_____.

Session 51: Infinitives and participles ប្រើជំនួសគ្នាដោយគ្រប់គ្រង (relative clauses)

A យើងអាចប្រើកិរិយាសំបូរដើម្បី:

1 នៅពីក្រោយ *the first / second etc., the last / only* និង ជួនកាលនៅពីក្រោយទម្រង់ប្រៀបធៀបកំពស់បំផុត (superlatives)។ កិរិយាសំបូរដើម្បីត្រូវបានគេនិយមប្រើជាង clause:

The first guest to arrive... ភ្ញៀវដំបូងមកដល់, បានមកដល់

• នៅទីនេះកិរិយាសំបូរដើម្បីជំនួស subject pronoun + verb។

2 នៅពីក្រោយនាម ឬសព្ទនាមកាលណាមានគំនិតចង់បង្ហាញពីគោលបំណង, អនុញ្ញាតិឬលទ្ធភាព។ កិរិយាសំបូរដើម្បីត្រូវបានគេនិយមជាង clause:

I have letters to write. ខ្ញុំមានលិខិតដែលត្រូវសរសេរ។

The children loved the camp. កុមារចូលចិត្តបោះ ជុំកំសាន្ត។

There were ponies to ride... វាមានកូនសេះដែល គេអាចជិះបាន

cushions to sit on (ពួកដែលយើងអាចអង្គុយ លើបាន)

• នៅទីនេះកិរិយាសំបូរដើម្បីជំនួស object pronoun + verb។

B យើងអាចប្រើ present participle កាលណាកិរិយាសំបូរនៅក្នុង clause

បញ្ជាក់ពីសកម្មភាពកំពុងបន្ត ឬ សកម្មភាពដែល:

Fans watching the match... ពួកអ្នកគាំទ្រកំពុងមើលការប្រកួត

People living in the area. មនុស្សដែលរស់នៅ, បានរស់នៅក្នុងតំបន់ ។

A notice warning people... ផ្លាកសម្គាល់ដែលព្រមាន, បានព្រមាន

• ប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះដែរជាមួយកិរិយាសំបូរមួយចំនួនដូចជា: *expect រំពឹង, hope សង្ឃឹម, want ចង់បាន, wish ប្រាថ្នា។*

Students wishing to come on this trip... និស្សិតដែលប្រាថ្នាចូលរួមដំណើរនេះ

Exercise

▶ ចូរជំនួស clauses ដែលគេសរសេរជាអក្សរតំណាង infinitive ឬ infinitive + preposition:

□ The only thing THAT WE COULD DO was to wait two hours for the next train.

The only thing to do was to wait two hours for the next train.

1 The bookstall was closed so we couldn't buy anything THAT WE COULD READ.

2 The restaurant was closed so we couldn't get anything THAT WE COULD EAT.

3 There weren't even any other passengers TO WHOM WE COULD TALK.

ឥឡូវនេះចូរជំនួស clauses ដែលគេសរសេរជាអក្សរតំណាង present participles:

▶ Usually at a station there are people (4) WHO ARE WAITING for trains, or passengers (5) WHO ARRIVE or (6) LEAVE. There is usually a loudspeaker (7) WHICH ANNOUNCES arrivals and departures and there are people (8) WHO SELL papers and station staff (9) WHO COLLECT tickets. But here there was nothing.

Session 52: Non-defining relative clauses ពិយាយអំពីវត្ថុ

A *which* ប្រើជាប្រធានរបស់ clause
Harrods'sale, **which closed yesterday**, attracted huge crowds.
ការលក់ដូរនៅហាង Harrod ដែលបានបិទកាលពីម្សិលមិញបានទាក់ទាញមនុស្សជាច្រើន។

B *which* ជាកម្មវិធីរបស់ clause:
This cheque, **which he posted a fortnight ago**, has only just arrived.
មូលប្បទានប័ត្រនេះដែលគាត់បានផ្ញើតាមប្រៃសណីយ៍កាលពីអាទិត្យមុនទើបតែទៅដល់។

C *which* ប្រើជាកម្មវិធីរបស់ អយតិពិត
• រចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវការពី preposition + *which*:
His new car, **for which he paid £10,000**, has broken down.
រថយន្តថ្មីរបស់គាត់ដែលគាត់បានចំណាយប្រាក់លើប្រមាណ £10,000 បានខូច។

• ក្នុងការសន្មតយើងអាចនិយាយថា:
His new car, **which he paid £10,000 for**, has broken down.
រថយន្តថ្មីរបស់គាត់បានចំណាយប្រាក់ប្រមាណ £10,000 បានខូចខាត។

D *whose* (សម្មតាមកម្មសិទ្ធិ)
Her car, **whose tyres were worn**, skidded on the wet road.
រថយន្តរបស់នាងដែលមានកង់ឆ្កាយបានរអិលទៅចំហៀងពីផ្លូវវែង។

• ក្នុងសន្មតយើងមុខថា:
Her tyres were worn and she skidded...
កង់របស់នាងបានឆ្កាយហើយនាងរអិលទៅចំហៀងផ្លូវ ...

Exercise

▶ ចូរដាក់ *whose* ឬ *which*:

Richard, (□) *whose* brother George has disappeared, receives a message from Paul. Paul says that George is a prisoner in a certain house. This house, (1) _____ is in a lonely part of Essex, belongs to a mysterious organization (2) _____ activities are puzzling the local residents. The leader of this group has asked for George's briefcase. This briefcase, (3) _____ apparently contains secret documents, is in George's safe, (4) _____ combination only George and Richard know.

Session 54: Prepositions អប់រំពិភព

Position ទីតាំង

- A** ជាមួយតាមដាក់អប់រំពិភពនៅទីមុខ នាម, សព្វនាម នាមកិរិយា:
The parcel **on the table** is **for you**. កញ្ចប់នៅលើតុនោះគឺសំរាប់អ្នក។
He is terrified **of flying**. គាត់ភ័យខ្លាចនឹងការធ្វើដំណើរតាមយន្តហោះ។
- B** ប៉ុន្តែក្នុងសំនួរដែលប្រើពាក្យដែលមាន **wh-** (ដូចជា what....)។
ជាមួយតាមដាក់អប់រំពិភពនៅខាងចុងប្រយោគ:
Who were you talking to? តើអ្នកបាននិយាយជាមួយនរណា ?
• **To whom** were you talking? តើអ្នកកំពុងនិយាយ ជាមួយនរណា?
ក៏អាចប្រើបានដែរ ប៉ុន្តែវាមានលក្ខណៈផ្លូវការជាង។
- C** ប្រហាក់ប្រហែលនោះដែរ, ជាមួយតាមដាក់អប់រំពិភពខាងចុង **clause** ហើយលុបសព្វនាមទំនាក់ទំនង **relative pronoun**:
The people **I was travelling with** spoke French.
មនុស្សដែលខ្ញុំបានធ្វើដំណើរចេះនិយាយភាសាបារាំង។
• នៅក្នុងភាសាសំនេរ ភាសានិយាយផ្លូវការយើងអាចនិយាយ:
The people with **whom I was travelling** spoke French.
មនុស្សដែលខ្ញុំបានធ្វើដំណើរជាមួយបាននិយាយភាសាបារាំង។
- D** នៅក្នុងកិរិយាសព្វហ្ន៎ (ឬកិរិយាសព្វិសេស) ត្រូវតែស្ថិតនៅពីក្រោយកិរិយាសព្វ ។
ដូច្នេះយើងអាចនិយាយ:
Which bridge did they **blow up**? តើស្ពានមួយណាដែលគេត្រាប់បែកបំផ្លាញ?

Prepositions with indirect objects: to and for ចំណែកអប់រំពិភពជាមួយកម្មវិធីចម្លង: to និង for

- A** ជំនួសឱ្យការនិយាយ I gave the book to Tom, យើងអាចនិយាយ
I gave Tom the book. (សូមសំគាល់ បំលាស់ប្តូរបស់អ្នក) យើងអាចធ្វើដូច្នោះនៅពីក្រោយ
កិរិយាសព្វមួយចំនួន ដូចជា: bring, give, lend, offer, pass (= give by hand),
sell, send, show, sing, take.
- B** ប្រហាក់ប្រហែលនោះដែរ, ជំនួសអោយ I'll find a job for Mary,
យើងអាចនិយាយ I'll find Mary a job. យើងអាចធ្វើដូច្នោះនៅពីក្រោយកិរិយាសព្វ
មួយចំនួនដូចជា: build, buy, cook, fetch, find, get, keep, leave, make, order.
- C** ជាមួយតាមដាក់អប់រំពិភពមួយណាក៏បានដែរ ប៉ុន្តែ
1 យើងចូលចិត្តប្រើប្រាស់មួយដែលគ្មាន to ឬ for កាលណាកម្មវិធីចម្លងជាមួយ **clause**:
Tell her the whole story. ប្រាប់នារីនូវរឿងទាំងអស់
Buy me any thing you like. សូមទិញខ្ញុំនូវអ្វីដែលអ្នកចូលចិត្ត។
- 2 យើងចូលចិត្តប្រើ to ឬ for កាលណាកម្មវិធីចម្លងជាមួយ ឬ ប្រយោគ
I had to show my pass **to** the man at the gate.
ខ្ញុំត្រូវតែបង្ហាញលិខិតអនុញ្ញាតអោយបុរសនៅក្បែរទ្វារ។
We kept seats **for** everyone who had paid.
យើងបានរក្សាកន្លែងសំរាប់មនុស្សគ្រប់រូបដែលបានបង់ប្រាក់។
- យើងត្រូវតែប្រើ to ឬ for នៅពេលកម្មវិធីចម្លងជាសព្វនាមបុរិសៈ (personal pronoun)
We sent it **to** George. យើងបានបញ្ជូនវាទៅ George ។
She bought them **for** Bill. យើងបានទិញវាអោយ Bill ។
- លក្ខណៈនេះពុំអាចប្រើជាមួយប្រភេទសព្វនាមទេ ទៀត។ យើងអាចនិយាយ:
We sent one **to** George OR We sent George one.
យើងបានផ្ញើមួយអោយ George ។
She bought something **for** Bill OR She bought Bill something.
នាងបានផ្ញើអ្វីមួយអោយ Bill ។
- D** នៅពីក្រោយកិរិយាសព្វមួយចំនួនយើងអាចប្រើកម្មវិធីចម្លង ដោយ ពុំមានកម្មវិធីចម្លង
Read **to** me. Play **to/for** us. Show him.
អានអោយខ្ញុំ លេងអោយខ្ញុំ បង្ហាញគាត់

Exercise

▶ ចូរបំពេញប្រយោគ

- I lent George (some) money.
~Did you *lend* money to anyone else?
- 1 I gave Bill a cheque. ~ Did you_____?
- 2 I offered Ann a job. ~ Did you_____?
- 3 I showed Tom these photos. ~ Did you__?
- She says she made cakes for everyone. ~
But she *didn't make me a cake*.
- 4 She says she got tickets for everyone. ~ But she_____.
- 5 She says she bought books for everyone. ~ But she_____.
- 6 She says she found jobs for everyone. ~ But she_____.

▶ ចូរជំនួសពាក្យដែលសរសេរជាអក្សរធំដោយសព្ទនាមក្នុងរង្វង់ក្រចកនិងពាក្យអាចជំនួសវាបាននៅក្នុងប្រយោគបើសិនជាមាន។

- I'll give Bill THIS BOOK. (it) *I'll give it to Bill.*
- 7 I gave him A BOOK last year. (one)
- 8 I'm sending Ann THESE FLOWERS. (them)
- 9 I'd better send Mary FLOWERS too. (some)

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី

សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី

សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 55: កិច្ចាសុំឬទំនាក់ទំនងដោយប្រើ to ឬជំនាន់ to

A កិច្ចាសុំឬបញ្ជូន request សំណើ, advice ដំបូន្មាន and invitation និងការអញ្ជើញ
advise ផ្តល់ដំបូន្មាន ask សួរ invite អញ្ជើញ
order បញ្ជូន remind ផ្តល់ដំបូន្មាន tell ប្រាប់ warn ព្រមាន

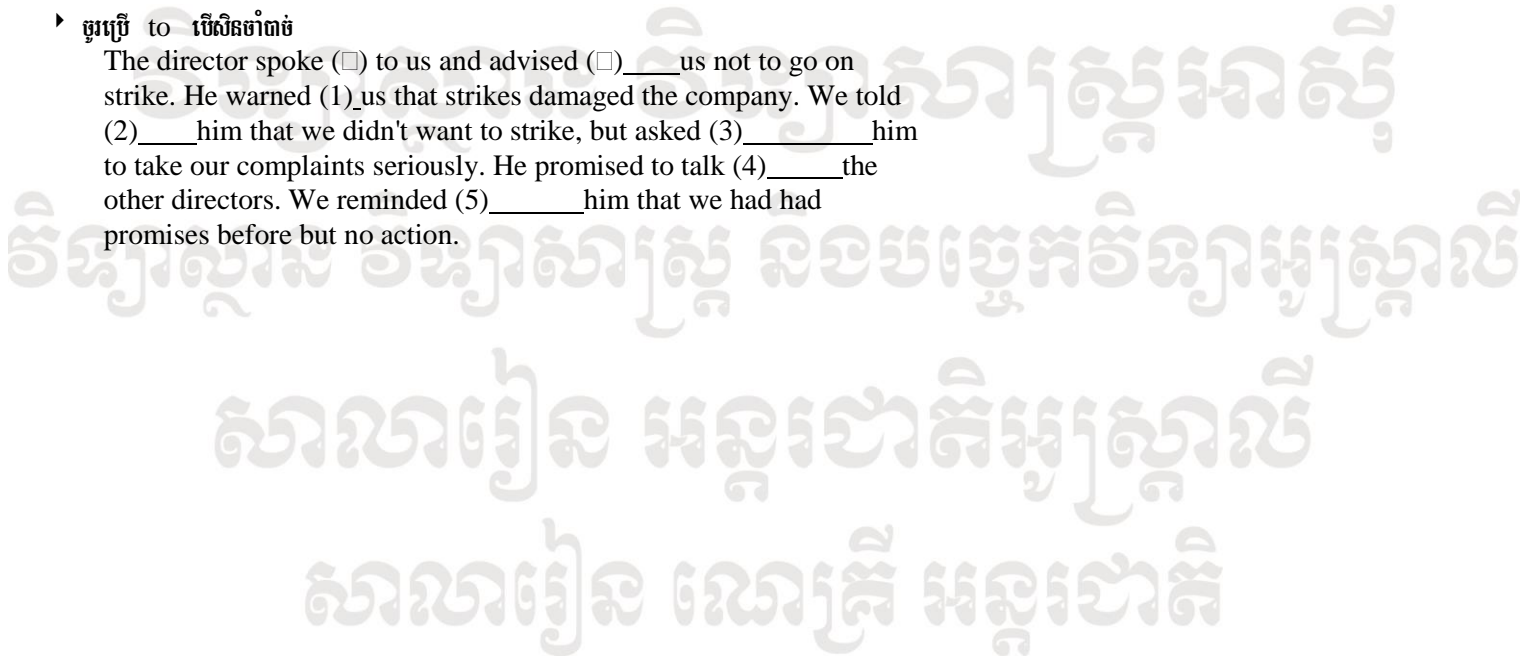
- អាចត្រូវបានភ្ជាប់ពីក្រោយដោយផ្ទាល់ដោយបន្តសូមដែលគេបាននិយាយទៅក្រៅ។
He advised us to go. គាត់បានផ្តល់ដំបូន្មានយើងអោយទៅ ។
She invited him. គាត់បានអញ្ជើញគាត់ ។ I warned them. ខ្ញុំបានព្រមានគាត់ ។

B កិច្ចាសុំឬទំនាក់ទំនងដទៃទៀត
complain រអ៊ូរទាំ describe ពិពណ៌នា explain ពន្យល់
say និយាយ speak និយាយ talk ជជែក etc ។ល។

- ត្រូវការប្រើ to នៅពីមុខបន្តសូមដែលយើងបាននិយាយរកៈ
He explained the problem to me. គាត់បានពន្យល់បញ្ហានោះអោយខ្ញុំ ។
She spoke to them in English. គាត់និយាយទៅកាន់ពួកគេជាភាសាអង់គ្លេស ។
They didn't say anything to us. ពួកគេពុំបាននិយាយអ្វីមកខ្ញុំទេ។

Exercise

▶ ចូរប្រើ to បើសិនចាំបាច់
The director spoke (□) to us and advised (□)_____us not to go on strike. He warned (1)_____us that strikes damaged the company. We told (2)_____him that we didn't want to strike, but asked (3)_____him to take our complaints seriously. He promised to talk (4)_____the other directors. We reminded (5)_____him that we had had promises before but no action.

Session 56: ពេលវេលា at, on, in

A at

- យើងប្រើ *at* ជាមួយចំនុចមួយនៃពេលវេលាឬអាយុរបស់នរណាម្នាក់។
at 4.30 at dawn at midnight
 នៅពេលព្រលឹម នៅពេលកណ្តាលយប់
at (the age of) six នៅអាយុ៦ឆ្នាំ
 She was married *at sixteen*. នាងបានរៀបការនៅអាយុ១៦ឆ្នាំ ។
- លើកលែង *at Christmas, at Easter, at night*

B on

- យើងប្រើ *on* ជាមួយថ្ងៃឬកាលបរិច្ឆេទ
on Monday on Christmas day on 4 June
 នៅថ្ងៃច័ន្ទ នៅថ្ងៃពុធហណ្ឌម្សិល នៅថ្ងៃ៤មិថុនា
- និងជាមួយពេលព្រឹករសៀល.....។ល។ នៃថ្ងៃកាលបរិច្ឆេទ
on the morning of 6 December នៅពេលព្រឹលៃថ្ងៃ៦ធ្នូ
on Friday evening នៅពេលរសៀលថ្ងៃសុក្រ
on time មានន័យថា "នៅពេលដែលគេរៀបចំទុក" ពុំលើសឬខ្លះ ។
 The 8.15 train started *on time*. រថភ្លើងត្រូវចេញនៅម៉ោង៨.១៥បានចេញដំណើរទាន់ពេល។
 (វាបានចេញដំណើរនៅម៉ោង ៨.១៥)

C in

- យើងប្រើ *in* ជាមួយ រយៈពេល ។
in five minutes in Christmas day
in the morning/afternoon/evening (ប៉ុន្តែ at night)

Exercise

▶ គួរដាក់: *at, in, on* : He likes travelling (□) *at night* and usually start his journey very late (1) _____ the evening or very early (2) _____ the morning. Last year he set out (3) _____ Christmas Eve and arrived (4) _____ the morning of Christmas Day. The station master said, 'If your train had been (5) _____ time (= if it had arrived (6) _____ the correct time) you would have caught the bus. But there'll be another one (7) _____ about an hour.'

Session 57 ពេលវេលា by, before, after

- A by**
- by ប្រើជាមួយ ចំនុចមួយនៃពេលវេលា ឬ កាលបរិច្ឆេទ មានន័យថា “នៅ ឬ មុន”។
Be at the station **by** 6. សូមទៅដល់ស្ថានីយនៅឬមុនម៉ោង៦។
Your train leaves **at** 6.15. រថភ្លើងរបស់អ្នកបានចេញនៅម៉ោង៦.១៥ ។
She wants the job finished **by** the end of May/ by 31 May.
នាងចង់អោយការងារចប់សព្វគ្រប់នៅមុនចុងខែឧសភា។

- B before**
- before មានន័យថា “មុន”
If you get home **before** me, you can make the supper.
បើសិនអ្នកទៅដល់ផ្ទះមុនខ្ញុំ អ្នកអាចធ្វើអាហារសំរាប់ញាតិពេលយប់។
យើងអាចប្រើ before ជំនួស by នៅក្នុងបណ្តាប្រយោគនៃចំនុច A ខាងលើ ។
ប៉ុន្តែបើយើងនិយាយ. Come back **before** Friday. គឺយើងចង់និយាយថា
សូមត្រឡប់មកនៅថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ឬមុន ។
- យើងក៏អាចប្រើ before ជាមួយនាមកិរិយា ។
Always check your bill **before** paying.
សូមពិនិត្យ វិកយប័ត្ររបស់អ្នកជាតិមុនបង់ប្រាក់។
- សូមសំគាល់បដិបរាស់ផ្សេងទៀតនៃពាក្យ before។
I've seen her somewhere **before**. (adverb) ខ្ញុំធ្លាប់ឃើញនាងនៅកន្លែងណាមួយពីមុន។
Read the contract carefully **before** you sign it.
សូមអានកិច្ចសន្យាដោយប្រុងប្រយ័ត្នមុនពេលអ្នកចុះហត្ថលេខា ។ (conjunction)

- C after**
- យើងអាចប្រើពាក្យ after ដោយមានន័យថា “ក្រោយ”
Don't go swimming immediately **after** a meal/ **after** eating.
សូមកុំទៅបោលទឹកភ្លាមក្រោយពេលបរិភោគ។
- ជាញឹកញយយើងអាចប្រើកិរិយាសព្វដំបូង afterwards ឬ then ជំនួស after that.
We had a meal and **afterwards/ then** went to the cinema.
យើងបានបរិភោគអាហារពេលយប់ក្រោយមកបានទៅមើលភាពយន្ត។
- យើងក៏អាចប្រើ after ជំនួស afterwards ឬ then បានទេ។
យើងអាចប្រើ after ជាផ្តាច់។
After he had tuned the guitar it sounded quite different.
ក្រោយពេលគាត់បានរឹតខ្សែយ៉ឹតា វាបានបង្ហាញសំឡេងខុសពីមុនបង្កើត។

Exercise

- ចូរដាក់ after, before ឬ by:
- 'If you bring it back (□) after this date you'll have to pay a fine,' said the librarian. 'You must bring the book back (1)_____this date. "Can I bring it back before this date?' I asked. 'Sometimes (2)____reading the first chapter I decide that I don't like the book. "Bring it back the next day if you like,' said the librarian. 'By the way, (3)_____you hand your book in, check that you haven't left anything in it. Yesterday (4) _____a reader had gone we found a £5 note in his book!'
- ចូរដាក់ after ឬ then:
- Ann: Let's go for a walk.
- 5 Tom: Not till _____lunch. I'm hungry.
- 6 Ann: All right. We'll have lunch and _____go for a walk.
Tom: What's for lunch?
- 7 Ann: Well, there's soup. What would you like _____that?
- 8 Tom: I'd like a steak and _____a pudding and some bread and cheese.
- 9 Ann: You plan to eat all that and _____walk ten miles?
- 10 Tom: No. My plan is to have lunch, _____a rest and five-mile walk.

Session 58: ពេលវេលា from, till/ until, to, since, for, during

A from, till/ until, to

- យើងប្រើពាក្យ *from* ជាមួយចំនួនចាប់ផ្តើមនៃរយៈពេល
I'll be at home **from** ten o'clock tomorrow.
ខ្ញុំនឹងនៅផ្ទះចាប់ពីម៉ោងដប់នៅថ្ងៃស្អែក។
- យើង *till/until* ឬ *to* ជាមួយ ចុងបញ្ចប់នៃរយៈពេល
I'll be at home **from** ten **till/until** to twelve.
ខ្ញុំនៅផ្ទះពីម៉ោងដប់រហូតដល់ម៉ោងដប់ពីរ ។
- បើសិនយើងប្រើ *from* យើងត្រូវប្រើ *till/until*, ពុំមែនប្រើ *to* ទេ។
I'll be at home **till/until** twelve. ខ្ញុំនៅផ្ទះរហូតដល់ម៉ោងដប់ពីរ ។
- យើងប្រើ *till/until* ជាមួយកិរិយាសម្លាប់សេចក្តីឡើងបញ្ជាក់ការយឺតយ៉ាវ។
We didn't get back **till/until** 2 a. m.
យើងពុំបានត្រឡប់មកវិញរហូតដល់ម៉ោងពីរល្ងាច ។
- ជំរុញយើងប្រើ *till/until* ជាភ្នាក់នៃពេលវេលាទេ។
We'll stay here **till/until** it stops raining.
យើងនឹងនៅទីនេះរហូតដល់ភ្លៀងប្រហែល។
- សូមសំគាល់ថាយើងប្រើ *to* សំរាប់ ពេលវេលាឬទឹកផ្លែឈើ ប៉ុន្តែយើងប្រើ *till/until* សំរាប់តែ ពេលវេលា ប៉ុណ្ណោះ ។

B since

- *since* មានន័យថា “ចាប់ពីចំនុចពេលវេលាអតីតកាលរហូតដល់ចំនុចពេលវេលានៃខណៈកំពុងនិយាយ ។ យើងអាចប្រើវាជាអយ័តិធាត កិរិយាសម្លាប់សេស ឬផ្ទុក ។
He has been here **since** Monday. គាត់បាននៅទីនេះតាំងពីថ្ងៃច័ន្ទ។
(ពិថ្ងៃចំនួនរហូតដល់ឥឡូវ។ អាយតិធាត)
She left in 1983. I haven't seen her **since**.
នាងបានទៅចេញនៅឆ្នាំ១៩៨៣ខ្ញុំពុំបានឃើញនាងតាំងពីពេលនោះ។ (កិរិយាសម្លាប់សេស)
He has worked for us (ever) **since** he left school.
គាត់បានធ្វើការឱ្យយើងតាំងពីគាត់ចេញពីសាលា ។ (ផ្ទុក)

C for

- យើងប្រើ *for* ជាមួយ រយៈពេល សកម្មភាពបានបន្តតាំងពីចំនុចផ្តើម នៃពេលវេលារហូតដល់ចំនុចបញ្ចប់។
Cook it **for** two hours. សូមមិនវាក្នុងរយៈពេលពីរម៉ោង ។
He has worked here **for** a year. គាត់បានធ្វើការនៅទីនេះមួយឆ្នាំ ។
I hired a car **for** the holidays.
គាត់បានជួលរថយន្តសំរាប់រយៈពេលពេញមួយវិសាមញ្ញ។

D during

- យើងអាចប្រើ *during* ដើម្បីនិយាយពី រយៈពេលពិសេសណាមួយ ។ វាមានន័យថា “ក្នុងពេល, ក្នុង”។ សកម្មភាពអាចបន្តពេញមួយរយៈពេលនោះ ឬ កើតឡើងនៅពេលណាមួយក្នុងរយៈពេលនោះ។
During the summer his health improved a lot.
សុខភាពគាត់បានប្រសើរជាច្រើនក្នុងរដូវក្តៅ ។
It rained all day but stopped **during** the night.
វាបានភ្លៀងពេញមួយថ្ងៃ តែវាបានរាំងនៅពេលយប់។
- *during* និង *in* មានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នាហើយជំរុញយើងប្រើមួយណាក៏បាន។
Strikes were common **during/in** this period.
ពួកគេកើតមានឡើងជាញឹកញាប់នៅក្នុងរយៈពេលនេះ។
- ប៉ុន្តែ *during* មានលក្ខណៈធម្មតាជាង នៅពេលយើងចង់បញ្ជាក់ថាសកម្មភាពនោះបានបន្ត ពេញមួយរយៈពេល។
In 1989 prices went up. តម្លៃបានកើនឡើងក្នុងឆ្នាំ១៩៨៩។ (ប្រាកដជាពេលណាមួយក្នុងឆ្នាំ១៩៨៩)
During 1989 prices went up. តម្លៃបានកើនឡើងពេញមួយឆ្នាំ១៩៨៩។
(វាអាចមានតម្លៃកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់)

Exercise

▶ ចូរដាក់ *till, for, at* ឬ *to*:
 In the morning we work from nine (1)_____one.
 Then we have a break (2)_____ lunch. We start again
 (3) _____two and work (4)_____six. At least, we should be
 finished by six but sometimes I am not finished (5)_____six-thirty.

▶ ចូរបំពេញប្រយោគ។ សូមសំគាល់ថា tense របស់វាប្រែប្រួល។

You started on Monday, I suppose?
 ~ No, I didn't start till Tuesday.

6 You finish at six, I suppose? ~ No, I _____seven.

7 He rang you at once, I suppose? ~ No, he _____the next day.

8 You're starting this week, I suppose? ~ No, I
 _____next week.

9 They arrive early, I suppose? ~ No, they _____midnight.

▶ ចូរដាក់ *for* ឬ *since*:
 He has had a number of jobs (10) _____he left school.
 He worked in a car factory (11) _____a year; then he
 worked as a car salesman (12)_____two years. Then he went
 abroad. He's working in Paris at the moment. He's been
 there (13)_____1987. We've been friends (14)_____our
 schooldays and I've known his fiancée (15) _____a long time too.

▶ ចូរដាក់ *during* ឬ *for*:
 Tom fell asleep (16) _____the first lecture and slept (17)_____
 at least half an hour. Afterwards we went to the canteen
 and (18)_____lunch he explained his problem. 'My
 flatmates have a baby who wakes up three or four times
 (19)_____the night. Last night I only slept (20)_____three
 hours. I haven't had a good night's sleep (21)_____ weeks.'

Session 59: ការធ្វើដំណើរនិងចលនា from, to, by, on etc.

A Travel from ... to ធ្វើដំណើរពី.....ទៅ
We walked/cycled/drove/flew **from** Paris to Rome.
យើងបានដើរ/ ជិះកង់/ បើកយានយន្ត/ ហោះហើរពីប៉ារីសទៅរ៉ូម។

• យើងបញ្ជូនមនុស្សឬវត្ថុទៅ to
She sent him **to** Bath. នាងបញ្ជូនគាត់ទៅ Bath.
I posted it **to** York. ខ្ញុំបានផ្ញើវាតាមប្រៃសណីយ៍ទៅ York.

B Travel by, on, via ធ្វើដំណើរតាម,កាត់តាម
• យើងធ្វើដំណើរតាម by ត្រូវទឹក/ អាកាស តាម by ឡាន/ ក្រុង/ រថយន្ត, យន្តហោះ រថភ្លើង។ល។
តាម by ឬ on កង់ឬតាមផ្លូវដើរឬជិះសេះ។ យើងធ្វើដំណើរតាមឬកាត់តាម by ឬ via ទីកន្លែងឬផ្លូវមួយចំនួន។
We went **by** bus. យើងបានធ្វើដំណើរតាមឡានក្រុង ។
We went **by** the coast road. យើងបានធ្វើដំណើរតាមផ្លូវមាត់សមុទ្រ ។
This bus goes from London to Banbury **via** Oxford.
រថយន្តនេះធ្វើដំណើរពី London ទៅ Banbury ដោយកាត់តាម Oxford ។

C Arrive at, in, get to ទៅដល់
1 យើងបានទៅដល់ in ប្រទេសឬទីក្រុង at ឬ in ភូមិឬ at កន្លែងណាមួយផ្សេងពីនេះ។
They arrived **in** Spain/ in Madrid. ពួកគេបានទៅដល់អេស្ប៉ាញ, ម៉ាឌ្រីត ។
I arrived **at** the airport/**at** my hotel/**at** the bridge.
ខ្ញុំបានទៅដល់អាកាសយានដ្ឋាន/សណ្ឋាគារខ្ញុំ/ស្ពាន ។

2 យើងបាន get to ទៅដល់ កន្លែងណាមួយ
He got **to** Berlin/ **to** the airport at 10.30.
គាត់បានដល់ប៊ែរឡាំង, អាកាសយានដ្ឋាននៅម៉ោង១០.៣០ នាទី។

3 យើងនិយាយថា get/go/return home ដល់, ទៅ,ត្រឡប់ទៅផ្ទះឬ send somebody home.
ផ្លនសារណាម្នាក់ទៅផ្ទះ ដោយពុំបានប្រើអយ័ត្តនិពត៌។
He got **home** before me. គាត់បានទៅដល់ផ្ទះមុនខ្ញុំ។
I sent him **home**. ខ្ញុំបានផ្លនសារគាត់ទៅផ្ទះ ។

• ប៉ុន្តែយើងប្រើ to បើសិន home ត្រូវស្ថិតពីមុខដោយ article តុណនាម,,។ល។
She returned **to** her parents' **home**. នាងបានត្រឡប់ទៅផ្ទះឪពុកម្តាយនាង ។

D Get in, into, off, on, onto, out, out of
1 ជាធម្មតាយើងប្រើ get on ឡើងជិះឬ get off ចុះ ជាមួយយានយន្តដំបូងជាមួយក្រុង រថភ្លើងឬ សេះ និង កង់។
យើងអាចប្រើ on ឬ off ជាមួយនាម ឬពុំជាមួយនាម។
Get on (the bus) here. សូមឡើងជិះរថយន្តក្រុងនៅទីនេះ ។
You can't **get off** (the bus) except at the bus stop.
អ្នកមិនអាចចុះរថយន្តក្រុងបានទេ លើកលែងតែនៅចំណតរថយន្តក្រុង។

• ជាធម្មតា យើងប្រើ get into ចូល និង get out ចេញ ជាមួយយានយន្តណាមួយ។
He got **into** the car and drove away.
គាត់បានចូលរថយន្តហើយបើកចេញ ។

• យើងប្រើ in និង out ដោយពុំមាននាម។
He got **in** and drove away. គាត់បានចូលហើយបើកចេញ ។

• ប៉ុន្តែ into និង out of ត្រូវការនាម

2 យើងក៏អាចប្រើ into និង out of ជាមួយអក្ខរ (in និង out) នៅពេលវាពិបាកចូលឬចាកចេញ ។
How are we going to get **in** without a key?
តើយើងនឹងចូលដូចម្តេចដោយពុំមានកូនសោ?

Exercise

▶ ចូរដាក់ *at, by, from, in, on* ឬ *to*:

We went (□) *to* Paris (1) _____ air and took the train (2) _____ the airport (3) _____ the Paris air terminal. We arrived (4) _____ Paris at 6 o'clock but didn't get (5) _____ our hotel till 8 o'clock because we decided to go (6) _____ foot and we got lost. Tom and Ann came (7) _____ train. Their train didn't get (8) _____ till 11 o'clock so they didn't arrive (9) _____ our hotel till nearly midnight.

▶ ចូរដាក់ *into, on, onto, out* ឬ *off*:

Tom: You can't get (10) _____ (= board) these new buses between stops because the doors are shut. You can't get (11) _____ (=leave) them between stops either. I used to get (12) _____ at these traffic lights and (13) _____ at the traffic lights near my office, but now I can't.

Bill: Well, tomorrow I'm giving you a lift, so you can get (14) _____ the car at your front door and get (15) _____ anywhere you like.

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 60: beside, between, behind, in front of, opposite

A beside ចំហៀង, between ចន្លោះ behind ពីក្រោយ in front of ខាងមុខ

- សូមស្រមៃអំពីកេរតិរិះជូរក្នុងរោងមហោស្រព។

Stage

Tom	Ann	Bill
Mary	Bob	Jane

- យើងអាចនិយាយថា

Tom is **beside** Ann; Mary is **beside** Bob.
 Tom នៅចំហៀង Ann; Mary ចំហៀង Bob ។
 Ann is **between** Tom and Bill; Bob is **between** Mary and Jane.
 Ann នៅចន្លោះ Tom និង Bill; Bob នៅចន្លោះ Mary និង Jane ។
 Mary is **behind** Tom; Tom is **in front of** Mary.
 Mary នៅពីក្រោយនៅ Tom; Tom ខាងមុខ Mary.

B in front of ខាងមុខ opposite ទល់មុខ

- យើងនិយាយ:

Tom sat **in front of** Mary at the theatre.
 Tom បានអង្គុយមុខ Mary នៅក្នុងរោងមហោស្រព។ គាត់អង្គុយលើខ្នងទៅរកនាង។
 BUT Tom sat **opposite** Mary at the table.
 Tom បានអង្គុយទល់មុខ Mary នៅតុ។ (គាត់បានអង្គុយទល់មុខនាង)

- ទោះជាយ៉ាងណា Tom stood **in front of** Mary. អាចមានន័យថា “បែរមុខដាក់នាង” ឬ “បែរខ្នងដាក់នាង”។

- យើងនិយាយថា:

Where's the car park? តើចំណតរថយន្តនៅឯណា?

In front of the hotel. ទល់មុខសណ្ឋាគារ ។

- ប៉ុន្តែមនុស្សរស់នៅជ្រុងម្ខាងនៃផ្លូវ ហៅផ្ទះនៅជ្រុងម្ខាងទៀតថា the houses **opposite** us. ផ្ទះនៅទល់មុខយើង។

សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 61: បំរើបំរាស់នៃពាក្យ with

A with អាចមានន័យថា “រួមជាមួយ, ជាមួយ”
He lives **with** his aunt. គាត់រស់នៅជាមួយមីរបស់គាត់ ។
I went **with** Bill. ខ្ញុំបានទៅជាមួយ Bill.

- នឹងអាចមានន័យថា “ដែលមាន, ដោយកាន់, យួរ”
He married a widow **with** six children.
គាត់បានរៀបការជាមួយស្រីមេម៉ាយដែលមានកូនប្រាំមួយនាក់ ។
A waiter came in **with** a plate of sandwiches.
អ្នកបម្រើបានមកដោយកាន់ថាសសាង់រ៉ាមី។

• សូមសំគាល់ I haven't got my passport with me OR **on** me.
ខ្ញុំមិនមានយកវិទិត្តស្នងដៃនៃមកជាមួយទេ។

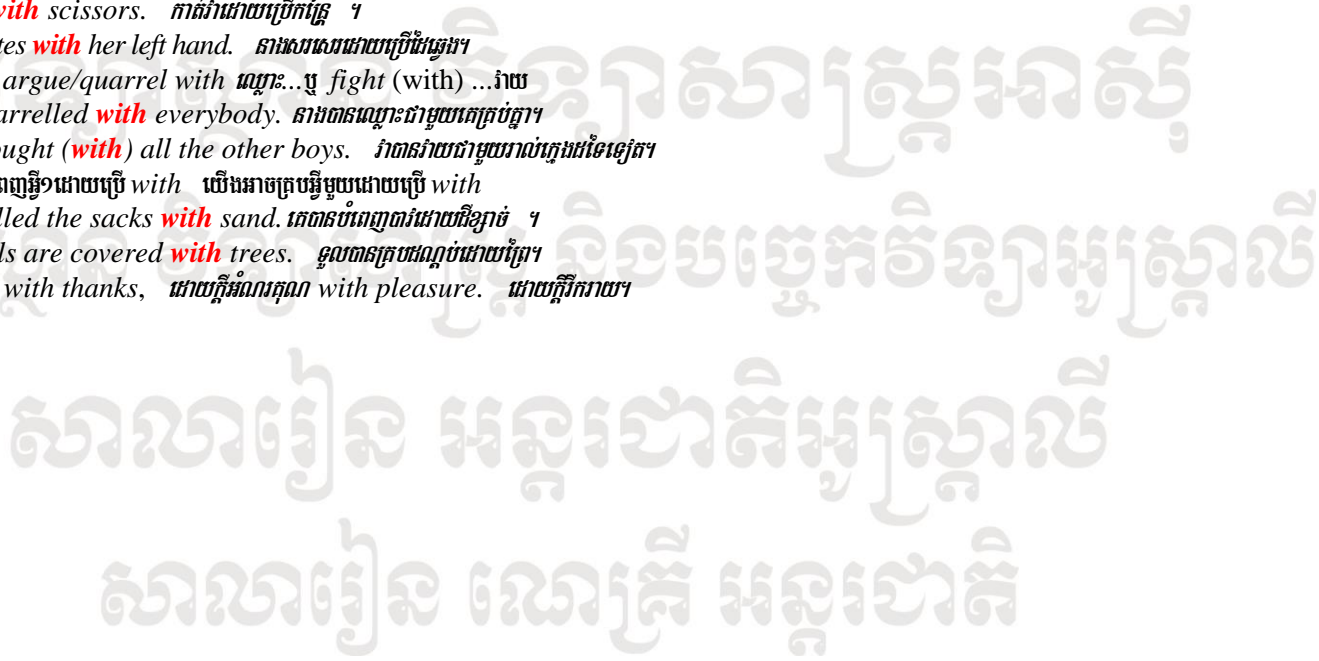
B ជាញឹកញយយើងប្រើ with ក្នុងការពិពណ៌នាខ្លីៗ
the man **with** red hair បុរសដែលមានសក់ក្រហម
a girl **with** a bad cough ក្មេងស្រីដែលក្អកខ្លាំង
the man **with** his back to us បុរសដែលប្រែខ្នងមកយើង

C យើងអាចប្រើ with ជាមួយឧបករណ៍ឬមធ្យោបាយដែលត្រូវប្រើសំរាប់ធ្វើអ្វីមួយ។
He walks **with** a stick. គាត់ដើរដោយប្រើឈើត្រួត។
Cut it **with** scissors. កាត់វាដោយប្រើកន្ត្រៃ ។
She writes **with** her left hand. គាងសរសេរដោយប្រើដៃឆ្វេង។

D យើងនិយាយ argue/quarrel with ឈ្មោះ...ឬ fight (with) ...វាយ
She quarrelled **with** everybody. គាងបានឈ្មោះជាមួយគ្រប់គ្នា។
They fought (**with**) all the other boys. វាបានវាយជាមួយរាល់ក្មេងដទៃទៀត។

E យើងអាចបំពេញអ្វីៗដោយប្រើ with យើងអាចគ្របដណ្តប់ដោយប្រើ with
They filled the sacks **with** sand. គេបានបំពេញពួកវាដោយដីខ្សាច់ ។
The hills are covered **with** trees. ទួលបានគ្របដណ្តប់ដោយព្រៃ។

F សំគាល់ឃ្លា with thanks, ដោយក្តីអំណរគុណ with pleasure. ដោយក្តីរីករាយ។

Session 62: but និង except លើកលែង, ក្រៅពី

- ពាក្យទាំងនេះមានអត្ថន័យដូចគ្នា។
- A** ជំនឿយ៉ាង *but* ប្រើនៅពិក្រោយ *nobody/no one/ none/ nothing/nowhere.... etc* នៅពេលពាក្យទាំងនេះនៅដើមប្រយោគ។
Nobody but Alex knows the way. គ្មាននរណាម្នាក់ក្រៅពី Alex ដែលស្គាល់ផ្លូវ។
Nothing but the best is sold in our shop.
គ្នុះហាងយើងគ្មានលក់អ្វីក្រៅពីតែអ្វីដែលល្អបំផុតទេ។
- B** *except* ត្រូវបានគេនិយាយច្រើនជាងនៅពេលនាម របស់វាស្ថិតនៅខាងចុងប្រយោគ។
Nobody knows the way except Alex.
អ្វីមាននរណាស្គាល់ផ្លូវក្រៅពី Alex ។
 ហើយនៅពិក្រោយ *all/ everybody/ everyone/ everywhere/ everything etc.*
- C** យើងក៏អាចប្រើវានៅពិក្រោយ (*anybody/ anyone/ anywhere/ anything etc....*)
You can park anywhere but/except here.
អ្នកអាចចតទីណាក៏បានលើកលែងតែកន្លែងនេះ។

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
 វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 63: អយ័ត្តិពិតនៅពីក្រោយគុណនាមនិងកិរិយាសព្ទ

A យើងប្រើអយ័ត្តិពិតដោយឡែក ពីក្រោយគុណនាម និង particle មួយចំនួន ។
 ទំរង់ផ្សំ គុណនាម + អយ័ត្តិពិត សំខាន់ជាងគេគឺ:
a afraid of ភ័យខ្លាច interested in ចាប់អារម្មណ៍ ready for រៀបចំ
fond of ចូលចិត្ត keen on រោញចិត្ត sorry about/for សោកស្តាយ
good/ bad at/ for ល្អ/អន់ proud of មោទនភាព tired of ឆ្មើយណាយ
*He's **good at** golf. គាត់ល្អក្នុងការវាយកូនគោល។*
*This book says that coffee is **bad for** you.*
សៀវភៅសរសេរថាកាហ្វេមិនល្អចំពោះអ្នកទេ ។

B យើងប្រើអយ័ត្តិពិតដោយឡែក ពីក្រោយកិរិយាសព្ទមួយចំនួន ។ ទំរង់ផ្សំសំខាន់គឺ:
accuse somebody of ចោទប្រកាន់គេ believe in ជឿជាក់ object to ប្រឆាំង
ask for សុំ carefor ពារម្តង ជួយ succeed in មានជោគជ័យ
approve of យល់ព្រម insist on មាន់ wait for រង់ចាំ
*He **accused me of** opening his letters. គាត់ចោទប្រកាន់ខ្ញុំថាបានបើកសំបុត្រគាត់ ។*
*She doesn't **approve of** him. គាត់មិនយល់ព្រមជាមួយគាត់។*
*She **objects to** his long hair. គាត់ជំទាស់នឹងសក់វែងរបស់គាត់។*

Exercise

- ▶ ចូរដាក់ពាក្យពិបត្សិក្សា ចូរប្រើប្លាទីមួយៗតែមួយដងគត់។
afraid of, fond of, good at, good for, interested in, keen on, proud of, tired of
 Ann's eldest boy was very (□) *fond of* football (= he liked football very much). He was very (1) _____ it (= he played well) and was in his school team. Ann was very (2) _____ him. The other boys were not (3) _____ games. They were much more (4) _____ motor cycles. Ann made her daughter, Mary, take swimming lessons. 'Swimming is (5) _____ you (=healthy),' she said. But Mary soon got (6) _____ swimming up and down the pool; she didn't want to swim in the sea either. She was (7) _____ the sea.
- ▶ ចូរបំពេញកន្លែងទំនេរដោយប្រើទំរង់ត្រឹមត្រូវនៃ *care for, insist on, object to, succeed in, wait for* ក្នុង *tense* ត្រឹមត្រូវ:
 We're (8) _____ Tom. He has gone out to get a taxi. Tom always (9) _____ going to the station by taxi. He says he doesn't (10) _____ (like) queuing for buses. I don't (11) _____ (mind) queuing but it's never any use arguing with Tom. Oh, here he is at last! He has (12) _____ getting (managed to get) a taxi.

Exercise

- ▶ ចូរសរសេរពាក្យដែលសរសេរជាអក្សរធំជាទំរង់បំព្រួញ
 - We ARE NOT going to the seaside this summer. *aren't*
 - 1 Ann DOES NOT like the sea.
 - 2 Tom and I DO NOT like it either.
 - 3 We CANNOT swim; THAT IS the trouble.
 - 4 They DID NOT teach us at school.
 - 5 And we HAVE NOT tried to learn since then.
 - 6 Bill can swim but he WILL NOT teach us.
 - 7 He says IT WOULD be a waste of time.

ចូរសរសេរឡើងវិញនូវពាក្យដែលសរសេរជាអក្សរធំជាទំរង់បំព្រួញនៅក្នុងខ្សែដែលអាចសរសេរបាន ។

- Bill HAS NOT got a car but I HAVE. *hasn't I have*
- 8 He passed his last driving test but I DID NOT.
- 9 But he DOES NOT drive as well as I DO.
- 10 I drive much better than HE DOES.
- 11 I CANNOT drive you to Gatwick but he could.
- 12 But he COULD NOT take my car.
- 13 It IS NOT insured.
- 14 SO YOU WILL have to take a train.
- 15 HERE is a timetable.
- 16 You could take a taxi but IT WOULD be expensive.

ចូរជំនួសពាក្យដែលសរសេរជាអក្សរធំដោយពាក្យក្នុងរង្វង់ក្រចកហើយបង្កើតប្រយោគថ្មីដោយមានន័យដដែល។

- ជូនកាលណាដាច់ថ្នាក់នៃពាក្យអាចផ្លាស់ប្តូរ:
- He doesn't trust ANYBODY. (nobody) *He trusts nobody.*
 - 17 He doesn't go out OFTEN. (never)
 - 18 He doesn't eat ANY meat. (no)
 - 19 He doesn't write letters OFTEN. (hardly ever)
 - 20 He doesn't talk to ANYBODY. (nobody)
 - 21 He doesn't do ANYTHING. (nothing)

Session 65: Interrogatives: ទំរង់សំណួរ

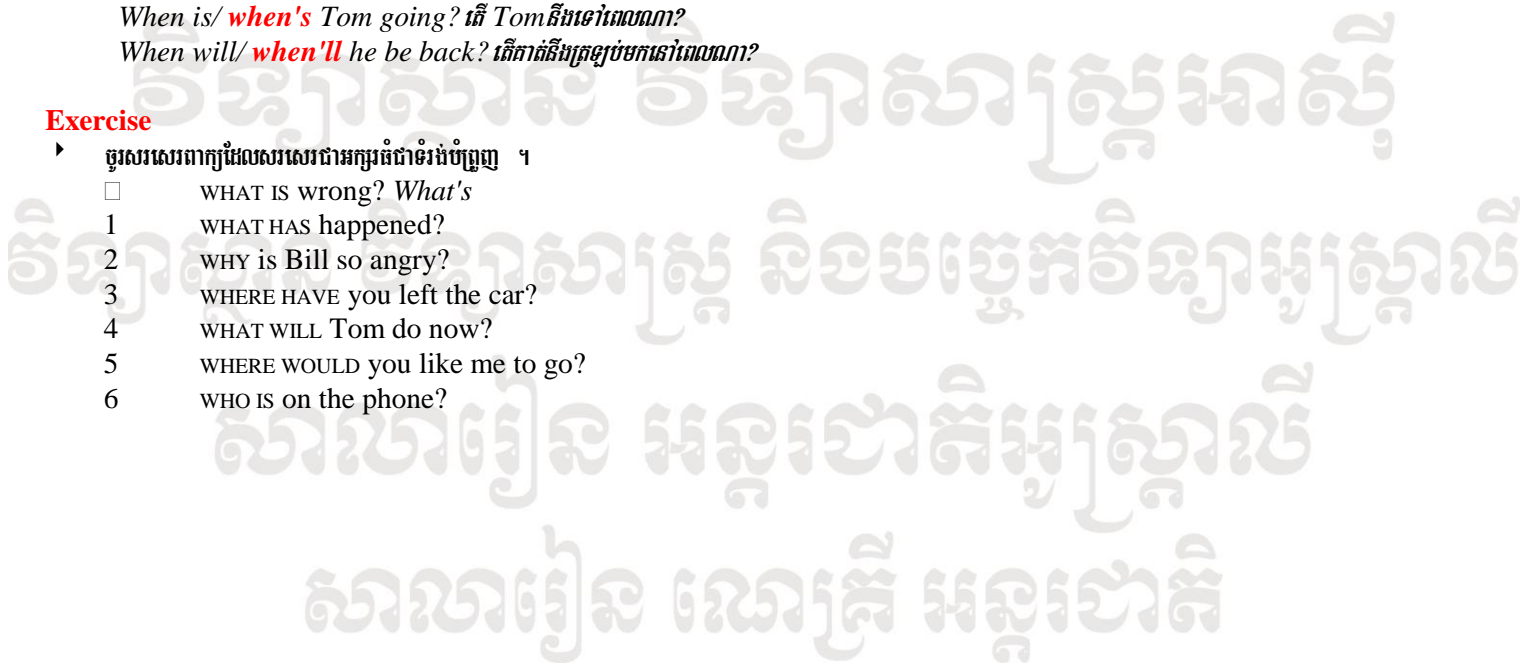
- A** យើងអាចបង្កើតទំរង់សំណួរនៃកិរិយាសំបូរជំនួសដោយដាក់ប្រធានពីក្រោយកិរិយាសំបូរជំនួស:
 - Is he* waiting for a bus? តើគាត់កំពុងរង់ចាំឡានក្រុងឬ?
 - Have you* answered the letter? តើអ្នកបានឆ្លើយតបចំពោះលិខិតនោះឬទេ?
 - Can you* see it? តើអ្នកអាចឃើញវាទេ?
 - Must we* go? យើងត្រូវតែទៅឬ?
 - Would Bill* like to come? តើ Bill ចូលចិត្តមកទេ?

- យើងបង្កើតទំរង់សំណួរនៃ simple tenses នៃកិរិយាសំបូរតាមរយៈប្រើ do + subject + infinitive:
 - Do they work* here? តើពួកគេធ្វើការនៅទីនេះឬ ?
 - Does he live* at home? តើគាត់ធ្វើការនៅផ្ទះឬ?
 - Did they write* to you? តើគេបានសរសេរសំបុត្រមកឬទេ?

- B** យើងអាចបំព្រួញ am, are, is, have, has, had, will, would ពីក្រោយ how, what, who, where, why:
 - Where is/ *where's* he living now? តើគាត់នៅតាំងនៅឯណា?
 - Who would/ *who'd* you like to see? តើអ្នកចង់ឃើញទេ?
- ហើយយើងអាចបំព្រួញ is និង will ពីក្រោយ when:
 - When is/ *when's* Tom going? តើ Tom នឹងទៅពេលណា?
 - When will/ *when'll* he be back? តើគាត់នឹងត្រឡប់មកនៅពេលណា?

Exercise

- ▶ ចូរសរសេរពាក្យដែលសរសេរជាអក្សរធំជាទំរង់បំព្រួញ ។
 - WHAT IS wrong? *What's*
 - 1 WHAT HAS happened?
 - 2 WHY is Bill so angry?
 - 3 WHERE HAVE you left the car?
 - 4 WHAT WILL Tom do now?
 - 5 WHERE WOULD you like me to go?
 - 6 WHO IS on the phone?

Session 66: Interrogatives: បដិបរិវាស់

- A** យើងប្រើទំរង់សំនួរ
 - ក្នុងសំនួរដែលត្រូវឆ្លើយ *yes/ no*. **Does he** smoke?
 - ក្នុងសំនួរដែលប្រើពាក្យ *wh-* និង *how*
Where **do you** live? តើអ្នកនៅទីណា? How **are you**? តើអ្នកសុខសប្បាយទេ?
 - ក្នុងសំនួរបញ្ជាក់:
You don't smoke, **do you**? អ្នកមិនជក់បារីទេមែនទេ?
 - សំរាប់សំណូមពរ:
Could you help me (to) carry this? តើអ្នកអាចជួយខ្ញុំយូរវត្ថុនេះបានទេ?
- B** យើងក៏អាចប្រើទំរង់សំនួរដែលមានន័យវិជ្ជមានក្នុងរូបភាពសម្តែងមួយចំនួនដែរ:
Tom drank coffee and so **did I**. Tom ផឹកកាហ្វេហើយខ្ញុំក៏ផឹកដែរ។
Never **have I** seen such marvellous roses. ខ្ញុំពុំបានឃើញផ្កាក្នុងលោកអ្វីស្រស់ម្ល៉េះទេ។
- C** យើងប្រើទំរង់សំនួរ
 - ក្នុងសំនួរសួរអំពីប្រធាន:
Who lives here? តើនរណានៅទីនេះ?
 - ក្នុងប្រយោគប្រយោល: He asked who lived there. គាត់បានសួរថាតើនរណាស់នៅទីនោះ។
 - កាលណាសំនួរដែលស្ថិតនៅពីក្រោយប្រយោគជា *Can you tell me?*
Do you know? Have you any idea? Do you think? I wonder:
Do you know where Tom lives? តើអ្នកដឹងថា Tom រស់នៅណាទេ?
I wonder if you could lend me £5? ខ្ញុំភ្នាក់ងើលើសិនអ្នកឱ្យខ្ញុំខ្លី ៥ ផោន?

Negative interrogatives សំនួរបដិសេធ

- A** យើងបង្កើតសំនួរបដិសេធដោយប្រើទំរង់បដិសេធចំណុះ: auxiliary + subject:
Hasn't he paid you? តើគាត់មិនបង់ប្រាក់ឱ្យអ្នកទេឬ?
Why **aren't** you coming? ហេតុអ្វីអ្នកមិនមក?
Why **didn't** you phone? ហេតុអ្វីអ្នកមិនបានទូរស័ព្ទ?
• ប៉ុន្តែសូមសំគាល់ថា ទំរង់ចំណុះរបស់ប្រិសះទី១៦ក៏មាននៅទីនេះត្រូវផ្តល់ឱ្យ
I'm right, **aren't I**? ខ្ញុំត្រូវមែនទេ?
- B** យើងប្រើទំរង់នេះ
 - សំរាប់សំនួរសួរអំពីសកម្មភាព ឬ ប្រយោគបដិសេធ:
He **isn't** going. គាត់នឹងមិនមកទេ។ Why **isn't** he going? ហេតុអ្វីគាត់នឹងមិនមក?
 - ក្នុងសំនួរ *yes/ no* កាលណាអ្នកនិយាយសម្រួមទទួលបានចម្លើយវិជ្ជមាន
I can wait ten minutes. ខ្ញុំអាចរង់ចាំ០១នាទី ។
Can't you wait a little longer? តើអ្នកមិនអាចរង់ចាំបន្តិចទៀតទេឬ?
 - ក្នុងសំនួរបញ្ជាក់ដែលស្ថិតនៅពីក្រោយប្រយោគវិជ្ជមាន
He arrived late, **didn't he**? គាត់បានមកយឺតយ៉ាវមែនទេ?

Exercise

- ▶ ចូរសួរហេតុផលនៃប្រយោគនីមួយៗខាងក្រោមនេះ។ ចូរប្រើសំនួរបដិសេធដូចបានបង្ហាញ:
 - I can't phone them. Why **can't** you phone them?
 - 1 I can't start tonight. _____?
 - 2 I haven't got my ticket. _____?
 - 3 The travel agents haven't sent it. _____?
 - 4 My cheque didn't reach them in time. _____?
 - 5 I didn't send it first class. _____?

Session 67: កិរិយាសម្តែង និង ពាក់កណ្តាលគំរូ

- A** Modals កិរិយាសម្តែង
- មាន *can, could, may, might, must, ought, shall, should, will* និង *would*.
 - យើងមិនបន្ថែម *s* នៅខាងចុងកិរិយាសម្តែងទេ នៅពេលវាបំបែកជាមួយបុរិសៈទិពាងករមិន។
he can she may it must
 - គេតែងតែបង្កើតទម្រង់បដិសេធនឹងសំនួរ ដោយយោលទៅតាមគំរូរបស់កិរិយាសម្តែងនីមួយៗ
He will not/ won't help us. តើអ្នកនឹងជួយយើងទេ ។
When can you come? តើអ្នកអាចមកនៅពេលណា?
 - វាជំនួសទម្រង់អតីតកាល (*past tense*) ត្រឹមត្រូវទេ។ មានកិរិយាសម្តែងមានទម្រង់អតីតកាលគឺ *could, might, should, would* ប៉ុន្តែវាមានបំរើបរាស់កំហិត។
កិរិយាសម្តែងទម្រង់ infinitives ឬ past participles ទេ ដូច្នេះយើងពុំអាចប្រើវា
ក្នុងទម្រង់ continuous ឬ perfect tenses ទេ។
 - យើងប្រើកិរិយាសម្តែងដើមគ្មាន *to* (bare infinitive) នៅពីក្រោយកិរិយាសម្តែង លើកលែងតែ *ought*។
you should wait But *you ought to wait*. អ្នកគប្បីរង់ចាំ។
 - ជានិច្ចជាកាលកិរិយាសម្តែងត្រូវការកិរិយាសម្តែងដើមទើបចូលក្នុងកាលគេអាចយល់បានដោយចុះចាត់ប្រើវាក៏ដោយ ។
Can you do it? Yes I can (do it).
តើអ្នកអាចធ្វើវាបានទេ? បានខ្ញុំអាម ។
- B** Semi-modals កិរិយាសម្តែងពាក់កណ្តាលគំរូ
- មាន *dare, need* និង *used*.
 - គេបង្កើតទម្រង់សំនួរនិងបដិសេធរបស់វាដូចកិរិយាសម្តែង ឬ ដូចកិរិយាសម្តែងម្តងម្កាង។
 - *dare* និង *need* មានទម្រង់ infinitives និង past forms.
 - *used* មានតែទម្រង់អតីតកាលប៉ុណ្ណោះ។

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
 វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 68: Auxiliaries in short answers..... etc. កិរិយាសំព្ពន្ធយក្សក្រុងចំណើយខ្លី....។ល។

- ជារឿយៗយើងប្រើ *subject + auxiliary* ជំនួយឱ្យតែការនិយាយដែលនៃកិរិយាសំព្ពន្ធនិមួយៗ ទាំងមូលដែលបាននិយាយពីមុន។
Do you understand this book? Yes, I do.
តើអ្នកមើលសៀវភៅនេះយល់ទេ? បាទ, យល់។
Bill eats too much. No, he doesn't!
Bill ញ៉ាំងច្រើនពេក ។ ទេ, ពុំច្រើនទេ ។
Tom hasn't written to you, has he?
Tom ពុំបានសរសេរសំបុត្រឱ្យអ្នកទេមែនទេ ?
Ann played well and so did Peter.
Ann លេងបានល្អហើយ Peter ក៏អញ្ចឹង ។
I earn less than she does. ខ្ញុំកម្រៃក្រោកបានតិចជាងនាង ។
- ជាធម្មតា ទំរង់បដិសេធនៃកិរិយាសំព្ពន្ធយក្សក្រុងចំណើយខ្លីត្រូវបានប្រើតាមរូបមន្តនេះ ត្រូវបានគេបំព្រួញ៖
I'm going but he isn't. ខ្ញុំនឹងទៅប៉ុន្តែគាត់មិនទៅ ។
- ទំរង់វិជ្ជមាននៃកិរិយាសំព្ពន្ធយក្សក្រុងចំណើយខ្លីនេះត្រូវបានបំព្រួញទេ៖
He's not going but I am. គាត់នឹងពុំទៅ ប៉ុន្តែខ្ញុំទៅ ។

Short answers ចំណើយខ្លី

- ជាធម្មតាយើងឆ្លើយសំណួរដែលត្រូវការចំណើយ 'yes' ឬ 'no' ដោយប្រើ៖
yes + subject (pronoun) + affirmative auxiliary
ឬ no + subject (pronoun) + negative auxiliary:
Can you swim? Yes, I can OR No, I can't.
តើអ្នកមើលស៊ីក្លេបានទេ ? បាទ, ខ្ញុំបាន ឬ ទេ, ខ្ញុំមិនបានទេ ។
Does Tom speak Spanish?
តើ Tom បាននិយាយភាសាអេស្ប៉ាញទេ?
Yes he does. បាទ គាត់បាន។ OR No, he doesn't. ទេ គាត់មិនបានទេ។
- សូមសំគាល់ចំណើយនៃសំណួរដែលមាន *must I?/ need I? :*
Must you go?/ Need you go? Yes, I must. OR, I needn't.
តើអ្នកត្រូវតែទៅ?/ តើអ្នកចាំបាច់ត្រូវទៅឬ? បាទ, ខ្ញុំត្រូវតែទៅ។ ឬ ទេ, ខ្ញុំមិនចាំបាច់ទេ។

Exercise

- ▶ ចូរឆ្លើយសំណួរតទៅនេះដោយប្រើទំរង់បដិសេធឬវិជ្ជមានដូចដែលបានបង្ហាញ
 Did you go to an estate agent? ~ Yes, I did.
 1 Are you buying a new house? ~ Yes, _____.
 2 Have you sold your old house? ~ No, _____.
 3 Is your new house nearer the coast? ~ Yes, _____.
 4 Does your wife like it? ~ Yes, _____.
 5 Did you look at houses together? ~ Yes, _____.
 6 Can you see the sea from the new house? ~ No, _____.
 7 Will your carpets fit the new rooms? ~ No, _____.

Session 69: Agreement and disagreement with statements ភាពស្របគ្នា និងភាពផ្ទុយគ្នាជាមួយប្រយោគ

- A** ភាពស្របគ្នាជាមួយប្រយោគវិជ្ជមាន
- នៅទីនេះយើងប្រើ *yes + subject (pronoun) + affirmative auxiliary.*
បើសិនមានកិរិយាសំបូរជំនួយនៅក្នុងប្រយោគយើងត្រូវប្រើ កិរិយាសំបូរជំនួយនេះដែរ:
It's cold today. ~ Yes, it is. ថ្ងៃនេះវាត្រជាក់។ ~ បាទ មែនហើយ។
We've missed our bus. ~ Yes, we have. យើងបានខកខ្លួនក្រុង។ ~ បាទ មែនហើយ។
 - បើសិនមានកិរិយាសំបូរជំនួយយើងប្រើ *do/ does/ did.*
 - ក្នុង simple present tense យើងប្រើ *do/ does:*
Tom always goes by train. ~ Yes, he does.
បាទម្នា Tom ទៅដោយទិះរថភ្លើង ។ ~ បាទ, គាត់ទិះមែន។
 - យើងប្រើ *did* ជំនួយឱ្យ simple past tense:
The police caught the murderer. ~ Yes, they did.
នគរបាលបានចាប់យាតករ។ ~ បាទ, ពួកគេបានចាប់។

- B** ភាពផ្ទុយគ្នាជាមួយប្រយោគ:
- នៅទីនេះយើងប្រើ *no* ឬ *oh no + subject (pronoun) + negative auxiliary.*
កិរិយាសំបូរជំនួយនេះត្រូវតែមានសង្កត់សំលេង ។
*The price has gone up. ~ No, it *hasn't.*
តំលៃបានកើនឡើង។ ~ ទេ, វាពុំឡើងទេ។
*I paid you yesterday. ~ oh no, you *didn't.*
ខ្ញុំបានបង់ប្រាក់ជូនអ្នកកាលពីម្សិលមិញ ។ អូ, ទេអ្នកពុំបានបង់ទេ។
*Bill works hard. ~ No, he *doesn't.*
Bill ខំប្រឹងធ្វើការ។ ~ ទេ, គាត់គ្មានទេ។

- C** ភាពស្របគ្នាជាមួយប្រយោគបដិសេធ:
- នៅទីនេះយើងប្រើ *no + subject (pronoun) + negative auxiliary.*
The exam wasn't difficult. ~ No, it wasn't.
ការប្រលងវាពុំពិបាកទេ។ ~ ទេ, វាពុំពិបាកទេ។
The roads won't be crowded. ~ No, they won't. ផ្លូវនឹងពុំអ្នកអ។ ~ ទេវាពុំអ្នកអ។

- D** ភាពផ្ទុយគ្នាជាមួយប្រយោគបដិសេធ
- នៅទីនេះយើងប្រើ *yes* ឬ *oh yes + subject (pronoun) + negative auxiliary.*
កិរិយាសំបូរជំនួយនេះត្រូវតែមានសង្កត់សំលេង:
*You haven't paid me. ~ Oh yes, I*have.*
អ្នកពុំបានបង់ប្រាក់ឱ្យខ្ញុំទេ។ ~ អូទេ, ខ្ញុំបង់។
*Bill wasn't at the party. ~ Yes, he *was.*
Bill ពុំបានទៅជប់ល្បែងទេ។ ~ ទេ, គាត់បានទៅ។

Exercise

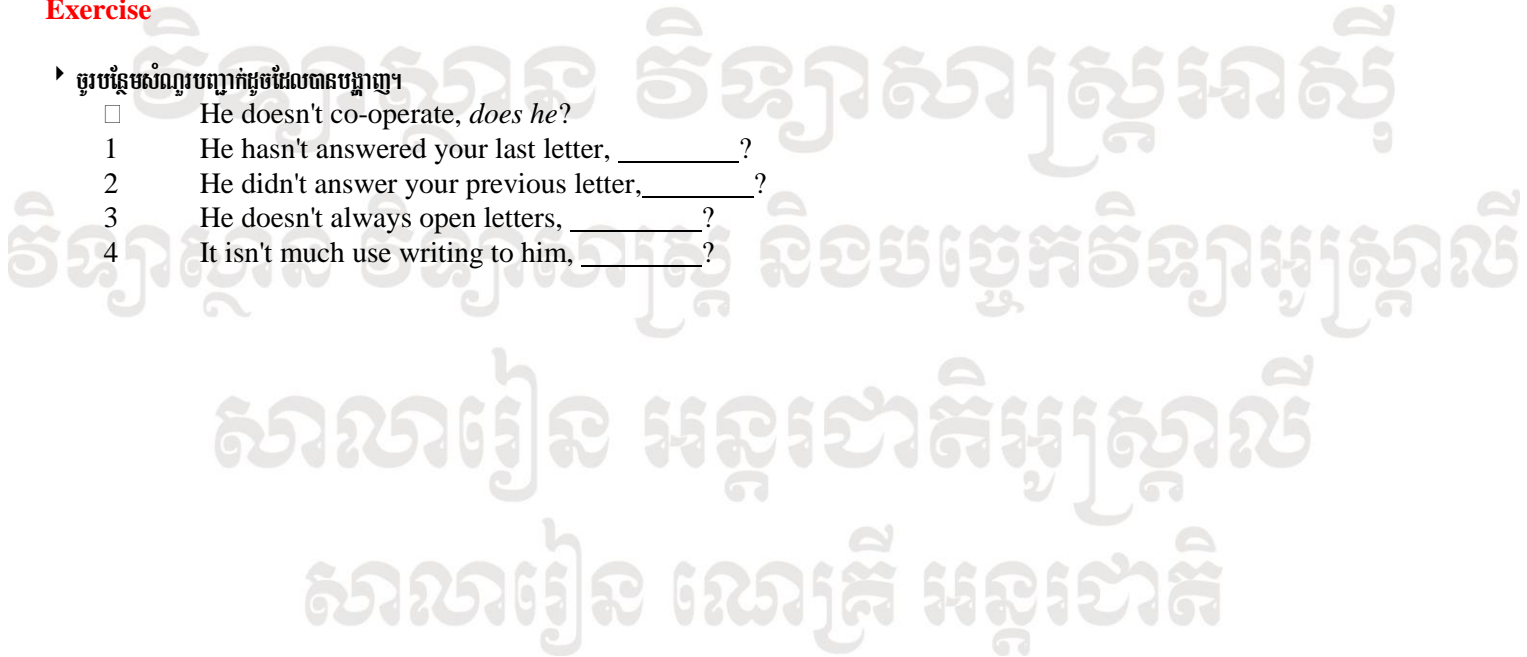
- ▶ ចូរប្រើទម្រង់ស្របឬផ្ទុយគ្នាជាមួយប្រយោគវិជ្ជមានដូចតទៅនេះ:
 - It's very late. ~ Yes, it is.
 - 1 We must go soon. ~ Yes, _____.
 - 2 Our train leaves at eight. ~ Yes, _____.
 - 3 It's two miles to the station. ~ Yes, _____.
 - 4 We could walk there. ~ No, _____!
 - 5 We'd be there in half an hour. ~ No, _____.
 - 6 Then we'll have to take a taxi. ~ Yes, _____.
 - 7 There are plenty of taxis. ~ Yes, _____.
 - 8 But taxi fares have gone up recently. ~ No, _____.
- ▶ ឥឡូវនេះ ចូរប្រើទម្រង់ស្រប ឬ ផ្ទុយគ្នាជាមួយប្រយោគបដិសេធទាំងនេះ:
 - It isn't raining heavily. ~ No, it isn't.
 - 9 The rain hasn't stopped yet. ~ No, _____.
 - 10 You haven't got an umbrella. ~ Yes, _____.
 - 11 It isn't a big umbrella. ~ No, _____.
 - 12 We needn't start just yet. ~ Yes, _____!
 - 13 Tom won't mind waiting for us. ~ Yes, _____!

Session 70: Question tags សំណួរបញ្ជាក់

- សំណួរបញ្ជាក់ជាញាបនៃមន្ត្រីប្រយោគដើម្បីសុំការព្រមព្រៀងឬអះអាងបញ្ជាក់។
- A** នៅពីក្រោយប្រយោគបដិសេធ យើងប្រើ auxiliary + subject (pronoun), មានន័យថាជាទំរង់សំនួរធម្មតាសំរាប់កិរិយាសំនួរជំនួយ:
 - I'm not late, **am I**? ខ្ញុំពុំយឺតយ៉ាវទេ, មែនទេ?*
 - Ann doesn't eat meat, **does she**? Ann ពុំញ៉ាំសាច់ទេ, មែនទេ?*
 - The postman hasn't come yet, **has he**? អ្នករត់សំបុត្រពុំទាន់មកនៅឡើយទេ, មែនទេ?*
- សូមសំគាល់ថាប្រយោគដែលមានពាក្យបដិសេធដូចជា: no (adjective), none, no one, nobody, nothing, never, hardly ever ...etc. ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាប្រយោគបដិសេធា។
 - Bill never goes to parties, **does he**? Bill ពុំដែលទៅដល់បញ្ចប់ទេ មែនទេ?*
- B** នៅពីក្រោយប្រយោគវិជ្ជមានយើងប្រើ negative auxiliary + subject (pronoun) មានន័យថាជាទំរង់សំនួរយើងប្រើកិរិយាសំនួរជំនួយដែលបាននិយាយពីមុនប្រើ do/ does/ did:
 - He's living in France now, **isn't he**?*
 - គំនូរនេះគាត់រៀនរស់នៅប្រទេសបារាំង, មែនទេ?*
 - Tom writes regularly, **doesn't he**?*
 - Tom សរសេរសំបុត្រយ៉ាងទៀងទាត់ មែនទេ?*

Exercise

- ▶ ចូរបំពេញសំណួរបញ្ជាក់ដូចដែលបានបង្ហាញ។
 - He doesn't co-operate, **does he**?
 - 1 He hasn't answered your last letter, _____?
 - 2 He didn't answer your previous letter, _____?
 - 3 He doesn't always open letters, _____?
 - 4 It isn't much use writing to him, _____?

Session 71: Additions to remarks ប្តូរផ្តែមទៅអោយប្រយោគ

- នៅទីនេះប្រធានរបស់កិរិយាសំបូរជំនួយអាចជាធាតុបូសឬធាតុមាជាធម្មតាប្រធាននេះត្រូវតែមានសង្កត់សំលេង។
- A** Affirmative additions to affirmative remarks ប្តូរផ្តែមវិជ្ជមានទៅអោយប្រយោគវិជ្ជមាន
- យើងបង្កើតទម្រង់ដោយប្រើ *so* ឬ *and so + auxiliary + subject*, តាមលំដាប់ដោយ:
Bill has written to her and so has Tom.
- យើងក៏អាចនិយាយថា *and Tom has too* ប៉ុន្តែរចនាសម្ព័ន្ធដែលប្រើពាក្យ *so* មានលក្ខណៈធម្មតាជាង។
- យើងប្រើ *do/ does/ did*។
My brother wants a job in London and so do I.

- B** Negative additions to affirmative remarks
ប្តូរផ្តែមវិជ្ជមានទៅអោយប្រយោគវិជ្ជមាន
យើងបង្កើតទម្រង់ដោយប្រើ *but + subject + negative auxiliary*:
Ann can type but Mary can't. *Ann ចេះវាយកុំព្យូទ័រ ប៉ុន្តែ Mary មិនចេះ។*
George knows Italian but Peter doesn't.
George ចេះភាសាអ៊ីតាលី ប៉ុន្តែ Peter មិនចេះ។

- C** Affirmative additions to negative remarks
ប្តូរផ្តែមវិជ្ជមានទៅអោយប្រយោគវិជ្ជមាន
យើងបង្កើតទម្រង់ដោយប្រើ *but + subject + affirmative auxiliary*:
Bill didn't like the programme but I did.
Bill មិនពេញចិត្តកម្មវិធីនេះទេប៉ុន្តែខ្ញុំពេញចិត្ត។
Ann hasn't got a driving licence but Mary has.
Ann មិនមានលិខិតអនុញ្ញាតិបើកបរទេ ប៉ុន្តែ Mary មាន។

- D** Negative additions to negative remarks
ប្តូរផ្តែមវិជ្ជមានទៅអោយប្រយោគវិជ្ជមាន
យើងបង្កើតទម្រង់ដោយប្រើ *neither/ nor + auxiliary + subject*, តាមលំដាប់ដោយ:
I can't swim and neither can you. *ខ្ញុំមិនចេះលេងទឹកហើយអ្នកក៏មិនចេះដែរ។*
Bill doesn't know the way, nor does Jack.
Bill មិនស្គាល់ផ្លូវ ហើយ Jack ក៏មិនស្គាល់ផ្លូវដែរ។
- យើងក៏អាចនិយាយ:
I can't swim and you can't either. *ខ្ញុំមិនចេះលេងទឹកហើយអ្នកក៏មិនចេះដែរ។*
Bill doesn't know and Jack doesn't either.
Bill មិនស្គាល់ផ្លូវហើយ Jack ក៏មិនស្គាល់ផ្លូវដែរ។
- ប៉ុន្តែរចនាសម្ព័ន្ធដែលមាន *neither/nor* មានលក្ខណៈសាមញ្ញជាង។

Exercise

- ▶ ជូរបំពេញប្រយោគដោយប្រើពាក្យឬប្តូរនៅក្នុងរង្វង់ក្រចក:
 - Tom will be promoted and so will Jack. (Jack)
 - John will be promoted but Bill won't. (Bill)
 - 1 Tom is always well dressed and so _____. (Bill)
 - 2 He plays polo and so _____. (his brother)
 - 3 He has been to Mexico but _____. (we)
 - 4 He can afford holidays abroad but _____. (we)
 - Bill didn't see the cyclists in time. Neither did Ann. (Ann)
 - He wasn't going fast but they were. (they)
 - 5 Bill wasn't wearing a seat belt but _____. (Ann)
 - 6 The first cyclist had no lights. Neither _____. (the second)
 - 7 Bill couldn't stop in time, nor _____. (cyclists)
 - 8 The first cyclist hasn't recovered yet but _____. (the second one)

Session 72: Form ទម្រង់

Participles: present being, past been.

Present tense

AFFIRMATIVE	NEGATIVE
<i>I am/I'm</i>	<i>I am not/I'm not</i>
<i>you are/you're</i>	<i>you are not/you aren't/you're not</i>
<i>he is/he's</i>	<i>he is not/he isn't/he's not</i>
<i>she is/she's</i>	<i>she is not/she isn't/she's not</i>
<i>it is/it's</i>	<i>it is not/it isn't/it's not</i>
<i>we are/we're</i>	<i>we are not/we aren't/we're not</i>
<i>they are/they're</i>	<i>they are not/they aren't/they're not</i>

Interrogative: *am I? are you? is he?* etc.

Negative interrogative: *aren't I? aren't you? isn't he?*

Past tense

AFFIRMATIVE	NEGATIVE
<i>I was</i>	<i>I was not/I wasn't</i>
<i>you were</i>	<i>you were not/you weren't</i>
<i>he was</i>	<i>he was not/he wasn't</i>
<i>she was</i>	<i>she was not/she wasn't</i>
<i>it was</i>	<i>it was not/it wasn't</i>
<i>we were</i>	<i>we were not/we weren't</i>
<i>they were</i>	<i>they were not/they weren't</i>

Interrogative: *was I? were you? was he?* etc.

Negative interrogative: *wasn't I? weren't you? wasn't he?* etc.

be ជា កិរិយាសម្តែង

- A** យើងប្រើ *be* ដើម្បីបង្កើត tenses មួយចំនួននៃកិរិយាសម្តែងផ្សេងទៀត:
 - Continuous active tenses កាលកំពុងបន្តសកម្ម:
 - He is reading.* គាត់កំពុងអាន។ *She was singing.* នាងកំពុងប្រយ័ត្ន។
 - They will be waiting.* ពួកគេនឹងកំពុងរង់ចាំ។
 - Simple and continuous passive tenses កាលតម្កល់និងកំពុងបន្តអសកម្ម:
 - He is employed by the bank.* គាត់ត្រូវបានគណនាគារជួល។
 - He was followed.* គាត់បានត្រូវគេដេញតាម។
 - He was being followed.* គាត់កំពុងត្រូវបានគេដេញតាម។
- B** យើងប្រើ *be + infinitive* សំរាប់បញ្ជូនប្រយោជន៍។ អ្នកនិយាយអាចកំពុងបញ្ជូន:
 - You are to wait here.* អ្នកត្រូវតែរង់ចាំនៅទីនេះ។
 - You're not to leave this room.* អ្នកត្រូវចេញពីបន្ទប់នេះទៅ។
- ប្របញ្ជូនបន្តបទបញ្ជូនដែលទទួលបាននាពេលណាម្នាក់ទៀត:
 - You are to report to Mr Jones.* អ្នកត្រូវរាយការណ៍ជូនលោក Jones ។
- ចាំប្រើយើងប្រើ *be + passive infinitive* ក្នុងកិរិយាសម្តែងសេចក្តីណែនាំផ្សេងៗ:
 - Books are to be returned within a fortnight.*
 - ត្រូវសងសៀវភៅវិញក្នុងរយៈពេលកន្លះខែ។*
- C** យើងប្រើ *be + infinitive* ដើម្បីបង្ហាញពីគំរោងការងារ:
 - The new bus service is to start next week.*
 - សេវាកម្មរថយន្តក្រុងថ្មីនឹងចាប់ផ្តើមនៅអាទិត្យក្រោយ។* (នេះគឺជាគំរោង)
 - He was to leave that night.* គាត់មានគំរោងចាកចេញនៅយប់នោះ។
- ទម្រង់នេះត្រូវបានគេនិយមប្រើនៅក្នុងសារព័ត៌មាន:
 - The Prime Minister is to make a statement tomorrow.*

លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីនឹងថ្លែងការណ៍នៅថ្ងៃស្អែក។

- ជាធម្មតាកិរិយាសព្ទ *be* ត្រូវបានគេលុបចោលដើម្បីសន្លឹកក្នុងក្នុងចំណងជើង
The Prime Minister to make statement tomorrow.

លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីថ្លែងសន្ទនាថា នៅថ្ងៃស្អែក។

- យើងប្រើ *was/were* + *perfect infinitive* សំរាប់គំរោងការណ៍ពុំបានអនុវត្ត។ ទំរង់នេះ មានលក្ខណៈផ្លូវការ។

He **was** to have left that night. គាត់មានគំរោងចាកចេញនៅយប់នោះ។
(គំរោងការណ៍បានរៀបចំរួចតែពុំបានអនុវត្ត)

- D** *am/are/is* + *about* + *infinitive* បង្ហាញថាសកម្មភាពបង្ហាញដែលបង្ហាញដោយកិរិយាសព្ទដើម នឹងកើតឡើងក្នុងពេលឆាប់ៗ។

We **are about** to open a new branch in your area.
យើងចុងបើកសាខាថ្មីក្នុងតំបន់របស់អ្នក។

- ដោយសារសកម្មភាពនឹងកើតឡើងនៅពេលឆាប់ៗ យើងអាចបន្ថែម *just* ដើម្បីបញ្ជាក់ចំនុចនេះ។
The concert's **just about** to start. Hurry!

ការប្រគល់ត្រូវចាប់ផ្តើមឡើងហើយ។ ប្រញាប់ឡើង!

- *was/were* + *about* + *infinitive* ត្រូវបានប្រើប្រាស់សំរាប់បញ្ជាក់អតីតកាលៈ

He **was just about** to dive when he saw the shark.
គាត់រៀបចំនឹងលោតចូលទឹកនៅពេលគាត់ឃើញត្រីឆ្កាម។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់ប្រយោគទាំងនេះ (a) បដិសេធ (b) សំណួរៈ
 - He is working. (a) *He isn't working.* (b) *Is he working?*
 - 1 She was cooking.
 - 2 They are waiting for us.
 - 3 He's employed by the bank.
 - 4 The house is being watched.
 - 5 He has been arrested.

- ▶ ចូរបង្ហាញប្រយោគទាំងនេះជាគំរោងដោយប្រើ *is/are/was* + ទំរង់ដើមនៃកិរិយាសព្ទក្នុងរង្វង់ក្រចកៈ
 - The minister is to open (open) the new airport.
(This is the plan.)
 - 6 We____(have) lunch at the airport. (This is the plan.)
 - 7 There____(be) a party after the ceremony. (This is the plan.)
 - 8 The minister's plane (land) here but was diverted to Gatwick.
(unfulfilled plan).
 - 9 The ceremony____(start) at 2 o'clock, but will now start at 3.

Session 73: be ជា កិរិយាសព្ទ មធ្យម

A be + adjective

- អាចត្រូវប្រើប្រាស់ដើម្បីបញ្ជាក់ពីលក្ខណៈផ្នែករាងកាយ ឬ ស្មារតី។
I **am** hot/ cold/ hungry/ thirsty. ខ្ញុំក្តៅ/ រងាវ/ ឃ្នាត/ ច្របូកច្របល់។
You **are** right/ wrong. អ្នកត្រូវ/ ខុស។
They **were** a fraid/ frightened. ពួកគេភ័យខ្លាច/ ភ័យខ្លាច។
She **will be** angry/ pleased. នាងនឹងខឹង/ រីករាយ។
- ជាមួយគុណនាមមួយចំនួនដូចជា clever, foolish, stupid, polite, noisy, quiet យើងអាចប្រើ am/ are/ is ដើម្បីបង្ហាញថាប្រធានកំពុងធ្វើសកម្មភាពតាមរបៀបនេះក្នុងពេលនេះ។
The children **are being** very quiet today.
ក្មេងៗមានសភាពស្ងៀមស្ងាត់ស្ងៀមស្ងាត់ថ្ងៃនេះ។
- ប៉ុន្តែទម្រង់ simple tense: am/ are/ is ក៏អាចប្រើនៅទីនេះបានដែរ:
The children **are** very quiet today. ថ្ងៃនេះក្មេងៗស្ងៀមស្ងាត់។

B be ត្រូវប្រើសំរាប់បញ្ជាក់អ្វីមួយទៅនេះ។

- 1 អាយុ:
How old **are** you? ~ I'm ten (years old). (not I'm ten years.)
តើអ្នកមានអាយុប៉ុន្មាន? ខ្ញុំមានអាយុ១០ឆ្នាំ។
The tower **is** 400 years old. បឹងនេះមានអាយុ៤០០ឆ្នាំ។

- 2 ទំហំ, ជម្រៅ, បណ្តោយ, ទទឹង, ទំហំ, ចំងាយ:
How tall **are** you?/ What's your height? តើអ្នកមានកម្រិតប៉ុន្មាន?
~ I'm 1.56 metres. ~ ខ្ញុំមានកម្រិត ១,៥៦ម។
How deep **is** the pool? /What's the depth of the pool? តើបឹងនេះមានជម្រៅប៉ុន្មាន?
~ It's two metres deep. ~ វាមានជម្រៅ ២ម។
What do you weigh?/ What's your weight? តើអ្នកមានទំហំប៉ុន្មាន?
~ I'm 55 kilos. ~ ខ្ញុំមានទំហំ៥៥គីឡូ។
How far **is** it to York? តើមានចំងាយទៅប្រទេសYork?
~ It's not far. It's 20 kilometres. វាជិតណាស់ទេ។ វាមានចំងាយ២០គីឡូម៉ែត្រ។

- 3 កាលបរិច្ឆេទ, ពេលវេលា, សីតុណ្ហភាព, អាកាសធាតុ:
What date **is** it/ what's the date? ~ It's 1 April.
តើថ្ងៃនេះជាថ្ងៃអ្វី? ~ ថ្ងៃទី១មេសា។
What time **is** it?/what's the time? ~ It's 3 p.m.
តើម៉ោងប៉ុន្មាន? ~ ម៉ោង៣ល្ងាច។
What **was** the weather like? តើអាកាសធាតុមានសភាពដូចម្តេច?
It **was** wet and windy. វាធ្លាក់ភ្លៀងនិងមានខ្យល់ខ្លាំង។

- 4 តម្លៃ:
How much **is** this melon? ~ It's £1. តើថ្លៃផ្លែកនេះថ្លៃប៉ុន្មាន? ~ វាតម្លៃ១ផោន។
How much **are** the lemons? ~ They're 16p each.
តើក្រូចនេះថ្លៃប៉ុន្មាន ? ~ វាមួយៗថ្លៃ១៦ផោន។

C there is/are, there was/were etc.

- 1 ឧទាហរណ៍, A stamp is in that drawer, តែមួយនៅក្នុងថតតុ។ ជាធម្មតា យើងប្រើ
there + be + noun + . . . ជំនួសឱ្យការនិយាយខាងលើ។

There is a stamp in that drawer. មានតែមួយនៅក្នុងថតតុ។

បើសិនជាមតិប្រយោជន៍យើងត្រូវការប្រើកិរិយាសព្ទពួកនេះ។

There are stampsetc. មានតែមួយត្រឹមត្រូវ.....។ល។

- តាមពិត យើងក៏អាចប្រើ tenses ខុសគ្នាបានដែរ:

There was a cheque in the envelope. មានមួយប្រាក់បញ្ញើនៅក្នុងស្រោមសំបុត្រ។

- 2 there is/are etc. ក៏អាចប្រើដោយមានន័យថា "មាន", "កើតឡើង"

There's a new by-pass. មានលិខិតអនុញ្ញាតិស្ទឹងកាត់ថ្មី។

There's been an accident. គ្រោះថ្នាក់មួយបានកើតឡើង។

There'll be delays. ការពន្យារពេលបានកើតឡើង។

There was a meeting. មានការប្រជុំមួយ។

- 3 there is/ are អាចត្រូវបានប្រើជាមួយសព្ទនាមនៃបរិមាណ:

Are there any matches in the house? តើមានឈើកូសទេក្នុងផ្ទះ?

~Yes, there are some in that box. OR

- No, **there aren't any**. ~ ពេល មានខ្លះនៅក្នុងប្រអប់។ ឬ ទេ គ្មានទេ។
- 4 there is/ are ក៏អាចប្រើជាមួយ someone/ anything/ nobodyetc.
There's someone on the phone for you. មានគេម្នាក់កំពុងទូរស័ព្ទមកលោក។
There'll be nobody at home now. ឥឡូវនេះគ្មាននរណាម្នាក់នៅក្នុងផ្ទះទេ។
- D ប្រៀបធៀប it is និង there is
- 1 it is + adjective, there is + noun:
It is foggy OR **There is** a fog. មេឃកំពុងចុះអំឡូ។
It was very wet OR **There was** a lot of rain. ភ្លៀងធ្លាក់យ៉ាងខ្លាំងក្លា។
- 2 it is, there is បញ្ជាក់ពីចំងាយ និង ពេលវេលា:
It is a long way to York. ផ្លូវទៅ York នៅឆ្ងាយ។
There is a long way still to go. នៅផ្លូវឆ្ងាយទៀតដែលត្រូវទៅ។
It is time to go home. វាដល់ម៉ោងទៅផ្ទះហើយ។
There is time for us to go home and come back again before the film starts.
 មានពេលសំរាប់ យើងទៅផ្ទះហើយត្រឡប់មកវិញម្តងទៀតមុនពេលខ្សែភាពយន្តចាប់ផ្តើមបញ្ជាក់។
- 3 it is ប្រើសំរាប់ការបញ្ជាក់ ជាមួយនឹង there is + noun/ pronoun:
There is someone at the door. I think it's your brother.
 មាននរណាម្នាក់នៅទាញទូរស័ព្ទចាំបាច់បងប្អូនរបស់អ្នក។
- 4 it is, ប្រើក្នុងប្រយោគភ្នែកបំបែក ជាមួយនិង there is:
It is the grandmother who makes the decisions. គឺជីដូនជាអ្នកធ្វើសេចក្តីសំរេចចិត្ត។
 ...and there's the grandmother, who lives in the granny-flat.
 ហើយមានជីដូនដែលនៅក្នុងផ្ទះសំរាប់ជីដូន។

Exercise

- ▶ ចូរបំពេញប្រយោគទាំងនេះ។ ចូរប្រើទម្រង់ត្រឹមត្រូវនៃ be ជាមួយគុណនាមត្រឹមត្រូវពីក្នុងបញ្ជី:
 afraid, cold, hot, hungry, thirsty, tired
 - He has worked hard all day, so now he *is* tired.
 - 1 They had eaten nothing all day, so now they _____.
 - 2 Ann is standing on a chair. She _____ of mice.
 - 3 I wanted a drink of water; I _____.
 - 4 I _____. ~ Well, put on a coat.
 - 5 It _____ in here. I'd better turn down the heating.
- ▶ ចូរដាក់ទម្រង់ត្រឹមត្រូវនៃ to be:
 - 6 There _____ usually a long queue for this bus.
 - 7 There _____ thirty people in the queue yesterday.
 - 8 Well, there _____ (not) anybody there now.
 - 9 But we've just missed a bus. There _____ (not) another for some time.
 - 10 There _____ a lot of broken glass on the road.
 There an accident?
- ▶ ចូរដាក់ it ឬ there ជាមួយទម្រង់នៃ be:
 - 11 Was it very wet last night? ~ Yes, _____ a lot of rain.
 - 12 How far _____ to Dover? ~ 100 kilometres.
 - 13 _____ time for a meal before we start tonight?
 - 14 Have you got a map? ~ Yes, _____ one in my bag.
 - 15 _____ someone standing by our car.
 - 16 I think _____ a traffic warden.
 - 17 I'd better move the car. _____ a car park behind the
 station and _____ (not) full; plenty of spaces.

- វាជាការចាំបាច់ក្នុងរក្សាលំដាប់ពាក្យ, *have + object + past participle*, ដោយក្រៅពីនេះអត្ថន័យ និង ពេលវេលាត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរ។
He had painted his house. អាចមានន័យថា
 គាត់លាម៉ាយខ្លួនវាងក្នុងអតីតកាលមុនពេលដែលគាត់និយាយ។
- *have* នៅទីនេះអាចត្រូវបានប្រើក្នុងទម្រង់កំពុងបន្ត។
She's having her hair done. នាងកំពុងត្រូវបានគេកាត់សក់។ (សកម្មភាពបច្ចុប្បន្ន)
I'm having the piano tuned tomorrow. ខ្ញុំនឹងយកព្យាណូខ្សែកែតម្រូវនៅថ្ងៃស្អែក។
 (future arrangement ការរៀបចំសំរាប់អនាគត)។

- C** *had better (do) something* ត្រូវធ្វើអ្វីមួយ
- 1 *had better* ត្រូវបានភ្ជាប់ពីក្រោយដោយកិរិយាសព្ទដើម្បីទម្រង់បដិសេធពី *had better not:*
You had/ you'd better not drink any more. You're the driver.
 អ្នកកុំផឹកទៀតទេ។ អ្នកជាអ្នកបើកបរ។
 - ក្នុងសន្តាន *had* ត្រូវបានប្រើជា *'d* ហើយជាញឹកញាប់ វាត្រូវបានអានជា *had better* ទៅទៀត។
 2 នៅទីនេះ *had* ជាទម្រង់អតីតកាលពុំពិត។ អត្ថន័យរបស់វាជា បច្ចុប្បន្នកាល ឬអនាគតកាល។
He had/ He'd better come today/ tomorrow.
 គាត់ត្រូវមកនៅថ្ងៃនេះ/ ថ្ងៃស្អែក។
 - *You had better* អ្នកត្រូវ... វាជារិធិដ៏ល្អក្នុងការផ្តល់ដំបូន្មាន
You'd better go home at once. អ្នកត្រូវទៅផ្ទះឥឡូវនេះ។
 - ជាមួយប្តីស្រីផ្សេងទៀត *had better* ...អាចមានន័យថា "នេះជាការល្អ/ ល្អសំរាប់
 (ចំពោះខ្ញុំ/ គាត់...។ល។) ក្នុងការធ្វើ..."
I'd better hurry or I'll miss my train.
 វាជាការល្អដែលខ្ញុំប្រញាប់ប្រញាល់ បើពុំដូច្នោះខ្ញុំនឹងខករថ្ងៃស្អែក។
He'd better book early or he won't get a seat.
 វាជាការល្អក្នុងការកក់មុនបើពុំដូច្នោះគាត់នឹងពុំអាចបានកៅអីទេ។
- 3 យើងអាចប្រើ *ought to* ឬ *should* ជំនួសឱ្យ *had better:*
You'd better go now. = You ought to/should go now. អ្នកត្រូវទៅឥឡូវនេះ។

Exercise

- ▶ ចូរឆ្លើយនឹងសំណួរទាំងនេះ។ ចូរប្រើទម្រង់ត្រឹមត្រូវនៃ *have* ក្នុងទំនៀមនីមួយៗ។
 - Do you wash your car yourself? ~ No, I *have it washed*.
 - Did you translate the documents yourself?
 ~ No, I *had them translated*.
 - 1 Do you develop your own films? ~ No, I _____.
 - 2 Are you typing the report yourself? ~ No, I _____.
 - 3 Did you build the garage yourself? ~ No, _____.
 - 4 Is she making the curtains herself? ~ No, _____.
 - 5 Do you clean your own carpets? ~ No, _____.
- ▶ ចូរប្រើ *had better* ដើម្បីផ្តល់ដំបូន្មានទៅមិត្តរបស់អ្នក: to insure his luggage/ to hurry/ to be early/ to book a seat in a non-smoker/ not to travel on a Bank Holiday/ to get some traveller's cheques.
- ▶ ចូរប្រើប្រាស់ត្រឹមត្រូវក្នុងពេលនីមួយៗ។ (ចូរប្រើ *'d* សំរាប់ *had*.)
 - My train goes in ten minutes. ~ You *'d better hurry*.
 - 6 I'm going abroad next week. ~ You *'d better* _____.
 - 7 I hate cigarette smoke. ~ Then you _____.
 - 8 I hear that luggage often gets lost. ~ Yes, you _____.
 - 9 There'll be long queues at the ticket office. ~ Probably. You _____.
 - 10 I hate crowds. ~ Then you _____.

Session 75: have ពាក្យសព្ទសម្រាប់

A have មានន័យថា "មាន"

1	AFFIRMATIVE	NEGATIVE	INTERROGATIVE
PRESENT	have (got)	haven't (got) don't have	have you (got)? etc. do you have? etc.
PAST	had	hadn't (got) didn't have	had you (got)? etc. did you have? etc.

2 ឧទាហរណ៍:

I **have**/ I've **got** a new bicycle. ខ្ញុំមានកង់ថ្មី។
 You **have**/ you've **got** a lovely flat. អ្នកមានផ្ទះល្អណាស់។
 We **had**/ We'd **got** plenty of time. យើងមានពេលជាច្រើន។
 He **had**/ He'd **got** enough money. យើងមានលុយគ្រប់គ្រាន់។

- វាអាចប្រើជាមួយពាក្យ សំរាប់ការឃើញ និងជំងឺ ។

I **have**/ I've **got** headache. ខ្ញុំឈឺក្បាល។
 I **have** headaches very often. ខ្ញុំឈឺក្បាលញឹកញាប់ណាស់។

- កាលណាមានគំនិតបង្ហាញពីទំលាប់អ្វីមួយនៅក្នុងខ្លួនឯងឬក្រោយយើងជំងឺ ឬ **got** ហើយជំងឺបញ្ចេញ **have** ដែរ។

3 នៅក្នុងប្រយោគបដិសេធ និង សំណួរយើងប្រើទម្រង់ **do** នៅពេលមានគំនិតបង្ហាញពីទំលាប់។

Do you **have** headaches often? តើអ្នកឈឺក្បាលញឹកញាប់ទេ?
 ~ No, I **don't**/ yes, I **do**. ~ ទេ! គ្មានទេ/ បាទ។

- កាលណាអ្នកមានគំនិតបង្ហាញទំលាប់ យើងអាចប្រើទម្រង់ **have (got)** ឬ **do** គឺយើងអាចនិយាយ:

I **haven't (got)** time to do it. OR I **don't have** time to do it.
 ខ្ញុំមិនមានពេលដើម្បីធ្វើវាទេ។

Have you (got) a visa? OR **Do** you **have** a visa? តើអ្នកមានទិដ្ឋាការឬទេ?
 He **hadn't (got)** a work permit. OR He **didn't have** a work permit.

គាត់មិនមានទិដ្ឋាការធ្វើការទេ។

Had he (got) a ticket? OR **Did** he **have** a ticket? តើគាត់មានទិដ្ឋាការទេ?

4 យើងអាចប្រើ **got** ឱ្យទម្រង់ **have** ដូចដែលបានបង្ហាញខាងលើពាក្យ **got** ជំនួសឱ្យមានផ្ទាំងប្តូរអត្ថន័យទេ:

- ជាធម្មតា **have/has/had** និង **have/has/had not** ត្រូវបានប្រើក្នុងកាលណាដែលត្រូវបានភ្ជាប់ពីក្រោយដោយ **got**។

I've got an idea. ខ្ញុំមានគំនិតមួយ។ He's got a bad temper. គាត់មានចរិតអាក្រក់។
 You'd got a temperature. អ្នកក្តៅខ្លួន។

- ការអានឬនិយាយត្រូវសង្កត់លើ **got**. ជាញឹកញយ 've, 's ឬ 'd ពុំអាចស្តាប់ឮទេ។

- យើងជំងឺ **got** ក្នុងចំណោមខ្លឹមសារសំណួរ ។ល។

Have you **got** a timetable? តើអ្នកមានកាលវិភាគទេ?
 ~ Yes, I **have**/ No, I **haven't**. ~ បាទខ្ញុំមាន/ ទេ! ខ្ញុំគ្មានទេ។
 She's got a big family, hasn't she? ~ Yes, she **has**.

គាត់មានគ្រួសារធំ, មែនទេ? ~ បាទ, នាងមាន។

5 **have** មានន័យថា "មាន" ពុំអាចប្រើក្នុងទម្រង់បន្តបន្តបានទេ (continuous forms).

B **have** បំរើជាសំនៀងទៀត

1 **have** អាចមានន័យច្រើនយ៉ាង:

have a meal បរិភោគអាហារ/ something to eat ល្ងម្ង/ a drink ទឹក/ a cigarette ជំកំបី
 / a bath អង្គុយទឹក/ a rest សំរាក/ a day off សំរាកមួយថ្ងៃ។
 have a party បំបែងល្ងម្ង; have friends to dinner (អញ្ជើញ) មិត្តមកបរិភោគអាហារ etc.
 have (ចូលរួម) a lesson រៀន/ lecture សន្ទនា/ concert ការប្រកួតភ្លេង
 / meeting ការប្រជុំ/ an exam etc ការប្រលង/ ល។ have (ចូលរួម) a conversation សន្ទនា
 / an argument ជំជែកជំកែវ/ a discussion ការវិភាគ
 / quarrel ជំលោះ/ row ជំលោះ have (ជួប, មាន) difficulty ការលំបាក
 / trouble បញ្ហា/ an adventure ផ្សែងព្រេង/ an accident គ្រោះថ្នាក់
 / have a dream យល់ស្តេច/ nightmare យល់ស្តេចអាក្រក់
 / good or bad days មានថ្ងៃល្អឬអាក្រក់/ nights យប់/ weeks អាទិត្យ etc.

journeys ដំណើរកំសាន្ត/ trips ដំណើរ/ weather អាកាសធាតុ etc.
have (ធ្វើការ) treatment ព្យាបាល/ operations វះកាត់ etc.
have (មាន) an idea យោបល់; have (= bear) a baby សំរាលកូន
have a look មើល; have a go ព្យាយាម។

2 កាលណាបើប្រើ have មានន័យដូចខាងលើបើបើបង្កើតប្រយោគបរិសេសនិងសំណួរដោយប្រើ do
បើបង្កើតប្រើ got ទេ ហើយបើបង្កើតប្រើទំរង់កំពុងបន្តបាន។

You **have** a month's holiday every year, **don't** you?
អ្នកបានសំរាកមួយខែរាល់ឆ្នាំមែនទេ?
Did you **have** a good journey? តើអ្នកបានសំរាកលំហែរណាមួយទេ?
~Not very. ~ មិនណាស់ណាទេ។

We **had** an accident on the M1 ។ យើងធ្លាប់គ្រោះថ្នាក់លើផ្លូវ M1 ។
We **are having** supper with Tom tonight.
យប់នេះយើង នឹងបរិភោគអាហារពេលយប់ជាមួយ Tom នៅយប់នេះ។
Mrs Jones **is having** lunch with a client at the moment.
ឥឡូវនេះអ្នកស្រី Jones កំពុងបរិភោគអាហារថ្ងៃត្រង់ជាមួយភ្ញៀវ។

3 បើបង្កើតប្រើ have got មានន័យដូចខាងលើបើបង្កើតប្រើ
ប៉ុន្តែនៅទីនេះ have got មានន័យថា ជាភាគច្រើន
អ្នកលេងប្រឡង: I've got a concert next week. I must practise.
ខ្ញុំត្រូវប្រតិបត្តិនៅអាទិត្យក្រោយ។ ខ្ញុំត្រូវតែហ្វឹកហ្វាត់។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់ទំរង់ត្រឹមត្រូវនៃ have (got) ក្នុងទំរង់ present tense:
 - ▶ I've got/I have a headache.
 - 1 I'm sorry you ___ a headache. ___ you often ___ then?
 - 2 I ___ (not) them in the holidays. But I ___ them in term time.
 - 3 you ___ a good reading lamp?
 - 4 I ___ a lamp but it ___ (not) a very strong bulb.

- ▶ ចូរដាក់ទំរង់ត្រឹមត្រូវនៃ have:
 - ▶ What's the noise? ~ My neighbour's having a party.
 - 5 ___ he often ___ parties? ~ Yes. I went to the last one.
 - 6 We ___ champagne at his last party. I think they ___ champagne tonight too.
 - 7 ___ you ___ a good time at the last party?
 - 8 Oh yes. Everyone always ___ a great time at his parties.
 - 9 But just now I ___ (not) time for parties.
We ___ a test next week.
 - 10 How often ___ you ___ tests?
~ We ___ one every two months.

Session 76: Do ទំរង់

A do ជាកិរិយាសំបូរជំនួយ
Participles: present doing, past done.

Present tense

AFFIRMATIVE	NEGATIVE
I do	I do not/ I don't
you do	you do not/ you don't
he does	he does not/ he doesn't
she does	she does not/ she doesn't
it does	it does not/ it doesn't
we do	we do not/ we don't
they do	they do not/ they don't

Interrogative: *do I? do you? does he?* etc.
Negative interrogative: *don't I? don't you? doesn't he?* etc.

Past tense

- Affirmative: *did* សំរាប់គ្រប់បុរិសៈ
- Negative: *did not/ didn't* សំរាប់គ្រប់បុរិសៈ
- Interrogative: *did I? did you? did he?* etc.
- Negative interrogative: *didn't I? didn't you? didn't he?* etc.

B do ជាកិរិយាសំបូរជំនួយ

- ទំរង់ធម្មតាមានទំរង់ដូចបានត្រូវបង្ហាញខាងលើប៉ុន្តែចំពោះប្រយោគបរិសេធ និងសំណួរយើងបន្ថែមកិរិយាសំបូរជំនួយ *do* អោយកិរិយាសំបូរជំនួយ *do* (main verb):
What do you do in the evenings? តើអ្នកនឹងធ្វើអ្វីនៅយប់នេះ?
I don't do anything. I relax. ខ្ញុំមិនធ្វើអ្វីទេ។ ខ្ញុំសំរាក។
- នៅទីនេះយើងអាចប្រើទំរង់កំពុងបន្ត។
What's he doing? តើគាត់កំពុងធ្វើអ្វី?
~ He's writing a letter. ~ គាត់កំពុងសរសេរសំបុត្រ។

do ជាកិរិយាសំបូរជំនួយ

A យើងប្រើ *do* ដើម្បីបង្កើតប្រយោគបរិសេធនិងសំណួរដែលបច្ចុប្បន្នកាលនិងអតីតកាលធម្មតា (simple present and past tenses) នៃកិរិយាសំបូរជំនួយ។

He doesn't eat meat. គាត់មិនហូបសាច់ទេ។
~ Does he eat eggs? តើគាត់ញ៉ាំស៊ុតទេ?
He didn't write. គាត់មិនបានសរសេរទេ។
~ Did he phone? តើគាត់បានទូរស័ព្ទទេ?

- យើងអាចប្រើ *do* ក្នុងប្រយោគធម្មតាដើម្បីបញ្ជាក់:
You think he doesn't understand but he does understand.
អ្នកគិតថាគាត់មិនយល់ប៉ុន្តែ គាត់ពិតជាយល់។
I did read it, honestly! គាត់ពិតជាបានអានវា, ពិតមែនណា!

- យើងអាចប្រើ *do* ក្នុងប្រយោគបញ្ជាដើម្បីឱ្យការងារងឿន, ការអញ្ជើញកាន់តែមានលក្ខណៈបញ្ចុះបញ្ចូល:
Do help me (សូមជួយខ្ញុំ) មានលក្ខណៈបញ្ចុះបញ្ចូលជាង Help me. ជួយខ្ញុំ។
Do come with us (សូមមកជាមួយយើង) មានលក្ខណៈបញ្ចុះបញ្ចូលជាង
Come with us. មកជាមួយខ្ញុំ។

- យើងអាចប្រើ *do* ក្នុងប្រយោគដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះការស្នើសុំឬសំណួរអនុញ្ញាត កាលណាយើងចង់ បង្ហាញនូវការព្រមព្រៀងឬការលើកទឹកចិត្ត។
Shall I tell him? តើខ្ញុំអាចប្រាប់គាត់បានទេ?
~Yes, do OR Do. ~ បាទ, បាទ។

B យើងអាចប្រើ *do* ដើម្បីជៀសវាងការប្រើដែលវាចនាសម្រាប់កិរិយាសំបូរជំនួយ ឬបញ្ជាក់ចម្លើយខ្លី:

Did he write to you? តើគាត់បានសរសេរលិខិតជូនអ្នកទេ?
~Yes, he did/ No, he didn't. ~ បាទ, គាត់បាន/ ទេគាត់មិនបានទេ។

- នៅក្នុងការព្រមព្រៀងឬជំនុំព្រមព្រៀងខ្លីៗ:
He drives too fast. គាត់បើកបរលឿនពេក។

~Yes, he **does**/ No, he **doesn't**. ~ បាទ, មែន/ ទេ, ពុំមែនទេ

- ក្នុងសំណួរបញ្ជាក់:
You don't take sugar, **do** you? អ្នកពុំបានដាក់ស្ករទេ, មែនទេ?
You saw him, **didn't** you? អ្នកបានឃើញគាត់មែនទេ?
- ក្នុងការបន្ថែមលើកំណត់សំគាល់:
Bill didn't like the film, but I **did**. Bill ពុំចូលចិត្តភាពយន្តនោះទេ តែខ្ញុំចូលចិត្ត។
- ក្នុងការប្រៀបធៀប:
He works harder than she **does**. គាត់ធ្វើការព្យាយាមជាងនាងធ្វើ។
- ក្នុង if-clauses:
He says he knows four languages. គាត់និយាយថាគាត់ចេះបួនភាសា។
~ If he really **does**, he'll be useful.
~ បើសិនគាត់ចេះមែន គាត់នឹងមានសារៈប្រយោជន៍។
- ក្នុងប្បាបញ្ជាក់ពេលវេលា (time clauses):
He says he'll ring back. គាត់និយាយថាគាត់នឹងទូរស័ព្ទមកវិញ។
~ When he **does**, let me know, will you?
~ នៅពេលគាត់ទូរស័ព្ទមក, សូមប្រាប់ឱ្យដឹងផង, បានទេ?

Exercise

- ▶ ចូរនិយាយកាត់អ្នកទីមួយដោយប្រើប្រយោគបដិសេធដូចបានបង្ហាញ:
▶ When he pays his taxes... ~But he *doesn't* pay his taxes!
1 When he answered your letter...~_____my letter!
2 When you make a mistake...~_____mistakes!
3 When I wrote to you . . . ~_____to me!
4 When she does her homework... ~_____her homework!
- ▶ ចូរដាក់ទំរង់ត្រឹមត្រូវនៃ do:
▶ Ann doesn't work here, but Tom does. (= Tom works here.)
5 Did he come by car? ~ Yes, he_____.
6 He swims better than I _____.
7 They earned more than we_____.
8 You don't smoke,_____you?
9 I hope you'll win. If you_____we'll have a party.
10 I'll accept his offer. ~ Before you_____, read the conditions again.

Session 77: Do ជាកិរិយាសព្វធម្មតា:

A ភាគច្រើន do ត្រូវបានគេប្រើដោយមានន័យថា “ធ្វើ (សកម្មភាព)”

He's in Alaska. គាត់នៅ Alaska ។
 What's he **doing** there? តើគាត់កំពុងធ្វើអ្វីនៅទីនោះ?
 What's Ann **doing**? តើ Ann កំពុងធ្វើអ្វី?
 ~ **She's doing** the washing-up. ~ នាងកំពុងលាងចាន។
 What **are** you **doing** tonight? តើអ្នកនឹងធ្វើអ្វីនៅយប់នេះ?
 ~ **I'm not doing** anything. ~ ខ្ញុំនឹងមិនធ្វើអ្វីទេ។
 What **does** he **do** for a living? តើគាត់នឹងធ្វើអ្វីជាម្ចាស់របស់គាត់?
 ~He is an architect. ~ គាត់ជាស្ថាបត្យករ។
 What **were** they **doing**? តើពួកគេកំពុងធ្វើអ្វី?
 ~They were playing chess. ~ ពួកគេកំពុងលេងអ្នក។
 'DIY' stands for '**Do** It Yourself'. 'DIY' ជំនួសដោយ
 '**Do** It Yourself' (សូមធ្វើការតុបតែង/ជួសជុល...ដោយខ្លួនឯង)
 You can **do** what you like but I have **to do** what I'm told.
 អ្នកអាចធ្វើអ្វីដែលអ្នកចូលចិត្ត ប៉ុន្តែខ្ញុំត្រូវធ្វើអ្វីដែលគេបានប្រាប់ខ្ញុំ។

B បំរើបំរាស់ផ្សេងទៀតនៃ do

How **do** you **do**? ជាការស្វាគមន៍ដ៏ឆ្ងល់សម។ នៅពេលមនុស្សដទៃនាក់ត្រូវបានណែនាំដោយស្គាល់
 គ្នាម្នាក់ៗត្រូវនិយាយថា: How do you do? វាមានន័យថាជាសំណួរឬប៉ុន្តែមានចំណើយទេ។
 សូមកុំច្រឡំវាជាមួយ How are you? ដែលជាសំណួរសួរអំពីសុខភាពរបស់មនុស្ស។
 The treatment **is doing** me good. ការព្យាបាលកំពុងធ្វើឱ្យខ្ញុំមានសុខភាពល្អ។
 He **did** well at school. គាត់រៀនបានល្អក្នុងសាលារៀន។
 She **does** her best. នាងធ្វើការអស់ពីសមត្ថភាព។
 Would a knife **do**? តើវាបិទមួយគ្រប់គ្រាន់ទេ?
 ~No, it wouldn't. I need scissors. ~ ទេ, វាមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ ខ្ញុំត្រូវការកាំត្រូវ។
 Would £5 **do**? តើ£5 គ្រប់គ្រាន់ទេ?
 ~No, it wouldn't. ~ ទេ, វាមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ។

Exercise

- ▶ ចូរប្រើទម្រង់ត្រឹមត្រូវនៃ do:
 - ▶ What is he **doing** now? ~ He's **doing** his home work.
 - 1 What _____ they usually _____ in the evenings? ~ They watch TV.
 - 2 What _____ you _____ tonight? ~ We're going to the theatre.
 - 3 you still _____ exercises every morning?
 ~ I if I have time. I _____ (not) them regularly.
 - 4 The pills _____ (not) him any good, so he stopped taking them.
 - 5 He's out of work. ~ What _____ all day? ~ He _____ (not) anything.
 - 6 (at a political demonstration) _____ demonstrations
 any good? ~ Sometimes they _____.

Session 78: can/may: ទំរង់

A can និង may ជាកិរិយាសម្តែងដែលមានទំរង់ participles ទេ។

AFFIRMATIVE	can/ may សំរាប់ត្រួតប្រឹស្តីទាំងអស់ក្នុងបច្ចុប្បន្នកាល និង អនាគតកាល could/might សំរាប់អតីតកាល និង ប្រយោគលក្ខខណ្ឌ។
NEGATIVE	cannot/ can't may not/ mayn't could not/ couldn't might not/ mightn't
INTERROGATIVE	can I? etc. may I? etc. could I? etc. might I? etc.
NEGATIVE	can I not/ can't I? may I not? etc.
INTERROGATIVE	etc.? might I not?/ could I not?/ mightn't I? etc. couldn't I? etc.

ទំរង់ខាងលើមានទំរង់ដូចគ្នាសំរាប់ប្រើស្របទាំងអស់ ហើយ ត្រូវភ្ជាប់ពិក្រោយ ដោយកិរិយាសម្តែងដើមគ្មាន to (infinitive without to):

He **can** swim. គាត់ចេះប្រើទឹក។

- ទំរង់ដទៃទៀតគឺ: allow/ be allowed អនុញ្ញាត
Since her last accident her husband **hasn't allowed** her to drive the car.
តាំងពីគ្រោះថ្នាក់ចុងក្រោយរបស់នាង ប្តីនាងមិនអនុញ្ញាតឱ្យនាងបើកបររថយន្ត។

can ឬ may

- A can បញ្ជាក់ការអនុញ្ញាតតាមបែបស្ម័គ្រចិត្ត
- I can មានន័យថា “ខ្ញុំត្រូវបានអនុញ្ញាតិ, ខ្ញុំអាច”
Child កុមារ: I **can** buy coke in a shop. ខ្ញុំអាចទិញទឹកក្រូចក្នុងហាង។
But I **can't** buy it in a bar. ប៉ុន្តែ, ខ្ញុំមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតិដោយទិញក្នុងហាងសាលា។
- you can មានន័យថា “អ្នកត្រូវបានអនុញ្ញាតិ, អ្នកអាច” ឬ “ខ្ញុំអនុញ្ញាតិអ្នក។”
Child to friend កុមារទៅមិត្តភក្តិ: You're lucky. អ្នកមានសំណាង។
You **can** watch TV till ten. អ្នកត្រូវបានអនុញ្ញាតិដោយមើលទូរទស្សន៍ដល់ម៉ោងដប់។
Teacher លោកគ្រូ: You **can** use your dictionaries for this test.
អ្នកត្រូវបានអនុញ្ញាតិដោយប្រើវិចិត្រក្រមសំរាប់តេស្តនេះ។
 - he/they can មានន័យថា ‘he is/ they are allowed to’ “តាត/ ពួកគេបានអនុញ្ញាត, តាត/ ពួកគេអាច”
Teacher លោកគ្រូ: Parents **can** visit the school at any time.
ឪពុកម្តាយត្រូវបានអនុញ្ញាតិទៅលេងកូននៅពេលណាក៏បាន។
 - ឬ “ ខ្ញុំអនុញ្ញាតតាត/ ពួកគេ”
Mother to child (ម្តាយនិយាយជាមួយកូន):
Your puppy **can** sleep in your room. ម៉ាកអនុញ្ញាតិឱ្យកូនក្តក់របស់កូនគេងក្នុងបន្ទប់របស់កូន។
- B may បញ្ជាក់ការអនុញ្ញាតមានលក្ខណៈផ្លូវការជាង
- I may មានន័យថា: ធម្មតាចំពោះការអនុញ្ញាតទេ, ប៉ុន្តែ may I? បានត្រូវគេនិយមប្រើណាស់។
you may ជាធម្មតាមានន័យថា “ខ្ញុំអនុញ្ញាតិអ្នក” វាមានលក្ខណៈផ្លូវការជាង you can:
Examiner អ្នកពិនិត្យ: You **may** use a calculator if you wish.
ខ្ញុំអនុញ្ញាតិឱ្យអ្នកប្រើម៉ាស៊ីនគិតលេខបើសិនអ្នកចង់។
- he/ they may ជាធម្មតាមានន័យថា “តាត/ ពួកគេត្រូវបានអនុញ្ញាត” វាមានលក្ខណៈផ្លូវការជាង he/ they can:
Parents **may** visit the school at any time.
ឪពុកត្រូវបានអនុញ្ញាតទៅលេងសាលារៀនពេលណាក៏បាន...។

Exercise

- ▶ ចូរសរសេរយោគទាំងនេះដោយប្រើ *can* ឬ *can't*:
 - ▶ In Britain YOU ARE ALLOWED To buy weapons in shops.
In Britain you can buy weapons in shops.
 - 1 But YOU AREN'T ALLOWED TO carry them in the streets.
 - 2 SO I'M NOT ALLOWED TO carry a knife, AM I?
 - 3 No, YOU AREN'T (allowed to).
 - 4 Is my sister ALLOWED TO carry her umbrella?
 - 5 oh yes, SHE'S ALLOWED TO carry her umbrella.
 - 6 if someone tries to mug her, is she ALLOWED To hit him with her umbrella?
 - 7 she ISN'T ALLOWED To hit him first, but if he hits her, she IS ALLOWED To hit back.

- ▶ ចូរសរសេរយោគទាំងនេះ។ ចូរប្រើ *may* ឬ *may not* ឬ *can* ឬ *can't*.
 - 8 (exam regulations) Candidates who finish early ARE ALLOWED TO leave the hall.
 - 9 But candidates who leave ARE NOT ALLOWED TO return.
 - 10 (student to friend). If we finish early we ARE ALLOWED TO leave the hall.
 - 11 But we AREN'T ALLOWED TO return.

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី

សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី

សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 79: សំណួរចម្លើយពេញលេញ:

A *can I? ~ I could I? ~ I may I? ហើយ might I? សុំអនុញ្ញាត*

- *can I?* ជាទំរង់ស្នើសុំស្នាលបំផុត។
- *could I?* ជាធម្មតាមានសារៈសំខាន់ជាងគេ។ យើងអាចប្រើវាសំរាប់ សំណួរចម្លើយស្នើសុំស្នាល និងសំណួរចម្លើយស្នើសុំស្នាល។
- *may I?* មានលក្ខណៈផ្លូវការជាង *could I?*
- *might I?* នៅតែមានលក្ខណៈផ្លូវការជាង និងបង្ហាញនូវភាពពុំច្បាស់លាស់នៃសំណើរបស់អ្នកនិយាយ។

B សូមសំគាល់ការប្រើសព្ទ *can/could* etc. ក្នុងស្ថានភាពនីមួយៗនិងចម្លើយចម្លើយពេញលេញទាំងនោះ។

- 1** *Can I have another sweet?* ខ្ញុំស្នើសុំភ្លាតបន្ថែមទៀតបានទេ?
~Yes, you **can**/ No, you **can't**. ~ បាទ, អ្នកអាច/ទេ, អ្នកមិនអាច។
- 2** *Could I use your phone?* តើខ្ញុំអាចប្រើទូរស័ព្ទអ្នកបានទេ?
Yes, of course you **can**. បាទអ្នក, ពិតជាអាច (NOT could)
- 3** Policeman ឆតរថល: **Could** I see your driving licence, please?
តើខ្ញុំអាចសុំមើលលិខិតបើកបររបស់អ្នកបានទេ?
- 4** (ក្នុងភោជនីយដ្ឋាន) **May** I share your table? តើខ្ញុំអាចចូលមកជុំមួយតុបានទេ?
~ Yes, of course (you **can**). ~ បាទ, បាន។
- 5** I've left my camera at home. **May I/ Might** I borrow yours?
ខ្ញុំបានបោះបង់កាមេរ៉ាខ្លួននៅផ្ទះ, តើខ្ញុំអាចសុំខ្ចីរបស់អ្នកបានទេ?
~Yes, you may. (not might) ~ បាទ, អ្នកអាច។

C យើងអាចប្រើ *can't I?* និង *couldn't I?* ដើម្បីសង្ឃឹមថា យើងទទួលបានចម្លើយវិជ្ជមាន។

Child កុមារ: **Can't** I come with you? តើខ្ញុំអាចមកជាមួយអ្នកបានទេឬ?
~ No, (you **can't**) not today. ទេ, នៅថ្ងៃនេះពុំបានទេ។
I want it done today. ខ្ញុំចង់ឱ្យវាធ្វើហើយនៅថ្ងៃនេះ។
~ **Couldn't** it wait till tomorrow? តើវាអាចរង់ចាំដល់ថ្ងៃស្អែកទេឬ?

Exercise

- ▶ សូមសំគាល់ថាអ្នកកម្រិតនីមួយៗអាចប្រើក្នុងស្ថានភាពទាំងនោះ។ សូមប្រើសព្ទ *can I?, could I?, may I? ឬ might I?*
- (in a shop) You want to try on a swimsuit. *May I try it on?*
- 1 You want to borrow a friend's timetable.
- 2 You want to use your neighbour's phone. (You don't know him well.)
- 3 You are a child and you want to go out and play. (Ask your mother.)
- 4 (on the train) You want to have a look at another traveller's newspaper. (He isn't reading it. Use *your paper*.)
- 5 You want to photocopy a page of a book.
(Ask the librarian. Use *this book*.)

Session 80: allow អនុញ្ញាត

A យើងត្រូវប្រើ *allow* ក្នុងទម្រង់ perfect និង continuous tenses:
*I **have** always **allowed** my children to eat what they like.*
 ខ្ញុំអនុញ្ញាតឱ្យកូនខ្ញុំញ៉ាំអ្វីដែលវាចង់ជានិច្ច។
*I haven't got a work permit yet, but they're **allowing** me to work temporarily.*

B *could* អាចបញ្ជាក់ការអនុញ្ញាតទៅក្នុងអតីតកាល:
*After tea the children **could** do what they liked.*
 ក្រោយពេលផឹកតែកុមារអាចធ្វើអ្វីដែលវាចូលចិត្ត។ “វាត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយធ្វើអ្វីដែលវាចូលចិត្ត”។

- ប៉ុន្តែចំពោះការអនុញ្ញាតពិសេស យើងប្រើ *was/ were allowed to*:
*It was after hospital visiting hours, but I **was allowed** to visit him.*
 វាហួសមេរៀនសួរសុខទុក្ខអ្នកជំងឺ ប៉ុន្តែខ្ញុំត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចូលសួរសុខទុក្ខគាត់។

- *couldn't*, អាចត្រូវបានប្រើទូលំទូលាយជាង:
*We arrived late and **couldn't** get in/ weren't **allowed** in till the interval.*
 ខ្ញុំបានមកដល់យឺតយ៉ាវ ហើយពុំត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចូលរហូតដល់ពេលសំរាក។
 (ការបដិសេធអោយឡែកចំពោះការអនុញ្ញាត)
*Patients **couldn't** smoke in the wards.* អ្នកជំងឺពុំត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យជក់បារីក្នុងបន្ទប់ទេ។
 (ការបដិសេធទូទៅចំពោះការអនុញ្ញាត)

Exercise

- ▶ គួរដាក់ *could* ឬ *was/ were allowed to*. ជូនកាលអាចប្រើទម្រង់ទាំងពីរ:
 - ▶ Non-residents could (or were allowed to) have meals in the hotel restaurant.
 - 1 But they____(not) use the residents' lounge.
 - 2 Guests____(not) bring dogs into the hotel.
 - 3 But Tom brought in his guide dog. He____, bring him in.
 - 4 Guests____(not) park in front of the hotel.
 - 5 But sometimes disabled guests____park there.

រៀបរៀងដោយ បណ្ឌិត បុន សុភ័ក្តិ

Reference

A.J. Thomson and A. V. Martinet. (2003). Oxford Pocket English Grammar, Oxford University Press, Oxford, United Kingdom

Session 80: may/might

A ទំរង់

- may/might ប្រើជាមួយគ្រប់បុរិសៈទាំងក្នុងបច្ចុប្បន្ននិងអនាគតកាល។
- might ប្រើនៅពិគ្រោយកិរិយាសព្ទក្នុងអតីតកាលនិងក្នុងប្រយោគលក្ខខណ្ឌ។
- Negative: may not, might not/ mightn't.

B may/might + កិរិយាសព្ទដើមក្នុងទំរង់បច្ចុប្បន្នកាល អាចបញ្ជាក់ពីលទ្ធភាពក្នុងបច្ចុប្បន្នកាល ឬអនាគតកាល។

I rang him but got no answer. ខ្ញុំបានទូរស័ព្ទទៅគាត់ប៉ុន្តែពុំមានមឃើលឺតប។

~ He **may/ might** be away. ~ ប្រហែលជាគាត់ចេញប្រកា។

The price **may/ might** go up. តម្លៃប្រហែលជាឡើង។

He **may/ might** not believe you. ប្រហែលជាគាត់ពុំជឿអ្នក។

- នៅទីនេះអ្នកអាចប្រើ may ឬ might ។ might បង្កើតការសង្ស័យបន្ថែមបន្តិច។

C យើងប្រើ might, ពុំមែន may ទេ, កាលណាប្រយោគត្រូវបានផ្ដើមដោយកិរិយាសព្ទក្នុងអតីតកាល។

He said he **might** not have time for a meal.

គាត់និយាយថាគាត់ប្រហែលជាពុំមានពេលសម្រាប់ហូបអាហារទេ។

- និងក្នុងប្រយោគលក្ខខណ្ឌទី២:

If you paid your staff more they **might** work better.

ប្រសិនបើអ្នកឱ្យប្រាក់ខែបុគ្គលិកអ្នកច្រើនជាងនេះពួកគេប្រហែលធ្វើការខ្លាំងជាងនេះ។

D ជាធម្មតាយើងប្រើ do you think? “តើអ្នកគិតថា” ក្នុងប្រយោគសណ្ឋាន:

Do you think he believes/ will believe you? តើអ្នកគិតថាគាត់ជឿអ្នកទេ?

- ឬ be + likely + infinitive:

Is he **likely** to believe you? តើគាត់ពិតជាជឿអ្នកឬ?

Are prices **likely** to go up? តើតម្លៃនឹងឡើងឬ?

Exercise

- ▶ Tom ចង់ធ្វើពិធីបំប្រុងអាងសាច់គោនៅក្នុងសួនច្បារ។ Ann និង Bill ពុំដឹងច្បាស់ថាត្រូវធ្វើអ្វីទេ។ ចូរសរសេរប្រយោគឡើងវិញដោយប្រើ: may ឬ might. ជូនកាលអាចប្រើទំរង់ទាំងពីរ។
 - ▶ Bill: PERHAPS it WILL rain. It may (or might) rain.
 - ▶ Ann: And if it was very wet PERHAPS people WOULDN'T come. And if it was very wet people mightn't come.
- 1 Bill: PERHAPS it WILL be windy.
- 2 Ann: And if it was windy PERHAPS people WOULDN'T want to eat out of doors.
- 3 Bill: PERHAPS your brother WILL bring his dogs.
- 4 Tom: Yes, he said that PERHAPS he WOULD bring them.
- 5 Bill: if other people bring their dogs PERHAPS there'LL be a dog fight.

Session 82: may/might + have done ..etc.

- A យើងប្រើទាំងនេះ ក្នុងការប៉ាន់ស្មានអំពីសកម្មភាពក្នុងអតីតកាល។
*He **may/ might have missed** the train. ប្រហែលជាគាត់បានខកថ្ងៃរឿង។*
*He **may/ might not have received** the letter. ប្រហែលជាគាត់ពុំបានទទួលលិខិតទេ។*
- ប៉ុន្តែយើងត្រូវការប្រើ *might* ក្រោយទាំងអតីតកាល។
*She said that he **might have missed** the train.*
នាងនិយាយថាគាត់ប្រហែលជាខកថ្ងៃរឿង។
- B យើងអាចប្រើ *might* (ប៉ុន្តែមិន *may*) + *have* + past participle ចំពោះសកម្មភាពដែលអាចកើតឡើង
 ប៉ុន្តែពុំបានកើតឡើង។
Why did you leave the matches there? ហេតុអ្វីអ្នកទុកដីក្រអូបនៅទីនេះ?
*The children **might have started** a fire. ក្មេងៗអាចបង្កាត់ភ្លើង។*
(But they didn't start one. ប៉ុន្តែវាពុំបានបង្កាត់ភ្លើងទេ)
- C យើងអាចប្រើ *might* + *have* + past participle ក្នុងប្រយោគលក្ខណ៍ប្រភេទទី៣:
*If you had tried again you **might have passed**.*
ប្រសិនបើអ្នកព្យាយាមបន្តទៀតប្រហែលជាអ្នកអាចជាប់។

Exercise

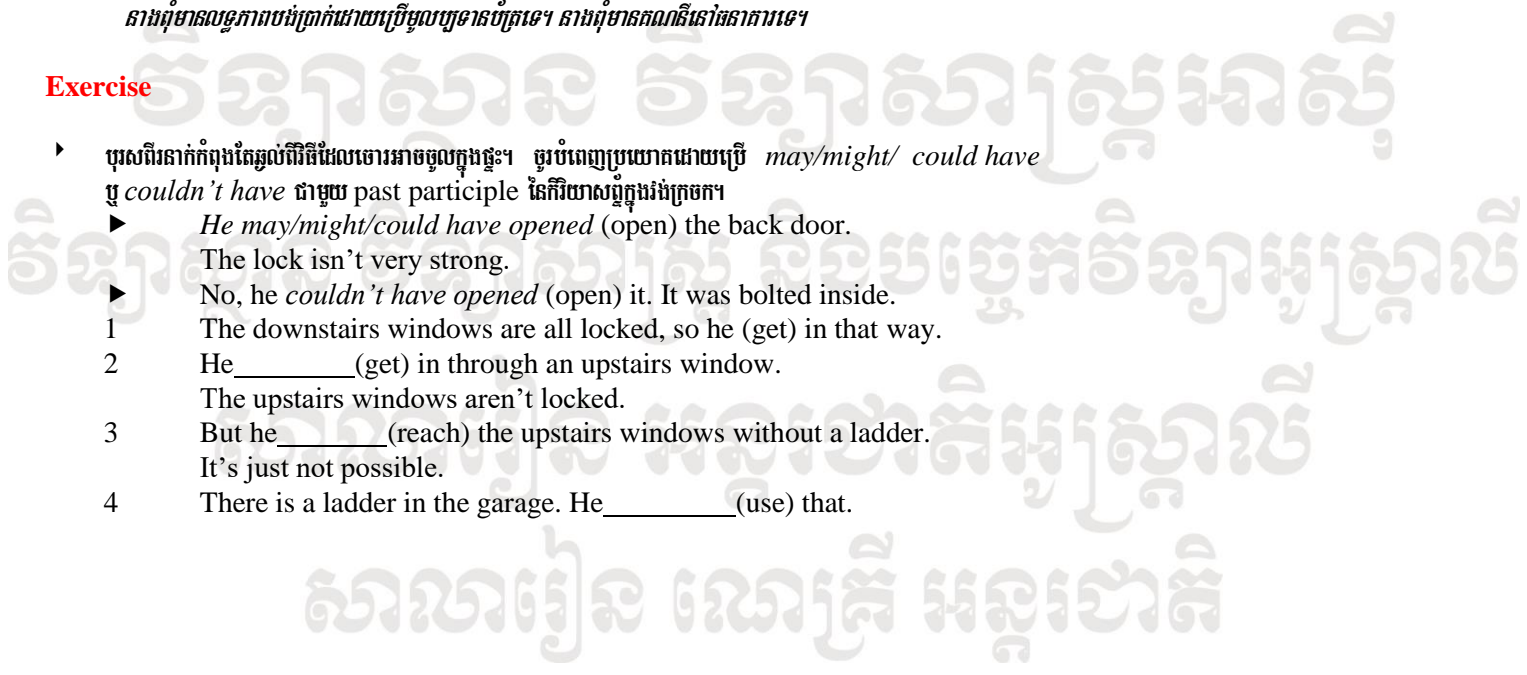
- ▶ បុរសចំណាស់ម្នាក់បានស្លាប់ ដោយបន្ទាល់នាឡិកាមាសរបស់គាត់ឱ្យកូនស្រីគាត់។ ប៉ុន្តែនាងពុំអាចរក
 នាឡិកាឃើញហើយនាងនឹងប្តឹងតារាងតម្លៃដែលបានកើតឡើងចំពោះវា។ ចូរបំពេញប្រយោគដោយប្រើ
may ឬ *might* ជាមួយ past participle នៃកិរិយាសព្ទដែលសរសេរជាអក្សរធំ។
 ជូនកាល អាចប្រើបានទាំង *may* និង *might*:
 - ▶ Perhaps he LOST it. ~ Yes, he may/ might have lost it.
 - ▶ Perhaps he SOLD it. ~ Yes, if someone had made him a good offer for it he might have sold it.
 - 1 Perhaps he LENT it to someone. ~ Yes, he _____ it to Peter, who collects gold watches.
 - 2 Perhaps he SENT it to be repaired. ~ Yes, if it had stopped working, he _____ it to a jewellers'.
 - 3 Perhaps he GAVE it away. ~ Yes, he _____ it to George. George was always asking for it.
 - 4 Perhaps he FORGOT he'd promised it to you. ~ Yes, he had a bad memory. He _____.
 - 5 Perhaps he HID it somewhere. ~ Yes, if he had wanted to keep it safe, he _____ it.

Session 83: could ជំនួស may/ might

- A យើងអាចប្រើ *could be* ជំនួស *may/might be*:
 What kind of tree is this? តើវាជាដើមឈើអ្វី?
 ~ I'm not sure. ~ ខ្ញុំមិនប្រាកដទេ។ It **could** be a maple OR It **may/might** be a maple.
 វាប្រហែលជាដើមឈើម៉ាប៊ែរ។
- ប៉ុន្តែយើងមិនអាចធ្វើដូចនេះក្នុងប្រយោគសំណួរទេ ពីព្រោះវាមានអត្ថន័យខុសគ្នា។ ចូរប្រៀបធៀប:
 It **may/might** not be a maple. ប្រហែលជាវាមិនមែនដើមឈើម៉ាប៊ែរទេ។
 It **couldn't** be a maple. វាមិនអាចជាដើមឈើម៉ាប៊ែរទេ។
- B យើងអាចប្រើ *could + have + the past participle* នៃកិរិយាសម្តែងណាមួយក៏បាន
 ដើម្បីជំនួសឱ្យ *may/might + have + past participle*:
 She **could/ may/ might** have paid by cheque.
 ប្រហែលជាវាអាចបង់ប្រាក់ដោយប្រើមូលប្បទានប័ត្រ។
 ដូចខាងលើដែរ, វាមានន័យខុសគ្នាក្នុងប្រយោគសំណួរ។ ចូរប្រៀបធៀប:
 She **may/ might not** have paid by cheque.
 ប្រហែលជាវាអាចបង់ប្រាក់ដោយប្រើមូលប្បទានប័ត្រ។
 She **couldn't have paid** by cheque. She hasn't got a bank account.
 វាមិនអាចប្រើប្រាស់ប័ត្រដោយប្រើមូលប្បទានប័ត្រទេ។ វាមិនមានគណនីនៅឯធនាគារទេ។

Exercise

- ▶ បុរសពីរនាក់កំពុងតែឆ្ងល់ពីវិធីដែលម្ចាស់ផ្ទះអាចចូលក្នុងផ្ទះ។ ចូរបំពេញប្រយោគដោយប្រើ *may/might/ could have* ឬ *couldn't have* ជាមួយ past participle នៃកិរិយាសម្តែងក្នុងរង្វង់ក្រចក។
 - ▶ He *may/might/could have opened* (open) the back door.
 The lock isn't very strong.
 - ▶ No, he *couldn't have opened* (open) it. It was bolted inside.
 - 1 The downstairs windows are all locked, so he (get) in that way.
 - 2 He _____ (get) in through an upstairs window.
 The upstairs windows aren't locked.
 - 3 But he _____ (reach) the upstairs windows without a ladder.
 It's just not possible.
 - 4 There is a ladder in the garage. He _____ (use) that.

Session 84: can

- A Subject + *can* អាចមានន័យថា “មានលទ្ធភាព” ឬ “កាលៈទេសៈអនុញ្ញាត”:
You can get to the top of the mountain by cable car.
 អ្នកអាចទៅដល់កំពូលភ្នំដោយជិះរថយន្តខ្សែកាប។
 - ទំរង់អតីតកាលគឺ *could*:
You couldn't drink the water, it was polluted.
 អ្នកមិនអាចផឹកទឹកនោះបានទេ, វាពុល។
- B *can* ក៏អាចបញ្ជាក់លទ្ធភាពម្តងម្កាលក្នុងប្រយោគវិជ្ជមានដែរ។
Strikes can last for a long time. ជួនកាលកូដកម្មមានរយៈពេលយូរលង់។
 - ទំរង់អតីតកាលគឺ *could*:
These demonstrations could be very violent.
 ជួនកាលបាតុកម្មអាចសាហាវយ៉ាងខ្លាំង។

ទំរង់

- Affirmative: *can* សំរាប់រាល់បុរិសៈក្នុងបច្ចុប្បន្នកាល, *could* សំរាប់រាល់បុរិសៈក្នុងអតីតកាល និង លក្ខខណ្ឌ។
- Negative: *cannot/ can't, could not/ couldn't.*
- Interrogative: *can he? etc., could he? etc.*
- Negative interrogative: *can he not/ can't he? could he not? etc.*
- យើងប្រើកិរិយាសព្ទដើមគ្មាន *to* នៅពីក្រោយ *can*:
I can pay by cheque. ខ្ញុំអាចបង់ប្រាក់ដោយប្រើមូលប្បទានច្រក។
- ទំរង់ផ្សេងទៀតគឺ *be able*
 Perfect tenses:
I've been able to read since I was five. ខ្ញុំមិនអាចតាំងពីខ្ញុំអាយុបានប្រាំឆ្នាំ។
He said he'd been able to read since he was five.
 គាត់បាននិយាយថាគាត់មិនអាចតាំងពីគាត់អាយុប្រាំឆ្នាំ។
- ទំរង់ infinitive គឺ: *to be able*
It's nice to be able to pay by credit card.
 វាជាការប្រសើរដែលអាចបង់ប្រាក់ដោយប្រើប័ណ្ណឥណទាន។
- ទំរង់ Gerund គឺ: *being able*
Being able to buy things by mail order is very convenient.
 ការអាចទិញវត្ថុដោយបញ្ជាទិញតាមសំបុត្រជាការប្រពៃណាស់។

Exercise

- ▶ Bill និង Tom កំពុងអានព័ត៌មានអំពីសាលាបង្រៀនជិះទូក។ ចូរដាក់ *can, can't, will be able to, have/ has been able to* ឬ *be able to*.
 - ▶ Bill: It says here that all students must *be able to* swim.
 - 1 Tom: But I ____ (not) swim. ____ you swim?
 - 2 Bill: Yes. I ____ swim since I was six.
 - 3 Tom: You're like my brother. He ____ swim since he was four.
 - 4 Bill: But you ____ learn to swim at any age.
if you start lessons now, you ____ swim in a week's time.
 - 5 Tom: Are you sure that I ____ swim after only a week's lessons?

Session 85: បំរើបំរាស់

- A យើងប្រើ *can* ឬ *am/are/is able* សំរាប់បញ្ជាក់សមត្ថភាពក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន។ *can* ត្រូវបានគេនិយមប្រើជាង។
I can't read a word of Russian. Can you?
 ខ្ញុំពុំចេះអាក្រក់ស្រីមួយមាត់សោះ។ តើអ្នកចេះទេ?
His foot is still in plaster, but he is able to walk a little now.
 ជើងគាត់នៅក្នុងឆ្នាំងនៅឡើយ ប៉ុន្តែគាត់អាចដើរបានបន្តិចៗហើយឥឡូវនេះ។
- B យើងប្រើ *could* ឬ *was/were able* សំរាប់អតីតកាល។
 - យើងប្រើ *could* សំរាប់អតីតកាល។
He could speak six languages. គាត់ចេះនិយាយភាសាសាមីសិបប្រាំបី។
 - យើងប្រើ *was/were able* សំរាប់សមត្ថភាពនិងសកម្មភាពពិសេសៗ។
The plate broke but I was able to mend it. ចានបានបែកប៉ុន្តែខ្ញុំអាចជួសជុលវាបាន។
 - យើងប្រើ លក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលខាងលើក្នុងសំណួរ:
Were you able to mend the plate? តើអ្នកអាចជួសជុលបានឬទេ?
 - ប៉ុន្តែយើងអាចប្រើ *could* សំរាប់សកម្មភាពពិសេសៗជាមួយកិរិយាសម្តែងពិរិយា និង ក្នុងប្បាថមិសេសៗ:
I could hear him shouting. ខ្ញុំអាចឮគាត់ស្រែក។
I looked for it but I couldn't find it. ខ្ញុំបានរកវាប៉ុន្តែខ្ញុំមិនអាចឃើញវា។
- C យើងអាចប្រើ *will/shall be able* សំរាប់អនាគតកាល:
He'll be able to swim after a few more lessons.
 គាត់នឹងចេះហែលទឹកបន្ទាប់ពីរៀនពីរបីមេរៀនបន្ថែមទៀត។
- D យើងអាចប្រើ *could* ឬ *would be able* សំរាប់ប្រយោគលក្ខខណ្ឌ។
Could you carry your luggage yourself if you had to?
 តើអ្នកអាចយកវត្ថុរបស់អ្នកបានទេបើសិនជាចាំបាច់?
- E សំរាប់ *could you/couldn't you* ប្រើក្នុងការស្នើ។
- F ជំនួស *not able*, ជាញឹកញយយើងប្រើក្នុងនាម *unable*:
I am unable to see anything without my glasses.
 ខ្ញុំមិនអាចមើលឃើញទេដោយគ្មានវ៉ែនតារបស់ខ្ញុំ។

Exercise

▶ ចូរដាក់ *could, couldn't* ឬ *was/were able to*.
 ចូរប្រើ *was/were able to* នៅពេលចាំបាច់។
 Last month I had a fire in my kitchen. I (1) *couldn't* (not) put it out and I (1) _____ (not) phone the Fire Brigade from my house but I (2) _____ wake my neighbour and ask if I could use her phone. She (3) _____ see smoke pouring out of my window so she said, 'Of course'. My hands were shaking but I (4) _____ dial 999 and give my address. The Fire Brigade came quickly and (5) _____ put the fire out. But for a week afterwards you (6) _____ still smell smoke.

Session 86: could + have done etc.

- ហើងប្រើទាំងនេះដើម្បីបង្ហាញថា “ប្រធាន” ធ្លាប់មានសមត្ថភាពធ្វើអ្វីមួយប៉ុន្តែពុំបានធ្វើវា:
Why didn't you ask Tom? ហេតុអ្វីអ្នកពុំសួរ Tom?
He **could have lent** you the money. គាត់អាចឱ្យអ្នកខ្ចីប្រាក់បាន។
- ឬនៅពេលយើងពុំដឹងថាគាត់ចេះធ្វើឬអត់:
I wonder who told her the news. ខ្ញុំគ្រាន់តែស្វែងរកព័ត៌មានទៅនាង។
Bill knew. He **could have told** her. Bill ដឹង។ គាត់បានប្រាប់នាងឬអត់។

Exercise

▶ ចូរដាក់ *could have* ជាមួយ past participle នៃកិរិយាសព្ទមួយក្នុងចំណោមកិរិយាសព្ទទាំងនេះ
ring, save, write, walk

- ↑ A: I couldn't come to work. There was a bus strike.
B: But it's only three miles. You *could have walked*.
- 1 A: I didn't save any money last year.
B: But you have a good salary. You _____ more than £ 1,000.
- 2 A: I didn't know your phone number.
B: But you knew my address. You _____ to me.
- 3 A: I rang once but got no answer.
B: You _____ again.

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី

សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី

សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 87: ought to និង should: forms ទំរង់

A យើងអាចប្រើ *ought to* ឬ *should* សំរាប់គ្រប់ប្រសិទ្ធភាពៈ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬអនាគតកាលៈ

You **ought to** tell OR **should** tell him today or tomorrow.

អ្នកត្រូវតែប្រាប់ ឬ គប្បីប្រាប់គាត់នៅថ្ងៃនេះឬថ្ងៃស្អែក។

• នៅក្រោយទំរង់អតីតកាលៈ

He thought I **ought to** go OR **should** go at once.

គាត់គិតថាខ្ញុំគួរតែទៅ ឬ គប្បីទៅឱ្យឆាប់។

• ជាមួយ perfect infinitive:

You **ought to** have OR **should** have paid him at once.

អ្នកគួរតែបង់ប្រាក់ ឬ គប្បីបង់ប្រាក់ឱ្យគាត់ឱ្យឆាប់។

B នៅក្រោយ *ought* យើងប្រើទំរង់ infinitive:

You **ought to ring** him. អ្នកគប្បីទូរស័ព្ទទៅគាត់។

នេះជាមូលហេតុដែលយើងហៅថាទំរង់ *ought to*។

• យើងប្រើ infinitive គ្មាន *to* នៅពីក្រោយ *should*:

You **should ring** him. អ្នកគប្បីទូរស័ព្ទទៅគាត់។

ought to និង should: បំរើបំរាស់

• នៅទីនេះ *ought to* និង *should* មានអត្ថន័យដូចគ្នា គឺប៉ុន្តែ *should* ត្រូវបានគេនិយមប្រើជាង។
ជាញឹកញយយើងអាចប្រើ *ought to/should* ដើម្បីបញ្ជាក់កាតព្វកិច្ចរបស់ប្រធានរបស់កិរិយាសំបូរ។

You **ought to** write to your mother. អ្នកគួរតែសរសេរសំបុត្រទៅម្តាយអ្នក។

Ann **should** take more exercise. Ann គប្បីហាត់ប្រាណប្រើជាងនេះ។

• ដើម្បីបង្ហាញសកម្មភាព ឬការរៀបចំត្រឹមត្រូវ ឬ សមរម្យ។

There **ought to** be more buses on this route.

វាគួរតែមានរថយន្តក្រុងច្រើនជាងនេះនៅតាមផ្លូវ។

He **should** insure his house. គាត់គប្បីធានារ៉ាប់រងសំគាត់។

• បង្ហាញជំនុំជម្រើស:

You **ought to** book a seat. អ្នកគួរតែកក់កន្លែងអង្គុយ។

You **should** keep a copy of the letter. អ្នកគប្បីរក្សាច្បាប់ចំរងនៃលិខិតនេះ។

Exercise

▶ ឱ្យពួកអ្នកកំពុងអង្វរទាំងអស់អ្នកប្រើវិយារបស់កូនប្រុសគាត់។ ម្តាយរបស់កូន ប្រុសយល់ស្របទាំងស្រុង។
ចូរសរសេរអ្វីដែលម្តាយនិយាយ។ ចូរប្រើ *should* ឬ *shouldn't* និងពាក្យនៅក្នុងរង្វង់ក្រចក និងកិរិយាសំបូរ:

↑ He only shaves once a week. ~ (Yes/ more often)

Yes, he **should** shave more often.

↑ He wears ear-rings! ~ (Yes)

Yes, he **shouldn't** wear ear-rings.

1 He only cuts his hair once a month. ~ (Yes/ more often)

2 He doesn't get up till 10. ~ (Yes/ earlier)

3 He borrows my shirts. ~ (Yes/ your)

4 He uses my razor. ~ (Yes/ your)

5 He isn't trying to find a job. ~ (Yes)

Session 88: ought to/ should have doneetc.

- A បើយើងនិយាយ *You ought to have written*, យើងចង់និយាយថា “អ្នកពុំបានសរសេរសំបុត្រ ហើយនេះជាការខុសឆ្គង ឬ “អ្នកពុំបានសរសេរសំបុត្រហើយជាអំពើល្ងង់ខ្លៅ” ប្រហែលគ្នានេះដែរចំពោះ *He shouldn't have left her*. មានន័យថា “គាត់បានចាកមោលនាង” ហើយនេះជាអំពើខុសឆ្គង ឬ ល្ងង់ខ្លៅ។
- B ទំរង់បំពេញត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ក្នុងភាសានិយាយ:
ought to have= *ought to 've*, *ought not to have*= *oughtn't to 've*,
should have= *should 've*, *should not have*= *shouldn't 've*
- C ប្រៀបធៀប *ought to/ should have done* និង *could have done*។
បើសិនយើងប្រើ *ought to/ should* នៅទីនេះយើងបង្ហាញថា ប្រធានបានធ្វើសកម្មភាពយ៉ាងខុសឆ្គង ឬក្តីភ្លើ។ ដូច្នេះយើងកំពុងរិះគន់ ឬ ជំទាស់ប្រធាន។ បើសិនយើងប្រើ *could* យើងមិនកំពុង ជំទាស់ ឬរិះគន់ទេ។ យើងត្រាស់តែកំពុងចង្អុលបង្ហាញសកម្មភាពដែលអាចធ្វើបានប៉ុណ្ណោះ។

Exercise

- ▶ Tom បានសំរាកមួយយប់នៅសណ្ឋាគារថ្ងៃមួយហើយគាត់ពុំពេញចិត្ត។ គាត់អ្វីទៅដាក់ភ្នាក់ងារទេសចរណ៍ ដែលបានកក់បន្ទប់នោះអោយគាត់។ ភ្នាក់ងារទេសចរណ៍ជាមនុស្សមានសមត្ថភាព។ តូមគិតថាអ្នកជា ភ្នាក់ងារទេសចរណ៍នោះ ហើយផ្តល់យោបល់ដូចដែលបានបង្ហាញ។ តូមប្រើ *should've*។
 - ↑ Tom: You booked me a room with a bath but they gave me one with a shower.
That was bad. They should've given you a room with a bath.
 - 1 Tom: They didn't carry my luggage up. ~
 - 2 Tom: The central heating wasn't on. ~
 - 3 Tom: They said breakfast was at 7.30 but it wasn't served till half past eight. ~
 - 4 Tom: I asked them to call me at 7 but they didn't call me till 8. ~

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
 វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 89: must: ទំរង់

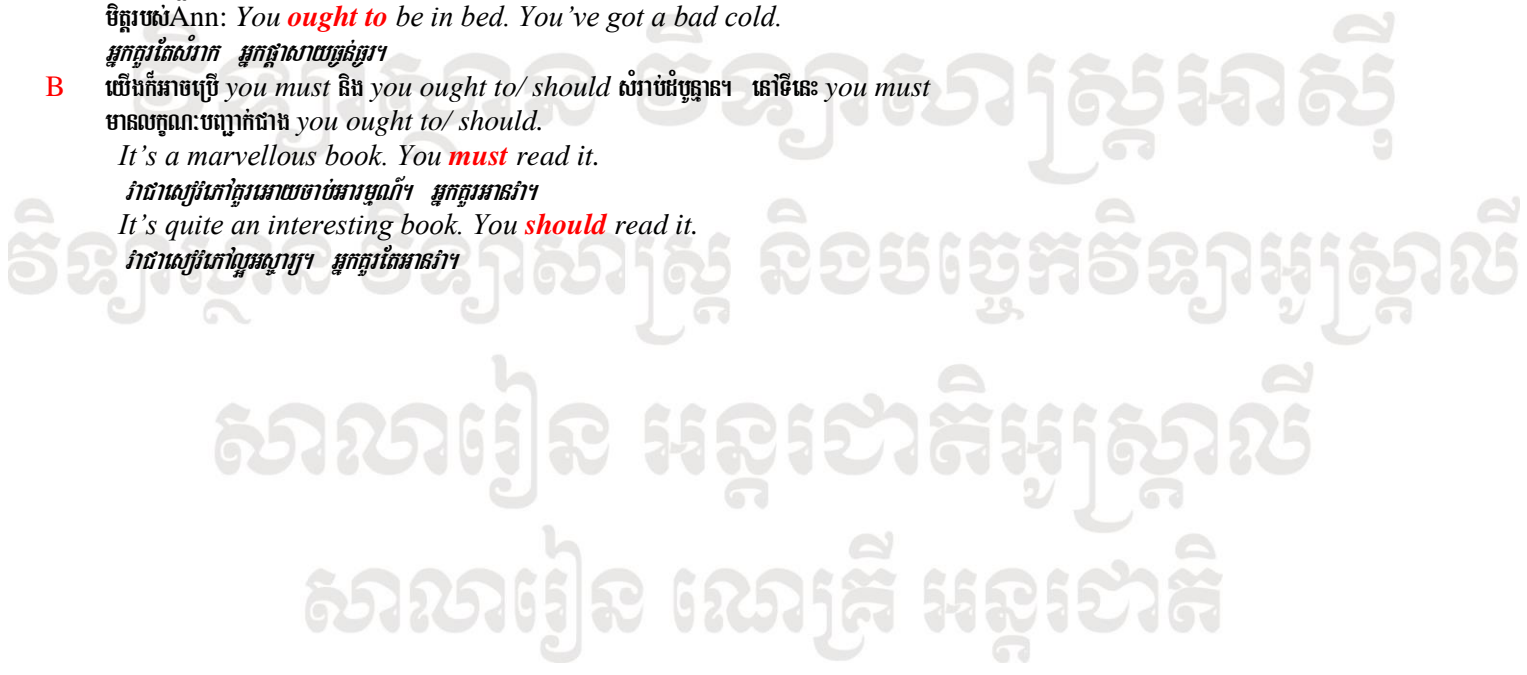
- A យើងប្រើ *must* សំរាប់រាល់បុរិសៈក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងអនាគតកាលៈ
- Negative: *must not/ mustn't* ។
- Interrogative: *must I? etc* ។
- Negative interrogative: *mustn't I? etc* ។
- *must* ជុំមានទំរង់អតីតកាលទេ ដូច្នោះទៅទីនេះយើងប្រើ *had to* ។

- B យើងប្រើ infinitive គ្មាន *to* នៅក្រោយ *must*:
Policeman ឥតរំលោភ: You **must move** your car, sir. អ្នកត្រូវយកទ្វាររបស់អ្នកចេញ។
- ប៉ុន្តែ *have* ត្រូវការ infinitive ពេញលេញ:
We **had to move** the car. យើងត្រូវតែរំកិលទ្វារ។

must /ought to/ should សំរាប់កាតព្វកិច្ច

- A យើងប្រើ *must* កាលណាអ្នកនិយាយមានអំណាចផ្តល់បទបញ្ជាៈ
ឪពុករបស់ Ann: You **must** be in by 10.30. កូនត្រូវមកផ្ទះនៅម៉ោង១០.៣០។
- គេប្រើ *ought to* និង *should* បើសិនអ្នកនិយាយគ្មានអំណាច។ ជាធម្មតា វាបង្ហាញពីមនសិការ និង យោបល់ផ្ទាល់។
មិត្តរបស់ Ann: You **ought to** be in bed. You've got a bad cold.
អ្នកគួរតែសំវែក អ្នកគួរសាយអ្វីផងដែរ។

- B យើងក៏អាចប្រើ *you must* និង *you ought to/ should* សំរាប់ជំនុំផ្តល់។ នៅទីនេះ *you must* មានលក្ខណៈបញ្ជាក់ជាង *you ought to/ should*.
It's a marvellous book. You **must** read it.
វាជាសៀវភៅគួរអោយចាប់អារម្មណ៍។ អ្នកគួរអានវា។
It's quite an interesting book. You **should** read it.
វាជាសៀវភៅគួរអោយអស្ចារ្យ។ អ្នកគួរតែអានវា។

សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 90: have to: ទំរង់

- A Present: *have (got) to*.
- Past: *had to*.
- Future: *will/ shall have to*.
- B យើងប្រើ infinitive មាន to សំរាប់បញ្ជាក់ពិភាក្សាភារកិច្ច:
We **'ll have to wait** till the fog lifts. យើងត្រូវតែរង់ចាំរហូតដល់អង្គុំបាត់អស់។
- C *have to* និង *have got to*
- យើងអាចប្រើទំរង់ណាក៏បានសំរាប់សកម្មភាពទោល:
I **have to** go now OR I **'ve got to** go now. ខ្ញុំត្រូវតែទៅឥឡូវនេះ។
- got មានលក្ខណៈធម្មតាតិចជាង សំរាប់កាតព្វកិច្ចជាទំលាប់។
I **have to** write an essay every week. ខ្ញុំត្រូវសរសេរហ្វឹមខ្លីៗរាល់សប្តាហ៍។
- ជាធម្មតា *have got to* ត្រូវតែបំព្រួញ
He **'s got to** wait. គាត់ត្រូវតែរង់ចាំ។
We **'ve got to** wait with him. យើងត្រូវតែរង់ចាំជាមួយគាត់។

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
 វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 91: must ឬ have to?

- A affirmative forms ទំរង់វិជ្ជមាន
 - Future: *must* ឬ *will/ shall have to*; Present: *must* ឬ *have (got) to*.
 - វាមានទំរង់អតីតកាលតែមួយគត់គឺ: *had to*.

B យើងប្រើ *must* កាលណាអ្នកនិយាយមានអំណាចចេញបទបញ្ជា
 Airport regulations: បទបញ្ជាអាកាសយានដ្ឋាន:
Passengers must check in an hour before their flight.
 អ្នកដំណើរត្រូវតែចុះឈ្មោះមួយម៉ោងមុនពេលហើរ។

- យើងប្រើ *have to* កាលណាអ្នកផ្សេងទៀតមានអំណាចដាក់មែនអ្នកនិយាយទេ។ យើងហៅថា “អំណាចពីក្រៅ” (external authority)។
 Tom: *Passengers have to check in an hour before their flight, so you'll have to check in at 9.30, Ann.*
 អ្នកដំណើរត្រូវតែចុះឈ្មោះមួយម៉ោងមុនពេលហើរដូច្នោះអ្នកត្រូវតែចុះឈ្មោះមុនម៉ោង៩:០០, Ann.
 (អ្នកមានអំណាចពេលនេះគឺក្រុមហ៊ុនអាកាសចរ ពុំមែន Tom ទេ)

- យើងក៏អាចប្រើ *have to* កាលណា សកម្មភាពនោះចាំបាច់សំរាប់ហេតុផលផ្សេងទៀត:
Everybody has to eat. មនុស្សគ្រប់រូបត្រូវតែញ៉ាំ។

C Present and future: ឧទាហរណ៍នៃ *must* និង *have to*

1 Second person បុរិសៈទី២
 • អ្នកចាត់ការកន្លែងបោកកាត់និយាយទៅកាន់ភ្ញៀវថ្មី: *You must wait till the machine stops.*
 អ្នកត្រូវរង់ចាំរហូតដល់ម៉ាស៊ីនឈប់។ (អំណាចរបស់អ្នកនិយាយ)
 ភ្ញៀវចាត់និយាយទៅកាន់ភ្ញៀវថ្មី: *You have to wait till the machine stops.*
 អ្នកត្រូវតែរង់ចាំរហូតដល់ម៉ាស៊ីនឈប់។ (អំណាចខាងក្រៅ)

2 Third person បុរិសៈទី៣
 បទបញ្ជារបស់ភ្ញៀវក្រោមដីនាទីក្រុងឡុង: *All passengers must have a ticket.*
 រាល់អ្នកដំណើរត្រូវតែមានសំបុត្រ (អំណាចរបស់អ្នកនិយាយ)។
My son has to wear uniform at school. កូនប្រុសខ្ញុំត្រូវតែស្លៀកពាក់ឯកសណ្ឋានសិស្ស (អំណាចពីក្រៅ)
People often have to queue at the ticket office.
 ជារៀងរាល់មនុស្សត្រូវតែរង់ចាំរហូតដល់ការិយាល័យលក់សំបុត្រ។ (ភាពចាំបាច់)។

3 First person បុរិសៈទី១
 • យើងអាចប្រើ *I/ we must* ឬ *I/ we have to*.
 • *must* ត្រូវបានគេនិយមប្រើជាង កាលណាកាតព្វកិច្ច ជាភារកិច្ចបន្ទាន់ ឬ សំខាន់ចំពោះអ្នកនិយាយ។
Look at the time! I must run! ឱរមើលម៉ោង! ខ្ញុំត្រូវតែរត់!
I must catch the 8.30 train tomorrow. ខ្ញុំត្រូវតែរង់ចាំរទេះភ្លើងចេញម៉ោង៨:៣០នៅថ្ងៃផ្អែក។
(will have to ក៏អាចប្រើបានដែរ ប៉ុន្តែមានលក្ខណៈបញ្ជាក់តិចជាង)
 • *have to* ត្រូវបានគេនិយមប្រើជាងសំរាប់កាតព្វកិច្ចជាទូទៅ ឬភាពចាំបាច់:
I have to catch the 8.30 train every morning.
ខ្ញុំត្រូវតែរង់ចាំរទេះភ្លើងចេញម៉ោង៨:៣០រាល់ព្រឹក។
I usually have to stand all the way.
 ជាធម្មតាខ្ញុំត្រូវតែឈរតាំងពីពេលចេញដំណើររហូតដល់គោលដៅ។

D Past: ទំរង់អតីតកាល
 • យើងពុំមានបញ្ហានៅទីនេះទេ ដោយសារវាមានទំរង់អតីតកាលតែមួយគត់គឺ *had to*:
There was no oil; I had to cook it in butter. វាក្មេងប្រេងទេខ្ញុំត្រូវម៉ែនវាក្នុងប៊ែរ។

Exercise

- ▶ អ្នកនាំភ្ញៀវម្នាក់កំពុងប្រាប់ទិសដៅទៅក្រុមអ្នកទេសចរណ៍របស់គាត់។ Tom និង Ann កំពុងស្តាប់និងកត់ត្រា។
 ចូរប្រើ *must* ឬ *have to*
 ↑ Guide: You *must* be ready by eight tomorrow morning.
 1 Tom: Poor tourists. They _____ get up early tomorrow.
 2 Ann: But people on bus tours always _____ get up early.
 3 Guide: You _____ keep together. It's easy to get lost.
 4 Tom: Some of them will get lost and he _____ go and look for them.
 5 Ann: And the others _____ wait till he finds them.
 6 Guide: Lunch is paid for at the Swan Hotel.
 But, _____ you remember to pay for your drinks.
 7 Tom: They _____ pay a lot for drinks at the Swan Hotel.

Session 92: need: ទំរង់

- កិរិយាសព្ទ *need* មានទាំងទំរង់កិរិយាសព្ទគំរូ និងកិរិយាសព្ទផ្ទុយគ្នា។ ភាគច្រើនយើងប្រើវាក្នុងសំណួរនិងប្រយោគបដិសេធា។

A Modal forms ទំរង់ជាកិរិយាសព្ទគំរូ

- យើងប្រើ *need* សំរាប់គ្រប់បុរិសៈទាំងក្នុងបច្ចុប្បន្ន និងអនាគតកាល
- Negative: *need not*.
- Interrogative: *need I? ...etc.*
- Negative interrogative: *need I not/ needn't I? etc.*
- យើងប្រើ infinitive គ្មាន *to* ពីក្រោយកិរិយាសព្ទ *need* ដែលមានទំរង់ដូចខាងលើ:
You needn't cook it; We can eat it raw.

អ្នកពុំចាំបាច់ធ្វើវាទេ។ អ្នកអាចញ៉ាំវាទៅ។

B Ordinary verb forms ទំរង់កិរិយាសព្ទផ្ទុយគ្នា

Future	Negative:	<i>will not/ won't need to shall not/ shan't need to</i>
	Interrogative:	<i>shall I/ will he etc. need to?</i>
Present	Negative:	<i>do not/ don't need to does not/ doesn't need to</i>
	Interrogative:	<i>did he etc. need to?</i>

- យើងប្រើ infinitive ពេញលេញក្រោយកិរិយាសព្ទ *need* ដែលមានទំរង់ដូចខាងលើ:

I don't need to work on Saturdays.

ខ្ញុំពុំចាំបាច់ធ្វើការនៅរាល់ថ្ងៃអាទិត្យទេ។

C យើងអាចប្រើទំរង់ខាងលើ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីភាពគ្មានភាពពិតប្រាកដ

យើងក៏អាចប្រើទំរង់ *have* ជំនួសទំរង់ *need* ក្នុងចំនួន B ខាងលើដែរ។

D យើងក៏អាចប្រើ *need* ជាកិរិយាសព្ទផ្ទុយគ្នាដែលមានន័យថា “ត្រូវការ” នៅពេលនោះវាមានទំរង់និង

tenses ផ្សេងទាំងអស់ លើកលែងតែ present និង past continuous.

- Present: *I/ you/ we/ they need, he/ she/ it needs.*
- Past: *needed* សំរាប់គ្រប់បុរិសៈ.
- រាល់ទំរង់ផ្សេងទៀត គឺដូចចំនួន B ខាងលើ។
- យើងអាចប្រើ *need* ជាមួយនាម/សព្ទនាម/ ជាមួយនាមកិរិយា/ កិរិយាសព្ទដើមទំរង់អកម្ម។

We need more time. យើងត្រូវការពេលវេលាថែមទៀត។

The windows need cleaning/to be cleaned. បង្អួចត្រូវការជូតសំអាត។

must not និង need not

A *must not* បញ្ជាក់ពីភាពពិតប្រាកដ និងអំណាចរបស់អ្នកនិយាយ:

You must not go មានន័យថា “ខ្ញុំបញ្ជាអ្នកមិនឱ្យទៅ”។

ផ្អាកសញ្ញាស្ថានីយ៍រថភ្លើង: *Passengers must not cross the line except by the footbridge.*

រាល់អ្នកដំណើរមិនត្រូវឆ្លងកាត់ផ្លូវរថភ្លើង លើកលែងតែឆ្លងតាមស្ថានីយ៍របស់អ្នកដំណើរ។

- យើងក៏អាចប្រើ *must not* សំរាប់បញ្ជូនបញ្ជាក់:

You mustn't use a very hot iron on this shirt.

អ្នកពុំត្រូវប្រើប្រាស់អ៊ីតក្តៅខ្លាំងលើអាវនេះទេ។

B *you/ he/ they need* ក្នុងបច្ចុប្បន្នកាលឬអនាគតកាល ក៏អាចបញ្ជាក់ពីអំណាចរបស់អ្នកនិយាយ។

ប៉ុន្តែនៅទីនេះអ្នកនិយាយកំពុងផ្តល់ការអនុញ្ញាតអោយនរណាម្នាក់ កុំអោយធ្វើអ្វីមួយកំពុងនិយាយអ្វីមួយដែលពុំចាំបាច់:

Examiner: *You needn't make a long speech. Just talk for two minutes on one of these topics.*

អ្នកពុំចាំបាច់និយាយវែងទេ។ ត្រាន់តែនិយាយ២នាទីពីប្រធានបទមួយក្នុងចំណោមប្រធានបទទាំងនោះ។

You needn't pay me now. Next week will be soon enough.

អ្នកពុំចាំបាច់បង់ប្រាក់ឥឡូវទេ។ អាទិត្យក្រោយនឹងរាប់លុយហើយ។

Exercise

- ▶ អនុក្សប្រលងម្នាក់កំពុងណែនាំបេក្ខជនប្រលង។ ចូរប្រើ: *must not* ឬ *need not*.

- ↑ You *must not* talk during the exam.
- 1 You _____ attempt all the questions. Answer any six.
- 2 You _____ copy another candidate's answers.
- 3 You _____ write very long answers.
One page for each question is plenty.
- 4 You _____ do the questions in any particular order.
- 5 You _____ look at your text books during the exam.

Session 93: Absence of obligation ការគ្មានកាតព្វកិច្ច

A Forms: **ទំរង់**

	អំណាចរបស់អ្នកនិយាយ SPEAKER'S AUTHORITY	អំណាចមកពីក្រៅ EXTERNAL AUTHORITY
PRESENT	<i>need not</i>	<i>do/ does not need to</i> <i>do/ does not have to</i> <i>have/ has not got to</i>
FUTURE	<i>need not</i>	<i>will/ shall not need to</i> <i>will/ shall not have to</i>
PAST	<i>did not need to</i> <i>did not have to</i> <i>had not got to</i>	

B ភាពខុសគ្នារវាង *need not* និងទំរង់ផ្សេងទៀត

- *need not* បញ្ជាក់ពីអំណាចរបស់អ្នកនិយាយ:
Mother to child: You **needn't** eat it all.
ម្តាយនិយាយទៅកាន់កូន: កូនមិនចាំបាច់ញ៉ាំវាទាំងអស់ទេ។
Employer to typist: You **needn't** finish it today.
ចៅហ្វាយនិយាយទៅកាន់អ្នកវាយកុំព្យូទ័រ: អ្នកមិនចាំបាច់បញ្ចប់វាទេថ្ងៃនេះទេ។
- ទំរង់ដទៃទៀតបញ្ជាក់ពីអំណាចខាងក្រៅ
The children **don't have to** walk to school. There's a school bus.
កុមារមិនចាំបាច់ដើរទៅរៀនទេ។ វាមានទូក្រុងទៅសាលា។
We **didn't have to** pay. The car park was free.
យើងមិនចាំបាច់បង់ប្រាក់ទេ។ ចំណតរថយន្តពុំគិតប្រាក់ទេ។

- ជាញឹកញយ យើងប្រើទំរង់ណាមួយក៏បានជាមួយប្តីសៈទី១:
I **needn't** go tomorrow. OR I **won't have to** go.
ខ្ញុំមិនចាំបាច់ទៅនៅថ្ងៃស្អែកទេ។ ខ្ញុំមិនចាំបាច់ទៅទេ។
- ប៉ុន្តែសំរាប់សកម្មភាពជាទោលបំបាត់ គេនិយមប្រើ *don't need to* ឬ *don't have to*.

C *haven't got to* និង *don't need to/ don't have to*

- ភាគច្រើនយើងប្រើ *haven't got* សំរាប់សកម្មភាពទោល:
We **haven't got to** decide now. We can decide later.
យើងមិនចាំបាច់សំរេចឱ្យរហ័សទេ។ យើងអាចសំរេចនៅពេលក្រោយ។
- ប៉ុន្តែយើងអាចប្រើ *don't need to/ don't have to* សំរាប់សកម្មភាពទោលនិងសកម្មភាពជាទំលាប់។
We **don't need to/ have to** decide now. (single action)
យើងមិនចាំបាច់សំរេចឱ្យរហ័សទេ។ (សកម្មភាពទោល)
He **doesn't need to/ have to** pay rent. (habitual action)
គាត់មិនចាំបាច់បង់ថ្លៃជួលទេ។ (សកម្មភាពទំលាប់)
- វាមានភាពប្រហាក់ប្រហែលគ្នារវាងទំរង់អតីតកាល ដូច្នោះ *didn't need to/ didn't have to* មានប្រយោជន៍ជាង *hadn't got to*.

Exercise

- ▶ អ្នកចាត់ការឈ្មោះ: Bill, កំពុងប្រាប់កូនចៅថ្មីរបស់គាត់ឈ្មោះ: Fred, អំពីការងារ។
លេខាធិការនិយមរបស់ Bill ឈ្មោះ: Mary, ក៏នៅទីនោះដែរ។
ចូរប្រើ *needn't* ឬ *don't have to*.
↑ Bill: You needn't call me 'sir'. We use first names here, don't we, Mary?
1 Mary: Oh yes, you ___ call him 'sir'. He's Bill.
2 Bill: You ___ work 9 to 5; if you prefer you can work 10 to 6 or 8 to 4, like Mary.
3 Mary: If you work 8 to 4 you ___ travel in the rush hour.
4 Bill: You ___ do overtime unless you wish.
5 Mary: This means that you ___ work on Saturdays.
6 Bill: Oh, and you ___ go out for lunch. We have a very good canteen.

Session 94: need, must និង have to ប្រើក្នុងសំណួរ

A Forms ទម្រង់

	សួរអ្នកមានអំណាច ASKING THE AUTHORITY	សួរនរណាផ្សេង ASKING SOMEONE ELSE
PRESENT	<i>need I?</i> <i>must I?</i>	<i>do I? does he need to?</i> <i>do I/ does he have to?</i> <i>have I/ has he got to?</i>
FUTURE	<i>need I?</i> <i>must I?</i>	<i>will I need to?</i> <i>will I have to ?</i>
PAST		<i>did he need to?</i> <i>did he have to?</i> <i>had he got to?</i>

B need I? និង must I?

- សួរសំគាល់ចំឡើយដែលអាចប្រើប្រាស់បានចំពោះ *need I/ must I*:
Need I go? តើខ្ញុំចាំបាច់ត្រូវទៅ? ~ Yes, you **must** OR No, you **needn't**.
បាទ, អ្នកត្រូវតែទៅ ឬ ទេ, អ្នកមិនចាំបាច់ទេ។
Must I go? តើខ្ញុំត្រូវតែទៅឬ? ~ Yes, you **must** OR No, you **needn't**.
~ បាទ, អ្នកត្រូវតែទៅ ឬ ទេ, អ្នកមិនចាំបាច់ទេ។

C សួរសំគាល់ទម្រង់ផ្សេងទៀត:

Will he have to pay? តើគាត់នឹងត្រូវតែបង់ប្រាក់ឬ?
~ Yes, he **will** OR No, he **won't**. ~ បាទ, គាត់ត្រូវតែបង់ ឬ ទេ, គាត់មិនចាំបាច់ទេ។

needn't have done

- យើងប្រើទម្រង់នេះដើម្បីបង្ហាញថាសកម្មភាពដែលបានធ្វើនោះមិនចាំបាច់ឡើយ:
I've brought sandwiches. ខ្ញុំបានយកសំនិតមកជាមួយខ្ញុំ។
~ You **needn't have brought** them. អ្នកមិនចាំបាច់យកមកទេ។
We're going to have lunch at a hotel. យើងនឹងញ៉ាំងភ្នំត្រង់នៅសណ្ឋាគារ។
- ក្នុងកាលយើងបង្កើតទម្រង់ទាំងនេះ ដោយប្រើ *could + perfect infinitive*:
I walked all the way. ខ្ញុំបានដើរទៅដល់ទីកន្លែងដោយជើង។
~ You **needn't have walked**. You **could have taken** a bus.
អ្នកមិនចាំបាច់ដើរទេ អ្នកអាចនិះឡានក្រុង។

Exercise

▶ ចូរបំពេញចំណើយទាំងនេះ តាមរបៀបប្រហែលនឹងឧទាហរណ៍។ ក្នុងករណីនេះ អ្នកនិយាយពិតថាសកម្មភាពទី១មិនចាំបាច់ឡើយ។

- ↑ I've typed it again. ~ You **needn't have typed** it again.
- I'd made a photocopy.
- 1 I've ironed my shirt. ~ You _____ it. It's a drip-dry shirt.
- 2 I've put 50p in the parking meter. ~ You _____ in any money. Parking is free on Sunday.
- 3 I've ordered a taxi. ~ You _____ one. We can go by bus.
- 4 He boiled the water first. ~ He _____ it. The water here is quite safe.
- 5 They bought a new one. ~ They _____ a new one. They could have repaired the old one.
- 6 I've brought my sleeping bag. ~ You _____ it. We're going to stay in a hotel.

Session 95: must និង can't/ couldn't សំរាប់ការផ្តល់ហេតុផល

A យើងប្រើ *must + present infinitive (must be, must have, must know etc.)* សំរាប់ការផ្តល់ហេតុផលអំពីបច្ចុប្បន្ន។

He **must be** very rich. He has just bought a second Rolls Royce.

គាត់ប្រាកដជាមានណាស់។ គាត់ទើបតែទិញឡាន Rolls Royce ទី២។

I asked Ann Jones. ខ្ញុំបានសួរ Ann Jones ។

~Who's Ann Jones? តើនរណាឈ្មោះ Ann Jones?

You **must know** Ann; she works in the canteen.

អ្នកត្រូវតែស្គាល់ Ann នាងធ្វើការក្នុងអាហារដ្ឋាន។

You must know Ann; មានន័យថា "ខ្ញុំដឹងច្បាស់ថាអ្នកស្គាល់នាង"

B យើងប្រើ *must + perfect infinitive (must have been, must have had, must have known etc.)* សំរាប់ផ្តល់ហេតុផលពីអតីតកាល។

Tom was the only one who knew how to open the safe.

Tom ជាមនុស្សតែម្នាក់តែងដឹងពីរបៀបបើកទ្វារដែក។

~But, now Ann knows.~ តែឥឡូវនេះ Ann ដឹង។

~Then Tom **must have told** her. អញ្ចឹង Tom ត្រូវតែបានប្រាប់នាង។

He **must have come** by taxi. គាត់ត្រូវតែមកដោយតាក់ស៊ី។

There are no buses today. ថ្ងៃនេះគ្មានឡានក្រុងទេ។

Where's my umbrella? តើវាខ្ញុំនៅឯណា?

I had it when I got into the bus. ខ្ញុំបានកាន់វាពេលខ្ញុំចូលក្នុងឡានក្រុង។

~You **must have left** it on the bus, then.~ អ្នកប្រាកដជាបានបោះវាក្នុងឡានក្រុង។

C យើងប្រើ *can't/couldn't + present infinitive* សំរាប់ផ្តល់យោបល់បដិសេធអំពីបច្ចុប្បន្ន។

I'm tired. ខ្ញុំអស់កំហែង។

~You **can't be** tired already. ~ អ្នកមិនអាចអស់កំហែងនៅឡើយទេ។

We've only walked two miles. យើងទើបតែដើរពីរម៉ាយ។

• ជាធម្មតា យើងអាចប្រើ *can't* ឬ *couldn't* តែទីនេះ។

ប៉ុន្តែ នៅក្រោយ past tense, គេពុំចាំបាច់ប្រើ *couldn't* ទេ:

He said she **couldn't be** tired already. គាត់និយាយថានាងមិនអាចអស់កំហែងនៅឡើយទេ។

D យើងប្រើ *can't/couldn't + perfect infinitive* សំរាប់ផ្តល់យោបល់អវិជ្ជមានពីអតីតកាល:

Perhaps Bill repaired it himself. Bill ប្រហែលជាជួសជុលវាដោយខ្លួនឯង។

~Bill **can't/couldn't have repaired** it. Bill មិនអាចជួសជុលវាទេ។

He knows nothing about cars. គាត់គ្មានដឹងអ្វីទាំងអស់អំពីរថយន្ត។

• ដូចខាងលើដែរ គេពុំចាំបាច់ប្រើ *couldn't* តែពីក្រោយ past tense ទេ:

She knew that he **couldn't have carried** it by himself.

នាងយល់ថាគាត់មិនអាចយកវាបានដោយខ្លួនឯងទេ។

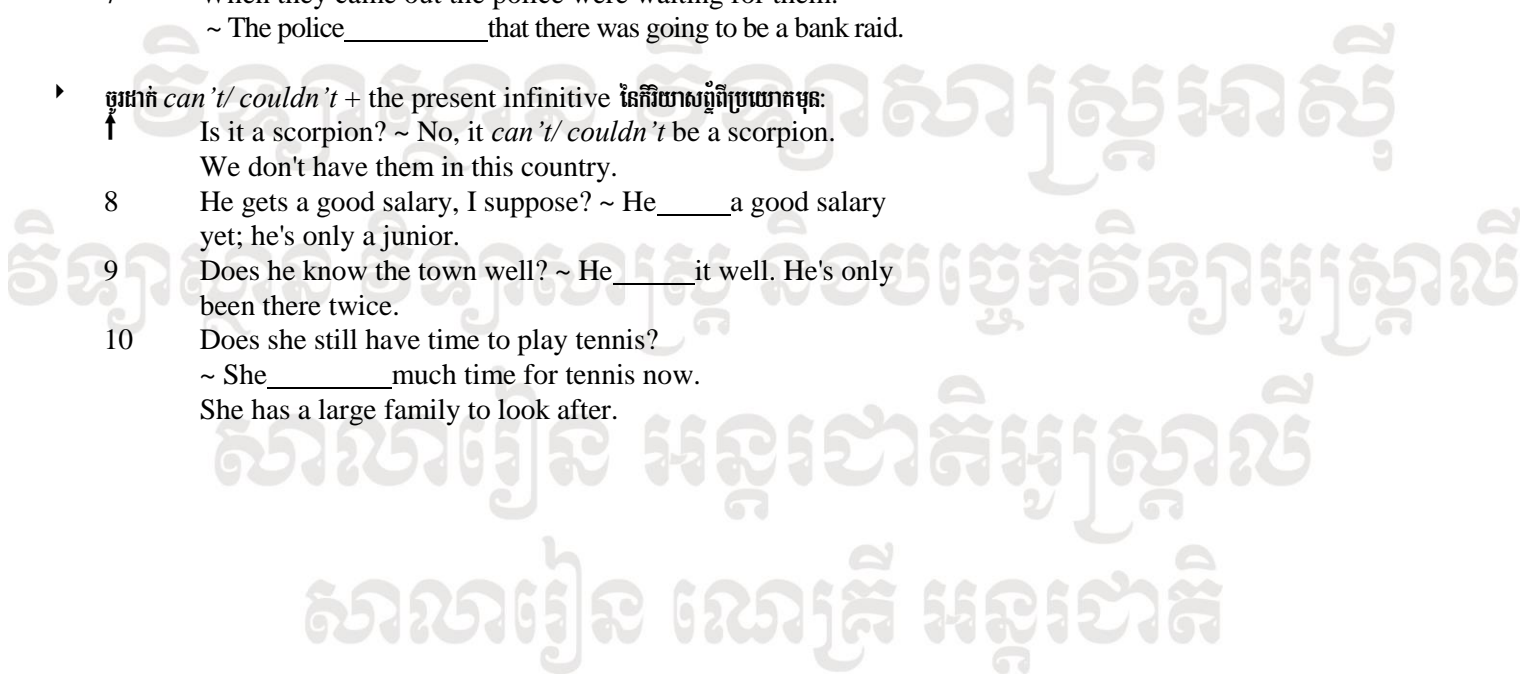
It was much too heavy. វាធ្ងន់ពេក។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់ *must* + កិរិយាសព្ទមួយពីចន្លោះ: *spend, have, drive, know*.
 - ↑ I'm 65 and I've lived here all my life.
~ You *must know* the area very well.
 - 1 She always looks very elegant. ~ She _____ a lot of money on clothes.
 - 2 Which of us has the keys? ~ I haven't got them, so you _____ them.
 - 3 He says that the journey only takes him half an hour by car.
~ He _____ very fast.

- ▶ ចូរដាក់ *must* + perfect infinitive តែកិរិយាសព្ទមួយ ក្នុងចំណោមកិរិយាសព្ទទាំងនេះ: *switch, have, let, know*
 - 4 They didn't break in. ~ Then someone _____ them in.
 - 5 The alarm wires weren't cut. ~ Someone _____ the alarm off.
 - 6 They opened the safe without damaging it. ~ They _____ keys.
 - 7 When they came out the police were waiting for them.
~ The police _____ that there was going to be a bank raid.

- ▶ ចូរដាក់ *can't/ couldn't* + the present infinitive តែកិរិយាសព្ទពីប្រយោគមុន:
 - ↑ Is it a scorpion? ~ No, it *can't/ couldn't* be a scorpion.
We don't have them in this country.
 - 8 He gets a good salary, I suppose? ~ He _____ a good salary yet; he's only a junior.
 - 9 Does he know the town well? ~ He _____ it well. He's only been there twice.
 - 10 Does she still have time to play tennis?
~ She _____ much time for tennis now.
She has a large family to look after.

Session 96: will និង should សំរាប់ការប៉ាន់ស្មាន:

A យើងប្រើ *will/ should* + present ឬ continuous infinitive សំរាប់ការប៉ាន់ស្មាន ពីបច្ចុប្បន្នកាល។

1 *will* + present infinitive (សំរាប់សកម្មភាពអចេតនាប៉ុណ្ណោះ):

He'll know the address. (គាត់នឹងស្គាល់អាសយដ្ឋាន)

• ប្រហែលជាមិនដឹង ចំពោះ:

He won't know it. គាត់នឹងមិនស្គាល់វាទេ។ (ខ្ញុំមិនច្បាស់ថាគាត់ស្គាល់វាទេ)

2 *will* + continuous infinitive:

He'll be waiting for us. គាត់នឹងកំពុងរង់ចាំយើង។ (ខ្ញុំមិនច្បាស់ថាគាត់កំពុងរង់ចាំយើង)

3 *should, shouldn't be* + adjective ក៏អាចប្រើបានដែរ។

ប៉ុន្តែ ការប៉ាន់ស្មានដោយប្រើ *should* មានទំនុកចិត្តតិចជាងការប៉ាន់ស្មានដោយប្រើ *will*:

They'll be on the beach by now. (I'm sure that they are on the beach.)

នៅពេលនេះពួកគេកំពុងនៅទីនោះសម្រេច។

They should be there by now. ពួកគេប្រហែលជាទៅទីនោះនាពេលនេះ។

(I expect that they are.) (ខ្ញុំសង្ឃឹមថាពួកគេនៅទីនោះ)

B *will/ should* + perfect infinitive សំរាប់ការប៉ាន់ស្មានពីអតីតកាល:

The plane will have landed by now. យន្តហោះមុខជាបានចុះចតនៅពេលខាងមុខនេះ។

(I'm sure that it has landed.) (ខ្ញុំនឹងចាំវាបានចុះចត)

The plane should have landed by now. យន្តហោះគួរតែបានចុះចតនៅពេលនេះ។

• យើងអាចប្រើ *will* និង *should* បង្ហាញពីសកម្មភាពអចេតនា។

C *ought* អាចប្រើជំនួស *should* ក្នុងចន្លោះ A និង B.

Exercise

▶ ចូរជំនួសប្រយោគដែលសរសេរជាអក្សរធំដោយ *will* ឬ *should* + កិរិយាសព្ទដើម។ ប្រយោគត្រូវការ continuous infinitive ប្រយោគ៣ ត្រូវការ perfect infinitive។

↑ (Midnight on Sunday) Don't ring now.

I'M SURE HE'S in bed. *He'll be in bed.*

↑ (8 a.m. on Monday) Ring now.

I EXPECT HE'S up by now. *He should be up by now.*

1 (6 p.m.) I'M SURE TOM IS NOT at home now.

2 I'M SURE HE'S STILL in his office. (put *still* before *be*)

3 (7 p.m.) Do you think he's still in his office?

~ No, I EXPECT HE HAS FINISHED by now.

4 HE'S PROBABLY on the train home.

5 I'M SURE HIS WIFE IS WAITING at the station with the car.

Session 97: dare

- A to dare មានន័យថា “ហ៊ានធ្វើអ្វីមួយ”
 She **didn't dare** to interrupt him. នាងពុំហ៊ាននិយាយកាត់តាត់ទេ។
- ភាគច្រើនយើងប្រើវាក្នុងប្រយោគបដិសេធ។ គេពុំសូវប្រើវាក្នុងប្រយោគសំណួរ និង ប្រយោគធម្មតាទេ លើកលែងតែដូចក្នុងចំណុច C1ខាងក្រោម។
- B dare ជាទម្រង់សារប៉ាប់ប្រើស្រាប់ក្នុងបច្ចុប្បន្នកាល **dared** សំរាប់ទម្រង់អតីតកាល។ ចំពោះទម្រង់បដិសេធ និងសំណួរ យើងអាចប្រើទម្រង់តំរូវជាមួយកិរិយាសព្ទដើមគ្មាន to (bare infinitive):
 He **dare not/ dared** not complain. គាត់ពុំហ៊ានអ្វីទាំងអស់។
 How **dare** you read my diary!
 ហេតុអ្វីវាហ៊ានមើលសៀវភៅកំណត់ហេតុខ្ញុំ! (សូមមើលចំណុច Cខាងក្រោម)
- ប្រើទម្រង់កិរិយាសព្ទធម្មតាដោយប្រើទម្រង់កិរិយាសព្ទដើមពេញលេញ:
 He **doesn't/ didn't dare** to complain. គាត់ពុំហ៊ានអ្វីទាំងអស់។
Did anyone **dare** to object to your scheme?
 តើមាននរណាម្នាក់ហ៊ានបំផ្លាញនិងគំរាមការរបស់វាទេ?
- ប៉ុន្តែជាញឹកញយ យើងលេប 'to' របស់ infinitive, ជាពិសេសនៅពេលប្រើជាមួយកិរិយាសព្ទបដិសេធ:
 He **didn't dare** complain. គាត់ពុំហ៊ានអ្វីទាំងអស់។
- ទម្រង់ will/ would + dare: ក៏មានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នាដែរ។
 He **wouldn't dare** (to) tell the truth. គាត់ពុំហ៊ានប្រាប់ការពិតទេ។
- C បំរើបំរាស់ពិសេសមួយចំនួន:
 1 I **dare say** (or I **daresay**) នេះមានន័យថា “ខ្ញុំស្មានថា” ‘I suppose’:
 I **daresay** they'll serve lunch on the plane.
 ខ្ញុំស្មានថាគេនឹងបំរើអាហារនៅលើយន្តហោះ។
- ឬ “ខ្ញុំទទួលយកនូវអ្វីដែលអ្នកនិយាយ (ប៉ុន្តែវាពុំមានអ្វីខុសប្លែកទេ):
 អ្នកជឿ: But I clean my teeth twice a day! ប៉ុន្តែខ្ញុំស្រោចធ្មេញពីរដងក្នុងមួយថ្ងៃ
 ទន្ទេចព្រឹត្តិ: I **daresay** (you do) but you don't clean them properly.
 ខ្ញុំទទួលយកនូវអ្វីដែលអ្នកធ្វើ ប៉ុន្តែអ្នកពុំបានស្រោចស្រាវជ្រាវទេ។
- 2 How dare you! អ្នកអីក៏ហ៊ានម្ល៉េះទេ!
 • យើងប្រើ dare + subject លើកលែងតែក្នុងប្រយោគ how dare you / he/ they!, ដែលបញ្ជាក់ភាពមិនពេញចិត្ត
How dare you open my letters! ហេតុអ្វីអ្នកហ៊ានបើកសំបុត្រខ្ញុំ!
- D dare (= challenge)
 to dare someone to do something មានន័យថា “បញ្ជូននរណាម្នាក់ឱ្យធ្វើអ្វីមួយ”
 ដែលជាសកម្មភាពត្រូវការសេចក្តីក្តីហាន។
 Why did he try to cross the river when the ice was so thin?
 ហេតុអ្វីគាត់ព្យាយាមដើរឆ្លងទន្លេពេលទឹកកកស្រាយយ៉ាងខ្លាំង?
 Another boy **dared** him to do it. ក្មេងស្រីម្នាក់បង្ខំឱ្យធ្វើ។

Exercise

- ▶ Ann និង Tom កំពុងនិយាយពីមិត្តម្នាក់ ដែលមិនសប្បាយចិត្តពីការងារប៉ុន្តែគាត់ពុំចង់បាត់បង់វាទេ។ គាត់មានទំនុកចិត្តច្រើន។ Ann ពុំដឹងហើយនេះទេ។ សូមស្រមៃថាអ្នកជា Tom ចូរឆ្លើយសំណួរ Ann, ដោយប្រើ **doesn't** ឬ **didn't dare to**.
 ↑ Ann: He applied for promotion, I suppose.
 Tom: *Oh no, he didn't dare to apply for promotion.*
- 1 He asked for a rise, I suppose. ~ Oh no, he _____.
- 2 He complained, I suppose. ~ _____.
- 3 He refused to do overtime, I suppose, _____.
- 4 He goes home early sometimes, I suppose.
 (omit 'sometimes') ~ _____.
- 5 He takes a weekend off occasionally,
 I suppose. (omit, "occasionally") ~ _____.

Session 98: used to ធ្លាប់

A Form ទម្រង់

- *used to* មានតែទម្រង់អតីតកាលប៉ុណ្ណោះ។ វាគ្មានទម្រង់បច្ចុប្បន្នកាលទេ។
- ទម្រង់វិជ្ជមានសំរាប់គ្រប់បុរិសៈគឺ *used*.
- ទម្រង់បដិសេធគឺ *used not/ usedn't*.
- ប៉ុន្តែទម្រង់ *did* ក៏អាចប្រើបានដែរក្នុងភាសាសិល្បៈ។
he didn't use to ភាគ់អ្វីធ្លាប់, did he use to? តើភាគ់អ្វីធ្លាប់?
didn't he use to? តើភាគ់អ្វីធ្លាប់?
- នៅពិក្រាយរាល់ទម្រង់ *used* យើងប្រើទម្រង់ infinitive ពេញលេញ (គឺ infinitive with to)។

B Use ប្រើប្រាស់

- 1 ដើម្បីបញ្ជាក់ទំលាប់រ៉ូចជាចំលាប់ ឬ ស្ថានភាពក្នុងអតីតកាលដែលផ្ទុយនឹងបច្ចុប្បន្ន។
*He **used to** cycle to work. Now he drives.*
ភាគ់ធ្លាប់ជិះកង់ទៅធ្វើការ។ តែឥឡូវភាគ់បើកម៉ូតូ។
*We **used to** have a railway station. But they closed it down.*
យើងធ្លាប់មានស្ថានីយ៍រថភ្លើង។ ប៉ុន្តែពួកគេបានបិទទ្វារវា។
 - 2 ដើម្បីពិពណ៌នាទំលាប់ឬបែបបទនៃសកម្មភាពក្នុងកំឡុងពេលអតីតកាលជាក់លាក់មួយៈ
*Every morning the campers **used to** rush down to the river for a swim.*
រាល់ព្រឹកអ្នកបោះជំរុំប្រញាប់ប្រញាល់ទៅទន្លេដើម្បីលេបទឹក។
*Then they **used to** cook an enormous breakfast.*
បន្ទាប់មកពួកគេចម្អិនអាហារលេចធ្លោព្រឹកដ៏ធំប្រើនា។
- *would* អាចជំនួស *used* ក្នុងឧទាហរណ៍ខាងលើ។
*the campers **would** rush . . . they **would** cook . . . -*
 សូមចងចាំថា *used to* ពុំមានទម្រង់បច្ចុប្បន្នកាលទេ។ ដូច្នោះ យើងប្រើទម្រង់បច្ចុប្បន្នកាលធម្មតា (Present simple tense) នៃកិរិយាសព្ទចំបងដើម្បីបញ្ជាក់ទំលាប់បច្ចុប្បន្ន។

Exercise

- ▶ Ann កំពុងនិយាយជាមួយ Bill អំពី Tony ដែលកាលពីមុនមានយ៉ាងខ្លាំង។ Bill ឥឡូវក៏ក្រចាំងមុនយ៉ាងខ្លាំង។ សូមស្រមៃអ្នកជា Bill. ចូរឆ្លើយតាមរបៀបដែលបានបង្ហាញៈ
 ↑ Ann: Tony gave marvellous parties, didn't he?
 Bill: Yes, he did. I used to give marvellous parties too.
 1 Tony drank champagne every night, didn't he? ~ _____.
 2 He drove a Rolls Royce, didn't he? ~ _____.
 3 He went to the Bahamas every year, didn't he? ~ _____.
- ▶ ចូរជំនួសកិរិយាសព្ទដែលសរសេរជាអក្សរធំដោយប្រើ *would* ('d) + infinitive:
 When the children were young we used to spend two weeks every year at a holiday camp. We (1) WENT I would go there by train and the holiday camp bus (4) MET _____ us at the station. The children loved it. They (5) SWAM _____ every morning and in the afternoon the camp staff (6) ORGANIZED/ _____ games for them. Sometimes we (7) PLAYED/ _____ tennis; sometimes we (8) SUNBATHED/ _____.

Session 99: be used to និង to use

- សូមកុំច្រឡំ *used to* ដែលបានពិពណ៌នាខាងលើជាមួយ:
 - 1 *be used to* សំ + noun/ pronoun/ gerund:

I am used to queues/ to standing in queues. ខ្ញុំស្រ្តីនឹងតំរង់ជួរ/ ឈរតំរង់ជួរ។
 - 2 *to use* ជាកិរិយាសម្ព័ន្ធមុតា (=ប្រើប្រាស់):

We use natural fertilizers, not chemicals. យើងប្រើជីធម្មជាតិមិនមែនជីគីមីទេ។

Present continuous បច្ចុប្បន្នកាលកំពុងបន្ត: ទំរង់

A យើងបង្កើតទំរង់នេះដោយប្រើ *am/are/is + present participle*.

AFFIRMATIVE	NEGATIVE
<i>I am/I'm working</i>	<i>I am/I'm not working</i>
<i>you are/you're working</i>	<i>you are not/you aren't/you're not working</i>
<i>he is/he's working</i>	<i>he is not/he isn't/he's not working</i>
<i>she is/she's working</i>	<i>she is not/she isn't/she's not working</i>
<i>it is/it's working</i>	<i>it is not/it isn't/it's not working</i>
<i>we are/we're working</i>	<i>we are not/we aren't/we're not working</i>
<i>they are/they're working</i>	<i>they are not/they aren't/they're not working</i>

- Interrogative: *am I working? are you working? is he working? etc.*
- Negative interrogative: *aren't I working? aren't you working? isn't he working? etc.*

- ជារឿយៗក្នុងការសន្ទនា យើងបំព្រួញ *is* និង ចូនកាលបំព្រួញ *are* ពីក្រោយ *how? what? where? who? why?:*
 - What's he doing? គេដាក់កំពុងធ្វើអ្វី?*
 - Who're you meeting? គេអ្នកកំពុងជួបនរណា?*

B The present participle គឺ *infinitive + ing*:

<i>help + ing = helping</i>	<i>see + ing = seeing</i>
• ប៉ុន្តែសូមសំគាល់សំណេរមួយចំនួន: <i>love, loving; drive, driving</i> <i>run, running; stop, stopping</i>	យើងលុប <i>e</i> ចុងក្រោយ យើងបង្កើតទ្រូងទ្រូងចុងក្រោយ ដែលស្ថិតនៅ ពីក្រោយស្រះតែមួយគត់។ យើងធ្វើដូចគ្នាជាមួយកិរិយាសព្ទដែរជាងនេះ កាលណា ព្យាង្គចុងក្រោយត្រូវបានអានខ្លាំងជាងគេ។ ប៉ុន្តែយើងពុំផ្លាស់ប្តូរអ្វីទេកាលណាព្យាង្គ
<i>be'gin, beginn<u>ing</u></i>	ចុងក្រោយពុំត្រូវបានអានខ្លាំងជាងគេ។ យើងបង្កើតទ្រូងអក្សរ/ ចុងក្រោយ កាលណាវាស្ថិតនៅពីក្រោយស្រះតែមួយគត់។
<i>'enter, enter<u>ing</u></i>	
<i>travel, travell<u>ing</u></i>	

C កាលណាយើងមានសកម្មភាពពីរសំដែងដោយប្រធានដូចគ្នាយើងអាចបញ្ជាក់ប្រធានទីពីរដោយ *participle*:
He is singing and dancing in the new show. គាត់កំពុងច្រៀងនិងរាំក្នុងពិធីបង្ហាញម្តងទ្វី។

Exercise

- ▶ សូមសរសេរ present participles នៃកិរិយាសព្ទទាំងនេះ

↑ agree <i>agree<u>ing</u></i>				
1 carry	7 marry	13 shop	19	swim
2 cry	8 permit	14 sit	20	take
3 eat	9 play	15 stand	21	travel
4 forget	10 prefer	16 stare	22	win
5 have	11 quarrel	17 steal		
6 like	12 see	18 stop		

Session 101: កិរិយាសព្ទដែលយើងប្រើប្រាស់ក្នុង continuous tenses:

- ភាគច្រើនយើងប្រើ *continuous tenses* សំរាប់សកម្មភាពចេតនា។ ដូច្នេះជាធម្មតា យើងប្រើទាំង *continuous* ទេ ជាមួយកិរិយាសព្ទមួយចំនួន។ យើងប្រើ *simple forms*: *present simple* ជំនួស *present continuous* និង *past simple* ជំនួស *past continuous*។

- យើងអាចបែងចែកកិរិយាសព្ទទាំងនេះជាក្រុមដូចខាងក្រោម:

A Verbs of senses កិរិយាសព្ទនៃអារម្មណ៍ (សកម្មភាពអចេតនា *involuntary actions*)
feel មានអារម្មណ៍, *hear* ឮ, *see* ឃើញ, *smell* អ្វិត, និង *notice* សំគាល់

Do you hear anything? តើអ្នកមានឮអ្វីទេ?
 ~Yes, I *hear* foot steps. ~ ពេទ, ខ្ញុំឮសូរជើង។

- សូមសំគាល់ថា *see* (ចូរបដោយចៃដន្យ), *see about*, *see to*, និង *see someone home / off / out* ជាសកម្មភាពចេតនា ដូច្នេះយើងអាចប្រើវាក្នុង *continuous*:
Where's Tom? តើ Tom នៅឯណា?
 ~ *He's seeing* Ann home. ~ គាត់កំពុងជូន Ann ទៅផ្ទះ។

- សូមសំគាល់ថា *feel* (= ប៉ះ), *listen*, *look* និង *watch* ជាសកម្មភាពចេតនាដូច្នេះយើងអាចនិយាយថា:
Bill's watching a match on TV. Bill កំពុងមើលការប្រកួតតាមទូរទស្សន៍។

B Link verbs “កិរិយាសព្ទភ្ជាប់” មួយចំនួន
appear, feel, look, seem, smell, sound, taste។
Your case feels heavy. វាហាក់ដូចជាធ្ងន់។
The salad looks good. ញ៉ាំងមើលទៅហាក់ដូចជាឆ្ងាញ់។
The milk smells sour. ទឹកដោះគោនក្លិនជូរ។
The soup tastes salty. ស៊ុបមានរសជាតិប៉័ប។

- ប៉ុន្តែរាល់កិរិយាសព្ទខាងលើ លើកលែងតែ *seem* ក៏អាចប្រើជាសកម្មភាពចេតនានិងអាចប្រើក្នុង *continuous*:
I'm just tasting the soup to see if it's hot enough.
 ខ្ញុំគ្រាន់តែកូរស៊ុបដើម្បីមើលមើមថាវាក្តៅល្មមទេ។

C verbs expressing emotions and feelings កិរិយាសព្ទបញ្ជាក់អារម្មណ៍និងស្មារតី
care, care for (= ចូលចិត្ត), *dislike, fear, hate, like, love, mind* (= ចារម្មណ៍) *want, wish* ។
I don't care for murder stories. ខ្ញុំមិនចូលចិត្តរឿងយាតកម្មទេ។
 ~ Oh, I *like* them. ~ អូ! ខ្ញុំចូលចិត្តវា។

- ប៉ុន្តែយើងអាចប្រើ *long for* (= សូមប្រាថ្នា) និង *enjoy* ក្នុង *continuous*:
I'm longing for the holidays. ខ្ញុំកំពុងប្រាថ្នាសូមសំរាកវិសេកម្មកាល។

D verbs of mental activity កិរិយាសព្ទនៃសកម្មភាពស្មារតី
agree, believe, expect (= រង់ចាំ), *feel* (= មើល), *forget, know, mean, remember, see* (= យល់) *think* (មានយោបល់) ។
Do you believe him? តើលោកជឿគាត់ទេ?
 ~ Yes, I *think* he's telling the truth. ពេទ! ខ្ញុំមានយោបល់ថាគាត់កំពុងនិយាយការពិត។

- ប៉ុន្តែយើងអាចប្រើ *think* ក្នុង *continuous* កាលណាយើងពុំផ្តល់ ឬ សុំយោបល់:
Tom is thinking of emigrating. Tom កំពុងពិចារិការធ្វើអន្តោប្រវេសន៍។

- យើងអាចប្រើ *expect* (= រង់ចាំ) ក្នុង *continuous*:
I'm expecting a letter. ខ្ញុំកំពុងរង់ចាំសំបុត្រ។

E Verbs of possessions កិរិយាសព្ទបញ្ជាក់កម្មសិទ្ធិ: *belong, own, owe, possess*
Who does the house *belong* to? តើផ្ទះនេះជាកម្មសិទ្ធិរបស់នរណា?
The bank owns it. ធនាគារមានវា។

F កិរិយាសព្ទជំនួយលើកលែងតែ *be* និង *have* ក្នុងបំរើបំរាស់មួយចំនួន

G កិរិយាសព្ទផ្តល់ទំនាក់ទំនង
concern, consist, contain, hold (= ផ្ទុក), *keep* (= ច្បង), *matter, need*
Our tinned fruit contains no preservatives.
 ផ្លែឃើកប្តុំរបស់យើងពុំដាក់សារធាតុសំរាប់ថែរក្សាទេ។
The soup doesn't need any more salt. ស៊ុបពុំត្រូវការអំបិលទៀតទេ។

Exercise

▶ ចូរដាក់វិញ្ញាណក្តីជា present continuous ឬ present simple:

- ↑ Bill: Lunch will be ready in a minute:
We *are having* (have) soup.
- 1 Mary: It _____ (smell) good.
- 2 Bill: Ann _____ (just/ taste) it to see if it
. _____ . (need) more salt.
- 3 Bill: I'm afraid she _____ (think) it does.
She _____ . (look) for the salt.
- 4 Mary: I _____ (not/ like) too much salt so I'll
have mine now, please.
- 5 Mary: Thanks. It _____ (look) lovely.
It _____ . (taste) good too.
- 6 Bill: Ann it really _____ (not need) any more salt!

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
 វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 102: Present simple: ទំរង់

- A** ទំរង់វិញមានពីរប្រភេទ infinitive ដោយបន្ថែម "s" ក្នុងទំរង់ប្រសិនបើវាមានអត្ថន័យ។
- Negative: *do/ does not* + infinitive.
 - Interrogative: *do I? does he?* etc. + infinitive.

AFFIRMATIVE	NEGATIVE
<i>I work</i>	<i>I do not/I don't work</i>
<i>you work</i>	<i>you do not/you don't work</i>
<i>he works</i>	<i>he does not/he doesn't work</i>
<i>she works</i>	<i>she does not/she doesn't work</i>
<i>it works</i>	<i>it does not/it doesn't work</i>
<i>we work</i>	<i>we do not/we don't work</i>
<i>they work</i>	<i>they do not/they don't work</i>

- Interrogative: *do I work? do you work? does he work? etc.*
- Negative interrogative: *don't I work? don't you work? doesn't he work? etc.*

B សូមសំគាល់ពីសំនេររបស់ប្រសិទ្ធិ ៣ អក្ខរក្រាបៈ។ យើងបន្ថែម *es*, ជំនួស *s* ដោយកិរិយាសព្ទបញ្ចប់ដោយ *ss, sh, ch, x* និង *o*:

I kiss ⇒ *he kisses*, *I push* ⇒ *he pushes*,
I watch ⇒ *he watches*, *I go* ⇒ *she goes*.

- ជាមួយកិរិយាសព្ទបញ្ចប់ដោយព្យញ្ជនៈ + y, យើងអាចប្តូរ y ជា i និង បន្ថែម *es*:
I carry ⇒ *he carries*, *I fly* ⇒ *he flies*
- ប៉ុន្តែជាមួយកិរិយាសព្ទបញ្ចប់ដោយស្រៈ + y យើងត្រូវគោរពក្បួនធម្មតា *obey* ⇒ *obeys*; *say* ⇒ *says*

Exercise

▶ គួរដាក់កិរិយាសព្ទក្នុងរង្វង់ក្រចកជា present simple។ សូមតាមដានសំនេរ។

Every day Bill (1) *goes* (go) home by train and usually (1) _____ (catch) the 6.15. He always (2) _____ (hurry) to the station because if he misses the 6.15, he (3) _____ (have) to wait an hour for the next train. When he (4) _____ (get) home he (5) _____ (relax) with a drink and (6) _____ (watch) a TV programme. He (7) _____ (say) that this is the best part of the day.

Session 103: Present simple: បំរើបំរាស់

A សំរាប់សកម្មភាពជាទំលាប់:

Post offices **sell** stamps. ការិយាល័យប្រៃសណីយ៍លក់តែម
Bees **make** honey. ប្លូផលិតទឹកដាម

• ឆេះប៉ូមែនមានន័យថាសកម្មភាពកំពុងកើតឡើងនៅពេល: កំពុងនិយាយទេ បើសិនយើងចង់អោយវាច្បាស់លាស់
យើងត្រូវបន្ថែមកិរិយាសព្ទមួយជាទម្រង់ present continuous:

Bill usually **walks** to work, but he **isn't walking** today because
it's raining. ជាធម្មតា Bill ដើរទៅធ្វើការប៉ុន្តែថ្ងៃនេះគាត់មិនកំពុងដើរទេព្រោះវាកំពុងភ្លៀស។

• ជារឿយៗយើងប្រើប្រាស់ពាក្យពេលវេលានៅទីនេះ: always, never, sometimes, usually,
every day/ week, once/ twice a year etc.:

He **always** gets up early. គាត់តែងតែឆ្ពោះក៏ព្រលឹម។
On Mondays she goes shopping. នាងទៅផ្សាររាល់ថ្ងៃចន្ទ។

• ប្រកិ time clauses:

When(ever) he needs money he asks me. នៅពេលណាគាត់ត្រូវការប្រាក់ គាត់សុំខ្ញុំ។

B ក្នុងចំណងជើងសារព័ត៌មានបញ្ជាក់ពីព្រឹត្តិការណ៍អតីតកាល

CAR BOMB KILLS TWO. ផ្ទុះគ្រាប់បែកក្នុងរថយន្តសំរាប់មនុស្សពីរនាក់។

C ពិពណ៌នាសកម្មភាពក្នុងសៀវភៅ ឃ្លាន...។ល។

In the film the murderer **hides** the body in a cellar.
នៅក្នុងខ្សែអាណាឌូ យាតករបានលាក់សាកសពក្នុងបន្ទប់។

• និងនៅក្នុងការអធិប្បាយតាមវិទ្យុអំពីការប្រកួតកីឡា:

McEnroe **serves** to Lendl. Lendl **returns** it.
McEnroe វាយបាល់ទៅអោយ Lendl ។ Lendl វាយបកអោយវិញ...

D សំរាប់សកម្មភាពអនាគតកាលដែលបានប្រែប្រួលទុកឬស្ថិតស្ថេរក្នុងអនាគតកាល។

We **fly** to Venice and **join** our ship there.
យើងនឹងជិះយន្តហោះទៅវេនិស ហើយ ជិះនាវារបស់យើងនៅទីនោះ។
The ship **sails**... នាវាធ្វើដំណើរ...

E កាលណាយើងផ្តល់ ឬសុំព័ត៌មានពីសៀវភៅ, ផ្នែកសញ្ញា...។ល។ ឬពិលិខិតទើបទទួលបាន:

What **does** that notice say? តើផ្នែកសរសេរថាអ្វី?
~It **warns** people not to light fires. ~ វាព្រមានមនុស្សកុំឱ្យអុតភ្លើង។
I've just got a letter from Tom. ខ្ញុំទើបតែទទួលបានប្រតិទិនពី Tom ។
~ Oh, what **does** he **say**? ~ អូ! តើវានិយាយអ្វីខ្លះ?

F ជំនួស continuous tense ចំពោះកិរិយាសព្ទដែលប្រើក្នុង continuous:

I **know** what he **wants**. ខ្ញុំដឹងនូវអ្វីដែលគាត់ចង់បាន។

Exercise

▶ ចូរដាក់កិរិយាសព្ទក្នុងរង្វង់ក្រចកជា present simple ឬ present continuous:
Tom and I both (↑) *belong* (belong) to a big engineering firm. I (1)
_____ (work) in the design section; Tom (2) _____ (work) in the
sales section. He often (3) _____ (go) abroad on business. At the
moment he (4) _____ (travel) round America, and next month he (5)
_____ (meet) a customer in Toronto. He (6) _____ (like)
travelling and (7) _____. (enjoy) his present trip, but he always (8)
_____ (feel) happy to get back home.

Session 104: Past continuous: ទំរង់

យើងបង្កើតទំរង់នេះដោយប្រើ was/ were+ present participle

AFFIRMATIVE	NEGATIVE
<i>I was working</i>	<i>I was not/I wasn't working</i>
<i>you were working</i>	<i>you were not/you weren't working</i>
<i>he was working</i>	<i>he was not/he wasn't working</i>
<i>she was working</i>	<i>she was not/she wasn't working</i>
<i>it was working</i>	<i>it was not/it wasn't working</i>
<i>we were working</i>	<i>we were not/we weren't working</i>
<i>they were working</i>	<i>they were not/they weren't working</i>

- Interrogative: *was I working? were you working? was he working? etc.*
- Negative interrogative: *wasn't I working? weren't you working? wasn't he working? etc.*

Past continuous: បំរើបំរាស់

- A ភាគច្រើនយើងប្រើ *tense* នេះសំរាប់សកម្មភាពអតីតកាលដែលបន្តក្នុងរយៈពេលណាមួយ ប៉ុន្តែក៏វាត្រូវបានប្រើសំរាប់ការពិពណ៌នាផងដែរ។
- B យើងអាចប្រើវាដោយផ្ទាល់ដោយមានសញ្ញាភាពពេលវេលាដើម្បីបង្ហាញការរីកចម្រើនបន្តិចម្តងៗ:
 - It was getting darker. វាចាប់ផ្តើមងងឹតទៅៗ។*
 - The wind was rising. ខ្យល់ចាប់បក់ខ្លាំងទៅៗ។*
- C យើងអាចប្រើវាជាមួយចំនុចពេលវេលាមួយដើម្បី បង្ហាញសកម្មភាពដែលបានកើតមុនចំនុចនោះហើយមុនជាបន្ត ក្រោយរយៈពេលនោះ:
 - At 8 o'clock he was having breakfast.*
 - នៅម៉ោង ៨ គាត់ កំពុងញ៉ាំអាហារពេលព្រឹក ។*
- D បើសិនយើងជំនួសឈ្មោះពេលវេលាដោយកិរិយាសព្ទក្នុង past simple ដោយនិយាយ *When I arrived he was watching TV.* យើងចង់និយាយថា សកម្មភាពក្នុង past continuous បានចាប់ផ្តើម មុនសកម្មភាពក្នុង past simple ហើយមុនជា បន្តក្រោយសកម្មភាពក្នុង past simple នោះ។
 - សូមប្រៀបធៀបចំនុចនោះជាមួយទំរង់ផ្សេងៗនៃ past simple រឺ:
 - When he saw me. នៅពេលគាត់ឃើញខ្ញុំ (សកម្មភាពទី១), he turned off the TV.*
 - គាត់បានបិទទូរទស្សន៍ (សកម្មភាពទី២)។*
- E យើងប្រើ past continuous ក្នុងការពិពណ៌នា។ សូមសំគាល់ការផ្សំរវាងការពិពណ៌នាក្នុង (past continuous) ជាមួយការនិទានក្នុង (past simple):
 - Tom was reading, Ann was knitting. Tom កំពុងអាន, Ann កំពុងដេរពាក់។*
 - Suddenly the doorbell rang. រំលោភនោះកន្លឺទូរចេញមក។*
 - They both looked up. ពួកគេទាំងពីររើបើមើល។*
- F យើងក៏អាចប្រើ tense នេះជា past continuous លើទិស present continuous:
 - He said, 'I'm living in Rome.'* គាត់និយាយ "ខ្ញុំកំពុងនៅទីក្រុងរ៉ូម"
 - He said that he was living in Rome. គាត់និយាយថាគាត់កំពុងរស់នៅក្នុងទីក្រុងរ៉ូម។*
 - 'I'm packing. I'm leaving tonight.'* ខ្ញុំកំពុងរៀបចំសំវែង។ ខ្ញុំនឹងចាកចេញយប់នេះ។
 - He was packing. He was leaving that night.*
 - គាត់កំពុងរៀបចំសំវែង។ គាត់នឹងចាកចេញយប់នេះ។*
 - He is always complaining. គាត់តែងតែរអ៊ូរទៅ។*
 - He was always complaining. គាត់តែងតែរអ៊ូរទៅ។*

Exercise

- ▶ ចូរផ្តល់ប្រយោគបដិសេធលើប្រយោគទាំងនេះហើយបន្ទាប់មកសួរសំណួរដូចដែលបានបង្ហាញ:
 - ↑ *He usually reads in the evenings.*
 - He wasn't reading when I saw him yesterday.*
 - Was he reading when you saw him yesterday?*
 - 1 *He usually practises the piano in the evenings.*
 - 2 *They usually play chess in the evenings.*
 - 3 *She usually does her shopping in the evenings.*
 - 4 *He usually goes home in the evenings.*
 - 5 *They usually watch TV in the evenings.*
 - 6 *She usually writes letters in the evenings.*

Session 105: Past simple: ទំរង់

A កិរិយាសព្ទទៀងទាត់ និង ប្រែប្រួលមានទំរង់ដូចគ្នាចំពោះរាល់បុរិស: *worked , came*

B ទំរង់វិជ្ជមាននៃកិរិយាសព្ទទៀងទាត់:

យើងបន្ថែម *ed* ឱ្យកិរិយាសព្ទដើម: *work, worked; start, started.*

• ប៉ុន្តែ យើងបន្ថែមតែ *d* ឱ្យកិរិយាសព្ទដើមដែលបញ្ចប់ដោយ *e: love, loved.*

• សូមមើលឧទាហរណ៍នៃទំរង់បំប្លែងសំណេរកាលណាគេបន្ថែម *ed*:

stop, stopped; travel, travelled

per'mit , permitted BUT *'enter, 'entered*

carry , carried BUT *obey, obeyed*

C ទំរង់វិជ្ជមាននៃកិរិយាសព្ទប្រែប្រួល

• នេះជា past tense នៃកិរិយាសព្ទដែលតែងប្រែប្រួល: *give, gave; go, went.*

• សូមមើលបញ្ជីឧទាហរណ៍អំពីកិរិយាសព្ទប្រែប្រួល ដែលគេនិយមប្រើមួយចំនួន។

D ទំរង់បដិសេធនៃរាល់កិរិយាសព្ទទាំងអស់

• យើងបង្កើតទំរង់នេះដោយប្រើ *did not/ didn't + infinitive*:

he stopped, he didn't stop;

they went, they didn't go

E ទំរង់សំណួរនៃរាល់កិរិយាសព្ទទាំងអស់

• យើងបង្កើតទំរង់នេះដោយប្រើ *did + subject + Infinitive: did he stop? did they go?*

Exercise

▶ ចូរសរសេរ past simple នៃកិរិយាសព្ទទាំងនេះ។ សូមសរសេរទំរង់បំប្លែងសំណេរនៅកន្លែងចាំបាច់
answer, answered

1 apply	6 enter	11 obey	16 signal
2 bury	7 fit	12 occur	17 stay
3 cry	8 grab	13 play	18 stop
4 die	9 hurry	14 quarrel	19 travel
5 drop	10 knit	15 refer	20 try

▶ ឥឡូវនេះចូរសរសេរ past simple នៃកិរិយាសព្ទប្រែប្រួលទាំងនេះ:

begin	began		
21 break	26 cut	31 hear	36 put
22 bring	27 drink	32 keep	37 see
23 buy	28 feel	33 leave	38 shut
24 come	29 get	34 lie	39 wake
25 choose	30 go	35 pay	

Session 107: Present perfect: ទំរង់

- យើងបង្កើត tense ដោយប្រើ *have/has + past participle* ។ *past participle* នៃកិរិយាសព្ទរៀងទាត់មានទំរង់ដូច *past simple*។
 ចំពោះ *past participles* នៃកិរិយាសព្ទប្រែប្រួលសូមមើលបញ្ជីកិរិយាសព្ទប្រែប្រួល។
AFFIRMATIVE	NEGATIVE
<i>I have/ I've worked</i>	<i>I have not/ I haven't/ I've not worked</i>
<i>you have/ you've worked</i>	<i>you have not/ you haven't/ you've not worked</i>
<i>he has/ he's worked</i>	<i>he has not/ he hasn't/ he's not worked</i>
<i>she has/ she's worked</i>	<i>she has not/ she hasn't/ she's not worked</i>
<i>it has/ it's worked</i>	<i>it has not/ it hasn't/ it's not worked</i>
<i>we have/ we've worked</i>	<i>we have not/ we haven't/ we've not worked</i>
<i>they have/ they've worked</i>	<i>they have not/ they haven't/ they've not worked</i>

- **Interrogative:** *have I worked? have you worked? has he worked? etc.*
- **Negative interrogative:** *haven't I worked? haven't you worked? hasn't he worked? etc.*

- យើងអាចបំប្លែង *have* និង *has* ពីក្រោយ *how? what? where? why?:*
Where've you been? តើអ្នកបានទៅណា? What's happened? តើមានអ្វីកើតឡើង?

Present perfect: បំរើបំរាស់ជាមួយពាក្យ *just* សំរាប់សកម្មភាពទើបតែបញ្ចប់ថ្មីៗ:

- ភាគច្រើនយើងប្រើទំរង់នេះក្នុងប្រយោគវិជ្ជមាន:
He has just gone out. (He went out a few minutes ago.)
 គាត់ទើបតែចេញក្រៅ (គាត់បានចេញទៅពីរ ឬបីនាទី)
- *just* ត្រូវស្ថិតនៅពីក្រោយ *have/ has*.

Exercise

- ▶ ចូរសរសេរចំណើយនៃសំណួរទាំងនេះ។ ចូរប្រើ *present perfect*.
 Did Tom tell you this a long time ago?
 ~ No, *he's (he has) only just told me.*
- 1 Did they go out some time ago? ~ No, _____
- 2 Did the train leave some time ago? ~ No, _____
- 3 Did Tom buy the house some time ago? ~ No, _____ it.
- 4 Did you send the letter some time ago? ~ No, _____ it.

Session 108: Present perfect: បំរើបំរាស់សំរាប់សកម្មភាពអតីតកាលដែលមានពេលកំណត់មិនច្បាស់លាស់

A ភាគច្រើន យើងប្រើ present perfect សំរាប់សកម្មភាពទើបតែបញ្ចប់:

I've lost my watch. Have you seen it anywhere?
ខ្ញុំបានបាត់នាឡិកា។ តើអ្នកបានឃើញវាកន្លែងណាទេ?

- ប៉ុន្តែបើសិនយើងបញ្ជាក់ពេលវេលាយើងត្រូវប្រើ past simple:
I lost my watch yesterday. ខ្ញុំបានបាត់នាឡិកាកាលពីម្សិលមិញ។
- សូមសំគាល់ចំណែកដែលអាចប្រើបានក្នុង present perfect:
Has the plane landed? ~ Yes, it **has**/ No, it **hasn't**
តើយន្តហោះបានចុះចតហើយឬទេ? បាទ, ចុះហើយ/ ទេនៅទេ។

BUT Yes, it **landed** ten minutes ago. (past simple) បាទ, វាបានចុះដប់នាទីហើយ។

B យើងក៏អាចប្រើ present perfect សំរាប់សកម្មភាពដែលបានកើតឡើងក្នុងពេលណាមួយក្នុងអតីតកាល ហើយមានទំនាក់ទំនងជាមួយបច្ចុប្បន្នកាល ដូច្នេះមានន័យថាសកម្មភាពអាចត្រឡប់ឡើងវិញបាន:

Bill has won several races on this horse.

Bill បានឈ្នះការប្រកួតជាច្រើនដោយរិះសេះនេះ។

យើងអាចប្រើ tense ទាំងពីរ Bill និង សេះកំពុងរត់ប្រកួត។ ប៉ុន្តែបើសេះនោះឈប់ប្រកួត

Bill ឈប់រិះយើងអាចនិយាយបានថា:

Bill won several races on this horse. Bill បានឈ្នះការប្រកួតជាច្រើនដោយរិះសេះនេះ ។

- នៅពេលនេះយើងប្រើ past simple ពិសេសយើងកំពុងគិតពីរយះដែលបញ្ចប់សព្វគ្រប់។

Exercise

- ▶ George កំពុងនៅក្នុងជណ្តើរយន្តដែលជាប់នៅចន្លោះជាន់ទីបួននិងទីប្រាំនៃបុកអាគារ។

សំណាងល្អអ្នកបោសសម្អាតត្រូវបានស្រែកឱ្យឆាប់។

ចូរដាក់កិរិយាសព្វជា present perfect ឬ past simple។

- ↑ Cleaner: How long *have you been* (you/ be) here?
- 1 George: I _____ (be) here for an hour!
- 2 Cleaner: _____ (you/ try) the emergency bell?
- 3 George: Yes, I _____ (try) it at once but I _____ (not/ hear) anything. I don't think the bell works.
- 4 Cleaner: The last time this _____ (happen) I _____ (get) the engineer. But I think he _____ (leave) the building already.

Session 109: Present perfect: បរិច្ចាស៍ថ្ងៃនេះ this morning etc.

- យើងអាចប្រើ present perfect ជាមួយ this morning/afternoon/week/month, today etc. កាលណាយើងប្រើឃ្លាទាំងនេះដើម្បីបញ្ជាក់ពីរយះពេលដែលពុំទាន់ចប់សព្វគ្រប់។

A this morning អាចជារយះពេលចប់សព្វគ្រប់ឬមិនទាន់ចប់។
 this morning បង្ហាញពីរយះពេលមិនទាន់ចប់សព្វគ្រប់ កាលណាខណៈដែលយើងកំពុងនិយាយនោះ
 ស្ថិតនៅពេលព្រឹកនៅឡើយរហូតដល់ម៉ោង១២ ថ្ងៃត្រង់។

I haven't seen Tom this morning.
 ខ្ញុំពុំបានឃើញ Tom នៅព្រឹកនេះ ។
 ក្រោយពីម៉ោង ១២ថ្ងៃត្រង់ យើងនឹងនិយាយថា **I didn't see Tom this morning**។

I didn't see Tom this morning.
 ខ្ញុំពុំបានឃើញ Tom នៅព្រឹកនេះ។
 យើងប្រើ past simple នៅទីនេះព្រោះថ្ងៃនេះ this morning ឥឡូវនេះជាសកម្មភាពចប់សព្វគ្រប់។

- ប្រហាក់ប្រហែលគ្នាដែរជាមួយថ្ងៃនេះ this afternoon រហូតដល់ម៉ោង ៥ ល្ងាចយើងអាចនិយាយ
He hasn't phoned this afternoon. គាត់ពុំបានទូរស័ព្ទទេនៅរសៀលនេះ។

ប៉ុន្តែក្រោយម៉ោង៥ល្ងាចយើងត្រូវនិយាយ *He didn't phone this afternoon.*
 គាត់ពុំបានទូរស័ព្ទទេល្ងាចនេះ។

- B** ភាគច្រើនយើងប្រើ present perfect ជាមួយរយះពេលដែលពុំចប់សព្វគ្រប់ ចំពោះសកម្មភាព
 ដែលបានកើតឡើងក្នុងពេលពុំច្បាស់លាស់ណាមួយក្នុងរយះពេលនោះ។

- បើសិនយើងកំពុងគិតខណៈណាមួយឬនៃកម្មវិធីនៃរយះពេលរបស់យើង យើងប្រើ past simple ឧបមាថា
 នាឡិកាដេតដៃខ្ញុំតែងតែដេតនៅម៉ោង ៦ ព្រឹក។ បើសិនថ្ងៃមួយម៉ោងមិនដេតនៅពេលស្រស់ស្រាយអាហារ
 ពេលព្រឹកថា *My alarm clock didn't go off this morning.* នាឡិកាដេតដៃខ្ញុំមិនដេតទេ
 ព្រឹកនេះ។ ប្រហែលគ្នាដែរបើសិនអ្នកចែកសំបុត្ររបស់យើងតែងតែមកនៅចន្លោះម៉ោង ៨ និង ៩ ព្រឹក។
 រហូតដល់ម៉ោង ៩ ព្រឹកយើងអាចនិយាយ:

Has the postman come this morning? តើអ្នកចែកសំបុត្របានមកទេនៅព្រឹកនេះ?
 ប៉ុន្តែបន្ទាប់ពីម៉ោង ៩ ព្រឹកយើងត្រូវនិយាយ *Did the postman come this morning?*
 តើអ្នករត់សំបុត្របានមកទេនៅព្រឹកមួយ?

- C** ភាគច្រើនយើងប្រើ present perfect តាមរបៀបខាងលើនេះក្នុងសំណួរនិងប្រយោគបដិសេធ។

- ចំពោះប្រយោគស្របតែមួយ + this morning/ today etc.
 ជារឿយៗ យើងនិយមប្រើ past simple:

He left this morning. They arrived today.
 គាត់បានទៅចេញព្រឹកមួយ។ ពួកគេមកដល់ថ្ងៃនេះ។

ប៉ុន្តែយើងអាចប្រើ present perfect សំរាប់សកម្មភាពដដែលៗ:
I've written six letters this morning. ព្រឹកនេះខ្ញុំបានសរសេរសំបុត្រ៦។

Exercise

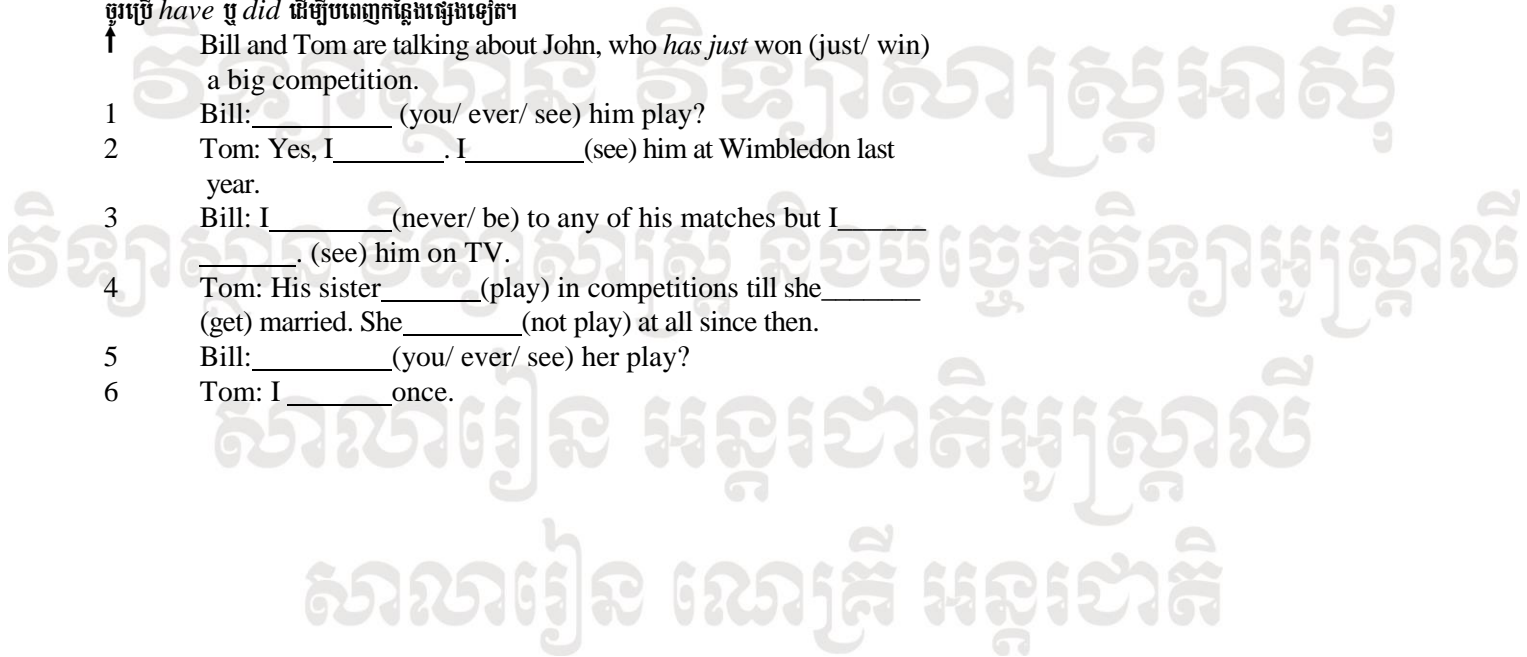
- ▶ ចូរដាក់កិរិយាសព្វគ្រប់ present perfect ឬ past simple:
 - 1 Tom and Bill *haven't been* (not/ be) to any lectures this week.
 - 2 They _____ (not/ go) to any lectures last week either.
 - 3 It's 11.30. Bill _____ (not/ open) a book this morning.
 - 4 Bill _____ (not write) to his parents this week.
 - 5 It's 3 p.m. Tom _____ (not/ hand in) his essay this morning.
 - 6 Tom _____ (not/ pay) this month's rent yet.

Session 110: Present perfect ប្រើប្រាស់ជាមួយ ever, never, always

- A យើងអាចប្រើ present perfect ជាមួយ ever, never និង always កាលណាកិច្ចការណ៍ទាំងនេះ បានរៀបចំរួចរាល់ហើយ។
 - ឧបមាយើងកំពុងនិយាយជាមួយអាកាសយានិករបស់យើង។ យើងអាចសួរគាត់ថា:
Have you ever fallen asleep at the controls? តើលោកធ្លាប់ដេកលក់ក្នុងពេលបើកបរទេ?
 - ប៉ុន្តែបើសិនយើងកំពុងនិយាយពីអាកាសយានិករម្នាក់ដែលយើងមិនបានជួបប្រទះទេ យើងអាចប្រើ past simple:
Did you ever fall asleep at the controls? តើលោកដែលដេកលក់ក្នុងពេលបើកបរទេ?
- B យើងអាចប្រើ present perfect ជាមួយពាក្យ always និង never សំរាប់សកម្មភាពជាទំលាប់:
 - I've always arrived on time.** ខ្ញុំតែងតែមកដល់ទាន់ពេល។
 - I've never missed my train.** ខ្ញុំមិនដែលខករថ្ងៃឡើយទេ។
- C សូមសំគាល់ថាយើងអាចប្រើ superlative ជាមួយ present perfect + ever:
 - This is the worst storm we've ever had.**
 - នេះជាព្យុះដែលខ្លាំងបំផុតដែលខ្ញុំធ្លាប់ជួប។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់វិយាស័ព្ទក្នុងរង្វង់ក្រចកជា present perfect ឬ past simple.
ចូរប្រើ have ឬ did ដើម្បីបំពេញកន្លែងទាំងនោះ។
- ↑ Bill and Tom are talking about John, who *has just won* (just/ win) a big competition.
- 1 Bill: _____ (you/ ever/ see) him play?
- 2 Tom: Yes, I _____. I _____ (see) him at Wimbledon last year.
- 3 Bill: I _____ (never/ be) to any of his matches but I _____ (see) him on TV.
- 4 Tom: His sister _____ (play) in competitions till she _____ (get) married. She _____ (not play) at all since then.
- 5 Bill: _____ (you/ ever/ see) her play?
- 6 Tom: I _____ once.

Session 111: Present perfect បំរើបម្រាស់ជាមួយសកម្មភាពដែលពុំចប់សព្វគ្រប់

- យើងអាចប្រើ present perfect ជាមួយពេលវេលាដូចជា *for, since, all day/ night, all the time, always*។
- A សកម្មភាពចាប់ផ្តើមក្នុងអតីតកាលហើយបន្តជាអនាគតក្រោយខណៈកំពុងនិយាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។
*He **has lived** here for six years. គាត់រស់នៅទីនេះ៦ឆ្នាំ។ (គាត់នៅទីនេះនៅឡើយ)*

1 2 3 4 5 6 (NOW)

ចូរប្រៀបធៀបចំនុចនេះ: *He **lived** here for six years.*
1982 1988 NOW

- B មានន័យថាសកម្មភាពបានបញ្ចប់។ (គាត់បានចាកចេញស្ថាប័ន)
ប៉ុន្តែសកម្មភាពបានចប់នៅខណៈកំពុងនិយាយ:
*Ann: Hello, Tom! I **haven't seen** you for ages.*
ស្ត្រី Tom ខ្ញុំខានបានដូចអ្នកយូរមកហើយ។
- ប៉ុន្តែរយះពេលនៃសកម្មភាព " not seeing Tom " បានចប់នៅខណៈកំពុងនិយាយ។
- C យើងអាចប្រើ *think* និង *know* ដូចដែលបានបង្ហាញដូចខាងលើ:
*I **have known** Tom for years. ខ្ញុំបានស្គាល់ Tom យូរមកហើយ។*
- ប៉ុន្តែជាមួយប្រភេទសកម្មភាពដូចបានបង្ហាញនៅក្នុងចំនុច B ខាងលើ, យើងប្រើ past simple:
Hello, Tom! I haven't seen you for ages. ស្ត្រី Tom ខ្ញុំខានបានដូចអ្នកយូរមកហើយ។
*I **thought** you were abroad OR I **didn't know** you were in London.*
ខ្ញុំគិតថាអ្នកនៅយូរទេស ឬ ខ្ញុំពុំដឹងថាអ្នកនៅទីក្រុងឡុងដោន។
- D សំនួរ និង ចម្លើយនៃប្រភេទ:
*How long **have** you **been** here? តើអ្នករស់នៅទីនេះអស់រយៈពេលប៉ុន្មាន?*
*~ I've **been** here six months. ខ្ញុំរស់នៅទីនេះ៦ខែ។*
- បើសិនជានៅមានបញ្ហាកំរើពេលវេលា ចម្លើយត្រូវប្រើជាទម្រង់ present perfect;
បើសិនមានបញ្ហាកំរើពេលវេលាចម្លើយត្រូវប្រើជា past simple:
***Have** you **been** to any concerts? តើអ្នកបានទៅមើលការប្រកួតត្រីទេ?*
*~Yes, I **have**/ No, I **haven't**.~ បាទ ខ្ញុំបាន/ទេ ខ្ញុំគ្មានទេ។*
*OR Yes, I **went** to the Festival Hall last night.*
~ បាទ, ខ្ញុំបានទៅ Festival Hall កាលពីយប់មិញ។

Exercise

- ▶ ចូរបំពេញប្រយោគទាំងនេះតាមវិធីដូចបានបង្ហាញ:
↑ (It's Friday.) I've got a headache. It started on Monday.
So you've had a headache for four days.
- ↑ (It's 1989.) I last saw a doctor in 1983.
So you haven't seen a doctor for six years.
- 1 (It's 1987.) I'm a vegetarian. I began this diet in 1985.
- 2 (It's August.) I wear glasses. I began wearing them in May.
- 3 (It's the last week of May.) I last took sleeping pills during the first week of May.
- 4 (It's 1990.) I last smoked a cigarette in 1985.

Session 112: Present perfect: បំរើបរាស់ជាមួយ for និង since

A for + រយៈពេល (for two days, for a week etc.)
យើងប្រើ for ជាមួយ present perfect សំរាប់រយៈពេលដែលរួចសព្វគ្រប់:
I **have taught** here **for** five years. (I am still teaching here.)
1 2 3 4 5 (NOW)

• ប្រសិនបើរយៈពេលដែលបន្តរហូតដល់ឈ្មោះកំពុងនិយាយ:
I **haven't ridden** a horse **for** two years.
(But I'm riding now.) ខ្ញុំពុំបានជិះសេះ២ឆ្នាំហើយ។ (ប៉ុន្តែឥឡូវខ្ញុំកំពុងជិះ)
1 2 (NOW)

• យើងប្រើ for ជាមួយ past simple សំរាប់រយៈពេលចប់ពេញលេញ:
He **typed** his own letters **for** a week.
គាត់បានវាយលិខិតរបស់គាត់អស់រយៈពេលមួយសប្តាហ៍។
1 Week NOW

• យើងប្រើ for ពិមុខឃ្លាដែលចាប់ផ្តើមដោយពាក្យ all ទេ:
I've **been** here all day. ខ្ញុំបានធ្វើការនៅទីនេះពេញមួយថ្ងៃ។

B since + ចំនុចមួយនៃពេលវេលា (since five o'clock, since then etc.)
• since + ចំនុចមួយនៃពេលវេលា មានន័យថាពិចារណាពីពេលវេលានោះរហូតដល់ឈ្មោះកំពុងនិយាយ។
យើងតែងតែប្រើវាជាមួយ perfect tense, លើកលែងតែអ្នកបានបង្ហាញក្នុងចំនុច C ខាងក្រោម:
He **hasn't ridden since** his accident/ **since** he broke his arm.
គាត់ខានជិះតាំងពីគាត់មានគ្រោះថ្នាក់/ តាំងពីគាត់បាក់ដៃ។

• ជារឿយៗ គេនិយមប្រើ since then :
He had a bad fall. He **hasn't ridden since then**.
គាត់បានដួលយ៉ាងដំណាំ។ គាត់ពុំបានជិះតាំងពីពេលនោះមក។

C it is + ចំនុចនៃពេលវេលា + since

• ប្រយោគប្រភេទនេះមានអត្ថន័យដូចគ្នា:
It is two years **since** I've played the piano.
វាមានរយៈពេលពីរឆ្នាំហើយតាំងពីខ្ញុំបានលេងប្រាំឆ្នាំ។
It is two years **since** I (last) played the piano.
វាមានរយៈពេលពីរឆ្នាំហើយតាំងពីខ្ញុំបានលេងប្រាំឆ្នាំក្នុងក្រោយ។
I haven't played the piano for two years. ខ្ញុំខានលេងប្រាំឆ្នាំហើយ។
I last played the piano two years ago. ខ្ញុំបានលេងប្រាំឆ្នាំក្នុងក្រោយ។
• សូមបញ្ជាក់ថាយើងប្រើវិធីនេះមានក្នុងប្រយោគពិរម្យក្រោយ។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់ for ឬ since:
I've been standing here since 2 o'clock.
1 The man behind me has been waiting longer _____ than I have.
2 And it's been raining _____ the last ten minutes.
3 Buses have been running late _____ they introduced the new timetable.
4 Fares have gone up twice _____ March.
5 Regular passengers have been complaining _____ quite a long time.

Session 113: Present perfect continuous: ទំរង់

- យើងបង្កើតទំរង់នេះដោយប្រើ *have been* + present participle.
- Affirmative: *I have/I've been working, he has/ he has been working* etc.
ខ្ញុំបានកំពុងធ្វើការ, គាត់បានកំពុងធ្វើការ ។ល។
- Negative: *I have not/I haven't been working, he has not/ he hasn't been working* etc. *ខ្ញុំមិនបានកំពុងធ្វើការ, គាត់មិនបានកំពុងធ្វើការ។ល។*
- Interrogative: *have I been working? has he been working?* etc.
តើខ្ញុំបានកំពុងធ្វើការឬ? តើគាត់បានកំពុងធ្វើការឬ? ។ល។
- Negative interrogative: *haven't I been working? តើខ្ញុំមិនបានកំពុងធ្វើការឬ? hasn't he been working?* etc. *តើគាត់មិនបានកំពុងធ្វើការឬ?*

Present perfect continuous: បំរើបំរាស់

- យើងប្រើ tense នេះសំរាប់សកម្មភាពដែលចាប់ផ្តើមនៅក្នុងអតីតកាលនិងកំពុងបន្តនៅឡើយ:
I've been looking for a job for two years. ខ្ញុំបានកំពុងរកការងារធ្វើពីរឆ្នាំហើយ។
1987 1988 1989 (NOW)
- ឬ ទើបតែចប់:
Oh, here's my key! I've been looking for it all day!
អូ, នេះកូនសោខ្ញុំ! ខ្ញុំបានរកវាពេញមួយថ្ងៃ!
9.00 a.m. 6.00 p.m. (NOW)

- យើងអានប្រើ tense នេះដោយមាន ឬ គ្មានហ្នឹងទេ។
- កិរិយាសព្ទមួយចំនួនដូចជា *know(ដឹង), hate(ខ្លាច), love(ស្រឡាញ់) ។ល។* ពុំអានប្រើទំរង់ continuous ទេ។
ប៉ុន្តែយើងអានប្រើ present perfect continuous ជាមួយ *hear(ឮ) និង want (ចង់) ។*

Present perfect ឬ present perfect continuous?

- A** យើងអានប្រើ tense ណាមួយក៏បានជាមួយកិរិយាសព្ទមួយចំនួន ដើម្បីបញ្ជាក់សកម្មភាពដែលបានបន្ត ពេញរយៈពេលមួយដែលចុះចាត់ចែងសព្វគ្រប់។
He has played for our club for two years. OR
He has been playing for our club for two years.
គាត់បានលេងឱ្យក្លិបយើងពីរឆ្នាំហើយ។
- កិរិយាសព្ទដែលអានប្រើតាមវិធីនេះមាន: *expect(រំពឹង), hope(សង្ឃឹម), learn(រៀន), lie(កុហក), live(រស់នៅ), look(មើល), play(លេង), rain(ភ្លៀស), snow(ធ្លាក់ព្រិល), stand(ឈរ), study(សិក្សា), teach(បង្រៀន), wait(រង់ចាំ), want(ចង់បាន), work(ធ្វើការ) ។*
- B** ក្នុងកាលយើងអានចំនួនសកម្មភាពដែលធ្វើត្រាប់ដដែលៗក្នុង simple present perfect ដោយទំរង់ continuous។ យើងអាននិយាយ:
I've written three letters this morning. ខ្ញុំបានសរសេរលិខិតបីនៅព្រឹកនេះ។
ឬ I've been writing letters. ខ្ញុំបានសរសេរសព្វគ្រប់។
9.00 12.00 (NOW)
- 9.00 NOW
- សូមកត់សម្គាល់សកម្មភាពក្នុងប្រយោគទីពីរបានបង្ហាញថាជាសកម្មភាពកំពុងបន្ត។ យើងប្រើ present perfect continuous ទេ បើសិនយើងនិយាយពីសកម្មភាពបច្ចុប្បន្នមានចំនួនច្រើន។
- C** វាមានភាពខុសប្លែកគ្នារវាងសកម្មភាពក្នុង present perfect និង សកម្មភាពមួយក្នុង present perfect continuous។
I've painted the door. មានន័យថា ខ្ញុំទើបបានធ្វើការនេះ។
មានន័យថាប្រហែលជា ខ្ញុំកំពុងលាបខ្លួន ឬ ប្រហែលខ្ញុំទើបលាបរួចរាល់។ ដូច្នេះ present perfect តំណាងឱ្យសកម្មភាពចប់សព្វគ្រប់។

Exercise

- ▶ ចូរធ្វើសំណួរអំពីប្រយោគ។ ចូរប្រើ present perfect ឬ present perfect continuous។
 - ↑ I've been writing letters. ~ How many *have you written*?
~ Six letters.
 - ↑ Bill's been in the kitchen. ~ *What has he been doing*?
~ He's been washing the glasses.
 - 1 I've been telling people about the party. ~ How many _____?
_____? About five people.
 - 2 Bob's been picking strawberries. ~ How many _____? About
three boxes.
 - 3 Ann's been in the kitchen. ~ What _____? ~ She's been
making mayonnaise.
 - 4 Mary's been grilling sausages all morning. ~ How many _____?
~ About a hundred.

- ▶ ចូរដាក់កិរិយាសំណួរក្នុងរង្វង់ក្រចកជា present perfect ឬ present, perfect continuous:
 - ↑ I've mended (mend) the broken plates. Here they are.
 - ↑ I've been mending (mend) the broken plates. I haven't quite finished.
 - 5 _____(write) to Ann. Here's the letter.
 - 6 I _____(write) to Ann. I'll finish it after tea.
 - 7 He _____(paint) the seat. But he hasn't finished it yet.
 - 8 We _____(cut up) the onions. You can start frying now.

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
 វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 114: Past perfect: ទំរង់

- A យើងបង្កើតទំរង់នេះដោយប្រើ *had + past participle*.
Affirmative: *I had/ I'd worked, he had/ he'd worked* etc.
Negative: *I had not/ I hadn't worked, he had not/he hadn't worked* etc.
- Interrogative: *had I worked? had he worked?* etc.
- Negative interrogative: *hadn't I worked? hadn't he worked?* etc.
- B Past perfect ជាទំរង់អតីតកាលដែលដូចគ្នានឹង present perfect និង past simple:
present simple: *work/works*

present perfect: *have/has worked*

past simple: *worked*

past perfect: *had worked*

Past perfect: បំរើបំរាស់ជាអតីតកាលដូច present perfect

- A Tom's just **left**. Tom ទើបតែបានចាកចេញ។
When I arrived Tom **had just left**. នៅពេលខ្ញុំមកដល់។ Tom បានចាកចេញ។
- B We can't get into the house. I've **lost** the key.
យើងពុំអាចចូលទៅក្នុងផ្ទះ។ ខ្ញុំបានបាត់កូនសោ។
We couldn't get into the house. I'd **lost** the key.
យើងពុំអាចចូលទៅក្នុងផ្ទះ។ ខ្ញុំបានបាត់កូនសោ។
- C We've **waited** for weeks. យើងបានរង់ចាំជាច្រើនសប្តាហ៍។ (យើងកំពុងរង់ចាំនៅឡើយ)
We **had waited** for weeks. យើងបានរង់ចាំអស់ជាច្រើនសប្តាហ៍។ (យើងបានរង់ចាំនៅឡើយ)
He **has lived** here all his life. គាត់បានរស់នៅទីនេះពេញមួយជីវិតរបស់គាត់។
(ប៉ុន្តែឥឡូវនេះគាត់កំពុងចាកចេញ)។
He **had lived** there all his life. គាត់បានរស់នៅទីនេះពេញមួយជីវិតរបស់គាត់។
(ប៉ុន្តែឥឡូវនេះគាត់បានចាកចេញ)។
- D យើងអាចប្រើ past perfect ដោយមានបុគ្គលឬស្ថានភាពពេលវេលា។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់កិរិយាសំព្រឹក្សារបស់ក្រុមក្រាមជា past perfect:
When I last met Paul he was feeling very depressed because recently everything *had gone* (go) wrong.
- 1 His wife _____(leave) him.
- 2 He _____(quarrel) with his son.
- 3 He _____(lose) his job.
- 4 He _____(crash) his car.
- 5 He _____(broke) his watch.
- 6 His landlord _____(put up) the rent.

Session 115: Past perfect: ប្រើប្រាស់ជាអតីតកាលដូច past simple

- ជាធម្មតាយើងប្រើ past simple tense កាលណាយើងនិយាយឬ សរសេរអំពីអតីតកាល។
ប៉ុន្តែយើងប្រើ past perfect tense នៅពេលអ្នកនិយាយ ឬ និទានពីសកម្មភាពមុនមុននៃពេល
វេលាណាមួយក្នុងអតីតកាល។ សកម្មភាពនេះអាចចំណាយពេលមួយរយះ។
*As a young man he **had been** a sailor and he liked talking about those days.*
កាលតាំងនៅក្នុងកាលនោះគឺជាអ្វីដែលវិកលវិយកាត់ចូលចិត្តនិយាយពីសម័យនោះ។
- ប្រសិនបើជាសកម្មភាពមួយ ឬសកម្មភាពច្រើន។
*Bill was in hospital. Bill **had broken** his leg in a skiing accident.*
គាត់បានបាក់ជើងក្នុងព្រះថ្នាក់ដោយសារលេងស្គី។

Past perfect continuous: ទំរង់ និង ប្រើប្រាស់

- A** យើងបង្កើត tense នេះ ដោយប្រើ *had been + present participle*:
- Affirmative: *I had/ I'd been working, he had/ he'd been working* etc.
 - Negative: *I had not/ I hadn't been working, he had not/ he hadn't been working* etc.
 - Interrogative: *had I been working? had he been working?* etc.
 - Negative interrogative: *hadn't I been working? hadn't he been working?* etc.
- B** យើងប្រើ tense នេះសំរាប់សកម្មភាពដែលបានចាប់ផ្តើមកើតឡើងមុនមុនពេលមួយក្នុងអតីតកាល
ហើយក៏បន្តដល់បច្ចុប្បន្នមុនពេលណានោះ:
*She **had been living** alone for many years.*
នាងបានរស់នៅម្នាក់ឯងអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ។

Past perfect ឬ past perfect continuous?

- ទំនាក់ទំនងរវាងទំរង់ទាំងពីរនេះមានទំនាក់ទំនងដូចគ្នានឹងទំនាក់ទំនងរវាង present perfect និង present perfect continuous ។
- A** ជាធម្មតាយើងអាចប្រើប្រភេទណាមួយក៏បានចំពោះបណ្តាសកម្មភាពប្រភេទដូចបានបង្ហាញខាងលើ:
*We expected him to speak French fluently, for he **had studied** it for six years* OR *he **had been studying** it for six years.*
យើងសង្ឃឹមថាគាត់និយាយភាសាបារាំងដោយសារគាត់បានរៀនអស់រយៈពេល៦ឆ្នាំ។
- B** យើងអាចជំនួសបណ្តាសកម្មភាពក្នុង past perfect ដោយសកម្មភាពដែលបានបន្តក្នុង past perfect continuous:
*He **had made** six speeches and he was tired.*
គាត់បានផ្តល់សន្ទនាក្រៅមួយហើយគាត់បានឆ្ងាយហត់។
*He **had been making** speeches and he was tired.*
គាត់បានផ្តល់សន្ទនាក្រៅហើយគាត់បានឆ្ងាយហត់។
- C** វាមានភាពខុសគ្នារវាងសកម្មភាពទោលក្នុង past perfect និង សកម្មភាពក្នុង past perfect continuous:
*He **had painted** her portrait. He showed it to us.*
គាត់បានគូររូបរបស់នាង។ គាត់បានបង្ហាញយើង។ (រូបគំនូរបានគូរនៅពេលណាមួយមុនគាត់បង្ហាញ។)
*He **had been painting** her portrait. គាត់បានគូររូបរបស់នាង។*
(គាត់ត្រូវបានគេបានបញ្ជូន ឬ ជុំទាន់បានបញ្ជូនគំនូរនោះនៅឡើយ។)

Exercise

- ▶ ចូរឆ្លើយសំណួរទាំងនេះ:
When you first met her, had she just started to give lectures?
~ No, she'd been giving lectures for quite a long time.
- 1 Had she just started to paint portraits? ~ _____.
- 2 Had she just started to sell her paintings? ~ _____.
- 3 Had she just started to diet? ~ _____.
- 4 Had she just started to look for a house? ~ _____.

Session 116: Future forms ទម្រង់អនាគតកាល

A គេមានវិធីជាច្រើនក្នុងការបញ្ជាក់ពីទម្រង់អនាគតកាល។

- 1 The present simple
- 2 The present continuous
- 3 *be going to*
- 4 The future simple
- 5 *will* for intention
- 6 The future continuous
- 7 The future perfect
- 8 The future perfect continuous

B អត្ថន័យនៃ *អនាគតដោយមានការតាំងចិត្ត* (Future with intention) កាលណាប្រធានប្រាថ្នាចង់ធ្វើអ្វីមួយលើសលុបចិត្តធ្វើ យើងបញ្ជាក់ការបង់ប្រាថ្នានិងការសំរេចចិត្តនេះដោយ ទម្រង់អនាគតកាលដោយមានការតាំងចិត្ត (future with intention: *will* ឬ *be going to*).

- ទម្រង់ផ្សេងៗទៀតបង្ហាញពីអនាគតដោយគ្មានការតាំងចិត្ត។ គេបញ្ជាក់ថាសកម្មភាពនឹងកើតឡើង។ យើងពុំដឹងថាតើប្រធានធ្វើការសំរេចចិត្តឬទេ ហើយយើងមិនដឹងថាគាត់គិតអ្វីអំពីវា។

Present simple + a time expression បច្ចុប្បន្នកាលធម្មតា + ឃ្លាពេលវេលា

- ភាគច្រើនយើងប្រើទម្រង់នេះសំរាប់ប្រយោគអប្បបរមា (impersonal statements) អំពីសកម្មភាពអនាគត:
School programme: *Next term starts* on 12 September.
ឆមាសក្រោយចាប់ផ្តើមខែកញ្ញា។
Museum attendant: *The museum closes* in ten minutes.
សារមន្ទីរមិចនោដប់នាទីទៀត។
- ជារឿយៗយើងនិយមប្រើ present continuous សំរាប់ប្រយោគ (personal statements) ប៉ុន្តែពេលយើងនិយាយ:
I've got a job! I start on Monday. *ខ្ញុំរកបានការងារហើយខ្ញុំចូលធ្វើការនៅថ្ងៃចន្ទ។*
- ហើយចំពោះសេរីសកម្មភាពអនាគតកាល យើងនិយមប្រើ present simple.
We leave at six and *arrive* in Paris at nine.
យើងចាកចេញនៅម៉ោង៦ហើយទៅដល់ទីក្រុងប៉ារីសនៅម៉ោង៩។
We spend two days there and then *fly* on to Athens.
យើងសំរាក២ថ្ងៃនៅទីនោះហើយបន្តដំណើរទៅទីក្រុងអាថែន។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់កិរិយាសព្ទក្នុងរង្វង់ក្រចកជា present simple tense អត្ថន័យនៃនេះគឺជាអនាគតកាល
Travel arrangement for a coming tour:
 The coach leave (leave) Victoria at 8 a.m tomorrow.
 1 It _____ (arrive) in Dover at 9.30.
 2 The coach then _____ (return) to London.
 3 The passenger _____ (embark) on the ferry.
 4 The ferry _____ (sail) at 12.00.
 5 and _____(dock) in Calais at 1.00.
 6 Then the passengers _____(disembark) and _____(board) the Paris train.

Session 117: Present continuous + a time expression បច្ចុប្បន្នកាលកំពុងបន្ត + ប្រាពេលវេលា

- A ភាគច្រើនគេប្រើទាំងទាំងនេះសំរាប់ប្រាប់បច្ចុប្បន្នកាលកំពុងបន្តអនាគតកាលបំរុងកើតឡើង (near future):
He's flying to Rome tomorrow. (He has booked his seat.)
គាត់នឹងហោះហើរទៅទីក្រុងរ៉ូមនៅថ្ងៃស្អែក។ (គាត់បានទិញសំបុត្រយន្តហោះរួចហើយ)
- B ជាមួយកិរិយាសព្ទមួយចំនួនដូចជា *come, go, stay do* និង *have* (ផឹក/ស៊ី)។ យើងអាចប្រើទាំងនេះសំរាប់តែ ការសម្រេចចិត្ត, ផែនការដោយពុំមានការរៀបចំច្បាស់លាស់:
What are you doing this weekend? (What are your plans?)
តើអ្នកធ្វើអ្វីខ្លះនៅចុងសប្តាហ៍នេះ? (តើអ្នកមានគំរោងអ្វីខ្លះ?)
~ *I'm not doing anything. I'm staying at home.*
~ *ខ្ញុំមិនប្រុងធ្វើទេ។ ខ្ញុំនៅផ្ទះ។*
- C យើងពុំប្រើទាំងនេះជាមួយកិរិយាសព្ទបញ្ជាក់អត្ថន័យទេ (*see etc.*) ឬ ជាមួយកិរិយាសព្ទដូចជា *have* (*មាន*) *know* និង *understand* ។ យើងត្រូវប្រើ *will/ shall* ជាមួយកិរិយាសព្ទទាំងនេះ
You will have time to do it tomorrow. អ្នកនឹងមានពេលធ្វើវានៅថ្ងៃស្អែក។
- ប៉ុន្តែជាមួយកិរិយាសព្ទ *see* ក៏អាចមានអត្ថន័យផ្សេងទៀត ។ យើងអាចប្រើ continuous tense ជាមួយអត្ថន័យទាំងនេះ។
I'm seeing (=meeting) the director tomorrow. (We've arranged this.)
ខ្ញុំនឹងជួបលោកនាយកនៅថ្ងៃស្អែក។ (យើងបានរៀបចំរួចហើយ។)
Tom is seeing (=escoting) Ann home after the party.
(He's arranged this.)
Tom នឹងជួនសំណើរ Ann ទៅផ្ទះក្រោយពេលជប់ល្បី។ (គាត់បានរៀបចំរួចហើយ។)
- យើងក៏អាចប្រើ *have* សំរាប់សកម្មភាព តាមវិធីនេះដែរ:
I'm having a party next week. ខ្ញុំនឹងជប់ល្បីនៅអាទិត្យក្រោយ។
- និង *have+ object + past participle*
We're having the piano turned tomorrow. ពួកយើងនឹងយកព្យាណូទៅឆោយគេនៅថ្ងៃស្អែក។

Exercise

- ▶ ចូរស្រមៃថាអ្នកជា Tom ហើយនេះគឺជាបញ្ជីសកម្មភាពរបស់អ្នកសំរាប់សប្តាហ៍ក្រោយ:
Saturday
9.0 Take children to zoo
11.00 Golf with Bill
11.30 Ann has driving lesson
7.30 Concert in Festival Hall
Sunday
a.m Drive to Senvenoaks
Lunch with Ann's parents
p.m Bill and Marry to supper

- ▶ នៅល្ងាចថ្ងៃសុក្រមួយមានមនុស្សម្នាក់និយាយថា “តើវាទាំងពីរនឹងធ្វើអ្វីនៅចុងសប្តាហ៍នេះ?”
ចូរឆ្លើយដោយប្រើព័ត៌មានពីសកម្មភាពខាងលើ។

 - At 9 on Saturday we're taking the children to zoo.
 - 1 At 11 I _____.
 - 2 At 11.30 _____.
 - 3 At 7.30 we _____.
 - 4 On Sunday morning we _____.
 - 5 We _____ with Ann's parents.
 - 6 Bill and Marry _____.

Session 118: be going to

- A ទំរង់របស់វាគឺ am/are/is going + the full infinitive:
I'm going to take some photographs. ខ្ញុំនឹងថតរូបមួយចំនួន។
Are you going to repair it yourself. តើអ្នកនឹងជួសជុលវាដោយខ្លួនឯងឬ?
He isn't going to study Greek. គាត់នឹងមិនសិក្សាភាសាក្រិកទេ?
- B យើងប្រើទំរង់នេះជា ការតាំងចិត្តដែលបានប្រារព្ធទុក (premeditated intention) និង ការព្យាករណ៍ (prediction)។

be going to: premeditated intention ការតាំងចិត្តដែលបានប្រារព្ធទុក

- A យើងប្រើទំរង់នេះនៅពេលដែលអ្នកនិយាយលើកឡើងពីចំណង់នៅពេលអនាគតប៉ុន្តែប្រធានធ្វើការសំរេចចិត្ត នៅពេលណាមួយមុនពេលនិយាយ។
 Ann (putting up a step-ladder): *I'm going to hang* my new curtains.
 ខ្ញុំនឹងព្យួររ៉ាំងននឡិរបស់ខ្ញុំ។
 Tom's bought a building site. *He's going to build* a house.
 Tom បានទិញដីសំរាប់សាងសង់មួយកន្លែង។ គាត់នឹងសង់ផ្ទះមួយ។
- B នៅពេលយើងប្រើទំរង់នេះ ជាធម្មតាយើងសម្លឹងមើលទៅសកម្មភាពនឹងកើតឡើងឆាប់ៗ។ យើងអាចប្រើ *be going to* ដោយមាន ឬគ្មានហ្នឹងផងដែរ។
- C យើងអាចប្រើទំរង់នេះជំនួសឱ្យ present continuous, i.e. Tom អាចនិយាយថា:
I'm meeting Ann at Heathrow at 7.30 OR
 ខ្ញុំនឹងជួប Ann នៅ Heathrow ម៉ោង 7.30 ឬ
I'm going to meet Ann at Heathrow. ខ្ញុំនឹងជួប Ann នៅ Heathrow ។
- ប៉ុន្តែបើគាត់និយាយថា "I'm meeting Ann" យើងដឹងថាគាត់បានរៀបចំការជួបគ្នានេះជាមួយ Ann ។
 បើសិនគាត់និយាយថា "I'm going to meet Ann" យើងពុំដឹងច្បាស់ទេ។ Ann ប្រហែលជាគិតភ្លើល។
- D ជាធម្មតាយើងប្រើ *be going to* ជាមួយកិរិយាសំបូរ *come (មក)* និង *go (ទៅ)*។
 យើងប្រើ present continuous: *I'm coming*, ខ្ញុំនឹងមក។ *I'm going*. ខ្ញុំនឹងទៅ។

be going to ឬ will សំរាប់ការព្យាករណ៍

- A យើងអាចប្រើ *be going to* កាលណាអ្នកនិយាយមានអារម្មណ៍ដឹងច្បាស់ថាសកម្មភាពនឹងកើតឡើង ក្នុងពេលឆាប់ៗនេះ។ ជាធម្មតាវាមាន សញ្ញាដែលធ្វើឱ្យអ្នកនិយាយមានទំនុកចិត្ត ។
Look at those clouds! It's going to rain. មើលពពកទាំងនោះ! វាប្រាកដជាក្លៀង។
 យើងក៏អាចប្រើ *will* នៅពេលយើងធ្វើទស្សនកម្មភាពមួយនឹងកើតឡើង។
- B ជាញឹកញយ យើងអាចប្រើទំរង់ណាក៏បានជាមួយប្រយោគអប្សិសៈ។
It's going to be/ it will be difficult to finish on time.
 វានឹងមានការលំបាកក្នុងការបញ្ចប់ទាន់ពេល។
- ប៉ុន្តែសូមសំគាល់ឧទាហរណ៍ទាំងនេះ។ មុនពេលប្រកួត Tom និយាយ:
Jack's the best runner. He'll win. Jack ជាអ្នករត់លឿនជាងគេ។ គាត់នឹងឈ្នះ។
- ក្នុងពេលប្រកួត Bill និយាយ: *Look at Jack out in front! He's going to win!*
 ចូរមើល Jack នៅទៅមុខគេ! គាត់នឹងឈ្នះ។
 Tom និយាយ *will win* ពីព្រោះគាត់បានដឹងពីសមត្ថភាពរបស់ Jack ពីមុន ។ Bill និយាយ *Jack is going to win* ព្រោះគាត់បានឃើញ Jack នាំមុខគេ។
- C *will* នៅពេលនេះពុំមានកំណត់ពេលវេលាទេ។ សកម្មភាពអាចកើតឡើងភ្លាមៗ ឬពុំកើតឡើងក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ។
 ប្រពន្ធ: *He's left me!* គាត់បានបោះបង់ចោលខ្ញុំ!
 មិត្តភក្តិ: *He came back last time. He'll come back this time too.*
 គាត់បានត្រឡប់មកនៅពេលចុងក្រោយ។ គាត់នឹងត្រឡប់មកក្នុងពេលនេះ។ (ប៉ុន្តែយើងពុំដឹងពេលណាទេ)

Exercise

- ▶ ចូរដាក់កិរិយាសំបូរក្នុងរង្វង់ក្រចកជាទំរង់ *be going to* :
 - That girl's very white; I think she is going to faint (faint).
 - 1 The car's making a very strange noise; I think it _____(break down).
 - 2 That metal box is ticking; I think it _____(explode).
 - 3 The bridge doesn't look very safe; I think it _____(collapse).
 - 4 The sky's very dark; I think we _____(have) a storm.
 - 5 There's more smoke than usual above the crater; I think the volcano _____(erupt).

Session 119: Future simple: អនាគតកាលសាមញ្ញ

A Form ទម្រង់

AFFIRMATIVE	NEGATIVE
<i>I will/I'll work OR I shall work you will/you'll work he will/he'll work etc. we will/we'll work OR we shall work they will/they'll work</i>	<i>I will not/I won't work OR I shall not/I shan't work you will not/you won't work he will not/he won't work etc. we will not/we won't work OR we shall not/we shan't work they will not/they won't work</i>

Interrogative: *will I/ shall I work? will you work? will he work?* etc.

Negative interrogative: *won't I work? won't you work? won't he work?*

យើងរៀនប្រើ *shall* ក្នុងប្រយោគវិជ្ជមានទេ។

B I/we will ឬ I/we shall

យើងអាចប្រើ *I/we will* សំរាប់ការតាំងចិត្ត (intention):

I will send you a cheque. ខ្ញុំនឹងផ្ញើវិក័យប័ត្រជូនអ្នក។

ហើយយើងអាចប្រើ *I/we shall* កាលណាមានការតាំងចិត្ត (no intention):

We shall know tomorrow. យើងនឹងដឹងនៅថ្ងៃស្អែក។ (វាជាការចុះផ្សាយក្នុងសារព័ត៌មាន)

- ប៉ុន្តែ *will/ll* មានលក្ខណៈសាមញ្ញជាង: **We will** know tomorrow. យើងនឹងដឹងនៅថ្ងៃស្អែក។
- យើងប្រើ *I/we shall* ក្នុងសំនួរ។
- សូមសម្រេចចិត្តសំនួរការប្រើប្រាស់ *shall* នៅពេលប្រើ *let's: Let's go, shall we?* តស៊ូយើងទៅ, មែនទេ?
- ជូនកាលនៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសជាផ្លូវការអ្នកអាចប្រើ *will* ឬ *I/we shall* ដែលត្រូវប្រើសំរាប់ការតាំងចិត្ត ប៉ុន្តែ *will* ត្រូវបានគេនិយមប្រើជាង។

Exercise

▶ ចូរដាក់ *will* ឬ *shall* ជូនកាលអ្នកអាចប្រើទាំងពីរ ។ ចូរប្រើទម្រង់បំពេញ (*ll/won't/shan't*) នៅកន្លែងដែលមានប្រើបាន

□ *Shall* we walk home?

- 1 But if we walk, it _____ take us two hours.
- 2 We _____ (not) get home till 8.
- 3 We _____ miss our TV programme.
- 4 Let's take a taxi, _____ we?
- 5 We _____ find taxis in the square.
- 6 We _____ have to pay by cheque.
- 7 But perhaps the taxi driver _____ (not) mind.

Session 120: Future simple: បំរើបំរាស់

- A** យើងប្រើ future simple ដើម្បីបញ្ជាក់នូវអ្វីដែលអ្នកនិយាយ believes (ជឿជាក់)/ expects (រំពឹង)/ fears (ខ្លាច)/ hopes (សង្ឃឹម)...នឹងកើតឡើង។
 Don't worry about Tom. He **'ll come** back sooner or later.
 សូមកុំបារម្ភណាស់ពី Tom។ មិនយូរមិនឆាប់គាត់នឹងមក។
- យើងអាចចាប់ផ្តើមប្រយោគបែបនេះដោយ I'm sure ខ្ញុំអឹងច្បាស់/ I'm afraid ខ្ញុំខ្លាច/ I expect ខ្ញុំរំពឹង/ supposeស្មាន/ hope សង្ឃឹម ។ល។ យើងអាចប្រើទាំងនេះដោយមានឬគ្មានបញ្ជាក់ពេលវេលា។
 (I'm sure) he **'ll come** back soon. (ខ្ញុំអឹងច្បាស់ថា) គាត់នឹងត្រឡប់មកជាប់។
- យើងអាចបន្ថែម perhaps, possibly ឬ probably ប្រហែលៈ
 (Perhaps) it **will be** a better day tomorrow. (ប្រហែលជា) ថ្ងៃផ្អែកនឹងល្អជាងនេះ។
- B** យើងក៏អាចប្រើ future simple សំរាប់សកម្មភាពជាទំលាប់ក្នុងអនាគតកាលដែរៈ
 These birds **will come** back next spring.
 បក្សីទាំងនេះនឹងត្រឡប់មកវិញនៅឆ្នាំក្រោយ។
- ជាមួយប្រយោគលក្ខខណ្ឌនិង time-clauses:
 If you drop it, it **will break**. បើសិនអ្នកទំលាក់វានឹងបែក។ (លក្ខខណ្ឌ)
 When it gets warmer the snow **will start** to melt.
 នៅពេលវាកាន់តែកកក្តៅព្រិលចាប់ផ្តើមរលាយ។ (time-clause)
I'm going to tell him the truth. ~ He **won't** believe you.
 ខ្ញុំនឹងប្រាប់គាត់ពីការពិត។ ~ គាត់នឹងមិនជឿអ្នកទេ។
- សំរាប់ការប្រកាសនូវការពិធីការអនាគតនិងការប្រកាសណាមួយដែលមាននិងការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន។
 The President **will open** the new Olympic stadium tomorrow.
 លោកប្រធានាធិបតីនឹងសម្ពោធពហុកីឡាដ្ឋាន Olympic ថ្មីនៅថ្ងៃផ្អែក។
 តាមិទ្យៈ Fog **will soon clear** in all areas. អង្គុនឹងស្រឡះនៅក្រុងក្នុងពេលឆាប់ៗ។
- ប៉ុន្តែក្នុងការសន្មតាយើងនិយាយថាៈ
 The President **is opening/is going to** open the new Olympic stadium.
 លោកប្រធានាធិបតីនឹងសម្ពោធពហុកីឡាដ្ឋាន Olympic ថ្មី។
 និង The fog **is going to** clear soon. អង្គុនឹងស្រឡះនៅពេលឆាប់ៗ។
- C** យើងក៏អាចប្រើ will សំរាប់ការតាំងចិត្ត, ដូច្នោះហ្ន៎ He **won't** help us. អាចមានន័យថា ខ្ញុំពុំគិតថាគាត់ជួយយើង ឬគាត់មិនមានបំណងជួយយើង ឬគាត់បដិសេធមិនជួយយើង។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់កិរិយាសំបូក្នុងរង្វង់ក្រចកជា future simple:
 His wife hopes he'll change (change) his mind about emigrating.

 - 1 She doesn't think that he _____ (like) Australia.
 - 2 She is afraid that the climate _____ (not suit) him.
 - 3 But I don't suppose that he _____ (take) her advice.
 - 4 If he goes I' m sure that he _____ (be) back in a few years' time.
 - 5 And then he _____ (have) to start looking for another job.

Session 121: will: unpremeditated intention ការតាំងចិត្តដែលពុំបានព្រាងទុក

A យើងប្រើទាំងនេះកាលណាអ្នកនិយាយធ្វើការសំរេចចិត្ត និងប្រាប់មនុស្សផ្សេងទៀតភ្លាមៗ:
 កូន: *My balloon's burst! បាត់ទូរខ្ញុំផ្ទះបែកហើយ!*
 ម្តាយ: *Never mind. I'll get you another one. មិនអីទេ? ចាំម៉ាកខ្សឹមមួយទៀត។*
 Ann : *I'm not going by air. I can't afford it.*
ខ្ញុំនឹងមិនធ្វើដំណើរតាមយន្តហោះទេ, ខ្ញុំគ្មានប្រាក់ទេ។
 Tom: *I'll lend you the air fare. ខ្ញុំនឹងឱ្យអ្នកខ្ចីសេវាហើយយន្តហោះ។*

• សូមសំគាល់ថាបើអ្នកនិយាយប្តូរផ្សេងទៀតនិយាយពីសកម្មភាពដែលបានតាំងចិត្តធ្វើម្តងទៀត (មុនពេលដែលវាកើតឡើង) គេនឹងប្រើ present continuous:
 Ann: *I'm flying after all. Tom is lending me the fare.*
នៅទីបញ្ចប់ខ្ញុំនឹងដោះយន្តហោះ។ Tom នឹងឱ្យខ្ញុំខ្ចីសេវាហើយ។

B ឧទាហរណ៍ will និង present continuous
 Bill កំពុងនៅក្នុងភោជនីយ៍ដ្ឋាន។ គាត់មើលបញ្ជីមុខម្ហូបហើយនិយាយទៅកាន់អ្នកបំរើ:
I'll have the trout, please. ខ្ញុំនឹងហូបម្ហូបត្រី។ ប៉ុន្តែបើសិនមុនម្ហូបត្រីមកដល់ Tom
បានចូលរួមតុជាមួយ។
 Bill, Tom មុខជានិយាយថា *What are you having, Bill? តើអ្នកនឹងញ៉ាំអ្វី Bill?*
 ហើយការសន្ទនាអាចបន្ត:

I'm having the trout. It's always good here. ខ្ញុំនឹងញ៉ាំត្រី។ នៅបារាំងនេះវាតែងតែល្អ។
 ~Oh, well, I'll have it too. ~អូ, លុះខ្ញុំនឹងញ៉ាំវាដែរ។
 Ann កំពុងនិយាយទូរស័ព្ទជាមួយ Tom ពីបរិស័រ។
 Ann: *My plane gets to Heathrow at 7.30.*
យន្តហោះខ្ញុំនឹងទៅដល់ Heathrow នៅម៉ោង ៧.៣០។
 Tom: *Good. I'll meet you there. ល្អ, ខ្ញុំនឹងជួបអ្នកនៅទីនោះ។*
 • ប៉ុន្តែមុនយន្តហោះចុះចត Ann អាចនិយាយថា: *Tom is meeting me at Heathrow.*
Tom នឹងទទួលខ្ញុំនៅ Heathrow។

Exercise

- ▶ មិត្តភក្តិមួយក្រុមនឹងធ្វើពិធីជប់ល្ងែង។ Ann នឹងសុំជំនួយ។ តើម្នាក់ៗនឹងត្រូវតែ:
 - get the food. Alice: I'll get the food.
 - 1 buy the wine. Bill:
 - 2 hire glasses. Tom:
 - 3 open the bottles. George:
 - 4 make the coffee. Mary:
- ▶ ឥឡូវសូមស្រមៃថាប្រាកដការសន្ទនាខាងលើមិត្តម្នាក់បានសួរ Ann អំពីការរៀបចំពិធីជប់ល្ងែង។ ចូរសរសេរចំណើយរបស់ Ann ចំពោះសំណួរ។ ចុះចំណែក:
 - the food? Ann: *Alice is getting the food.*
 - 5 the wine?
 - 6 the glasses?
 - 7 the bottles?
 - 8 the coffee?

Session 122: will ឬ be going to: ការតាំងចិត្ត

- A** យើងអាចប្រើ *will* នៅទីនេះសំរាប់បំណងដែលពុំបានប្រាប់មុននិង *be going to* សំរាប់បំណងដែលបានប្រាប់:
 - Ann: *My door needs painting. ទ្វាររបស់ខ្ញុំត្រូវការលាប។*
 - Jack: *I'll paint it for you if you like. ខ្ញុំនឹងលាបវាជូនអ្នកបើសិនអ្នកត្រូវការ។*
- នៅថ្ងៃសៅរ៍ក្រោយ Jack ចេញពីផ្ទះដោយយូរឆ្នាំលាបមួយកំប៉ុង។
 - Bill: *What's the paint for, Jack? តើថ្នាំនេះសំរាប់ធ្វើអ្វី Jack?*
 - Jack: *I'm going to paint Ann's door. ខ្ញុំនឹងលាបទ្វាររបស់ Ann.*
- B** យើងអាចប្រើ *will* សំរាប់សកម្មភាពអនាគតកាលជិត (near future) ឬអនាគតកាលឆ្ងាយ (more remote future) ជាធម្មតា *be going to* សំរាប់សកម្មភាពក្នុងអនាគតកាលជិត។
- C** ភាគច្រើនយើងប្រើ *will* ជាមួយប្រិសៈទីមួយ ។ យើងអាចប្រើ *be going to* ជាមួយរាល់ប្រិសៈ។ ទោះបីយ៉ាងណាយើងអាចប្រើ *will not (won't)* សំរាប់រាល់ប្រិសៈ។ *won't* មានលក្ខណៈបញ្ជាក់ជាង *not going to*:
 - ម្តាយនិយាយជាមួយកូនច្នោះ: *Give the ball back to your sister. ឱ្យបាល់ទៅបងស្រីកូនវិញ។*
 - កូនច្នោះ: *No, I won't. ទេ ខ្ញុំមិនឱ្យទេ។ (I refuse to.)*

Exercise

- ▶ មិត្តភក្តិមួយក្រុមកំពុងស្នាក់នៅសណ្ឋាគារជនបទមួយ។ ខ្លះបានសំរេចចិត្តចូលស្រែចង្វារកំសាន្តខ្លះពុំទាន់។
 - Bill: *I'm going to take (I/take) some photographs of the countryside.*
 - Mary: *I wanted to take some photographs but I forgot to bring my camera.*
 - Bill: *I'll lend (I/lend) you mine, if you like.*
- 1 Tom: Why are you wearing your climbing boots? _____
(you/climb) a mountain?
- 2 John: Well, _____ (I/climb) the hill behind the hotel.
- 3 Tom: What a good idea! _____ (I/come) too!
- 4 Paul: There's Charles with his fishing rod. Where _____
(you/fish) Charles?
- 5 Charles: _____ (I/fish) in the lake. I need someone to row me.
What about you?
- 6 Paul: OK, _____ (I/row) you.
- 7 Ann: What _____ (you/do) Alice?
- 8 Alice: _____ (I/sit) here in the garden and relax.
- 9 Ann: That's rather a good idea. I think _____ (I/do) the same.

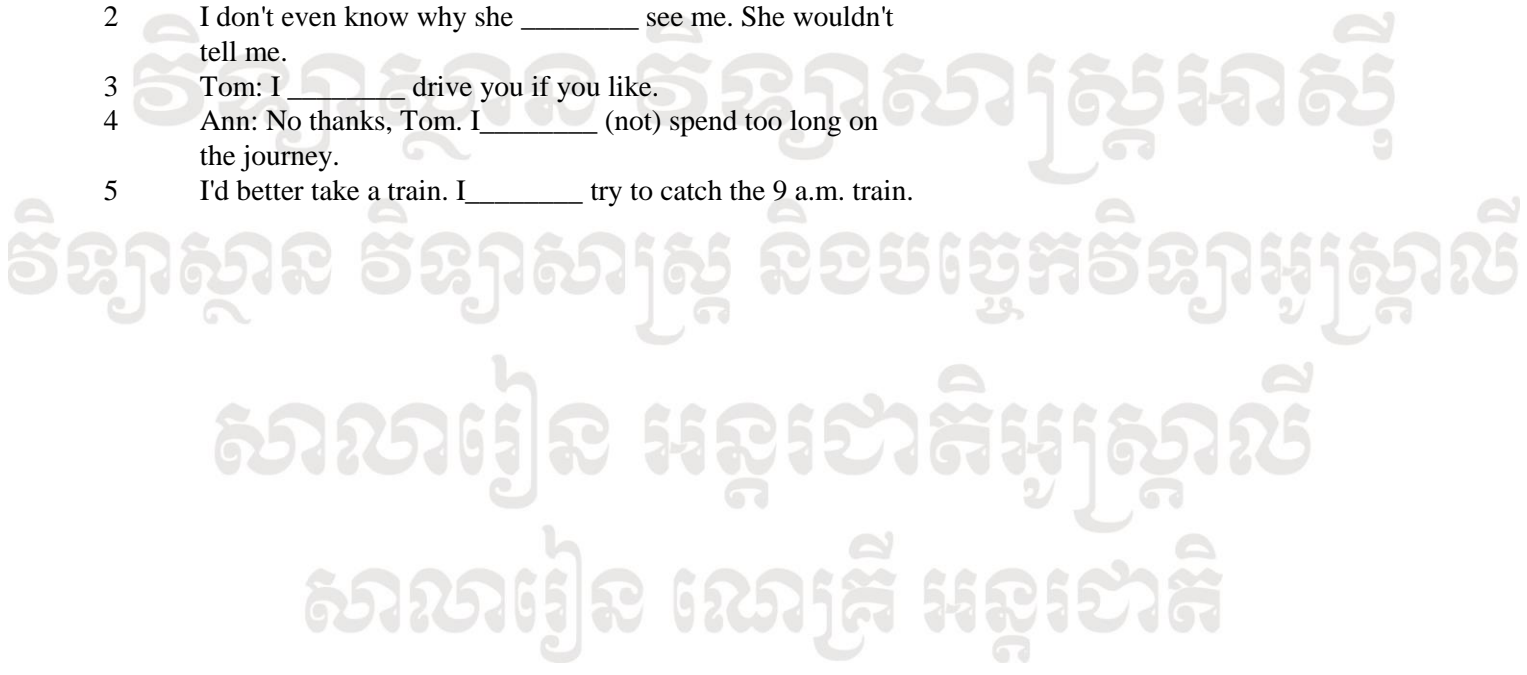
Session 123: will ឬ want/wish/would like

សូមកុំច្រឡំ will ជាមួយ want/wish/would like ។ will អាចបង្ហាញពីបំណងធ្វើអ្វីមួយ និង ការសំរេចចិត្ត។ **I'll help you.** ខ្ញុំនឹងជួយអ្នក។ want/wish/would like ត្រានៃតែបញ្ជាក់បំណង ឬតម្រូវការ។ វាផ្តល់ព្រមព្រៀងយើងអំពីសកម្មភាពអនាគតទេ។ ទោះបីយើងណាសូមសំគាល់ថា I'd like + noun ជាញឹកញយអាចជំនួសឱ្យ I'll have/take + noun។ យើងប្រើទាំងនេះភាគច្រើនក្នុង ហាងឬភោជនីយដ្ឋាន។

ភ្ញៀវ: **I'll have/'d like** a pound of grapes, please. ខ្ញុំចង់ទិញទាំងបាយជួរមួយ pound។
អ្នកប្រើប្រាស់: **I'll have/I'd like** a tomato juice please, and
ខ្ញុំចង់ការទឹកប៉េងពោះនិង។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់ will (11) ឬ want(s) to:
- Ann (on the phone to Mary): All right, Mary, if you *want to* meet me in Edinburgh, I'll come to Edinburgh.
- 1 Ann (to Tom, afterwards): I _____(not) go to Edinburgh but I have to go because Mary says it's urgent.
- 2 I don't even know why she _____ see me. She wouldn't tell me.
- 3 Tom: I _____ drive you if you like.
- 4 Ann: No thanks, Tom. I _____ (not) spend too long on the journey.
- 5 I'd better take a train. I _____ try to catch the 9 a.m. train.

Session 124: Future continuous អនាគតកាលកំពុងបន្ត:

A ទំរង់
 យើងបង្កើតទំរង់នេះដោយប្រើ future simple of be + the present participle.
 Affirmative: *I will/shall be working, he will be working* etc.
 Negative: *I will/shall not be working, he will not be working* etc.
 Interrogative: *shall I be working? will he be working?* etc.
 Negative interrogative: *won't you be working?* etc.
will បំព្រួញទៅជា *'ll*, *will not* បំព្រួញទៅជា *won't*, *shall not* បំព្រួញទៅជា *shan't*.

B បំរើបំរាស់:
1 យើងអាចប្រើ future continuous សំរាប់សកម្មភាពដែលនឹងបន្តក្នុងរយៈពេលមួយក្នុងអនាគតកាល។
 យ៉ាងហោចនិយាយពីរយៈពេលប៉ុន្តែវាមិនចាំបាច់ឡើយ:

Next week we 'll be rehearsing for the concert.

អាទិត្យក្រោយយើងនឹងសម្រាកប្រកួតកីឡា។

• បើសិនយើងនិយាយអំពីចំនុចពេលវេលាមួយក្នុងអនាគត ដែលសកម្មភាពនឹងកើតឡើងមុនពេលនេះ ហើយ មុខជាបន្តក្រោយវា។

This time tomorrow I'll be playing golf.

នាពេលនេះនៅថ្ងៃស្អែកខ្ញុំនឹងកំពុងលេងវាយកូនគោ។

2 យើងអាចប្រើទំរង់នេះដើម្បីបង្ហាញពីអនាគតកាលដោយគ្មានការតាំងចិត្ត។
 ចូរប្រៀបធៀបជាមួយទំរង់អនាគតកាលផ្សេងទៀតបើសិន Tom និយាយថា *I'm helping Ann on Monday*, មានន័យថា *គាត់បានរៀបចំការងារនេះជាមួយ Ann ។* បើគាត់និយាយថា *I'll help Ann on Monday* ឬ *I'm going to help Ann on Monday*, គឺគាត់កំពុងបញ្ជាក់បំណងរបស់គាត់។ ប៉ុន្តែបើសិនគាត់និយាយថា *I'll be helping Ann on Monday* គាត់មិនបានរៀបចំហើយមិនបញ្ជាក់ពីបំណងទេ។ គាត់ត្រាន់តែកំពុងនិយាយថាការងារនេះនឹងកើតឡើង។ ប្រហែលវាជាការងារទំលាប់ ឬប្រហែលជាគាត់តែងតែជួយ Ann នៅរាល់ថ្ងៃច័ន្ទ។ ជាញឹកញាប់យើងប្រើទំរង់នេះសំរាប់សកម្មភាពជាទំលាប់។

3 សូមសំគាល់ភាពខុសផ្នែកគ្នារវាង *won't do* និង *won't be doing* ។
won't អាចបង្ហាញការបដិសេធ *Tom won't help us* អាចមានន័យថា *គាត់បដិសេធមិនជួយយើង។*
 ប៉ុន្តែ *He won't be helping us* ត្រាន់តែបញ្ជាក់ការពិតប៉ុណ្ណោះ។ វាជុំព្រប់យើងពីអ្វីសោះ ពីអារម្មណ៍របស់ Tom ។ ប្រហែលជាគាត់ចេញក្រៅឬកំពុងធ្វើការងារអ្វីមួយ។

Exercise

- ▶ មិត្តភក្តិប្រាំនាក់ទៅលេង Bath នៅរាល់ចុងសប្តាហ៍ជាធម្មតា ។ Peter ឬ George បើកបររថយន្តជាធម្មតា។ ចូរដាក់កិរិយាស័ព្ទ ក្នុងរង្វង់ក្រចកជា future continuous ឬ the will +infinitive form។
 - Sue: Peter *won't be driving* (not/drive) us tomorrow. He's still in hospital.
 - 1 Bill: And George _____(not/come) because he's got an exam.
 - 2 Sue: Then I _____ (ask) Ann to drive us.
 - 3 Bill: Remember that Ann _____ (not/drive) on the M1. She says it's dangerous.
 - 4 sue: But we _____(not/go) along the M1. We _____(go) along the M4.
 - 5 Bill: But Ann _____ (not/go) on the M4 either. That's where Peter had his crash.

Session 125: Future perfect

A ទំរង់
Tense មានទំរង់ដូច future simple, លើកលែងតែ present infinitive ដែលត្រូវជំនួសដោយ perfect infinitive គឺ *have + past participle: have worked, have seen* etc.
Future simple: *will work, will see*.
Future perfect: *will have worked, will have seen*.

B បំរើបំរាស់
យើងប្រើ future perfect ដោយប្រើ *by + a point in the future time (មុន/នៅ)+ ចំនុចពេលវេលាមួយក្នុងអនាគត. by then, by the end of May,..* យើងប្រើវាសំរាប់សកម្មភាពដែលនឹងកើតឡើងនៅចំនុចពេលវេលានៃពេលវេលាអនាគតកាល (point in future time (PFT)) និងក្លាយជាអតីតកាល។ សកម្មភាពអាចកើតឡើងក្នុងរយៈពេលចន្លោះរវាងខណៈកំពុងនិយាយ (time of speaking (TS)) និង PFT:
Come next week. Tom will have gone by then.
សូមមកនៅសប្តាហ៍ក្រោយ។ Tom នឹងបានចេញដំរើនៅមុនពេលនោះ។
NOW (TS) next week (PFT)

Tom goes

- ប្រអប់ចាប់ផ្តើមនៅ ឬមុន TS និង បន្តពេញមួយរយៈពេល។
By the end of May I'll have worked here for 25 years.
មុនដំណាច់ខែឧសភា ខ្ញុំនឹងបានធ្វើការនៅទីនេះអស់រយៈពេល២៥ឆ្នាំ។
NOW(TS) end of May (PFT)

25 year

Future perfect continuous អនាគតកាលបរិបូណ៌កំពុងបន្ត:

A ទំរង់
យើងបង្កើតទំរង់នៃ tense ដោយប្រើ future perfect of *be + the present participle:*
I will/shall have been working, he will have been working etc.

B បំរើបំរាស់
យើងប្រើទំរង់នេះដោយមាន *by + a point in future time (មុន/នៅ) + ចំនុចពេលវេលានៃពេលវេលាអនាគត* ដោយប្រើទំរង់នេះដោយជំនួស future perfect កាលណាសកម្មភាពកំពុងបន្ត។ ដូច្នេះជំនួសឱ្យ *I'll have worked* ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងចំនុចខាងលើយើងអាចនិយាយថា *I'll have been working. ខ្ញុំនឹងកំពុងធ្វើការ។* (សូមមើល present perfect continuous) យើងក៏អាចប្រើវាជំនួសឱ្យលើសកម្មភាពក្នុង future perfect។
By the end of the year he will have painted 100 pictures.
នៅដំណាច់ឆ្នាំនេះគាត់នឹងគាំពេលបាន ១០០។ យើងអាចនិយាយ
By the end of the year he'll have been painting for twenty years.
នៅដំណាច់ឆ្នាំនេះគាត់នឹងធ្វើការគាំពេលបាន ២០ ឆ្នាំ។ សកម្មភាពនៅទីនេះបង្ហាញជាសកម្មភាពកំពុងបន្ត។ យើងពុំអាចនិយាយពីចំនួនសកម្មភាពប្រវត្តិទេ។

Exercise

- ▶ សូមជួយផ្តល់យោបល់ស្តីពីការសំរេចចិត្តក្នុងឱកាសមូលឆ្នាំដូចបានបង្ហាញ
□ I plan to watch two educational programmes a week. ~ So
by the end of the year you'll have watched 104 educational programmes.
I plan:
1 to write 1,000 words a day.
2 to run five miles every day.
3 to lose 1/2 kilo a month.
4 to learn 50 new words a month.

Session 126: would + present infinitive

Form ទម្រង់

- គេប្រើទម្រង់ដូចគ្នាទាំងបីរូបៈ
 Affirmative: *he would/he'd work.*
 Negative: *he would not/he wouldn't work.*
 Interrogative: *would he work?*
 Negative interrogative: *wouldn't he work?*

would: future in the past អនាគតកាលក្នុងអតីត

- យើងអាចប្រើ *would* សំរាប់សកម្មភាព ឬសភាពដែលបង្ហាញជាសកម្មភាព ឬសកម្មភាពក្នុងអនាគតកាល ក្នុងចំណុចមួយនៃពេលវេលាក្នុងអតីតកាល។
She hoped that he would come to her party.
នាងបានសង្ឃឹមថាគាត់នឹងមកចូលរួមក្នុងពិធីបំបៅបង្កំរបស់នាង។
I thought that he would refuse the invitation.
ខ្ញុំបានគិតថាគាត់នឹងបដិសេធការអញ្ជើញនោះ។
- សូមសំគាល់បំរើរបស់ *would* នៅក្នុង reported speech (ប្រយោគប្រយោល):
He said, 'I'm afraid that I will be late.'
គាត់បាននិយាយ "ខ្ញុំសូមទោសដែលខ្ញុំនឹងយឺតយ៉ាវ"។
He said he was afraid that he would be late.
គាត់បាននិយាយថាគាត់សូមទោសដែលគាត់នឹងយឺតយ៉ាវ។

Exercise

- ▶ សូមបំពេញប្រយោគតទៅនេះដោយប្រើ *would + infinitive* និងសព្ទនាមជំនួសនាម។
 - Tom's wife didn't come to the party. ~ No, I didn't think *she would come.*
 - 1 Tom came to the party. ~ I thought _____.
 - 2 He said he'd got the job he applied for. ~ I'm glad. I hoped _____.
 - 3 He likes his new employers. ~ I knew _____.
 - 4 His wife objected at first. ~ I was afraid _____.
 - 5 She didn't want to move house. ~ I didn't think _____.

Session 127: Conditional sentences ប្រយោគលក្ខខណ្ឌ

សេចក្តីផ្តើម

- A** ប្រយោគលក្ខខណ្ឌមានពីរផ្នែកគឺ: ឃ្លាមាន if (if-clause) និង ឃ្លាចំបង (main clause) សូមពិចារណាឃ្លាខាងក្រោម:
 - If you drop the glass, it will break.* បើសិនអ្នកធ្លាក់កែវ វានឹងបែក។
 - If you drop* ជា if-clause និង *it will break* ជា main clause។
 - អាចនៅពីមុខ: *It will break if you drop it.* វានឹងបែកបើសិនអ្នកធ្វើអោយធ្លាក់វា។
- B** ប្រយោគលក្ខខណ្ឌមានបីប្រភេទគឺ:
 - ប្រភេទទី១: *If I find your passport, I'll post it to you.* បើសិនខ្ញុំរកលិខិតឆ្លងដែនអ្នកឃើញខ្ញុំនឹងផ្ញើវាជូនអ្នក។
 - ប្រភេទទី២: *If I knew his number I would ring him.* បើសិនខ្ញុំស្គាល់លេខរបស់គាត់ខ្ញុំនឹងទូរស័ព្ទទៅគាត់។
 - ប្រភេទទី៣: *If I'd had enough money, I would have bought it.* បើសិនខ្ញុំមានលុយគ្រប់គ្រាន់, ខ្ញុំនឹងទិញវា។

Conditional sentences, type 1 ប្រយោគលក្ខខណ្ឌប្រភេទទី១

- A** ទំរង់ កិរិយាសម្តែងក្នុង if-clause ស្ថិតក្នុង present tense និងកិរិយាសម្តែងក្នុង main clause ស្ថិតក្នុង future simple:
 - If I see Tom tomorrow, I'll give him your message.*
 - បើសិនស្រែកខ្ញុំជួប Tom ខ្ញុំនឹងផ្តល់ដំណើររបស់អ្នកជូនគាត់។
 - សូមសំគាល់ជាមុនថា if-clause និយាយអំពីសកម្មភាពអនាគតកាល ប៉ុន្តែកិរិយាសម្តែងក្នុង present tense។
- B** បំរើបំរាស់ យើងប្រើប្រយោគលក្ខខណ្ឌប្រភេទទី១កាលណាយើងគិតថាសកម្មភាព ឬ ស្ថានភាពនៅក្នុង if-clause អាចកើតឡើង ឬ មិនកើតឡើង។ ជាញឹកញយប្រយោគលក្ខខណ្ឌប្រភេទទី១សំដៅលើសកម្មភាពអនាគតកាល (*If I see him tomorrow*) ប៉ុន្តែក៏អាចសំដៅលើសកម្មភាពបច្ចុប្បន្នកាលដែរ។
 - If you feel cold (now), I'll shut the window.* បើសិនអ្នកអារម្មណ៍ថាខ្លាំងនេះ, ខ្ញុំនឹងបិទបង្អួច។
- C** បំរើបំរាស់ទំរង់មូលដ្ឋាន
 - 1** យើងអាចប្រើ present simple ជំនួស present continuous ក្នុង if-clause។
 - If you're looking for Tom, you'll find him upstairs.*
 - បើសិនអ្នករក Tom អ្នកនឹងជួបគាត់នៅជាន់ខាងលើ ។
 - ឬ *If you've finished your homework, we'll watch TV.*
 - បើសិនអ្នកបានបញ្ចប់ការងារសាលារបស់អ្នក យើងនឹងមើលទូរទស្សន៍។
 - 2** យើងអាចប្រើ may/can ជំនួស will ក្នុង main clause សំរាប់ការអនុញ្ញាត។
 - If you eat all your dinner, you can have a chocolate.*
 - បើសិនអ្នកញ៉ាំអស់អាហាររយៈពេលពេល អ្នកអាចញ៉ាំស្ករស្ករស្ករ។
 - ឬ may/might/could សំរាប់លទ្ធភាព: *If it's foggy tonight, the plane may be late.* បើសិនយប់នេះមានចុះអំបូយឆ្កួល យានយន្តអាចយឺតយ៉ាវ។
 - ឬ can/could សំរាប់សមត្ថភាព: *If the ice is thick, we can walk across.* បើសិនទឹកកកក្រាស់យើងនឹងអាចដើរឆ្លងកាត់បាន។
 - ឬ ឃ្លាបញ្ជា, ដំបូន្មាន, សំនើ ឬសំនុំមធ្យម: *If you are tired, sit down.* បើសិនអ្នកអស់កំលាំងសូមអង្គុយចុះ។ (បញ្ជា/ដំបូន្មាន) ឬ *you should sit down/you had better sit down.* អ្នកគប្បីអង្គុយចុះ។ (ដំបូន្មាន) ឬ *why don't you sit down?* ហេតុអ្វីអ្នកមិនអង្គុយចុះ? (ដំបូន្មាន ឬ សំនើ) *If you aren't too busy, would you help me with this?* បើសិនអ្នកមិនរវល់ពេកសូមអ្នកជួយខ្ញុំធ្វើការងារនេះ។ (សំនើ)
 - 3** យើងក៏អាចប្រើ present simple ដើម្បីបញ្ជាក់លទ្ធផលស្វ័យប្រវត្តិឬទំលាប់: *If you press this button, the light goes on.*

បើសិនអ្នកចុះប្តឹងនេះព្រឹត្តិការណ៍ឡើយ។ (លទ្ធផលស្មើគ្នា)

If you argue with him, he **gets** angry.

បើសិនអ្នកឈ្លោះជាមួយគាត់នោះគាត់នឹងខឹង។ (លទ្ធផលជាទំលាប់)

- ឬ ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រយោគគាត់តែចាប់អារម្មណ៍:

If he comes, I **go!** បើសិនគាត់មក, ខ្ញុំទៅ!

Exercise

▶ ចូររៀនប្រយោគនិមួយៗ ជាប្រយោគមួយ។ ឆ្លើយដោយ *if* និងលុប *perhaps* និង *then*។

□ *Perhaps my firm will move to London. ក្រុមហ៊ុនរបស់ខ្ញុំអាចផ្លាស់ទៅទីក្រុងឡុងដ៍។*
Then I'll have to find a new place to live. ហើយខ្ញុំនឹងត្រូវស្វែងរកទីកន្លែងស្នាក់នៅថ្មី។
If my firm moves to London, I'll have to find a new place to live.

- 1 Perhaps I'll get a house in the suburbs. Then I'll have a garden.
If I get _____.
- 2 Perhaps I'll rent a flat in the center. Then I'll be able to walk to work.
- 3 Perhaps I'll be able to walk to work. Then I'll save money.

▶ ចូរដាក់ប្រើពាក្យ: *ask, you can, could you, you had better, why don't you*

- If you want information about the engine, *ask* my brother. (advice)
- 4 If you can't afford a new car, _____ buy a second-hand one. (advice)
 - 5 If you are thinking of a second-hand car, _____ have a look at mine? (advice/ suggestion)
 - 6 If you have time at the weekend, _____ take it for a test drive if you like. (permission)
 - 7 If you decide to buy it, _____ give me a ring on Sunday night'? (request)

សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 128: Conditional sentences, type 2 ប្រយោគលក្ខខណ្ឌ ប្រភេទទី២

A ទំរង់ កិរិយាសំបូរស្ថិតក្នុង if-clause ស្ថិតក្នុង past simple tense និងកិរិយាសំបូរក្នុង main clause គឺ would + infinitive:

If he had a garden, he would grow roses.

បើសិនគាត់មានសួនច្បារគាត់នឹងដាំផ្កាកុឡាប។

If I won £50, 000, I'd give up my job. បើលុយប្រាក់មិនទាន់ខ្ញុំនឹងឈប់ធ្វើការ។

ប្រយោគលក្ខខណ្ឌប្រភេទទី២ សំដៅលើបច្ចុប្បន្នឬអនាគត។ ទំរង់ past tense ក្នុង if-clause មិនបង្ហាញពីអតីតកាលទេ។ វាជាអតីតកាលក្លែងក្លាយហើយបង្ហាញភាពក្លែងក្លាយឬការសង្ឃឹម។

B បំរើបំរាស់ យើងប្រើប្រយោគលក្ខខណ្ឌប្រភេទទី២ដូចខាងក្រោម:

1 កាលណាប្រយោគក្នុង if-clause ផ្តល់ព័ត៌មានដែលគេដឹង។

If he had a garden. បើសិនគាត់មានសួនច្បារ។

មានឈាត់គាត់ពុំមានសួនច្បារទេ។ if-clause នៅពេលនេះសំដៅលើបច្ចុប្បន្នកាល។

2 កាលណាសកម្មភាពក្នុង if-clause ពុំអាចកើតមាន។ បើសិនគេនិយាយថា If I won £50, 000...

បើសិនខ្ញុំឈ្នះប្រាក់ម៉ឺន... យើងដឹងថាគាត់ពុំមានសង្ឃឹមថានឹងឈ្នះប្រាក់ម៉ឺនទេ។ if-clause នៅទីនេះសំដៅទៅលើអនាគតកាល។

3 គួរកាលនៅពេលយើងកំពុងពិចារណាសកម្មភាពដែលអាចកើតមានឡើង:

I'll go by bus. ខ្ញុំនឹងទៅដោយរ៉ឺម៉កក្រុង។

~ If you went by train, you'd get there sooner.

បើសិនជាអ្នកទៅដោយរ៉ឺម៉កអ្នកនឹងទៅដល់ទីនោះឆាប់ជាងនេះ។

• ប៉ុន្តែវាងាយស្រួលចំពោះសិស្សក្នុងការប្រើរចនាសម្ព័ន្ធទី១ ។

If you go by bus, you'll get there sooner.

បើសិនអ្នកទៅដោយរ៉ឺម៉កក្រុង, អ្នកនឹងទៅដល់ទីនោះឆាប់ជាង។

C បំរើបំរាស់នៃ were

1 ជំនួស if + was យើងអាចប្រើ if + were:

If I was/were rich, I'd build a house. បើសិនខ្ញុំមានលុយច្រើន។

• សូមសំគាល់ទំរង់ If I was/were you, I'd ...

If I were you, I'd buy a car. បើសិនខ្ញុំជារូបអ្នកខ្ញុំនឹងទិញរ៉ឺម៉ក។

នេះជាវិធីដ៏ល្អក្នុងការបង្ហាញដំបូន្មាន។

2 កាលណា if-clause បង្ហាញសកម្មភាពដែលពុំអាចកើតមានឡើង យើងអាចជំនួសទំរង់

past simple ដោយ were + infinitive:

If I were to win £50, 000, I'd give up my job.

បើសិនខ្ញុំឈ្នះប្រាក់ម៉ឺនទាន់ខ្ញុំនឹងឈប់ធ្វើការ។ នេះជាទំរង់គួរសមដែលគេនិយមប្រើ។

D បំរើបំរាស់នៃទំរង់មូលដ្ឋាន

1 យើងអាចប្រើ past continuous នៅក្នុង if-clause ។

I'm going by bus. If I were going by car, I'd offer you a lift.

ខ្ញុំកំពុងធ្វើដំណើរដោយរ៉ឺម៉កក្រុង។ បើសិនខ្ញុំកំពុងធ្វើដំណើរដោយរ៉ឺម៉កខ្ញុំនឹងជូនដំណើរអ្នក។

2 យើងអាចប្រើ might ឬ could ក្នុង main clause ដើម្បីបង្ហាញពីលទ្ធផលឬ សមត្ថភាពដែល

អាចកើតមាន:

If you wrote to him, he might answer.

បើអ្នកសរសេរសំបុត្រទៅគាត់គាត់អាចសរសេរតបវិញ។ (លទ្ធផលអាចកើតមាន)

If I knew his address, I could write to him.

បើសិនខ្ញុំស្គាល់អាសយដ្ឋានគាត់ ខ្ញុំអាចសរសេរសំបុត្រទៅគាត់។ (សមត្ថភាព)

• សូមប្រៀបធៀបទំរង់ដើមដែល would បញ្ជាក់ពីលទ្ធផលពិតប្រាកដ។

If you wrote to him, he would answer.

បើសិនអ្នកសរសេរសំបុត្រទៅគាត់ គាត់នឹងឆ្លើយតប។

3 អ្នកអាចប្រើ would + continuous infinitive (= the continuous conditional

លក្ខខណ្ឌកំពុងប្រើ):

If I were on holiday now, I'd be skiing.

បើសិនខ្ញុំឈប់លំហែនៅពេលនេះ, ខ្ញុំនឹងកំពុងលេងស្គី។

4 យើងក៏អាចប្រើ past tenses ពីរ សំរាប់លទ្ធផលស្វ័យប្រវត្តិឬទំលាប់ក្នុងអតីត។

If anyone tried to break in, the alarm went off.

បើសិននរណាម្នាក់ព្យាយាមសំរុកចូល កន្លឹកនឹងបានដាច់ឡើង។

If you dismissed one man, the others went on strike.

បើសិនអ្នកបណ្តេញបុរសម្នាក់ អ្នកដទៃនឹងធ្វើកូរ៉េកម្ម។

Exercise

▶ ចូរអានអំពី Mary ហើយបន្តបំប្លែងប្រយោគ។
Mary បានធ្វើការហួសម៉ោងហើយការទៅដល់ផ្ទះជាបញ្ហា។ វាជារឿយៗនិងពុំមានថយន្តរត់យឺតម៉ោងទេ
ហើយថយន្តតាក់ស៊ីថ្លៃ។ នាពេលវែងហើយនាពេលវែងពុំប្រើឡានទេព្រោះនាពេលវែងអាចមិនបាននៅក្បែរ
ការិយាល័យ។ ការសុំឡានដោយសារ មានគ្រោះថ្នាក់ណាស់។

- I'd walk home, *if it wasn't* so far.
- I'd go by bus, *if there was a* late bus.
- 1 I'd take a taxi, _____so_____.
- 3 I'd cycle home, _____.
- 2 I'd use my car, _____.
- 4 I'd hitch-hike,_____.

▶ ចូរដាក់កិរិយាសព្ទនៅក្នុងរង្វង់ក្រចកជាប្រយោគត្រឹមត្រូវ:

- Bill: I've got tickets for the big match. Get the day off and come too.
Tom: If my boss *was* (be) like your boss, there would be no problem.
- 5 Tom: If he _____(like) rugby, he might give me the day off.
But he doesn't like rugby.
- 6 Tom: He likes golf. He said yesterday, ' If you _____
(belong) to a golf club, Tom, you would be more useful to the
firm.' But I don't play golf.
- 7 Tom: He thinks that if I _____(play) golf with clients, I
could talk business at the same time.
- 8 Bill: Offer to take up golf and then ask for a day off.
Tom: No. If I _____(offer) to take up golf, he'd make me
do it, and I don't like golf.

សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 129: Conditional sentences, type 3 ប្រយោគលក្ខខណ្ឌប្រភេទទី៣

A ទំរង់
កិរិយាសព្ទក្នុង if-clause ជា past perfect tense (had + past participle) ហើយ
កិរិយាសព្ទក្នុង main clause ជា would + perfect infinitive:

If he had been in his office, I would have seen him.

បើសិនគាត់នៅក្នុងការិយាល័យរបស់គាត់ ខ្ញុំនឹងឃើញគាត់។

B បំរើបំរាស់
យើងប្រើប្រយោគលក្ខខណ្ឌទី៣កាលណាយើងនិយាយពីអតីតកាលនឹងសកម្មភាពឬស្ថានភាពដែលមិនអាចកើតឡើង:

If I had seen him, I would have warned him.

បើសិនខ្ញុំឃើញគាត់ ខ្ញុំនឹងប្រាប់គាត់មុន។ (ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនបានឃើញគាត់ដូច្នោះខ្ញុំមិនបានប្រាប់គាត់)

If you'd spoken politely, he wouldn't have been angry.

បើសិនអ្នកនិយាយយ៉ាងត្រួតត្រាសមគាត់នឹងរ៉ាំរ៉ៃទេ។ (ប៉ុន្តែអ្នកមិនបាននិយាយយ៉ាងត្រួតត្រាទេ ហើយគាត់ខឹង)

C បំរើបំរាស់នៃទំរង់ដើម

1 យើងអាចប្រើ perfect continuous នៅក្នុង if-clause

You were driving too fast. អ្នកបើកឡានលឿនពេក។

If you had been going more slowly, you'd have been able to stop.

បើសិនអ្នកបើកយឺតជាងនេះ អ្នកអាចឈប់បាន។

2 យើងអាចដាក់ had មុនលើយលុប if ។ ប៉ុន្តែនេះជាទំរង់ផ្លូវការបំផុត។

Had the Minister known all the facts, he would have acted differently.

បើសិនលោកអគ្គនាយកដឹងការពិត គាត់នឹងមានប្រតិកម្មខុសពីនេះ។

3 យើងអាចប្រើ might ឬ could ក្នុង main clause:

If you'd asked him, he might have helped you.

បើសិនអ្នកសួរគាត់ គាត់ប្រហែលអាចជួយគាត់។

If you'd asked him, he could have helped you. (លទ្ធភាព)

Exercise

▶ ចូរបំពេញប្រយោគទាំងនេះតាមវិធីដែលបានបង្ហាញ:

- You didn't tell her! ~ I didn't see her. if I'd seen her, I'd have told her.
- 1 You didn't ring her! ~ I didn't know her number. if _____.
- 2 You didn't write to him! ~ He didn't give me his address. if _____.
- 3 You didn't pay the bill! ~ They didn't send me a bill if _____.
- 4 You didn't help her! ~ She didn't ask for help. if _____.

▶ ចូរអានអំពី Arthur ហើយបន្ទាប់មកដាក់កិរិយាសព្ទនៅក្នុងរង្វង់ក្រចកតាម tense ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។
គាត់គេងជ្រុលម៉ោងហើយគាត់ក្រោកយឺតដូច្នោះគាត់មិនអាចទៅដល់ការងារបានទេ។ គាត់បានចេញពីផ្ទះ
យឺតយ៉ាវហើយគាត់បានខករថភ្លើងរបស់គាត់ហើយយឺតយ៉ាវចំពោះការងារ។ ចៅហ្វាយគាត់ពុំសប្បាយចិត្ត។
គាត់ត្រូវធ្វើការរហូតដល់ពេលអាហារថ្ងៃត្រង់ដូច្នោះគាត់ពុំបានចេញទៅក្រៅដើម្បីប្រើអាហារថ្ងៃត្រង់ហើយ
គាត់ហែរយ៉ាងខ្លាំងនៅពេលរល្ង។

- if he hadn't overslept, he wouldn't have got up (not/get up) late.
- 5 if he'd left the house earlier, he _____ (catch) his train.
- 6 if he'd caught his train, he _____ (be) in time for work.
- 7 if he'd been in time for work, his boss _____ (not/be) annoyed.
- 8 If he hadn't had to work through his lunch time, he _____ (go out) to lunch.
- 9 if he'd had lunch, he _____ (not/feel) so hungry in the afternoon.

Session 130: ប្រើប្រាស់ពិសេសនៃ won't និង would នៅក្នុង if-clauses

- A** យើងអាចប្រើ *if + won't + infinitive* ជំនួសឱ្យ *if + refuse/ refuses + infinitive*:
*If they **won't take** cheques, we'll have to pay cash.*
 បើសិនគេមិនយកមូលប្បទានប័ត្រ យើងនឹងត្រូវសងជាសាច់ប្រាក់។
- B** *if + would like/care* អាចជំនួស *if + want*:
*If you'd **like** to go to the concert, I'll get you a ticket.*
 បើសិនអ្នកចង់ទៅមើលការប្រកួតតន្ត្រី អ្នកត្រូវទិញសំបុត្រឱ្យបាន។

ឃ្លាជំនួសផ្សេងៗទៀត

- A** *unless + affirmative verb* ប្រហាក់ប្រហែលនឹង *if + negative verb*:
***Unless** I hurry, I'll miss my bus.* បើសិនខ្ញុំមិនប្រញាច់ប្រញាល់ខ្លីនឹងខកវេយន្តក្រុង។
- B** *otherwise* មានន័យថា បើយើងមិនធ្វើអ្វីមួយ/ គាត់មិនធ្វើអ្វីមួយ/ បើខ្ញុំមិនបានធ្វើអ្វីមួយ ...។ល។
*He must take the pills. **Otherwise** he won't get well.*
 គាត់ត្រូវលេបថ្នាំបើគាត់មិនលេបទេគាត់នឹងមុត។
*You had to be early. **Otherwise** you didn't get a seat.*
 អ្នកត្រូវមកមុន។ បើអ្នកមិនមកមុនទេអ្នកនឹងមិនបានកន្លែង។
*We took a taxi. **Otherwise** we'd have missed the plane.*
 យើងជិះតាក់ស៊ី។ បើយើងមិនជិះទេយើងនឹងខកយន្តហោះ។
- C** *provided (that)* មានន័យថា ក្នុងលក្ខខណ្ឌដែល បើយើង បញ្ជាក់ការដាក់កំណត់។
*You can park here, **provided** you leave before six.*
 អ្នកអាចចតនៅទីនេះក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលអ្នកចាកចេញមុនម៉ោង ៦។
- D** *if + កិរិយាសម្រាប់ជំនួស*
 កិរិយាសម្រាប់ជំនួសអាចតំណាងឱ្យកិរិយាសម្រាប់ដែលទើបបាននិយាយ (+ ឃ្លា):
*Do you want to eat out? **If you do**, let's book a table.*
 អ្នកចង់ញ៉ាំនៅឯណាឬ? បើសិនអ្នកញ៉ាំតែសំរាប់កុម្មុយ។
 ជំនួសឱ្យ *If you do* ខាងលើយើងអាចនិយាយ *If so* ហើយជំនួស *If you can't* យើងអាចនិយាយថា *If not* ។
- E** *if so/not*
so ឬ *not* នៅទីនេះអាចតំណាងឱ្យឃ្លាដែលទើបបាននិយាយ:
*Do you want this job? **If so**, you can have it.* បើអ្នកត្រូវការការងារនេះទេ?
If so (= បើត្រូវការ), you can have it. អ្នកអាចមានវា។
***If not** (= បើសិនជាអ្នកមិន), I'll offer it to Ann. ខ្ញុំនឹងផ្សំវាទៅ Ann ។*

Exercise

- ▶ ចូរសរសេរប្រយោគតាំងនេះឡើងវិញដោយប្រើ *unless*:
 - if he doesn't hurry, he'll miss his plane.
Unless he hurries, he'll miss his plane.
 - 1 if he doesn't put money in the meter, he may get a parking ticket.
 - 2 if he doesn't pay his telephone bill, they'll cut him off.
 - 3 They won't employ you, if you don't speak French.
 - 4 if you don't book at once, you won't get a seat.
 - 5 Don't ask for help, if you don't need it.
- ▶ ចូរបំពេញប្រយោគទាំងនេះដូចបានបង្ហាញ:
 - Are you ready? If *you are*, we can go now.
 - Have you read this book? if *you haven't* (not), you can borrow it.
 - 6 Are you coming by train? If _____ we'll meet you at the station.
 - 7 Would you like to climb a mountain? If _____, you can join Peter's party.
 - 8 Have you got climbing boots? If _____ (not), we can lend you some.
 - 9 Can you swim? If _____, we'll go to the deep pool.
 - 10 Do you ride well? If _____ (not), we'll find you a quiet horse.

Session 131: in case និង if

- A** *in case* clauses និង *if*-clauses មានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នា, ប៉ុន្តែវាពុំដូចគ្នាទេ។
in case clause ផ្តល់លេកុណ្ណសំរាប់សកម្មភាពក្នុង main clause:
- 1 *She doesn't let the little boy play by the river in case he falls in.*
នាងមិនអនុញ្ញាតឱ្យក្មេងតូចលេងក្បែរទន្លេពីព្រោះនាងខ្លាចវាធ្លាក់ទឹក។
គេមានបំរើបរាស់ប្រហាក់ប្រហែលគ្នាសំរាប់អតីតកាល:
- 2 *She didn't let him play by the river in case he fell in.*
នាងពុំបានឱ្យក្មេងតូចលេងក្បែរទន្លេពីព្រោះនាងខ្លាចវាអាចធ្លាក់ទឹក។
- B** សូមសម្គាល់ថា *in case* ក្នុងចំនួន(1)ខាងលើ យើងប្រើ present, មិនមែន future tense ទេ។
ហើយ យើងប្រើ past ពុំមែនប្រយោគលក្ខខណ្ឌទេ។
- C** សូមសម្គាល់ភាពខុសគ្នារវាង *in case* clause និង *if*- clause ។ ចូរប្រៀបធៀប:
- 1 *I'll give him another blanket in case he is cold.* AND
ខ្ញុំនឹងឱ្យក្រយាតាតមួយទៀតព្រោះគាត់អាក្រក់។ និង
- 2 *I'll give him another blanket if he is cold.* ខ្ញុំនឹងឱ្យក្រយាតាតមួយទៀតបើសិនគាត់អាក្រក់។
ក្នុង (1) នាងនឹងឱ្យតាតមួយទៀត។ យើងអាចលុប *in case* clause ដោយពុំប្តូរអត្ថន័យ។
ក្នុង (2) នាងនឹងឱ្យតាតមួយទៀតលុះត្រាតែគាត់ត្រូវការវា។
សកម្មភាពទី១ពឹងផ្អែកលើសកម្មភាពទី២។ យើងពុំអាចលុប *if*-clause ដោយគ្មានការផ្លាស់ប្តូរអត្ថន័យទេ។
- D** *in case of* + noun ប្រហាក់ប្រហែលគ្នានឹង *if*-clause:
In case of fire ... (បើសិនមានអគ្គិភ័យ...) ភាគច្រើនយើងបញ្ជាឱ្យក្នុងភ្នាក់ងារនា:
in case of fire, break this glass.

Exercise

- ▶ ចូរផ្តល់ប្រយោគទាំងនេះជាប្រយោគមួយដោយប្រើ *in case*:
- Take an umbrella. It may rain.
Take an umbrella in case it rains.
- 1 Take some sandwiches. There may not be a café at the station.
- 2 Take a coat for Bob. it may turn cold.
- 3 Take a spare pair of gloves for him. He may lose one of his.
- 4 Take the pushchair. He may get tired on the walk.

Session 132: Infinitive forms and uses ទំរង់និងប្រើប្រាស់នៃកិរិយាសព្ទដើម

- A** ឧទាហរណ៍នៃទំរង់ infinitive
 - Present infinitive *to work*
 - Present continuous infinitive *to be working*
 - Perfect infinitive *to have worked*
 - Perfect continuous infinitive *to have been working*
 ទំរង់ពេញលេញនៃ infinitive គឺមាន *to* ដូចបានបង្ហាញខាងលើប៉ុន្តែនៅពេលក្រោយកិរិយាសព្ទ និងប្រាមួយចំនួនយើងប្រើ infinitive ដោយគ្មាន *to*: យើងហៅថា bare infinitive។
He may need help. We must help him. គាត់អាចត្រូវការជំនួយ។ យើងត្រូវជួយគាត់។
- B** The infinitive:
 - 1** អាចជាប្រធានរបស់កិរិយាសព្ទ:
 - It was easy to get part time work. វាងាយស្រួលក្នុងការរកការងារក្រៅម៉ោង។*
 - 2** អាចស្ថិតនៅពីក្រោយកិរិយាសព្ទ:
 - He intends to cycle all the way. គាត់មានបំណងជិះកង់ទាំងពីរដើមដល់ចប់។*
 - ឬ a verb + how/what/when/where/which/who/ whether:
 - He discovered how to open the safe. គាត់រកឃើញរបៀបបើកទូរងាយ។*
 - ឬ a verb + object:
 - He wants you to wait for him. គាត់ចង់ឱ្យអ្នករង់ចាំគាត់។*
 - 3** អាចភ្ជាប់ពីក្រោយគុណនាមមួយចំនួនដូចជា: *anxious, glad, sorry, etc.*
I was sorry to hear about your accident. ខ្ញុំមានការសោកស្តាយដោយឮពីគ្រោះថ្នាក់របស់អ្នក។
 - 4** អាចស្ថិតពីក្រោយ *too/enough* ជាមួយគុណនាមឬ កិរិយាសព្ទពិសេស:
 - He was too tired to walk any further. គាត់អស់កំលាំងពេកដែលគាត់អាចដើរទៀតបាន។*
 - 5** អាចនៅពីក្រោយនាម ឬ *anything/nothing/something*:
 - a book to read សៀវភៅអាន something to do. អ្វីមួយត្រូវធ្វើ។*
 - 6** អាចបញ្ជាក់ពីបំណង:
 - I turned on the light to see what time it was. ខ្ញុំបានបើកភ្លើងដើម្បីមើលពេលវេលា។*
 - 7** អាចប្រើប្រាស់មុនអក្ខរមួយចំនួន:
 - She is said to have forty grandchildren. នាងត្រូវបានគេនិយាយថាមានកូនចៅសិបនាក់។*

Infinitive ប្រើជាប្រធានកិរិយាសព្ទ:

- A** Infinitive ឬ infinitive phrase អាចជាប្រធានរបស់ *appear, be, seem* និង កិរិយាសព្ទភ្ជាប់ (link verbs). Infinitive អាចស្ថិតនៅលំដាប់ទីមួយ:
 - To lean out of the window is dangerous. ជំនិចខ្លួនតាមបង្អួចពីគ្រោះថ្នាក់។*
 - ប៉ុន្តែជាធម្មតាយើងដាក់ *it* មុនគេ:
 - It is dangerous to lean out of the window. វាគ្រោះថ្នាក់ណាស់ក្នុងការនិចតាមបង្អួច។*
 - សូមសម្រេចការប្រើប្រាស់ *it* នៅក្នុងប្រធាន:
 - Is it possible to get there by train? តើគេអាចទៅទីនោះដោយរថភ្លើងទេ?*
- B** ភាគច្រើនយើងប្រើប្រាស់មុននេះជាមួយគុណនាម។ ប៉ុន្តែយើងក៏អាចប្រើវាជាមួយពាក្យដូចជា: *a crime, an offence, a mistake/pity/shame /relief, a good idea*:
 - It's an offence to take photographs here. ការថតរូបនៅទីនេះជាការបំពាន។*
- C** Infinitive ក៏អាចជាប្រធានរបស់កិរិយាសព្ទ *cost* និង *take*:
 - It would cost millions to rebuild the palace. វាអាចអស់តំលៃរាប់លានដើម្បីសាងរាជវាំងឡើងវិញ។*
 - It will take ages to get there. វានឹងចំណាយពេលយូរដើម្បីទៅដល់ទីនោះ។*

Exercise

- ▶ តូរប្រើពាក្យនៅក្នុងរង្វង់ក្រចកទាំងនេះដើម្បីឆ្លើយសំណួរខាងក្រោម។
 - Shall we cut down the trees? ~ (No/shame)
 - No, it would be a shame to cut down the trees.*
 - 1 Shall we dig up the rose bushes? ~ (No/a pity)
 - 2 Shall we plant rhododendrons? ~ (No/a mistake)
 - 3 Shall we cut the grass? ~ (Yes/a good idea)
 - 4 Shall we sweep up the leaves? ~ (No/a waste of time)

Session 133: កិរិយាសព្ទភ្ជាប់ពិក្រោយដោយ infinitive

- A** កិរិយាសព្ទមួយចំនួនអាចភ្ជាប់ដោយ infinitive:
agree*	determine*	manage	promise*
appear*	forget*	mean	refuse
attempt	happen	offer	remember
bother (negative)	hope*	plan	seem*
care(interrogative)	intend*	prepare	threaten
decide*	learn*	pretend*	try
- She agreed **to meet** me. I hope **to see** him soon.

នាងបានយល់ព្រមជួបខ្ញុំ។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថាជួបគាត់ឆាប់ៗ។

កិរិយាសព្ទទាំងនេះក៏អាចប្រើជាមួយ that-clause ដែរ។

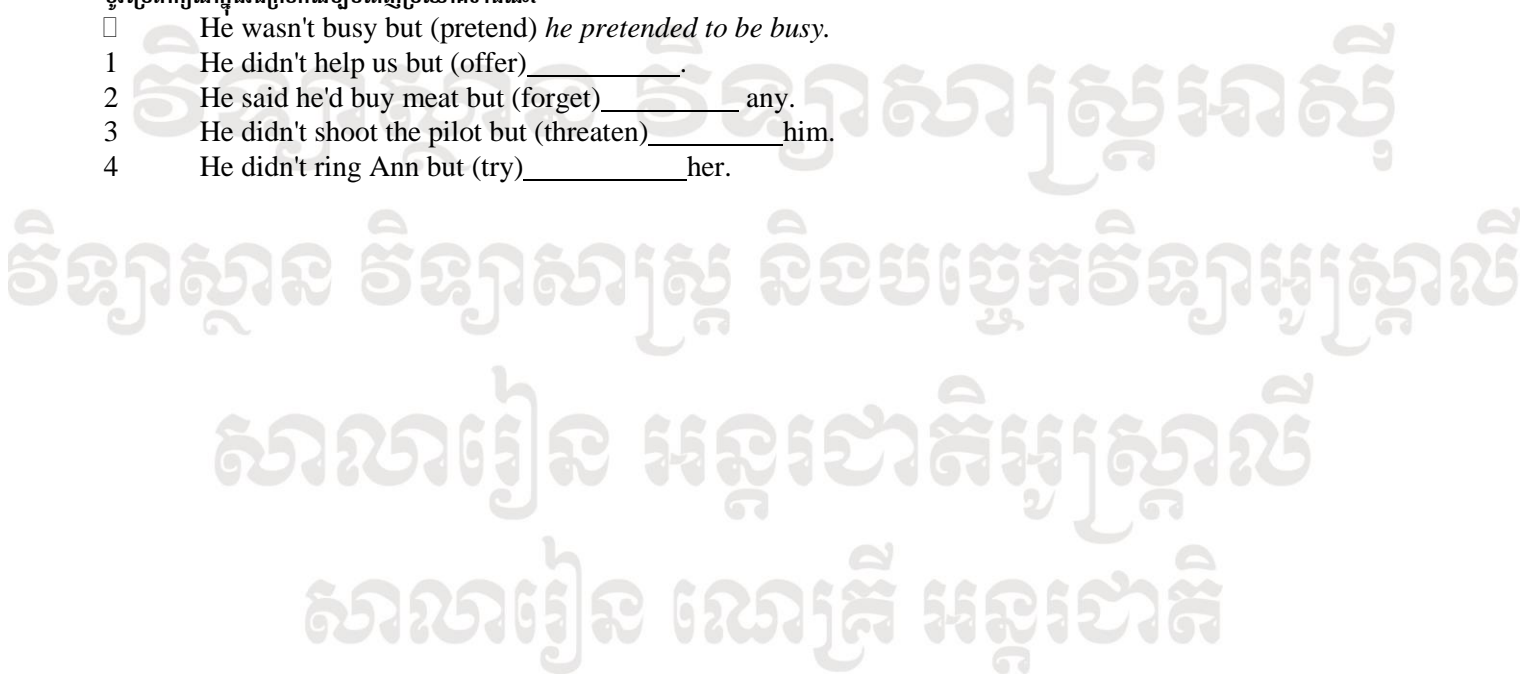
- B** នៅពិក្រោយ appear, happen, pretend, seem យើងក៏អាចប្រើ continuous infinitive
He pretended **to be watching** the game. គាត់បានធ្វើដូចជាកំពុងមើលល្បែង។

- C** Infinitives ក៏អាចប្រើពិក្រោយកិរិយាសព្ទកុំនិងអាចប្រើពិក្រោយ be និង have ។

Exercise

▶ ចូរប្រើពាក្យនៅក្នុងរង្វង់ក្រចកដើម្បីបំពេញប្រយោគទាំងនេះ:

- He wasn't busy but (pretend) *he pretended to be busy.*
- 1 He didn't help us but (offer)_____.
- 2 He said he'd buy meat but (forget)_____ any.
- 3 He didn't shoot the pilot but (threaten)_____him.
- 4 He didn't ring Ann but (try)_____her.

Session 134: កិរិយាសព្ទភ្ជាប់ពីក្រោយដោយ *how/what/when ។ល។* និង *infinitive*

A ជារឿយៗយើងប្រើ *how/what/when/ where/which/who/ whether + infinitive*

នៅពីក្រោយបណ្តាកិរិយាសព្ទដូចតទៅនេះ:

<i>ask</i>	<i>forget</i>	<i>see</i>	<i>show + object</i>
<i>decide</i>	<i>know</i>	<i>can't think</i>	<i>teach + object</i>
<i>discover</i>	<i>learn</i>	<i>understand</i>	<i>tell + object</i>
<i>find out</i>	<i>remember</i>	<i>wonder</i>	

*I remembered **which** key **to use**. ខ្ញុំបានចងចាំសោរដ៏ល្អត្រូវប្រើ។*

*I couldn't think **who to ask**. ខ្ញុំមិនអាចគិតថាត្រូវសួរនរណាទេ។*

B ជាទូទៅយើងប្រើ *whether + infinitive* នៅក្រោយ *want to know, don't/didn't know* និង *wonder*:

*I don't know **whether to rent** a flat or buy one. ខ្ញុំមិនដឹងថាត្រូវទិញឬជួលផ្ទះទេ។*

ពីក្រោយ *decide* និង *remember* កាលណាវាស្ថិតពីក្រោយកិរិយាសព្ទបដិសេធឬ សន្ទរ:

*He couldn't decide **whether to write** or phone.*

គាត់មិនអាចសម្រេចចិត្តថាត្រូវសរសេរសំបុត្រឬទូរស័ព្ទទេ។

Exercise

▶ ចូរប្រើពាក្យនៅក្នុងរង្វង់ក្រចកដើម្បីឆ្លើយប្រយោគសំនួរទាំងនេះ:

- Put it away! (where) ~ But I don't know where *to put it*.
- 1 Open the safe! (how) ~ But I don't know _____.
- 2 Ask someone! (who) ~ But I don't know _____.
- 3 Do something! (what) ~ But I don't know _____.
- 4 Choose one of them! (which) ~ But I don't know _____.

▶ ឥឡូវនេះសូមឆ្លើយសំនួរទាំងនេះ:

- How do I repair it? ~ You must learn how to repair it.
- 5 Which road shall I take? ~ You should remember. _____.
- 6 How shall I get there? ~ You must find out _____.
- 7 What shall I say? ~ You must decide _____.
- 8 Who shall I ask? ~ You should know _____.

Session 135: Verb (+ object) + infinitive

A កិរិយាសំបូរមួយចំនួនអាចត្រូវបានភ្ជាប់ពីក្រោយដោយ infinitive ឬ object + infinitive:

ask	mean	wish	would love
សួរ	មានន័យ	ប្រាថ្នា	ស្រឡាញ់
expect	want	would hate	would prefer
សង្ឃឹម	ចង់បាន	ស្អប់	ចូលចិត្តជាង
intend	like	would like	
មានបំណង	ចូលចិត្ត	ចូលចិត្ត	

I want **to go** to Rome this summer, and I want **you to come** with me.
 But I would prefer **to go**/my mother would prefer me **to go** to Florence.
 ខ្ញុំចង់ទៅទីក្រុងរ៉ូមនៅរដូវក្ដៅនេះ, បើយកខ្ញុំទៅជាមួយខ្ញុំ។ ប្តីខ្ញុំ/ម្តាយខ្ញុំចង់ទៅ Florence ជាង។

B សូមសំគាល់ការខុសប្លែកគ្នារវាង ask + infinitive និង ask + object + infinitive:

I asked **to speak** to Mr Jones. ខ្ញុំសួរនិយាយជាមួយលោក Jones ។
 I asked **Tom to speak** to Mr Jones. ខ្ញុំសួរឱ្យ Tom និយាយជាមួយលោក Jones ។

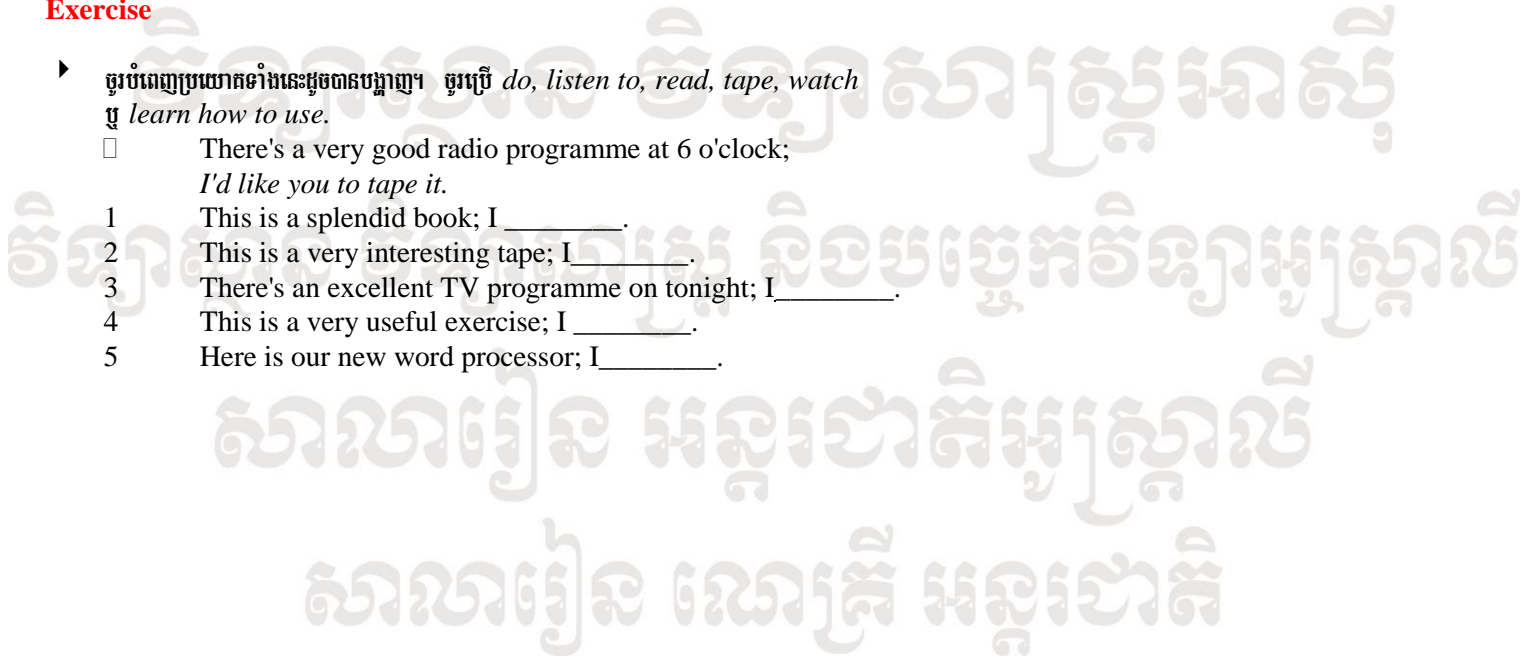
C expect + object + infinitive បញ្ជាក់ពីការព្រួយបារម្ភ:

He expects me to type his letters. គាត់សង្ឃឹមថាខ្ញុំនឹងវាយលិខិតរបស់គាត់។

Exercise

▶ ចូរបំពេញប្រយោគទាំងនេះដូចបានបង្ហាញ។ ចូរប្រើ do, listen to, read, tape, watch ឬ learn how to use.

- There's a very good radio programme at 6 o'clock;
I'd like you to tape it.
- 1 This is a splendid book; I _____.
- 2 This is a very interesting tape; I _____.
- 3 There's an excellent TV programme on tonight; I _____.
- 4 This is a very useful exercise; I _____.
- 5 Here is our new word processor; I _____.

Session 136: Verb + object + infinitive

- A** យើងអាចប្រើ *object + infinitive* ពិក្រោះ:
beg សុំ	force បង្ខំ	oblige មានភារកិច្ច
train បង្ហាត់	bribe សូកបាត់	get ទទួល
order បញ្ជា	teach បង្រៀន	compel បង្ខំ
hear ឮ	persuade បញ្ជូន/បញ្ជូល	tell ប្រាប់
enable ជំរុញ	invite អញ្ជើញ	remind រំលឹក
urge ជំរុញ	encourage ជំរុញទឹកចិត្ត	let អនុញ្ញាត
request ម្នើសំណើ	warn ប្រមាន	feel មានអារម្មណ៍
make ធ្វើ	see ឃើញ	watch តាមដាន

She got **the taxi-driver to carry** her case into the house.

នាងជួលអ្នកបើកបរតាក់ស៊ីយូប្រវាលើសរបស់នាងចូលទៅក្នុងផ្ទះ។
The raiders ordered **the cashier to open** the safe.

ពួកចោរបានបញ្ជាឱ្យបេឡាបើកទ្វារឱ្យ។
He persuaded **us to help** him. គាត់បានបញ្ជូនយើងឱ្យជួយគាត់។

ពិក្រោះ *persuade, remind, teach, tell* និង *warn* យើងក៏អាចប្រើ *that-clause*

- B** *hear/see/make* (ក្នុងប្រយោគសកម្ម) និង *let, feel* និង *watch* ត្រូវការ *bare infinitive*:
The teacher **made me do** the exercise again. លោកគ្រូធ្វើឱ្យខ្ញុំធ្វើលំហាត់ម្តងទៀត។
Please **let me** know. **Let's go** now, shall we?

សូមប្រាប់ខ្ញុំដឹង។ តើយើងទៅឯទីនេះឬ?

- ប៉ុន្តែពិក្រោះ *hear/see/make* ក្នុងប្រយោគអកម្មយើងប្រើ *infinitive* ពេញ:
I was made **to do it** again. ខ្ញុំត្រូវបានគេប្រាប់ឱ្យធ្វើវាម្តងទៀត។

Exercise

▶ ចូរប្រើពាក្យនៅក្នុងរង្វង់ក្រចកនិង *infinitive* ដើម្បីឆ្លើយសំណួរទាំងនេះ:

- Did you dive? ~ (Yes/teach)
Yes, they taught us to dive.
- Did you eat the local shellfish? ~ (No/warn)
No, they warned us not to eat the local shellfish.
- 1 Did you go with them? ~ (Yes/invite)
- 2 Did you book in advance? ~ (Yes/remind)
- 3 Did you insure yourselves? ~ (Yes/persuade) (Use *ourselves*.)
- 4 Did you drink the water? ~ (No/advise)
- 5 Did you go out alone at night? ~ (No/warn)

Session 137: Infinitive ដែលត្រូវបានតំណាងដោយ to

- ជួនកាលយើងប្រើ to ប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីកុំអោយការប្រើ infinitive ដដែល។
Would you like **to see** the programme? ~ តើអ្នកចង់មើលកម្មវិធីនោះទេ?
Yes, I'd like **to** (see it) very much. បាទខ្ញុំចង់មើលវាណាស់។
- ជារឿយៗយើងប្រើ 'very much' អោយ 'I'd like to' នៅទីនេះ។ យើងអាចប្រើ to តាមរបៀបនេះច្បាប់ពិរិយាសព្ទមួយចំនួន។ ឧទាហរណ៍:
ask + object សុំ intend មានបំណង try ព្យាយាម
be able អាច mean មានន័យ want ចង់បាន
be going (សំរាប់អនាគត) នឹង, បំរុង need ត្រូវការ would hate ស្អប់
have (សំរាប់កាលកិច្ច) មាន ought គួរតែ would like ចង់
hope សង្ឃឹម tell + object ប្រាប់ would love គ្រូលាញ់
Would you like **to go**? ~ Yes, I'd love **to** (go). តើអ្នកចង់ទៅទេ?~ បាទខ្ញុំចង់ (ទៅ)។

too/enough + adjective/adverb + infinitive

A too + adjective + infinitive

1 យើងអាចនិយាយ:

He was so tired that he couldn't walk any further.

គាត់អស់កម្លាំងណាស់ដូច្នោះគាត់មិនអាចដើរបានទៀតទេ។

ឬ He was **too tired to** walk any further. គាត់អស់កម្លាំងណាស់ដូច្នោះគាត់មិនអាចដើរបានទៀតទេ។

2 យើងអាចនិយាយ:

The case is so heavy that we can't lift it. វាជិតប្រុងណាស់ដូច្នោះយើងមិនអាចលើកវាបានទេ។

ឬ The case **is too heavy** (for us) **to lift**. វាជិតប្រុងណាស់ដូច្នោះយើងមិនអាចលើកវាបានទេ។

- សូមសំគាល់ថាយើងចាំបាច់ប្រើ it ពីក្រោយ so ... that ប៉ុន្តែយើងមិនប្រើ it ពីក្រោយ infinitive ទេ។
- សូមសំគាល់ថាយើងក៏អាចប្រើ for + object, ដូចដែលបានបង្ហាញ។

3 យើងអាចនិយាយ:

The grass was so wet that we couldn't sit on it.

ស្រូវសើមខ្លាំងដូច្នោះយើងមិនអាចអង្គុយលើវាបានទេ។

ឬ The grass was **too wet to sit** on. ស្រូវសើមខ្លាំងដូច្នោះយើងមិនអាចអង្គុយលើវាបានទេ។ (ដោយគ្មាន it)

B too + adverb + infinitive

ឧទាហរណ៍

I was sitting **too far back to hear** what the speaker said.

ខ្ញុំអង្គុយក្រោយពេកដូច្នោះគាត់មិនអាចស្តាប់ឮបាននិយាយបានទេ។

You are standing **too close to** the picture **to see** it properly.

អ្នកកំពុងឈរជិតពេកដូច្នោះគាត់មិនអាចមើលរូបថតបានទេ។

It's **too late** (for us) **to do** anything. វាយឺតពេកសំរាប់យើងដើម្បីធ្វើអ្វីមួយ។

C Adjective + enough + infinitive

1 យើងអាចនិយាយ:

He can travel alone; he is old enough. OR

គាត់អាចធ្វើដំនើរម្នាក់ឯង, គាត់មានអាយុគ្រប់គ្រាន់។

He is **old enough to travel** alone. គាត់មានអាយុគ្រប់គ្រាន់អាចធ្វើដំនើរម្នាក់ឯងបាន។

2 យើងអាចនិយាយ:

The case is so light that a child could carry it. ប្រអប់ស្រាលណាស់កុមារអាចយកបាន។

ឬ The case is **light enough** (for a child) **to carry**.

ប្រអប់ស្រាលណាស់ (សំរាប់កុមារ) យូរ។

សូមសំគាល់ថាយើងអាចប្រើ it នៅទីនេះ, ដូចដែលយើងបានធ្វើក្នុងចំណុច A2 ខាងលើ។

3 Infinitive ក៏អាចប្រើជាមួយកម្មវិធីនៃអរិយធម៌ផងដែរ:

The floor wasn't very strong. You couldn't dance on it.

កំរាលមិនមាំមួនទេ។ យើងមិនអាចរាំលើវាបានទេ។

The floor wasn't **strong enough to dance** on.

កំរាលមិនមាំមួនអាចរាំបានទេ។ (គ្មាន it)

D Adverb + enough + infinitive

ឧទាហរណ៍

I was standing **near enough to hear** every word.

ខ្ញុំឈរជិតល្មមអាចស្តាប់ឮគ្រប់ពាក្យ។

She didn't ski **fast enough to win** a prize.

នាងពុំអាចជិះស្ត្រីលឿនល្មមអាចឈ្នះរង្វាន់បានទេ។

Exercise

▶ ចូរបំពេញប្រយោគទាំងនេះដូចដែលបានបង្ហាញ:

- Let's wait here. ~ it's too cold *to wait here*.
- 1 Let's play tennis. ~ it's too warm _____.
- 2 Let's take photos. ~ it's too dark _____.
- 3 Let's sit in the garden. ~ It's too windy _____.
- The ladder is so heavy that we can't carry it.
The ladder *is too heavy to carry*.
- 4 The shelf is very high. We can't reach it. The shelf _____.
- 5 The wardrobe is so heavy that we can't move it.
The wardrobe _____.
- 6 The paint is so thick that we can't use it. The paint _____.

▶ ឥឡូវនេះចូរប្រើកិរិយាសម្បូររវាងក្រុម:

- She's talking about traveling alone. (old) ~
But *is she old enough to travel alone?*
- 7 She hopes to cycle 100 miles a day. (strong) ~ But _____?
- 8 He talks about getting another job. (young) ~ But _____?
- 9 They are thinking of joining the police. (tall) ~ But _____?

▶ ចូរដាក់គូប្រយោគទាំងនេះជាប្រយោគតែមួយ:

- The case isn't very small. You can't take it into the cabin.
It isn't small enough to take into the cabin.
- 10 The rope isn't very strong. We can't use it as a tow rope.
- 11 The tent isn't very light. You couldn't carry it far.
- 12 The fruit isn't quite ripe. We can't pick it yet.

Session 138: The continuous and perfect infinitives

- A** ទំរង់
 - Present continuous infinitive *to be working*
 - Perfect infinitive *to have worked*
 - Perfect continuous infinitive *to have been working*

B Present continuous infinitive and perfect infinitive

យើងអាចប្រើ infinitives ទាំងនេះ:

- 1** ពិក្រោយកិរិយាសំន្មជំនួយ:
 - He may **be coming** by bus. (ប្រហែលជាគាត់មកតាមរថយន្តក្រុង)*
 - Tom's watching TV. Tom កំពុងមើលទូរទស្សន៍។*
 - ~ He shouldn't be watching TV; he should **be doing** his homework.*
 - ~ គាត់មិនគួរកំពុងមើលទូរទស្សន៍ទេ។ គាត់គួរតែកំពុងធ្វើលំហាត់។*
 - I haven't got my key. I must **have left** it at home.*
 - ខ្ញុំមិនមានគន្លឹះសេរទេ។ ខ្ញុំប្រាកដជាបាត់នៅផ្ទះ។*
 - Why didn't you write to him? You should **have written**.*
 - ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមិនសរសេរសំបុត្រទៅគាត់? អ្នកគួរតែសរសេរសំបុត្រទៅគាត់។*

- 2** ពិក្រោយ appear/seem និង pretend:
 - He seems **to be losing** weight. គាត់ហាក់ដូចជាកំពុងស្រកទម្ងន់។*
 - He pretended **to be working** for MI5. គាត់ធ្វើបាត់បង់ជាកំពុងធ្វើការឱ្យក្រុម MI5។*
 - Your grandfather seems **to have been** a great traveller.*
 - វីតារបស់អ្នកហាក់ដូចជាធ្លាប់ជាអ្នកធ្វើដំនើរដ៏មហិមា។*
 - The fire appears **to have started** in the basement.*
 - អគ្គិភ័យហាក់ដូចជាបានចាប់ផ្តើមពីបន្ទប់ក្រោមដី។*

- 3** ពិក្រោយគុណនាម:
 - It's nice **to be going** home again. វាជាការប្រពៃណាយនឹងបានមកផ្ទះម្តងទៀត។*
 - I'm sorry **to have wasted** your time. ខ្ញុំសូមទោសអោយបានធ្វើឱ្យខាតពេលវេលារបស់អ្នក។*

- C** Perfect continuous infinitive
 - យើងអាចប្រើ infinitive ទាំងនេះពិក្រោយកិរិយាសំន្មជំនួយ និងពិក្រោយ appear/seem:
 - He may **have been waiting** for Ann. គាត់ប្រហែលជាកំពុងរង់ចាំ Ann។*
 - They got into the ten o'clock train. ពួកគេឡើងទិះរថភ្លើងចេញដំនើរម៉ោង ១០។*
 - ~ Then they must **have been going** to London. It's a non-stop train.*
 - ~ ពេលនេះពួកគេប្រហែលជាធ្វើដំនើរទៅទីក្រុងឡុងដុង។ វាជារថភ្លើងធ្វើដំនើរឥតឈប់។*
 - I was doing 160 k. p. h. ~ You shouldn't **have been driving** so fast.*
 - ខ្ញុំកំពុងបើកក្នុងល្បឿន ១៦០ គ.ម ក្នុងមួយម៉ោង។ ~ អ្នកគួរតែបើកឱ្យយឺតទៅ។*
 - He appears **to have been living** here for a long time.*
 - គាត់ហាក់ដូចជាបានរស់នៅទីនេះអស់រយៈពេលជាច្រើនណាស់មកហើយ។*

Exercise

▶ ចូរបំពេញចំណើយទាំងនេះដូចបានបង្ហាញ:

- Perhaps he's flying. ~ Yes, *he may be flying.*
- 1 Perhaps he's coming by train. ~ Yes, _____.
- 2 Perhaps he's bringing his girlfriend. ~ Yes, _____.
- 3 Perhaps they're waiting at the station. ~ Yes, _____.
- Perhaps he forgot that we had moved. *Yes, he may have forgotten.*
- 4 Perhaps he lost our address. ~ Yes, _____ it.
- 5 Perhaps he got lost on the way here. ~ Yes, _____.
- 6 Perhaps his car broke down on the way here. ~ Yes, _____.

▶ Tom នៅម្នាក់ឯងក្នុងផ្ទះ Jean និង Mary ពេញមួយចុងសប្តាហ៍។ ចូរប្រើពាក្យក្នុងរង្វង់ក្រចកដើម្បីបំពេញនូវអ្វីដែល Mary និយាយ:

- Jean: The clock's going again! (wind)
Mary: Tom *must have wound it.*
- 7 Jean: There are some library books here. (leave)
Mary: Tom _____.
- 8 Jean: There is some coffee in the thermos. (made)
Mary: Tom _____.
- 9 Jean: There is cheese in the fridge. (buy)
Mary: Tom _____.

▶ ចូរស្រមៃថាអ្នកនិង Ann កំពុងមើលពីផ្លូវម្ខាង។ ចូរបំពេញចំណើយតាមរបៀបដូចដែលបានបង្ហាញ:

- Is he parking there, on the yellow lines?
~ Yes, *he seems to be parking there.*
- 7 Is the traffic warden asking him to move?
~ Yes, she _____.
- 11 Is he arguing with the traffic warden? ~ Yes, _____.
- 12 Is she giving him a parking ticket? ~ Yes, _____.

Session 139: Gerund ទំរង់ និង ប៊ែប៊ែរវាស់

នាមកិរិយាមានទំរង់ដូចជា present participle: *working, running*.
gerund ជានាមដែលក្លាយមកពីកិរិយាសំឡេង ដូច្នេះយើងអាចប្រើវា:
ជាប្រធានកិរិយាសំឡេង: **Skiing** can be dangerous. ការជិះស្គីអាចមានគ្រោះថ្នាក់។
ពិក្រោយកិរិយាសំឡេងមួយចំនួន: She enjoys **riding**. នាងចូលចិត្តជិះសេះ។
ពិក្រោយអយ័តន៍ពិត: They accused him of **spying**. គេចោទគាត់ពីបទចារកម្ម។
ក្នុងនាមសមាស: a **swimming** pool អាងហែលទឹក

Gerund ជាប្រធានកិរិយាសំឡេង

- A** យើងអាចប្រើ gerund ជាប្រធានកាលណាយើងកំពុងនិយាយពីប្រយោគទូទៅ:
Parking in the centre of Phnom Penh is impossible.
ការចតនៅកណ្តាលទីក្រុងភ្នំពេញមិនអាចធ្វើបាន។
- ប៉ុន្តែបើយើងកំពុងនិយាយអំពីសកម្មភាពដែលពិសេស ជាញឹកញយើងនិយមប្រើកិរិយាសំឡេងដើមជាង:
It was impossible **to find** a parking space yesterday.
កាលពីម្សិលមិញគេមិនអាចរកកន្លែងចតរថយន្តបាន។
- B** យើងប្រើ gerund ក្នុងបំរាមខ្លីៗ:
No **smoking** ហាមជក់ No parking ហាមចត No fishing ហាមលេចាម
- ប៉ុន្តែបើសិនយើងអាចដាក់កម្មវិធីនៅពិក្រោយកិរិយាសំឡេង យើងត្រូវប្រើប្រយោគបញ្ជា។
Do not **touch** this button. សូមកុំចុះកុងតាក់នេះ។
Do not **fold** the paper. សូមកុំបត់ក្រដាស។

Exercise

- ▶ ចូរចំពេញចំណើយតបនឹងសំណួរទាំងនេះ:
 - Is it possible to get weekends off? ~ Yes. *Getting weekends off* is usually possible.
 - 1 Is it easy to find a guest house? ~ Yes, _____ quite easy.
 - 2 Is it a good idea to book in advance? ~ Yes, _____ usually advisable.
 - 3 Is it dangerous to climb alone? ~ Yes _____ very dangerous.
 - 4 Is it safer to go with a group? ~ Yes, _____ much safer.
 - 5 Is it essential to start early? ~ Yes, _____ usually essential.

Session 140: Gerunds after verbs តាមកិរិយានៅពីក្រោយកិរិយាសព្ទ

- A** កិរិយាសព្ទមួយចំនួនត្រូវបាននិយមភ្ជាប់ពីក្រោយដោយ gerunds:

admit* សារភាព	forgive + object អភ័យទោស	object to ប្រឆាំង
avoid ជៀសវាង	fancy/imagine ពេញចិត្ត/ស្រមៃ	prevent + object ការពារ
deny* បដិសេធ	finish បញ្ចប់	risk ជួបគ្រោះថ្នាក់
dislike មិនចូលចិត្ត	keep បន្ត	save ជួយសង្គ្រោះ
enjoy ពេញចិត្ត	mind បដិសេធ	suggest* ផ្តល់សំនុំ
excuse + object* សូមទោស		

- សញ្ញា * មានន័យថាយើងក៏អាចប្រើ that-clause ពីក្រោយកិរិយាសព្ទទាំងនេះដែរ។
- យើងក៏អាចប្រើ gerunds ពីក្រោយ: can't help (= ជៀសវាង), can't stand (= អត់ធុត់)
 - It's no good/use. វាអ្វី/គ្មានប្រយោជន៍។
 - It's not/it isn't worth. វាគ្មានតម្លៃ។

- B** excuse, forgive និង prevent + object + gerund:
 - Excuse/Forgive me (for) interrupting** you. សូមអភ័យទោសខ្ញុំ (ចំពោះ) ការនិយាយកាត់លោក។
 - Try to **prevent him (from) doing** too much. ព្យាយាមការពារគាត់កុំឱ្យធ្វើទ្រើតពេក។

- C** សូមសម្គាល់អត្ថន័យខុសប្លែកគ្នារវាង mind + gerund និង mind + object + gerund:
 - I don't **mind cooking** the meals. ខ្ញុំមិនពារម្ហូបពីនឹងធ្វើម្ហូបទេ។
 - I don't **mind them cooking** in my kitchen. ខ្ញុំមិនពារម្ហូបពីនឹងពួកគេធ្វើម្ហូបក្នុងផ្ទះរបស់ខ្ញុំទេ។
 - នៅពេលនេះគេប្រើ object to ជំនួស mind ។

- D** do you/would you mind? តើអ្នកចាំបាច់សំនើលើការនិយមប្រើ។
 - Do you mind moving** your bike? តើអ្នកអាចរំលែកវាបន្តិចបានទេ?
 - Would you mind not smoking?** តើអ្នកសូមកុំជក់បារីបានទេ?

Exercise

- ▶ បំពេញចំណើយទាំងនេះ
 - Did he really write that article in the Guardian?
~ Yes, he admits writing it.
 - 1 My mother is very easily shocked. ~ I'll try to avoid _____.
 - 2 It's the sixth time he's made the same mistake.
~ Imagine _____ six times!
 - 3 She's going to marry that dreadful man! ~ You can't prevent her _____.
 - 4 You'll have to pay for it. ~ I don't mind _____.

Session 142: be used to + noun/ gerund, used + full infinitive (= used to)

- សូមកុំច្រឡំ *be used to* និង *used to* វាមានអត្ថន័យខុសគ្នា។
I used to wait for Tom (ខ្ញុំធ្លាប់រង់ចាំ Tom) មានន័យថា អតីតកាលជាញឹកញយខ្ញុំបានរង់ចាំគាត់
 ប៉ុន្តែខ្ញុំពុំបានធ្វើទៀតទេ។ វាបញ្ជាក់ពីទំលាប់អតីតកាលដែលពុំត្រូវធ្លាប់ធ្លា។
 ប៉ុន្តែ *I'm used to wait for Tom.* (ខ្ញុំស្រ្តីរង់ចាំ Tom) មានន័យថាខ្ញុំបានរង់ចាំគាត់ច្រើនដង
 ហើយហើយខ្ញុំពុំជំទាស់និងការរង់ចាំទេ។ ការខុសប្លែកមួយទៀតគឺថា យើងប្រើ *used to* រាប់តែអតីតកាល
 ប៉ុន្តែយើងអាចប្រើ *be used to* ក្នុង tense ណាក៏បាន។
- នៅទីនេះយើងអាចប្រើ *become* ឬ *get* ជំនួស *be* ។
You will soon get used to waiting for Tom.
 អ្នកនឹងស្រ្តីរង់ចាំ Tom ក្នុងពេលឆាប់ៗនេះ។

កិរិយាសព្ទភ្ជាប់ពីក្រោយដោយនាមកិរិយា ឬកិរិយាសព្ទដើម

- កិរិយាសព្ទមួយចំនួនអាចភ្ជាប់ពីក្រោយដោយនាមកិរិយា ប៉ុន្តែពុំមែនជាកិរិយាសព្ទដើមទេ និងមួយចំនួន
 អាចភ្ជាប់ពីក្រោយដោយកិរិយាសព្ទដើម ប៉ុន្តែពុំមែននាមកិរិយាទេ។
I enjoy swimming. ខ្ញុំចូលចិត្តរំលែលទឹក។ (យើងមិននិយាយ *I enjoy to swim.*)
I hope to see him soon. ខ្ញុំសង្ឃឹមថាបានជួបគ្នាឆាប់ៗ (យើងមិននិយាយ *I hope seeing...*)
 - ប៉ុន្តែមានកិរិយាសព្ទមួយចំនួនទៀតដែលអាចភ្ជាប់ពីក្រោយដោយនាមកិរិយាឬ កិរិយាសព្ទដើម។
 នេះជាបញ្ជីកិរិយាសព្ទដែលគេនិយមប្រើ
<i>advise</i> ទូន្មាន	<i>like</i> ចូលចិត្ត	<i>recommend</i> អោយយោបល់
<i>allow</i> អនុញ្ញាត	<i>love</i> ស្រឡាញ់	<i>regret</i> សោកស្តាយ
<i>begin</i> ចាប់ផ្តើម	<i>mean</i> មានន័យ	<i>remember</i> ចងចាំ
<i>continue</i> បន្ត	<i>permit</i> អនុញ្ញាត	<i>start</i> ចាប់ផ្តើម
<i>hate</i> ស្នេហា (223B)	<i>prefer</i> ចូលចិត្ត	<i>stop</i> ឈប់
<i>intend</i> មានបំណង	<i>propose</i> ធ្វើសំណើ	<i>try</i> ព្យាយាម
- រួមទាំង *it needs* (=ត្រូវការ), *can bear* អត់ទ្រាំ ក្នុងប្រយោគបដិសេធ និងសំនួរ *be afraid* (of), ចរម្មណ៍ *be sorry* (for) អាណិត។

កិរិយាសព្ទភ្ជាប់ពីក្រោយដោយនាមកិរិយាឬកិរិយាសព្ទដើមដោយមានប្រធានបទ

- A** *advise, recommend* និង *allow, permit*
- យើងប្រើកិរិយាសព្ទដើម បើសិនយើងនិយាយពីមនុស្សដែលគេទូន្មាន/ ផ្តល់យោបល់/ អនុញ្ញាតអោយធ្វើអ្វីមួយ។
He advised me to buy a season ticket. គាត់បានទូន្មានខ្ញុំឱ្យទិញសេដ្ឋកិច្ចស្រីមួយរដូវ។
They don't allow us to park here. គេពុំឱ្យយើងចតនៅទីនេះទេ។
 - យើងប្រើនាមកិរិយា បើសិនយើងមិននិយាយអំពីមនុស្សទាំងនោះ។
He advised buying a season ticket. គាត់បានទូន្មានឱ្យទិញសេដ្ឋកិច្ចស្រីមួយរដូវ។
They don't allow parking here. គេពុំអនុញ្ញាតឱ្យចតទីនេះទេ។
- B** *begin, start, continue*
- ជាធម្មតាយើងអាចប្រើកិរិយាសព្ទដើមឬនាមកិរិយា នៅពីក្រោយកិរិយាសព្ទទាំងនោះ។
The baby has started walking OR started to walk. ទារកបានចាប់ផ្តើមរត់ហើរ។
 - ប៉ុន្តែទាំង infinitive ត្រូវគេនិយមប្រើជាងក្រោយទាំង continuous នៃកិរិយាសព្ទខាងលើ។
He's beginning to talk. គាត់កំពុងចាប់ផ្តើមនិយាយ។
 - និងនៅក្នុងប្រយោគដូចជា:
I began to understand/ like/ admire him.
 ខ្ញុំបានចាប់ផ្តើមយល់/ ស្រឡាញ់/ សរសើរគាត់។
- C** *it needs* (=ត្រូវការ)
- ជាធម្មតាគេប្រើនាមកិរិយាក្រោយ *It needs* ប៉ុន្តែទាំង passive infinitive ក៏អាចប្រើបានដែរ។
The grass needs cutting OR needs to be cut. ស្មៅត្រូវការអោយកែកាត់។
The door needed painting OR needed to be painted. ទ្វារត្រូវការឱ្យកេណាបថ្នាំ។
- D** *can't /couldn't bear, can/ could bear*
- យើងអាចប្រើនាមកិរិយា ឬកិរិយាសព្ទដើមជាមួយកិរិយាសព្ទទាំងនោះ។
How can you bear living/to live in such a dark room?
 តើអ្នកអាចអត់ទ្រាំរស់នៅក្នុងបន្ទប់ងងឹតអញ្ចឹងដោយរបៀបណា?

Exercise

▶ ចូរបំពេញប្រយោគ

He always advises:

- waiting for good weather. ~ Yes, he advised us to wait for good weather too.
- 1 starting with an easy climb. ~ Yes, _____.
- 2 getting up early. ~ Yes, _____.
- 3 climbing with a group. ~ Yes, _____.
- 4 using ropes. ~ Yes, _____. They didn't allow us:
- to smoke there. ~That's strange. They used to *allow smoking*.
- 5 to park there. ~ That's strange. They used to _____.
- 6 to swim there. ~ That's strange. They used to _____.
- 7 to fish there. ~ That's strange. _____.
- 8 to camp there. ~ That's strange. _____.

▶ ឥឡូវចូរបំពេញចំណើយទាំងនេះ:

- Is the baby walking yet? ~ Yes, he's beginning to walk.
- 9 Is he talking yet? ~ Yes, _____.
- 10 Is he eating solid food yet? ~ Yes, _____.
- 11 Is his brother reading yet? ~ Yes, _____.

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី

សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី

សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 143: កិរិយាសំន្កប់ដែលមានអន្ថន្ថយប្រែប្រួល កាលណាមានភ្ជាប់នាមកិរិយាឬកិរិយាសំន្កប់ដើមពីក្រោយ

A propose, mean

- propose មានន្ថយ 'ស្នើសុំ, ផ្តល់យោបល់' ត្រូវការនាមកិរិយា:
*I **propose starting** early. ខ្ញុំស្នើសុំឱ្យចាប់ផ្តើមមុនពេលកំណត់។*
- propose មានន្ថយ 'មានបំណង' ត្រូវការកិរិយាសំន្កប់ដើម:
*I **propose to spend** a week in Paris. ខ្ញុំមានបំណងសំរាកមួយសប្តាហ៍នៅប៉ារីស។*
- mean មានន្ថយ 'ស្នើសុំ' ត្រូវការនាមកិរិយា:
*I want to see that film, but it will **mean standing** in a queue.
ខ្ញុំចង់មើលភាពយន្តនេះប៉ុន្តែវាត្រូវរងអោយរងរង់ចាំ។*
- សូមសំគាល់ថា យើងប្រើ mean នៅទីនេះបានតែជាមួយប្រធានថា It ។ mean មានន្ថយ 'មានបំណង' ត្រូវការកិរិយាសំន្កប់ដើម:
*I **mean to see** as much of the world as I can.
ខ្ញុំមានបំណងទស្សនាពិភពលោកអោយបានច្រើនបំផុតតាមដែលខ្ញុំអាច។*

B regret, remember

- យើងប្រើ regret + gerund កាលណាយើងសោកស្តាយសកម្មភាពពិតមុន។
*I **regret wasting** so much time. ខ្ញុំសោកស្តាយនឹងការខ្វះខ្វាយពេលច្រើន។*
- យើងប្រើ remember + gerund កាលណាយើងចងចាំសកម្មភាពមុន
*I **remember meeting** him. ខ្ញុំចងចាំថាបានជួបគាត់។*
- យើងប្រើ regret + infinitive កាលណាយើងសោកស្តាយសកម្មភាពទីមួយ:
*I **regret to say** that/ I **regret to inform** you that there is no news.
ខ្ញុំសោកស្តាយនឹងរបៀបថា/ ខ្ញុំសោកស្តាយនឹងរបៀបលោកថាពុំមានព័ត៌មានអ្វីទេ។*
- ជាធម្មតា infinitive នៅទីនេះថា to say ឬ to inform
- យើងប្រើ remember + infinitive កាលណាយើងចងចាំសកម្មភាពទីមួយ។
*I **remembered to lock** the door. ខ្ញុំចាំបានថាទាក់សោ។ (ខ្ញុំពុំបានភ្លេចទាក់សោទេ)*

C try, stop

- Try មានន្ថយថា "សាកល្បង" កាលណាប្រើជាមួយនាមកិរិយា:
*The key won't turn. កូនសោមិនរិលទេ។ ~ **Try oiling** the lock. សូមដាក់ប្រេងសោកមើល។*
- Try មានន្ថយថា 'រៀបរយ' កាលណាប្រើជាមួយកិរិយាសំន្កប់ដើម:
***Try to get up** earlier. (សូមក្រោកពីដំណេកឱ្យបានមុននេះ)*
- Stop មានន្ថយថា 'ឈប់ជាស្ថាពរ' កាលណាប្រើជាមួយនាមកិរិយា:
*They **stopped talking** when I came in. ពួកគេបានឈប់និយាយនៅពេលខ្ញុំបានមកដល់។*
- Stop មានន្ថយថា 'សំរាក, ឈប់' កាលណាប្រើជាមួយកិរិយាសំន្កប់ដើម:
*He **stopped to buy** petrol. គាត់បានឈប់ទូន្មានដើម្បីទាក់សំរាក។*

D be afraid

- យើងប្រើ be afraid of + gerund កាលណាប្រធាន ភ័យពន្ធុណ៍ ថាសកម្មភាពក្នុងនាមកិរិយានឹងកើតឡើង។
*She never eats butter. She **is afraid of getting** fat.
នាងពុំដែលញ៉ាំប័រទេ, នាងខ្លាចគាត់។*
- យើងប្រើ be afraid + infinitive កាលណាប្រធានពុំអាចធ្វើសកម្មភាពពិជ្រោះគាត់ខ្លាចពេក។
*I **was afraid to jump**. ខ្ញុំខ្លាចពេកពុំអាចលោតទេ។
(ចំពោះ afraid + that-clause។)*

E be sorry

- ជាធម្មតា I'm sorry for + gerund មានន្ថយដូច I apologize + gerund:
*I'm **sorry for waking** you up last night.
ខ្ញុំសូមទោសចំពោះការធ្វើឱ្យភ្ញាក់កាលពីយប់មិញ។*
- ជាធម្មតា សកម្មភាពដែលប្រើជានាមកិរិយាជាសកម្មភាពកើតមុន។
- កាលណាយើងសូមទោស ឬ សោកស្តាយសកម្មភាពដែលកំពុងកើតឡើងនេះយើងអាចប្រើ I'm sorry + infinitive or I'm sorry for + gerund:
*I'm **sorry to interrupt** you but you're wanted on the phone.
ខ្ញុំសូមទោសអោយនិយាយកាត់លោក ប៉ុន្តែមានគេចង់និយាយជាមួយលោកតាមទូរស័ព្ទ។*
- I'm sorry + to hear/ learn/ see អាចបញ្ជាក់ការសោកស្តាយប៉ុន្តែពុំមានការសូមអភ័យទោសទេ។
*I was **sorry to hear** about Tom's accident.
ខ្ញុំមានការសោកស្តាយអោយបានទទួលដំណឹងពីគ្រោះថ្នាក់របស់ Tom ។
សូមចាំណាំផងដែរចំពោះ: I'm sorry to say that ... (I'm afraid that ...)*

Exercise

▶ Tom និង Bill ជាអ្នករស់នៅតាមជួរភ្នំ។ Tom ឆ្លាតជាង Bill. ចូរប្រើទម្រង់ត្រឹមត្រូវនៃកិរិយាសំបូរក្នុងរង្វង់ក្រចក។

- Tom: I mean to climb (climb) the mountain.
- Bill: That means starting (start) at 5 a.m.
- 1 Tom: I mean _____ (take) the northern route.
- 2 Bill: That means _____ (cross) the glacier.
- 3 Tom: I mean _____ (camp) on the top.
- 4 Bill: That means _____ (carry) a tent.
- 5 Bill: Going alone means _____ (risk) your life.

▶ ម្តាយម្នាក់កំពុងមើលរូបថតកូនប្រុសរបស់គាត់កាលពីកុមារ។ ចូរបំពេញទំលើយរបស់កូនប្រុសគាត់។

- Mother: You were an aggressive little boy.
- Son: I don't *remember being aggressive*.
- 6 You used to kick your sister. ~ I don't _____.
- 7 You broke her toys. ~ I don't _____.
- 8 You stole apples. ~ Yes, I remember _____.
- 9 You ran away from home. ~ Yes, I _____.
- 10 A policeman brought you home. ~ Yes, I remember a policeman _____.

▶ Bill គុញទ្រាន់នឹង Jack នឹងហ្នឹងជាច្រើន។ Ann ផ្តល់ដំបូន្មានឱ្យ Jack។ សូមបំពេញទំលើយរបស់នាង:

- Jack: He reads my diary!
- ~ Ann: Well, tell him to stop *reading your diary*.
- He rings up at 2 in the morning. ~ Well, tell him not to *ring up at 2*.
- 11 He reads my letters! ~ Well, tell him not _____.
- 12 He borrows my clothes! ~ Well, tell him to stop _____.
- 13 He uses my phone! ~ Why can't you stop him _____?
- 14 He invites his friends to my parties! ~ Well, tell him not _____.

Session 145: The present participle: ទំរង់ និង ប្រើប្រាស់

- A ទំរង់
Bare infinitive + *ing*
- B ប្រើប្រាស់
 - យើងអាចប្រើ present participle
 - 1 ដើម្បីបង្កើត continuous tenses: *I'm working. ខ្ញុំកំពុងធ្វើការ។*
 - 2 ជាគុណនាម *dripping taps, ក្បាលរូបីនេបង្ហូរទឹក running water ទឹកម៉ាស៊ីន*
 - 3 នៅក្រោយកិរិយាសំបូរមួយចំនួន ជួនកាលយើងប្រើ present participle phrases (ឃ្លា present participle.)
 - 4 ជំនួស relative clauses (ឃ្លាទំនាក់ទំនង)
 - 5 ជំនួសឃ្លាផ្សេងៗ
 - 6 ចាប់ផ្តើមប្រយោគត្រង់ reported speech (ប្រយោគប្រយោល)

The present participle ឬ bare infinitive after verbs of sensation

- A យើងអាចប្រើ *object + participle* ពីក្រោយកិរិយាសំបូរណាមួយចំនួន (*see, hear, feel* និង *smell*) និង ពីក្រោយ *listen to, notice* និង *watch*:
I heard the car stopping and saw him getting out.
ខ្ញុំឮឮទ្រាន់ឈប់ហើយឃើញគាត់ដើរចេញ។
Can you smell something burning? តើអ្នកឮកំរិតអ្វីនេះទេ?
We watched the children playing. យើងបានមើលក្មេងៗលេង។
- B យើងក៏អាចប្រើ *bare infinitive* ពីក្រោយ *see, hear* និង *watch*។
I heard the car stop and saw him get out.
ខ្ញុំបានឮទ្រាន់ឈប់ហើយឃើញគាត់ដើរចេញ។
- C វាមានអត្ថន័យខុសគ្នារវាង *participle* និង *infinitive* ។ សកម្មភាពដែលបានបង្ហាញដោយ *present participle* អាចជាសកម្មភាពដែលបាន *ចាប់សព្វគ្រប់* ឬ *ដុំទាន់ចាប់សព្វគ្រប់*។
I saw him crossing the road. អាចមានន័យថា ខ្ញុំបានឃើញតែមួយចំនែកនៃសកម្មភាពតែប៉ុណ្ណោះ ឬ ខ្ញុំបានឃើញសកម្មភាពទាំងអស់។ សកម្មភាពដែលបានបង្ហាញដោយ *infinitive* គឺត្រូវជាសកម្មភាពដែលបាន *ចាប់សព្វគ្រប់* ។
I saw him crossing the road មានន័យថា ខ្ញុំបានឃើញសកម្មភាពទាំងអស់។

Exercise

- ▶ ចូរឆ្លើយសំណួរទាំងនេះ។ ចូរប្រើកិរិយាសំបូរក្នុងរង្វង់ក្រចក និង present participle.
 - Are you sure that he unlocked the drawer? (hear)
~ Yes, *I heard him unlocking it.*
Are you sure that:
 - 1 He took a document out? (see) ~Yes, _____.
 - 2 He read it? (see) ~ Yes, _____.
 - 3 the phone rang? (hear) ~Yes, _____.
 - 4 He answered it? (hear) ~Yes, _____.
 - 5 He threw the document into the fire? (see) ~ Yes, _____.
 - 6 it burnt? (smell) ~Yes, _____.

Session 146: The present participle ពិក្រោយកិរិយាសព្ទមួយចំនួន

- A find, catch និង leave + object (មនុស្សឬវត្ថុ)
 - find រកឃើញ, ឃើញ
I **found** them **picking** apples. ខ្ញុំបានឃើញពួកគេកំពុងបេះផ្លែប៉េរ។
We **found** a tree **lying** across the road. យើងបានឃើញដើមឈើនៅទទឹងផ្លូវ។
 - catch ចាប់បាន
I **caught** them **stealing** my apples. ខ្ញុំបានចាប់ពួកគេនៅពេលកំពុងលួចបេះផ្លែប៉េរ។
 - ប៉ុន្តែនៅទីនេះសកម្មភាពធ្វើឱ្យអ្នកនិយាយ ប្រប្រធានពុំសប្បាយចិត្ត។
If she **catches** you **wearing** her shoes she'll be angry.
បើសិនជាគាត់ចាប់បានអ្នកកំពុងពាក់ស្បែកជើងរបស់គាត់វា នឹងខឹង។
 - leave ទុក, ចាកចេញ
We had to **leave** the tree **lying** there. យើងត្រូវទុកដើមឈើឱ្យសន្ធឹងនៅទីនោះ។
I **left** them **talking**. ខ្ញុំបានចាកចេញនៅពេលពួកគេកំពុងនិយាយ។
- B go និង come
 - យើងអាចប្រើ participles នៃកិរិយាសព្ទបញ្ជាក់ពីសកម្មភាពរាងកាយ (verb of physical activity) ជាមួយកិរិយាសព្ទ go និង come dancing, riding, sailing, skiing etc., also shopping.
Come **dancing** with me on Saturday. សូមមកជាមួយខ្ញុំនៅថ្ងៃសៅរ៍។
I'm **going shopping**. ខ្ញុំកំពុងទៅទិញអីវ៉ាន់។
- C spend និង waste + object
 - He **spent** a fortune **rebuilding** that old house.
គាត់បានចំណាយប្រាក់យ៉ាងច្រើនជួសជុលផ្ទះចាស់នោះ។
I **wasted** a lot of time **standing** in queues.
ខ្ញុំបានខ្ចាយពេលវេលាយ៉ាងច្រើនក្នុងការរងរាំរងរង។
- D be busy
 - She's always **busy cooking** or cleaning. គាត់តែងតែជាប់រងរាំរងរងធ្វើម្ហូបនិងសំអាត។

Exercise

- ▶ ចូរអានប្រយោគក្នុងរង្វង់ក្រចក និងបំពេញប្រយោគទាំងនេះដោយប្រើ object + bare infinitive (steal) ឬ object + present participle (stealing). ជូនកាលអ្នកអាចប្រើទំរង់ណាមួយក៏បាន
 - (Last Monday he stole my neighbour's pears.)
I caught him *stealing my neighbour's pears*.
 - 1 (Yesterday he went up her big pear tree.) I saw _____.
 - 2 (He climbed along a thin branch.) I watched _____.
 - 3 (The branch broke.) I heard _____.
 - 4 (He fell.) I saw _____.
 - 5 (He lay at the foot of the tree.) I went out and found _____.
- ▶ ចូរអានឧទាហរណ៍នៃសន្ទនា A និង បំពេញសន្ទនា B តាមវិធីដូចគ្នា។ ចូរព្យាយាមបំពេញដោយពុំចាំបាច់មើលឧទាហរណ៍ឡើយវិញ។
 - A Do you sail? ~
 Yes, I go sailing with Tom. We often spend the whole day sailing. You must come sailing with us one day. ~ I'd love to but my family won't like it. They say I waste too much time sailing.
 - B Do you ride? ~
6 Yes, I go _____.
 - 7 We often spend _____.
 - 8 You must come _____.
 - 9 I'd love to but my family won't like it. They say I spend _____.

Session 147: A participle phrase giving the reason for an action ផ្តល់ហេតុផលដល់សកម្មភាព

- A *Instead of:* ជំនួសឱ្យ
 He knew (that) it would be cold so he packed a coat.
 គាត់បានដឹងថាវានឹងរងរាវដូច្នោះគាត់បានរៀបអាវក្រៅដាក់ក្នុងវ៉ាលី។
 • យើងអាចនិយាយថា:
Knowing (that) it would be cold, he packed a coat.
 ដោយដឹងថាវានឹងរងរាវ គាត់បានរៀបអាវក្រៅដាក់ក្នុងវ៉ាលី។
 • ជាធម្មតា participle phrase ត្រូវដាក់នៅមុខគេដូចបានបង្ហាញស្រាប់។ យើងតែងប្រើ believe, expect, fear, hope, know, think, find, hear, learn, notice, see តាមវិធីនេះ
Hoping for a good tip, he offered to guide us.
 ដោយសង្ឃឹមថាបានកំរៃល្អ គាត់បានជួយយន់ផ្លូវឱ្យយើង។
Thinking (that) she hadn't heard, he asked again.
 ដោយគិតថាគាត់មិនបានឮ គាត់បានសួរម្តងទៀត។
Hearing of a job in York, Ann decided to go there.
 ដោយបានទទួលដំណឹងថាមានការងារនៅ York, Ann បានសំរេចចិត្តទៅទីនោះ។
 • យើងក៏អាចប្រើ participle របស់ be, have, need, feel:
Being a stranger, he didn't know the way.
 ដោយសារគាត់ជាមនុស្សចំណែក, គាត់ពុំបានស្គាល់ផ្លូវ។
Having plenty of time, we decided to walk.
 ដោយសារមានពេលគ្រប់គ្រាន់, យើងបានសំរេចចិត្តដើរ។
Feeling tired, he sat down on a bench.
 ដោយគាត់មានអារម្មណ៍ឆ្ងើយបាត់, គាត់បានអង្គុយចុះលើបឺង។
 B នៅក្នុងបណ្តាប្រយោគខាងលើប្រធានរបស់កិរិយាសម្តែងបង ក៏ជាប្រធានរបស់ participle phrase ដែរ។ គេក៏អាចដាក់ប្រធានមុខគេដែរ។
Ann, hearing of a job in York, decided to go there.
 Ann, ដោយសារបានទទួលដំណឹងថាមានការងារនៅ York គាត់ក៏សំរេចចិត្តទៅទីនោះ។
 • គេក៏អាចប្រើចំពោះប្រយោគដែលមានប្រធានខុសគ្នាដែរ។
The tide being out, we were able to walk along the beach.
 ដោយសារទឹកបាននាច យើងអាចដើរតាមបណ្តោយមាត់សមុទ្របាន។
 • ប្រធាននៅក្នុងករណីនេះត្រូវតែស្ថិតនៅខាងលើមធ្យោ។
 C ភាគច្រើនយើងប្រើប្រាស់ទាំងនេះនៅក្នុងភាសាអង់គ្លេសតាមបែបនិយាយ។ ជាធម្មតា ក្នុងភាសាសរសេរយើងប្រើប្រយោគពីរដោយមាន so ឬ as ។

Exercise

- ▶ ចូរសរសេរប្រយោគទាំងនេះឡើងវិញដើម្បីបង្កើតប្រយោគផ្តិមួយដែលមានន័យដូចគ្នា។
 - He hoped to arrange a meeting. He rang her number.
Hoping to arrange a meeting, he rang her number.
 - 1 He expected to find her at home. He brought some flowers.
 - 2 He heard no sound. He knocked again.
 - 3 He thought she might be in the garden. He went round to the back of the house.
 - 4 He found nobody there and went away.

Session 148: A participle phrase ជំនួសឱ្យប្រយោគឬ main clause

- A កាលណាប្រធានធ្វើសកម្មភាពពីរនៅក្នុងពេលតែមួយ ជារឿយៗយើងអាចសំដែងសកម្មភាពមួយក្នុងចំណោមសកម្មភាពទាំងពីរនោះដោយ present participle phrase.
He drove along the street. He looked for a place to park.
 គាត់បានបើកទ្រានតាមផ្លូវ។ គាត់បានរកកន្លែងចត។
*He drove along the street, **looking for a place to park.***
 គាត់បានបើកទ្រានហើយរកមើលកន្លែងចត។
- យើងអាចដាក់ participle phrase ពីមុខ ឬ ពីក្រោយប្រយោគ (clause)
- B កាលណាសកម្មភាពមួយស្ថិតនៅចាំបំប្រាកយសកម្មភាពមួយទៀតហើយវាមានប្រធានតែមួយជារឿយៗយើងអាចប្រើ participle phrase សំរាប់សកម្មភាពទីមួយ។ phrase នេះត្រូវស្ថិតនៅមុខតើ។
He ran upstairs and called his mother.
 គាត់បានរត់ទៅជាន់លើហើយបានផ្អែកហៅម្តាយ។
Running upstairs, he called his mother.
He opened the safe and took out a cashbox.
 គាត់បានបើកដៃកហើយយកប្រអប់លុយចេញ។
Opening the safe, he took out a cashbox.
- C កាលណាសកម្មភាពទីពីរមធ្លីតម្លៃណែកនៃសកម្មភាពទីមួយឬ ជាលទ្ធផលនៃសកម្មភាពទី ១ យើងអាចបញ្ជាក់សកម្មភាពទីពីរនេះដោយប្រើ participle phrase។ Phrase នេះត្រូវស្ថិតនៅក្រោយប្រយោគចម្បង (main clause)។
*He came in noisily, **waking us all up.***
 គាត់បានជើងចូលមកយ៉ាងទ្រហឹងធ្វើឱ្យយើងទាំងអស់គ្នាភ្ញាក់ភ្ញើ។
- D ភាគច្រើនយើងប្រើហ្នាខាងលើក្នុងភាសាអង់គ្លេសតាមបែបនិយាយ។ ក្នុងភាសាសរសេរជាធម្មតាយើងប្រើប្រយោគពីរភ្ជាប់គ្នាដោយ and ។

Exercise

- ▶ ចូរសរសេរប្រយោគទាំងនេះឡើងវិញដើម្បីបង្កើតប្រយោគថ្មីដែលមានអត្ថន័យដដែល។
 - I looked round and saw that the man was still behind me.
Looking round, I saw that the man was still behind me.
 - 1 I saw a policeman and decided to report the man.
 - 2 I went up to the policeman and told him I was being followed.
 - 3 He took out his notebook and asked for a description of the man.
 - 4 Just then the man walked past. He nodded pleasantly at us.
 - 5 The policeman put away his notebook and said that the man was a plain clothes detective.
 - 6 I thanked the policeman and hurried on. I felt rather foolish.
 (Use two participle phrases.)

Session 149: Active and passive forms ទម្រង់សកម្មនិងអកម្ម

	ACTIVE	PASSIVE
Present simple	<i>keeps</i>	<i>is kept</i>
Present continuous	<i>is keeping</i>	<i>is being kept</i>
Past simple	<i>kept</i>	<i>was kept</i>
Past continuous	<i>was keeping</i>	<i>was being kept</i>
Present perfect	<i>has kept</i>	<i>has been kept</i>
Past perfect	<i>had kept</i>	<i>had been kept</i>
Conditional	<i>would keep</i>	<i>would be kept</i>
Perfect conditional	<i>would have kept</i>	<i>would have been kept</i>
Present infinitive	<i>to keep</i>	<i>to be kept</i>
Perfect infinitive	<i>to have kept</i>	<i>to have been kept</i>
Present participle /gerund	<i>keeping</i>	<i>being kept</i>
Perfect participle	<i>having kept</i>	<i>having been kept</i>

ប្រយោគអកម្ម

A យើងបង្កើតទម្រង់អកម្មនៃ “កាលសកម្ម” (active tense) ដោយដាក់កិរិយាសំន្ក to be ក្នុង tense ដូចគ្នា និងបន្ថែម past participle នៃកិរិយាសំន្កកម្ម។

Active: *We keep the key here.* យើងបានទុកកូនសោនៅទីនេះ។

Passive: *The key is kept here.* កូនសោត្រូវបានទុកនៅទីនេះ។

Active: *Someone stole the money.* គ្មាននរណាម្នាក់បានលួចប្រាក់។

Passive: *The money was stolen.* លុយត្រូវបានលួច។

Active: *They haven't washed the car.* ពួកគេមិនបានលាងទូករ។

Passive: *The car hasn't been washed.* ទូករមិនត្រូវបានលាង។

ដើម្បីបង្កើតទម្រង់អកម្មរបស់ កាលកំពុងបន្ត (continuous tense) យើងត្រូវប្រើទម្រង់ កំពុងបន្តរបស់ កិរិយាសំន្ក to be (continuous forms of to be)។

Active: *They are sweeping the streets.* ពួកគេកំពុងស្រុតសំអាត។

Passive: *The streets are being swept.* ផ្លូវកំពុងត្រូវបានស្រុតសំអាត។

Active: *They were repairing the road.* ពួកគេកំពុងជួសជុលផ្លូវ។

Passive: *The road was being repaired.* ផ្លូវកំពុងត្រូវបានជួសជុល។

B ដើម្បីបង្កើតទម្រង់អកម្មនៃទម្រង់សំន្ក auxiliary + infinitive ដោយប្រើ auxiliary + passive infinitive:

Active: *You should type the letter.* អ្នកគួរវាយលិខិត។

Passive: *The letter should be typed.* លិខិតគួរត្រូវបានវាយ។

Active: *We had to count the money.* យើងត្រូវតែរាប់ប្រាក់។

Passive: *The money had to be counted.* ប្រាក់ត្រូវតែរាប់។

C ជាមួយទម្រង់ verb + Infinitive ផ្សេងទៀតយើងត្រូវដាក់កិរិយាសំន្កទម្រង់អកម្ម។

They told him to wait. ពួកគេប្រាប់គាត់ឱ្យរង់ចាំ។

He was made to wait. គាត់បានត្រូវបានប្រាប់ឱ្យរង់ចាំ។

• សូមសំគាល់ថា យើងប្រើទម្រង់កិរិយាសំន្កដើមពេញលេញ។

He was made to wait. គាត់ត្រូវបានប្រាប់ឱ្យរង់ចាំ។

D យើងអាចដាក់ by + នាម + សព្ទនាម នៅពីក្រោយកិរិយាសំន្កអកម្មដើម្បីបង្ហាញមនុស្សដែល

ធ្វើសកម្មភាព។ មនុស្ស ឬវត្ថុនេះហៅថា “ភ្នាក់ងារ”។

He was bitten by a dog. គាត់ត្រូវបានខាំដោយឆ្កែ។

The tree was struck by thunderstorm. ដើមឈើត្រូវបានអង្រួនដោយសារព្យុះ។

This wasn't written by Shakespeare. រឿងនេះមិនត្រូវបាននិពន្ធដោយ Shakespeare ទេ។

• កាលណាយើងសួររក “អ្នក ឬ អ្វីមួយដែលធ្វើសកម្មភាព” នោះជានរណា,អ្វីមួយ យើងត្រូវដាក់ by នៅខាងចុងសំណួរ។

Who was this picture painted by? តើភ្នាក់ងារនេះត្រូវបានគូរដោយនរណា?

• ប៉ុន្តែ “អ្នក ឬ អ្វីមួយដែលធ្វើសកម្មភាព” មិនត្រូវបាននិយាយបញ្ជាក់ទេក្នុងសំណួរអកម្មភាពច្រើន។

E យើងត្រូវប្រើកិរិយាសំន្ករួមមាននៅក្នុងសំណួរដែលសួររកអត្តសញ្ញាណនៃប្រធានរបស់កិរិយាសកម្ម៖

Who wrote this play? តើនរណានិពន្ធប្រាសាទនេះ?

• ប៉ុន្តែសំណួរប្រភេទនេះត្រូវការកិរិយាសំន្កសំនួរប្រើក្នុងទម្រង់អកម្ម។

Who **was** this play **written** by? តើអ្វីដែលនេះត្រូវបាននិពន្ធដោយនរណា?

- ក្នុងទម្រង់សកម្ម យើងត្រូវប្រើកិរិយាសំនួរសំរាប់សំនួរដែលសួរអត្តសញ្ញាណកម្មបទ៖
What did they steal? តើពួកគេបានលួចអ្វី?

- ប៉ុន្តែសំនួរប្រភេទនេះត្រូវការកិរិយាសំនួរឬមានក្នុងទម្រង់អកម្ម។
What **was stolen**? តើអ្វីត្រូវបានលួច?

- សំនួរក្រៅពីប្រភេទនេះ ត្រូវការកិរិយាសំនួរទាំងក្នុងទម្រង់សកម្មនិងអកម្ម។
Active: Where did they hide the stolen goods?

តើពួកគេបានលាក់ទុកវាទៅណា?

Passive: Where **were** the stolen goods **hidden**?

តើទំនិញដែលលួចបានត្រូវលាក់ទុកវាណា?

- F កាលណាកិរិយាសំនួរ (phrase verbs) ត្រូវបានដាក់ជាទម្រង់អកម្ម នោះអយ័តិធាត
ឬ កិរិយាសំនួរដែលត្រូវស្ថិតនៅជាប់ពីក្រោយកិរិយាសំនួរ។

Active: They will cut the tree down /cut down the tree.

ពួកគេនឹងតាមលំដើមឈើ។

Passive: The tree **will be cut down**. ដើមឈើនឹងត្រូវបានកាត់ចោល។

Active: He turned the lights out/turned out the lights. គាត់បានបិទភ្លើង។

Passive: The lights **were turned out**. ភ្លើងត្រូវបានបិទ។

Exercise

- ▶ ចូរសរសេរប្រយោគទាំងនេះឡើងវិញក្នុងទម្រង់អកម្ម។

We usually lock the safe. The safe is usually locked.

1 But last night someone left it open. But last night it _____.

2 And thieves stole everything in it. And everything in it _____.

3 The police don't think that they will catch the thieves _____.

They don't think that the thieves _____.

4 Are they questioning everybody in the house?

Is everybody _____?

5 Have you told the bank manager? Has _____?

- ▶ ចូរបំពេញប្រយោគទាំងនេះ។

We'll have to answer this letter, I suppose?

~ Yes, it will have to be answered.

6 We should have answered it earlier, I suppose?

~ Yes, it _____.

7 We needn't type it, I suppose? ~ No, it _____.

8 But we must photocopy it, I suppose? ~ Yes, it _____.

9 We ought to post it today, I suppose? ~Yes, it _____.

- ▶ ចូរឆ្លើយសំនួរទាំងនេះតាមវិធីដូចបានបង្ហាញ ។ ចូរប្រើកិរិយាសំនួរក្នុងរង្វង់ក្រចក។

What happened to the letters? (may/burn)

~ They may have been burnt.

10 What happened to his passport? (may/steal) ~

11 Why didn't our agent wake up? (must/drug) ~

12 Why did the officials take no action? (could/bribe) ~

13 Why hasn't our agent appeared? (might/murder) ~

Session 150: Infinitive constructions នៅក្រោយ passive verbs

A កិរិយាសំព្ទដើមត្រូវនៅពីនៅក្រោយ believe, know, say និង think ក្នុងទម្រង់អកម្ម។
1 បណ្តាប្រយោគផ្តើមដោយ People believe/ know/ say/ think មានទម្រង់អកម្មពីរដែលគេ
អាចប្រើមួយណាក៏បាន:

It is believed **that** he is here គេជឿជាក់ថាគាត់នៅទីនេះ OR
He is believed **to be** here.
It is said **that** he is an inventor. គេនិយាយថាគាត់ជាអ្នកប្តេជ្ញាប្រតិបត្តិ OR
He is said **to be** an inventor.

• គេប្រើរបៀបប្រយោគប្រហែលគ្នាដែរ ចំពោះទម្រង់អតីតកាល
It was believed **that** he was a millionaire គេជឿជាក់ថាគាត់ជាសេដ្ឋី OR
He was believed **to be** a millionaire.

2 យើងអាចប្រើទម្រង់ កិរិយាសំព្ទដើមកំពុងបន្ត (Continuous infinitive) នៃកិរិយាសំព្ទណាក៏បាន
រួមទាំងទម្រង់ដើម to be។

He is said **to be living** in Paris. គេនិយាយថាគាត់កំពុងរស់នៅប៉ារីស។

3 កាលណា ជំនឿ ..។ល។ ទាក់ទងនឹងសកម្មភាពមុនយើងអាចប្រើទម្រង់ perfect infinitive
នៃកិរិយាសំព្ទណាមួយក៏បាន។

He is believed **to have been** a murderer. គេជឿជាក់ថាគាត់ជាឃាតករ។
He is said **to have murdered** three people.
គេជឿជាក់ថាគាត់បានសំលាប់មនុស្សបីនាក់។

B យើងអាចប្រើទម្រង់ដើមនៃកិរិយាសំព្ទណាមួយក៏បាននៅពីក្រោយកិរិយាសំព្ទ suppose ក្នុងទម្រង់អកម្ម។
You're **supposed to do** the washing up. អ្នកមានភារកិច្ចត្រូវលាងមាត់ឆ្នាំង។

Exercise

- ▶ ចូរបំពេញចំណើយទាំងនេះ។ ចូរប្រើពាក្យក្នុងវង់ក្រចក
 - Is he working there? (believe) ~
Yes, he's believed to be working there.
 - 1 Is he writing another novel? (suppose) ~ Yes _____.
 - 2 Is he living in France? (say) ~ Yes _____.
 - 3 Is he building a house there? (believe) ~ Yes _____.
- ▶ ឥឡូវនេះចូរបំពេញចំណើយទាំងនេះ។ ចូរប្រើពាក្យដែលសរសេរជាអក្សរធំ។
 - Do the police KNOW that he was a terrorist? ~
Yes, he is known to have been a terrorist.
 - 4 Do they THINK that he was responsible for the plane crash?
~ Yes, _____.
 - 5 Do they BELIEVE that he smuggled explosives into
the plane? ~ Yes, _____.
 - 6 Do they SUPPOSE that he died in the crash? ~ Yes, _____.

Session 151: Uses of the passive បដិច្ចសំដែងអកម្ម

យើងប្រើទម្រង់អកម្មដូចតទៅ:

- A កាលណាគេចាំចាំចិត្តិយាយបញ្ជាក់ពី “អ្នក ប្រើមួយដែលបានធ្វើសកម្មភាព” ដោយសារតែដឹងថាច្បាស់ ឬវាជំនុំខាន់ថា អ្នកធ្វើនោះជាដំណើរ។
The road **has been** repaired. ផ្លូវត្រូវបានកែតម្រូវរួចរាល់។
Refreshments **will be** served. អាហារសំរន់នឹងត្រូវបដិជូន។
- B កាលណាយើងដឹងច្បាស់លាស់ឬបានឃើញ ឈឺជាការស្លាប់ ឬឈឺជាការស្លាប់។
The guard **was murdered**. អ្នកយាមត្រូវបានគេសម្លាប់។
The money **was stolen**. លុយត្រូវបានគេប្លន់។
- C កាលណាយើងចាប់អារម្មណ៍នឹង សកម្មភាពជាងអ្នកបានធ្វើវា។
This book **was published** in Phnom Penh. សៀវភៅនេះត្រូវបានបោះពុម្ពនៅភ្នំពេញ។
The flat above us **has been sold**. ផ្ទះលើខាងលើយើងត្រូវបានលក់។
- D កាលណា ប្រធាន របស់កិច្ចសន្យាសកម្មអាចជា “មនុស្ស” ។
He **is expected** to win. គេរំពឹងថាគាត់នឹងឈ្នះ។
- E កាលណាអ្នកនិយាយចុះចូលចិត្តនិយាយអំពីប្រធាន
I do not allow smoking in the workshop, ខ្ញុំអនុញ្ញាតឱ្យជក់បារីក្នុងបារងបារង,
គេមិនអនុញ្ញាតឱ្យជក់បារីក្នុងបារងបារង។
Smoking is not allowed in the workshop.
ការជក់បារីត្រូវបានអនុញ្ញាតនៅក្នុងបារងបារង។
ប្រហែលគ្នានេះដែរក្នុងសន្តិសុខស្នាក់នៅរបស់ Tom ដែលសម្លេង Bill បានបើកសំបុត្ររបស់គាត់អាន។
គាត់និយាយថា This letter has been opened! សំបុត្រនេះបានត្រូវបើក! /
ជំនួសឱ្យ You have opened this letter! អ្នកបានបើកមើលសំបុត្រនេះ!

The present subjunctive

- A The present subjunctive មានទម្រង់ដូចគ្នាទៅនឹងកិច្ចសន្យាសកម្ម to (bare Infinitive)។
The Queen lives here. ព្រះមហាក្សត្រយាសីរស់នៅទីនេះ។ (present simple tense)
Long **live** the Queen! ជ័យ! ព្រះមហាក្សត្រយាសី (subjunctive)
- B យើងប្រើ present subjunctive ក្នុងប្រយោគទានសំនើងឃ្លាមួយចំនួន។
(God) **ble**ss you! សូមព្រះជួយថែរក្សាអ្នក។
God **save** the King! សូមព្រះជួយសង្រ្គោះព្រះមហាក្សត្រ!
If **need** be (if = need) we can lend you more money.
បើសិនជាចាំបាច់យើងអាចឱ្យអ្នកខ្ចីប្រាក់ថែមទៀត។

The past subjunctive (unreal past អតីតកាលពុំពិត)

- A វាមានទម្រង់ដូច past simple លើកលែងតែក្នុង past subjunctive របស់ to be ដែលយើង អាចប្រើ were សំរាប់គ្រប់ប្រិយៈទាំងអស់។
- B as **if /as though** + past subjunctive
 - Past subjunctive នៅទីនេះបង្ហាញថាប្រយោគនៅពិតក្រោយ as if/ as though ពុំពិត។
He orders me about **as though** I were his wife!
គាត់បានបញ្ជាខ្ញុំដូចជាខ្ញុំជាប្រពន្ធគាត់ (ប៉ុន្តែខ្ញុំពុំមែនប្រពន្ធគាត់ទេ)។
 - ឬយើងពុំដឹងថាវាពិតឬពុំពិត
Tom talks **as if** he **met** the minister quite often.
Tom និយាយហាក់ដូចជាបានជួបអ្នកមន្ត្រីហ្នឹងញាត់។
(ប្រហែល Tom ពិតជាបានជួបអ្នកមន្ត្រីហ្នឹងញាត់, ប៉ុន្តែយើងពុំដឹងច្បាស់)។
 - យើងអាចដាក់កិច្ចសន្យាសកម្មបង្កើតជា past tense ដោយគ្មានផ្លាស់ប្តូរ subjunctive.
Tom talked **as if** he **met** the minister quite often.
Tom និយាយហាក់ដូចជាបានជួបអ្នកមន្ត្រីហ្នឹងញាត់។
 - ប៉ុន្តែបើសិនសកម្មភាពក្រោយ as if/ as though ជាសកម្មភាពមុនសកម្មភាពក្នុងកិច្ចសន្យាសកម្ម ជាធម្មតាយើងត្រូវប្រើ past perfect ដើម្បីយើងអាចប្រើ past tense បានក៏ដោយ។
He talks **as though** he **(had) built** the house himself.
គាត់និយាយហាក់ដូចជាបានសង់ផ្ទះនោះដោយខ្លួនគាត់។
- C it is time + past subjunctive
 - យើងប្រើទម្រង់នេះកាលណាយើងដឹងពីពេលវេលាច្បាស់លាស់ដែលយើងគប្បីបានធ្វើមួយដែលបានកន្លងផុត។
It's time we **went**. វាដល់ពេលយើងបានទៅ (មានន័យថាយើងគប្បីបានទៅហើយ)។

Exercise

▶ គូរបំពេញប្រយោគទាំងនេះ:

- He uses the car as if it were his own. (But it is not his own.)
- 1 He talks as if he _____ the managers personally.
(But he doesn't know them.)
- 2 He behaves as if he _____ the hotel. (But he doesn't own it.)
- 3 He treats the hotel staff as if they _____ his own employees.
(But they are not his own employees.)
- 4 He talks as if he _____ the hotel himself.
(But he didn't build it.)

▶ គូរបំពេញចំណើយទាំងនេះ:

- The children had better go to bed. ~
Yes, it's time they went to bed.
- 5 We'd better have a meeting. ~ Yes, _____.
- 6 We'll have to make some plans. ~ Yes, _____.
- 7 We must write to Tom. ~ Yes, _____.

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
 វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 152: Commands ប្រយោគបញ្ជា

- A** The imperative form ទម្រង់បញ្ជា
- ប្រយោគបញ្ជាក្នុងទម្រង់ប្រិសៈទីពីរមានទម្រង់ដូចកិរិយាសំន្តដើមគ្មាន to។
Hurry! ប្រញាប់ឡើង Stop! ឈប់ Wait! ចាំសិន
 - សំរាប់ទម្រង់បដិសេធយើងដាក់ do not/ don't ពីមុខកិរិយាសំន្ត។
Don't hurry! កុំប្រញាប់។ Don't stop. កុំឈប់។
 - យើងអាចបង្ហាញមនុស្សដែលយើងកំពុងនិយាយទៅកាន់ដោយបន្ថែមតាម។
Come here, Tom. មកនេះ Tom។ Be quiet, boys. សូមស្ងៀមស្ងៀមក្មេងៗ។
 - យើងអាចបន្ថែម do ដើម្បីបញ្ជាក់ឱ្យកាន់តែច្បាស់។
Do hurry! ត្រូវប្រញាប់ឡើង។ Do be quiet! ត្រូវស្ងៀមស្ងៀម។
 - ប្រយោគបញ្ជាទម្រង់ប្រិសៈទី១ មានទម្រង់ let us/ let's + bare infinitive:
Let's ask Ann. តស់យើងទៅសួរ Ann។
Let's go by bus. តស់យើងទៅដោយជិះឡានក្រុង។
 - សំរាប់ទម្រង់បដិសេធយើងអាចបន្ថែម not ពីមុខកិរិយាសំន្តដើម។
Let's not tell anyone. តស់យើងកុំប្រាប់គេ។
 - ឬ don't ពីមុខ let's :
Don't let's tell anyone. តស់យើងកុំប្រាប់គេ។
 - អ្នកនិយាយដែលនិយាយ Let's ... ជាធម្មតាគាត់ចង់ឱ្យមនុស្សម្នាក់ទៀត, ផ្សេងទៀតធ្វើអ្វីមួយជាមួយគាត់
 ឬក្នុងទម្រង់បដិសេធយល់ព្រមមិនធ្វើអ្វីមួយ។
 - ប្រយោគបញ្ជាទម្រង់ប្រិសៈទី៣ មានទម្រង់ let him/ them + bare infinitive:
Let them go by train. ឱ្យពួកគេទៅដោយជិះឡានក្រុង។
 - ប៉ុន្តែសូមមើលចំណុច B និង C សំរាប់ទម្រង់ដែលគេនិយមប្រើ។
- B** be + infinitive
- យើងអាចប្រើទម្រង់នេះទាំងជាមួយប្រិសៈទី២ និងទី៣
You are to wait for Tom. អ្នកត្រូវរង់ចាំ Tom។
 - បទបញ្ជាឬលេខក្តីណែនាំនោះជាចំណែកមួយនៃតំណាងការដែលបានរៀបចំពីមុន។
- C** must
- must មានលក្ខណៈបញ្ជាក់ជាទម្រង់ be
You must not smoke in the laboratory. អ្នកកុំត្រូវជក់បារីក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍។
Visitors to this country must have a visa. ភ្ញៀវមកទស្សនាប្រទេសនេះត្រូវតែមានទិដ្ឋការ
- D** no + gerund
- ជាញឹកញយ យើងប្រើទម្រង់នេះប្រើក្នុងផ្នែកសំគាល់។
No smoking. ហាមជក់បារី។ No parking. ហាមចត។

Exercise

- ចូរសរសេរប្រយោគទាំងនេះតាមវិធីដូចដែលបានបង្ហាញ។ ចូរប្រើពាក្យក្នុងរង្វង់ក្រចក។
 - Peter advises selling the car. ~ (good)
That's a good idea. Sell the car.
 - Peter advises opening a shop. ~ (not good)
That's not a good idea. Don't open a shop.
- Peter advises:
 - buying an old bicycle. (not good)
 - going on foot. (good)
 - learning another language. (good)
 - staying at home next summer. (good)
 - borrowing money. (not good)
 - getting more credit cards. (not good)

Session 153: Requests សំណូមពរ

A could you

Could you please wait a moment? តើអ្នកអាចរង់ចាំមួយភ្លែតបានទេ?

- couldn't you: បង្ហាញថាអ្នកនិយាយសម្លឹងមិនបានទទួលចម្លើយយល់ព្រម
I can't wait. ~ **Couldn't you** wait ten minutes?
ខ្ញុំរង់ចាំទេ? តើអ្នកមិនអាចរង់ចាំមួយភ្លែតបានទេ?

B would you

- ទំរង់នេះមានលក្ខណៈប្រហែល **could you**.

Would you please shut the door? តើអ្នកអាចបិទទ្វារបានទេ?

- would you ដែលស្ថិតនៅខាងចុងបញ្ជា Shut the door, would you? ក៏អាចប្រើបានដែរ ប៉ុន្តែបានតែក្នុងរូបវន្តមិត្តភក្តិប៉ុណ្ណោះ។

C will

- យើងអាចប្រើ will ជាមួយបុរិសៈទី៣ ក្នុងឆ្នាំកសិកម្ម និងសេចក្តីប្រកាស។

Will anyone who saw this accident please ring 1234?

សូមនរណាម្នាក់ដែលឃើញគ្រោះថ្នាក់នេះសូមទូរស័ព្ទទៅលេខ 1234។

Will Mr Jones, travelling to Rome, please come to the Information Desk?

សូមលោក Jones ដែលធ្វើដំណើរទៅ Rome សូមអញ្ជើញមកការិយាល័យផ្តល់ព័ត៌មាន។

- ចំពោះបុរិសៈទី២, សំណើ would you ត្រូវបានគេនិយមជាង will you ប៉ុន្តែយើងអាចប្រើ will you (please) ជាមួយមិត្តភក្តិ។

- សូមកត់សំគាល់ថាចំពោះទំរង់បញ្ចុះបញ្ចូល You will ... won't you?

You'll write to me, **won't you**? អ្នកនឹងសរសេរសំបុត្រមកខ្ញុំ, កុំខានណា?

D would you mind

Would you mind opening the window? សូមអ្នកបើកបង្អួចបានទេ?

E if you would

- ទំរង់នេះត្រូវបានប្រើសំរាប់ទំរង់សុំដើរតាមសំណើផ្លូវការ។

If you'd sign the register. សូមអ្នកចុះហត្ថលេខានិងកត់ឈ្មោះ។

- យើងអាចបន្ថែម just ដើម្បីបង្ហាញថាសំណើសាមញ្ញបំផុត។

If you'd just put your address on the back of the cheque.

សូមអ្នកចុះអាសយដ្ឋានរបស់អ្នកនៅខាងខ្នងមូលប្បទានប័ត្រ។

F would you like

Would you like to come this way? សូមអ្នកអញ្ជើញតាមផ្លូវនេះ?

G I wish you would

- ជាញឹកញយ យើងប្រើទំរង់នេះកាលណាយើងមិនចង់ឱ្យអ្នកដទៃធ្វើ។

I wish you'd shut the door. Why do you always leave it open?

ខ្ញុំសូមឱ្យអ្នកបិទបង្អួច, ហេតុអ្វីបានជាអ្នកតែងតែទុកវាបើក?

H you might

- ទំរង់នេះអាចបង្ហាញពីសំណើសាមញ្ញបំផុតដែលយើងប្រើបានតែចំពោះមិត្តភក្តិ។

You might post these letters for me. សូមអ្នកផ្ញើសំបុត្រទាំងនេះឱ្យខ្ញុំ។

Exercise

- ▶ អ្នកកំពុងសំរាកស្រួលកាលណាមួយប្តីរបស់ Tom និងកូនរបស់អ្នក Ann និង Bill។ ចូរចំពេញសំណើទាំងនេះ។

- (You ask Tom to carry the cases down.)
Could you carry these cases down?
- 1 (You ask Bill to ring for a taxi.) Would you _____?
- 2 (You ask the taxi driver to wait.) Would you mind _____?
- 3 (You ask Ann, rather impatiently, to hurry up.)
I wish you _____.
- 4 (You ask Bill to check that the windows are shut.)
You might _____.
- ▶ ឥឡូវនេះចូរសរសេរសំណូមពរសំរាប់ស្ថានភាពក្នុងរង្វង់ក្រចក។
- 5 (You offer a friend a drink.) Would _____?
- 6 (You offer him a cigarette.) Will _____?
- 7 (You invite some friends to have coffee with you tomorrow.)
Could _____?

Session 154: Invitations ការអញ្ជើញ

- A will you have/would you like + noun
Will you have a coffee? OR **Have** a coffee. សូមអញ្ជើញពិសារកាហ្វេ។
Would you like a sandwich? សូមអញ្ជើញពិសារ sandwich?
 ~Yes, please OR No, thank you. ~ បាទ / ទេ, អរគុណ។
- សូមកុំប្រើ do you want នៅទីនេះ។
- B would you/ could you OR would you like to
Would you/ could you have lunch with me tomorrow?
 សូមអញ្ជើញមកពិសារពេលថ្ងៃត្រង់ជាមួយខ្ញុំនៅថ្ងៃស្អែក?
 I have two tickets. **Would you like to** come with me?
 ខ្ញុំមានសំបុត្រពីរ។ សូមអ្នកអញ្ជើញមកជាមួយខ្ញុំ?
- ចំណែកដែលអាចប្រើបាន:
I'd like to very much/I'd love to ខ្ញុំពេញចិត្តណាស់ OR
I'd like to very much but I'm afraid I can't.
 ខ្ញុំពេញចិត្តណាស់ ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមទោសខ្ញុំពុំអាចមកបាន។
- សូមកុំប្រើ wouldn't like កាលណាយើងបដិសេធការអញ្ជើញ។

Advice ដំបូន្មាន

- A must, ought to និង should
 You **must** read this book. It's marvellous. អ្នកត្រូវតែអានសៀវភៅនេះ។ វាស្តាយណាស់។
 You **ought to** go with a group. You **shouldn't** go alone.
 អ្នកគួរឱ្យទៅជាប្រុកម្នាក់។ អ្នកពុំគួរឱ្យទៅម្នាក់ឯងទេ។
Ought I to insure the house? តើខ្ញុំគួរឱ្យធានារ៉ាប់រងផ្ទះឬទេ?
- must មានលក្ខណៈបញ្ជាក់ជានិច្ច។
- B had better + bare infinitive
 You'd **better** go now. អ្នកគួរឱ្យទៅឲ្យឆាប់នេះ។
 You'd **better not** wait any longer. អ្នកពុំគួរឱ្យរង់ចាំទៀតទេ។
- យើងអាចប្រើជាមួយប្រិសៈផ្សេងៗទៀត។
 He'd **better** apply for a visa. គាត់គួរឱ្យសុំទិដ្ឋាការ។
- C If I were you I should/ would
If I were you I'd go on foot, **I wouldn't** take the car.
 បើសិនខ្ញុំជារូបអ្នក, ខ្ញុំនឹងដើរទៅ។ ខ្ញុំពុំជិះរថយន្តទេ។
- យើងអាចប្រើបញ្ជាក់ If I were you ប៉ុន្តែពេលនោះត្រូវតែអានសង្កត់ពាក្យ I ។
 ▲**I should / would** go on foot OR ▲**I'd** go on foot. បើសិនខ្ញុំជារូបអ្នកខ្ញុំនឹងដើរទៅ។
- D may as well
 យើងប្រើទាំងនេះតែក្នុងប្រយោគវិជ្ជមានប៉ុណ្ណោះ សំរាប់ ដំបូន្មានគ្មានលក្ខណៈច្បាស់លាស់។
 You **may as well** read the letter. អ្នកអាចអានលិខិតនេះ។
- យើងប្រើសំរាប់ប្រិសៈផ្សេងៗទៀត:
 As there's nothing for me to do here **I may as well** go home.
 ដោយសារខ្ញុំគ្មានអ្វីធ្វើនៅទីនេះខ្ញុំគួរឱ្យទៅផ្ទះ។
- E why don't you ឬ why not + bare infinitive
Why don't you apply? ហេតុអ្វីអ្នកពុំសូម។
Why not walk to work? ហេតុអ្វីពុំដើរ?
- F it is time you + past tense
It's time you began looking for work. វាដល់ពេលអ្នកចាប់ផ្តើមការងារធ្វើ។

Exercise

- ▶ George មានបញ្ហាសុខភាព។ សូមផ្តល់ដំបូន្មានឱ្យគាត់។
 - Advise him to stop putting on weight.
 It's time you stopped putting on weight.
 - 1 Advise him to go on a diet. You ought _____.
 - 2 Advise him to walk to the station every morning. Why don't _____?
 - 3 Advise him to take up squash. if I _____.
 - 4 Advise him to give up smoking. You had _____.
 - 5 Advise him to go to bed earlier. You must _____.

Session 155: Suggestions សំណើ

A let's ឬ shall I / we

1 let's + bare infinitive:

Let's go by car. តស់យើងទៅដោយរទេះឡាន។

• ជូនកាលយើងបន្ថែម Shall we?

Let's go by car, **shall we**? តស់យើងទៅដោយរទេះឡាន, មែនទេ?

• យើងបង្កើតទម្រង់បដិសេធដោយប្រើ let's not ឬ don't let's :

Let's not start too early/ **Don't let's** start too early.

តស់យើងកុំចាប់ផ្តើមមុនពេក។

2 shall I / we + bare infinitive:

Shall we hire a car? តើយើងគួរជួលឡានឬ?

• យើងប្រើទម្រង់នេះតែក្នុងទម្រង់ប្រើប្រាស់ប៉ុណ្ណោះ។

3 យើងអាចឆ្លើយដោយប្រើ Yes, let's ឬ No, let's not។

Let's take a picnic lunch. តស់យើងទៅញ៉ាំបាយត្រីត្រង់នៅខាងក្រៅ។

~ **Yes, let's.** ~ តស់, ទៅ (ញ៉ាំបាយត្រីត្រង់ខាងក្រៅ)។

Shall we ask Bill to drive? តើយើងគួរ Bill អោយបើកឡានឬ?

~ **No, let's not** (ask Bill to drive). ទេ, កុំអី (សុំ Bill ឱ្យបើក)។

B why don't you/ we ឬ why not + bare infinitive

Why don't you take a taxi?/ **Why not** take a taxi? ហេតុអ្វីអ្នកមិនជិះតាក់ស៊ី?

C what/ how about + gerund ឬ noun

I haven't made any soup. ខ្ញុំពុំបានធ្វើស៊ុបទេ។

~ Then **what about** opening a tin? ពេលនេះគាស់កំប៉ុងទៅឬ?

OR **How about** a tin? ចុះកំប៉ុង?

D I / we suggest + gerund ឬ that-clause

I suggest sending the goods by air. ខ្ញុំសំណូមពរអោយផ្ញើទំនិញតាមយន្តហោះ។

I suggest that we send them by air. ខ្ញុំសំណូមពរថាយើងគួរផ្ញើវាតាមយន្តហោះ។

• that-clause ក៏អាចប្រើជាមួយ should ដែរ ប៉ុន្តែមានលក្ខណៈផ្លូវការជាង។

I suggest that we should send them by air.

ខ្ញុំមានសំណូមពរថាយើងគួរផ្ញើវាតាមយន្តហោះ។

Exercise

▶ ចូរដាក់ពាក្យដ៏ក្នុងបញ្ជី។ ចូរប្រើពាក្យនីមួយៗតែម្តងគត់។

why not, why don't we, what about, let's, let's not, shall we

□ Let's go to a theatre on Saturday, shall we?

1 No, _____ go to a theatre. Paul doesn't know much English.

2 Then _____ an opera? There's 'Otello' at the Coliseum.

Shall we go to that?

3 Yes, _____. We can go by car.

4 _____ go by taxi? Parking there would be difficult.

Session 156: care for ពេញចិត្ត, like ចូលចិត្ត, dislike ពុំចូលចិត្ត, love ស្រឡាញ់, hate ស្អប់, prefer ចូលចិត្តជាង

A *care for* និង *like* មានន័យប្រហែលគ្នាកាលណាវាបញ្ជាក់ពីអារម្មណ៍ ប៉ុន្តែភាគច្រើនយើងប្រើ *care for* ក្នុងប្រយោជន៍ និងប្រយោជន៍សេវា។

Do you *care for* ghost stories?/ Do you *like* ghost stories?

តើអ្នកចូលចិត្តទើបរឿងខ្មោចទេ?

No, I **don't care for** them/No, I **don't like** them. ទេ, ខ្ញុំពុំចូលចិត្តវាទេ។ BUT

Yes, I **like** them. បាទ, ខ្ញុំចូលចិត្តវា (នៅទីនេះគេស្រឡាញ់ប្រើ *care for* ទេ)។

B យើងអាចប្រើ *like*, *love* និង *gerunds* ជាមួយ *care for* (ប្រយោគបរិសេធ និងសំណួរ) *like*, *dislike*, *love*, *hate* និង *prefer* ក្នុង present និង past:

Ann **loves town life**. Ann ស្រឡាញ់ជីវិតនៅជនបទ។

Tom **prefers the country**. Tom ចូលចិត្តជនបទជាង។

Bill **hated school**. Bill បានស្អប់សាលារៀន។

Why **did he hate it**? ហេតុអ្វីបានជាគាត់ស្អប់វា?

Do you dislike writing letters? តើអ្នកខ្វល់សរសេរសំបុត្រឬ?

- ប៉ុន្តែកិរិយាសំបុត្រដើមកំណើតប្រើពីក្រោយ *like*, *love*, *hate*, *prefer* ហើយនេះជាលក្ខណៈភាសាអង់គ្លេសតាមបែបអង់គ្លេស។

He **loved to watch** the trains go by. គាត់ចូលចិត្តសម្លឹងមើលរថភ្លើងបើកកាត់។

- គេប្រើកិរិយាសំបុត្រដើមពីក្រោយ *dislike* ឬ *care for* ទេ។

Exercise

▶ Tom កំពុងនិយាយក្របខ័ណ្ឌ Bill អំពីមជ្ឈមណ្ឌលកំសាន្តដែលពួកគេចង់ទៅ។ ចូរបំពេញទំរង់របស់ Bill។

- We'll swim ~ Good; *I like swimming*.
- ... and fish. ~ But *I don't care for fishing*.
- 1 We'll ride ~ Good; _____.
- 2 and walk ~ But _____.
- 3 and explore underground caves ~ But _____.
- 4 and climb mountains. ~ Good; _____.

**Session 157: would care for / would care (ក្នុងប្រយោគបដិសេធ និងសំនួរ)
would like/ love/ hate/ prefer**

- A យើងប្រើនាម ឬ សព្ទនាមពិក្រោយ *would like/ love/ hate/ prefer:*
Would you like coffee or would you prefer tea?
តើអ្នកចូលចិត្តកាហ្វេ ឬ អ្នកចូលចិត្តតែជ័រ?
- B ជាធម្មតាកិរិយាសំនួរដែលស្ថិតពិក្រោយ *would care / like / love / hate / prefer*
ត្រូវតែជាកិរិយាសំនួរដើម។
Would you care to live here? តើអ្នកចូលចិត្តរស់នៅទីនេះទេ?
~ No, **I wouldn't care to live** in such a lonely place OR
Yes, **I'd like to live** here. ទេ, ខ្ញុំពុំពេញចិត្តរស់នៅទីនេះទេ ឬ ទេ, ខ្ញុំពេញចិត្តរស់នៅទីនេះទេ។
- ពេកអាចប្រើ perfect infinitive ដែរ ប៉ុន្តែសូមសំគាល់អត្ថន័យ *I'd like to have seen it.*
ខ្ញុំព្រមទាំងបានឃើញវា (ខ្ញុំបានចង់ឃើញវា ប៉ុន្តែខ្ញុំពុំសំរេចត្រឡប់មកមើលវា)

would like និង want

- A ឧទាហរណ៍ស្តីពីបំរើបំរាស់ក្នុងសំណើ និង ចំណើយចំពោះសំណើ។
Customer: អ្នកទិញ: **I'd like** six brown rolls, please.
ខ្ញុំចង់ទិញប្រាំមួយមួលពណ៌ប្រផេះចំនួន ៦។
Baker: អ្នកលក់ប្រាំង: I'm afraid, I haven't any. **Would you like** white rolls?
ខ្ញុំសូមទោស, ខ្ញុំពុំមានទេ។ តើអ្នកអាចទិញប្រាំងពណ៌សបានទេ?
Customer: អ្នកទិញ : No, **I don't want** white rolls, thanks.
ទេ, ខ្ញុំពុំត្រូវការប្រាំងពណ៌សទេ, អរគុណ។
- ជាធម្មតានៅក្នុងសំណើ យើងប្រើ *I would like* ដែលមានលក្ខណៈតូរសមជាង ប៉ុន្តែយើងអាចប្រើ *I want* បើសិនយើងត្រូវការអ្វីមួយជាបន្ទាន់។
I want an ambulance. ខ្ញុំត្រូវការរថយន្តសង្គ្រោះ។
- *would you like?* មានលក្ខណៈតូរសម និងមានប្រយោជន៍ជាង *do you want?*
ដូច្នេះមនុស្សម្នាក់បានប្រើវាក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយភ្ញៀវ ឬ អតិថិជន។ ប៉ុន្តែវាមានភាពខុសគ្នាក្នុងទម្រង់បដិសេធនៃ *don't want* មានន័យថា “ពុំត្រូវការ, ពុំចង់បាន ” ប៉ុន្តែ *I wouldn't like* មានន័យថា “ពុំចូលចិត្ត” ដូច្នេះភ្ញៀវខាងលើត្រូវប្រើ *don't want*។
- B ក្នុងការអញ្ជើញយើងប្រើ *would you like ?* ពុំមែន *do you want?*
Would you like a lift to the station? ~ តើអ្នកត្រូវការជូនទៅស្ថានីយ៍ទេ?
Yes, please បាទ, សូមអញ្ជើញ OR Yes, **I would (like)** a lift) BUT
No, thanks. ទេ, អរគុណ OR No, **I don't want** a lift, thanks.
(ពុំមែន I would like a lift មើលចំនុច A ខាងលើ) ទេ, ខ្ញុំពុំត្រូវការជូនទេអរគុណ។
Would you like to come to the match with me?
~ តើអ្នកចង់អញ្ជើញទៅមើលការប្រកួតជាមួយខ្ញុំទេ?
Yes, **I'd like** to (come with you) very much បាទ, ខ្ញុំចង់ (ទៅជាមួយអ្នក)ណាស់
OR **I'd like** to, but I'm afraid I'm not free on Saturday.
បាទ, ខ្ញុំចង់, ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមទោស, ខ្ញុំពុំទំនេរទេនៅថ្ងៃសៅរ៍។
- C កាលណាយើងពុំធ្វើសំណើ ឬ ផ្តល់ការអញ្ជើញ ជាធម្មតាយើងអាចប្រើ *want* ឬ *would like*
នៅក្នុងប្រយោគបដិសេធពីអ្នកដទៃនៅក្នុងប្រយោគវិជ្ជមាន ឬសំនួរ។
- D ទំរង់អតីតកាលនៃ *want* និង *would like*
- *want* ត្រូវក្លាយជា *wanted* នៅក្នុងប្រយោគរាយការណ៍ ប៉ុន្តែ *would like* នៅក្នុងទម្រង់ដែល។
He said, 'I **want** to go/ I'd like to go.' គាត់និយាយ “ខ្ញុំចង់ទៅ”។
He said he **wanted** to go/ he said he'd like to go.
គាត់បាននិយាយថាគាត់ចង់ទៅ។
- ប៉ុន្តែ *would like* ដែលត្រូវបានប្រើជាកិរិយាសំនួរចម្រើនត្រូវក្លាយជា *wanted* នៅក្នុងអតីតកាល។
Tom **would like** a lift today/ Tom **wants** a lift today.
ថ្ងៃនេះ Tom ត្រូវការអោយគេជូនដំណើរ។
Tom **wanted** a lift yesterday. ម្សិលមិញ Tom ត្រូវការអោយគេជូនដំណើរ។
- យើងអាចប្រើ *would like* + perfect infinitive :
I'd like to have written to him. ខ្ញុំចង់បានសរសេរលិខិតជូនគាត់។
(ប៉ុន្តែការនេះពុំអាចសំរេចបាន)។
- យើងក៏អាចប្រើ *would have liked* + noun/ pronoun ឬ present infinitive:
I'd have liked a day off. ខ្ញុំត្រូវការសំរាកមួយថ្ងៃ (ប៉ុន្តែខ្ញុំពុំបានសំរាកទេ)។

Exercise

▶ ចូរបំពេញចំណើយទាំងនេះ

- We thought of going by car ~ Yes, *I'd like to go by car.*
- and starting at 2 a.m. - But *I don't want to start at 2 a. m.*
- 1 We thought of spending the first week picking grapes.
~ But_____.
- 2 And then we thought of camping by the Loire ~ Yes_____.
- 3 and swimming before breakfast ~ But_____.
- 4 and visiting the castles ~ Yes _____.
- 5 and going to museums ~ Yes _____.
- 6 and living very cheaply. ~ But _____.

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
 វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 158: would rather/ sooner និង prefer

- would rather និង would sooner មានអត្ថន័យនិង បំរើបំរាស់ដូចគ្នា។ ប៉ុន្តែ would rather ត្រូវបានគេនិយមប្រើជាង។ ដើម្បីសម្រួលក្នុងការប្រើប្រាស់ យើងនិយាយតែអំពី would rather។ ជាតម្រូវការទាំង would ទាំងពីរត្រូវបានគេបំព្រួញជា 'd' ។

A would rather + bare infinitive (+ than) និង prefer

- 1 would rather អាចមានអត្ថន័យបច្ចុប្បន្នកាល ដូច្នោះ:
He'd rather read than talk គាត់ចូលចិត្តអានជាងនិយាយ។ អាចមានន័យថា:
He prefers reading to talking.

- សូមសំគាល់នូវភាពខុសគ្នារវាងរចនាសម្ព័ន្ធនៅទីនេះ។
- would rather + infinitive + than + infinitive ប៉ុន្តែ
prefer + gerund + to + gerund

2 would rather ក៏អាចប្រើសំរាប់លើសកម្មភាពអនាគតដែរ និងមានអត្ថន័យដូច would prefer:
Shall we go by train? តើយើងនឹងទៅដោយរថភ្លើងឬទេ?

~ I'd rather fly (than go by train) OR I'd prefer to fly.
ខ្ញុំនឹងចូលចិត្តធ្វើដំណើរតាមយន្តហោះ។

- សូមសំគាល់ថាយើងអាចប្រើ prefer សំរាប់តែជាមួយសកម្មភាពដែលគេចូលចិត្តប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែគេ អាចប្រើ would rather សំរាប់ទាំងសកម្មភាពទាំងពីរប្រភេទ (ចូលចិត្ត ឬ ពុំចូលចិត្ត)។

3 យើងអាចដាក់នាម, សព្ទនាមនៅជាប់គ្នាពីក្រោយ prefer ប៉ុន្តែជាមួយ would rather យើង ត្រូវការប្រើកិរិយាសំបូរដើម។ Have ត្រូវបានគេប្រើជាញឹកញយ។

He'd prefer a house in the country but she would rather have a house in the town. គាត់ចូលចិត្តផ្ទះនៅជនបទ ប៉ុន្តែនាងចូលចិត្តផ្ទះនៅទីក្រុង។

B យើងអាចប្រើ prefer + object + infinitive ឬ would rather + subject + unreal past (អតីតកាលពុំពិតប្រាកដ) ។ វាទាំងនេះមានអត្ថន័យដូចគ្នា។ វាសំរាប់លើបច្ចុប្បន្ន ឬ អនាគតកាល។

He wants to cycle to school; I'd prefer him to go by bus OR I'd rather he went by bus. គាត់ចង់ជិះកង់ទៅសាលា។ ខ្ញុំចូលចិត្តឱ្យគាត់ទៅដោយរថភ្លើង។ (went ជាអតីតកាលពុំពិតប្រាកដ)

C ទំរង់អតីតកាលរបស់ would rather និង prefer

1 would rather រក្សារូបរាងដដែល កាលណាពេលត្រូវបានប្រើក្នុងប្រយោគរាយការណ៍។
He said, 'I'd rather fly than go by train.

គាត់និយាយ "ខ្ញុំចូលចិត្តជិះយន្តហោះជាងជិះរថភ្លើង"
He said he'd rather fly than go by train. គាត់និយាយថាគាត់ចូលចិត្តជិះយន្តហោះជាងរថភ្លើង។

- ប៉ុន្តែគេអាចប្រើ would rather + present infinitive ជាកិរិយាសំបូរដើមទេ នៅក្នុងអតីតកាល ដូច្នោះជាតម្រូវការយើងបញ្ជាក់ចំណង់ចំណូលចិត្តក្នុងអតីតកាលដោយប្រើ preferred ។

Tom preferred to fly. Tom បានចូលចិត្តជិះយន្តហោះ។

2 សូមសំគាល់អត្ថន័យរបស់ would rather + perfect infinitive:

We went by air, although I'd rather have gone by sea.
យើងបានធ្វើដំណើរតាមយន្តហោះទ្វីបើខ្ញុំបានចង់ធ្វើដំណើរតាមសមុទ្រ។

Exercise

- ▶ ចូរបំពេញប្រយោគទាំងនេះ
 - Ann prefers skating to skiing, but I'd rather ski than skate.
 - 1 Ann prefers talking to reading, but I'd_____.
 - 2 Ann prefers watching tennis to playing, but _____.
 - 3 Ann prefers cycling to walking, but _____.
- ▶ អ្នកនិង Tom កំពុងសំរាកសម្រាកកាល។ ចូរបស់អ្នកឈ្មោះ Bill កំពុងបង់ថ្លៃវិស្វកម្មកាល។ ចូរដាក់ចំណើយរបស់ Bill ចំពោះសំណួររបស់អ្នក។ Bill តែងតែពេញចិត្តនិងចំណង់ចំណូលចិត្តដ៏មួយដែល ត្រូវបានសរសេរជាអក្សរធំ។
 - Shall I HIRE a car or take your car?
Bill: I'd rather you hired a car.
 - 4 Shall I DRIVE or shall I let Tom drive? ~ Bill: _____.
 - 5 Shall I CHOOSE the route or shall I let Tom choose it? ~
Bill: _____.
 - 6 Shall we START ON MONDAY or Tuesday? ~ Bill: _____.

Session 159: wish + subject + would

A យើងអាចប្រើ wish + subject + would ដើម្បីបញ្ជាក់នូវភាពសោកស្តាយដែលមនុស្សផ្សេងទៀត (ប្រធានរបស់ would) ពុំមានបំណងធ្វើនូវអ្វីមួយដែលយើងចង់ឱ្យគាត់ធ្វើ។ សកម្មភាពត្រូវតែជាសកម្មភាព មួយពិតប្រាកដដែលប្រធានរបស់ would (subject of would) អាចគ្រប់គ្រងបាន។

I wish you would come and see me more often.

ខ្ញុំសូមប្រាថ្នាឱ្យអ្នកមកលេងខ្ញុំបានញឹកញាប់ជាងនេះ។

B យើងអាចប្រើទំរង់នេះសំរាប់សកម្មភាពបច្ចុប្បន្ន, សកម្មភាពជាទំលាប់ឬ សកម្មភាពអនាគតកាល។

I wish he would come home earlier in the evenings.

ខ្ញុំប្រាថ្នាឱ្យគាត់មកផ្ទះមុនម៉ោងរៀងរាល់ល្ងាច។ (មានន័យថាខ្ញុំសោកស្តាយដោយគាត់ពុំមានបំណងធ្វើដូច្នោះ)

I wish the children would eat vegetables. ខ្ញុំប្រាថ្នាអោយកុមារបរិភោគបន្លែ។

(ខ្ញុំសោកស្តាយណាស់ដោយពួកវាបរិភោគមិនញឹកញាប់)

I wish Tom would stay at school for another year.

ខ្ញុំប្រាថ្នា Tom នៅរៀនមួយឆ្នាំទៀត (មានន័យថាខ្ញុំសោកស្តាយដោយគាត់មានបំណងឈប់រៀននៅឆ្នាំនេះ)។

C យើងក៏អាច wish + subject + would សំរាប់បណ្តាសកម្មភាពអនាគតកាល កាលណាប្រធាន របស់ would ជារឿង។

I wish it would stop raining. ខ្ញុំប្រាថ្នាឱ្យភ្លៀងរាំង។

I wish the sun would come out. ខ្ញុំប្រាថ្នាឱ្យព្រះអាទិត្យរះ។

នៅទីនេះ wish + would បញ្ជាក់នូវបំណងប្រាថ្នាដែលពុំមានលក្ខណៈសុទ្ធជាជំនឿឬអនាគតកាល។

ប្រសិនបើយើងមានសុទ្ធជាជំនឿយ៉ាងនេះយើងនឹងប្រើ hope + subject + will.

I hope it will stop raining. ខ្ញុំសង្ឃឹមថាភ្លៀងនឹងរាំង។

I hope the sun will come out. ខ្ញុំសង្ឃឹមថាព្រះអាទិត្យនឹងរះ។

Exercise

▶ ចូរបំពេញទំលើយទាំងនេះ។ ចូរប្រើពាក្យក្នុងរង្វង់ក្រចក។

- He gets up late in the mornings. (earlier) ~ Yes, I wish he'd get up earlier.
- 1 He doesn't eat a proper breakfast. ~ Yes, _____.
- 2 He plays his transistor far too loudly. (more quietly) ~ Yes, _____.
- 3 He comes in very late at night. (earlier) ~ Yes, _____.
- 4 And he makes a lot of noise. (less noise) ~ Yes, _____.
- 5 He won't tell us where he goes. ~ Yes, _____.
- 6 He won't answer our questions. ~ Yes, _____.

Session 160: wish + infinitive, wish + noun, wish + past tense

A wish + infinitive

- wish + infinitive មានអត្ថន័យដូច want/ would like + infinitive, ប៉ុន្តែវាមានលក្ខណៈផ្លូវការ ឬគួរសមជាង។

I wish to see the manager. ខ្ញុំចង់ជួបអ្នកចាត់ការ។

I wish to make a complaint. ខ្ញុំចង់ប្តឹង។

B wish + noun

- ទំរង់នេះមានបំរើបំរាស់ក៏តា។ នៅក្នុងបណ្តាប្រយោគដូចជា *He wants/ wanted a house គាត់ចង់បាន/ បានចង់បានផ្ទះមួយ* និង *She would like a flat នាងចូលចិត្តផ្ទះប្លែកៗ*

យើងពុំអាចជំនួស want ឬ would like ដោយ wish បានទេ។

- ប៉ុន្តែយើងអាចជំនួសវាដោយ wish បានសំណាងល្អ/ បានរីករាយនាបុណ្យចូលឆ្នាំ។ល។

He wished me luck. គាត់បានជូនពរខ្ញុំដោយមានសំណាងល្អ។

- យើងក៏អាចប្រើ wish for something (ព្រាថ្នាចង់បានអ្វីមួយ) ដែលជាធម្មតាគេសំដៅលើអ្វីមួយដែលយើងពុំមានសង្ឃឹមនឹងទទួលបាន។ គេប្រើប្រាស់នេះភាគច្រើនក្នុងឧទាហរណ៍។

How he wished for a good map! តើគាត់ព្រាថ្នាចង់បានផែនទីល្អដោយពិតណា?

C Subject + wish (that) + subject + past tense (subjunctive) ប្រធានទាំងពីរអាចដូចគ្នា ឬអាចខុសគ្នា។

- 1 wish (that) + subject + past tense បញ្ជាក់ពីភាពសោកស្តាយពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន។

I wish I had more time. ខ្ញុំព្រាថ្នាខ្ញុំមានពេលច្រើនជាងនេះ។

(ខ្ញុំសោកស្តាយដោយខ្ញុំមានពេលច្រើន)។

I wish you could drive. ខ្ញុំព្រាថ្នាអ្នកចេះបើកបរ (ខ្ញុំសោកស្តាយដោយអ្នកពុំចេះបើកបរ)។

- យើងអាចដាក់ wish ជាទំរង់អតីតកាលដោយពុំចាំបាច់ប្តូរកិរិយាសំបូរទេផ្សេងទៀត។

I wished I had more time. ខ្ញុំសោកស្តាយដែលខ្ញុំមានពេលច្រើន។

- 2 wish (that) + subject + past perfect (subjunctive)

- បញ្ជាក់ពីភាពសោកស្តាយអំពីស្ថានភាព ឬ សកម្មភាពអតីតកាល។

I wish I had asked him. ខ្ញុំសោកស្តាយដោយពុំបានសួរគាត់។

I wish you hadn't posted it. ខ្ញុំសោកស្តាយដោយអ្នកបានផ្ញើវា។

- យើងអាចប្រើ wish ដោយពុំចាំបាច់ប្តូរ subjunctive:

I wished I hadn't posted it. ខ្ញុំសោកស្តាយដោយខ្ញុំពុំបានផ្ញើវា។

- 3 យើងអាចប្រើ If only ជំនួសឱ្យ wish (that) ក្នុងចន្លោះ 1 និង 2 ខាងលើ។ If only

មានអត្ថន័យដូចគ្នា ប៉ុន្តែវាមានលក្ខណៈពិសេសជាង។

If only I knew his address! ខ្ញុំសោកស្តាយដោយខ្ញុំស្គាល់អាសយដ្ឋានគាត់

If only you'd told me earlier! ខ្ញុំសោកស្តាយដោយអ្នកពុំបានប្រាប់ខ្ញុំមុននេះ។

Exercise

- ▶ ជូរបំពេញប្រយោគទាំងនេះ

- I wish I could park near my office. (But I can't park.)
- 1 I _____ nearer the centre. (But I don't live near the centre.)
- 2 I _____ afford a flat here. (But I can't afford a flat here.)
- 3 I _____ a well-paid job. (But I haven't (got) a well-paid job.)
- 4 I _____ French. (But I don't know French.)
- 5 I _____ to university after leaving school. (But I didn't go.)

Session 161: Direct and reported speech ប្រយោគផ្ទាល់និងប្រយោគ

គេមានពីរវិធីក្នុងការរាយការណ៍នូវអ្វីដែលគេបាននិយាយគឺ ដោយប្រើប្រយោគប្រយោគផ្ទាល់ និង ប្រយោគមិនផ្ទាល់ឬរាយការណ៍ (direct speech and indirect or reported speech)។

A កាលណាដើមប្រើ direct speech យើងនិយាយត្រង់តាមសំដីពិតព្រាកដរបស់អ្នកនិយាយ:

Mary: *I've bought the tickets.* ខ្ញុំបានទិញសំបុត្រ។
She said, 'I've bought the tickets.' នាងនិយាយ "ខ្ញុំបានទិញសំបុត្រ" ។

• សូមសំគាល់សញ្ញាក្រៀមក្រោយពាក្យ *said* និងសញ្ញាឆ្មេញកណ្តុរ។

B នៅក្នុង reported speech យើងផ្តល់អត្ថន័យពិតព្រាកដដោយប្រើអ្វីដែលគេបាននិយាយ:

She said (that) she'd bought the tickets. នាងបាននិយាយថានាងបានទិញសំបុត្រ។

• យើងពុំប្រើសញ្ញាក្រៀម (comma) នៅពីក្រោយ *say ...*។ នៅក្នុងប្រយោគប្រយោគទេ។
• ជារឿយៗយើងលុប *that* ដែលនៅក្រោយ *say* និង *tell* + object ប៉ុន្តែយើងរក្សាវាទុក កាលណាវានៅក្រោយកិរិយាសព្ទនាំមុខដូចជា *complain* ឬ *explain*។

• នៅពេលរាយការណ៍ពីបទសន្តានជាពាក្យសម្តី, ជាធម្មតាយើងប្រើប្រយោគប្រយោគ, ធ្វើបើជួនកាលយើងប្រើ ប្រយោគផ្ទាល់ដើម្បីបង្កើតលទ្ធផលទាក់ទងអារម្មណ៍ក៏ដោយ។

Pronouns, adjectives and adverbs សព្ទនាម, គុណនាម និងកិរិយាសម្តីសេស

A សព្ទនាមនិងគុណនាមកម្មសិទ្ធិបុរិសៈទីមួយត្រូវ ឬទៅជាប្រិសៈ:

He said, 'I've missed my train.' គាត់និយាយ "ខ្ញុំបានខករថភ្លើង"។
He said he'd missed his train. គាត់បាននិយាយថាគាត់បានខករថភ្លើង។

• លើកលែងតែពេលអ្នកនិយាយកំពុងរាយការណ៍អំពីសំដីរបស់គាត់។

I said, 'I've lost my job.' ខ្ញុំនិយាយ "ខ្ញុំបានបាត់បង់ការងារ"។
I said I'd lost my job. ខ្ញុំបាននិយាយថា "ខ្ញុំបានបាត់បង់ការងារ"។

• *you/ your* ត្រូវផ្លាស់ប្តូរ:

He said, 'You're late.' គាត់និយាយថា "អ្នកយឺតយ៉ាវ"។
He said I was late. គាត់និយាយថាខ្ញុំយឺតយ៉ាវ។
He said, 'You've left your umbrella behind, Ann.'
គាត់និយាយ "អ្នកភ្លេចអត្រែរបស់អ្នក Ann"។
He told Ann she had left her umbrella behind.
គាត់បានប្រាប់ Ann ថានាងបានភ្លេចអត្រែរបស់នាង។

• ប៉ុន្តែបើសិនយើងកំពុងនិយាយជាមួយ Ann យើងពុំប្តូរ *you/ your* ទេ:

He told you (that) you'd left your umbrella behind.
គាត់បានប្រាប់អ្នកថាអ្នកភ្លេចអត្រែរបស់អ្នក។

B ជារឿយៗ *this* (ជាគុណនាម) ប្រើក្នុងប្រយោគពេលវេលាផ្ទាល់ឬជារឿយៗ *that* ។

I said, 'I'll go later this week/ month/ year.'
ខ្ញុំនិយាយ "ខ្ញុំនឹងទៅក្រោយនៅអាទិត្យ / ខែ / ឆ្នាំនេះ។"
I said I'd go later that week/month/year.
ខ្ញុំនិយាយ "ខ្ញុំនឹងទៅក្រោយនៅអាទិត្យ / ខែ / ឆ្នាំនេះ។"

• *this*, ក្រៅពីបំរើបំរាស់ខាងលើ និង *these, that, those* (គុណនាម) ត្រូវប្តូរជា *the*:

He said, 'I'll give you this book / these books.'
គាត់និយាយ "ខ្ញុំនឹងឱ្យសៀវភៅនេះ ឬ ទាំងនេះទៅអ្នក"។
He said he'd give me the book/ the books.
គាត់និយាយថាគាត់នឹងឱ្យសៀវភៅនេះឬទាំងនេះមកខ្ញុំ។

• ជាធម្មតា *this, that / these, those* (សព្ទនាម) ត្រូវប្តូរជា *it / them*:

'I made this,' she said. នាងនិយាយថា "ខ្ញុំបានធ្វើនេះ"។
She said she'd made it. នាងនិយាយថានាងបានធ្វើវា។

• ប៉ុន្តែ *that*, ដែលតាងឱ្យ *clause* អាចផ្លាស់ប្តូរទេ:

'That's true,' he said. គាត់និយាយថា "វាជាការពិត"
He said that was true. គាត់និយាយថាវាជាការពិត។

C1 ប្រាកដទៅនេះត្រូវផ្លាស់ប្តូរលើកលែង ពាក្យសម្តីនេះត្រូវគេរាយការណ៍នៅថ្ងៃតែមួយ។

'today' ថ្ងៃនេះ that day ថ្ងៃនោះ
'yesterday' ម្សិលមិញ the day before ថ្ងៃមុន
'the day before yesterday' ម្សិលម្ល៉េះ two days before ពីរថ្ងៃមុន
'tomorrow' ថ្ងៃស្អែក the next day / the following day ថ្ងៃក្រោយ

'the day after tomorrow' ថ្ងៃខាងស្អែក in two days' time. ពេលពីរថ្ងៃទៀត

- 2 ប្តូរខាងក្រោមនេះត្រូវផ្លាស់ប្តូរលើកលែងតែពាក្យសព្ទដែលមកនិយាយនៅ អាទិត្យ/ ខែ/ ឆ្នាំតែមួយ។
'the next week/ month/ year' អាទិត្យ / ខែ / ឆ្នាំក្រោយ the following week/ month etc. អាទិត្យ, ខែ ...។ល។ 'last week / month / year'. អាទិត្យ / ខែ / ឆ្នាំមុន the previous week / month...etc អាទិត្យ / ខែ ...។ល។មុន 'a week / month / year ago'. មួយអាទិត្យ ខែ / ឆ្នាំមុន a week ...etc before មួយអាទិត្យ ...។ល។ មុន

- D here ត្រូវប្តូរជា there តែកាលណាគេដឹងច្បាស់ នូវទីកន្លែងដែលគេនិយាយសំដៅ។
The man in the bar said, 'I'll be **here** tomorrow.'
បុរសនៅក្នុងរង្គងសាលនិយាយ "ខ្ញុំនឹងមកទីនេះនៅថ្ងៃស្អែក"
He said he'd be **there** the next day. គាត់និយាយថាគាត់នឹងមកទីនេះនៅថ្ងៃក្រោយ។
- ក្នុងករណីផ្សេងទៀត here ត្រូវជំនួសដោយហ្ន៎
I said, 'Sit **here**.' ខ្ញុំបាននិយាយថា "អង្គុយទីនេះ"
I told him to sit **beside me** etc. ខ្ញុំបានប្រាប់គាត់ឱ្យអង្គុយក្បែរខ្ញុំ...។ល។
- ប៉ុន្តែហ្ន៎ "Come here" (មកទីនេះ) ត្រូវរាយការណ៍ជា:
He said, '**Come here**, boys.' គាត់និយាយ "មកទីនេះ" ក្មេងប្រុសៗ។
He called the boys. គាត់បានហៅក្មេងប្រុស។

Exercise

- ▶ ចូរអានសន្ទនាហើយបំពេញកន្លែងទំនេរដោយប្រើប្រយោគប្រយោលដូចខាងក្រោម:
Mary : អ្នកនឹងបានរាយការណ៍នេះបើសិនជាអ្នកមានផ្ទះផ្ទាល់ខ្លួនមួយ Paul ។
Paul : ប៉ុន្តែម្តាយរបស់ខ្ញុំចង់អោយខ្ញុំរស់នៅក្នុងគ្រួសារ។
Mary : ម្តាយរបស់អ្នកខុសពីម្តាយរបស់ខ្ញុំបន្តិច។ ម្តាយខ្ញុំចង់ឱ្យខ្ញុំនៅផ្ទះទៅ យើងមានទំនាក់ទំនងល្អប៉ុន្តែ យើងពុំអាចរស់នៅជាមួយគ្នាបាន។ យោបល់របស់យើងខុសប្លែកពីគ្នាពេក។
Mary told Paul that (□) he would enjoy life more if (1)_____ had a flat of (2)_____ own. Paul said that (3) _____ mother liked (4)_____ living at home. Mary said that (5) _____ mother was quite different from (6) _____. (7) _____ mother didn't want (8)_____ to live at home. (9) _____ got on well but (10) _____ couldn't live together. (11) _____ ideas were too different.
- ▶ ចូរអានសន្ទនានិងបំពេញប្រយោគប្រយោលខាងក្រោម:
Ann: I rang Bill yesterday to ask him to our party next week. But there was no answer.
Tom: Oh, Bill left his flat the day before yesterday and he won't be able to go to your party, Ann, because he's leaving London the day after tomorrow.
Ann said that (12) _____ 'd rung Bill (13) _____ to ask him to (14) _____ party (15) _____. Tom said that Bill had left (16) _____ flat (17) _____ and that he wouldn't be able to go to (18) _____ party because he was leaving London (19) _____.

Session 162: Statements: tenses

A កាលណាកិរិយាសំន្តាន់មុខ (verb introducing) របស់ប្រយោគប្រយោល (say, tell។ល។) ស្ថិតក្នុង present, present perfect ឬ future, យើងអាចរាយការណ៍ប្រយោគផ្ទាល់ដោយពុំចាំបាច់ប្តូរ tense។

Tom: (និយាយតាមទូរស័ព្ទទៅ Ann): *I'll get a taxi. ខ្ញុំនឹងជិះភ្នំភ្នំស៊ី*

Ann: (និយាយទៅ Mary ដែលនៅក្បែរនាង):

He says he'll get a taxi. គាត់នឹងជិះភ្នំភ្នំស៊ី (ដូចខាងលើ)។

B កិរិយាសំន្តាន់មុខ (introductory verb) ស្ថិតក្នុង present tense កាលណាយើងកំពុង:

1 រាយការណ៍អំពីសន្តាន់ដែលកំពុងបន្តទៅឡើយដូចប្រយោគខាងលើ។

2 អានលិខិតនិងបកប្រែលិខិតនោះ។

3 អានសេចក្តីណែនាំហើយរាយការណ៍អំពីវា។

4 រាយការណ៍នូវដែលនរណាម្នាក់និយាយជាញឹកញាប់។

He always says he can't come. គាត់តែងតែនិយាយថាគាត់មិនអាចមកបាន។

• នាទីនេះយើងក៏អាចប្រើ present perfect។

He has always said he can't come. គាត់តែងតែបាននិយាយថាគាត់មិនអាចមកបាន។

C ប៉ុន្តែជាញឹកញាប់បំផុតដែលកិរិយាសំន្តាន់មុខស្ថិតក្នុង past tense (said, told)។

ជាធម្មតាកិរិយាសំន្តាន់ប្រយោគផ្ទាល់ត្រូវផ្តល់ប្តូរឱ្យស្របតាម past tense (ពាក្យ that

ត្រូវតែលុបចោលក្នុងឧទាហរណ៍ខាងក្រោម)។

DIRECT SPEECH

REPORTED SPEECH

'I never hurry,' he said.

គាត់និយាយ "ខ្ញុំពុំដែលប្រញាប់ប្រញាល់ទេ"។

'I'm waiting for Ann,' he said.

គាត់និយាយ "ខ្ញុំកំពុងរង់ចាំ Ann"។

'I've found a job,' she said.

គាត់និយាយថា "ខ្ញុំរកបានការងារ"។

'We've been working,' they said.

ពួកគេនិយាយ "ពួកយើងកំពុងធ្វើការ"។

'We shall be here,' they said.

ពួកគេនិយាយ "យើងនឹងនៅទីនេះ"។

'Tom will help you,' they said.

ពួកគេនិយាយ "Tom នឹងជួយអ្នក"។

'I shall/I will be working in

Spain,' I said.

ខ្ញុំនិយាយថា "ខ្ញុំនឹងធ្វើការនៅអេស្ប៉ាញ"។

ចូរសំគាល់ថា He said, 'I shall... ក្លាយជា He said he would ... ហើយ I said, 'I

shall . . . ជាធម្មតា ក្លាយជា I said I would ... I said I should ...

ក៏អាចប្រើបានដែរ ប៉ុន្តែគេពុំសូវនិយម។

He said he never hurried.

គាត់បាននិយាយថាគាត់ពុំដែលប្រញាប់ប្រញាល់ទេ។

He said he was waiting for Ann.

គាត់និយាយថា គាត់កំពុងរង់ចាំ Ann។

She said she'd found a job.

នាងបាននិយាយថានាងរកបានការងារ។

They said they'd been working

ពួកគេនិយាយថាពួកគេកំពុងធ្វើការ។

They said they would be there

ពួកគេនិយាយថាពួកគេនឹងនៅទីនេះ។

They said Tom would help me.

ពួកគេនិយាយថា Tom នឹងជួយខ្ញុំ។

I said I would be working in

Spain.

ខ្ញុំនិយាយថាខ្ញុំនឹងធ្វើការនៅអេស្ប៉ាញ។

D ទោះបីយ៉ាងណាក្នុងសន្តាន់ទាំងនេះ ជួនកាលប្រយោគនិយាយអំពីសកម្មភាពជាទំលាប់ត្រូវតែរាយការណ៍ដោយពុំមានបំលាស់ប្តូរ tense ដូច្នោះ ប្រយោគ 'I never hurry' he said អាចរាយការណ៍ថា: *He said he never hurries.*

• ជួនកាល present continuous និង present perfect tenses ក៏អាចរាយការណ៍ដោយពុំចាំបាច់ប្តូរ tense ដែរ។

E The past simple tense អាចក្លាយជា the past perfect.

She said, 'I loved him.' នាងនិយាយ "អូស្រឡាញ់គាត់"

She said she had loved him. នាងនិយាយថានាងស្រឡាញ់គាត់។

• បំលាស់ប្តូរ tense ក្នុងឧទាហរណ៍ខាងលើមានសារៈសំខាន់ណាស់ ព្រោះវាអាចមានការភាន់ច្រឡំរវាងអារម្មណ៍ក្នុង បច្ចុប្បន្នកាលនិងអតីតកាល (past and present feelings) ប៉ុន្តែនៅពេលពុំមានគ្រោះថ្នាក់នៃការភាន់ច្រឡំទេ ជាញឹកញយ យើងទុកវាជា past simple ដែរ។

She said, 'I saw him on Monday.' នាងនិយាយ "ខ្ញុំបានជួបគាត់នៅថ្ងៃច័ន្ទ"។

អាចរាយការណ៍ថា *She said she saw him on Monday OR*

She said she'd seen him on Monday. នាងបាននិយាយថានាងបានជួបគាត់នៅថ្ងៃច័ន្ទ។

F កាលណា past continuous tense (was working) ដើរតួជាវិយាសំព្វទំបង (main verb) ហើយពុំមានប្តូរពាក្យកំណែលម្អទេ ជាធម្មតាយើងត្រូវប្តូរវាជា past perfect continuous។

He said, 'We **were working** there.' គាត់និយាយ "យើងកំពុងធ្វើការនៅទីនេះ"។

He said they **had been working** there. គាត់បាននិយាយថាពួកគេបានកំពុងធ្វើការនៅទីនោះ។

• ក្នុងករណីផ្សេងទៀត tense នេះត្រូវតែរាយការណ៍ដោយពុំផ្លាស់ប្តូរឡើយ។

I said, 'When I saw them they were playing cards.'

ខ្ញុំបាននិយាយ "នៅពេលខ្ញុំបានឃើញពួកគេ បានកំពុងលេងបៀវ"។

I said that when I saw them they were playing cards.

ខ្ញុំបាននិយាយថានៅពេលខ្ញុំបានឃើញពួកគេបានកំពុងលេងបៀវ។

Exercise

▶ Paul និយាយទូរស័ព្ទជាមួយអ្នក ហើយរាយការណ៍នូវអ្វីដែលគាត់និយាយឱ្យ Ann ភ្លាម។

- Paul: 'I've just arrived.'
- You: He says he *has* (or *he's*) *just arrived*.
- 1 'I'm at the station.' He says he _____.
- 2 'I'll be with you in about an hour.' He says _____.
- 3 'I'll get a bus.' He says _____.
- 4 'I know where to get one and I remember the number.'
- 5 'I think I know where to get off.'
- 6 'I've got presents for you.'

▶ Tom បាននិយាយទូរស័ព្ទទៅអ្នក កាលពីម្សិលមិញ។ ឥឡូវចូររាយការណ៍នូវអ្វីដែលគាត់បាននិយាយ។

- Tom: 'I'm leaving Jones and Co.'
- He said he was leaving Jones and Co.
- 7 'I've been offered a better job.' He said _____.
- 8 'The salary is twice what I'm getting from Jones and Co.'
- 9 'There will be a chance of promotion.'
- 10 'Jones and Co. have refused to promote me.'

Session 163: Subjunctives, modals និង conditionals

A Subjunctives (unreal past tense) past tense ពុំពិតព្រាង subjunctives

ត្រូវតែរាយការណ៍ដោយពុំប្តូរ tense។

'I wish I knew his address,' she said.

នាងបាននិយាយ “ខ្ញុំប្រាថ្នាថាខ្ញុំបានស្គាល់អាសយដ្ឋានរបស់គាត់”។

She said she wished she knew his address.

នាងបាននិយាយថានាងប្រាថ្នាថានាងបានស្គាល់អាសយដ្ឋានរបស់គាត់។

- ចូរសំគាល់ថា subject + had better + bare infinitive ត្រូវតែរក្សាទុកជាធម្មតា ប៉ុន្តែ you had better ... ក៏អាចរាយការណ៍ដោយ advise + object:

'You'd better go to bed early,' he said. គាត់បាននិយាយ “តប្បីចូលគេងពីព្រលប់”។

He said I'd better go/he advised me to go to bed early.

គាត់បាននិយាយថាខ្ញុំតប្បី / គាត់បានទូន្មានខ្ញុំឱ្យចូលគេងពីព្រលប់។

B Modals កិរិយាសព្ទគ្រូ (could, might, must, ought to, should, would, used to, need)

- កាលណាកិរិយាសព្ទទាំងនេះបានត្រូវប្រើប្រាស់ក្នុងប្រយោគវិជ្ជមាន ឬ បដិសេធយើងអាចរាយការណ៍វាដោយពុំប្តូរ tense ។

'The plane might be late.' I said. ខ្ញុំបាននិយាយ “យន្តហោះអាចយឺតយ៉ាវ”។

I said the plane might be late. ខ្ញុំបាននិយាយថាយន្តហោះអាចយឺតយ៉ាវ។

'The car wouldn't start,' he said. គាត់បាននិយាយថា “រថយន្តអាចមុំឆេះ”។

He said the car wouldn't start. គាត់បាននិយាយថារថយន្តអាចមុំឆេះ។

- កាលណាបើកលែង: you might ដែលប្រើសំរាប់បញ្ជាក់សំណូមពរ ត្រូវរាយការណ៍ដោយ ask + object:

'You might give me your telephone number' she said.

នាងបាននិយាយ “អ្នកអាចឱ្យលេខទូរស័ព្ទរបស់អ្នកមកខ្ញុំបានទេ?”

She asked me to give her my telephone number.

នាងបានសុំខ្ញុំអោយលេខទូរស័ព្ទរបស់ខ្ញុំទៅនាង។

- សូមសំគាល់ថា must, ought to និង should ប្រើសំរាប់ជំនុំជម្រះ ក៏អាចរាយការណ៍ជា advise + object:

'You ought to wear a coat' she said to him.

នាងបាននិយាយទៅកាន់គាត់ “អ្នកតប្បីពាក់អាវក្រៅ”។

She advised him to wear a coat. នាងបានទូន្មានគាត់ឱ្យពាក់អាវក្រៅ។

The steward said, 'Passengers should keep their luggage with them at all times.'

អ្នកបម្រើយន្តហោះបាននិយាយ “អ្នកបំណើអោយរក្សាកញ្ចប់អីវ៉ាន់ជាប់តាមខ្លួនគ្រប់ពេល”។

The steward advised passengers to keep their luggage.....

អ្នកបម្រើយន្តហោះបានទូន្មានអ្នកបំណើឱ្យរក្សាកញ្ចប់អីវ៉ាន់.....។

C Conditional sentences ប្រយោគលក្ខខណ្ឌ

- ប្រយោគប្រភេទទី១ ត្រូវប្តូរតាមរបៀបធម្មតា:

'If I see him I'll tell him,' I said. ខ្ញុំបាននិយាយ “បើសិនខ្ញុំឃើញគាត់ ខ្ញុំនឹងប្រាប់គាត់”

I said if I saw him I'd tell him. ខ្ញុំបាននិយាយថាបើសិនខ្ញុំឃើញគាត់ខ្ញុំនឹងប្រាប់គាត់។

- ប្រយោគប្រភេទទី ២ ពុំផ្លាស់ប្តូរទេ:

'If she worked faster she'd earn more,' he said.

នាងបាននិយាយ “បើសិននាងធ្វើការលឿនជាងនេះនាងរកប្រាក់បានច្រើនជាងនេះ”។

He said if she worked harder she'd earn more.

គាត់បាននិយាយថាបើសិននាងធ្វើការខ្លាំងជាងនេះនាងរកប្រាក់បានច្រើនជាងនេះ។

- ប្រយោគប្រភេទទី ៣ ពុំផ្លាស់ប្តូរទេ:

He said, 'If I'd seen her I'd have asked her.

គាត់បាននិយាយ “បើសិនខ្ញុំបានឃើញនាងខ្ញុំនឹងសួរនាង”។

He said if he'd seen her he'd have asked her.

គាត់បាននិយាយថាបើសិនគាត់បានឃើញនាងគាត់នឹងសួរនាង។

Exercise

▶ Tom ហើយ Ann កំពុងរង់ចាំ Bill ប៉ុន្តែពួកគេពុំដឹងថា តើគាត់មកនៅពេលណា។ ចូររាយការណ៍សន្ទនាដោយប្រើ Tom said ឬ Ann said ។

- Tom: I wish Bill had told me when he was coming.
Tom said he wished Bill had told him when he was coming.
- 1 Ann: He probably doesn't know about train times.
- 2 Tom: (Then) I wish he would ring up from the station.
- 3 Tom: Bill behaves as if we were a hotel.
- 4 Ann: (Well) it's time I started cooking supper.
- 5 Tom: You had better make something that you can keep hot.
- 6 Ann: If it's uneatable by the time he arrives, I'll tell him that's his own fault.

▶ Bob នឹងទៅចូលមើលរបាំប្រាំមួយម៉ោង Ann និងអ្នក។ ប៉ុន្តែគាត់បានខ្វះខាតសំបុត្រស្នាក់នៅ ព្រោះគាត់នឹងទៅយឺតយ៉ាវ។ សូមរាយការណ៍សន្ទនាទៅប្រាប់ Ann នៅពេលក្រោយ ចូរចាប់ផ្តើមដោយប្រើ Bob said ។

- I've missed my train, so I might be late.'
Bob said he'd missed his train, so he might be late.
- 7 'But you needn't wait for me.'
- 8 'You mustn't miss the first act.'
- 9 'You could leave my ticket at the box office.'
- 10 'It was all my own fault. I should have started earlier.'

▶ ឥឡូវសូមរាយការណ៍សន្ទនានេះ។ ចូរផ្តើមដោយ Ann said ឬ Tom said ។

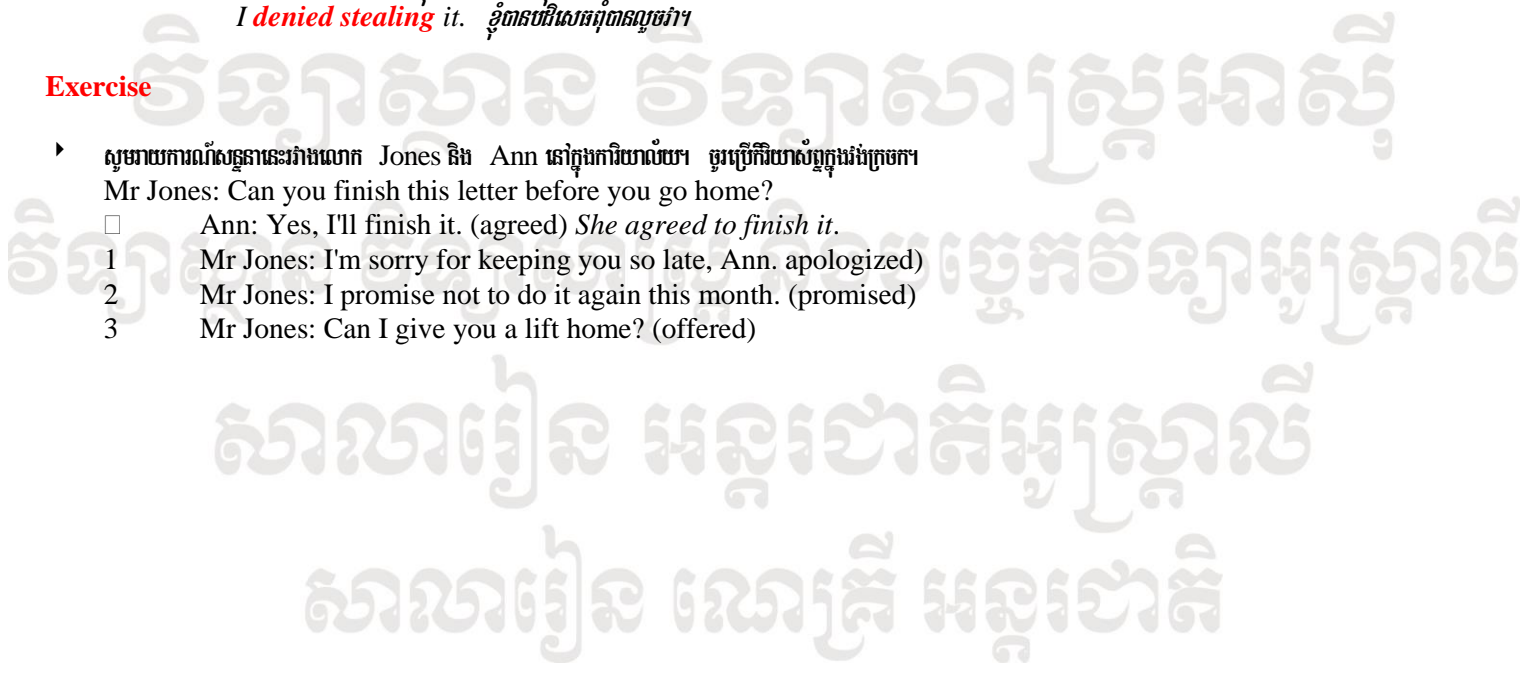
- 11 Ann: If I see any strawberries in the shops I'll get some.
- 12 Tom: If they are on sale already, they'll be expensive.
- 13 Ann: if we had a bigger garden we could grow our own fruit.
(use they, their)

Session 164: Infinitive និង gerund constructions រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ Infinitive និង gerund

- ជូនកាលយើងអាចប្រើរចនាសម្ព័ន្ធខាងក្រោមនេះជំនួស say (that) + clause ។
- A agree / refuse / offer/ promise/ threaten + infinitive:
 - 'All right, I'll wait,' he said. គាត់និយាយ "មិនអីទេ, ខ្ញុំនឹងរង់ចាំ"
 - He **agreed to wait**. គាត់បានយល់ព្រមរង់ចាំ។
 - 'No, I won't sell it,' he said. គាត់បាននិយាយ "ទេ, ខ្ញុំនឹងមិនលក់វាទេ"។
 - He **refused to sell** it. គាត់បដិសេធមិនលក់វា។
 - 'I'll help if you like,' he said. គាត់បាននិយាយ "ខ្ញុំនឹងជួយបើសិនអ្នកចូលចិត្ត"។
 - He **offered to help**. គាត់មានបំណងជួយខ្លួន។
 - 'I'll write, really I will,' I said. ខ្ញុំនិយាយថា "ខ្ញុំនឹងសរសេរទៅអ្នក"។
 - I **promised to write**. ខ្ញុំបានសន្យាសរសេរទៅនាង។
- B accuse of/ admit / apologize for / deny/ insist on + gerund:
 - 'You lied!' he said. គាត់និយាយថា "អ្នកនិយាយភរ"
 - He **accused me of lying**. គាត់ចោទខ្ញុំថានិយាយភរ។
 - 'I'm sorry I'm late,' I said. ខ្ញុំបាននិយាយថា "ខ្ញុំសូមទោសខ្ញុំយឺតយ៉ាវ"
 - I **apologized for being** late. ខ្ញុំសូមអភ័យទោសចំពោះការយឺតយ៉ាវ។
 - 'I didn't steal it!' I said. ខ្ញុំនិយាយថា "ខ្ញុំពុំបានលួចវាទេ"។
 - I **denied stealing** it. ខ្ញុំបានបដិសេធពុំបានលួចវា។

Exercise

- ▶ សូមរាយការណ៍សន្តាននេះរវាងលោក Jones និង Ann នៅក្នុងការិយាល័យ។ ចូរប្រើកិរិយាសម្បែងក្នុងរង្វង់ក្រចក។
- Mr Jones: Can you finish this letter before you go home?
- Ann: Yes, I'll finish it. (agreed) *She agreed to finish it.*
- 1 Mr Jones: I'm sorry for keeping you so late, Ann. apologized)
- 2 Mr Jones: I promise not to do it again this month. (promised)
- 3 Mr Jones: Can I give you a lift home? (offered)

Session 165: say, tell និងកិរិយាសម្តែងទៀត

- A say ប្រើជាមួយប្រយោគផ្ទាល់និងប្រយោគរាយការណ៍។
 - say (that) អាចប្រើនាំមុខប្រយោគរាយការណ៍។
Tom **said that** he was ready to start work.
Tom បាននិយាយថាគាត់បានត្រៀមជាស្រេចដើម្បីចាប់ផ្តើម។
 - say ក៏អាចប្រើនាំមុខ ឬស្ថិតពីក្រោយប្រយោគផ្ទាល់។
Tom **said**, 'I've read the instructions' Tom. បាននិយាយថា "ខ្ញុំបានអានសេចក្តីណែនាំ"។
OR 'I've read the instructions,' Tom **said**.
 - កាលណា say ស្ថិតនៅចុងប្រយោគ យើងអាចប្តូរដាក់បញ្ច្រាសគ្នារវាង say និងប្រយោគនោះ។
'I've read the instructions,' **said** Tom. ខ្ញុំបានអានសេចក្តីណែនាំ, Tom បាននិយាយ។
 - say + to + មនុស្ស ដែលនិយាយសំដៅអាចស្ថិតពីក្រោយប្រយោគដែលជាប្រយោគផ្ទាល់។
'I'm ready to start work,' **he said to me**.
"ខ្ញុំបានត្រៀមជាស្រេចដើម្បីចាប់ផ្តើម" គាត់បាននិយាយមកខ្ញុំ។

- B tell + object (+ that) អាចប្រើនាំមុខប្រយោគប្រយោល។
He **told me (that)** it would be easy. គាត់បាននិយាយប្រាប់ខ្ញុំថាវាអាចជាការងាយស្រួល។
- tell + object អាចស្ថិតពីក្រោយប្រយោគផ្ទាល់។
'It'll be easy,' he **told me**. "វានឹងងាយស្រួល" គាត់បាននិយាយមកខ្ញុំ។
- tell ត្រូវការកម្មបទជាមនុស្សលើកលែងតែ tell + lies / stories / the truth, នៅពេលដែលកម្មបទជាមនុស្សអាចជ្រើសរើសបាន។
- សូមសំគាល់ tell + object + about / how:
He **told us about** the plane crash. គាត់បានប្រាប់យើងអំពីការងួនយន្តហោះ។
They **told us how** they had escaped. គាត់បានប្រាប់យើងពីរបៀបដែលគាត់បានរត់គេ។

- C កិរិយាសម្តែងមួយចំនួនទៀត:
add និយាយបន្ថែម object ចំណាត់ថ្នាក់ remind + object រំលឹក
answer ឆ្លើយ point out ចង្អុលបង្ហាញ reply ឆ្លើយតប
complain រអ៊ូរទាំ protest ប្រឆាំង warn (+ object) ព្រមាន
explain ពន្យល់ remark កត់សំគាល់

Exercise

- ▶ ចូររាយការណ៍ប្រយោគទាំងនេះដោយប្រើកិរិយាសម្តែងរវាងក្រុមកៈ:
 - 'The service is very slow,' he said. (complain)
He complained that the service was very slow.
 - 1 'Your bicycle has no brakes,' he said to me. (warn)
 - 2 'I can manage without brakes,' I said. (answer)
 - 3 'You've already had two accidents,' he said. (remind)
 - 4 'The first accident wasn't my fault,' I said. (point out)

Session 166: Questions សំណួរ

- A tenses, សព្វនាម, គុណនាម និង កិរិយាសំន្រួលសេសស្រួលផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងប្រយោគ។
- B លំដាប់លំដោយនៃពាក្យក្នុងប្រយោគសំន្រួលត្រូវតាមលំដាប់នៃពាក្យក្នុងប្រយោគកិរិយា។
'Who **is she**?' he said. តើនាងជានរណា? គាត់បាននិយាយ។
He asked who **she was**. គាត់បានសួរតើនាងជានរណា។
- C បើសិនកិរិយាសំន្រួលជាមួយកិរិយាសព្វ say យើងត្រូវជំនួសវាដោយ ask + (object) ឬដោយ inquire សាកសួរ wonder អ្វី ឬ want to know ចង់ដឹង ។ល។
យើងអាចប្រើប៊ុនស៊ីវៈដែលយើងនិយាយសំដៅរក ពិក្រោយពាក្យ ask ។
'What do you want?' he **asked me**. តើអ្នកត្រូវការអ្វី? គាត់បានសួរខ្ញុំ។
He asked (me) what I wanted. គាត់បានសួរខ្ញុំតើខ្ញុំត្រូវការអ្វី?
- ប៉ុន្តែយើងពុំអាចធ្វើដូច្នោះជាមួយពាក្យ inquire, wonder ឬ want to know។
- D បើសិនប្រយោគផ្តល់ចាប់ផ្តើមដោយពាក្យសំន្រួល (how ឬ with) យើងអាចប្រាប់ពាក្យទាំងនេះនៅសំន្រួលប្រយោល។ បើសិនពុំមានសំន្រួលទេជាមួយយើងប្រើ if ឬ whether ។
'Do you know Tom?' he said. តើអ្នកស្គាល់ Tom ទេ? គាត់បាននិយាយ។
He asked **if** I knew Tom. គាត់បានសួរខ្ញុំបើសិនខ្ញុំស្គាល់ Tom ។
- whether អាចបញ្ជាក់ការសំដេចចិត្តដែលបានធ្វើឡើង។
'Do you want to go by air or by sea?' he asked.
តើអ្នកចង់ធ្វើដំណើរតាមយន្តហោះឬក៏ដោយ? គាត់បានសួរ។
He asked **whether** I wanted to go by air or by sea.
គាត់បានសួរខ្ញុំតើខ្ញុំចង់ធ្វើដំណើរតាមយន្តហោះ ឬនាវា?

Exercise

- ▶ អ្នកស្រី Jones កំពុងសំរាកលំហែ។ នាងបានសួរ Bob អ្នកនាំផ្លូវសំន្រួលមួយចំនួន។
ចូររាយការណ៍សំន្រួលទាំងនេះដោយប្រើកិរិយាសំន្រួលក្នុងរង្វង់ក្រចក។
- 'Will breakfast be early?' (asked)
She asked if breakfast would be early.
- 1 'What time does the coach leave?' (wanted to know)
- 2 'Can we stop to take photographs?' (asked)
- 3 'Where are we having lunch?' (wanted to know)
- 4 'Will there be time to do some shopping?' (wondered)
- 5 'Is this your first season as a courier?' (asked)

Session 167: Questions with shall I / we? សំណួរប្រើ shall I / will

- សំណួរដែលមាន shall I / we? អាចប្រើដើម្បីសួររក

A សំណួរមកពីភារកិច្ច ឬការចាត់ស្ថាន:

'When shall I hear the result of the test?' I asked.
 តើពេលណាខ្ញុំអាចទទួលបានលទ្ធផលនៃការធ្វើតេស្ត? គាត់បានសួរ។
 'Where shall we be in the year 2000?' he said / wondered.
 យើងប្រហែលនៅទីណាឆ្នាំ ២០០០? គាត់បានសួរ / អួល។

- យើងរាយការណ៍ប្រយោគទាំងនេះដោយ:

I asked when I **would** hear the result of the test.
 ខ្ញុំបានសួរតើពេលណាខ្ញុំអាចទទួលបានលទ្ធផលនៃការធ្វើតេស្ត។
 He wondered where they **would** be in the year 2000.
 គាត់បានអួលថា តើគាត់ប្រហែលនៅទីណាឆ្នាំ ២០០០ ។

B សំណួរមកពីជំនួស ឬ សេចក្តីណែនាំ

'What shall I wear, Mother?' she said. តើខ្ញុំគួរឃ្លៀកពាក់អ្វី, ម៉ាក់? គាត់បាននិយាយ។
 'Where shall I send your letters?' he asked.
 តើខ្ញុំគួរបញ្ជូនសំបុត្រទៅណា? គាត់បានសួរ។

- យើងរាយការណ៍សំណួរមកពីជំនួស ឬ រកជំនួសដោយប្រើ ask + should:

She **asked** her mother what she **should** wear.
 នាងបានសួរម្តាយនាងតើនាងគួរបញ្ជូនសំបុត្រទៅណា។

- និងសំណើរកការណែនាំដោយប្រើ should ឬ be + infinitive:

He asked (me) where he **should send** my letters.
 គាត់បានសួរខ្ញុំតើគាត់គួរបញ្ជូនសំបុត្រទៅណា។
 OR He asked me where he **was to send** my letters.

C Offers: បំណង

'Shall I wait for you?' តើខ្ញុំអាចចាំអ្នកបានទេ?
 He **offered** to wait for me. គាត់បានអង្វរខ្ញុំ។
 សូមសំគាល់ថា ប្រាកដ 'Would you like me to wait?' និង 'I'll wait if you like'
 ក៏អាចរាយការណ៍ដោយប្រើកិរិយាសំណើ offer ដូចខាងលើដែរ។

D Suggestions: សំណើ

- ជាធម្មតាយើងប្រើ Shall we? 'Shall we meet tonight?' តើយើងអាចជួបគ្នានៅយប់នេះ?
 He **suggested meeting** ... គាត់បានសំណើជួប។

Exercise

- ▶ ចូររាយការណ៍ប្រយោគទាំងនេះដោយប្រើ “បំណង” និង “សំណើ”

- 'Shall I bring a bottle of wine?' he said. (offer)
 He offered to bring a bottle of wine.
- 1 Tom (on phone): I've got tomorrow off.
 Shall we go for a drive? (suggest)
- 2 Ann: That would be lovely. Shall I bring a picnic lunch? (offer)
- 3 Tom: That's a good idea. And shall we start early, before
 the rush? (suggest)
- 4 Ann: Yes, let's. (agree)
- 5 Tom: Shall I call for you at 7? (offer)

Session 168: Requests for permission with can / could I? may / might I?

- A** can / could I? may / might I? + have + noun
 - យើងអាចរាយការណ៍ប្រយោគទាំងនេះដោយប្រើ ask (+object) + for:

'Can I have a sweet?' said the little boy. តើខ្ញុំអាចញ៉ាំស្ករក្រាប៊ីបានទេ? ក្មេងតូចបាននិយាយ។
The little boy **asked (me) for** a sweet. ក្មេងតូចបានសុំស្ករក្រាប៊ីខ្ញុំ។

'Could I have the weekend off?' asked Ann. "តើខ្ញុំអាចសវាភាគទុំសប្តាហ៍ទេ?" Ann បានសួរខ្ញុំ។
Ann **asked (him) for** the weekend off.
Ann បានសុំកាត់សវាភាគទុំសប្តាហ៍។
- B** can/ could I? may/ might I? + see ឬ + speak to
 - យើងអាចរាយការណ៍ប្រយោគទាំងនេះដោយប្រើ ask for ឬ ask to see / to speak to:

Could I speak to the manager, please?' I said.
តើខ្ញុំអាចនិយាយជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រងបានទេ? ខ្ញុំបានសួរ។
I **asked for** the manager ខ្ញុំបានសួរអ្នកគ្រប់គ្រង។
OR I **asked to see** the manager. ខ្ញុំសុំនិយាយជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រង។
OR I **asked to speak** to the manager. ខ្ញុំបានសុំជួបអ្នកគ្រប់គ្រង។
 - សូមកុំប្រើនាម, សព្វនាម ពីក្រោយពាក្យ ask ដោយសារវាអាចផ្លាស់ប្តូរអត្ថន័យ។
- C** can/ could I? may/ might I? ជាមួយកិរិយាសំនួរ
 - ជាធម្មតាយើងរាយការណ៍ប្រយោគទាំងនេះដោយប្រើ ask (+object) + if/ whether +could:

'May I use your phone?' តើខ្ញុំអាចប្រើទូរស័ព្ទរបស់អ្នកបានទេ?
He **asked if** he could use my phone.
គាត់បានសួរតើគាត់អាចប្រើទូរស័ព្ទរបស់ខ្ញុំបានទេ។
'May I / Could I keep the book for another week?' he said.
តើខ្ញុំអាចរក្សាទុកសៀវភៅមួយសប្តាហ៍ទៀតបានទេ? គាត់បាននិយាយ។
He **asked** (the librarian) **whether** he could keep the book...
គាត់បានសួរ (បណ្ឌិត្យាស្រាស) តើគាត់អាចរក្សាសៀវភៅ.....។
 - នៅទីនេះគេក៏អាចប្រើ might ដែរ ប៉ុន្តែ វាមានលក្ខណៈផ្លូវការជាង។

Offers and invitations បំណងនិងការអញ្ជើញ

- A** will you have? would you like? + noun
 - យើងរាយការណ៍ប្រយោគទាំងនេះដោយប្រើ: offer + noun:

'Will you have/ would you like some tea?' she said.
"តើអ្នកត្រូវការទឹកតែទេ?" នាងបាននិយាយ។
She **offered** me some tea. នាងបានជូនទឹកតែខ្ញុំ។
- B** would you like? could you? + infinitive
 - យើងរាយការណ៍ប្រយោគទាំងនេះដោយប្រើ ask / invite + object + infinitive:

'Would you like to come too?' she said. "តើអ្នកចង់មកដែរឬ?" គាត់បានសួរ។
She **asked / invited** me to come too. នាងបានអញ្ជើញខ្ញុំអោយមកដែរ។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់ប្រយោគដែលគេត្រូវសម្រេចចិត្តពីក្រោមជាប្រយោគរាយការណ៍។
 - Bob: Can I park here? Bob asked if he could park there.
 - 1 Attendant: Could I see your permit, please?
Bob: I've only just joined the staff I haven't got a permit.
Attendant: You'll have to ask Mr Jones for one, sir.
 - 2 Bob (on the phone): May I speak to Mr Jones, please?
Secretary: I'm afraid he's away today. Would you like to leave a message?
 - 3 Bob: Yes. Would you please say that Bob Smith rang about a parking permit?
 - 4 Secretary: Oh, we have one for you. Could you come to the office and pick it up?
 - 5 Secretary: Would you like a ticket for our concert?
Bob: Thanks very much.

Session 169: Commands, requests and advice បញ្ជា, សំណើ និង ដំបូន្មាន

A1 ជាធម្មតាយើងអាចរាយការណ៍ប្រយោគទាំងនេះដោយប្រើ tell/ ask/ advise + object + infinitive:

'Shut the door, Tom,' he said. "បិទទ្វារ"។ Tom គាត់បាននិយាយ។

He **told Tom to shut** the door. គាត់បានប្រាប់ Tom ឱ្យបិទទ្វារ។

'Could you pass the sugar, please.' she said.

តើអ្នកអាចហូចស្ករឱ្យខ្ញុំបានទេ, នាងបាននិយាយ។

She **asked me to pass** the sugar. នាងបានសុំឱ្យខ្ញុំហូចស្ករ។

'If I were you I'd wait,' he said. "បើសិនខ្ញុំជារូបអ្នកខ្ញុំនឹងរង់ចាំ" គាត់បាននិយាយ។

He **advised me to wait**. គាត់បានទូន្មានខ្ញុំឱ្យរង់ចាំ។

2 យើងប្រើពាក្យ not ពីមុខកិរិយាសំព្វដើមសំរាប់ប្រយោគបញ្ជា...។ល។ បដិសេធ។

'Don't tell anyone.' he said. "កុំប្រាប់គេ" គាត់បាននិយាយ។

He told me **not to tell** anyone. គាត់បានប្រាប់ខ្ញុំកុំឱ្យប្រាប់គេ។

3 នៅទីនេះយើងអាចប្រើកិរិយាសំព្វផ្សេងទៀតគឺ:

beg សុំ	forbid ហាមឃាត់	order បញ្ជា
request ម្នើសំណើ	command បញ្ជា	implore សុំ
recommend ផ្តល់យោបល់	urge ជំរុញ	encourage លើកទឹកចិត្ត
invite អញ្ជើញ	remind រំលឹក	warn ព្រមាន ។

• កិរិយាសំព្វទាំងនេះដូចជា tell និង advise ត្រូវតែភ្ជាប់ពីក្រោយដោយប្រិសៈដែលយើងនិយាយសំដៅដោយជុំប្រើអយ័តិធិតាត to។ បើសិនប្រិសៈទាំងនេះត្រូវបានគេនិយាយក្នុងប្រយោគប្រយោលទេយើងត្រូវតែបន្ថែមនាមបុគ្គលឱ្យបានសមរម្យ។

'Don't forget to lock the door,' she said. "កុំភ្លេចទាក់ស្រោងទ្វារ" នាងបាននិយាយ។

She **reminded me to lock** the door. នាងបានរំលឹកខ្ញុំឱ្យទាក់ស្រោង។

'Don't drive too fast,' she said. "កុំបើកលឿនពេក" នាងបាននិយាយ។

She **warned him not to drive** too fast.

នាងបានព្រមានគាត់កុំអោយបើកលឿនពេក។

• ask ត្រូវតែរាយការណ៍ក្នុងទម្រង់សំណើ។

B យើងក៏អាចរាយការណ៍ប្រយោគបញ្ជាទាំងនេះដោយប្រើ say (that) + subject + be + infinitive។

• នេះជាទម្រង់ធម្មតា កាលណាកិរិយាសំព្វនាំមុខស្ថិតក្នុង present tense.

He says, 'Wait till six.' គាត់និយាយ "រង់ចាំរហូតដល់ម៉ោង ៦។"

He says that **we are to wait** till six OR

គាត់បាននិយាយថាយើងនឹងរង់ចាំរហូតដល់ម៉ោង ៦។

He says **to wait** till six. គាត់និយាយថារង់ចាំដល់ម៉ោង ៦។

He says, 'Don't wait after that.' គាត់និយាយ "កុំរង់ចាំរហូតរហូតដល់នោះ"។

He says that **we aren't to wait** after that.

គាត់និយាយថាយើងមិនកំពុងរង់ចាំរហូតដល់រហូតដល់នោះទេ។

OR He says **not to wait** after that. គាត់និយាយកុំអោយរង់ចាំរហូតដល់នោះ។

• វាក៏អាចមានប្រយោគធំ កាលណាយើងរាយការណ៍ដោយប្រើ clause + ប្រយោគបញ្ជា:

He said, 'If you see Ann, tell her to ring me.'

គាត់បាននិយាយ "បើអ្នកជួប Ann ប្រាប់នាងឱ្យទូរស័ព្ទមកខ្ញុំ។"

He said that if I saw Ann **I was to tell** her to ring him.

គាត់និយាយថាបើជួប Ann ខ្ញុំត្រូវប្រាប់នាងឱ្យទូរស័ព្ទមកខ្ញុំ។

Exercise

▶ ចូររាយការណ៍ប្រយោគទាំងនេះដោយប្រើពាក្យក្នុងរង្វង់ក្រចក។

- Solicitor: Could you please sign the document, Mr Smith? (asked)
The solicitor asked Mr Smith to sign the document.
- 1 Mrs Smith: Don't sign till you've read it again. (told)
- 2 Solicitor: Read the small print very carefully. (warned)
- 3 Mr Smith: I haven't got my reading glasses with me.
Would you mind reading it aloud? (asked)
- 4 Solicitor: if I were you I'd take the document home and study it carefully. (advised)

- ▶ កូនអ្នកត្រូវតែចាប់ប្រាក់។ អ្នកចាប់ប្រាក់ទូរស័ព្ទប្រាប់:
 - Kidnapper: Have \$5,000 ready in used notes.
He says that we are to have \$5, 000 ready.
 - 5 Kidnapper: if you haven't enough cash, go to the bank tomorrow morning. He says _____.
 - 6 Kidnapper: Wait by the telephone for instructions. He says_____.
 - 7 Kidnapper: Don't tell anyone. He says _____.

Suggestions សំណើ

- ជាធម្មតាសំណើត្រូវបានគេរាយការណ៍ដោយប្រើ *reported* + នាមកិរិយា/ នាម/ សព្ទនាម ឬ *that*-clause:
 - 'What about walking?' *តុះចំណែកដើរ?* / 'Let's walk,' said Tom.
តសំយើងដើរ Tom បាននិយាយ។
Tom **suggested walking**. Tom បានសុំដើរ។
 - 'What about a taxi?' I said. "តសំយើងនិះតាក់ស៊ី?" ខ្ញុំបាននិយាយ
I suggested a taxi. ខ្ញុំបានសុំនិះតាក់ស៊ី។
 - 'Why don't you go, Bob?' I said. "ហេតុអ្វីអ្នកកុំទៅ Bob" ខ្ញុំបាននិយាយ។
I suggested that Bob went/should go. ខ្ញុំមានសំណើថា Bob តប្បីទៅ។

Exercise

- ▶ សូមរាយការណ៍សំណើទាំងនេះចូរប្រើ *suggested* តាមវិធីដូចដែលបានបង្ហាញ:
 - 'Shall we have a 'bring and buy' sale?' said Mary.
She suggested having a 'bring and buy' sale.
 - 1 'What about a sponsored walk?' said George.
 - 2 'Let's do a house-to-house collection,' said Tom.
 - 3 'You need a permit for that,' Ann pointed out. 'Why don't you apply for one, Tom?' (*suggested that Tom ...*)

Session 170: let's in reported speech let's ប្រើក្នុងប្រយោគប្រយោល

- A ជាធម្មតា *let's + bare infinitive* បង្ហាញពីសំណើឃើញត្រូវរាយការណ៍ដោយប្រើ *suggestion + តាមកិរិយា*. 'Yes, let's' ប្រើជាចម្លើយចំពោះសំណើដែលត្រូវរាយការណ៍ដោយប្រើ *agree*:
'Let's invite Bill,' said Tom. Tom បាននិយាយ "តស់យើងអញ្ជើញ Bill"
'Yes, let's,' said Ann. ពេទ, តស់។ Ann បាននិយាយ។
Tom **suggested inviting** Bill and Ann **agreed**.
Tom មានសំណើអញ្ជើញ Bill ហើយ Ann បានយល់ព្រម។
- B 'Let us/ Let's...' ជាទម្រង់អំពាវនាវអោយធ្វើសកម្មភាព។
ជាធម្មតាយើងរាយការណ៍ទម្រង់នេះដោយប្រើ *urge + object + infinitive*:
'Let's do everything we can to help!' he said/urged.
"តស់យើងធ្វើអ្វីគ្រប់យ៉ាងដែលយើងអាចដើម្បីជួយ" គាត់បាននិយាយជំរុញ។
He **urged us to do** everything we could to help.
គាត់បានជំរុញអោយយើងធ្វើអ្វីសម្រាប់យ៉ាងដែលយើងអាចដើម្បីជួយ។

Exclamations and yes and no ប្រយោគឧទានសព្ទប្រើជាមួយ yes និង no

- A ប្រយោគឧទានសព្ទត្រូវបានប្រើក្នុងប្រយោគប្រយោល (*reported speech*), ដូច្នេះយើងអាចលុបសញ្ញា (!)។ ប្រយោគឧទានសព្ទផ្ដើមដោយ *What a ...* ឬ *How ...* ជាធម្មតាត្រូវរាយការណ៍ដោយ *say*, ឬបើជូនកាលគេអាចប្រើកិរិយាសំព្ទ *exclaim* ក៏ដោយ:
'What a silly idea!' he exclaimed. "គំនិតអីក៏ភ្លឺម៉ែ!" គាត់ឧទាន។
He **said** that it was a silly idea. គាត់បាននិយាយថាវាជាគំនិតភ្លឺម៉ែ។
'How unjust!' exclaimed Mary. "អីក៏អយុត្តិធម៌ម៉ែ!" Mary បានឧទាន។
Mary **exclaimed** that it was unjust. Mary ឧទានថាវាអយុត្តិធម៌។
យើងក៏អាចសំគាល់ថា:
He said, 'Thank you.' គាត់និយាយ "អរគុណអ្នក"។
He **thanked** me. គាត់បានអរគុណខ្ញុំ។
He said, 'Good luck!' គាត់បាននិយាយ "សូមសំណាងល្អ"
He **wished** me luck. គាត់បានជូនជំនុំខ្ញុំមានសំណាងល្អ។
He said, 'Congratulations!' គាត់បាននិយាយ "សូមអបអរសាទរ"
He **congratulated** me. គាត់បានអបអរសាទរខ្ញុំ។
He said, 'Idiot!' គាត់បាននិយាយ "ភ្លឺម៉ែមែន"
He **called** me an idiot. គាត់បានជំរុំខ្ញុំភ្លឺម៉ែ។
- B *yes* និង *no* ត្រូវបានរាយការណ៍ដោយប្រើ *subject+auxiliary verb*:
'Can you swim?' តើអ្នកចេះហែលទឹកទេ? ~ 'No.' ទេ។
He asked (me) if I could swim and I said (that) **I couldn't**.
គាត់បានសួរខ្ញុំថាតើខ្ញុំចេះហែលទឹកទេ ហើយខ្ញុំបាននិយាយថាខ្ញុំពុំចេះទេ។
'Do you play, Ann?' តើអ្នកលេងទេ? ~ 'Yes, I do.' បាទលេង។
He asked (Ann) if she played and she said (that) **she did**.
គាត់បានសួរ Ann តើនាងចេះលេងទេហើយនាងនិយាយថានាងចេះ។

Exercise

- ▶ ចូររាយការណ៍នូវអ្វីដែល Ann និង Tom បាននិយាយ:
 - 'Something's burning!' exclaimed Tom. 'Can you smell it, Ann?'
Tom said something was burning and asked Ann if she could smell it.
 - 1 'No,' said Ann. 'You're just imagining it.'
 - 2 'Are you cooking anything, Ann?' ~ 'No,' said Ann.
 - 3 'Have you been burning rubbish in the garden, Tom?' ~ 'Yes, I have.'
 - 4 'Did you leave the fire burning, Tom?' ~ 'No, I didn't.'

Session 171: Reported speech: mixed types ទម្រង់លាយទុំគ្នា

ប្រយោគផ្តល់អាចផ្សំដោយប្រើ ប្រយោគធម្មតា + សំនួរ, ប្រយោគធម្មតា + ប្រយោគបញ្ជា, សំណើ + ប្រយោគធម្មតា ...។ល។

A ជាធម្មតា ទម្រង់និមួយៗត្រូវការកិរិយាសំនួរមុនរបស់វាផ្ទាល់:
'I don't know the way. Do you?' he said. "ខ្ញុំស្គាល់ផ្លូវទេ? ចុះអ្នក?" គាត់និយាយ។
He **said** he didn't know the way and **asked** if I knew it.
គាត់បាននិយាយថាគាត់មិនស្គាល់ផ្លូវហើយបានសួរថា "ខ្ញុំស្គាល់ទេ?"
'This place is dangerous. Go away!' he said.
នេះជាកន្លែងគ្រោះថ្នាក់ ចេញទៅ! គាត់បាននិយាយ។
He **said** that the place was dangerous and **told** me to go away.

B ប្តីផ្តន្ទូកាលយើងអាចប្រើ as ជំនួសឱ្យកិរិយាសំនួរមុនទី២ ។
'Could you open the window? It's very warm,' I said.
តើអ្នកអាចបើកបង្អួចបានទេ? វាកំក្តៅណាស់, ខ្ញុំបាននិយាយ។
I **asked** him to open the window as it was very warm.

C ផ្តន្ទូកាលកិរិយាសំនួរមុនទី២ អាចជា participle:
'Don't drink too much. Remember that you'll have to drive home.'
សូមកុំផឹកច្រើនពេក។ សូមចងចាំថាអ្នកត្រូវតែបើកឡានទៅផ្ទះ។
She **warned** him not to drink too much, **reminding** him that he would have to drive home.
នាងបានប្រមាទគាត់កុំផឹកច្រើនពេកដោយរំលឹកគាត់ថាគាត់ត្រូវបើកឡានទៅផ្ទះ។

Exercise

- ▶ ចូររាយការណ៍ប្រយោគទាំងនេះដោយប្រើ said, advised, asked, suggested:
1 Ann: I can't find my keys. Have you seen them, Peter?
2 Peter: No. Can you remember when you last had them?
3 Ann: No. Would you mind looking in your car?
4 Peter (returning): They're not in the car. Can you get into the house without them?
5 Ann: Yes; my sister's at home. But what shall I do about the keys?

Session 172: and, but, or, neither ... nor, either ... or, both ... and

A and, but, or ភ្ជាប់គ្នា តាម/គុណតាម/កិរិយាសំបូរិយស/កិរិយាសំបូរិយ/ប្រយោគ/clauses:

- They eat fish **and** eggs. ពួកគេញ៉ាំត្រីនិងស៊ុត។
- He is tall **and** strong. គាត់ខ្ពស់ហើយខ្លាំង។
- It was sunny **but** cold. វាមានពន្លឺព្រះអាទិត្យប៉ុន្តែត្រជាក់។
- Shall we camp here **or** over there? តើយើងគួរដំឡើងទីនេះឬទីនោះ?
- Can he sing **or** dance? ~ តើគាត់ចេះច្រៀង ឬចាំ?
- He sings **but** he doesn't dance. គាត់ចេះច្រៀង, ប៉ុន្តែគាត់មិនចាំទេ។

B neither ... nor, either ... or, both ... and បន្ថែមការបញ្ជាក់

1 Affirmative verb + neither ... nor មានលក្ខណៈ: បញ្ជាក់ជាង verb + or:

- The forecast was 'cold **and** foggy', but it was **neither** cold **nor** foggy.
- ការព្យាករណ៍បាននិយាយថា “ត្រជាក់ខ្លាំងនិងផ្ទុះអណ្តូ” ប៉ុន្តែវាពិតជាមិនត្រជាក់ហើយក៏គ្មានភ្នែកអណ្តូ។
- He **neither** wrote **nor** phoned. គាត់មិនបានសរសេរសំបុត្រហើយក៏គ្មាននិយាយទូរស័ព្ទទេ។

2 យើងក៏អាចប្រើកិរិយាសំបូរិយមាន និងបដិសេធ:

- We must (**either**) leave the room now **or** pay for another day.
- យើងត្រូវតែចេញពីបន្ទប់ឥឡូវនេះ ឬត្រូវបង់ប្រាក់មួយថ្ងៃទៀត។
- Could you ring me (**either**) today **or** tomorrow?
- តើអ្នកអាចទូរស័ព្ទមកខ្ញុំនៅថ្ងៃនេះ ឬថ្ងៃស្អែកបានទេ?

3 both ... and មានលក្ខណៈ: បញ្ជាក់ជាង and តែម្នាក់ឯង:

- Both** boys **and** girls should learn to cook. កុមារាកុមារីគួរតែរៀនធ្វើម្ហូប។

Exercise

▶ គួរបញ្ចប់ប្រយោគដោយប្រើ *neither ... nor*:

- He said there were trees and flowers round the building. But *there are neither trees nor flowers*.
- 1 He said there was a playground and a roof garden. But _____ .
- 2 He said that the rooms were large and bright. But these rooms _____.
- 3 He said that the furniture was modern and elegant. But this _____ .

▶ គួរឆ្លើយកំណត់សំគាល់ទាំងនេះដោយប្រើ *neither ... nor*:

- He says he used to:
- sing and dance. ~ Nonsense! *He neither sang nor danced.*
- 4 sing solos and train the choir. ~ Nonsense! _____.
- 5 play the piano and conduct the orchestra. ~ _____.
- 6 write and direct plays. ~ _____.

▶ គួរដាក់ *both ... and* ឬ *either ... or*:

- Maria: I'd like to be a full-time student. Can I come to *both* morning *and* afternoon classes?
- 7 Secretary: No, we don't take full-time students. You must come _____ in the morning _____ in the afternoon.
- 8 Maria: I want to study more than one language. Can I take _____ French _____ German classes?
- 9 Secretary: I'm afraid the French and German classes are at the same time. So you will have to take _____ French _____ German.
- 10 Maria: Do I have to pay now? ~ Secretary: No, you can _____ pay now _____ pay when the classes start.

Session 173: besides, however, otherwise, so, therefore, still, yet

ពាក្យទាំងនេះអាចភ្ជាប់ប្រយោគ ឬ ឃ្លា ប៉ុន្តែលើកលែងតែ *therefore* ក៏អាចត្រូវបានប្រើតាមវិធីផ្សេងទៀត។ ទីតាំងទាំងនេះនឹងប្រែប្រួលដោយយោលទៅតាមវិធីដែលត្រូវប្រើវា។

A *besides* (អយ័តតិបាត) មានន័យថា “ជាបន្ថែម, រួមទាំង”:

*He works full-time and **besides** that he helps his wife.*

គាត់ធ្វើការពេញម៉ោងហើយបន្ថែមលើនោះគាត់ជួយប្រពន្ធគាត់។

- *besides* (កិរិយាសម្តែងសេស) មានន័យថា “បន្ថែមលើនេះ, ”: *I'm not ready to go out now; **besides**, it's raining.* ឥឡូវនេះខ្ញុំមិនរួចរាល់ទេបន្ថែមលើនេះវាក៏កំពុងភ្លៀស។
- យើងក៏អាចប្រើ *anyway* ឬ *in any case* ជំនួស *besides*: ***Anyway**, it's raining.* ម្យ៉ាងទៀតវាក៏កំពុងភ្លៀស។

B *however* (កិរិយាសម្តែងសេសបញ្ជាក់កំរិត) ត្រូវស្ថិតនៅពីមុខគុណនាម, កិរិយាសម្តែងសេសរបស់វា។

*You won't earn much there, **however** hard you work.*

អ្នកមិនអាចរកប្រាក់បានច្រើនទៅទីនេះទេ ទោះជាអ្នកធ្វើការពិបាកយ៉ាងណាក៏ដោយ។

- *however* (ផ្អាក) ជាធម្មតាមានន័យថា “ប៉ុន្តែ” វាស្ថិតនៅពីមុខពាក្យ ឬ ឃ្លាទីមួយ ប៉ុន្តែក៏អាចស្ថិតនៅពីមុខប្រាកបញ្ជាក់ផងដែរ។ *He agreed to support us. Later, **however**, he changed his mind* / *He changed his mind later, **however**.* គាត់បានព្រមព្រៀងជួយ។ ក្រោយមកទោះបីគាត់បានប្តូរគំនិតរបស់គាត់។

C *otherwise* (កិរិយាសម្តែង) អាចមានន័យថា “ក្រៅពីនេះ” :

*Your spelling is poor. **Otherwise** your work is good.*

ការប្រកបរបស់អ្នកអន់។ ***Otherwise** your work is good.* ក្រៅពីនេះការងាររបស់អ្នកល្អ។

- *otherwise* (ផ្អាក) មានន័យថា “បើមិន ឬក្រៅពីនេះ” : *We must take a taxi. **Otherwise** we'll be late.* អ្នកត្រូវតែជិះតាក់ស៊ី។ បើបើនោះអ្នកនឹងយឺតយ៉ាវ។

D *so* (កិរិយាសម្តែងសេសបញ្ជាក់កំរិត) ត្រូវស្ថិតពីមុខគុណនាម / កិរិយាសម្តែងសេស:

*Her heels were **so** high that she couldn't walk fast.*

កែងស្បែកដើមរបស់នាងខ្ពស់ ដូច្នេះគាត់មិនអាចដើរលឿន។

- *so* (ផ្អាក) ស្ថិតនៅពីមុខឃ្លា: *My case was heavy **so** I took a taxi.* វាលើរបស់ខ្ញុំធ្ងន់ដូច្នេះខ្ញុំជិះតាក់ស៊ី។

E *therefore* អាចជំនួស *so* (ផ្អាក) ក្នុងភាសាអង់គ្លេសនូវការ។ វាអាចស្ថិតពីមុខឃ្លា ឬ កិរិយាសម្តែងបង្កប់របស់វា ឬ ស្ថិតពីក្រោយពាក្យឃ្លាទីមួយ។

*There was fog at Heathrow. **Therefore** the plane was diverted OR The plane **therefore** was diverted*

OR *The plane was **therefore** diverted.* ដូច្នេះយន្តហោះត្រូវបានបង្វេរទិស។

F *still* និង *yet* ជាកិរិយាសម្តែងសេសបញ្ជាក់ពេលវេលា:

*Prices are **still** high. They haven't come down **yet**.* តម្លៃនៅឡើយខ្ពស់។ វាមិនចុះនៅឡើយ។

- *still* (ផ្អាក) អាចភ្ជាប់ឃ្លា ឬ ប្រយោគ ហើយមានន័យថា “ខ្ញុំសារភាពថា, ប៉ុន្តែមួយទៅវិញ។ ” *I'm not rich. ~ **Still**, you could give something.* ខ្ញុំមិនមានទេ~ ផ្ទុយទៅវិញ អ្នកអាចឱ្យអ្វីមួយ។
- *yet* (ផ្អាក) ក៏អាចភ្ជាប់ឃ្លាផងដែរ។ វាមានន័យថា “ផ្ទុយទៅវិញ” *They're ugly and expensive; **yet** people buy them.* វាអាក្រក់ហើយថ្លៃ, ផ្ទុយទៅវិញមានមនុស្សទិញវា។

Exercise

▶ ចូរដាក់ *besides, however* ឬ *otherwise*:

- Bill: Go by air; *otherwise* you'll spend hours in a train.
- 1 John: But I have to go by train; _____ my boss won't pay.
- 2 John: If there's a train strike _____, he'll pay my air fare home.
- 3 Bill: Do you mind travelling by train? _____
John: No, I like it. _____, when I travel by train my wife can come too.
- 4 Bill: You'd better be at the station in good time, _____ you won't get seats.

▶ ចូរដាក់ *still* ឬ *yet*:

- 5 Alex: Are you _____ thinking of leaving your present job?
Jim: Yes, I am.
- 6 Alex: Have you found anything else _____ ?
- 7 Jim: No. Actually I'm _____ thinking of starting my own business, but I haven't discussed it with my wife _____.
- 8 Alex: I _____ think you should look for another job.

Session 175: while, when និង as ប្រើសំរាប់បញ្ជាក់ពេលវេលា

A while អាចមានន័យថា “ក្នុងអំឡុងពេលនោះ”។

• យើងប្រើវាក្នុង simple tense កាលណាយើងមានសកម្មភាពស្របគ្នា:

*One of us slept **while** the other drove. ម្នាក់ក្នុងចំណោមយើងបានដេក នៅពេលអ្នកដទៃបើកបរ។*

***While** she painted he cooked and cleaned. នៅពេលនាងបានលាបថ្នាំ គាត់បានធ្វើម្ហូបហើយជូតសំអាត។*

• ប៉ុន្តែ while ប្រើជាមួយ continuous tense ត្រូវបានគេនិយមប្រើជាងនៅក្នុងប្រយោគដូចជា:

***While** we were swimming someone stole our clothes.*

នៅពេលយើងកំពុងដំលែមទឹក នរណាម្នាក់បានលួចខោអាវរបស់យើង។

B when

1 when ប្រើជាមួយ simple ឬ continuous tense អាចមានន័យថា “ក្នុងរយៈពេលនេះ, កាល”:

***When** I lived/ was living in Bath I used to cycle to work.*

ខ្ញុំធ្លាប់ជិះកង់ទៅធ្វើការកាលខ្ញុំរស់នៅ Bath ។

*I met him **when** I was living in Bath. ខ្ញុំបានជួបគាត់កាលខ្ញុំកំពុងរស់នៅ Bath ។*

(នៅទីនេះ continuous tense មានលក្ខណៈធម្មតា។ while ក៏អាចប្រើប្រាស់បានដែរ)។

2 when ប្រើជាមួយ simple tenses មានន័យថា

• “នៅខណៈនេះ, ក្នុងពេលនេះ”:

***When** I arrived they were watching television. នៅខណៈខ្ញុំទៅដល់ ពួកគេបានកំពុងមើលទូរទស្សន៍។*

• ឬ “ក្រោយពេលភ្លាមៗនោះ”

***When** the lift stops the doors open. ក្រោយពេលជណ្តើរយន្តឈប់ទ្វារបានបើកចំហភ្លាមៗ។*

• ឬ “គ្រប់ពេល, ពេលណាក៏បាន”

***When** the bell rings the dogs bark. នៅពេលកណ្តឹងដំឡើងបានក្រសួង។*

C យើងប្រើ as ជាមួយ simple tense

1 នៅពេលសកម្មភាពទីពីរកើតមុន សកម្មភាពទីមួយដែលបានចប់:

***As** I stepped off the pavement I was knocked down by a cyclist.*

នៅពេលខ្ញុំដើរចុះពីថ្នល់ ខ្ញុំត្រូវបានបុកដួលដោយអ្នកជិះកង់។ (ប្រហែលជាខ្ញុំមានជើងម្ខាងទៀតនៅលើថ្នល់នៅឡើយ)។

2 យើងក៏អាចប្រើ as ឬ when ជាមួយ continuous tense នៅក្នុងប្រយោគនេះ។

ប៉ុន្តែសូមសំគាល់ថា when + past simple tense អាចមានន័យថា “ក្រោយពេលខ្ញុំដើរចុះ”។

3 សកម្មភាពទីពីរកើតស្របគ្នា:

***As** the wind rose the noise increased. នៅពេលខ្យល់កាន់តែខ្លាំង សំឡេងក៏កាន់តែល្អ។*

***As** he grew older he became more confident.*

នៅពេលគាត់កាន់តែចាស់ គាត់កាន់តែមានទំនុកចិត្ត។

• បើសិនយើងប្រើ when នៅទីនេះ យើងបានបង្ហាញពីសកម្មភាពទីពីរកើតមុន។

4 ចំពោះសកម្មភាពស្របគ្នា (នៅទីនេះក៏អាចប្រើ while បានដែរ):

*He sang **as** he worked. គាត់ប្រគំនំនៅពេលគាត់ធ្វើការ។*

• ប៉ុន្តែសូមសំគាល់ថា as = when/ while អាចប្រើបានតែជាមួយកិរិយាសំបូរមួយចំនួន.

Exercise

▶ ចូរដាក់ *when* ឬ *whenever* ឬ *while*:

(□) When he left college he rented an attic studio. It was uncomfortable and (1) _____ it rained the roof leaked. He was very poor and (2) _____ the landlady came round for the rent he used to climb on to the roof. (3) _____ she sat in the studio waiting for him to come in, he sat on the roof waiting for her to go away. But (4) _____ (= during the time that) he was there he did his best work. Later (5) _____ he had begun to sell his pictures, he got married. She was a writer and (6) _____ he painted she wrote short stories. (7) _____ she sold a story she gave a party. He didn't like some of her friends and, one day, (8) _____ he told her not to invite them she became very angry. Next day, (9) _____ he returned from his studio he found the house empty.

▶ ចូរដាក់ *as* ឬ *when*:

(10) _____ I went shopping yesterday I was wearing a pair of rather loose shoes. (11) _____ I got onto the bus, one of them fell off. I jumped out but (12) _____ I bent down to pick it up a dog seized it and ran away with it. (13) _____ I turned round I found that the bus had gone.

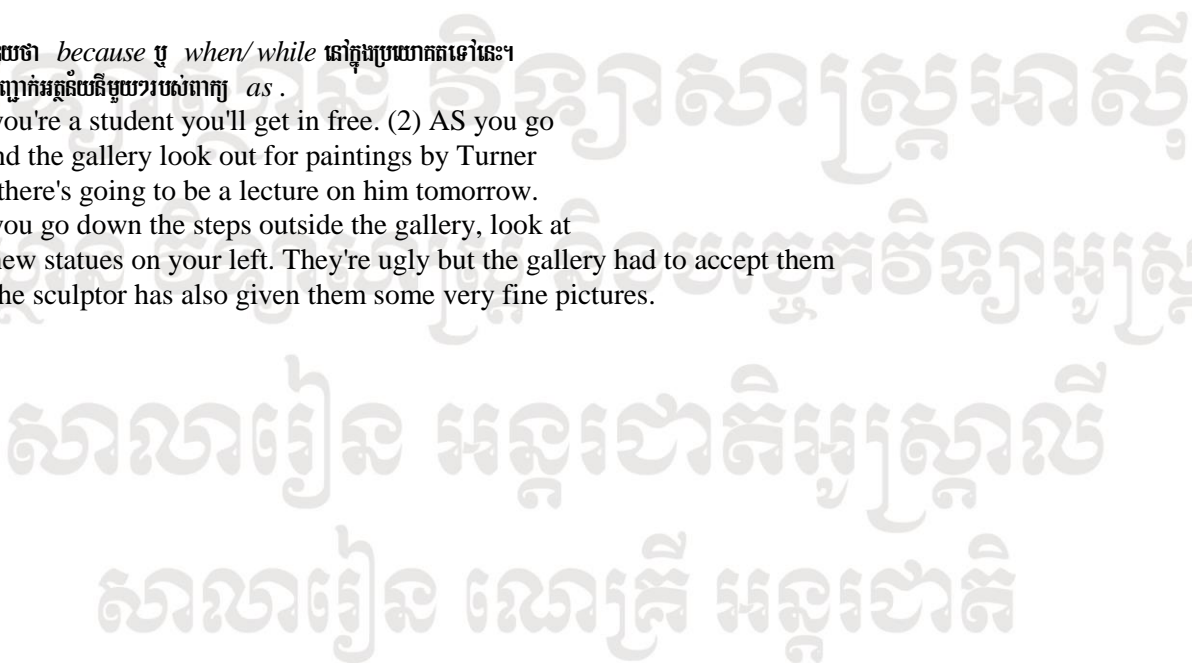
វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 176: as = when/ while និង as = because

- A យើងប្រើ as = when / while ជាមួយកិរិយាសម្លាប់បញ្ជាក់សកម្មភាព, ការរីកចម្រើន។
belong ជាកម្មសិទ្ធិ feel មានអារម្មណ៍ see ឃើញ...។ល។ ឬជាមួយ
កិរិយាសម្លាប់រស់នៅ live រស់នៅ remain នៅសល់ និង stay ចន្លោះ។
- B ជាធម្មតា as មានន័យថា “ពិប្រោះ” កាលណាវាប្រើជាមួយកិរិយាសម្លាប់ ក្នុងចំណុច A ខាងលើ:
As he has a car he can get here easily.
ដោយសារគាត់មានទ្រាន គាត់អាចទៅដល់ទីនោះយ៉ាងងាយ។
I'll go first as I know the way. ខ្ញុំនឹងទៅមុន ពិប្រោះខ្ញុំស្គាល់ផ្លូវ។
- C យើងក៏អាចប្រើ as =because ជាមួយកិរិយាសម្លាប់បញ្ជាក់សកម្មភាព។ ដូច្នេះជាមួយបញ្ហាកិរិយាសម្លាប់
ទាំងនេះ as អាចមានន័យថា because ឬ when/ while (ពិប្រោះ, នៅពេល, ខណៈ):
As I cycle a lot I keep fairly fit. ខ្ញុំរក្សារាងបានល្អល្មមពិប្រោះខ្ញុំជិះកង់។
As I cycle past the bus queues I feel sorry for them.
ខ្ញុំសូមទោសគេនៅពេលខ្ញុំជិះកង់កាត់ជួរទ្រានក្រុម។
- D as + នាម ក៏អាចមានន័យថា when/ while ឬ because:
As a student he'd been very poor. គាត់ក្រដោយកំពុងពិប្រោះគាត់ជាកូនសិស្ស។
As a student he gets cheap fares. គាត់ទទួលបានថ្លៃទាបពីរថ្នាក់ពិប្រោះគាត់ជាកូនសិស្ស។

Exercise

- ▶ as អាចមានន័យថា because ឬ when/while នៅក្នុងប្រយោគតទៅនេះ។
សូមនិយាយបញ្ជាក់អត្ថន័យនីមួយៗរបស់ពាក្យ as .
(1) AS you're a student you'll get in free. (2) AS you go
(2) round the gallery look out for paintings by Turner
(3) AS there's going to be a lecture on him tomorrow.
(4) AS you go down the steps outside the gallery, look at
(5) the new statues on your left. They're ugly but the gallery had to accept them
(6) AS the sculptor has also given them some very fine pictures.

Session 177: Infinitives of purpose កិរិយាស័ព្ទដើមបញ្ជាក់គោលបំណង

A ជារឿយៗយើងអាចបញ្ជាក់គោលបំណងដោយប្រើកិរិយាស័ព្ទដើម:

*He went to Paris **to study** art. គាត់បានទៅទីក្រុងប៉ារីសដើម្បីសិក្សាសិល្បៈ។*

- បើសិនកិរិយាស័ព្ទចម្បង (main verb) មានមនុស្សជាកម្មបទ នោះកិរិយាស័ព្ទដើមប្រហែលនិយាយសំដៅលើមនុស្សនោះ ហើយពុំមែនសំដៅលើប្រធានទេ:

*She sent Tom to the shop **to buy** some milk.*

នាងបានបញ្ជូន Tom ទៅលាងដើម្បីទិញទឹកដោះគោ។ (គឺ Tom ជាអ្នកទិញទឹកដោះគោ)

B យើងក៏អាចប្រើ *in order* ឬ *so as* + infinitive

- 1 ជាមួយកិរិយាស័ព្ទដើមដែលមានទំរង់បដិសេធ (negative) ដើម្បីបញ្ជាក់គោលបំណងបដិសេធ (negative purpose):

*We talked quietly **in order/so as not to wake** the children.*

យើងបាននិយាយយ៉ាងស្ងៀមដើម្បីកុំអោយក្មេងភ្ញាក់។

- 2 ជាមួយ *to be* និង *to have*:

*He started early **in order/so as to be** there in good time.*

គាត់ចេញដំណើរពីក្រុងយើម ដើម្បីទៅដល់ទីនោះឱ្យទានពេលវេលាល្អ។

*She gave up her job **in order/so as to have** more time at home.*

នាងបានលះបង់ការងាររបស់នាង ដើម្បីឱ្យមានពេលនៅផ្ទះច្រើន។

- ជាធម្មតាយើងក៏ដាក់ *in order/so* ពីមុខកិរិយាស័ព្ទដើមមានន័យកិរិយាស័ព្ទផ្សេងទៀតដែរ។ ប៉ុន្តែវាពុំចាំបាច់ទេ ហើយវាមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវជាងក្នុងការប្រើប្រាស់ឃ្លាទាំងនេះដូចដែលបានបង្ហាញខាងលើ។

C យើងក៏អាចប្រើ:

- 1 *noun + infinitive*: នាម + កិរិយាស័ព្ទដើម

*I have **an essay to write**. ខ្ញុំមានរឿងខ្លីត្រូវសរសេរ។*

*I have **thing to do**. ខ្ញុំមានកិច្ចការដើម្បីធ្វើ។*

- 2 *noun + infinitive + preposition*: នាម + កិរិយាស័ព្ទដើម + អយ័ត្តនិពេញ

*He needs **a table to work at** and **a chair to sit on**.*

គាត់ត្រូវការតុមួយដើម្បីធ្វើការនិងកៅសិមួយដើម្បីអង្គុយ។

- 2 *noun + infinitive + noun + preposition*:

នាម + កិរិយាស័ព្ទដើម + នាម + អយ័ត្តនិពេញ:

*Have you got **a safe to put this money in**?*

តើអ្នកមានទូរកដាក់លុយដែរឬទេ?

- ក្នុងចំនួនទី៣ យើងក៏ពង្រឹងនិយាយពីគោលបំណងដោយឡែក។ ចំពោះគោលបំណងទូទៅ យើងប្រើ *for + gerund*:

*Corkscrew is a tool **for opening** bottles (with).*

ប្រដាប់គាស់គំរំរបស់យើងជាឧបករណ៍សំរាប់បើកដប។

D ជាធម្មតា យើងពុំប្រើកិរិយាស័ព្ទដើមបញ្ជាក់គោលបំណងនៅជាប់ពីក្រោយ ទំរង់បញ្ជា ឬ ទំរង់ដើមរបស់កិរិយាស័ព្ទ *go* និង *come* ទេ។

- ជំនួសអោយ *go/come* (imperative) + កិរិយាស័ព្ទដើមដើម្បីបញ្ជាក់គោលបំណង: យើងប្រើ *go/come + and + ទំរង់បញ្ជាមួយទៀត*.

***Go and wash** your hands. ទៅលាងដៃរបស់អ្នក។*

***Come and have** lunch, boys. មកញ៉ាំពេញក្មេងៗ។*

- ហើយជំនួសឱ្យ *(to) go/come* + កិរិយាស័ព្ទដើមបញ្ជាក់គោលបំណង យើងប្រើ *(to) go/come + and + កិរិយាស័ព្ទដើមគ្មាន to*។

*I'll have **to go and help** my mother. ខ្ញុំនឹងត្រូវតែទៅជួយម្តាយខ្ញុំ។*

*You must **come and taste** our wine. អ្នកត្រូវតែមកភ្នាក់ស្រាសរស់យើង។*

- ប៉ុន្តែយើងអាចប្រើកិរិយាស័ព្ទដើមបញ្ជាក់គោលបំណងជាមួយទំរង់ផ្សេងទៀតនៃ *go* និង *come*:

*I **went to help** my mother. ខ្ញុំបានទៅជួយម្តាយខ្ញុំ។*

*I'm **coming to taste** your wine. ខ្ញុំនឹងមកភ្នាក់ស្រាសរបស់អ្នក។*

Exercise

▶ ចូរបំពេញប្រយោគទាំងនេះ

- Peter's father studied music in Paris.
And now *Peter has gone to Paris to study music.*
- 1 Mary's mother read history at Oxford. And now Mary has gone_____.
- 2 Bill's father studied art in Florence. And now Bill_____.
- 3 Tom's mother painted (pictures) in Holland. And now
Tom_____.

▶ ចូរភ្ជាប់ចំណែកទាំងពីរនៃប្រយោគដោយប្រើ *in order* ឬ *in order not + infinitive*។
(*so as* ឬ *so as not* ក៏អាចប្រើបានដែរ) *be, disturb, have* ឬ *reach*.

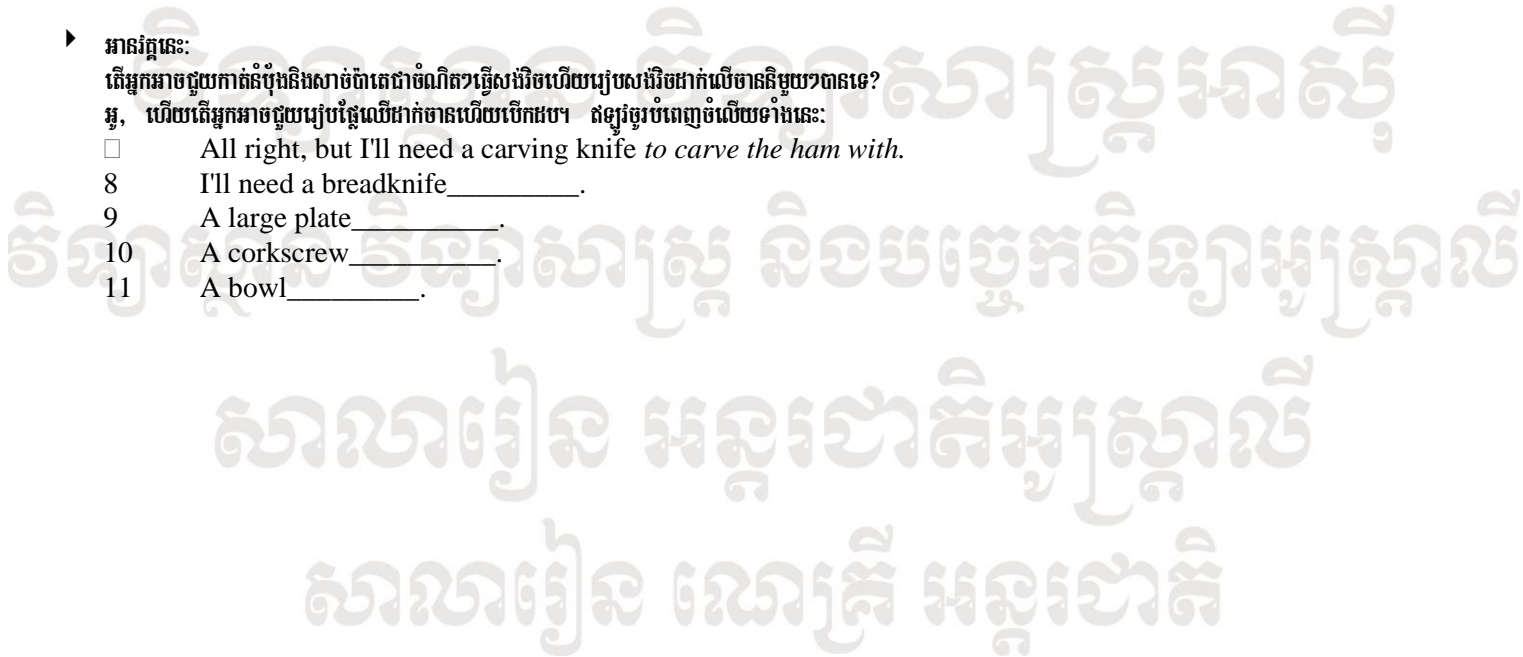
- We decided to catch the first ferry *in order to be* in Calais by ten.
- 4 We had to get to Dover by six_____late for the first ferry.
- 5 We left home very early on Monday morning _____Dover by six.
- 6 We did all our packing on Sunday night _____ more time
on Monday morning.
- 7 We left the house very quietly on Monday _____ anyone.

▶ អាត់វត្ថុនេះ:

តើអ្នកអាចជួយកាត់ដំបូងនិងសាច់ប៉ាតេដាច់ណិតៗឆ្លើសវ៉ែនហើយប្រសើរដាក់លើមាននិមួយៗបានទេ?

អូ, ហើយតើអ្នកអាចជួយប្រុងប្រយ័ត្នលើដាក់មានហើយបើកដប។ ឥឡូវចូរបំពេញចំណែកទាំងនេះ:

- All right, but I'll need a carving knife *to carve the ham with.*
- 8 I'll need a breadknife_____.
- 9 A large plate_____.
- 10 A corkscrew_____.
- 11 A bowl_____.

Session 178: Clauses of purpose and alternative forms

ប្រាបញ្ជាក់គោលបំណង និង ទម្រង់ជំនួស:

A យើងក៏អាចបញ្ជាក់គោលបំណងដោយប្រើឃ្លា យើងបង្កើតទម្រង់ប្រាបញ្ជាក់គោលបំណងដោយប្រើ:
so that + will/ would + កិរិយាសព្ទដើម ឬ so that + can/ could + កិរិយាសព្ទដើម

Future
Present + *so that + will/ can + infinitive*
Present perfect

Conditional
Past + *so that + would/ could + infinitive*
Past perfect

B យើងប្រើប្រាស់ប្រាបញ្ជាក់គោលបំណង កាលណាយើងត្រូវតែនិយាយអំពីប្រធានដែលធ្វើសកម្មភាព ដែលយើង ព្រមព្រៀងអោយកើតឡើង។

The notices are in several languages so that foreign tourists will/ can understand them.

គ្នាកសញ្ញាត្រូវបានសរសេរជាច្រើនភាសា ដូច្នេះអ្នកទេសចរណ៍ចរទេសនឹងអាចយល់វា។
He bought the field behind his house so that nobody would/ could build on it. គាត់បានទិញវាលស្រែនៅក្រោយផ្ទះគាត់ ដូច្នេះគ្មាននរណាអាចសង់លើវាបានទេ។

C ជួនកាល យើងប្រើទម្រង់ខាងក្រោមនេះជំនួសឱ្យប្រាបញ្ជាក់គោលបំណង:
to enable (ដើម្បីឱ្យ) + object + infinitive

They make coins in various sizes to enable blind people to tell the difference between them.

ពួកគេលើកត្រង់កំដៅជាច្រើនទ្វារដើម្បីអោយមនុស្សខ្លាចអាចដឹងពីភាពខុសគ្នារវាងកាក់ទាំងនេះ។

• *to avoid (ដើម្បីជៀសវាង) + gerund*
Raiders wear masks to avoid being recognized.

អ្នកវាយប្រហារបានពាក់មុខដើម្បីជៀសវាងកុំឱ្យគេចំណាំ។

• *to prevent (ដើម្បីការពារកុំឱ្យ) + object + gerund*
He wrote his diary in code to prevent his wife reading it.

គាត់បានសរសេរសៀវភៅកំណត់ហេតុរបស់គាត់ជាលេខកូដដើម្បីការពារកុំអោយប្រពន្ធគាត់អានវា។

D ជួនកាលប្រើ *in case* ក៏ប្រហាក់ប្រហែលនឹង *to prevent + gerund*:
Don't wash it in very hot water in case it shrinks.

កុំពេកវាក្នុងទឹកក្តៅពេកព្រោះវាអាចរួមវាងកុំអោយវារួញ។

I kept the medicine cupboard locked in case the children tried to open it.

ខ្ញុំទាក់សោរទ្វារកុំឱ្យក្មេងញាយាមបើកវា។

• ប៉ុន្តែប្រើ *in case* អាចមានអត្ថន័យខុសពីនេះ (លើក្នុងខ្លួន):
I keep candles in the house in case there is a power cut.

ខ្ញុំបានទុកទៀតក្នុងផ្ទះក្រែងណាភ្លើងរលត់។

នៅទីនេះប្រធានកំពុងប្រុងប្រយ័ត្ននឹងសកម្មភាពអគ្គិសនីដែលអាចកើតឡើងចុះមិនញាយាមការពារវាទេ។

E Tenses ប្រើជាមួយ *in case*

Future present tense
Present + *in case +* or
Present perfect *should + perfect infinitive*

Conditional past tense
Past + *in case +* or
Past perfect *should + perfect infinitive*

Exercise

- ▶ (a) ចូរផ្តិតប្រយោគទាំងនេះដោយប្រើ *so that*:
 - There are burglar alarms on all the windows.
He doesn't want anyone to get in secretly.
There are burglar alarms on all the windows so that no one can get in secretly.
 - 1 The outer gates are locked when it gets dark. He doesn't want anyone to drive up to the house during the night.
 - 2 He has guard dogs running round at night. He doesn't want anyone to approach the house on foot.
 - 3 He has dark glass in his car windows. He doesn't want anyone to see who is in the car.

- ▶ (b) ឥឡូវនេះចូរផ្តិតប្រយោគទាំងនេះដោយប្រើ *to prevent + gerund*:
 - There are burglar alarms on all the windows to prevent anyone getting in secretly.*

- ▶ ចូរប្រើ *in case* ឬ *so that* ដើម្បីភ្ជាប់តួប្បាតទៅនេះ:
 - Write his name in the book *in case* you forget who lent it to you.
 - 4 Write his name in the book _____ you won't forget who lent it to you.
 - 5 I cashed a cheque _____ I needed more money.
 - 7 He took a tent with him _____ he wouldn't have to depend on youth hostels.

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 179: The sequence of tenses in subordinate clauses លំដាប់លំដោយនៃកាលក្នុងប្រាសាទ

- កាលណាកិរិយាសំបូរនៃប្រយោគស្ថិតក្នុងទម្រង់អតីតកាល នោះកិរិយាសំបូរនៅក្នុងប្រាសាទត្រូវតែស្ថិតក្នុងទម្រង់អតីតកាលដែរ។ នៅក្នុងឧទាហរណ៍ទាំងនេះ កិរិយាសំបូរត្រូវបានសរសេរជាអក្សរក្រាស់ខ្មៅ (bold) ហើយប្រាសាទត្រូវបានក្រាស់បន្តតទៅក្រោមពីក្រោម។
*I'll **turn on** the heating **when I get back**. ខ្ញុំនឹងបើកម៉ាស៊ីនកំដៅពេលខ្ញុំត្រឡប់មកវិញ។*
*I **turned on** the heating **when I got back**. ខ្ញុំបានបើកម៉ាស៊ីនកំដៅពេលខ្ញុំបានត្រឡប់មកវិញ។*
*I'll **go** as far as I can. ខ្ញុំនឹងទៅឱ្យឆ្ងាយតាមដែលខ្ញុំអាចធ្វើទៅបាន។*
*I **went** as far as I could. ខ្ញុំបានទៅយ៉ាងឆ្ងាយតាមដែលខ្ញុំអាចទៅបាន។*
*She **rides** better than he does. នាងជិះយ៉ាងល្អជាងគាត់។*
*She **rode** better than he did. នាងបានជិះល្អជាងគាត់។*
*I **believe** what he says. ខ្ញុំជឿលើអ្វីដែលគាត់និយាយ។*
*I **believed** what he said. ខ្ញុំបានជឿលើអ្វីដែលគាត់បាននិយាយ។*

ប្រាសាទដែលត្រូវធ្វើដោយ because ឬ as

- A យើងប្រើ *because* ជំនួស *as* ទេ កាលណាយើងកំពុងឆ្លើយសំណួរ។
Why did you go? ហេតុអ្វីបានជាអ្នកទៅ?
*I went **because** Tom told me to go. ខ្ញុំបានទៅពីព្រោះ Tom ប្រាប់ខ្ញុំឱ្យទៅ។*
- B យើងអាចប្រើ *because* ជាមួយ *not, but* និង *only* ។ យើងជំនួសប្រើ *as* តាមវិធីនេះទេ:
*He was angry **not because** we were late **but because** we made a noise. គាត់ខឹងពុំមែនដោយសារយើងយឺតយ៉ាវទេ ប៉ុន្តែពីព្រោះយើងបង្កសំឡេងឱ្យ។*
*She **only** smokes **because** he does OR She **smokes** only because he does. នាងជក់បារីពីព្រោះតែគាត់ជក់។*
- C ប៉ុន្តែយើងអាចប្រើ *because* ឬ *as* ជាមួយប្រាសាទដែលភាគច្រើន:
*He couldn't read the letter **because/as** it was in Japanese. **As/ Because** it was in Japanese he couldn't read it. គាត់ពុំអាចអានលិខិតបានពីព្រោះវាសរសេរជាភាសាជប៉ុន។*
- *as* ត្រូវបាននិយមប្រើជាង *because* បន្តិច កាលណាមានប្រាសាទដែលស្ថិតនៅមុខទេ។
- D ជាធម្មតាយើងប្រើ *as* កាលណាប្រាសាទមានលក្ខណៈពិតប្រាកដ ឬ ត្រូវបានគេស្គាល់ជាស្រេច។
***As** you are here you can give me some help. ដោយសារអ្នកនៅទីនេះដូច្នេះ អ្នកអាចជួយខ្ញុំបានខ្លះ។*
- E យើងអាចប្រើ *since* ជំនួស *because* ឬ *as* ក្នុងបណ្តាប្រយោគ C និង D ខាងលើ:
***Since** it was in Japanese he couldn't read it. ដោយសារវាសរសេរជាជប៉ុន ដូច្នេះគាត់ពុំអាចអានវាបាន។*
- F យើងក៏អាចប្រើប្រាស់បង្កាប់បង្កាបដោយប្រើ *so*:
*You're here **so** you may as well help me. អ្នកនៅទីនេះដូច្នេះអ្នកក៏អាចជួយខ្ញុំបាន។*

Exercise

- ▶ ប្រើ *as* ឬ *because*. ជូនកាលយើងអាចប្រើទម្រង់ទាំងពីរនៅក្នុងបណ្តាប្រយោគមួយចំនួន.
 Why are you going to the lake? ~ Because Bill wants to see it.
 1 It's his last chance to see it _____ he leaves tomorrow.
 2 Why is he taking his camera? ~ _____ he wants to take photos of the birds.
 3 _____ I know the way I'll go first.
 4 We'll take a picnic lunch _____ there isn't a restaurant there.
 5 _____ we aren't going to a restaurant we can take the dogs.
 6 We arrived late not _____ of the traffic but _____ we left late.

Session 180: Clauses of result introduced by such/ so ... that

ប្រយោជន៍លទ្ធផលដែលបានផ្ដើមដោយ such / so ... that

A យើងប្រើ *such* ពីមុខ adjective + noun (លើកលែងតែក្នុងករណី C ខាងក្រោម):

*He has **such** big feet that he can't buy shoes to fit him.*

គាត់មានជើងធំ ដូច្នេះគាត់ពុំអាចទិញស្បែកជើងឱ្យត្រូវជើងគាត់។

*He's **such** a slow worker that he never finishes in time.*

គាត់ជាអ្នកធ្វើការយឺត ដូច្នេះគាត់ពុំដែលបញ្ចប់ការងារមុនពេល។

*It's **such** an easy exam that everyone passes it.*

វាជាការប្រឡងងាយស្រួល ដូច្នេះនរណាក៏ប្រឡងជាប់។

• ចូរសំគាល់ពីទីតាំងរបស់ *a/ an*.

B យើងប្រើ *so* ពីមុខនាម ឬគុណនាមដោយពុំចាំបាច់មាននាម:

*He works **so** slowly that he never finishes in time.*

*His feet are **so** big that he can't buy shoes to fit him.*

*The exam is **so** easy that everyone passes it.*

C យើងក៏ប្រើ *so* ជាមួយ *much* និង *many* សូម្បីតែនៅពេលត្រូវភ្ជាប់ពីក្រោយដោយនាម:

*I make **so** many mistakes that I always get low marks.*

ខ្ញុំធ្វើខុសជាច្រើនដូច្នេះខ្ញុំតែងតែទទួលបានពិន្ទុទាប។

*He drank **so** much milk that he got quite fat.*

គាត់បានផឹកទឹកដោះដោយច្រើនដូច្នេះគាត់ធ្លាក់ជាមន្តី។

Exercise

▶ ចូរដាក់ *so* ឬ *much* ពីមុខប្រយោជន៍ទាំងនេះ។ សូមសំគាល់ពីបំរើរបស់របស់វា។

- so many cars*
- 1 heavy traffic 4 _____ many tourists
- 2 much dust 5 _____ long delays
- 3 a crowd of people

▶ ឥឡូវនេះសូមភ្ជាប់ប្រយោគទាំងនេះដោយប្រើ *so ... that* ឬ *such ... that*:

- I had a good time in New York. I'd like to go again.
I had such a good time in New York that I'd like to go again.
- 6 I was invited out (very) often. I hardly ever had a meal alone.
- 7 I met a lot of people. I can't remember all their names.
- 8 Some of them spoke (very) fast. I couldn't understand what they said.
- 8 But everything was very expensive. I couldn't buy many presents.
- 10 It was a short holiday. I didn't see all I wanted to see.

Session 181: Time clauses ឃ្លាបញ្ជាក់ពេលវេលា

- A ឃ្លាបញ្ជាក់ពេលវេលាចាប់ផ្តើមដោយធ្លាក់បញ្ជាក់ពេលវេលាដូចជា៖
after ក្រោយពេល till/ until រហូតដល់ as នៅពេល while នៅពេល
immediately ភ្លាម when នៅពេល soon as ភ្លាមៗ since តាំងពី
whenever ពេលណាក៏ដោយ before មុន the sooner ឆាប់ជាងនេះ
*He got home **before** I did. គាត់បានទៅដល់ផ្ទះ មុនខ្ញុំទៅដល់។*
- យើងក៏អាចប្រើ *the minute, the moment*:
*I recognized him **the moment** I saw him. ខ្ញុំបានចំណាំគាត់នៅពេលខ្ញុំបានឃើញគាត់។*
- B យើងពុំប្រើទម្រង់អនាគតកាលនៅក្នុងឃ្លាបញ្ជាក់ពេលវេលាទេ មានន័យថាក្នុងឃ្លាបញ្ជាក់ពេលវេលា
 យើងពុំប្រើ *after/ when* etc. + *will* ឬ *would* ទេ។
 (ប៉ុន្តែសូមមើលកំណត់ចំណាំខាងក្រោម)។
- 1 ជាធម្មតា ទម្រង់អនាគតកាលត្រូវក្លាយជា present simple tenses នៅក្នុងឃ្លាបញ្ជាក់ពេលវេលា
 ដូចដែលបានបង្ហាញខាងក្រោម។ ឃ្លាបញ្ជាក់ពេលវេលាត្រូវបានគូសបន្លាត់ពីក្រោម។
*She **'ll be back** soon. I'll stay till she **gets back**.*
នាងនឹងត្រឡប់មកវិញឆាប់ៗ, ខ្ញុំនឹងស្នាក់នៅរហូតនាងត្រឡប់មកវិញ
*He's **going to apply** for the job. The sooner he **applies** the better.*
គាត់នឹងសុំការងារធ្វើ។ គាត់កាន់តែឆាប់សុំកាន់តែល្អ។
*He's **leaving** at two. We'll have lunch before he **leaves**.*
គាត់នឹងទៅចាកចេញនៅម៉ោងពីរ។ យើងនឹងញ៉ាំបាយភ្លែតមុនពេលគាត់ទៅចាកចេញ។
- ប៉ុន្តែយើងអាចប្រើ continuous tense ក្នុងឃ្លាបញ្ជាក់ពេលវេលា កាលណាយើងកំពុងប្រើ tense
 សំរាប់សកម្មភាពបន្ត ពុំមែនសកម្មភាពអនាគតកាលទេ៖
*He's **giving** a lecture tomorrow. While he's **giving** it we'll go for a walk.*
គាត់នឹងបង្រៀននៅថ្ងៃស្អែក។ នៅពេលកំពុងបង្រៀនយើងនឹងទៅវិលលេង។
- 2 Future perfect tenses ឬជា present perfect:
*I'll **have finished** this book by the end of the week.*
ខ្ញុំនឹងបញ្ចប់សៀវភៅនេះនៅចុងអាទិត្យនេះ។
*As soon as **I've finished** it I'll lend it to you.*
នៅពេលខ្ញុំបញ្ចប់វា ខ្ញុំនឹងអោយអ្នកខ្ចីវា។ (សូមមើលចំណុចទី១ខាងក្រោម)
- 3 *would* + infinitive ឬជា past tense:
*He said he **would come**. គាត់បាននិយាយថាគាត់នឹងមក។*
*He told us to wait here till he **came**.*
គាត់បានប្រាប់ឱ្យខ្ញុំរង់ចាំនៅទីនេះរហូតគាត់បានមកដល់។

NOTE:
 យើងអាចប្រើ *when* ជាមួយ future ឬ *would* + infinitive កាលណា *when*
 ស្ថិតពីមុខឃ្លាចំបង៖

When will you be back? តើកាលណាអ្នកត្រឡប់មកវិញ?
 ឬឃ្លានាម៖ *He asked when we would be back. គាត់បានសួរពេលណាយើងត្រឡប់មកវិញ។*

- C perfect tense ប្រើក្នុងឃ្លាបញ្ជាក់ពេលវេលា (time clause)
- 1 យើងប្រើ perfect ឬ past tense ជាមួយ *after* និងជាមួយ *hardly ... when*:
*After you **have checked** the figures, write the total here.*
ក្រោយពេលអ្នកពិនិត្យតួលេខហើយ, ចូរសរសេរចំនួនសរុបនៅទីនេះ។
*We had **hardly** left the house when it **began** to rain.*
យើងពិបាកទាក់ចេញពីផ្ទះនៅពេលមេឃចាប់ផ្តើមភ្លៀង។
- 2 យើងក៏អាចប្រើ perfect tenses បន្ទាប់ពី *when, as soon as till/ until* ផងដែរ
 ដើម្បីបញ្ជាក់ថាសកម្មភាពនៅក្នុង time clause នឹងត្រូវបានបំពេញត្រឹមត្រូវមុនសកម្មភាពផ្សេងទៀតបានចាប់ផ្តើម។
*When he **has done** his homework he usually watches TV.*
នៅពេលគាត់បានបញ្ចប់ការងារផ្ទះរបស់គាត់ គេងតែមើលទូរទស្សន៍។
- ឬបានបញ្ចប់មុនសកម្មភាពផ្សេងទៀតបានចាប់ផ្តើម៖
*When he **had done** it he was allowed to watch TV.*
នៅពេលគាត់បានធ្វើវាហើយ គាត់ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យមើលទូរទស្សន៍។
 បើសិនយើងប្រើ simple tenses នៅក្នុង time clauses ដូចជានៅក្នុងប្រយោគ *When he does his homework* etc., យើងផ្តល់ចំណាប់អារម្មណ៍ថា គាត់បានធ្វើកិច្ចការផ្ទះរបស់គាត់ និង មើលទូរទស្សន៍ក្នុងពេលជាមួយគ្នា។ បើសិនយើងនិយាយ *When he did his homework* etc. យើងផ្តល់ចំណាប់អារម្មណ៍ថាគាត់បានធ្វើកិច្ចការផ្ទះរបស់គាត់ និងបានមើលទូរទស្សន៍ក្នុងពេលជាមួយគ្នា។

- 1 *before + perfect tense* បញ្ជាក់ថាសកម្មភាពនៅក្នុងបញ្ជាក់ពេលវេលា រ៉ូម៉ាន់បានចប់សព្វគ្រប់មុនសកម្មភាពផ្សេងទៀតចាប់ផ្តើម។
- He writes reviews before he **has read** the whole book.*
 គាត់សរសេរការវាយតម្លៃមុនពេលគាត់បានអានសៀវភៅចប់។
- He wrote the review before he **had read** the whole book.*
 គាត់បានសរសេរការវាយតម្លៃមុនពេលគាត់បាន អានសៀវភៅចប់។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់កិរិយាសម្តែងក្នុងរង្វង់ក្រចកតាម tense ត្រឹមត្រូវ :
 - It will stop raining soon. As soon as it stops (stop) raining we'll go out for a walk.
 - 1 The shop will open soon. When it _____ (open) I'll buy some milk.
 - 2 Immediately the kettle _____ (boil) I'll make the tea.
 - 2 Your father will be home in half an hour. When he _____ (get) home we'll tell him our news.
 - 3 Dinner will be ready soon. The moment it _____(be) ready I'll call you.

- ▶ ឥឡូវចូរដាក់កិរិយាសម្តែងក្នុងរង្វង់ក្រចកតាម tense ត្រឹមត្រូវ:
 - When the lecture *has ended* (end) the students will ask questions.
 - 5 As soon as the lecturer _____(answer) the questions everyone will leave.
 - 6 When you _____ (read) this book, I want you to answer some questions on it.
 - 7 (at a level crossing) The train will go by in a few minutes.
 When it _____(go) by, the gates will open.

សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 182: Noun clauses នៅពីក្រោយ adjectives / participles និង នាម

Noun clauses អាចត្រូវបានបង្ហាញដោយប្រើពាក្យ *that* ។ ដូច្នេះជាញឹកញយវាត្រូវបានគេហៅថា "that - clauses" ប៉ុន្តែជាញឹកញយ យើងលុបពាក្យ *that* ចោលនៅក្នុងភាសានិយាយ។

- យើងអាចប្រើឃ្លាតាមនេះនៅពីក្រោយរចនាសម្ព័ន្ធមួយចំនួនទៀត៖

A it + be + adjective/ present participle

គុណនាមដែលគេនិយមប្រើនៅទីនេះគឺ: *certain ច្បាស់ជា, likely អាចជា, possible, ប្រហែលជា probable អាចជា, lucky សំណាងល្អ, disappointing គួរឱ្យស្តាយ, surprising គួរឱ្យភ្ញាក់ភ្លើល interesting គួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍, odd ចម្លែក, sad គួរឱ្យក្រៀម, strange ចម្លែក*

*It's **disappointing** that you can't come.*
វាគួរឱ្យស្តាយណាស់ដែលអ្នកមិនអាចមក។
*It's **strange** (that) he hasn't answered your letter.*
វាគួរឱ្យចម្លែកដែលគាត់ពុំបានឆ្លើយតបលិខិតរបស់អ្នក។

B it + be + a + នាម ឬ ឃ្លា

- នៅទីនេះយើងអាចប្រើ *a nuisance គុហ្មទ្រាន់, pity អាណិត, shame អៀនខ្មាស់, relief គួរសារ, wonder ចម្ងល់, a good thing ប្រការល្អ*

*It's **a pity** (that) he can't speak French.*
វាគួរឱ្យអាណិតដែលគាត់ពុំចេះនិយាយបារាំង។
*It's **a good thing** you had a map with you.*
វាជាប្រការល្អដែលអ្នកបានយកផែនទីភ្ជាប់ជាមួយ។

C Subject + be + adjective/ past participle

- គុណនាមដែលគេនិយមប្រើនៅទីនេះគឺ: *certain ប្រាកដ, sure ច្បាស់ណាស់, glad រីករាយ, sorry សោកស្តាយ និង afraid បារម្ភណ៍*

Participles ដែលគេនិយមប្រើគឺ: *delighted រីករាយ, disappointed ខកចិត្ត, pleased រីករាយ, relieved គួរសារ, surprised ភ្ញាក់ភ្លើល*
*I'm **glad** (that) you were able to come. ខ្ញុំរីករាយដែលអ្នកអាចមកបាន។*
*I'm **sorry** it's so wet. ខ្ញុំសូមទោសវាទឹកជ្រក។*
*I'm **surprised** he didn't pass the test. ខ្ញុំភ្ញាក់ភ្លើលដែលគាត់ធ្វើតេស្តមិនបាន។*

D នាមអរូបីមួយចំនួន

- នាមដែលគេនិយមប្រើគឺ: *belief ជំនឿ, fact ការពិត, fear ភ័យខ្លាច, hope ក្តីសង្ឃឹម, knowledge ចំណេះដឹង, news ព័ត៌មាន, report ព័ត៌មាន, rumour ពាក្យចោម, suspicion ការសង្ស័យ ។ យើងត្រូវការប្រើ *that* ជាមួយនាមទាំងនេះ។*

***The hope** that they would be freed gave the hostages courage.*
ក្តីសង្ឃឹមដែលពួកគេអាចនឹងត្រូវបានគេដោះលែងបានផ្តល់ក្តីសង្ឃឹមដល់ចំណាប់ខ្មាំង។

Session 183: Noun clauses នៅពិក្រាយកិរិយាសំនួរ

- A** យើងអាចប្រើ noun clauses នៅពិក្រាយកិរិយាសំនួរទាំងនេះរាប់បញ្ចូលទាំងកិរិយាសំនួរមួយចំនួនក៏បានដែរ។
ការព្រួយបារម្ភចំពោះសកម្មភាពផ្លូវចិត្តនិងបកតំណើញ (verb of communication, mental activity and discovery)។	ពាក្យ that ត្រូវតែរក្សាទុកជាមួយនឹងពិក្រាយកិរិយាសំនួរដែលមាន	
បងសញ្ញាផ្តុំយោបល់ ជាដើម	that ត្រូវតែលុបចោលនៅពិក្រាយកិរិយាសំនួរទៀតក្នុងភាសានិយាយ។	
add* បន្ថែម	find out រកចេញ	reply ឆ្លើយតប
admit សារភាព	forget បំភ្លេច	reveal លេចឡើង
agree យល់ព្រម	hear ឮ	say និយាយ
answer* ឆ្លើយតប	hope សង្ឃឹម	see ឃើញ
it appears បង្ហាញថា	imagine ស្រមៃស្រមៃ	it seems វាហាក់ដូចជា
assure + object អះអាង	know ដឹង	suggest* ផ្តើម
believe ជឿជាក់	learn រៀន	suppose ឧបមា
complain រអួលទាំ	point out* ចង្អុលបង្ហាញ	suspect សង្ឃឹម
decide សំរេច	promise សន្យា	tell + object ព្រាប់
deny បដិសេធ	pretend ធ្វើដើ	think គិត
discover រកឃើញ	realize ដឹង	it turns out វាបង្ហាញ
expect សង្ឃឹម	remark* សំគាល់	understand យល់
explain ពន្យល់	remember ចងចាំ	warn + object ព្រមាន
feel មានអារម្មណ៍	remind + object រំលឹក	wish ព្រាថ្នា

He **admitted** (that) he'd told a lie. គាត់បានសារភាពថាគាត់បាននិយាយភរ។
 He **pointed out** that I'd made a mistake. គាត់បានចង្អុលបង្ហាញថាខ្ញុំបានធ្វើខុស។

I **saw** (that) she was worried. ខ្ញុំបានឃើញថាគាត់ព្រួយបារម្ភ។

- B** Noun clauses ដែលចាប់ផ្តើមដោយ how, what, when, where, who ឬ why អាចយល់ពិក្រាយកិរិយាសំនួរដូចតទៅ:
ask សួរ	forget ភ្លេច	realize ដឹង
think គិត	decide សំរេច	hear ឮ
remember ចងចាំ	understand យល់	discover រកឃើញ
imagine ស្រមៃស្រមៃ	say និយាយ	want to know ចង់ដឹង
explain ពន្យល់	know ដឹង	see ឃើញ
wonder ជឿច្រឡំ	find out រកចេញ	learn រៀន
tell ព្រាប់		

She **asked why** I wanted to go. ខ្ញុំបានសួរពីមូលហេតុដែលខ្ញុំចង់ទៅ។
 I **saw what** you did. ខ្ញុំបានឃើញនូវអ្វីដែលអ្នកបានធ្វើ។
 He **explained what** had happened. គាត់បានពន្យល់នូវអ្វីដែលបានកើតឡើង។
 I **know where** it is. ខ្ញុំដឹងវានៅទីណា។
 He **told me who** he was. គាត់បានព្រាប់ខ្ញុំថាគាត់ជានរណា។
 I **wonder where** he lives. ខ្ញុំច្រឡំថាគាត់រស់នៅឯណា។

- ភាគច្រើននៃកិរិយាសំនួរទាំងនេះ ក៏អាចមានរចនាសម្ព័ន្ធផ្សេងទៀតដែរ។

Exercise

- ត្រូវបំពេញចំណើយទាំងនេះ។ ត្រូវប្រើកិរិយាសំនួរវិជ្ជមាន។
 - Where does he live? ~ I've forgotten *where he lives*.
 - 1 What did he say? ~ I didn't hear _____.
 - 2 Where did they go? ~ I didn't see _____.
 - 3 When are they coming back? ~ I don't know _____.
 - 4 Who was he? ~ I never found out _____.
 - 5 Why did she leave him? ~ I can't remember _____.

Session 184: so និង not ប្រើជំនួស noun clauses

- A គេប្រើ so នៅពិក្រាយ believe ធ្វើជាភ័ក់ expect សម្រឹម suppose ស្មាន think គិត :
 Will Tom be at the party? ~ I **expect so**. (so = គាត់នឹងទៅ)
 តើ Tom នឹងទៅដល់បញ្ចប់ទេ? ខ្ញុំសម្រឹមថាគាត់នឹងទៅ។
 Will Ann be there too? ~ I don't **suppose so**. (so = នាងនឹងទៅ)
 តើ Ann នឹងទៅទីនោះដែរទេ? ខ្ញុំស្មានថានាងនឹងទៅទេ។
- B so នៅពិក្រាយ say និងនៅពិក្រាយ tell + object:
 Prices are going up. **តើបញ្ជីឡើង**
 The paper **says so**.
 សារព័ត៌មាននិយាយថាវានឹងឡើង។ (so = វាកំពុងឡើង)
 How do you know he loved her?
 តើអ្នកដឹងថាគាត់បានស្រឡាញ់នាងដោយរបៀបណា?
 ~ Did he **tell** you **so**? ~ តើគាត់បានប្រាប់អ្នកអញ្ចឹងឬ? (so = គាត់បានស្រឡាញ់)
- C so និង not ពិក្រាយ hope និង be afraid:
 Is Tom coming? ~ I **hope so**. តើ Tom នឹងមកឬ?
 ខ្ញុំសម្រឹមថាអញ្ចឹង (so = គាត់នឹងមក)
 Will there be queues? ~ I'm **afraid so**. តើនឹងមានមនុស្សរង់ចាំឬ? ខ្ញុំខ្លាចតែអញ្ចឹង។
 (so = នឹងមានមនុស្សរង់ចាំ)
 • ចំពោះទម្រង់បដិសេធយើងប្រើ not នៅពិក្រាយកិរិយាសំដ្ឋានៈ
 Is it going to rain? ~ I **hope not**. តើវានឹងភ្លៀសឬ?
 ខ្ញុំមិនសម្រឹមថាអញ្ចឹងទេ (not = វានឹងមិនភ្លៀស)
 Have you any change? ~ I'm **afraid not**.
 តើអ្នកមានលុយប្រចាំទេ? ~ ខ្ញុំមិនមានទេ (not = ខ្ញុំមិនមានទេ)

Exercise

- ▶ បំពេញ not ឬ so:
 - Have we missed the bus? ~ I hope not.
 - 1 But there's no one at the bus stop. We must have missed it!
 ~ I'm afraid_____.
 - 2 Will there be another one soon? ~ I don't suppose_____
 it's a very irregular service.
 - 3 Doesn't any other bus come this way? ~ I don't think_____.
 - 4 Could we get a taxi? ~ I suppose_____.
 - 5 Have you got enough money for a taxi? ~ I'm afraid_____.

Session 185: Form: ទំរង់

A យើងអាចដាក់កិរិយាសម្តែងសេស ឬ អាយត៍តិចតួចជា away, back, down, in, off, on, out, over, round, through, up, after, at, for, into, with, withoutនៅពីក្រោយកិរិយាសម្តែង។ តាមវិធីនេះយើងអាចផ្តល់អត្ថន័យជាច្រើនយ៉ាងអោយកិរិយាសម្តែង។

B Verb + away, back, down, in, off, on, out, over, round, through, up

1 ទំរង់ផ្សំមួយចំនួនក្នុងចំណោមទំរង់ខាងលើនេះជាទំរង់សកម្មដែលត្រូវការកម្មបទ។
put on (clothes) ពាក់ (សំលៀកបំពាក់) take off (clothes) ដោះ (សំលៀកបំពាក់)
try on (clothes) ល, សាក (សំលៀកបំពាក់)

She **tried on** the coat to see if it was the right size.

នាងបានពាក់សំអាតត្រូវដើម្បីឱ្យដឹងថាវាជាទំហំត្រឹមត្រូវ។ (កម្មបទគឺ coat)។

• មួយចំនួនជាកិរិយាសម្តែងអកម្ម (មិនត្រូវការកម្មបទ):
go away ចាកចេញ, come back ត្រឡប់, stand up ក្រោកឈរ, sit down អង្គុយចុះ, turn up មកដល់

He didn't **turn up** till after dark. គាត់ពុំទាន់មកដល់រហូតដល់មេឃងងឹត។

• កិរិយាសម្តែងជាច្រើន មានអត្ថន័យជាច្រើន ហើយអត្ថន័យមួយចំនួនជាកិរិយាសម្តែងសកម្មនិងផ្សេងទៀតជាអកម្ម។
take off ជាកិរិយាសម្តែងសកម្ម កាលណាប្រើជាមួយសំលៀកបំពាក់។

He **took off** his wet shoes. គាត់បានដោះស្បែកជើងទឹករបស់គាត់។

• take off មានន័យថា “ហោះឡើង” ហើយជាកិរិយាសម្តែងអកម្មកាលណាប្រើជាមួយយន្តហោះ។
The plane **took off** half an hour late. យន្តហោះហោះឡើងយឺតយ៉ាវកន្លះម៉ោង។

2 នៅទីនេះនាមដែលជាកម្មបទអាចស្ថិតពីក្រោយទំរង់ផ្សំ។
He **took off** his shoes. គាត់បានដោះស្បែកជើងរបស់គាត់។

He **put on** his slippers. គាត់បានពាក់ស្បែកជើងដូតទឹក។

• ចូរដាក់ទំរង់ពីក្រោយកិរិយាសម្តែង
He **took** his shoes **off**. គាត់បានដោះស្បែកជើងរបស់គាត់។
He **put** this slippers **on**. គាត់បានពាក់ស្បែកជើងដូតទឹករបស់គាត់។

• ជាធម្មតាកម្មបទដែលជាសព្ទនាម (me, you, him, her, it, us, them) ត្រូវស្ថិតពីក្រោយកិរិយាសម្តែង:
He **took** them **off**. គាត់បានដោះវាចេញ។ He **put** them **on**. គាត់បានពាក់វា។

C Verb + after, at, for, into, to, with, without

• ទំរង់ផ្សំទាំងនេះជាទំរង់សកម្ម:
look after ថែរក្សា, run after ដេញតាម, ដេញចាប់
look for រក, see to ដោះស្រាយ, ចូលរួម

• កម្មបទអាចស្ថិតនៅខាងចុងប្រយោគ:
They **ran after** the ball OR They **ran after** it. ពួកគេបានដេញតាមបាល់។

D ទំរង់ផ្សំជាមួយបីពាក្យក៏អាចមានដែរ:

• ជាធម្មតាវាជាកិរិយាសម្តែងសកម្ម
look forward to ទន្ទឹងរង់ចាំ put up with អត់ធ្មត់

• កម្មបទអាចស្ថិតនៅខាងចុង:
We're **looking forward to** your party OR
We're **looking forward to** it. ពួកយើងទន្ទឹងរង់ចាំពិធីបំប្រុងរបស់អ្នក។

E ក្នុងកាលកម្មបទដែលជា gerund ក៏អាចប្រើបានដែរ។

We're **looking forward** to seeing you. យើងរំពឹងទន្ទឹងរង់ចាំជួបអ្នក។
He **gave up** smoking. (He stopped smoking) គាត់បានឈប់ជក់បារី។

Exercise

▶ ចូរដាក់ put on, take off, try on ឬ put out:

ក្នុងប្រយោគមួយចំនួន ការប្រើកិរិយាសម្តែង (put on) + pronoun object (it) ជាការចាំបាច់ (put it on)។ ចូរដាក់កម្មបទដែលជាសព្ទនាមនៅចាប់ពីក្រោយកិរិយាសម្តែង។

- I wonder if this coat would fit me. ~ Why don't you try it on and see?
- 1 You can take off your shoes and _____ the slippers. They're more comfortable on a long flight. ~
- 2 But my shoes are quite comfortable. Why should I _____? Besides, I think these slippers are too small. ~
- 3 _____ and see. If they're too small you can ask for a bigger pair.
- 4 By the way, you'd better _____ your cigarette. There's a no smoking sign. ~
- 5 ok. I'll _____. But I thought you could smoke on planes. ~
- 6 We can smoke after the plane has _____ (left the ground).

Session 186: ឧទាហរណ៍នៃកិរិយាសំបូរវិញដែលគេឆ្ងល់ច្រើន៖

- នៅក្នុងផ្នែកនេះ កិរិយាសំបូរវិញនេះត្រូវបានសំគាល់ដោយ 'tr' (= transitive) សកម្ម ឬ 'intr' (= intransitive) អសកម្ម ។ លក្ខណៈបែបនេះនឹងត្រូវគេបង្ហាញកាលណាកម្មបទអាចឈរបានតែខាងចុងប្រយោគ។

កិរិយាសំបូរវិញមួយចំនួនក្នុងចំណោមកិរិយាសំបូរវិញខាងក្រោមមានអត្ថន័យផ្សេងក្រៅពីអត្ថន័យដែលបានផ្តល់ខាងក្រោម។ ចំពោះកិរិយាសំបូរវិញទាំងនេះឬកិរិយាសំបូរវិញផ្សេងទៀតសូមមើលវីដេអូត្រឹមត្រូវ។

get back (intr) = ត្រឡប់មកកន្លែងដើម ឬចំណុចចាប់ផ្តើម

*If we start early we'll **get back** before dark.*

បើសិនយើងចាប់ផ្តើមពីច្រើនមុនយើងនឹងអាចត្រឡប់មកវិញមុនពេលយប់ងងឹត។

get back (tr) = ទទួលកម្មសិទ្ធិវិញ

*People whose bicycles are stolen don't usually **get them back**.*

មនុស្សដែលបានបាត់កង់ជាធម្មតាពុំបានទទួលកង់វិញទេ។

get on (intr) = រីកចម្រើន, ជោគជ័យ,

*How are you **getting on** with your painting? ~Very well.*

តើអ្នកបានគួរគួររបស់អ្នកដល់ណាហើយ?

~ល្អណាស់ I've nearly finished. ខ្ញុំបានគួរជិតចប់ហើយ ។

get on (intr) (ប្រើជាមួយប្រធានដែលជាប្រភេទ) = រស់នៅ, សំដែង, ធ្វើការរួមគ្នាដោយរីករាយ

*The two boys didn't **get on**; they were always fighting.*

ក្មេងប្រុសទាំងពីរពុំបានលេងគ្នាទេ វាតែងតែវាយគ្នា។

look for (tr; កម្មបទនៅខាងប្រយោគ) = រកស្វែង

*I'm **looking for** a parking place. ខ្ញុំកំពុងរកកន្លែងចត។*

look up (tr) = រកពាក្យ, ព័ត៌មានក្នុងវចនានុក្រម, កាលបរិច្ឆេទ ..។ល។

*I'll **look up** his telephone number/**look it up**.*

ខ្ញុំនឹងរកលេខទូរស័ព្ទរបស់គាត់។

put off (tr) = ពន្យារពេល

*Go to the dentist today. Don't **put it off** any longer.*

សូមទៅពេទ្យធ្មេញនៅថ្ងៃនេះ។ កុំពន្យារពេលយូរទៀត។

put up with (tr; កម្មបទនៅខាងចុង) = អត់ធ្មត់

*Camping is fun if you can **put up with** the discomfort.*

ការបោះប៉ូរជាការរីករាយបើសិនអ្នកអាចអត់ធ្មត់នឹងការលំបាក។

turn down (tr) = បដិសេធ (អំណោយ) ច្រានចោល (ពាក្យសុំ, អ្នកសុំ)

*She **turned down** an offer of £500,000 for her house.*

នាងបានបដិសេធការផ្តល់ឥណទានប្រាក់ប្រាំបួនរយលានដុល្លារ។

*He wanted to join the navy but they **turned him down**.*

គាត់បានចង់ចូលបដិភកទ័ពលើងទឹកប៉ុន្តែពួកគេបានច្រានគាត់ចោល។

turn up (intr) = មកដល់, មក

*I arranged to meet him at the station, but he didn't **turn up**.*

ខ្ញុំបានរៀបចំទទួលគាត់នៅស្ថានីយ៍រថភ្លើង។ ប៉ុន្តែគាត់ពុំបានមក។

Session 187: Cardinal numbers: បរកិតិស័យ

A ឧទាហរណ៍នៃទំរង់

1 one	21 twenty-one
2 two	22 twenty-two
3 three	23 twenty-three
4 four	24 twenty-four
5 five	25 twenty-five
6 six	26 twenty-six
7 seven	27 twenty-seven
8 eight	28 twenty-eight
9 nine	29 twenty-nine
10 ten	30 thirty
11 eleven	31 thirty-one etc.
12 twelve	40 forty
13 thirteen	50 fifty
14 fourteen	60 sixty
15 fifteen	70 seventy
16 sixteen	80 eighty
17 seventeen	90 ninety
18 eighteen	100 a/one hundred
19 nineteen	1,000 a/one thousand
20 twenty	1,000,000 a/one million

ឬ 0 nought/ zero

B កាលណាគេសរសេរជាពាក្យឬនិយាយចំនួនដែលមានបីឬច្រើនខ្ទង់ គេត្រូវបន្ថែមពាក្យ *and* នៅពីមុខខ្ទង់ ចុងក្រោយ លើកលែងតែខ្ទង់នោះជាលេខសូន្យ។

713 seven hundred **and** thirteen
 5,102 five thousand, one hundred **and** two BUT
 6, 100 six thousand, one hundred

- យើងក៏អាចប្រើ *and* ជាមួយចំនួនរាប់រយពាន់ដែរ។
 320,410 three hundred and twenty thousand, four hundred **and** ten
- និងជាមួយចំនួនរាប់រយលាន
 303,000,000 three hundred **and** three million

C គេនិយមប្រើ *a* ជាង *one* នៅពីមុខចំនួនទោលដូចជា *hundred* រយ, *thousand* ពាន់, *million* លាន ។ល។
 100 **a** hundred 1,000 **a** thousand 100,000 **a** hundred thousand

- យើងក៏អាចប្រើ *a hundred and one*, *a hundred and two* etc.
 រហូតដល់ *a hundred and ninety-one* និង *a thousand and one* etc.
 រហូតដល់ *a thousand and ninety-nine*. ក្រៅពីនេះយើងប្រើ *one* ពុំមែន *a* ទេ:
 1,040 **a/one** thousand and forty BUT
 1,140 **one** thousand, **one** hundred and forty

D *hundred*, *thousand*, *million* និង *dozen* (មួយដប់) ជាឯកវចនៈ កាលណាយើងកំពុង និយាយជាមួយកំណត់ច្បាស់លាស់:

six hundred men, *ten thousand pounds* *two dozen eggs*

- ប៉ុន្តែវាជាឯកវចនៈ កាលណាយើងប្រើក្នុងចំនួនមិនច្បាស់លាស់ដើម្បីបង្ហាញចំនួនដ៏ច្រើនៈ
hundreds of people មនុស្សរាប់រយនាក់ *thousands of birds* បក្សីរាប់ពាន់
dozens of times រាប់សិបដង
- ក្នុងករណីនេះគេប្រើ *of* នៅពីក្រោយ *hundreds*, *thousands* ។ល។

E យើងប្រើសញ្ញាក្រៀម (.) ដើម្បីបង្ហាញចំនួនទសភាគ។ ក្នុងភាសានិយាយ យើងប្រើពាក្យចុច 'point':

10.9 'ten **point** nine'

- នៅពីក្រោយចំណុចក្រៀមយើងត្រូវអានខ្ទង់និយមយ៉ាងច្បាស់ ហើយសូន្យត្រូវបានគេអានថា 'nought':
 8.04 'eight point **nought** four'
 ប៉ុន្តែគេក៏អាចអានថា 'o' /ou/ និង 'zero'.

Session 188: Ordinal numbers ប្រណសំខ្យា

A ឧទាហរណ៍នៃទំរង់

<i>first</i>	<i>eleventh</i>	<i>twenty-first</i>	<i>thirty-first</i> ។ល។
<i>second</i>	<i>twelfth</i>	<i>twenty-second</i>	<i>fortieth</i>
<i>third</i>	<i>thirteenth</i>	<i>twenty-third</i>	<i>fiftieth</i>
<i>fourth</i>	<i>fourteenth</i>	<i>twenty-fourth</i>	<i>sixtieth</i>
<i>fifth</i>	<i>fifteenth</i>	<i>twenty-fifth</i>	<i>seventieth</i>
<i>sixth</i>	<i>sixteenth</i>	<i>twenty-sixth</i>	<i>eightieth</i>
<i>seventh</i>	<i>seventeenth</i>	<i>twenty-seventh</i>	<i>ninetieth</i>
<i>eighth</i>	<i>eighteenth</i>	<i>twenty-eighth</i>	<i>hundredth</i>
<i>ninth</i>	<i>nineteenth</i>	<i>twenty-ninth</i>	<i>thousandth</i>
<i>tenth</i>	<i>twentieth</i>	<i>thirtieth</i>	<i>millionth</i>

- ចូរសំគាល់របៀបសរសេរពាក្យ *fifth, eighth, ninth* និង *twelfth*។

B កាលណាយើងសរសេរប្រណសំខ្យាជាតួលេខអក្សរដើម្បីបញ្ជាក់ពីទំរង់នៃពាក្យនោះត្រូវតែបន្ថែម លើកលែងតែ ក្នុងកាលបរិច្ឆេទ :

first = 1st *second* = 2nd *eightieth* = 80th

C ជាធម្មតាយើងប្រើ *the* នៅពីមុខប្រណសំខ្យា:

the *sixtieth* day ថ្ងៃទី៦០, **the** *fortieth* visitor ភ្ញៀវទី៤០

D ក្នុង *and* ដែលបានប្រើចំពោះបកស្រាយសំខ្យាដែលមានបី ឬ លើសពីបីខ្លាំងក្លាប្រើចំពោះប្រណសំខ្យាដំបូង។
 101st = **the** *hundred and first*

E គោរមងាររបស់ស្តេច...។ល។ ត្រូវបានសរសេរជាលេខរ៉ូម៉ាំង
Varaman II, Varaman VII, Elizabeth II

- ប៉ុន្តែ គេប្រើប្រណសំខ្យានៅក្នុងភាសានិយាយ:
 'Varaman **the** *Second*' 'Varaman **the** *seventh*'

F នៅពេលសរសេរជាពាក្យ ឬ និយាយពីប្រភាគដូចជា: 1/2, 1/3 និង 1/4 ជាធម្មតាយើងប្រើ *a* ឬ *one*។
 ប៉ុន្តែ *a* ត្រូវបានគេនិយមប្រើជាង។

1/2: **a / one** half 1/5: **a / one** fifth
 1/20: **a / one** twentieth.

- យើងប្រើបកស្រាយសំខ្យាជាមួយប្រណសំខ្យាជាមួយប្រភាគផ្សេងៗទៀត:
 3/5: *three fifths* 7/10: *seven tenths*
- ចំពោះ តួលេខ + ប្រភាគ អាចភ្ជាប់ពីក្រោយផ្ទាល់ដោយនាមពលរ៉ូម៉ាំង:
 21/4 miles = *two and a quarter miles*
- 1/2 (*half*) អាចភ្ជាប់ពីក្រោយផ្ទាល់ដោយនាម ប៉ុន្តែគេត្រូវប្រើពាក្យ *of* ជាមួយប្រភាគផ្សេងៗទៀត។
half a second BUT *a quarter of a second*

Session 189: Dates កាលបរិច្ឆេទ

A Days of the week ថ្ងៃប្រចាំសប្តាហ៍	Months of the year ខែប្រចាំឆ្នាំ
Sunday (Sun.) អាទិត្យ	January (Jan) មករា
Monday (Mon.) ច័ន្ទ	February (Feb.) កុម្ភៈ
Tuesday (Tues.) អង្គារ	March (Mar.) មីនា
Wednesday (Wed.) ពុធ	April (Apr.) មេសា
Thursday (Thurs.) ព្រហស្បតិ៍	May ឧសភា
Friday (Fri.) សុក្រ	June មិថុនា
Saturday (Sat.) សៅរ៍	July កក្កដា
	August (Aug.) សីហា
	September (Sept.) កញ្ញា
	October (Oct.) តុលា
	November (Nov.) វិច្ឆិកា
	December (Dec.) ធ្នូ

- ជាធម្មតាឈ្មោះថ្ងៃ និងខែ ត្រូវបានចាប់ផ្តើមសរសេរដោយអក្សរធំ។
- B** យើងប្រើប្រាស់ពាក្យចំពោះកាលបរិច្ឆេទ ដូច្នេះក្នុងភាសានិយាយយើងនិយាយថា:
March the tenth, July the fourteenth etc. OR the tenth of March etc.
- ទោះជាយ៉ាងណា វាត្រូវបានគេសរសេរតាមវិធីច្រើនយ៉ាង:
March the tenth. អាចសរសេរថា
10 March March 10 10th of March
10th March March 10th March the 10th
- C** យើងអាចបំពេញកាលបរិច្ឆេទដោយប្រើចំណុច (.) ឬ សញ្ញាគូសបញ្ជិត (/)
10.3.90, 10/3/90. ចំពោះភាសាអង់គ្លេសតាមបែបអាមេរិក គេសរសេរខែនៅពីមុខថ្ងៃ។
- D** យើងត្រូវប្រើ *hundred* ពីរដំបូង *thousand* ទេ កាលណាយើងនិយាយពីឆ្នាំ។
ឆ្នាំ 1990 ត្រូវបានអានថា *nineteen ninety* OR *nineteen hundred and ninety* ។

Measurements រង្វាស់រង្វាស់

- A** យើងប្រើ *s* ដើម្បីបង្ហាញពីមធ្យមនៃ *ounce, pound, ton, kilo* etc.
six pounds of sugar ស្ករស្ងួត ៦ គីឡូ two kilos of apples ផ្លែប៉ោម២កីឡូ
- B** កាលណាគេមានលើសពីមួយ *inch/ mile/ centimetre* etc. ជាធម្មតាគេត្រូវប្រើ
ទំរង់ពហុវចនៈនៃពាក្យទាំងនេះ:
one inch, ten inches, one mile, four miles
one centimetre, five centimetres
- ប៉ុន្តែកាលណាគេនិយាយពីកំរស់មានលើសពីមួយ *foot* គេអាចប្រើ *foot* ឬ *feet* គេនិយមប្រើ *foot* ជាង។
យើងអាចនិយាយថា:
six foot tall ឬ six feet tall កំរស់៦ foot.
two foot long ឬ two feet long បណ្តោយ២ foot
- C** ខ្នាតនៃរង្វាស់រង្វាស់ដែលមានទំរង់ពហុវចនៈទេ កាលណាគេប្រើវាជាគុណនាមសមាស
(compound adjective) ។
a two-mile walk, ការដើរចំងាយ២ម៉ាយ a six-inch ruler ច្រវាក់ប្រវែង ៦ អ៊ីង
a five-litre can of petrol, ធុងសាំងចំណុះ៥ លីត្រ
a 24-hour delay ការយឺតយ៉ាវរយៈពេល២៤ ម៉ោង។

Session 190: Doubling the consonant before a suffix ការបង្កើនទ្រព្យព្យាបាលនៅពីមុខបន្តិចបន្តួច

- A** ចំពោះពាក្យមួយចំនួនដែលមានស្រះមួយនិងបញ្ចប់ដោយព្យាបាលមួយនៅខាងចុង (លើកលែងតែ w, x, និង Y) យើងត្រូវបង្កើនព្យាបាលពីមុខបន្តិចបន្តួចដែលទ្រើមដោយស្រះ (suffix beginning with a vowel)។
hit + ing = hitting BUT *keep, keeping* (two vowels)
knit + ed = knitted *help, helped* (two consonants)
run + er = runner *love, lover* (ending in a vowel)
- អក្សរ *u* ត្រូវបានបញ្ចប់ដោយស្រះ កាលណាវានៅពីក្រោយអក្សរ *q*: *quit, quitting*។
- B** កាលណាពាក្យដែលមានពីរ ឬ បីព្យាបាលបញ្ចប់ដោយព្យាបាលមួយនៅពីក្រោយស្រះមួយ (end in a single consonant after a single vowel) យើងត្រូវបង្កើនទ្រព្យព្យាបាលចុងក្រោយ កាលណា ព្យាបាលចុងក្រោយនៃពាក្យត្រូវបានគេអានខ្លាំងជាងគេ (stress falls on the last syllable)។
ac'quit + ed = acquitted, BUT *'murmur + ed = murmured*
- C** ជាធម្មតាយើងបង្កើនទ្រព្យព្យាបាល *L* នៃពាក្យដែលបញ្ចប់ដោយអក្សរ *L* កាលណាវាស្ថិតនៅពីក្រោយស្រះមួយ ឬ ស្រះពីរដែលត្រូវបានអានដាច់ពីគ្នា។
cruel ដែលសារវាវ័ cruelly យ៉ាងសារវាវ័ model អ្វី, modelling ការធ្វើអ្វី
quarrel បង្កជំនោរ, quarrelling ការបង្កជំនោរ

Omission of a final e before a suffix ការលុបចោលអក្សរ e ចុងក្រោយដែលស្ថិតនៅពីមុខបន្តិចបន្តួច

- A** យើងត្រូវលុបអក្សរ *e* ចុងក្រោយដែលនៅពីមុខបន្តិចបន្តួចដែលទ្រើមដោយស្រះ កាលណាអក្សរ *e* នោះស្ថិតនៅពីក្រោយព្យាបាល។
love + ing = loving *move + able = movable*
- ជូនកាលគេរក្សាទុកអក្សរ *e* ចំពោះពាក្យដែលបញ្ចប់ដោយ *ce* ឬ *ge* ។
- គេរក្សាអក្សរ *e* របស់ពាក្យ *age* នៅចំពោះមុខបន្តិចបន្តួច *-ing* លើកលែងតែ ក្នុងភាសាអង់គ្លេសតាមបែបអាមេរិក។
age ⇒ ageing; likable គឺអាចសរសេរជា likeable។
- B** យើងរក្សាអក្សរ *e* ចុងក្រោយនៅពីមុខបន្តិចបន្តួចដែលទ្រើមដោយព្យាបាល៖
engage ភ្ជាប់ពាក្យ, engagement ការភ្ជាប់ពាក្យ
fortunate ដែលសំណាងល្អ, fortunately យ៉ាងសំណាងល្អ
- ប៉ុន្តែអក្សរ *e* ចុងក្រោយដែលមាននៅក្នុងពាក្យបញ្ចប់ដោយព្យាបាល៖ + *le* ត្រូវបានគេលុបចោលនៅក្នុងទម្រង់កិរិយាសម្រេចសេស។
comfortable ដែលស្រួល, comfortably យ៉ាងស្រួល
simple ដែលសាមញ្ញ, simply យ៉ាងសាមញ្ញ
- អក្សរ *e* ចុងក្រោយក៏ត្រូវបានគេលុបចោលដែរ នៅក្នុងបណ្តាពាក្យមួយចំនួន៖
argue ទាស់ទែង, argument ការទាស់ទែង, due ត្រឹមត្រូវ
duly យ៉ាងត្រឹមត្រូវ, true ដែលពិត, truly យ៉ាងពិត
whole តាំងស្រុង, wholly ទាំងស្រុង
 (សូមសំគាល់ការបង្កើនទ្រព្យព្យាបាល *L* នៅទីនេះ)។
- C** គេលុបអក្សរ *e* ចុងក្រោយនៅពីមុខបន្តិចបន្តួចទេ ចំពោះពាក្យដែលបញ្ចប់ដោយ *ee*:
agree ព្រមព្រៀង, agreed បានព្រមព្រៀង, agreeing, agreement ការព្រមព្រៀង

Words ending in ce និង ge ពាក្យបញ្ចប់ដោយ ce និង ge

- A** កាលណាពាក្យបញ្ចប់ដោយ *ce* ឬ *ge* គេត្រូវរក្សាអក្សរ *e* នៅពីមុខបន្តិចបន្តួចដែលទ្រើមដោយ *a* ឬ *o*។
replace ជំនួស, replaceable ដែលអាចជំនួសបាន
courage ភាពក្លាហាន, courageous ដែលក្លាហាន
- គេធ្វើបែបនេះដើម្បីជៀសវាងបំណាច់ប្តូរក្នុងការអានបញ្ចេញសំឡេង ពីព្រោះជាធម្មតា អក្សរ *c* និង *g* ត្រូវបានអានជាសូន្យនៅពីមុខ *e* និង *i* ប៉ុន្តែវាត្រូវបានអានជាសូន្យដំបូងនៅពីមុខ *a* ឬ *o* (ឬ *u*)។
- B** ពាក្យដែលបញ្ចប់ដោយ *ce* ត្រូវប្តូរ *e* ទៅជា *i* នៅពីមុខ *ous*:
grace, gracious *space លំហ* *spacious ដែលធំលំហ*

The suffix *ful* បន្ថែមបទ *full*

- កាលណាគេបន្ថែម *full* ទៅលើពាក្យណាមួយ គេត្រូវលុបអក្សរ *L* ទីពីរចោល ។
beauty + *full* = *beautiful* (ប៉ុន្តែសូមសំគាល់កិរិយាសម្តែងសេសស៊ី *beautifully*)
use + *full* = *useful* (ប៉ុន្តែសូមសំគាល់កិរិយាសម្តែងសេសស៊ី *usefully*)
- បើសិនពាក្យដែលគេបន្ថែមបន្ថែមបន្តបន្តដោយ *LL* ឆោះអក្សរ *L* ទីពីរក៏ត្រូវបានគេលុបចោលដែរ:
skill + *full* = *skillful*.
 សំគាល់: *full* + *fill* = *fulfil*។

Words ending in *y* ពាក្យបញ្ចប់ដោយ *y*

- កាលណាពាក្យមួយបញ្ចប់ដោយ ព្យញ្ជនៈ + *y* យើងត្រូវប្តូរអក្សរ *y* ជា *i* ពីមុខគ្រប់បន្ថែមបទ លើកលែងតែ *-ing*:
carry + *ed* = *carried* BUT *carry* + *ing* = *carrying*
- គេប្តូរអក្សរ *y* ដែលស្ថិតនៅពីមុខស្រះទេ។
obey + *ed* = *obeyed* *play* + *er* = *player*

ie* និង *ei

- ក្នុងភាគច្រើន *i* ស្ថិតពីមុខ *e* លើកលែងតែក្រោយអក្សរ *c*:
believe ជឿជាក់ *sieve* ក្រូច BUT *deceive* បោកប្រាស់, *receipt* បង្កាន់ដៃ
- វាមានករណីលើកលែងត្រឹមត្រូវ:
eight ប្រាំបី *height* កម្ពស់ *reign* រាជកាល
vein សរសៃឈាម *either* ឬ *neighbour* អ្នកជិតខាង
seize ឆោប *weigh* មានទម្ងន់ *foreign* បរទេស
neither គ្មាន *their* របស់ពួកគេ *weight* ទម្ងន់

វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រអាស៊ី
 វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន អន្តរជាតិអូស្ត្រាលី
 សាលារៀន ណេក្រី អន្តរជាតិ

Session 191: Hyphens សញ្ញាត្រួត (-)

- យើងប្រើសញ្ញា (-) ដូចតទៅ:
 - A** ក្នុងឃ្លាគុណនាមពីមុខនាម:
 - a badly-built house* ផ្ទះដែលបានសង់យ៉ាងអន់ *well-trained dogs* ឆ្កែបង្រៀនបានល្អ
 - a six-foot wall* ជញ្ជាំងកម្ពស់៦ foot
 - a coal-mining area* តំបន់ដីក្បែរថ្ម
 (សូមសំគាល់ថា *ផ្ទះ* six etc. ត្រូវភ្ជាប់ពីក្រោយដោយនាមរាងកំរងនេះ)
 - B** ក្នុងទំរង់ noun + adverb មួយចំនួន:
 - hold-up* ការរារាំងឱ្យលើកដៃ *look-out* ការប្រុងប្រយ័ត្ន
 - make-up* របៀបសំណាម *take-off* ការហោះហើរ
 - C** ក្នុងចំនួនមួយចំនួន: *twenty-one, forty-six* etc
 - D** នៅពីក្រោយបច្ចុប្បន្នភាពច្រើន:
 - anti-social* ដែលប្រឆាំងសង្គម *ex-soldier* អតីតទាហាន
 - mid-June* ពាក់កណ្តាលខែមិថុនា *self-employed* ដែលមានការងារផ្ទាល់ខ្លួន
- ទោះបីយោងណា គេអាចលុបសញ្ញាត្រួត (-) បានជាមួយបច្ចុប្បន្ន *co-* និង *re-*។
 - ដូច្នោះយើងអាចសរសេរ *coeducation* ឬ *co-education* និង *redevelop* ឬ *re-develop*។
 - ប៉ុន្តែវាមានប្រយោជន៍ជាងក្នុងការរក្សាទុកសញ្ញាត្រួតជាមួយពាក្យដូចជា *co-operate* និង *re-employ* ក្នុងគោលបំណងជៀសវាងការស្រុះស្រួលគ្នា។
- E** ដើម្បីបំបែកពាក្យ កាលណាវាស្ថិតនៅខាងចុងបន្ទាត់សរសេរ ហើយវាមានសំណុំកន្លែងសំរាប់សរសេរបន្ត។
 - គេតប្រើបំបែកពាក្យដែលមានពីរប្រសិទ្ធិពីរប្យាង ហើយចំណុចបំបែកគឺនៅចន្លោះប្យាង។

Capital letters អក្សរធំ

- វាជាការចាំបាច់ក្នុងការសរសេរអក្សរធំនៅដើមពាក្យមួយចំនួន:
 - A** ឈ្មោះ និងគោរមងារនៃមនុស្ស និងឈ្មោះទីកន្លែង:
 - Angkor Wat Khun Pisey Keo Sokrin Phnom Penh*
 - ប៉ុន្តែចំពោះគោរមងារដែលពុំមានឈ្មោះ ជាញឹកញយត្រូវបានសរសេរដោយប្រើអក្សរតូចៗ។
 - The captain smiled* លោកស្រីប្រធានបញ្ជាញើម។
 - B** ថ្ងៃ, ខែ, និងឈ្មោះពិធីបុណ្យ ឬ មហោស្រពផ្សេងៗ:
 - Wednesday ថ្ងៃពុធ April ខែមេសា*
 - Easter បុណ្យ Easter Christmas បុណ្យណូអែល*
 - New Year's Day ថ្ងៃបុណ្យចូលឆ្នាំ*
 - C** នាម និងគុណនាមទាក់ទងនឹងសញ្ជាតិ, តំបន់ ឬ សាសនា:
 - She's an Austrian* នាងជាជនជាតិអូទ្រីស
 - Khmer cooking* របៀបធ្វើម្ហូបរបស់ខ្មែរ
 - a Catholic church* ព្រះវិហារកាតូលិក
 - D** ពាក្យទីមួយ និងពាក្យចាំបាច់ដទៃទៀតនិយាយពីចំណងជើងសៀវភៅ ទស្សនាវដ្តី, សារពត៌មាន, ខ្សែភាពយន្ត, ឈ្មោះ...។
 - War and Peace* សង្គ្រាមនិងសន្តិភាព
 - The Merchant of Venice* លក់ប្រាក់នៅទីក្រុងវ៉េនិស

Abbreviations អក្សរកាត់

- A** ចំណុចខ្សែប្រយោគ (.) (full stop) ត្រូវបានគេប្រើពីក្រោយទំរង់បំព្រួញនៃពាក្យ:
 - adj. (adjective) Apr. (April) Co. (Company)*
- ហើយចូនកាលនៅពីក្រោយអក្សរទោលដែលតំណាងឱ្យពាក្យឈ្មោះ ឬ ចំណងជើង:
 - a. m. e.g. G. B. Shaw*
- B** ប៉ុន្តែវាជាការចាំបាច់ចំណុចខ្សែប្រយោគ (.) ត្រូវបានគេលុបចោលបើសិនអក្សរកាត់នោះត្រូវបានគេប្រើញឹកញាប់។
 - WHO VIP Mr Khun UNICEF*

Session 192: a/an (the indefinite article)

- A** យើងប្រើ *a* ពីមុខសូរសំលេងព្យញ្ជនៈ
a baby មារកមួយ *a* dog ឆ្កែមួយ *a* university សាកលវិទ្យាល័យមួយ
- យើងប្រើ *an* ពីមុខសូរសំលេងស្រះ
an apple ផ្លែឈើមួយ *an* old man បុរសចំណាស់ម្នាក់ *an* hour មួយម៉ោង
- a/an* ប្រើបានដូចគ្នាចំពោះរាល់ភេទ
a boy ក្មេងប្រុស *a* girl ក្មេងស្រី *a* table តុ

- B** យើងប្រើ *a/an* ជាមួយនាមអាមាបំបាត់កំរិត
 នៅពេលយើងនិយាយអំពីនាមជាលើកដំបូង ហើយវាពុំបញ្ជាក់ពីអ្វីមួយ
They live in a flat. ពួកគេរស់នៅក្នុងផ្ទះជួលមួយ
The sun was hot, so he bought an ice-cream. ព្រះអាទិត្យក្តៅ ដូច្នេះគាត់បានទិញកាដាមួយមួយ
- នៅពេលនាមនោះជាគំរូមួយនៃចំណាត់ថ្នាក់ប្រកបដោយ
A dog needs exercise. ឆ្កែទាំងអស់ត្រូវការហាត់ប្រាណ
- នៅពេលយើងនិយាយថា មនុស្សឬវត្ថុជា ឧទាហរណ៍ម្នាក់ឬអ្វីមួយ
Bill is an actor. Bill ជាសិល្បករ។ That was a bomb. នោះជាត្រាប់បែកមួយ
- ក្នុងប្រយោគទានសំណួរ
What a hot day! ថ្ងៃអ៊ីត្រូវក្តៅម្ល៉េះ! Such a long queue! ជួរអ៊ីត្រូវវែងម្ល៉េះ!
- ក្នុងឃ្លាមួយចំនួនបញ្ជាក់ពីតម្លៃ, ល្បឿន...។ល។
They cost 25p a kilo. វាមានតម្លៃ ២៥ ដោលក្នុងមួយគីឡូ។
He drives at sixty kilometres an hour. គាត់បើកបរក្នុងល្បឿន ៦០ គីឡូម៉ែត្រក្នុងមួយម៉ោង។
We eat three times a day. យើងបរិភោគបីដងក្នុងមួយថ្ងៃ។

- C** យើងប្រើ *a/an* ក្នុងឃ្លាមួយចំនួនបញ្ជាក់អំពីបរិមាណ
a few តិចតួច a lot ច្រើន a great deal ច្រើនស្រើក a great many ច្រើនសម្លេង
- និងពីមុខចំនួន
a hundred មួយរយ a thousand មួយពាន់ a million មួយលាន
a fifth មួយភាគប្រាំ a quarter មួយភាគបួន a third មួយភាគបី a half មួយភាគពីរ

- D** យើងប្រើ *a/an*
 ពីមុខនាមបំបាត់កំរិត ដូច្នេះពហុវចនៈនៃ *a dog* គឺ *dogs*:
I'd like a pet but my mother doesn't like dogs or cats. ខ្ញុំចូលចិត្តមិត្តភក្តិសត្វកំសាន្ត ប៉ុន្តែម្តាយខ្ញុំមិនចូលចិត្តឆ្កែ ឬឆ្ការទេ។
- ពីមុខឈ្មោះអាហារ លើកលែងតែវារ្យាប្រើព្រាយដោយគុណនាម ឬ ជាអាហារពិសេស
We have breakfast at eight o'clock. BUT ពួកយើងញ៉ាំអាហារពេលព្រឹកនៅម៉ោង៨។ ពុំផ្អែក
He gave us a good breakfast. គាត់បានផ្តល់អាហារយើងនូវអាហារពេលព្រឹកដ៏ល្អ។
I was invited to a dinner given to welcome the new ambassador. ខ្ញុំត្រូវបានអញ្ជើញបរិភោគអាហារពេលល្ងាចដើម្បីស្វាគមន៍ឯកអគ្គរាជទូតថ្មី។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់ *a* ឬ *an*:

☐ a man	3 _____ useful tool	6 _____ onion
1 _____ atlas	4 _____ X-ray	7 _____ hour
2 _____ uncle	5 _____ one-way street	8 _____ hospital
- ▶ ចូរដាក់ *a* ឬ *an* បើចាំបាច់:

☐	Bill is _____ author.
9	He writes _____ travel books.
10	He makes _____ lot of money.
11	We had _____ lunch with him yesterday.
12	It was _____ excellent lunch.
13	The meal cost him _____ hundred and _____ fifty pounds.
14	What _____ expensive restaurant!
15	He gave the waiter _____ twenty pounds.
16	That was _____ good tip.

Session 193: a/an និង one

A នៅពេលរបស់ប្លុកដំបូងពេលណា,ចំងាយ,ទម្ងន់.....។ល។ យើងអាចប្រើទាំង a/an ឬ one សំរាប់ឯកវចនៈ

£1= **a/one** pound £1,000,000=**a/one** million pounds

You can take **an/one** hour for lunch.

អ្នកអាចចំណាយពេលមួយម៉ោងសំរាប់បរិភោគអាហារថ្ងៃត្រង់។

• ទោះបីយ៉ាងណា ជាធម្មតា a/an និង one ពុំមានន័យដូចគ្នាទេ។

A box is no good. ប្រអប់ប្រដាប់ (ប្រអប់ជាប្រភេទវត្ថុពុំត្រឹមត្រូវ)

one box is no good. ប្រអប់មួយប្រដាប់ទេ។ (យើងត្រូវការប្រអប់ពីរបី)

B យើងប្រើ one

• ជាមួយពាក្យ another មួយទៀត /(the) others ផ្សេងទៀត, ដទៃទៀត។

One day he came early, another day he came late.

មួយថ្ងៃគាត់បានមកមុនពេល, មួយថ្ងៃទៀតគាត់បានមកយឺតយ៉ាវ។

One (boy) read a book, (the) others watched TV.

(ក្មេងប្រុស) ម្នាក់បានអានសៀវភៅ, ផ្សេងទៀតបានមើលទូរទស្សន៍។

• ពីមុន day ថ្ងៃ /week អាទិត្យ /month ខែ /year ឆ្នាំ /summer រដូវ etc.

ឬពីមុនឈ្មោះនៃ ថ្ងៃ, ខែ, រដូវ ដើម្បីបង្ហាញពីអ្វីមួយដែលបានកើតឡើង។

One day a telegram arrived. ថ្ងៃមួយទូរសារបានមកដល់។

One winter the snow fell early. រដូវរងារមួយដំបូងពេលក្រិលក្រាស់មុនពេលកំណត់។

• ពីមុនពាក្យ day មានន័យថា "ថ្ងៃណាមួយនាអនាគត"

One day you'll be sorry you treated him so badly.

ថ្ងៃណាមួយអ្នកនឹងសោកស្តាយចំពោះការដែលអ្នកប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ចំពោះគាត់បែបនេះ។

(នៅទីនេះគេក៏អាចប្រើ some day បានដែរ)។

C one ជាសព្ទនាមស្តីអំពី a/an + noun:

Did you get **a** ticket? ~Yes, I managed to get **one**.

តើអ្នកបានទទួលសំបុត្រទេ ? ~ បាទ, ខ្ញុំបានទទួលមួយ។

• ពហុវចនៈនៃ one ដែលត្រូវប្រើតាមវិធីនេះគឺ some

Did you get **tickets**? ~ Yes, I managed to get **some**.

តើអ្នកបានទិញសំបុត្រច្រើនទេ ? ~ បាទ, ខ្ញុំបានទិញច្រើន។

Exercise

▶ ចូរដាក់ a ឬ one

Peter, the only son of (1) a millionaire, lives (1) _____ and (2) _____ half miles from his school. (3) _____ day, when he was walking to school, (4) _____ car with three men in it stopped beside him. (5) _____ of the men opened the door, leant out, and tried to pull Peter into the car. Luckily, just then (6) _____ policeman rode up on (7) _____ bicycle, and the men drove off. 'I know that gang,' said the policeman, 'and (8) _____ day we'll catch them!'

Session 194: the (the definite article)

A យើងប្រើ *the* ជាមួយនាមករករចនា និងពហុករចនា និងសំរាប់រាល់ភេទ:
the boy ក្មេងប្រុសម្នាក់ *the boys* ក្មេងប្រុសច្រើននាក់ *the girl* ក្មេងស្រីម្នាក់
the girls ក្មេងស្រីច្រើននាក់ *the day* មួយថ្ងៃ *the days* ច្រើនថ្ងៃ

B យើងប្រើ *the*
• ពិមុខនាមដែលនិយាយពីវត្ថុប្រក្រតី តែមួយគត់:
Ann is in the garden. *Ann នៅក្នុងសួនច្បារ។* (គឺសួនច្បារនៃផ្ទះនេះ)
The beds are comfortable. គ្រែដែលផ្តល់ធានាសុខភាព។ (គឺគ្រែនៅក្នុងសណ្ឋាគារនេះ)
the earth ផែនដី *the sky* មេឃ *the moon* ព្រះចន្ទ *the stars* ផ្កាយទាំងឡាយ

• ពិមុខនាមដែលត្រូវបាននិយាយជាលើកទីពីរ:
His car hit a tree. You can still see the mark on the tree.
រថយន្តរបស់គាត់បានបុកលើដើមឈើមួយអ្នកអាចឃើញស្នាមលើដើមឈើ។

• ពិមុខនាមដែលត្រូវបានកំណត់ដោយហ្វ្រាស៊ី ឬ clause:
the mark on the tree ស្នាមនៅលើដើមឈើ
the man we met yesterday បុរសដែលយើងបានជួបពីម្សិលមិញ
the girl in blue ក្មេងស្រីស្លៀកពាក់ពណ៌ខៀវ
the place where we met ទីកន្លែងដែលយើងបានជួប

• ពិមុខនាមករករចនាដែលសំដៅចំណាត់ថ្នាក់មនុស្ស ឬ វត្ថុ:
The small shopkeeper is having a difficult time.
ម្ចាស់ហាងតូចៗកំពុងជួបការលំបាក។
The helicopter has made travel easier for the businessman.
ឧបយានយន្តហោះធ្វើឱ្យការធ្វើដំណើរកាន់តែងាយស្រួលសំរាប់ពាណិជ្ជករ។

• ពិមុខគុណនាមដែលសំដៅចំណាត់ថ្នាក់នៃមនុស្ស
the old = មនុស្សចាស់ទៅ

• ពិមុខទំរង់ប្រៀបធៀបខ្ពស់បំផុត (superlatives) *first* ទីមួយ/ *second* ទីពីរ/ *third* ទីបី etc.
និង *only* គត់ :
the best (day) ថ្ងៃល្អបំផុត *the first* (week) សប្តាហ៍ទីមួយ *the only way* វិធីតែមួយគត់

• និងនៅក្នុងទំរង់ *the + comparative... the + comparative*

Exercise

▶ ចូរប្រើសមីស *a* ឬ *the*:
One day we set out to climb (□) **a/the** highest hill in the area.
The campers in (1) **a/the** next tent lent us their map. They told us
to follow one of (2) **a/the** routes marked on (3) **a/the** map. But Tom
said that he was sure that there was (4) **a/the** better way. (5) **A/The**
way that he chose was so steep that we had to stop for (6) **a/the**
long rest on the way up. But we got to (7) **a/the** top in (8) **a/the** end.

Session 195: the ជាមួយនាមអសាធារណៈ (Proper names)

- A** យើងប្រើ the ពីមុខឈ្មោះភូមិសាស្ត្រមួយចំនួន៖
 - សមុទ្រ **the** Atlantic *សហសមុទ្រ Atlantic*
 - ជួរភ្នំ **the** Alps *ជួរភ្នំ Alps*
 - ទន្លេ **the** Thames *ទន្លេ Thames*
 - ក្រុមកោះ **the** Azores *ប្រជុំកោះ Azores*
 - វាលខ្សាច់ **the** Sahara *វាលខ្សាច់ Sahara*
 - តំបន់ **the** Crimea *តំបន់ Crimea*
 - the** Bay of Biscay *ឆកសមុទ្រ Biscay* **the** Black Forest *ព្រៃខ្មៅ*
 - the** Republic of Khmer *សាធារណៈរដ្ឋខ្មែរ* **the** United States *សហរដ្ឋ*
- យើងប្រើ the កាលណាមានពាក្យ east ខាងកើត/ west លិច.....។ល។ ជាធាតុមាតិកា
 - the** north of Spain *តំបន់ខាងជើងនៃប្រទេសអេស្ប៉ាញ* **the** Middle East *មជ្ឈិមបូព៌ា*
- យើងប្រើ the ក្នុងឈ្មោះមួយចំនួននៅពេលពាក្យ east តំបន់ខាងកើត/ west លិច.....។ល។ ជាធាតុមាតិកា៖
 - the** West Indies *ផែនដីឥណ្ឌាខាងលិច*
 - the** North Pole *តំបន់ប៉ូលខាងជើង* **the** South Pacific *តំបន់ប៉េស៊ីហ្វិកខាងត្បូង*
- ប៉ុន្តែជាធម្មតា យើងប្រើ the ជាមួយឈ្មោះនៃប្រទេស។
 - South Africa *ប្រទេសអាហ្វ្រិកខាងត្បូង* West Germany *ប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ខាងលិច*
- B** យើងប្រើ the ពីមុខនាមអសាធារណៈមួយចំនួនទៀត
 - galleries, បន្ទប់តាំងវត្ថុសិល្បៈ museums សារៈមន្ទីរ
 - the** National Gallery *បន្ទប់តាំងវត្ថុសិល្បៈជាតិ*
 - the** British Museum *សារមន្ទីរអង់គ្លេស*
 - theatres, រោងមហោស្រព cinemas រោងភាពយន្ត
 - the** Royal Shakespeare (Theatre), *រោងមហោស្រពភូមិន្ទ Shakespeare*
 - the** ABC (Cinema) *រោងភាពយន្ត ABC*
 - hotels សណ្ឋាគារ **the** Savoy (Hotel) *សណ្ឋាគារ Savoy*
 - orchestras វង់តន្ត្រី, pop groups ក្រុមតន្ត្រីសម័យ
 - the** Hallé Orchestra, *វង់តន្ត្រី Hallé*
 - the** Beatles *ក្រុមតន្ត្រី Beatles*
 - newspapers សារព័ត៌មាន
 - the** Telegraph *សារព័ត៌មាន Telegraph*
 - the** Guardian *សារព័ត៌មាន Guardian*
 - ships ឆ្នាំ
 - the** Titanic *ឆ្នាំ Titanic*
 - ឈ្មោះប្រើជាមួយពាក្យ of
 - the** Tower of London *ប៉មនៅទីក្រុងឡុង*
 - the** Houses of Parliament *វិមានរដ្ឋសភា*
 - ឈ្មោះគ្រួសារ
 - the** Khuns = *គ្រួសារណាកហ្គុន*

Exercise 4

▶ ចូរដាក់ the បើសិនចាំបាច់

We walked past (□) the Tate Gallery and (1)_____Houses of Parliament to (2) _____Westminster bridge, and down (3)_____steps beside (4)_____bridge to (5)_____Westminster Pier. Here we bought tickets for a trip down (6)_____Thames. A river boat was waiting at (7)_____pier. We were just in time for (8)_____2 o'clock trip. We passed under several famous bridges and finally under (9)_____Tower Bridge, which is (10)_____most famous of all. We hoped to see (11) _____Thames Flood Barrier, which was built to protect (12)____city from floods but we didn't see it because (13)_____boat didn't go any further than (14)_____Greenwich.

Session 196: ការល្អប្រើ the

- យើងចុំប្រើ *the* ពីមុខនាមអសាធារណ៍ (proper names) លើកលែងតែឈ្មោះបុគ្គលក្នុងមរណ៍ទី ១៩៥ ខាងលើ។
- ពីមុខនាមអរូបី (abstract nouns) ដែលត្រូវប្រើក្នុងន័យទូទៅ:
Men fear death. មនុស្សខ្លាចមរណៈភាព។ ប៉ុន្តែ
The *death of the Prime Minister left his party without a leader.*
 មរណៈភាពរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី ធ្វើអោយក្រុមរបស់គាត់គ្មានអ្នកដឹកនាំ។
- ពីក្រោយនាមនៅក្នុងករណីម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ (possessive case) ឬ ពីមុខគុណនាមម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ (possessive adjective):
the *boy's uncle. អ៊ុំប្រុសរបស់ក្មេងប្រុសនោះ។ It is my book. វាជាសៀវភៅរបស់ខ្ញុំ។*
- ពីមុខឈ្មោះល្បែង:
He plays golf and tennis. គាត់លេងវាយកូនគោលនិងកូនបាល់។
- ពីមុខផ្នែកនៃរាងកាយនិងប្រភេទសំបុកបំបាក់ដែលជាធម្មតា យើងប្រើគុណនាមម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ។
He injured his back. គាត់មានរបួសនៅខ្នង។
She put on her coat. នាងពាក់អាវក្រៅរបស់នាង។
- ពីមុខឈ្មោះអាហារដែលប្រើក្នុងន័យទូទៅ:
The Scots have porridge for breakfast. ជនជាតិស្កុតញ្ជាប់បាយសំរាប់អាហារពេលព្រឹក។
- ពីមុខនាមបញ្ចុះចន្លោះដែលប្រើសំរាប់សំគាល់ចំណាត់ថ្នាក់នៃវត្ថុ:
I hate cars. ខ្ញុំស្អប់រថយន្ត។ I like bicycles. ខ្ញុំចូលចិត្តកង់។

Exercise

- ▶ គួរដាក់ *the* បើសិនជាចាំបាច់
 We have (□) _____ soup for (1) _____ supper. After (2) _____ meal Tom and I play (3) chess. Bill prefers (4) _____ cards. (5) _____ game he likes best is bridge. He says that (6) _____ chess requires (7) _____ patience and he is not patient. He also says that (8) _____ life is too short to waste in this way.
- ▶ គួរដាក់ *the* ឬ *his* ឬ *your*:
 The boy took off (□) his coat and dropped it on (9) _____ floor.
 'Pick (10) _____ coat up', said his mother, coming into (11) _____ hall.
 'And look at (12) _____ mud on (13) _____ boots! Why don't you leave them outside (14) _____ door? (15) _____ father always leaves (16) _____ boots there.'

Session 197: ការលុប the ពីមុខ home, work, bed etc.

A home ផ្ទះ

- យើងលុប the នៅពេលយើងប្រើពាក្យ home តែម្នាក់ឯង។
He is at home. គាត់នៅផ្ទះ។ They went home. ពួកគេបានទៅផ្ទះ។
- យើងប្រើ the នៅពេលពាក្យ home ត្រូវបានស្ថិតនៅពីមុខឬពីក្រោយដោយពាក្យមួយឬប្លុកពិពណ៌នា:
We arrived at **the** bride's home. យើងបានទៅដល់ផ្ទះកូនក្រមុំ។
The orphanage was **the** only home we had ever known.
មណ្ឌលកូនក្រមុំជាផ្ទះតែមួយគត់ដែលយើងធ្លាប់ស្គាល់។

B work/office

- work (=កន្លែងធ្វើការ) ត្រូវបានប្រើដោយគ្មានពាក្យ the
He's on his way to work/way back from work.
គាត់នៅលើផ្លូវធ្វើដំណើរទៅកន្លែងធ្វើការ/ត្រឡប់ពីកន្លែងធ្វើការ។
He is at work. គាត់នៅកន្លែងធ្វើការ។
- ប៉ុន្តែពាក្យ office (=កន្លែងធ្វើការ) ត្រូវការ the:
He is at/in **the** office before eight o'clock every morning.
គាត់នៅ/នៅក្នុងការិយាល័យមុនម៉ោង ៨ ពេលព្រឹក។

C bed, church, court, hospital, prison, school college etc.

- យើងប្រើ the ពីមុខពាក្យទាំងនោះនៅពេលយើងទៅនិងប្រើប្រាស់កន្លែងទាំងនោះដើម្បីគោលបំណងសំខាន់របស់យើង។ We go: យើងទៅ:
to bed ដើម្បីគេងបួសវ៉ាក់ to hospital. ក្នុងនាមជាអ្នកជម្ងឺ
to church. ដើម្បីគោរពបូជា to prison. ក្នុងនាមជាអ្នកទោស
to court etc. ក្នុងនាមជាសាក្សី.....។ល។
to school/college/university ដើម្បីប្រឡូកសិក្សា
- ក្នុងបេតុផលប្រហាក់ប្រហែលគ្នាយើងអាចប្រើ in bed/ church/ court/ hospital/ prison និង at church/ school/ college/ university.
ក្រោយមកយើងអាច be/get back (ឬbe/get home) from school etc., leave hospital/school etc., និង be released from prison។
- យើងប្រើ the នៅពេលយើងទៅឬប្រើកន្លែងទាំងនោះក្នុងគោលបំណងផ្សេងៗ។
He goes to **the** prison sometimes to give lectures.
ជួនកាលគាត់ទៅពន្លឺគណនាដើម្បីបង្រៀន។

Exercise

▶ ចូរដាក់ the បើសិនចាំបាច់
'You'll have to go into (□)_____hospital,' said (□) *the* doctor.
'Can't I stay at (1)_____home?' asked the old man. 'I hate (2)_____hospitals. I was in (3)_____hospital for six weeks when I was a boy and it was like being in (4)_____prison.' '(5)_____hospitals are more cheerful now,' the doctor assured him, 'and (6)_____food at the County Hospital is excellent. (7) _____beds are comfortable too and you'll like (8)_____nurses.' 'Shall I have to stay in (9)_____bed all the time? "Oh no!" And can (10)_____ people come to (11) _____hospital to see me?" Of course.'

Session 198: this/ these, that/ those (demonstratives) ពាក្យបង្ហាញ

A ជាគុណនាម
this និង *that* ជាគុណនាមអង់គ្លេសតែមួយគត់ដែលមានទំរង់ ពហុវចនៈ (*these/ those*)
ពេលប្រើជាមួយនាមពហុវចនៈ។

This beach was quite empty last year.
មាត់សមុទ្រនេះពុំសូវមានមនុស្សមកលេងសោះកាលពីឆ្នាំមុន។
These people are staying in **that** hotel over there.
មនុស្សទាំងនេះកំពុងស្នាក់នៅក្នុងសណ្ឋាគារនោះនៅទីនោះ។
Look at **those** birds at the top of **that** tree. សូមមើលបក្សីទាំងនោះលើកំពូលឈើនោះ។

B ជាសព្ទនាម
This is my umbrella. នេះជាវត្ថុខ្ញុំ។ **That's** yours. នោះជារបស់អ្នក។
These are the new classrooms. ទាំងនេះជាបន្ទប់ស្រីថ្មី។
Those are the old ones. ទាំងនោះជារបស់ចាស់។
Hello, Tom. **This** is my brother Hugh, and **this** is my sister.
សួស្តី Tom នេះជា Hugh បងប្រុសខ្ញុំហើយនេះជាប្អូនស្រីខ្ញុំ។

- *this/ that* អាចបង្ហាញពីនាម, ឃ្លា ឬ clause ដែលត្រូវបាននិយាយពីមុន
They're digging up my road. They do **this** every summer.
ពួកគេកំពុងជីកផ្លូវរបស់ខ្ញុំ។ ពួកគេធ្វើអញ្ចឹងរាល់រដូវក្ដៅ។
He said I wasn't a good wife. Wasn't **that** horrible?
គាត់និយាយថាខ្ញុំពុំមែនជាប្រពន្ធល្អទេ។ អញ្ចឹងវាពុំត្រូវអោយខ្លាចទេឬ?
• *those* អាចត្រូវភ្ជាប់ពីក្រោយដោយ clause ទំនាក់ទំនងកំណត់ (defining relative clause)
Those who couldn't walk were carried on stretchers.
បណ្តាអ្នកដែលមិនអាចដើរបានត្រូវបានដឹកលើក្រុងស្នែង។

C ជាមួយ *one/ones*
• នៅពេលមានគំនិតប្រៀបធៀបឬជំរើស ជាញឹកញយសព្ទនាម *one/ones* ត្រូវបានប្រើពីក្រោយ
this/these, that/those។
This chair is too low. ហៅអីនេះទាបពេក។
I'll sit in **that one**. ខ្ញុំនឹងអង្គុយលើមួយនោះ។
I like **this** one best. I like **that** blue one/**those** blue ones.
ខ្ញុំចូលចិត្តវត្ថុនោះជាងគេ។ ខ្ញុំចូលចិត្តខ្មៅនោះ/ ខ្មៅទាំងនោះ។

Exercise

- ▶ ចូរដាក់ *this, that, these* ឬ *those*:
Bill: All the books on (□) *these* shelves (the ones near us) are non-fiction. The fiction is on (□) *those* shelves (the shelves on the opposite wall).
Tom: I see. So (1) _____ are biographies etc. and (2) _____ are novels and plays.
Bill: (3) _____'s right. Do you want to borrow a book?
Tom (taking out a biography of Jane Austen): Can I borrow (4) _____?
Bill: Yes, of course; and you'll find her novels on (5) _____ shelves over there.